

www.vietheravada.net

www.vietheravada.net

NHẬT TỤNG KĀLĀMA

Toại Khanh biên soạn

www.vietheravada.net

www.vietheravada.net

LỜI DẪN

Gọi là Nhật Tụng nhưng không phải chỉ để khẩu tụng mỗi ngày như một kiểu công phu cầu phúc.

Kinh Phật là tiếng nói từ người thực chứng nên tối thiểu cũng phải được thực nghiệm qua sự thực tập trong thực tiễn. Đọc bằng miệng hay mắt đều được, điều thiết yếu là cái đầu phải làm việc.

Đọc kinh Phật đúng cách không phải để cầu sự linh nghiệm theo nghĩa ở đời, mà là nhắm đến sự chứng nghiệm. Sự linh ứng, linh nghiệm nếu có, thì cũng chỉ là sự hiệu quả, hiệu nghiệm có được từ việc thực tập, hành trì qua khả năng thể nghiệm, chứng nghiệm của người tin Phật, học Phật và tu Phật.

Trọn bộ Kālāma Nhật Tụng gồm 2 tập, nội dung là những trích lục từ cả ba tạng kinh điển, có đính kèm bản Pāli để đối chiếu. Phần tiếng Việt ở đây là bản dịch của hòa thượng Thích Minh Châu với những chú thích cần thiết lấy từ Sớ Giải Kinh Tạng.

Những ai từng đọc qua Kinh Tạng Tiếng Việt rồi nay đọc lại nhiều chỗ trong bộ Nhật Tụng này sẽ ít nhiều thấy ra những điểm khác biệt. Nếu chịu khó kê cứu nguyên bản Pāli và Sớ Giải của từng bài kinh, quý vị dù không đồng tình cũng sẽ hiểu vì sao chúng tôi đã không để nguyên bản dịch gốc.

Với người nhắm mắt phê phán thì chúng tôi không có ý kiến, chỉ xin nhắc lại tinh thần của bài kinh Kālāma : Muốn theo hay muốn chống ai trước hết phải dùng mắt tuệ !

Ở đây không giới thiệu nội dung sách gồm những gì, vì người đọc sẽ tự tìm thấy. Chúng tôi chỉ muốn nói về lý do ra đời của bộ sách này...

Kinh Phật mênh mông quá, người sơ cơ muốn tìm hiểu Phật Pháp nếu không có được sự hướng dẫn từ đầu thì có lẽ cũng khó như tìm nước ngọt trên biển. Nước nhiều nhưng chỉ để nhìn.

Bộ sưu lục này có thể được xem là những hướng dẫn cần thiết ấy !

Không cầu Phật Pháp tồn tại lâu dài với vẻ ngoài nguy nga hoành tráng, chỉ mong lời Phật mãi hoài được chứng nghiệm, thực nghiệm để nhân gian tin lời Phật là hiệu nghiệm. Mong lắm vậy thay !

Toại Khanh, Waldshut

4 giờ sáng 30/1/2019

www.vietheravada.net

MỤC LỤC

BUDDHĀDIPANAMAGĀTHĀ	KINH LỄ BÁI TAM BẢO 10
KESAMUTTI (KĀLĀMASUTTA)	KINH KĀLĀMA 11
SIṂSAPĀSUTTA	KINH SIṂSAPĀ..... 13
BĀHIYASUTTA	KINH NGƯỜI PHƯƠNG NGOẠI..... 15
KACCĀNAGOTTASUTTA	KINH KACCĀNAGOTTA 20
ATTĀNUVĀDASUTTA	KINH TỰ TRÁCH 23
BHADDEKARATTASUTTA	KINH NHẤT DẠ HIỀN GIẢ 27
AGGISUTTA	KINH NGỌN LỬA 33
SAṄGĀRAVASUTTA	KINH SAṄGĀRAVATA..... 39
NĪVARAṆAPPAHĀNA	LOẠI BỎ CHƯỠNG NGẠI THIỀN ĐỊNH 44
PAṬHAMANĀNĀTITTHIYASUTTA	KINH NGƯỜI MÙ SỜ VOI..... 55
DHAMMACAKKAPPAVATTASUTTA	KINH CHUYỂN PHÁP LUÂN 64
SADDHAMMAVAGGA	SỰ TỒN VONG CỦA CHÁNH PHÁP 72
CAṆKAMASUTTA	NĂM LỢI ÍCH CỦA TƯ THẾ THIỀN HÀNH 95
PACCHIMO VĀDA	KINH DI GIÁO 96
APARIHĀNIYADHAMMA	PHÁP BẤT THỐI 100
VIBHAṄGASUTTA	KINH PHÂN BIỆT 110
KHEMĀSUTTA	KINH KHEMĀ..... 117
MAHĀVEDALLASUTTA	ĐẠI KINH PHƯƠNG QUẢNG..... 121
CŪLAVEDALLASUTTA	TIỂU KINH PHƯƠNG QUẢNG 141
ATTADĪPĀ	HẢI ĐẢO TỰA NƯƠNG..... 159
SUTTANTAMAHAṆPADESADHAMMA	BỐN ĐẠI CỨ PHÁP (Kinh Tạng) 164
VINAYACATUMAHĀPADESAKATHĀ	BỐN ĐẠI CỨ PHÁP (Luật Tạng) 167
ARIYASACCAKATHĀ	GIÁO LÝ BỐN ĐẾ 168
BĀLAPAṆḌITASUTTA	KINH HIỀN NGU 170
SACCAVIBHAṄGASUTTA	KINH PHÂN BIỆT VỀ SỰ THẬT 206

VANAPATTHASUTTA	KINH KHU RỪNG.....	218
NIVĀPASUTTA	KINH BÃY MỜI.....	231
MAHĀSĪHANĀDASUTTA	ĐẠI KINH SƯ TỬ HỒNG.....	243
SABBAÑÑŪÑĀNA	PHẬT THUYẾT TOÀN GIÁC TRÍ.....	290
GAVAMPATISUTTA	KINH GAVAMPATI.....	293
ARAHANTASUTTA	KINH A-LA-HÁN.....	295
ANAMATAGGA	LOẠT KINH LUÂN HỒI VÔ THỦY.....	297
CAṆKAMASUTTA	LỢI ÍCH CỦA PHÉP THIỀN HÀNH.....	305
SAMMĀDIṬṬHISUTTA	KINH CHÁNH TRI KIẾN.....	306
ĀHĀRASUTTA	KINH THỰC PHẨM.....	336
	(điều kiện cho Thiện và Ác).....	336
PARISAVAGGASUTTA	PHẨM HỘI CHÚNG.....	342
PAṬHAMAMAHĀNĀMASUTTA	KINH TU ĐỪNG THÌ KHÔNG SỢ CHẾT.....	357
GILĀNASUTTA	KINH HỘ NIỆM NGƯỜI CẬN TỬ.....	361
ASIBANDHAKAPUTTASUTTA	Ý NGHĨA CẦU SIÊU.....	366
ĀDITTAPARIYĀSUTTA	KINH HÒA DỤ.....	373
DĀRUKKHANDHOPAMASUTTA	KINH KHÚC GỖ.....	378
GIRIMĀNANDASUTTA	KINH GIRIMĀNANDA.....	383
NATUMHĀKĀMSUTTA	KINH VÔ SỞ HỮU.....	392
PACCAYANIDDESO	KHÁI LƯỢC GIÁO LÝ DUYÊN HỆ.....	394
DASAPĀRAMĪ	THẬP ĐỘ.....	418
(Buddhakāraḍhamma)	(Điều Kiện Tác Thành Phật Quả).....	418
MAHĀSATIPAṬṬHĀNASUTTA	KINH NIỆM XỨ.....	422
SABBĀSAVASUTTA	KINH TẮT CẢ LẬU HOẶC.....	454
ĀKAṆKHEYVASUTTA	KINH ƯỚC NGUYỆN.....	472
KHAGGAVISĀṆASUTTA	KINH TÊ NGƯỜI.....	482
MŪLAPARIYĀYASUTTA	KINH CĂN BẢN PHÁP MÔN.....	491

ALAGADDŪPAMASUTTA	KINH VÍ DỤ CON RẮN (trích dẫn).....	508
SAMPASĀDANĪYASUTTA	KINH TỰ HOAN HỖ	516
ANATTALAKKHAṄASUTTA	KINH VÔ NGÃ TƯỞNG	549
KỆ CÚNG DƯỜNG ĐẠI Y	.....	556
KỆ CÚNG DƯỜNG HƯƠNG ĐĂNG	.....	558
PHƯƠNG DANH THÍ CHỦ HỘ PHÁP		559

BUDDHĀDIPANAMAGĀTHĀ

*Yānīdha bhūtāni samāgatāni
bhummāni vā yāni vā antalikkhe
tathāgatam devamanussapūjitam
buddham namassāma
suvatthi hotu.*

*Yānīdha bhūtāni samāgatāni
bhummāni vā yāni vā antalikkhe
tathāgatam devamanussapūjitam
dhammam namassāma
suvatthi hotu.*

*Yānīdha bhūtāni samāgatāni
bhummāni vā yāni vā antalikkhe
tathāgatam devamanussapūjitam
saṅgham namassāma
suvatthi hotu.*

Toại Khanh dịch

KINH LỄ BÁI TAM BẢO

Mong tất cả chúng sinh
Từ không trung, mặt đất
Đã vân tập về đây
Cùng chúng tôi lễ Phật
Kính lễ Như Lai Phật
Khắp ba đời mười phương
Đến đi cùng một cách
Trên một thể diệu thường
Mà tất cả nhân thiên
Đã lễ bái cúng dường
Nguyện nhờ lòng hướng thánh
Xin một đời an khương

Mong tất cả chúng sinh
Từ không trung, mặt đất
Đã vân tập về đây
Cùng chúng tôi lễ Pháp
Kính lễ Như Lai Pháp
Khắp ba đời mười phương
Có ý nghĩa, công dụng
Trên một tánh diệu thường
Mà tất cả nhân thiên
Đã lễ bái cúng dường
Nguyện nhờ lòng hướng thánh
Xin một đời an khương

Mong tất cả chúng sinh
Từ không trung, mặt đất
Đã vân tập về đây
Cùng chúng tôi lễ thánh
Kính lễ Như Lai Tăng
Khắp ba đời mười phương
Lộ trình và quả chứng
Trên một lý diệu thường
Mà tất cả nhân thiên
Đã lễ bái cúng dường
Nguyện nhờ lòng hướng thánh
Xin một đời an khương

KESAMUTTI (KĀLĀMASUTTA)

etha tumhe, kālāmā

Mā anussavena,

mā paramparāya,

mā itikirāya,

mā piṭakasampadānena,

mā takkahetu,

mā nayahetu,

mā ākāraparivitakkena,

mā diṭṭhinijjhānakkhantiyā,

mā bhabbarūpatāya,

mā samaṇo no garūti.

*Yadā tumhe kālāmā attanāva
jāneyyātha*

‘ime dhammā akusalā,

ime dhammā sāvajjā,

ime dhammā viññugarahitā,

*ime dhammā samattā samādinna
ahitāya dukkhāya saṃvattantīti,
atha tumhe, kālāmā,
pajaheyyāthā’ti.*

KINH KĀLĀMA

Này đại chúng Kālāma,

Chớ vội tin điều gì chỉ vì đó là lời truyền khẩu,

Chớ vội tin chỉ vì đó là truyền thuyết;

Chớ vội tin chỉ vì đó là điều truyền tụng;

Chớ vội tin chỉ vì điều đó được truyền thừa trong kinh điển;

Chớ vội tin qua lý luận suy diễn;

Chớ vội tin chỉ vì diễn giải tương tự;

Chớ vội tin qua sự đánh giá hời hợt những dữ kiện;

Chớ vội tin chỉ vì phù hợp với định kiến;

Chớ vội tin chỉ vì điều đó có vẻ ngoài hợp lý,

Chớ vội tin chỉ vì vị Sa-môn nói ra điều đó là sư phụ của mình".

Nhưng này đại chúng Kālāma, khi nào tự mình biết rõ như sau:

Các pháp này là bất thiện;

Các pháp này là đáng chê;

Các pháp này bị các người có trí quở trách;

Các pháp này nếu thực hiện và chấp nhận đưa đến bất hạnh khổ đau thì này đại chúng Kālāma, hãy từ bỏ chúng!

“Etha tumhe, kālāmā,

mā anussavena,

mā paramparāya,

mā itikirāya,

mā piṭakasampadānena,

mā takkahetu,

mā nayahetu,

mā ākāraparivitakkena,

mā diṭṭhinijjhānakkhantiyā,

mā bhabbarūpatāya,

mā samaṇo no garūti.

*Yadā tumhe, kālāmā, attanāva
jāneyyātha*

– ‘ime dhammā kusalā,

ime dhammā anavajjā,

ime dhammā viññuppasatthā,

*ime dhammā samattā samādinnā
hitāya sukhāya saṃvattantīti,
atha tumhe, kālāmā, upasampajja
vihareyyātha.*

(Anguttara Nikaya, AN 3.66)

Này đại chúng Kālāma,

Chớ vội tin chỉ vì đó là lời đồn đại

Chớ vội tin chỉ vì đó là truyền thuyết,

Chớ vội tin chỉ vì đó là điều truyền tụng,

Chớ vội tin chỉ vì điều đó được truyền thừa trong kinh điển,

Chớ vội tin qua lý luận suy diễn,

Chớ vội tin chỉ vì điển giải tương tự,

Chớ vội tin qua sự đánh giá hời hợt những dữ kiện,

Chớ vội tin chỉ vì phù hợp với định kiến,

Chớ vội tin chỉ vì điều đó có vẻ ngoài hợp lý,

Chớ vội tin chỉ vì vị Sa-môn nói ra điều đó là sự phụ của mình.

Nhưng này đại chúng Kālāma, khi nào tự mình biết như sau:

Các pháp này là thiện lành,

Các pháp này không có gì là lầm lỗi,

Các pháp này không bị bậc hiền nhân chỉ trích.

Các pháp này nếu được thực hiện sẽ đưa đến hạnh phúc an lạc thì này đại chúng Kālāma, hãy theo đó mà sống và hành động!

(Tăng Chi Bộ Kinh, Quyển 3, bài 66)

SIMSAPĀSUTTA

*Ekam samayaṃ bhagavā
kosambiyam viharati sīsapāvane.*

*Atha kho bhagavā parittāni
sīsapāpaṇṇāni pāṇinā gahetvā
bhikkhū āmantesi*

– “*taṃ kiṃ maññatha, bhikkhave,
katamaṃ nu kho bahutaraṃ – yāni
vā mayā parittāni sīsapāpaṇṇāni
pāṇinā gahitāni yadidaṃ upari
sīsapāvane*”ti?

“*Appamattakāni, bhante,
bhagavatā parittāni sīsapāpaṇṇāni
pāṇinā gahitāni; atha kho etāneva
bahutarāni yadidaṃ upari
sīsapāvane*”ti.

“*Evameva kho, bhikkhave,
etadeva bahutaraṃ yaṃ vo mayā
abhiññāya anakkhātaṃ.*

*Kasmā cetam, bhikkhave, mayā
anakkhātaṃ?*

*Na hetam, bhikkhave,
atthasamhitam
nādirahmacariyakam
na nibbidāya na virāgāya na
nirodhāya na upasamāya na
abhiññāya na sambodhāya na
nibbānāya samvattati;
tasmā taṃ mayā anakkhātaṃ”.*

KINH SIMSAPĀ

Một thời, Thế Tôn trú ở Kosambi, tại rừng Simṣapā.

Thế Tôn lấy tay nhặt lên một ít lá Simṣapā, rồi bảo các tỷ-kheo:

Các người nghĩ thế nào, này các tỷ-kheo, cái gì là nhiều hơn, một số ít lá Simṣapā mà Ta nắm lấy trong tay, hay lá trong rừng Simṣapā?

Thật là quá ít, bạch Thế Tôn, một ít lá Simṣapā mà Thế Tôn nắm lấy trong tay, và thật là quá nhiều lá trong rừng Simṣapā.

Cũng vậy, này các tỷ-kheo, thật là quá nhiều, những gì Ta đã thắng tri mà không nói cho các người! Thật là quá ít những gì mà Ta đã nói ra!

Nhưng tại sao, này các tỷ-kheo, Ta lại không nói ra những điều ấy?

Vì rằng, này các tỷ-kheo, những điều ấy không liên hệ đến mục đích, không phải là căn bản cho Phạm hạnh, không đưa đến yếm ly, ly tham, sự chấm dứt, an tịnh, thắng trí, giác ngộ, Niết-bàn.

Do vậy, Ta không nói lên những điều ấy.

<i>‘Kiñca, bhikkhave, mayā akkhātaṃ?</i>	Và này các tỳ-kheo, thế nào là những điều mà ta đã thuyết giảng?
<i>‘Idaṃ dukkha’nti, bhikkhave, mayā akkhātaṃ,</i>	Đó là bốn Diệu Đế gồm Khổ Đế, là điều mà Ta luôn thuyết giảng.
<i>‘ayaṃ dukkhasamudayo’ti mayā akkhātaṃ,</i>	"Đây là Khổ tập", là điều mà Ta luôn thuyết giảng.
<i>‘ayaṃ dukkhanirodho’ti mayā akkhātaṃ,</i>	"Đây là Khổ diệt", là điều mà Ta luôn thuyết giảng.
<i>‘ayaṃ dukkhanirodhagāminī paṭipadā’ti mayā akkhātaṃ’.</i>	"Đây là con đường đưa đến Khổ diệt", là điều mà Ta luôn thuyết giảng.
<i>“Kasmā cetam, bhikkhave, mayā akkhātaṃ?</i>	Nhưng tại sao, này các tỳ-kheo, Ta lại nói ra những điều ấy?
<i>Etañhi, bhikkhave, atthasamhitam etaṃ ādibrahmacariyakam etaṃ nibbidāya virāgāya nirodhāya upasamāya abhiññāya sambodhāya nibbānāya samvattati; tasmā taṃ mayā akkhātaṃ.</i>	Vì rằng, này các tỳ-kheo, những điều ấy liên hệ đến mục đích, là căn bản cho Phạm hạnh, đưa đến yếm ly, ly tham, sự chấm dứt, an tịnh, thắng trí, giác ngộ, Niết-bàn. Do vậy, Ta nói lên những điều ấy.
<i>“Tasmātiha, bhikkhave, ‘idaṃ dukkha’nti yogo karaṇīyo...pe...</i>	Do vậy, này các tỳ-kheo, một nỗ lực cần phải thực hiện để biết rõ: "Đây là Khổ"... một nỗ lực cần phải thực hiện để biết rõ:
<i>‘ayaṃ dukkhanirodhagāminī paṭipadā’ti yogo karaṇīyo’”ti</i>	"Đây là con đường đưa đến Khổ diệt".
<i>(Saṃyuttanikaya, Mahāvagga, Saccasaṃyutta)</i>	<i>(Tương Ưng Bộ, Chương Đại Phẩm, Phẩm Rừng Sīmasapā)</i>

BĀHIYASUTTA

Evam me sutam

*Ekam samayaṃ bhagavā sāvatthi-
yaṃ viharati jetavane.
anāthapiṇḍikassa ārāme.*

*Tena kho pana samayena bāhiyo
dārucīriyo suppārake paṭivasati
samuddatīre sakkato garukato
mānito pūjito apacito lābhī
cīvarapiṇḍapātasenāsanagilā-
napaccayabhesajjaparikkhārānaṃ.*

*Atha kho bāhiyassa dārucīriyassa
rahogatassa paṭisallīnassa evaṃ
cetaso parivittakko udapādi – “ye
kho keci loke arahanto vā
arahattamaggaṃ vā samāpannā,
ahaṃ tesam aññataro”ti.*

*Atha kho bāhiyassa dārucīriyassa
purāṇasālohitā devatā anukampikā
atthakāmā bāhiyassa dārucīriyassa
cetasā cetoparivittakkamaññāya
yena bāhiyo dārucīriyo
tenupasaṅkami; upasaṅkamitvā
bāhiyaṃ dārucīriyaṃ etadavoca –*

*“neva kho tvam, bāhiya, arahā, nāpi
arahattamaggaṃ vā samāpanno.*

*Sāpi te paṭipadā natthi yāya tvam
arahā vā assa arahattamaggaṃ vā
samāpanno”ti.*

KINH NGƯỜI PHƯƠNG NGOẠI

Như vậy tôi nghe:

Một thời Thế Tôn trú ở Sāvatti, tại Jetavana, ngôi vườn ông Anāthapiṇḍika.

Lúc bấy giờ, Bāhiya Daruciriya trú ở Suppāraka, trên bờ biển, được cung kính, tôn trọng đành lễ, cúng dường và nhận được y, đồ ăn khát thực, sàng tọa, được phẩm trị bệnh.

Rồi Bāhiya Dāruciriya khởi lên tư tưởng như sau: “Vớ ai là bậc A-la-hán hay đang đi trên con đường trở thành một vị A-la-hán, ta là một trong những vị ấy”.

Rồi một thiên nhân, trước là bà con huyết thống với Bāhiya Dāruciriya, vì lòng từ mẫn, vì muốn lợi ích, với tâm của mình biết tâm tư của Bāhiya Dāruciriya, đi đến Bāhiya Dāruciriya và nói như sau:

Này Bāhiya, người không phải là A-la-hán hay đang đi trên con đường trở thành một vị A-la-hán.

Con đường mà người đang đi không phải của vị La Hán, cũng không phải nẻo dẫn về quả vị La Hán.

“Atha ke carahi sadevake loke arahanto vā arahattamaggaṃ vā samāpanno”ti?

Nhưng trong trời đất này, gồm cả thiên giới, người nào là vị La Hán, hay đang đi trên con đường dẫn đến quả vị A-la-hán?

‘Atthi, bāhiya, uttaresu janapadesu sāvatti nāma nagaraṃ.

Này Bāhiya, trong các vương quốc phía bắc có một thành phố tên là Sāvatti.

Tattha so bhagavā etarahi viharati araham sammāsambuddho. So hi, bāhiya, bhagavā arahā ceva arahattāya ca dhammaṃ deseti”ti.

Ở đó hiện giờ có đức Thế Tôn là bậc A-la-hán, Chánh Đẳng Giác đang cư trú. Ngài là bậc A-la-hán và thuyết pháp đưa đến quả vị A-la-hán.

Atha kho bāhiyo dārucīriyo tāya devatāya saṃvejito tāvadeva suppārakamhā pakkāmi. Sabbattha ekarattiparivāsena yena sāvatti jetavanaṃ anāthapiṇḍikassa ārāmo tenupasaṅkami.

Rồi Bāhiya Dārucīriya, được thiên nhân ấy thúc giục, đi ra khỏi Suppāraka, đi suốt một quãng đường dài, chỉ nghỉ một đêm, rồi đến chỗ Thế Tôn đang trú ở Sāvatti, tại Jetavana, trong khu vườn Anāthapiṇḍika.

Tena kho pana समयena sambahulā bhikkhū abbhokāse caṅkamanti.

Lúc bấy giờ nhiều tỳ-kheo đang đi kinh hành giữa trời.

Atha kho bāhiyo dārucīriyo yena te bhikkhū tenupasaṅkami; upasaṅkamitvā te bhikkhū etadavoca –

Bāhiya Dārucīriya đi đến các Tỳ-kheo ấy, sau khi đến nói như sau:

“kahaṃ nu kho, bhante, etarahi bhagavā viharati araham sammāsambuddho? Dassanakāmamhā mayaṃ taṃ bhagavantam arahantam sammāsambuddha”nti.

Thưa các Tôn giả, nay Thế Tôn, bậc A-la-hán Chánh Đẳng Giác ở đâu? Chúng tôi muốn được yết kiến Thế Tôn, bậc A-la-hán, Chánh Đẳng Giác.

“Antaragharam paviṭṭho kho,
bāhiya, bhagavā piṇḍāyā”ti.

Atha kho bāhiyo dārucīriyo
taramānarūpo jetavanā nikkhamitvā
sāvattim pavisitvā addasa
bhagavantam sāvattiyam piṇḍāya
carantam pāsādikam pasādanīyam
santindriyam santamānasam
uttamadamathasamathanuppatt
am dantam guttam yatindriyam
nāgam.

Disvāna yena bhagavā
tenupasaṅkami; upasaṅkamitvā
bhagavato pāde sirasā nipatitvā
bhagavantam etadavoca –

“desetu me, bhante bhagavā,
dhammam; desetu, sugato,
dhammam, yam mamassa
dīgharattam hitāya sukhāyā”ti.

Evam vutte, bhagavā bāhiyam
dārucīriyam etadavoca –

“akālo kho tāva, bāhiya,
antaragharam paviṭṭhamhā
piṇḍāyā”ti.

Dutiyampi kho bāhiyo dārucīriyo
bhagavantam etadavoca –

“dujjānam kho panetaṃ, bhante,
bhagavato vā jīvitantarāyānam,
mayham vā jīvitantarāyānam.

Này Bāhiya, Thế Tôn đã đi vào làng
để khát thực.

Rồi Bāhiya Dārucīriya mau chóng
ra khỏi Jetavana, đi vào Sāvatti,
và thấy Thế Tôn đang đi khát thực,
khả ái, khả kính, lục căn thanh tịnh,
dáng vẻ cao khiết, diềm đạm đĩnh
đạc như một thốt tượng đã thuần
hóa.

Thấy vậy, Bāhiya Dārucīriya liền đi
đến Thế Tôn, sau khi đến, cúi đầu
dưới chân Thế Tôn và bạch Thế
Tôn:

Bạch Thế Tôn, Thế Tôn hãy thuyết
pháp cho con, Thiện Thệ hãy thuyết
pháp cho con, nhờ vậy con có thể
được hạnh phúc an lạc lâu dài.

Khi được nói vậy, Thế Tôn nói với
Bāhiya Dārucīriya:

Không phải thời, này Bāhiya, Ta
đang khát thực.

Lần thứ hai Bāhiya Dārucīriya Bạch
Thế Tôn:

Bạch Thế Tôn, làm sao con có thể
lường được những bất trắc có thể
xảy đến cho Thế Tôn hoặc cho con.

*Desetu me, bhante bhagavā,
dhammaṃ;*

Bạch Thế Tôn, Thế Tôn hãy thuyết pháp cho con.

*desetu, sugato, dhammaṃ, yaṃ
mamassa dīgharattaṃ hitāya
sukhāyā”ti.*

Thiện Thệ hãy thuyết pháp cho con, nhờ vậy con có thể được lợi lạc lâu dài.

*Dutiyampi kho bhagavā bāhiyaṃ
dārucīriyaṃ etadavoca –*

Lần thứ hai, Thế Tôn nói với Bāhiya Dārucīriya:

*“akālo kho tāva, bāhiya,
antaragharaṃ pavitṭhamhā
piṇḍāyā”ti.*

Không phải thời, này Bāhiya, Ta đang khát thực.

*Tatīyampi kho bāhiyo dārucīriyo
bhagavantam etadavoca –*

Lần thứ ba, Bāhiya Dārucīriya bạch Thế Tôn:

*“dujjānaṃ kho panetaṃ, bhante,
bhagavato vā jīvitantarāyānaṃ,
mayhaṃ vā jīvitantarāyānaṃ.
Desetu me bhante bhagavā,
dhammaṃ; desetu, sugato,
dhammaṃ, yaṃ mamassa
dīgharattaṃ hitāya sukhāyā”ti.*

Thật khó biết... lợi lạc lâu dài.

*“Tasmātiha te, bāhiya, evaṃ
sikkhitabbaṃ –*

Vậy này Bāhiya, người cần phải tâm niệm như sau:

‘diṭṭhe diṭṭhamattaṃ bhavissati,

Trong cái thấy của mắt, chỉ là cái thấy.

sute sutamattaṃ bhavissati,

Trong cái nghe của tai, chỉ là cái nghe.

mute mutamattaṃ bhavissati,

Trong cái cảm nhận của mũi, lưỡi, thân, chỉ là cái cảm nhận.

viññāte viññātamattaṃ bhavissati”ti.

Trong cái biết của ý thức, cũng chỉ là cái biết.

<i>Evañhi te, bāhiya, sikkhitabbam.</i>	Này Bāhiya, người cần phải tâm niệm như vậy.
<i>Yato kho te, bāhiya, diṭṭhe diṭṭhamattam bhavissati,</i>	Vì rằng, này Bāhiya, khi người nhận thức được rằng trong cái thấy của mắt, chỉ là cái thấy;
<i>sute sutamattam bhavissati,</i>	Trong cái nghe của tai, chỉ là cái nghe;
<i>mute mutamattam bhavissati,</i>	Trong cái cảm nhận của mũi, lưỡi, thân, chỉ là cái cảm nhận;
<i>viññāte viññātamattam bhavissati,</i>	Trong cái biết của ý thức, cũng chỉ là cái biết.
<i>tato tvam, bāhiya, na tena;</i>	Thì nhờ vậy, này Bāhiya, người sẽ không bị trói buộc vào 6 căn với Ái và Kiến.
<i>yato tvam, bāhiya, na tena tato tvam, bāhiya, na tattha; yato tvam, bāhiya, na tattha,</i>	Khi không bị trói buộc BỒI tham ái và tà kiến trong 6 căn, người sẽ không chìm sâu TRONG CHÚNG với ý niệm đây là TÔI, CỦA TÔI, TỰ NGÃ CỦA TÔI.
<i>tato tvam, bāhiya, nevidha na huram na ubhayamantarena. Esevento dukkhassā”ti.</i>	Nhờ vậy, người không tiếp tục hiện hữu nơi đâu và lúc nào nữa. Đây chính là điểm kết thúc của tất cả đau khổ.
<i>Atha kho bāhiyassa dārucīriyassa bhagavato imāya saṃkhittāya dhammadesanāya tāvadeva anupādāya āsavehi cittaṃ vimucci.</i>	Nhờ lời thuyết pháp tóm tắt này của Thế Tôn, tâm của Bāhiya Dārucīriya được giải thoát khỏi các lậu hoặc, không còn chấp thủ.

(Khud., Udāna, Bodhivagga)

(Kinh Tiểu Bộ, Chương 1, Phẩm Bồ Đề)

KACCĀNAGOTTASUTTA

Sāvattiyaṃ viharati.

*Atha kho āyasmā kaccānagotto
yena bhagavā tenupasaṅkami;
upasaṅkamitvā bhagavantaṃ
abhivādetvā ekamantaṃ nisīdi.*

*Ekamantaṃ nisinno kho āyasmā
kaccānagotto bhagavantaṃ
etadavoca –*

*“sammādiṭṭhi sammādiṭṭhī”ti,
bhante, vuccati. Kittāvatā nu kho,
bhante, sammādiṭṭhi hotī”ti?*

*“Dvayanissito khvāyaṃ, kaccāna,
loko yebhuyyena – atthitañceva
natthitañca.*

*Lokasamudayaṃ kho, kaccāna,
yathābhūtaṃ sammappaññāya
passato yā loke natthitā sā na hoti.*

*Lokanirodhaṃ kho, kaccāna,
yathābhūtaṃ sammappaññāya
passato yā loke atthitā sā na hoti.*

*Upāyupādānābhinivesavinibandho
khvāyaṃ, kaccāna, loko
yebhuyyena.*

KINH KACCĀNAGOTTA

Phật ngự ở Sāvatti ...

Rồi Tôn giả Kaccānagotta đi đến
Thế Tôn;
sau khi đến, đánh lễ Thế Tôn rồi
ngồi xuống một bên.

Ngồi xuống một bên, Tôn giả
Kaccānagotta bạch Thế Tôn:

“Chánh tri kiến, chánh tri kiến”,
bạch Thế Tôn, nhiều người vẫn gọi
thế. Bạch Thế Tôn, ở chừng mực
nào gọi là chánh tri kiến?

Này Kaccāna, thế giới này phần lớn
y cứ vào chủ trương nhị biên với hai
quan điểm cực đoan là CÓ và
KHÔNG.

Này Kaccāna, ai bằng chánh trí
thấy được chính xác tập khởi của
thế giới thì không thể chấp nhận thế
giới này là không có.

Này Kaccāna, ai bằng chánh trí
thấy được chính xác sự hoại diệt
của thế giới thì không thể chấp
nhận thế giới này là có thật.

Này Kaccāna, phần lớn thế giới này
bị ràng buộc với những thiên kiến
trong các phương tiện giả lập.

*Tañcāyaṃ upāyupādānaṃ cetaso
adhiṭṭhānaṃ
abhinivesānusayaṃ
na upeti
na upādiyati nādhīṭṭhāti*

‘attā me’ti.

Và ai không ôm ấp, chấp chặt các phương tiện giả lập, không có thiên kiến tùy miên, không chấp thủ, không sống trong thiên chấp thì không thể nào có quan niệm rằng: “ĐÂY LÀ TỰ NGÃ CỦA TÔI”.

*‘Dukkhameva uppajjamānaṃ
uppajjati,*

Khi khổ sanh thì xem là sanh,

*dukkhaṃ nirujjhamānaṃ
nirujjhatī’ti*

Khi khổ diệt thì xem là diệt;

na kaṅkhati na vicikicchati

Vị ấy không có nghi ngờ, không có phân vân trong nhận thức ấy,

*aparapaccayā ñāṇamevassa ettha
hoti.*

Không phụ thuộc vào ai khác, trí tuệ nhận thức ở đây là của chính vị ấy.

*Ettāvatā kho, kaccāna,
sammādiṭṭhi hoti.*

Với chừng ấy ý nghĩa, này Kaccāna, là chánh tri kiến.

*“Sabbam atthī’ti kho, kaccāna,
ayameko anto.*

“TẤT CẢ ĐỀU CÓ”, này Kaccāna, là một biên kiến cực đoan.

‘Sabbam natthī’ti ayam dutiyo anto.

“TẤT CẢ ĐỀU KHÔNG” là một biên kiến cực đoan thứ hai.

*Ete te, kaccāna, ubho ante
anupagamma majjhena tathāgato
dhammaṃ deseti –*

Xa lìa hai cực đoan ấy, này Kaccāna, Như Lai thuyết pháp theo trung đạo.

*‘avijjāpaccayā saṅkhārā;
saṅkhārapaccayā viññāṇaṃ...pe...*

Vô minh duyên Hành;
Hành duyên Thức... (như trên)...

*evametassa kevalassa
dukkhakkhandhassa samudayo
hoti.*

Đây là tập khởi của toàn bộ khổ uẩn.

*Avijjāya tveva asesavirāganirodhā
saṅkhāranirodho;*

Rồi từ sự chấm dứt tham ái và vô minh một cách triệt để nên các hành diệt.

*saṅkhāranirodhā
viññāṇanirodho...pe...*

Do các Hành diệt nên Thức diệt... (như trên) ...

*evametassa kevalassa
dukkhakkhandhassa nirodho
hotī”ti.*

Đó là sự chấm dứt của toàn bộ khổ uẩn.

*(Samy, Nidānavagga,
Nidānasamyutta)*

*(Tương Ưng Nhân Duyên, Phẩm Đồ
Ăn, (S.ii, 16))*

www.vietheravada.net

ATTĀNUVĀDASUTTA

Cattārimāni, bhikkhave, bhayāni.

*Katamāni cattāri ?
Attānuvādabhayam,
parānuvādabhayam,
daṇḍabhayam,
duggatibhayam.*

*“Katamañca, bhikkhave,
attānuvādabhayam ?*

*Idha, bhikkhave, ekacco iti
paṭisañcikkhati – ‘ahañceva kho
pana kāyena duccharitaṃ
careyyam, vācāya duccharitaṃ
careyyam, manasā duccharitaṃ
careyyam, kiñca taṃ yaṃ maṃ
taṃ kammaṃ attā sīlato na
upavadeyyā’ti.*

*So attānuvādabhayassa bhīto
kāyaduccharitaṃ pahāya
kāyasucaritaṃ bhāveti,
vacīduccaritaṃ pahāya
vacīsucaritaṃ bhāveti,
manoduccharitaṃ pahāya
manosucaritaṃ bhāveti, suddham
attānaṃ pariharati.
Idaṃ vuccati, bhikkhave,
attānuvādabhayam.*

*“Katamañca, bhikkhave,
parānuvādabhayam ?*

KINH TỰ TRÁCH

Này các tỳ-kheo, đây là bốn trường hợp e sợ tội lỗi.

Thế nào là bốn?

Sợ lương tâm cắn rứt,
sợ tiếng đòi chê trách,
sợ sự trừng phạt của pháp luật,
sợ sự sa đọa vào khổ cảnh.

Và này các tỳ-kheo, thế nào là sự e sợ lương tâm cắn rứt?

Ở đây, này các tỳ-kheo, có người có 23han e sợ mình phải cắn rứt và tự trách khi thực hiện tam nghiệp ác hạnh.

Rồi do sợ phải cắn rứt, tự trách nên người ấy từ bỏ tam nghiệp ác hạnh và tu tập tam nghiệp thiện hạnh, giữ mình cho được thanh tịnh.

Này các tỳ-kheo, đây gọi là sự e sợ lương tâm cắn rứt.

Và này các tỳ-kheo, thế nào là sự e sợ tiếng đòi chê trách?

*Idha, bhikkhave, ekacco iti
paṭisañcikkhati – ‘ahañceva kho
pana kāyena duccharitaṃ
careyyaṃ, vācāya duccharitaṃ
careyyaṃ, manasā duccharitaṃ
careyyaṃ, kiñca taṃ yaṃ maṃ
pare sīlato na upavadeyyu’nti!*

*So parānuvādabhayassa bhīto
kāyaduccharitaṃ pahāya
kāyasucaritaṃ bhāveti,
vacīduccaritaṃ pahāya
vacīsucaritaṃ bhāveti,
manoduccharitaṃ pahāya
manosucaritaṃ bhāveti, suddhaṃ
attānaṃ pariharati.
Idaṃ vuccati, bhikkhave,
parānuvādabhayaṃ.*

*“Katamañca, bhikkhave,
daṇḍabhayaṃ?*

*Idha, bhikkhave, ekacco passati
coraṃ āgucāriṃ, rājāno gahetvā
vividhā kammakāraṇā kārente,*

*kasāhipi tālente,
vettehipi tālente,
addhadaṇḍakehipi tālente,
hatthampi chindante,
pādampi chindante,
hatthapādampi chindante,*

*kaṇṇampi chindante,
nāsampi chindante,
kaṇṇanāsampi chindante,
bilaṅgathālikampi karonte,*

Ở đây, này các tỳ-kheo, có người có lòng e sợ người khác chê trách khi bản thân mình thực hiện tam nghiệp ác hạnh.

Rồi do e sợ tiếng đời chê trách nên người ấy từ bỏ tam nghiệp ác hạnh, tu tập tam nghiệp thiện hạnh, giữ mình cho được thanh tịnh.

Này các tỳ-kheo, đây gọi là sự e sợ tiếng đời chê trách.

Và này các tỳ-kheo, thế nào là e sợ sự trừng phạt của pháp luật?

Ở đây, này các tỳ-kheo, có người thấy vua chúa khi bắt được người ăn trộm, kẻ đi cướp đường, rồi áp dụng nhiều hình phạt sai khác.

Họ đánh bằng roi,
họ đánh bằng gậy,
họ đánh bằng côn,
họ chặt tay,
họ chặt chân,
họ chặt tay chân.

Họ xẻo tai,
họ cắt mũi,
họ xẻo tai cắt mũi
họ dùng hình phạt vạc dầu.

saṅkhamuṇḍikampi karonte,

rāhumukhampi karonte,

jotimālikampi karonte,

hatthapajjotikampi karonte,

erakavattikampi karonte,

cīrakavāsikampi karonte,

eṇeyyakampi karonte,

balisamaṃsikampi karonte,

kaḥāpaṇakampi karonte,

khārāpatacchikampi karonte,

palighaparivattikampi karonte,

palālapīṭhakampi karonte,

tattenapi telena osiñcante,

sunakhehipi khādāpente,

jīvantampi sūle uttāsente,

asināpi sīsaṃ chindante.

*“Tassa evaṃ hoti – ‘yathārūpānaṃ
kho pāpakānaṃ kammānaṃ hetu
coraṃ āgucāriṃ rājāno gahetvā
vividhā kammakāraṇā kārenti,
kasāhipi tāḷenti...pe...*

Họ dùng hình phạt bôi đồi hình (xẻo
đỉnh đầu thành hình con sò),

Họ dùng hình phạt la hầu khẩu hình
(lấy xương và thịt cho rộng ra, rồi
đổ dầu sôi vào miệng),

Hỏa man hình (lấy lửa đốt thành
vòng hoa),

Chúc thủ hình (đốt tay),

Khu hành hình (lấy rơm bện lại rồi
siết chặt),

Bì y hình (lấy vỏ cây làm áo),

Linh dương hình (hình phạt con dê
núi),

Câu nhục hình (lấy câu móc vào
thịt),

Tiền hình (cắt thịt thành hình đồng
tiền),

Khối tráp hình (quảng sắt chảy trên
thân đầy vết thương rồi chà mạnh),

Chuyển hình (bắt nằm dưới đất,
đâm một gậy sắt qua hai lỗ tai rồi
xoay tròn),

Cao đập đài (lột da phần trên, lấy
chày giã cho nát thân).

Họ tưới bằng dầu sôi,

họ cho chó ăn,

họ đóng cọc những người sống,

họ lấy gươm chặt đầu.

Người ấy suy nghĩ như sau: "Do
nhân làm các nghiệp ác như vậy,
các vua chúa khi bắt được người
ăn trộm, kẻ đi cướp đường, liền áp
dụng nhiều hình phạt sai khác ... họ
lấy gươm chặt đầu".

Người ấy vì sợ hãi sợ hãi hình
phạt, không có đi trộm, cướp tài sản
người khác.

*Idaṃ vuccati, bhikkhave,
daṇḍabhayaṃ.*

*“Katamañca, bhikkhave,
duggatibhayaṃ ?*

*Idha, bhikkhave, ekacco iti
paṭisañcikkhati ‘kāyaduccaritassa
kho pāpako vipāko
abhisamparāyaṃ,
vacīduccaritassa pāpako vipāko
abhisamparāyaṃ,
manoduccaritassa pāpako vipāko
abhisamparāyaṃ.*

*Ahañceva kho pana kāyena
duccaritaṃ careyyaṃ, vācāya
duccaritaṃ careyyaṃ, manasā
duccaritaṃ careyyaṃ, kiñca taṃ
yāhaṃ na kāyassa bhedaṃ param
maraṇā apāyaṃ duggatiṃ
vinipātaṃ nirayaṃ upapajjeyya’nti.*

*So duggatibhayaṃ bhīto
kāyaduccaritaṃ pahāya
kāyasucaritaṃ bhāveti,
vacīduccaritaṃ pahāya
vacīsucaritaṃ bhāveti,
manoduccaritaṃ pahāya
manosucaritaṃ bhāveti, suddhaṃ
attānaṃ pariharati.*

*Idaṃ vuccati, bhikkhave,
duggatibhayaṃ.*

*Imāni kho, bhikkhave, cattāri
bhayānī’ti.*

(Anguttara, Bhayavagga)

Này các tỳ-kheo, đây gọi là e sợ sự
trừng phạt của pháp luật.

Và này các tỳ-kheo, thế nào là e sợ
sự sa đọa khổ cảnh?

Ở đây, này các tỳ-kheo, có hạng
người suy nghĩ như sau: "Ai tạo tam
nghiệp ác hạnh thì phải bị khổ báo
trong tương lai.

Làm thế nào để ta sau khi thân hoại
mạng chung, không bị sanh vào cõi
dữ, khổ cảnh, đọa xứ, địa ngục?".

Người ấy vì sợ hãi sự sa đọa nên
từ bỏ tam nghiệp ác hạnh và tu tập
tam nghiệp thiện hạnh giữ mình cho
được thanh tịnh.

Này các tỳ-kheo, đây gọi là e sợ sự
sa đọa khổ cảnh.

Này các tỳ-kheo, đây là bốn trường
hợp e sợ tội lỗi.

(Tăng Chi Bộ, XIII. Phẩm sợ hãi I)

BHADDEKARATTASUTTA

Evam me sutam –

*ekam samayam bhagavā
sāvattiyam viharati jetavane
anāthapiṇḍikassa ārāme.*

*Tatra kho bhagavā bhikkhū
āmantesi –
“bhikkhavo”ti.*

“Bhadante”ti

*te bhikkhū bhagavato
paccassosum.*

Bhagavā etadavoca –

*“bhaddekarattassa vo, bhikkhave,
uddesañca vibhaṅgañca
desessāmi.*

*Tam suṇātha, sādhukam manasi
karotha; bhāssissāmi”ti.*

*“Evam, bhante”ti kho
te bhikkhū bhagavato
paccassosum.*

Bhagavā etadavoca –

*“Atītam nānvāgameyya,
nappaṭikaṅkhe anāgatam;*

*Yadatītam pahīnam tam,
appattañca anāgatam.*

*“Paccuppannañca yo dhammam,
tattha tattha vipassati;*

KINH NHẤT DẠ HIỀN GIẢ

Như vậy tôi nghe.

Một thời, Thế Tôn ở Sāvatti (Xá-vệ), Jetavana (Kỳ-đà lâm), tại tịnh xá ông Anāthapiṇḍika (Cấp Cô Độc).

Ở đấy, Thế Tôn gọi các tỳ-kheo:

"Này các tỳ-kheo".

"Thưa vâng, bạch Thế Tôn".

Các vị tỳ-kheo ấy vâng đáp Thế Tôn.

Thế Tôn nói như sau:

Này các tỳ-kheo, Ta sẽ thuyết giảng cho các người: 'Nhứt Dạ hiền giả', tổng thuyết và biệt thuyết.

Hãy nghe và suy nghiệm kỹ, Ta sẽ thuyết giảng.

Thưa vâng, bạch Thế Tôn.

Các tỳ-kheo ấy vâng đáp Thế Tôn.

Thế Tôn giảng như sau:

Quá khứ không truy tìm

Tương lai không ước vọng.

Quá khứ đã đoạn tận,

Tương lai lại chưa đến,

Chỉ có pháp hiện tại

Tuệ quán chính ở đây.

*Asaṃhīraṃ asaṃkappaṃ,
taṃ vidvā manubrūhaye.*

*“Ajeva kiccaṃātappaṃ,
ko jaññā maraṇaṃ suve;*

*Na hi no saṅgaram tena,
mahāsenena maccunā.*

*“Evaṃ vihāriṃ ātāpiṃ,
ahorattamatanditaṃ;*

*Taṃ ve bhaddekarattoti,
santo ācikkhate muni”.*

*“Kathaṅca, bhikkhave, atītaṃ
anvāgamaṃti?”*

*‘Evaṃrūpo ahoṣiṃ
atītamaddhāna’nti tattha nandiṃ
samanvāneti,*

*‘evaṃvedano ahoṣiṃ
atītamaddhāna’nti tattha nandiṃ
samanvāneti,*

*‘evaṃsañño ahoṣiṃ
atītamaddhāna’nti tattha nandiṃ
samanvāneti,*

*‘evaṃsaṅkhāro ahoṣiṃ
atītamaddhāna’nti tattha nandiṃ
samanvāneti,*

*‘evaṃviññāno ahoṣiṃ
atītamaddhāna’nti tattha nandiṃ
samanvāneti –*

*evaṃ kho, bhikkhave, atītaṃ
anvāgamaṃti.*

Không động, không rung chuyển

Biết vậy, nên tu tập,

Hôm nay nhiệt tâm làm,

Ai biết chết ngày mai?

Không ai điều đình được,

Với đại quân thần chết,

Trú như vậy nhiệt tâm,

Đêm ngày không mệt mỏi,

Xứng gọi Nhứt dạ Hiền,

Bậc an tịnh, trầm lặng.

Và này các tỷ-kheo, thế nào là truy
tìm quá khứ? Vị ấy nghĩ:

"Sắc của tôi trong quá khứ là thế
này thế nọ" rồi thả tâm thích thú
trong đó;

"Thọ của tôi trong quá khứ là thế
này thế nọ" rồi thả tâm thích thú
trong đó;

"Tưởng của tôi trong quá khứ là thế
này thế nọ" rồi thả tâm thích thú
trong đó;

"Hành của tôi trong quá khứ là thế
này thế nọ" rồi thả tâm thích thú
trong đó,

"Thức của tôi trong quá khứ là thế
này thế nọ" rồi thả tâm thích thú
trong đó.

Như vậy, này các tỷ-kheo, là truy
tìm quá khứ.

*“Kathañca, bhikkhave, atītaṃ
nānvāgameti?”*

Và này các tỳ-kheo, thế nào là không truy tìm quá khứ?

*‘Evaṃrūpo...evaṃvedano...
evaṃsañño...evaṃsañkhāro ...
evaṃviññāno ahoṣiṃ
atītamaddhāna’nti tattha nandiṃ
na samanvāneti, –*

Vị ấy không bận lòng về sắc, thọ, tưởng, hành, thức trong quá khứ là thế này thế nọ để thả tâm thích thú trong đó;

*evaṃ kho, bhikkhave, atītaṃ
nānvāgameti.*

Này các tỳ-kheo, như vậy là không truy tìm quá khứ.

*“Kathañca, bhikkhave, anāgataṃ
paṭikañkhati?”*

Và này các tỳ-kheo, thế nào ước vọng trong tương lai?

*‘Evaṃrūpo siyaṃ
anāgatamaddhāna’nti tattha
nandiṃ samanvāneti, evaṃvedano
siyaṃ...pe... evaṃsañño siyaṃ...
evaṃsañkhāro siyaṃ...
evaṃviññāno siyaṃ
anāgatamaddhānanti tattha
nandiṃ samanvāneti*

Vị ấy mong mỗi sắc, thọ, tưởng, hành, thức của mình trong tương lai được như thế này thế nọ rồi thích thú trong đó.

Đây gọi là ước vọng trong tương lai.

*– evaṃ kho, bhikkhave, anāgataṃ
paṭikañkhati. “Kathañca,
bhikkhave, anāgataṃ
nappaṭikañkhati?”*

Và này các tỳ-kheo, thế nào là không ước vọng trong tương lai?

*‘Evaṃrūpo siyaṃ
anāgatamaddhāna’nti tattha
nandiṃ na samanvāneti,
evaṃvedano siyaṃ ... evaṃsañño
siyaṃ... evaṃsañkhāro siyaṃ...
‘evaṃviññāno siyaṃ
anāgatamaddhāna’nti tattha
nandiṃ na samanvāneti*

Vị ấy không có lòng mong mỗi sắc, thọ, tưởng, hành, thức của tôi trong tương lai sẽ như thế này thế nọ để đem lòng thích thú trong đó.

*– evaṃ kho, bhikkhave, anāgataṃ
nappaṭikañkhati.*

Như vậy gọi là không ước vọng trong tương lai.

*“Kathañca, bhikkhave,
paccuppannesu dhammesu
saṃhīrati? Idha, bhikkhave,*

assutavā puthujjano

*ariyānaṃ adassāvī
ariyadhammassa akovido*

ariyadhamme avinīto

sappurisānaṃ adassāvī

sappurisadhammassa akovido

sappurisadhamme avinīto

*rūpaṃ attato samanupassati,
rūpavantaṃ vā attānaṃ,*

attani vā rūpaṃ,

rūpasmim vā attānaṃ;

*vedanaṃ...pe... saññaṃ...
saṅkhāre...*

viññānaṃ attato samanupassati,

viññānavantaṃ vā

attānaṃ attani vā viññānaṃ,

viññānasmim vā attānaṃ –

Và này các tỳ-kheo, như thế nào là bị lôi cuốn trong các pháp hiện tại? Ở đây, này các tỳ-kheo,

có kẻ phàm phu không được nghe chánh pháp,

không được diện kiến bậc thánh, không biết gì về pháp các bậc thánh,

không tu tập pháp các bậc thánh;

Không diện kiến các bậc Chân nhân,

không biết gì về pháp các bậc Chân nhân,

không tu tập pháp các bậc Chân nhân,

nên quan niệm sắc là chính mình, hay quan niệm chính mình có sắc,

hay quan niệm sắc có trong chính mình.

hay quan niệm chính mình có trong sắc.

Hay quan niệm thọ, tưởng, hành, ...

Hay quan niệm thức là chính mình...

hay quan niệm chính mình có thức,

hay quan niệm thức có trong chính mình.

hay quan niệm chính mình có trong thức.

*evaṃ kho, bhikkhave,
paccuppannesu dhammesu
saṃhīraṭi.*

Như vậy, này các tỳ-kheo, là bị lôi cuốn trong các pháp hiện tại.

*“Kathaṅca, bhikkhave,
paccuppannesu dhammesu na
saṃhīraṭi?”*

Và này các tỳ-kheo, thế nào là không bị lôi cuốn trong các pháp hiện tại?

*Idha, bhikkhave,
sutavā ariyasāvako
ariyānaṃ dassāvī
ariyadhammassa kovido
ariyadhamme suvinīto*

Ở đây, này các tỳ-kheo, có vị Đa văn Thánh được diện kiến các bậc thánh, thuần thực pháp các bậc thánh, tu tập pháp các bậc thánh,

*sappurisānaṃ dassāvī
sappurisadhammassa kovido
sappurisadhamme suvinīto*

được diện kiến các bậc Chân nhân, biết rõ pháp các bậc Chân nhân, tu tập pháp các bậc Chân nhân.

na rūpaṃ attato samanupassati,

Vị này không quan niệm sắc là chính mình,

na rūpavantaṃ vā attānaṃ,

không quan niệm chính mình có sắc,

na attani vā rūpaṃ,

không quan niệm sắc có trong chính mình.

na rūpasmiṃ vā attānaṃ;

không quan niệm chính mình có trong sắc.

*na vedanaṃ... na saññaṃ... na
saṅkhāre...*

Không quan niệm thọ, tưởng, hành, ...

*na viññāṇaṃ attato
samanupassati,
na viññāṇavantaṃ vā attānaṃ,*

Không quan niệm thức là chính mình...

Không quan niệm chính mình có thức,

na attani vā viññāṇaṃ,

không quan niệm thức có trong chính mình.

na viññāṇasmiṃ vā attānaṃ

Không quan niệm chính mình có trong thức.

*evaṃ kho, bhikkhave,
paccuppannesu dhammesu na
saṃhīraṭi*

*“Atītaṃ nānvāgameyya,
nappaṭikaṅkhe anāgataṃ;
Yadatītaṃ pahīnaṃ taṃ,
appattañca anāgataṃ.
“Paccuppannañca yo dhammaṃ,
tattha tattha vipassati;
Asaṃhīraṃ asaṃkupaṃ,
taṃ vidvā manubrūhaye.
“Ajjeva kiccaṃātappaṃ,
ko jaññā maraṇaṃ suve;
Na hi no saṅgamaṃ tena,
mahāsenena maccunā.
“Evaṃ vihaṛiṃ ātāpiṃ,
ahorattamatanditaṃ;
Taṃ ve bhaddekarattoti,
santo ācikkhate muni”ti.*

*“Bhaddekarattassa vo, bhikkhave,
uddesañca vibhaṅgañca
desessāmi”ti – iti yaṃ taṃ vuttaṃ
idametaṃ paṭicca vutta”nti.*

Idamavoca bhagavā.

*Attamaṇā te bhikkhū bhagavato
bhāsitaṃ abhinanduntī.*

(Majjhimanikāya, Vibhaṅgavaggo)

Như vậy, này các tỳ-kheo, là không bị lôi cuốn trong các pháp hiện tại.

*Quá khứ không truy tìm
Tương lai không ước vọng.
Quá khứ đã đoạn tận,
Tương lai lại chưa đến,
Chỉ có pháp hiện tại
Tuệ quán chính ở đây.
Không động, không rung chuyển
Biết vậy, nên tu tập,
Hôm nay nhiệt tâm làm,
Ai biết chết ngày mai?
Không ai điều đình được,
Vời đại quân thân chết,
Trú như vậy nhiệt tâm,
Đêm ngày không mệt mỏi,
Xứng gọi Nhứt dạ Hiền,
Bậc an tịnh, trầm lặng.*

Khi ta nói: "Này các tỳ-kheo, Ta sẽ giảng cho các người: 'Nhứt Dạ hiền giả', tổng thuyết và biệt thuyết", là dựa vào ý nghĩa này mà nói vậy.

Thế Tôn thuyết giảng như vậy.

Các tỳ-kheo ấy hoan hỷ, tín thọ lời dạy của Thế Tôn.

(Kinh Trung Bộ, bài 131)

AGGISUTTA

*Atha kho sambahulā bhikkhū
pubbaṅhasamayam nivāsetvā
pattacīvaramādāya sāvattiyam
piṇḍāya pavisiṃsu.
(Pariyāyasuttasadisam).*

*“Evaṃvādino, bhikkhave,
aññatitthiyā paribbājakā evamassu
vacanīyā –*

*‘yasmim, āvuso, samaye līnam
cittam hoti, katamesam tasmim
samaye bojjhaṅgānam akālo
bhāvanāya, katamesam tasmim
samaye bojjhaṅgānam kālo
bhāvanāya?*

*Yasmim panāvuso, samaye
uddhatam cittam hoti, katamesam
tasmim samaye bojjhaṅgānam
akālo bhāvanāya, katamesam
tasmim samaye bojjhaṅgānam
kālo bhāvanāyā’ti?*

*Evaṃ puṭṭhā, bhikkhave,
aññatitthiyā paribbājakā na ceva
sampāyissanti,
uttariṅca vighātam āpajjissanti.*

*Tam kissa hetu?
Yathā tam, bhikkhave,
avisayasmim.*

KINH NGỌN LỬA

Rồi một số đông tỳ-kheo, vào buổi sáng, đắp y cầm y bát, đi vào Sāvatti để khát thực...

(Giống như kinh Pháp Môn 52)

Được nói vậy, này các tỳ-kheo, các du sĩ ngoại đạo cần được trả lời như sau:

Này chư hiền, khi tâm thụ động, tu tập giác chi nào là không đúng lúc, tu tập giác chi nào là đúng lúc?

Nhưng, này chư hiền, trong khi tâm dao động, Tu tập giác chi nào là không đúng lúc, Tu tập giác chi nào là đúng lúc?”

Được hỏi vậy, này các tỳ-kheo, các du sĩ ngoại đạo sẽ không thể giải thích được, sẽ rơi vào khó 33han.

Vì sao?
Vì rằng, này các tỳ-kheo, vấn đề này vượt ngoài trình độ của họ.

“Nāhaṃ taṃ, bhikkhave, passāmi
sadevake loke samārake
sabrahma
sassaṃaṇabrāhmaṇiṇiṃ pajāya
sadevamanussāya yo imesaṃ
pañhānaṃ veyyākaraṇena cittaṃ
ārādheyya,
aññatra tathāgatena vā
tathāgatasāvakena vā
ito vā pana sutvā.

Này các tỳ-kheo, Ta không thấy một
ai ở Thiên giới, ở Ma giới,
Phạm thiên giới,
cùng với quần chúng Sa-môn, Bà-
la-môn, chư thiên và loài người có
thể giải đáp thỏa đáng những câu
hỏi này,
ngoại trừ Như Lai,
hay đệ tử Như Lai,
hay những ai được nghe từ hai vị
ấy.

“Yasmiṃ, bhikkhave, samaye
līnaṃ cittaṃ hoti, akālo tasmīṃ
samaye
passaddhisambojjhaṅgassa
bhāvanāya, akālo
samādhisambojjhaṅgassa
bhāvanāya, akālo
upekkhāsambojjhaṅgassa
bhāvanāya.

Trong khi tâm thụ động, này các tỳ-
kheo, thì đây không phải là lúc tu
tập

Khinh an giác chi,

Định giác chi và

Xả giác chi.

Taṃ kissa hetu?
Līnaṃ, bhikkhave, cittaṃ taṃ etehi
dhammehi dussamuṭṭhāpayam
hoti.

Vì sao?

Khi tâm thụ động, này các tỳ-kheo,
thì không thể được hỗ trợ với các
giác chi này.

“Seyyathāpi, bhikkhave, puriso
parittaṃ aggim ujjāletukāmo assa.

Ví như, này các tỳ-kheo, một người
muốn đốt lên một ngọn lửa nhỏ,

So tattha allāni ceva tiṇāni
pakkhipeyya,
allāni ca gomayāni pakkhipeyya,
allāni ca kaṭṭhāni pakkhipeyya,
udakavātañca dadeyya,
paṃsukena ca okireyya;
bhabbo nu kho so puriso parittaṃ
aggim ujjālitu”nti?

người ấy ném vào đấy cỏ ươt,

phân bò ươt,

củi ươt,

để ngọn lửa ấy giữa mưa, gió và
rắc bụi lên trên;

Người ấy có thể nhen đỏ ngọn lửa
nhỏ ấy không?

“No hetam, bhante”.

Thưa không, bạch Thế Tôn.

“Evameva kho, bhikkhave, yasmim samaye līnam cittaṃ hoti, akālo tasmim samaye passaddhi-sambojjhaṅgassa bhāvanāya, akālo samādhisambojjhaṅgassa bhāvanāya, akālo upekkhāsambojjhaṅgassa bhāvanāya.

Cũng vậy, này các tỷ-kheo, trong khi tâm thụ động, thì đây không phải là lúc tu tập Khinh an giác chi, Định giác chi và Xả giác chi.

Tam kissa hetu?

Vì sao?

Līnam, bhikkhave, cittaṃ tam etehi dhammehi dussamuṭṭhāpayam hoti.

Vì rằng, khi tâm thụ động, thì không thể được hỗ trợ với các giác chi này.

“Yasmiñca kho, bhikkhave, samaye līnam cittaṃ hoti, kālo tasmim samaye dhammavicayasambojjhaṅgassa bhāvanāya, kālo vīriyasambojjhaṅgassa bhāvanāya, kālo pītisambojjhaṅgassa bhāvanāya.

Và này các tỷ-kheo, trong khi tâm thụ động, thì đây là lúc phải tu tập

Trạch pháp giác chi,

Tinh tấn giác chi và

Hỷ giác chi.

Tam kissa hetu?

Vì sao?

Līnam, bhikkhave, cittaṃ tam etehi dhammehi susamuṭṭhāpayam hoti.

Vì rằng, này các tỷ-kheo, khi tâm thụ động, thì sẽ được hỗ trợ với những giác chi này.

“Seyyathāpi, bhikkhave, puriso parittaṃ aggim ujjaletukāmo assa. So tattha sukkhāni ceva tiṇāni pakkhipeyya, sukkhāni gomayāni pakkhipeyya, sukkhāni kaṭṭhāni pakkhipeyya, mukhavātañca dadeyya, na ca paṃsukena okireyya; bhabbo nu kho so puriso parittaṃ aggim ujjaḷitu”nti?

Ví như, này các tỷ-kheo, một người muốn đốt lên một ngọn lửa nhỏ, người ấy ném vào đấy cỏ khô,

phân bò khô,

củi khô,

35ung miệng thổi,

không có rắc bụi lên trên;

Người ấy có thể nhen đỏ ngọn lửa ấy không?

“Evaṃ, bhante”.

Thưa có, bạch Thế Tôn.

“Evameva kho, bhikkhave, yasmiṃ
samaye līnaṃ cittaṃ hoti, kālo
tasmiṃ samaye
dhammavicayasambojjhaṅgassa
bhāvanāya,
kālo vīriyasambojjhaṅgassa
bhāvanāya,
kālo pītisambojjhaṅgassa
bhāvanāya.

Cũng vậy, này các tỳ-kheo, trong
khi tâm thụ động, thì đây là lúc phải
tu tập

Trạch pháp giác chi,

Tinh tấn giác chi và

Hỷ giác chi.

Taṃ kissa hetu?

Vì sao?

Līnaṃ, bhikkhave, cittaṃ taṃ etehi
dhammehi susamuṭṭhāpayam hoti.

Vì rằng, này các tỳ-kheo, khi tâm
thụ động thì sẽ được hỗ trợ với
những giác chi này.

“Yasmiṃ, bhikkhave, samaye
uddhattaṃ cittaṃ hoti, akālo
tasmiṃ samaye
dhammavicayasambojjhaṅgassa
bhāvanāya,
akālo vīriyasambojjhaṅgassa
bhāvanāya,
akālo pītisambojjhaṅgassa
bhāvanāya.

Và này các tỳ-kheo, trong khi tâm
dao động, thì không phải là lúc tu
tập

Trạch pháp giác chi,

Tinh tấn giác chi và

Hỷ giác chi.

Taṃ kissa hetu?

Vì sao?

Uddhattaṃ, bhikkhave, cittaṃ taṃ
etehi dhammehi divūpasamayaṃ
hoti.

Vì rằng, này các tỳ-kheo, tâm dao
động, thì không thể được hỗ trợ với
các giác chi này.

“Seyyathāpi, bhikkhave,
puriso mahantaṃ aggikkhandham
nibbāpetukāmo assa.

Ví như, này các tỳ-kheo,
một người muốn dập tắt một đồng
lửa lớn.

So tattha sukkhāni ceva tiṇāni
pakkhipeyya,
sukkāni ca gomayāni
pakkhipeyya,

Ở đây, người ấy ném vào cỏ khô,

phân bò khô và

*sukkhāni ca kaṭṭhāni pakkhipeyya,
mukhavātañca dadeyya, na ca
paṃsukena okireyya;
bhabbo nu kho so puriso
mahantaṃ aggikkhandhaṃ
nibbāpetu”nti?*

củi khô,
lấy miệng thổi, và không rắc bụi lên
trên.
Người ấy có thể dập tắt đống lửa
lớn ấy không?

“No hetam, bhante”.

Thưa không, bạch Thế Tôn.

*“Evameva kho, bhikkhave, yasmiṃ
samaye uddhataṃ cittaṃ hoti,
akālo tasmim̐ samaye
dhammavicayasambojjhaṅgassa
bhāvanāya,
akālo vīriyasambojjhaṅgassa
bhāvanāya,
akālo pītisambojjhaṅgassa
bhāvanāya.
Taṃ kissa hetu?
Uddhataṃ, bhikkhave, cittaṃ taṃ
eteḥi dhammehi duvūpasamayaṃ
hoti.*

Cũng vậy, này các tỷ-kheo, trong
khi tâm dao động, thì không phải là
lúc tu tập
Trạch pháp giác chi,
Tinh tấn giác chi và
Hỷ giác chi.

Vì sao?

Vì rằng, tâm dao động, thì không dễ
dàng lắng đọng với các giác chi ấy.

*“Yasmiñca kho, bhikkhave,
samaye uddhataṃ cittaṃ hoti,
kālo tasmim̐ samaye
passaddhisambojjhaṅgassa
bhāvanāya,
kālo samādhisambojjhaṅgassa
bhāvanāya,
kālo upekkhāsambojjhaṅgassa
bhāvanāya.*

Và này các tỷ-kheo, trong khi tâm
dao động, thì là lúc phải tu tập

Khinh an giác chi,

Định giác chi và

Xả giác chi.

*Taṃ kissa hetu?
Uddhataṃ, bhikkhave, cittaṃ taṃ
eteḥi dhammehi suvūpasamayaṃ
hoti.*

Vì sao?

Vì rằng, tâm dao động thật dễ dàng
lắng đọng với các giác chi ấy.

“Seyyathāpi, bhikkhave, puriso mahantaṃ aggikkhandhaṃ nibbāpetukāmo assa.

*So tattha allāni ceva tiṇāni pakkhipeyya,
allāni ca gomayāni pakkhipeyya,
allāni ca kaṭṭhāni pakkhipeyya,
udakavātañca dadeyya,
paṃsukena ca okireyya;*

bhabbo nu kho so puriso mahantaṃ aggikkhandhaṃ nibbāpetu”nti?

“Evaṃ, bhante”.

“Evameva kho, bhikkhave, yasmim̐ samaye uddhataṃ cittaṃ hoti, kālo tasmim̐ samaye passaddhi-sambojjhaṅgassa bhāvanāya, kālo samādhisambojjhaṅgassa bhāvanāya, kālo upekkhāsambojjhaṅgassa bhāvanāya.

*Taṃ kissa hetu?
Uddhataṃ, bhikkhave, cittaṃ taṃ etehi dhammehi suvūpasamayaṃ hoti.*

Satiñca khvāhaṃ, bhikkhave, sabbatthikaṃ vadāmi”ti.

(Saṃyuttanikāya, Mahāvagga, Bojjhaṅgasamyyutta)

Ví như, này các tỳ-kheo, có người muốn dập tắt một đồng lửa lớn.

Ở đây, người ấy ném vào cỏ ướt, ném vào phân bò ướt, ném vào củi ướt, để giữa gió và mưa, và rắc bụi lên trên.

Người ấy có thể dập tắt ngọn lửa lớn ấy không?

Thưa có, bạch Thế Tôn.

Cũng vậy, này các tỳ-kheo, trong khi tâm dao động, trong khi đó, thì phải tu tập Khinh an giác chi,

Tu tập Định giác chi,

Tu tập Xả giác chi.

Vì sao?

Vì rằng, tâm dao động thật dễ được tịnh chỉ nhờ các pháp này.

Nhưng đối với niệm, này các tỳ-kheo, Ta nói rằng lợi ích trong mọi trường hợp.

(Tương Ứng Bộ, Tập V Thiên Đại Phẩm, Tương Ứng Giác Chi)

SAṄGĀRAVASUTTA

Sāvattthinidānaṃ ...

*Atha kho saṅgāravo brāhmaṇo
yena bhagavā tenupasaṅkami;
upasaṅkamitvā bhagavatā
saddhiṃ sammodi.
Sammodanīyaṃ kathaṃ
sāraṇīyaṃ vītisāretvā ekamantaṃ
nisīdi.*

*Ekamantaṃ nisinno kho
saṅgāravo brāhmaṇo
bhagavantaṃ etadavoca –*

*“Ko nu kho, bho gotama, hetu, ko
paccayo yenekadā dīgharattaṃ
sajjhāyakatāpi mantā
nappaṭibhanti, pageva
asajjhāyakatā?”*

*Ko pana, bho gotama, hetu, ko
paccayo yenekadā dīgharattaṃ
asajjhāyakatāpi mantā paṭibhanti,
pageva sajjhāyakatā”ti?”*

*“Yasmiṃ kho, brāhmaṇa, samaye
kāmarāgapariyuṭṭhitena cetasā
viharati kāmarāgaparetena,
uppannassa ca kāmarāgassa
nissaraṇaṃ yathābhūtaṃ nappa-
jānāti,
attatthampi tasmīṃ samaye
yathābhūtaṃ na jānāti na passati,
paratthampi tasmīṃ samaye
yathābhūtaṃ na jānāti na passati,*

KINH SAṄGĀRAVATA

Duyên Sự ở Sāvatti...

Rồi Bà-la-môn Sangārava đi đến Thế Tôn; sau khi đến, nói với Thế Tôn những lời chào đón hỏi thăm, sau khi nói lên những lời chào đón hỏi thăm thân hữu, vị ấy liền ngồi xuống một bên.

Ngồi một bên, Bà-la-môn Sangārava thưa với Thế Tôn:

Do nhân gì, do duyên gì, thưa Tôn giả Gotama, có khi các chú thuật được học thuộc lòng lâu ngày cũng không nhớ nổi, nói gì là việc học cái mới?

Do nhân gì, do duyên gì, thưa Tôn giả Gotama, có khi các chú thuật chưa thuộc lại rất khó thuộc, nói gì là việc nhớ lại cái đã học thuộc lâu ngày?

Này Bà-la-môn, khi sống với tâm bị dục tham xâm chiếm, chi phối, không biết làm sao để thoát khỏi sự ám ảnh của dục tham,

không thể thấy và biết được lợi ích của cả bản thân và người khác,

*ubhayatthampi tasmim samaye
yathābhūtaṃ na jānāti na passati;*

*dīgharattaṃ sajjhāyakatāpi manta
nappaṭibhanti,
pageva asajjhāyakatā.*

*“Seyyathāpi, brāhmaṇa,
udapatto saṃsaṭṭho
lākhāya vā
haliddiyā vā
nīliyā vā
mañjīṭṭhāya vā.
Tattha cakkhumā puriso sakaṃ
mukhanimittaṃ paccavekkhamāno
yathābhūtaṃ na jāneyya na
passeyya.*

Evameva kho, brāhmaṇa,

*yasmim samaye
kāmarāgapariyuṭṭhitena cetasā
viharati kāmarāgaparetena,
uppannassa ca kāmarāgassa
nissaraṇaṃ yathābhūtaṃ
nappajānāti, attatthampi tasmim
samaye yathābhūtaṃ na jānāti na
passati, paratthampi...pe...
ubhayatthampi tasmim samaye
yathābhūtaṃ na jānāti na passati;
dīgharattaṃ sajjhāyakatāpi mantā
nappaṭibhanti, pageva
asajjhāyakatā.*

*“Puna caparaṃ, brāhmaṇa,
yasmim samaye
byāpādapariyuṭṭhitena cetasā
viharati byāpādaparetena,
uppannassa ca byāpādassa*

thì các chú thuật được học thuộc lòng lâu ngày cũng không nhớ nổi, nói gì là việc học cái mới.

Ví như, này Bà-la-môn, một bát nước trộn lẫn với thuốc nhuộm gồm lắ, hay màu đỏ tía, hay màu xanh, hay màu vàng. Và ở đây một người có mắt muốn soi mặt của mình, sẽ không thấy được gì.

Cũng vậy, này Bà-la-môn,

khi sống với tâm bị dục tham xâm chiếm, chi phối, không biết làm sao để thoát khỏi sự ám ảnh của dục tham, không thể thấy và biết được lợi ích của cả bản thân và người khác, thì các chú thuật được học thuộc lòng lâu ngày cũng không nhớ nổi, nói gì là việc học cái mới.

Lại nữa, này Bà-la-môn, khi sống với tâm bị sân hận xâm chiếm, chi phối, không biết làm sao để thoát khỏi sự ám ảnh của sân hận...

*nissaraṇaṃ yathābhūtaṃ
nappajānāti, pe...*

*“Seyyathāpi, brāhmaṇa, udapatto
agginā santatto pakkuthito
usmudakajāto.*

Ví như, này Bà-la-môn, một bát nước được lửa đun sôi, sôi lên sùng sục, sôi lên cuồn cuộn.

*Tattha cakkhumā puriso sakaṃ
mukhanimittaṃ paccavekkhamāno
yathābhūtaṃ na jāneyya na
passeyya.*

Và ở đây một người có mắt muốn soi mặt của mình, sẽ không thấy được gì.

*“Puna caparaṃ, brāhmaṇa,
yasmim̐ samaye
thīnamiddhapariyuṭṭhitena cetasā
viharati thinamiddhaparetena,
uppannassa ca thinamiddhassa
nissaraṇaṃ yathābhūtaṃ
nappajānāti, ...pe...*

Lại nữa, này Bà-la-môn, khi sống với tâm bị hôn thụy xâm chiếm, chi phối, không biết làm sao để thoát khỏi sự ám ảnh của hôn thụy...

*“Seyyathāpi, brāhmaṇa, udapatto
sevālaṇaṇakapariyonaddho.*

Ví như, này Bà-la-môn, một bát nước bị rong rêu che phủ.

*Tattha cakkhumā puriso sakaṃ
mukhanimittaṃ paccavekkhamāno
yathābhūtaṃ na jāneyya na
passeyya.*

Và ở đây một người có mắt muốn soi mặt của mình, sẽ không thấy được gì.

*“Puna caparaṃ, brāhmaṇa,
yasmim̐ samaye
uddhaccakukkucapariyuṭṭhitena
cetasā viharati
uddhaccakukkucaparetena,
uppannassa ca
uddhaccakukkucassa nissaraṇaṃ
yathābhūtaṃ nappajānāti, pe...*

Lại nữa, này Bà-la-môn, khi sống với tâm bị trạo hối xâm chiếm, chi phối, không biết làm sao để thoát khỏi sự ám ảnh của trạo hối...

“Seyyathāpi, brāhmaṇa, udapatto
vāterito calito bhanto ūmijāto.
Tattha cakkhumā puriso sakaṃ
mukhanimittaṃ paccavekkhamāno
yathābhūtaṃ na jāneyya na
passeyya.

“Puna caparaṃ, brāhmaṇa,
yasmim samaye
vicikicchāpariyuṭṭhitena cetasā
viharati vicikicchāparetena,
uppannāya ca vicikicchāya
nissaraṇaṃ yathābhūtaṃ
nappajānāti, attatthampi tasmim
samaye yathābhūtaṃ na jānāti na
passati, paratthampi...pe...
ubhayatthampi... dīgharattaṃ
sajjhāyakatāpi mantā
nappaṭibhanti, pageva
asajjhāyakatā.

“Seyyathāpi, brāhmaṇa, udapatto
āvalo luḷito kalalībhūto andhakāre
nikkhitto. Tattha cakkhumā puriso
sakaṃ mukhanimittaṃ
paccavekkhamāno yathābhūtaṃ
na jāneyya na passeyya.

Evameva kho, brāhmaṇa, yasmim
samaye vicikicchāpariyuṭṭhitena
cetasā viharati vicikicchāparetena,
uppannāya ca vicikicchāya
nissaraṇaṃ yathābhūtaṃ
nappajānāti,
attatthampi tasmim samaye
yathābhūtaṃ na jānāti na passati,
paratthampi tasmim samaye
yathābhūtaṃ na jānāti na passati,
ubhayatthampi tasmim samaye

Ví như, này Bà-la-môn, một bát nước bị gió thổi, dao động, chấn động, nổi sóng và ở đây một người có mắt muốn soi mặt của mình, sẽ không thấy được gì.

Lại nữa, này Bà-la-môn, khi sống với tâm bị hoài nghi xâm chiếm, chi phối, không biết làm sao để thoát khỏi sự ám ảnh của hoài nghi...

Ví như, này Bà-la-môn, một bát nước bị khuấy động, khuấy đục, khuấy bùn, đặt trong bóng tối và ở đây một người có mắt muốn soi mặt của mình, sẽ không thấy được gì.

Cũng vậy, này Bà-la-môn, khi sống với tâm bị hoài nghi xâm chiếm, chi phối, không biết làm sao để thoát khỏi sự ám ảnh của hoài nghi, không thể thấy và biết được lợi ích của cả bản thân và người khác, thì các chú thuật được học thuộc lòng lâu ngày cũng không nhớ nổi, nói gì là việc học cái mới.

*yathābhūtaṃ na jānāti na passati;
dīgharattaṃ sajjhāyakatāpi mantā
nappaṭibhanti, pageva
asajjhāyakatā.*

*(Saṃyuttanikāya, Mahāvagga,
Bojjhaṅgasamyyutta, Sācacchavagga)*

*(Tương Ưng Bộ, Tập V Thiên Đại
Phẩm, Chương Tương Ưng Giác Chi)*

www.vietheravada.net

NĪVARAṄAPPAHĀNA

LOẠI BỎ CHƯỚNG NGẠI THIỀN
ĐỊNH

*So iminā ca ariyena sīlakkhandhena
samannāgato,
iminā ca ariyena indriyasamvarena
samannāgato,
iminā ca ariyena satisampajaññaena
samannāgato,
imāya ca ariyāya santuṭṭhiyā
samannāgato,
vivittaṃ senāsanam bhajati
araññaṃ rukkhamūlam pabbataṃ
kandaram giriguham susānam
vanapattham abbhokāsam
palālapuñjam.*

Tỷ-kheo ấy, với thánh giới này,

Với sự hộ trì các căn,

Với chánh niệm tỉnh giác,

Với hạnh tri túc,

Lựa một chỗ thanh vắng, tịch mịch,
như rừng, gốc cây, khe núi, hang
đá, bãi tha ma, lùm cây, ngoài trời,
đống rơm.

*So pacchābhattam
piṇḍapātappaṭikkanto
nisīdati pallaṅkam ābhujitvā ujum
kāyam pañidhāya parimukham
satim upaṭṭhapetvā.*

Sau khi đi khát thực về và ăn xong,

vị ấy ngồi kiết già,
lưng thẳng và nhìn thẳng,
rồi an trú chánh niệm.

*“So abhijjam loke pahāya
vigatābhijjhena cetasā viharati,
abhijjhāya cittaṃ parisodheti.*

Vị ấy từ bỏ tham ái ở đời,
sống với tâm thoát ly tham ái,
gột rửa tâm hết tham ái.

*Byāpādapadosam pahāya
abyāpannacitto viharati
sabbapāṇabhūtahitānukampī,
byāpādapadosā cittaṃ parisodheti.*

Từ bỏ sân hận, vị ấy sống với tâm
không sân hận,
lòng từ mẫn thương xót tất cả
chúng hữu tình,
gột rửa tâm hết sân hận.

*Thinamiddham pahāya
vigatathinamiddho viharati*

Từ bỏ hôn trầm, thụy miên, vị ấy
sống thoát ly hôn trầm và thụy
miên.

*ālokasaññī, sato sampajāno,
thinamiddhā cittaṃ parisodheti.*

Với tâm tưởng hướng về ánh sáng, chánh niệm tỉnh giác, gột rửa tâm hết hôn trầm, thụy miên.

*Uddhaccakukkuccaṃ pahāya
anuddhato viharati, ajjhattaṃ
vūpasantacitto, uddhaccakukkuccā
cittaṃ parisodheti.*

Từ bỏ trạo cử hối tiếc, vị ấy sống không trạo cử, nội tâm trầm lặng, gột rửa tâm hết trạo cử, hối tiếc.

*Vicikicchaṃ pahāya tiṇṇavicikiccho
viharati, akathaṃkathī kusalesu
dhammesu,
vicikicchāya cittaṃ parisodheti.*

Từ bỏ nghi ngờ, vị ấy sống thoát khỏi nghi ngờ, không phân vân lưỡng lự, gột rửa tâm hết nghi ngờ đối với thiện pháp.

*“Seyyathāpi, mahārāja, puriso iṇaṃ
ādāya kammante payojeyya.*

Này Đại vương, như một người mắc nợ, liền làm các nghề nghiệp.

*Tassa te kammantā samijjheyyaṃ.
So yāni ca porāṇāni iṇamūlāni, tāni
ca byantiṃ kareyya,
siyā cassa uttarim̐ avasiṭṭhaṃ
dārabharaṇāya.*

Những nghề này được phát đạt, người ấy không những trả được nợ cũ, còn có tiền dư để nuôi dưỡng vợ.

Tassa evamassa

Người ấy nghĩ:

*‘ahaṃ kho pubbe iṇaṃ ādāya
kammante payojesiṃ.*

"Ta trước kia mắc nợ nên làm các nghề nghiệp.

*Tassa me te kammantā
samijjihimsu.
Sohaṃ yāni ca porāṇāni iṇamūlāni,
tāni ca byantiṃ akāsiṃ,
atthi ca me uttarim̐ avasiṭṭhaṃ
dārabharaṇāyā’ti.
So tatonidānaṃ labhetha pāmojjaṃ,
adhigaccheyya somanassaṃ.*

Những nghề này được phát đạt, ta không những trả được nợ cũ, còn có tiền dư để nuôi vợ".

Người ấy nhờ vậy được hạnh phúc vui vẻ.

“*Seyyathāpi, mahārāja, puriso
ābādhiko assa
dukkhito
bāḷhagilāno;
bhattañcassa nacchādeyya,
na cassa kāye balamattā.*

Này Đại vương, như một người bị
bệnh,
đau đớn,
trầm trọng,
ăn uống không tiêu,
thể lực suy yếu.

*So aparena समयena tamhā
ābādhā mucceyya;
bhattaṃ cassa chādeyya,
siyā cassa kāye balamattā.*

Sau một thời gian người ấy khỏi
bệnh,
ăn uống dễ dàng,
thể lực khôi phục.

*Tassa evamassa –
‘ahaṃ kho pubbe ābādhiko ahoṣiṃ
dukkhito bāḷhagilāno;
bhattañca me nacchādesi,
na ca me āsi kāye balamattā.*

Người ấy nghĩ:
"Ta trước kia bị bệnh,
đau đớn trầm trọng,
ăn uống không tiêu,
thể lực suy yếu.

*Somhi etarahi tamhā ābādhā mutto;
bhattañca me chādeti,
atthi ca me kāye balamattā’ti.*

Nay ta khỏi bệnh,
ăn uống dễ dàng,
thể lực khôi phục".

*So tatonidānaṃ labhetha pāmojjaṃ,
adhigaccheyya somanassaṃ.*

Người ấy nhờ vậy được hạnh phúc
vui vẻ.

“*Seyyathāpi, mahārāja,
puriso bandhanāgāre baddho assa.
So aparena समयena tamhā
bandhanāgārā mucceyya
soṭthinā abbhayena,
na cassa kiñci bhogānaṃ vayo.*

Này Đại vương,
như một người bị nhốt trong ngục.
Người ấy sau một thời gian,
được khỏi tù tội,
an lạc kiện toàn,
tài sản không bị mất mát.

Tassa evamassa

Người ấy nghĩ:

*‘ahaṃ kho pubbe bandhanāgāre
baddho ahoṣiṃ,
somhi etarahi tamhā bandhanāgārā
mutto soṭthinā abbhayena.*

"Ta trước kia bị nhốt trong ngục,
nay ta được khỏi tù tội,
an lạc kiện toàn,

*Natthi ca me kiñci bhogānaṃ
vayo'ti.*

*So tatonidānaṃ labhetha pāmojjaṃ,
adhigaccheyya somanassaṃ.*

*“Seyyathāpi, mahārāja,
puriso dāso assa
anattādhīno
parādhīno
na yena kāmaṃgamo.*

*So aparena samayena tamhā
dāsabyā mucceyya
attādhīno
aparādhīno
bhujisso
yena kāmaṃgamo.*

Tassa evamassa –

*‘ahaṃ kho pubbe dāso ahosiṃ
anattādhīno
parādhīno
na yena kāmaṃgamo.*

*Somhi etarahi tamhā dāsabyā
mutto
attādhīno
aparādhīno
bhujisso
yena kāmaṃgamo'ti.*

*So tatonidānaṃ labhetha
pāmojjaṃ, adhigaccheyya
somanassaṃ.*

tài sản không bị mất mát".

Người ấy nhờ vậy được hạnh phúc
vui vẻ.

Này Đại vương,
như một người nô lệ,
không được tự chủ,
lệ thuộc người khác,
không được tự do đi lại.

Người ấy, sau một thời gian,
thoát khỏi cảnh nô lệ,
được tự chủ,
không lệ thuộc người khác,
một người được giải thoát,
được tự do đi lại.

Người ấy nghĩ:

"Ta trước kia bị cảnh nô lệ,
không được tự chủ,
lệ thuộc người khác,
không được tự do đi lại.

Nay ta thoát cảnh nô lệ,
được tự chủ,
không lệ thuộc người khác,
một người được giải thoát,
được tự do đi lại".

Người ấy nhờ vậy được hạnh phúc
vui vẻ.

“*Seyyathāpi, mahārāja,
puriso sadhano sabhogo
kantāraddhānamaggaṃ
paṭipajjeyya
dubbhikkhaṃ
sappaṭibhayaṃ.*

Này Đại vương,
như một người giàu có,
nhiều tài sản,
đang đi qua bãi sa mạc,
thiếu lương thực,
đầy những nguy hiểm.

*So aparena samayena taṃ
kantāraṃ nitthareyya sotthinā,
gāmantaṃ anupāpuṇeyya
khemaṃ
appaṭibhayaṃ.*

Người ấy, sau một thời gian đã đi
khỏi sa mạc,
đến đầu làng vô sự,
yên ổn,
không có nguy hiểm.

Tassa evamassa –

Người ấy nghĩ:

*‘ahaṃ kho pubbe sadhano
sabhogo kantāraddhānamaggaṃ
paṭipajjiṃ dubbhikkhaṃ
sappaṭibhayaṃ.*

"Ta trước kia giàu có, nhiều tài sản,
đi qua bãi sa mạc thiếu lương thực,
đầy những nguy hiểm.

*Somhi etarahi taṃ kantāraṃ
nitthiṇṇo sotthinā, gāmantaṃ
anupatto khemaṃ
appaṭibhaya’nti.
So tatonidānaṃ labhetha
pāmojjaṃ, adhigaccheyya
somanassaṃ.*

Nay ta đã đi qua khỏi bãi sa mạc ấy,
đến đầu làng vô sự, yên ổn, không
có nguy hiểm".

Người ấy nhờ vậy được hạnh phúc
vui vẻ.

“Evameva kho, mahārāja,

Cũng như vậy, này Đại vương,

*bhikkhu
yathā iṇaṃ
yathā rogaṃ
yathā bandhanāgāraṃ
yathā dāsabyaṃ
yathā kantāraddhānamaggaṃ,
evaṃ ime pañca nīvaraṇe
appahīne attani samanupassati.*

Tỷ-kheo tự mình quán năm triền cái
chưa xả ly, như món nợ,
như bệnh hoạn,
như ngục tù,
như cảnh nô lệ,
như con đường sa mạc.

“*Seyyathāpi, mahārāja,
yathā āṇanyaṃ
yathā ārogyaṃ
yathā bandhanāmokkhaṃ
yathā bhujissaṃ
yathā khemantabhūmiṃ;*

Này Đại vương,
cũng như không mắc nợ,
như không bệnh tật,
như được khỏi tù tội,
như được tự do,
như đất lành yên ổn,

*evameva kho, mahārāja,
bhikkhu ime pañca nīvaraṇe pahīne
attani samanupassati.*

Này Đại vương,
Tỷ-kheo khi đã diệt trừ năm triền cái
thì cũng thấy mình được như vậy.

“*Tassime pañca nīvaraṇe pahīne
attani samanupassato pāmojjaṃ
jāyati, pamuditassa pīti jāyati,
pīṭīmanassa kāyo passambhati,

passaddhakāyo sukhaṃ vedeti,
sukhino cittaṃ samādhīyati.*

Khi quán tự thân đã xả ly năm triền
cái ấy, hân hoan sanh;
Do hân hoan nên hỷ sanh;
Do tâm hoan hỷ, thân được khinh
an;
Do thân khinh an, lạc thọ sanh;
Do lạc thọ, tâm được định tĩnh.

“*So vivicceva kāmehi, vivicca
akusalehi dhammehi savitakkaṃ
savicāraṃ vivekaṃ pītisukhaṃ
paṭhamaṃ jhānaṃ upasampajja
vihārati.
So imameva kāyaṃ vivekajena
pītisukhena abhisandeti parisandeti
paripūreti parippharati,*

Tỷ-kheo ly dục, ly ác pháp, chứng
và trú thiền thứ nhất,
một trạng thái hỷ lạc do ly dục sanh,
vời tầm, với tứ.

Tỷ-kheo thấm nhuần, tắm ướt, làm
cho sung mãn, tràn đầy thân mình
vời hỷ lạc do ly dục sanh,

*nāssa kiñci sabbāvato kāyassa
vivekajena pītisukhena apphuṭaṃ
hoti.*

Không một chỗ nào trên toàn thân
không được hỷ lạc do ly dục sanh
ấy thấm nhuần.

“*Seyyathāpi, mahārāja, dakkho
nhāpako vā nhāpakantevāsī vā
kaṃsathāle nhānīyacuṇṇāni ākiritvā
udakena paripphosakaṃ
paripphosakaṃ sanneyya,*

Này Đại vương, như một người hầu
tắm lão luyện hay đệ tử người hầu
tắm.

Sau khi rắc bột tắm trong thau bằng
đồng, liền nhồi bột ấy với nước,
cục bột tắm ấy được thấm nhuần
nước ướt, nhào trộn với nước ướt,

*sāyaṃ nhānīyapiṇḍi snehānugatā
snehaparetā santarabāhirā phuṭā
snehena, na ca paggharaṇī;*

thấm ướt cả trong lẫn ngoài với nước, nhưng không chảy thành giọt.

*Evameva kho, mahārāja, bhikkhu
imameva kāyaṃ vivekajena
pītisukhena abhisandeti parisandeti
paripūreti parippharati,*

Cũng vậy, này Đại vương, tỳ-kheo thấm nhuần, tắm ướt, làm cho sung mãn, tràn đầy thân hình với hỷ lạc do ly dục sanh.

*nāssa kiñci sabbāvato kāyassa
vivekajena pītisukhena apphuṭaṃ
hoti.*

Không một chỗ nào trên toàn thân không được hỷ lạc do ly dục sanh ấy thấm nhuần.

*Idampi kho, mahārāja,
sandiṭṭhikaṃ sāmāññaphalaṃ
purimehi sandiṭṭhikehi
sāmāññaphalehi abhikkantatarañca
paṇītatarañca.*

Này Đại vương,
Đó là quả thiết thực hiện tại của hạnh Sa-môn, còn vi diệu thù thắng hơn những quả thiết thực hiện tại của hạnh Sa-môn trước.

“Puna caparaṃ, mahārāja,

Lại nữa, này Đại vương,

*bhikkhu vitakkavicārānaṃ
vūpasamā ajjhattaṃ
sampasādanaṃ cetaso
ekodibhāvaṃ avitakkaṃ avicāraṃ
samādhijaṃ pītisukhaṃ dutiyaṃ
jhānaṃ upasampajja viharati.*

Tỳ-kheo ấy diệt tầm và tứ, chứng và trú thiền thứ hai,
Một trạng thái hỷ lạc do định sanh, không tầm không tứ,

*So imameva kāyaṃ samādhijena
pītisukhena abhisandeti parisandeti
paripūreti parippharati,*

Nội tĩnh nhất tâm tỳ-kheo ấy thấm nhuần, tắm ướt làm cho sung mãn, tràn đầy thân mình với hỷ lạc do định sanh.

*nāssa kiñci sabbāvato kāyassa
samādhijena pītisukhena apphuṭaṃ
hoti.*

Không một chỗ nào trên toàn thân không được hỷ lạc do định sanh ấy thấm nhuần.

“*Seyyathāpi, mahārāja,
udakarahado gambhīro
ubhidodako tassa nevassa
puratthimāya disāya udakassa
āyamukhaṃ,
na dakkhiṇāya disāya udakassa
āyamukhaṃ,
na pacchimāya disāya udakassa
āyamukhaṃ,
na uttarāya disāya udakassa
āyamukhaṃ,
devo ca na kālenakālaṃ
sammādhāraṃ anupaveccheyya.*

*Atha kho tamhāva udakarahadā sītā
vāridhārā ubbhijitvā tameva
udakarahadaṃ sītena vārinā
abhisandeyya parisandeyya
paripūreyya paripphareyya,
nāssa kiñci sabbāvato
udakarahadassa sītena vārinā
apphuṭaṃ assa.*

*Evameva kho, mahārāja, bhikkhu
imameva kāyaṃ samādhijena
pītisukhena abhisandeti parisandeti
paripūreti parippharati,
nāssa kiñci sabbāvato kāyassa
samādhijena pītisukhena apphuṭaṃ
hoti.*

*Idampi kho, mahārāja, sandiṭṭhikaṃ
sāmaññaphalaṃ purimehi
sandiṭṭhikehi sāmaññaphalehi
abhikkantatarañca paṇītatarañca.*

Này Đại vương, ví như một hồ nước có mạch ngầm tự dâng lên,

Ở bờ phía Đông không có lỗ mọi chảy ra,

Ở bờ phía Nam không có lỗ mọi chảy ra,

Ở bờ phía Tây không có lỗ mọi chảy ra,

Ở bờ phía Bắc không có lỗ mọi chảy ra,

và thỉnh thoảng trời lại mưa lớn.

Mạch nước từ hồ ấy phun ra thấm nhuần, tắm ướt, làm cho sung mãn tràn đầy hồ nước ấy, với nước mát lạnh.

Không một chỗ nào của hồ nước ấy không được nước mát lạnh thấm nhuần.

Cũng vậy, này Đại vương, tỷ-kheo thấm nhuần tắm ướt, làm cho sung mãn tràn đầy thân mình với hỷ lạc do định sanh.

Không một chỗ nào trên toàn thân không được hỷ lạc do định sanh ấy thấm nhuần.

Này Đại vương, đó là quả thiết thực hiện tại của hạnh Sa-môn, còn vi diệu thù thắng hơn những quả thiết thực hiện tại của hạnh Sa-môn trước.

“Puna caparaṃ, mahārāja, bhikkhu
pīṭiyā ca virāgā upekkhako ca
vihārati sato sampajāno,
sukhañca kāyena paṭisaṃvedeti,
yaṃ taṃ ariyā ācikkhanti –
‘upekkhako satimā sukhavihārīti,
tatiyaṃ jhānaṃ upasampajja
vihārati.

So imameva kāyaṃ nippīṭikena
sukhena abhisandeti parisandeti
paripūreti parippharati,
nāssa kiñci sabbāvato kāyassa
nippīṭikena sukhena apphuṭaṃ hoti.

“Seyyathāpi, mahārāja,
uppaliniyaṃ vā
paduminiyaṃ vā
puṇḍarīkiniyaṃ vā
appekaccāni uppalāni vā
padumāni vā puṇḍarīkāni vā
udake jātāni

udake saṃvadḍhāni
udakānuggatāni
antonimuggaposīni,

tāni yāva caggā yāva ca mūlā
sītena vārinā abhisannāni
parisannāni paripūrāni
paripphuṭāni,

nāssa kiñci sabbāvataṃ
uppalānaṃ vā padumānaṃ vā
puṇḍarīkānaṃ vā sītena vārinā
apphuṭaṃ assa;

Lại nữa, này Đại vương, tỳ-kheo ly
hỷ trú xả, chánh niệm tỉnh giác,

thân cảm sự lạc thọ mà các bậc
thánh gọi là
"Xả niệm lạc trú", chứng và an trú
thiền thứ ba.

Tỳ-kheo thấm nhuần, tâm ướt, làm
cho sung mãn tràn đầy thân mình
với lạc thọ không có hỷ ấy,
Không một chỗ nào trên toàn thân,
không được lạc thọ không có hỷ ấy
thấm nhuần.

Này Đại vương, ví như trong
hồ sen xanh,
hồ sen hồng,
hồ sen trắng,
có những sen xanh, sen hồng hay
sen trắng.
Những bông sen ấy sanh trong
nước,
lớn lên trong nước,
không vượt khỏi nước,
nuôi sống dưới nước,

Từ đầu ngọn cho đến gốc rễ đều
thấm nhuần tâm ướt,
đầy tràn thấu suốt bởi nước mát
lạnh ấy.

Không một chỗ nào của toàn thể
sen xanh, sen hồng hay sen trắng
không được nước mát lạnh ấy thấm
nhuần.

*evameva kho, mahārāja, bhikkhu
imameva kāyaṃ nippītikena
sukhena abhisandeti parisandeti
paripūreti parippharati,*

Cũng vậy, này Đại vương tỳ-kheo
thấm nhuần, tẩm ướt, làm cho sung
mãn, tràn đầy thân mình với lạc thọ
không có hỷ ấy;

*nāssa kiñci sabbāvato kāyassa
nippītikena sukhena apphutaṃ
hoti.*

Không một chỗ nào trên toàn thân
không được lạc thọ không có hỷ ấy
thấm nhuần.

*Idampi kho, mahārāja,
sandiṭṭhikaṃ sāmāññaphalaṃ
purimehi sandiṭṭhikehi
sāmāññaphalehi
abhikkantatarañca pañītatarañca.*

Này Đại vương, đó là quả thiết thực
hiện tại của hạnh Sa-môn, còn vi
diệu thù thắng hơn những quả thiết
thực hiện tại của hạnh Sa-môn
trước.

*“Puna caparaṃ, mahārāja,
bhikkhu sukhasa ca pahānā
dukkhasa ca pahānā, pubbeva
somanassadomanassānaṃ
atthaṅgamā adukkhamasukhaṃ
upekkhāsati pārisuddhiṃ catutthaṃ
jhānaṃ upasampajja viharati,
so imameva kāyaṃ parisuddhena
cetasā pariyodātena pharivā
nisinno hoti,
nāssa kiñci sabbāvato kāyassa
parisuddhena cetasā pariyodātena
apphutaṃ hoti.*

Lại nữa, này Đại vương, tỳ-kheo, xả
lạc, xả khổ, diệt hỷ ưu đã cảm thọ
trước,
Chứng và trú vào thiền thứ tư,
không khổ, không lạc, xả niệm
thanh tịnh.

Tỳ-kheo ấy thấm nhuần toàn thân
mình với tâm thuần tịnh trong sáng;

Không một chỗ nào trên toàn thân
không được tâm thuần tịnh trong
sáng ấy thấm nhuần.

*“Seyyathāpi, mahārāja, puriso
odātena vatthena sasīsaṃ
pāruripitvā nisinno assa,
nāssa kiñci sabbāvato kāyassa
odātena vatthena apphutaṃ assa;*

Này Đại vương, ví như một người
ngồi, dùng tấm vải trắng trùm đầu,

Không một chỗ nào trên toàn thân
không được vải trắng ấy che thấu.

*evameva kho, mahārāja, bhikkhu
imameva kāyaṃ parisuddhena
cetasā pariyodātena pharivā
nisinno hoti,*

Cũng vậy, này Đại vương, tỳ-kheo
thấm nhuần toàn thân mình với tâm
thuần tịnh, trong sáng,

*nāssa kiñci sabbāvato kāyassa
parisuddhena cetasā pariyodātena
apphuṭaṃ hoti.*

Không một chỗ nào trên toàn thân
không được tâm thuần tịnh trong
sáng ấy thấm nhuần.

*Idampi kho, mahārāja,
sandiṭṭhikaṃ sāmāññaphalaṃ
purimehi sandiṭṭhikehi
sāmāññaphalehi
abhikkantatarañca paṇītatarañca.*

Này Đại vương, đó là quả thiết thực
hiện tại của hạnh Sa-môn, còn vi
diệu, thù thắng hơn những quả thiết
thực hiện tại của hạnh Sa-môn
trước.

*“So evaṃ samāhite citte
parisuddhe pariyodāte
anaṅgaṇe vigatūpakkilese
mudubhūte kammaniye
ṭhite āneñjappatte
ñāṇadassanāya cittaṃ
abhinīharati
abhininnāmeti.*

Với tâm định tĩnh,
thuần tịnh,
không cấu nhiễm, không phiền não,
nhu nhuyễn, dễ sử dụng,
vững chắc, bình thản như vậy,
Tỷ-kheo dẫn tâm,
hướng tâm đến chánh trí,
chánh kiến.

So evaṃ pajānāti –

Vị ấy biết:

*‘ayaṃ kho me kāyo rūpī
cātumahābhūtiko
mātāpettikasambhavo
odanakummāsūpacayo
aniccucchādana-
parimaddana-
bhedana-
viddhaṃsana-
dhammo;*

Thân này của ta là sắc pháp,
Do bốn đại thành,
Do cha mẹ tạo ra,
Nhờ cơm cháo nuôi dưỡng,
Vô thường,
Biến hoại,
Phân toái,
Bằng hoại,
Hoại diệt,

*idañca pana me viññāṇaṃ ettha
sitaṃ ettha paṭibaddha’nti.*

Trong thân ấy thức ta lại nương tựa
và bị trói buộc.

(Samaññaphalasutta, Dighanikāya)

(Kinh Sa Môn Quả, Trường Bộ)

PAṬHAMANĀNĀTITTHIYASUTTA

KINH NGƯỜI MÙ SỜ VOI

Evaṃ me sutam –

Như vậy tôi nghe:

*ekaṃ samayaṃ bhagavā
sāvattiyaṃ viharati jetavane
anāthapiṇḍikassa ārāme.*

Một thời Thế Tôn trú ở *Sāvatti*, tại *Jetavana*, khu vườn ông *Anāthapindika*.

*Tena kho pana samayena
sambahulā
nānātitthiyasamaṇabrāhmaṇa-
paribbājakā sāvattiyaṃ*

Lúc bấy giờ một số đông các ngoại đạo sai khác. Các Sa-môn, Bà-la-môn, các du sĩ ngoại đạo đều vào *Sāvatti* để khát thực.

*paṭivasanti nānādiṭṭhikā
nānākhantikā nānārucikā
nānādiṭṭhinissayanissitā.*

Họ có quan điểm khác nhau, có nhận thức khác nhau, có sở thích khác nhau, lập trường quan điểm khác nhau.

*Santeke samaṇabrāhmaṇā
evaṃvādino evaṃdiṭṭhino –
“sassato loko, idameva saccam
moghamañña”nti.*

Một số Sa-môn, Bà-la-môn, luận thuyết như sau: "Thế giới là thường còn, chỉ đây là sự thật, ngoài ra là hư vọng".

*Santi paneke samaṇabrāhmaṇā
evaṃvādino evaṃdiṭṭhino –
“asassato loko, idameva saccam
moghamañña”nti.*

Một số Sa-môn, Bà-la-môn luận thuyết như sau, quan điểm như sau: "Thế giới là vô thường, chỉ đây là sự thật, ngoài ra là hư vọng".

*Santeke samaṇabrāhmaṇā
evaṃvādino evaṃdiṭṭhino –
“antavā loko, idameva saccam
moghamañña”nti.*

Một số Sa-môn, Bà-la-môn luận thuyết như sau, quan điểm như sau: "Thế giới là có biên tế, chỉ đây là sự thật, ngoài ra là hư vọng".

*Santi paneke samaṇabrāhmaṇā
evaṃvādino evaṃdiṭṭhino –*

*“anantavā loko, idameva saccaṃ
moghamañña”nti.*

*Santeke samaṇabrāhmaṇā
evaṃvādino evaṃdiṭṭhino*

*– “taṃ jīvaṃ taṃ sarīraṃ, idameva
saccaṃ moghamañña”nti.*

*Santi paneke samaṇabrāhmaṇā
evaṃvādino evaṃdiṭṭhino*

*– “aññaṃ jīvaṃ aññaṃ sarīraṃ,
idameva saccaṃ moghamañña”nti.*

*Santeke samaṇabrāhmaṇā
evaṃvādino evaṃdiṭṭhino*

*– “hoti tathāgato paraṃ maraṇā,
idameva saccaṃ moghamañña”nti.*

*Santi paneke samaṇabrāhmaṇā
evaṃvādino evaṃdiṭṭhino*

*– “na hoti tathāgato paraṃ maraṇā,
idameva saccaṃ moghamañña”nti.*

*Santeke samaṇabrāhmaṇā
evaṃvādino evaṃdiṭṭhino*

*– “hoti ca na ca hoti tathāgato
paraṃ maraṇā, idameva saccaṃ
moghamañña”nti.*

Một số Sa-môn, Bà-la-môn luận thuyết như sau, có quan điểm như sau:

"Thế giới là vô biên, chỉ đây là sự thật, ngoài ra là hư vọng".

Một số Sa-môn, Bà-la-môn luận thuyết như sau, quan điểm như sau:

"Sanh mạng và thân thể là một, chỉ đây là sự thật, ngoài ra là hư vọng".

Một số Sa-môn, Bà-la-môn luận thuyết như sau, quan điểm như sau:

"Sanh mạng và thân thể là khác, chỉ đây là sự thật, ngoài ra là hư vọng".

Một số Sa-môn, Bà-la-môn luận thuyết như sau, quan điểm như sau:

"Như Lai có tồn tại sau khi chết, chỉ đây là sự thật, ngoài ra là hư vọng".

Một số Bà-la-môn, Bà-la-môn luận thuyết như sau, quan điểm như sau:

"Như Lai không có tồn tại sau khi chết, chỉ đây là sự thật, ngoài ra là hư vọng".

Một số Bà-la-môn, Bà-la-môn luận thuyết như sau, quan điểm như sau:

"Như Lai có tồn tại và không có tồn tại sau khi chết, chỉ đây là sự thật, ngoài ra là hư vọng".

*Santi paneke samaṇabrāhmaṇā
evaṃvādino evaṃdiṭṭhino*

– “*neva hoti na na hoti tathāgato
paraṃ maraṇā, idameva saccaṃ
moghamañña*”nti.

*Te bhaṇḍana-jātā kalahajātā
vivādāpannā añña-maññaṃ
mukhasattīhi vitudentā viharanti
“ediso dhammo,
nediso dhammo;
nediso dhammo,
ediso dhammo”ti.*

*Atha kho sambahulā bhikkhū
pubbaṇhasamayam nivāsetvā
pattacīvaramādāya sāvattim
piṇḍāya pāvisimsu.
Sāvattiyam piṇḍāya caritvā
pacchābhattam
piṇḍapātaṭikkantā yena bhagavā
tenupasaṅkamimsu;
upasaṅkamitvā bhagavantam
abhivādetvā ekamantaṃ nisidimsu.*

*Ekamantaṃ nisinnā kho te bhikkhū
bhagavantam etadavocum –
“Idha, bhante, sambahulā
nānātiṭṭhiyasamaṇabrāhmaṇa-
paribbājakā sāvattiyam paṭivasanti
nānādiṭṭhikā nānākhantikā
nānārucikā
nānādiṭṭhinissayanissitā. “Santeke
samaṇabrāhmaṇā evaṃvādino
evaṃdiṭṭhino – ‘sassato loko,
idameva saccaṃ
moghamañña’nti...pe... te
bhaṇḍana-jātā kalahajātā*

Một số Bà-la-môn, Bà-la-môn luận thuyết như sau, quan điểm như sau:

"Như Lai không có tồn tại và không không tồn tại sau khi chết, chỉ đây là sự thật, ngoài ra là hư vọng".

Họ sống cạnh tranh, luận tranh, đấu tranh, đả thương nhau bằng binh khí miệng lưỡi:

"Như thế này là pháp.

Như thế này không phải là pháp.
Như thế này là pháp.

Như thế này không phải là pháp".

Rồi nhiều tỷ-kheo vào buổi sáng đắp y, cầm bát đi vào Sāvatti, để khát thực.

Khát thực ở Sāvatti xong sau buổi ăn, khi đi khát thực trở về, đi đến Thế Tôn,

sau khi đến đánh lễ Thế Tôn rồi ngồi xuống một bên.

Ngồi xuống một bên, các tỷ-kheo ấy bạch Thế Tôn:

Ở đây, bạch Thế Tôn, một số đông ngoại đạo sai khác, các Sa-môn, Bà-la-môn, các du sĩ ngoại đạo đều vào Sāvatti để khát thực..."... như thế này không phải pháp, như thế này là pháp".

*vivādāpannā aññamaññaṃ
mukhasattīhi vitudantā viharanti –
‘edisō dhammo, nedisō dhammo;
nedisō dhammo, edisō dhammo’”ti.*

*“Aññatitthiyā, bhikkhave,
paribbājakā andhā
acakkhukā;
atthaṃ na jānanti,
anattaṃ na jānanti,
dhammaṃ na jānanti,
adhammaṃ na jānanti.*

*Te atthaṃ ajānantā
anattaṃ ajānantā*

*dhammaṃ ajānantā
adhammaṃ ajānantā bhaṇḍanajātā
kalahajātā vivādāpannā
aññamaññaṃ mukhasattīhi
vitudantā viharanti – ‘edisō
dhammo, nedisō dhammo; nedisō
dhammo, edisō dhammo’”ti.*

*“Bhūtapubbam, bhikkhave,
imissāyeva sāvatthiyā aññataro rājā
ahosi.*

*Atha kho, bhikkhave, so rājā
aññataram purisaṃ āmantesi –*

*‘ehi tvam, ambho purisa, yāvatakā
sāvatthiyā jaccandhā te sabbe
ekajjhaṃ sannipātehi’”ti.*

*‘Evaṃ, devā’”ti kho, bhikkhave, so
puriso tassa rañño paṭissutvā*

Này các tỳ-kheo, các du sĩ ngoại
đạo là những người mù,
không có mắt,
không biết cái gì có lợi ích,
không biết cái gì vô nghĩa,
không biết cái gì là chánh pháp,
không biết cái gì là không phải
chánh pháp.

Do họ không biết cái gì có lợi ích,
do họ không biết cái gì không có lợi
ích,
do không biết cái gì là chánh pháp,
do không biết cái gì là không phải
chánh pháp, họ sống mâu thuẫn,
xung đột, đấu tranh... như thế này
là pháp.

Này các tỳ-kheo, thuở xưa tại thành
Sāvatthi này, có một ông vua.

Này các tỳ-kheo, ông vua ấy bảo
một người:

"Này người kia, có bao nhiêu
những người sanh ra đã mù ở
Sāvatthi hãy nhóm lại một chỗ tất
cả "

"Thưa vâng, Đại vương".

*yāvatakā sāvatthiyā jaccandhā te
sabbe gahetvā yena so rājā
tenupasaṅkami; upasaṅkamitvā taṃ
rājānaṃ etadavoca*

– ‘*sannipātītā kho te, deva,
yāvatakā sāvatthiyā jaccandhā*’*ti.*

‘*Tena hi, bhāṇe, jaccandhānaṃ
hatthiṃ dassehī*’*ti.*

‘*Evaṃ, devā*’*ti kho, bhikkhave, so
puriso tassa rañño paṭissutvā
jaccandhānaṃ hatthiṃ dassesi.*

‘*Ekaccānaṃ jaccandhānaṃ
hatthissa sīsaṃ dassesi* –

‘*ediso, jaccandhā, hatthī*’*ti.*

*Ekaccānaṃ jaccandhānaṃ
hatthissa kaṇṇaṃ dassesi*
– ‘*ediso, jaccandhā, hatthī*’*ti.*

*Ekaccānaṃ jaccandhānaṃ
hatthissa dantaṃ dassesi*
– ‘*ediso, jaccandhā, hatthī*’*ti.*

*Ekaccānaṃ jaccandhānaṃ
hatthissa soṇḍaṃ dassesi*
– ‘*ediso, jaccandhā, hatthī*’*ti.*

*Ekaccānaṃ jaccandhānaṃ
hatthissa kāyaṃ dassesi*
– ‘*ediso, jaccandhā, hatthī*’*ti.*

Này các tỳ-kheo, người ấy vâng
đáp ông vua ấy, có bao nhiêu
những người sanh ra đã mù ở
Sāvatti, người ấy giữ lại tất cả, rồi
đi đến ông vua ấy, sau khi đến thưa
với vị vua:

"Thưa Đại vương, có bao nhiêu
những người sanh ra đã mù ở
Sāvatti đã được tụ tập lại".

Này khanh, hãy đưa ra một con voi
cho những người mù.

"Thưa vâng, Đại vương". Này các
tỳ-kheo, người ấy vâng đáp ông
vua ấy, đưa ra một con voi cho
những người mù:

"Này các người mù, đây là con voi".
Với một số người mù, ông ta đưa
cái đầu và nói:

"Này các người mù, đây là con voi".

Đối với một số người mù, ông ta
đưa cái lỗ tai con voi và nói:

"Này các người mù, đây là con voi".

Đối với một số người mù, ông ta
đưa các ngà con voi và nói:

"Này các người mù, đây là con voi".

Đối với một số người mù, ông ta
đưa cái vòi con voi và nói:

"Này các người mù, đây là con voi".

Đối với một số người mù, ông ta
đưa cái thân con voi và nói:

"Này các người mù, đây là con voi".

*Ekaccānaṃ jaccandhānaṃ
hatthissa pādaṃ dassesi
– ‘edisō, jaccandhā, hatthī’ti.*

Đối với một số người mù, ông ta đưa cái chân...

*Ekaccānaṃ jaccandhānaṃ
hatthissa satthiṃ dassesi
– ‘edisō, jaccandhā, hatthī’ti.*

Đối với một số người mù, ông ta đưa cái lưng...

*Ekaccānaṃ jaccandhānaṃ
hatthissa naṅguṭṭhaṃ dassesi
– ‘edisō, jaccandhā, hatthī’ti.*

Đối với một số người mù, ông ta đưa cái đuôi...

*Ekaccānaṃ jaccandhānaṃ
hatthissa vāladhiṃ dassesi
– ‘edisō, jaccandhā, hatthī’”ti.*

Đối với một số người mù, ông ta đưa cái lông đuôi và nói:

*“Atha kho, bhikkhave, so puriso
jaccandhānaṃ hatthiṃ dassetvā
yena so rājā tenupasaṅkami;
upasaṅkamtivā taṃ rājānaṃ
etadavoca*

"Này các người mù, đây là con voi".
Này các tỳ-kheo, rồi người ấy sau khi đưa con voi cho các người mù, đi đến ông vua ấy, sau khi đến tâu với vua:

*– ‘diṭṭho kho tehi, deva, jaccandhehi
hatthī; yassa dāni kālaṃ maññasī’ti.*

"Thưa Đại vương, con voi đã được các người mù thấy, nay Đại vương hãy làm những gì Đại vương nghĩ là hợp thời! "

*“Atha kho, bhikkhave, so rājā yena
te jaccandhā tenupasaṅkami;
upasaṅkamtivā te jaccandhe
etadavoca –*

Rồi này các tỳ-kheo, ông vua đi đến các người mù ấy, sau khi đến nói với họ:

‘diṭṭho vo, jaccandhā, hatthī’ti?

"Này các người mù, các ông đã thấy con voi chưa? "

‘Evaṃ, deva, diṭṭho no hatthī’ti.

"Thưa Đại vương, chúng tôi đã thấy con voi".

*‘Vadetha, jaccandhā, kīdiso
hatthī’ti?*

- Này các người mù, hãy diễn tả con voi xem sao?

"Yehi, bhikkhave, jaccandhehi
hatthissa sīsaṃ diṭṭhaṃ ahoṣi, te
evamāhaṃsu –
'edisō, deva, hatthī seyyathāpi
kumbho'ti.

"Yehi, bhikkhave, jaccandhehi
hatthissa kaṇṇo diṭṭho ahoṣi, te
evamāhaṃsu –
'edisō, deva, hatthī seyyathāpi
suppo'ti.

"Yehi, bhikkhave, jaccandhehi
hatthissa danto diṭṭho ahoṣi, te
evamāhaṃsu –
'edisō, deva, hatthī seyyathāpi
khīlo'ti.

"Yehi, bhikkhave, jaccandhehi
hatthissa soṇḍo diṭṭho ahoṣi, te
evamāhaṃsu –
'edisō, deva, hatthī seyyathāpi
naṅgalīsā'ti.

"Yehi, bhikkhave, jaccandhehi
hatthissa kāyo diṭṭho ahoṣi, te
evamāhaṃsu –
'edisō, deva, hatthī seyyathāpi
koṭṭho'ti.

"Yehi, bhikkhave, jaccandhehi
hatthissa pādo diṭṭho ahoṣi, te
evamāhaṃsu –
'edisō, deva, hatthī seyyathāpi
thūṇo'ti.

"Này các tỳ-kheo, những ai thấy
đầu con voi, họ nói như sau:

"Thưa Đại vương, con voi là như
thế này, giống hệt cái ghè!

"Này các tỳ-kheo, những ai được
thấy cái tai con voi, họ nói như sau:

"Thưa Đại vương, con voi là như
thế này, giống hệt cái rổ sàng gạo.

"Này các tỳ-kheo, những ai được
thấy cái ngà con voi, họ nói như
sau:

"Thưa Đại vương, con voi là như
thế này, giống hệt cái lưỡi cày.

" Những ai được thấy cái vòi, họ nói
con voi như cái cày.

Những ai được thấy cái thân...

họ nói con voi giống hệt cái kho
chứa.

Những ai được thấy cái chân...

họ nói con voi giống hệt cái cột.

“*Yehi, bhikkhave, jaccandhehi
hatthissa satthi diṭṭho hosi, te
evamāhaṃsu –*
*‘edisō, deva, hatthī seyyathāpi
udukkhalo’ti.*

“*Yehi, bhikkhave, jaccandhehi
hatthissa naṅguṭṭhaṃ diṭṭhaṃ
ahosi, te evamāhaṃsu –*
*‘edisō, deva, hatthī seyyathāpi
musalo’ti.*

“*Yehi, bhikkhave, jaccandhehi
hatthissa vāladhi diṭṭho ahosi, te
evamāhaṃsu –*
*‘edisō, deva, hatthī seyyathāpi
sammajjanī’ti.*

“*Te ‘edisō hatthī,*

*nedisō hatthī;
nedisō hatthī,
edisō hatthī’”ti*
*aññaamaññaṃ muṭṭhihi
saṃsumbhiṃsu.*

*Tena ca pana, bhikkhave, so rājā
attamaṇo ahosi.*

“*Evameva kho, bhikkhave,
aññatitthiyā paribbājakā andhā
acakkhukā.*
*Te atthaṃ na jānanti anattaṃ na
jānanti, dhammaṃ na jānanti
adhammaṃ na jānanti.*
*Te atthaṃ ajānantā anattaṃ
ajānantā, dhammaṃ ajānantā
adhammaṃ ajānantā bhaṇḍana-jātā
kalahajātā vivādāpannā*

Những ai được thấy cái lưng...

họ nói con voi giống hệt cái cối.

Những ai được thấy cái đuôi...
họ nói như sau:

"Thưa Đại vương, con voi là như
thế này, giống hệt cái chày".

Những ai được thấy túm lông đuôi,
chúng nói như sau:

"Thưa Đại vương, con voi là như
thế này, giống hệt cái chổi" –

"Con voi các ông nói như vậy không
phải là con voi.

Con voi không phải như vậy.

Con voi không phải vậy.

Như thế này là con voi".

Cho đến khi họ đánh lộn nhau bằng
tay.

Này các tỳ-kheo, vị vua ấy đã rất
thích thú với cuộc thử nghiệm này.

Cũng vậy, này các tỳ-kheo, các du
sĩ ngoại đạo là những người mù,
không có mắt... như vậy là pháp.

*aññamaññaṃ mukhasattīhi
vitudantā viharanti –
'edisō dhammo, nediso dhammo;
nediso dhammo, ediso dhammo'”ti.*

*Atha kho bhagavā etamatthaṃ
viditvā tāyaṃ velāyaṃ imaṃ
udānaṃ udānesi –*

*“Imesu kira sajjanti,
eke samaṇabrāhmaṇā;
Viggayha naṃ vivadanti,
janā ekaṅgadassino”ti.*

(Jaccandhavagga, Udāna, Khud.)

Rồi Thế Tôn, sau khi hiểu biết ý nghĩa này, ngay trong lúc ấy, nói lên lời cảm hứng:

*Có một số Sa-môn,
Cùng với Bà-la-môn,
Họ chấp trước, giành giật,
Trong các luận thuyết này,
Họ tranh luận tranh chấp,
Họ nhìn chỉ một phía.*

*(Tiểu Bộ, Phật Tự Thuyết, Phẩm
Người Mù Bẩm Sinh)*

DHAMMACAKKAPPAVATTASUTTA KINH CHUYỂN PHÁP LUÂN

*Ekam samayaṃ bhagavā
bārāṇasiyaṃ viharati isipatane
migadāye.*

Một thời Thế Tôn trú ở Bārāṇasi, tại Isipatana, chỗ Vườn Nai.

*Tatra kho bhagavā pañcavaggiye
bhikkhū āmantesi –*

Tại đây, Thế Tôn bảo chúng năm tỷ-kheo:

*“dveme, bhikkhave, antā
pabbajitena na sevitabbā. Katame
dve?*

Có hai cực đoan này, này các tỷ-kheo, một người xuất gia không nên thực hành theo. Thế nào là hai?

*Yo cāyaṃ kāmesu
kāmasukhallikānuyogo hīno
gammo pothujaniko anariyo
anattasaṃhito,*

Một là đắm say trong các dục, hạ liệt, đê tiện, phàm phu, không xứng bậc thánh, không liên hệ đến mục đích.

*yo cāyaṃ attakilamathānuyogo
dukkho anariyo anattasaṃhito.*

Hai là tự hành khổ mình, khổ đau, không xứng bậc thánh, không liên hệ đến mục đích.

*Ete kho, bhikkhave, ubho ante
anupagamma majjhimā paṭipadā
tathāgatena abhisambuddhā
cakkhukaraṇī ñāṇakaraṇī
upasaṃyā abhiññāya
sambodhāya nibbānāya
saṃvattati”.*

Tránh xa hai cực đoan này, này các tỷ-kheo, là con đường Trung đạo, do Như Lai chánh giác, tác thành mắt, tác thành trí, đưa đến an tịnh, thắng trí, giác ngộ, Niết-bàn.

*“Katamā ca sā, bhikkhave,
majjhimā paṭipadā tathāgatena
abhisambuddhā cakkhukaraṇī
ñāṇakaraṇī upasaṃyā abhiññāya
sambodhāya nibbānāya
saṃvattati?*

Và thế nào là con đường Trung đạo, này các tỷ-kheo, do Như Lai chánh giác, tác thành mắt, tác thành trí, đưa đến an tịnh, thắng trí, giác ngộ, Niết-bàn?

*Ayameva ariyo aṭṭhaṅgiko maggo,
seyyathidaṃ –*

sammādiṭṭhi

sammāsaṅkappo

sammāvācā

sammākammanto

sammāājīvo

sammāvāyāmo

sammāsati

sammāsamādhī.

Chính là con đường Bát Thánh Đạo, ở đây gồm:

Chánh tri kiến,

Chánh tư duy,

Chánh ngữ,

Chánh nghiệp,

Chánh mạng,

Chánh tinh tấn,

Chánh niệm,

Chánh định.

*Ayaṃ kho sā, bhikkhave, majjhimā
paṭipadā tathāgatena
abhisambuddhā cakkhukaraṇī
ñāṇakaraṇī upasamāya abhiññāya
sambodhāya nibbānāya
saṃvattati.*

Đây là con đường trung đạo, này các tỳ-kheo, do Như Lai chánh giác, tác thành mắt, tác thành trí, đưa đến an tịnh, thắng trí, giác ngộ, Niết-bàn.

*“Idaṃ kho pana, bhikkhave,
dukkhaṃ ariyasaccaṃ –*

jātipi dukkhā,

jarāpi dukkhā,

byādhipi dukkho,

maraṇampi dukkhaṃ,

appiyehi sampayogo dukkho,

piyehi vippayogo dukkho,

*yampicchamaṃ na labhati tampa
dukkhaṃ –*

saṃkhittena

pañcupādānakkhandhā dukkhā.

Đây là thánh đế về Khổ, này các tỳ-kheo.

Sanh là khổ,

Già là khổ,

Bệnh là khổ,

Chết là khổ,

Sầu, bi, khổ, ưu, não là khổ,

Oán gặp nhau là khổ,

Ái biệt ly là khổ,
cầu không được là khổ.

Tóm lại, năm thủ uẩn là khổ.

- Idaṃ kho pana, bhikkhave,
dukkhasamudayaṃ ariyasaccaṃ –* Đây là thánh đế về Khổ tập, này các
tỷ-kheo,
- yāyaṃ taṇhā ponobbhavikā
nandirāgasahagatā
tatratatrābhinandinī, seyyathidaṃ –* Chính là ái này đưa đến tái sinh,
câu hữu với hỷ và tham, tìm cầu hỷ
lạc chỗ này chỗ kia.
- kāmatañhā, bhavatañhā,
vibhavatañhā.* Tức là dục ái, hữu ái, phi hữu ái.
- Idaṃ kho pana, bhikkhave,
dukkhanirodhaṃ ariyasaccaṃ –* Đây là thánh đế về Khổ diệt, này
các tỷ-kheo,
- yo tassāyeva taṇhāya
asesavirāganirodho cāgo
paṭinissaggo mutti anālayo.* Chính là ly tham, sự chấm dứt,
không có dư tàn khát ái ấy, sự
quảng bỏ, từ bỏ, giải thoát, không
có chấp trước.
- Idaṃ kho pana, bhikkhave,
dukkhanirodhagāminī paṭipadā
ariyasaccaṃ –* Đây là thánh đế về con đường đưa
đến Khổ diệt, này các tỷ-kheo,
- ayameva ariyo aṭṭhaṅgiko maggo,
seyyathidaṃ – sammādiṭṭhi...pe...
sammāsamādhī.* Chính là con đường Bát Thánh
Đạo, ở đây gồm có chánh tri kiến...
chánh định.
- “Idaṃ dukkhaṃ ariyasacca’nti me,
bhikkhave, pubbe ananussutesu
dhammesu cakkhuṃ udapādi,
ñāṇaṃ udapādi, paññā udapādi,
vijjā udapādi, āloko udapādi.* Đây là thánh đế về Khổ, này các tỷ-
kheo, đối với các pháp từ trước Ta
chưa từng được nghe, nhãn sanh,
trí sanh, tuệ sanh, minh sanh,
quang sanh.
- ‘Taṃ kho panidaṃ dukkhaṃ
ariyasaccaṃ pariññeyya’nti me,
bhikkhave, pubbe...pe... udapādi.* Đây là thánh đế về Khổ cần phải
liễu tri, này các tỷ-kheo, đối với các
pháp, từ trước Ta chưa từng nghe,
nhãn sanh, trí sanh, tuệ sanh, minh
sanh, quang sanh.

*‘Taṃ kho panidaṃ dukkhaṃ
ariyasaccaṃ pariññāta’nti me,
bhikkhave, pubbe ananussutesu
dhammesu cakkhuṃ udapādi,
ñāṇaṃ udapādi, paññā udapādi,
vijjā udapādi, āloko udapādi.*

Đây là thánh đế về Khổ đã được
liễu tri, này các tỷ-kheo, đối với các
pháp từ trước Ta chưa từng được
nghe, nhãn sanh, trí sanh, tuệ sanh,
minh sanh, quang sanh.

*“Idaṃ dukkhasamudayaṃ
ariyasacca’nti me, bhikkhave,
pubbe ananussutesu dhammesu
cakkhuṃ udapādi, ñāṇaṃ udapādi,
paññā udapādi, vijjā udapādi,
āloko udapādi.*

Đây là thánh đế về Khổ tập, này các
tỷ-kheo, đối với các pháp... quang
sanh.

*‘Taṃ kho panidaṃ
dukkhasamudayaṃ ariyasaccaṃ
pahātabba’nti me, bhikkhave,
pubbe...pe... udapādi.*

Đây là thánh đế về Khổ tập cần phải
đoạn tận, này các tỷ-kheo, đối với
các pháp... quang sanh.

*‘Taṃ kho panidaṃ
dukkhasamudayaṃ ariyasaccaṃ
pahīna’nti me, bhikkhave, pubbe
ananussutesu dhammesu
cakkhuṃ udapādi, ñāṇaṃ udapādi,
paññā udapādi, vijjā udapādi,
āloko udapādi.*

Đây là thánh đế về Khổ tập đã được
đoạn tận, này các tỷ-kheo, đối với
các pháp... quang sanh.

*“Idaṃ dukkhanirodhaṃ
ariyasacca’nti me, bhikkhave,
pubbe ananussutesu dhammesu
cakkhuṃ udapādi, ñāṇaṃ udapādi,
paññā udapādi, vijjā udapādi,
āloko udapādi.*

Đây là thánh đế về Khổ diệt, này
các tỷ-kheo, đối với các pháp...
quang sanh.

*‘Taṃ kho panidaṃ
dukkhanirodhaṃ ariyasaccaṃ
sacchikātabba’nti me, bhikkhave,
pubbe...pe... udapādi.*

Đây là thánh đế về Khổ diệt cần
phải chứng ngộ, này các tỷ-kheo,
đối với các pháp... quang sanh.

*‘Taṃ kho panidaṃ
dukkhanirodhaṃ ariyasaccaṃ
sacchikata’nti me, bhikkhave,
pubbe ananussutesu dhammesu
cakkhuṃ udapādi, ñāṇaṃ udapādi,
paññā udapādi, vijjā udapādi,
āloko udapādi.*

Đây là thánh đế về Khổ diệt đã được chứng ngộ, này các tỳ-kheo, đối với các pháp... quang sanh.

*“Idaṃ dukkhanirodhagāminī
paṭipadā ariyasacca’nti me,
bhikkhave, pubbe ananussutesu
dhammesu cakkhuṃ udapādi,
ñāṇaṃ udapādi, paññā udapādi,
vijjā udapādi, āloko udapādi.*

Đây là thánh đế về con đường đưa đến khổ diệt, này các tỳ-kheo, đối với các pháp... quang sanh.

*Taṃ kho panidaṃ
dukkhanirodhagāminī paṭipadā
ariyasaccaṃ bhāvetabba’nti me,
bhikkhave, pubbe...pe... udapādi.*

Đây là thánh đế về con đường đưa đến Khổ diệt cần phải tu tập, này các tỳ-kheo, đối với các pháp... quang sanh.

*‘Taṃ kho panidaṃ
dukkhanirodhagāminī paṭipadā
ariyasaccaṃ bhāvita’nti me,
bhikkhave, pubbe ananussutesu
dhammesu cakkhuṃ udapādi,
ñāṇaṃ udapādi, paññā udapādi,
vijjā udapādi, āloko udapādi.*

Đây là thánh đế về con đường đưa đến Khổ diệt đã được tu tập, này các tỳ-kheo, đối với các pháp từ trước ta chưa từng được nghe, nhãn sanh, trí sanh, tuệ sanh, minh sanh, quang sanh.

*“Yāvakīvañca me, bhikkhave,
imesu catūsu ariyasaccesu evaṃ
tiparivaṭṭaṃ dvādasākāraṃ
yathābhūtaṃ ñāṇadassanaṃ na
suvisuddhaṃ ahosi,*

Cho đến khi nào, này các tỳ-kheo, trong bốn thánh đế này, với ba khía cạnh và mười hai chi tiết như vậy, chưa được ta thấu suốt tỏ tường thì này các tỳ-kheo,

*neva tāvāhaṃ, bhikkhave,
sadevake loke samārake
sabrahma
sassamaṇabrāhmaṇiyā pajāya
sadevamanussāya*

Cho đến khi đó, giữa thế giới này với Thiên giới, Ma giới, Phạm thiên giới, với quần chúng Sa-môn, Bà-la-môn, chư thiên và loài người,

*‘anuttaram sammāsambodhiṃ
abhisambuddho’ti paccaññāsiṃ.*

Ta không thể tự nhận đã chứng ngộ vô thượng Chánh Đẳng Giác.

*“Yato ca kho me, bhikkhave, imesu
catūsu ariyasaccesu evaṃ
tiparivaṭṭaṃ dvādasākāraṃ
yathābhūtaṃ ñāṇadassanaṃ
suvisuddhaṃ ahosi,*

Và cho đến khi nào, này các tỷ-kheo, trong bốn thánh đế này, với ba chuyển và mười hai hành tướng như vậy, tri kiến như thật đã được khéo thanh tịnh ở nơi ta;

*athāhaṃ, bhikkhave, sadevake
loke samāraṃ sabrahmaṃ
sassaṃaṇabrāhmaṇiṃ pajāya
sadevamanussāya*

Cho đến khi đó, này các tỷ-kheo, trong thế giới này với Thiên giới, Ma giới, Phạm thiên giới, với quần chúng Sa-môn, Bà-la-môn, chư thiên và loài người,

*‘anuttaram sammāsambodhiṃ
abhisambuddho’ti paccaññāsiṃ.*

Ta mới chứng tri đã chánh giác vô thượng Chánh Đẳng Giác.

*Ñāṇaṇca pana me dassanaṃ
udapādi –*

Tri kiến khởi lên nơi Ta:

*‘akuppā me vimutti, ayamantimā
jāti, natthidāni punabbhavo”ti.*

"Bất động là tâm giải thoát của Ta. Đây là đời sống cuối cùng, nay không còn tái sinh nữa".

*Idamavoca bhagavā. Attamaṇā
pañcavaggiyā bhikkhū bhagavato
bhāsitaṃ abhinanduntī.*

Thế Tôn thuyết giảng như vậy. Chúng năm tỷ-kheo hoan hỷ, tín thọ lời Phật dạy.

*Imasmiṃca pana
veyyākaraṇasmiṃ bhaññamāne
āyasmato koṇḍaññaṃ virajaṃ
vītamalaṃ dhammacakkhuṃ
udapādi*

Trong khi lời dạy này được tuyên bố, Tôn giả Kondanna khởi lên pháp nhãn thanh tịnh, không cấu uế như sau:

*– “yaṃ kiñci samudayadhammaṃ,
sabbam taṃ nirodhadhamma”ntī.*

"Phàm pháp gì có tập khởi đều phải có lúc hoại diệt".

*Pavattite ca pana bhagavatā
dhammacakke bhumā devā
saddamanussāvesuṃ –*

Và khi Pháp luân này được Thế Tôn chuyển vận như vậy, chư thiên trên địa cầu này lớn tiếng truyền thanh:

*“etaṃ bhagavatā bārāṇasiyaṃ
isipatane migadāye anuttaraṃ
dhammacakkaṃ pavattitaṃ
appaṭivattiyaṃ samaṇena vā
brāhmaṇena vā devena vā mārena
vā brahmunā vā kenaci vā
lokasmi”nti.*

"Nay vô thượng Pháp luân này được Thế Tôn ở Ba-la-nại, chỗ chư Tiên đạo xứ, tại Vườn Nai, chuyển vận, mà không có bất cứ ai ở đời gồm Sa-môn, Bà-la-môn, chư thiên, Ma vương, Phạm thiên có thể chuyển vận".

*Bhummānaṃ devānaṃ saddaṃ
sutvā cātumahārājikā devā
saddamanussāvesuṃ –*

Sau khi được nghe tiếng chư thiên trên địa cầu, Tứ đại Thiên vương thiên lớn tiếng truyền thanh:

*“etaṃ bhagavatā bārāṇasiyaṃ
isipatane migadāye anuttaraṃ
dhammacakkaṃ pavattitaṃ,
appaṭivattiyaṃ samaṇena vā
brāhmaṇena vā devena vā mārena
vā brahmunā vā kenaci vā
lokasmi”nti.*

" Nay vô thượng Pháp luân này được Thế Tôn ở Ba-la-nại, chỗ chư Tiên đạo xứ, tại Vườn Nai, chuyển vận, mà không có bất cứ ai ở đời gồm Sa-môn, Bà-la-môn, chư thiên, Ma vương, Phạm thiên có thể chuyển vận".

*Cātumahārājikānaṃ devānaṃ
saddaṃ sutvā*

Sau khi được nghe tiếng của chư thiên ở Tứ đại Thiên vương thiên, thời

tāvatiṃsā devā...pe...

Chư thiên ở cõi trời Ba mươi ba...

yāmā devā...pe...

Chư thiên Yāmā...

tusitā devā...pe...

Chư thiên Tusitā...

nimmānaratī devā...pe...

Chư thiên Hóa lạc ...

paranimmitavasavattī devā...pe...

Chư thiên Tha hóa tự tại ...

*brahmakāyikā devā
saddamanussāvesuṃ*

– “*etaṃ bhagavatā bārāṇasiyaṃ
isipatane migadāye anuttaraṃ
dhammacakkaṃ pavattitaṃ
appaṭivattiyaṃ samaṇena vā
brāhmaṇena vā devena vā mārena
vā brahmunā vā kenaci vā
lokasmi”nti.*

*Iti ha tena khaṇena tena muhuttena
yāva brahmalokā saddo
abbhugacchi.*

*Ayañca dasasahassilokadhātu
saṅkampi sampakampi
sampavedhi, appamāṇo ca ulāro
obhāso loke pāturaḥosi atikkamma
devānaṃ devānubhāvanti.*

*Atha kho bhagavā imaṃ udānaṃ
udānesi – “aññāsi vata, bho,
koṇḍañña, aññāsi vata, bho,
koṇḍañña”ti.*

*Iti hidaṃ āyasmato koṇḍaññassa
‘aññāsikoṇḍañña’ tveva nāmaṃ
ahosīti. Paṭhamaṃ.*

(*Samy. Saccasaṃyutta,
Dhammacakkappavattanaṃ*)

Chư thiên ở Phạm thiên giới đã lớn
tiếng truyền thanh:

Nay vô thượng Pháp luân này được
Thế Tôn ở Ba-la-nại, chỗ chư Tiên
đọa xứ, tại Vườn Nai, chuyển vận,
mà không có bất cứ ai ở đời gồm
Sa-môn, Bà-la-môn, chư thiên, Ma
vương, Phạm thiên có thể chuyển
vận".

Như vậy, trong khoảnh khắc ấy,
trong giây phút ấy, lời truyền thanh
ấy lên đến Phạm thiên giới.

Và mười ngàn thế giới chuyển
động, rung động, chuyển động
mạnh. Và một hào quang vô lượng,
quảng đại phát chiếu ra ở đời, vượt
quá uy lực chư thiên.

Rồi Thế Tôn thốt lên lời cảm hứng
sau đây: Kiền-trần-như đã liễu ngộ,
Kiền-trần-như đã liễu ngộ!"

Như vậy Tôn giả *Koṇḍañña* được
tên là *Annāta Koṇḍañña* (A-nhã
Kiền-trần-như).

(*Tương Ưng Bộ, Chương Đại Phẩm,
Phẩm Định*)

SADDHAMMAVAGGA

SỰ TỒN VONG CỦA CHÁNH PHÁP

Paṭhamasammattaniyāmasutta**Kinh Chánh Tánh**

*“Pañcahi, bhikkhave, dhammehi
samannāgato suṇantopi
saddhammaṃ abhabbo niyāmaṃ
okkamituṃ kusalesu dhammesu
sammattaṃ.*

Thành tựu năm pháp, này các
tỷ-kheo, một người nghe diệu
pháp không có khả năng thể
nhập thiện pháp một cách vững
vàng và đúng đắn.

Katamehi pañcahi?

Thế nào là năm?

*Kathaṃ paribhoti,
kathikaṃ paribhoti,
attānaṃ paribhoti,
vikkhittacitto dhammaṃ suṇāti,
anekaggacitto ayoniso ca manasi
karoti.*

Khinh rẽ lời thuyết giảng,
Khinh rẽ người thuyết giảng,
Mặc cảm tự ti,
Nghe pháp với tâm tán loạn,
không nhứt tâm và lưu ý sai
cách.

*Imehi kho, bhikkhave, pañcahi
dhammehi samannāgato suṇantopi
saddhammaṃ abhabbo niyāmaṃ
okkamituṃ kusalesu dhammesu
sammattaṃ.*

Thành tựu năm pháp, này các
tỷ-kheo, người nghe diệu pháp
không có khả năng thể nhập
thiện pháp một cách vững vàng
và đúng đắn.

*“Pañcahi, bhikkhave, dhammehi
samannāgato suṇanto saddhammaṃ
bhabbo niyāmaṃ okkamituṃ kusalesu
dhammesu sammattaṃ.*

Thành tựu năm pháp này, này
các tỷ-kheo, một người nghe
diệu pháp có khả năng thể nhập
thiện pháp một cách vững vàng
và đúng đắn.

Katamehi pañcahi?

Thế nào là năm?

*Na kathaṃ paribhoti,
na kathikaṃ paribhoti,*

Không khinh rẽ lời thuyết giảng.
Không khinh rẽ người thuyết
giảng.

*na attānaṃ paribhoti,
avikkhittacitto dhammaṃ suṇāti,*

Không mặc cảm tự ti.
Nghe pháp với tâm không tán
loạn.

ekaggacitto yoniso ca manasi karoti.

Nhứt tâm và lưu ý đúng cách.

*Imehi kho, bhikkhave, pañcahi
dhammehi samannāgato suṇanto
saddhammaṃ bhabbo niyāmaṃ
okkamituṃ kusalesu dhammesu
sammatta”nti.*

Dutiyasammattaniyāmasutta

*“Pañcahi, bhikkhave, dhammehi
samannāgato suṇantopi
saddhammaṃ abhabbo niyāmaṃ
okkamituṃ kusalesu dhammesu
sammattaṃ.*

Katamehi pañcahi?

*Kathaṃ paribhoti,
kathikaṃ paribhoti,
attānaṃ paribhoti,
duppañño hoti
jaḷo eḷamūgo, anaññāte aññātamānī
hoti.*

*Imehi kho, bhikkhave, pañcahi
dhammehi samannāgato suṇantopi
saddhammaṃ abhabbo niyāmaṃ
okkamituṃ kusalesu dhammesu
sammattaṃ.*

*“Pañcahi, bhikkhave, dhammehi
samannāgato suṇanto saddhammaṃ
bhabbo niyāmaṃ okkamituṃ kusalesu
dhammesu sammattaṃ.*

Katamehi pañcahi?

Thành tựu năm pháp này, này các tỷ-kheo, người nghe diệu pháp có khả năng thể nhập thiện pháp một cách vững vàng và đúng đắn.

Kinh Chánh Tánh 2

Thành tựu năm pháp, này các tỷ-kheo, một người nghe diệu pháp không có khả năng thể nhập thiện pháp một cách vững vàng và đúng đắn.

Thế nào là năm?

Khinh rẽ lời thuyết giảng,
Khinh rẽ người thuyết giảng,
Mặc cảm tự ti,

Ác tuệ;

Đần độn, cảm điếc, không dụng tâm hiểu biết đối với những vấn đề chưa hiểu biết.

Thành tựu năm pháp này, này các tỷ-kheo, người nghe diệu pháp có khả năng thể nhập thiện pháp một cách vững vàng và đúng đắn.

Thành tựu năm pháp này, này các tỷ-kheo, một người nghe diệu pháp có khả năng thể nhập thiện pháp một cách vững vàng và đúng đắn.

Thế nào là năm?

*Na katham paribhoti,
na kathikam paribhoti,*

*na attanam paribhoti,
pañhavā hoti
ajaḷo aneḷamūgo, na anaññāte
aññātamānī hoti.*

*Imehi kho, bhikkhave, pañcahi
dhammehi samannāgato suṇanto
saddhammaṃ bhabbo niyāmaṃ
okkamituṃ kusalesu dhammesu
sammatta”nti.*

Tatīyasammattaniyāmasutta

*“Pañcahi, bhikkhave, dhammehi
samannāgato suṇantopi
saddhammaṃ abhabbo niyāmaṃ
okkamituṃ kusalesu dhammesu
sammattaṃ.*

Katamehi pañcahi?

*Makkhī dhammaṃ suṇāti
makkhapariyuṭṭhito,
upārambhacitto dhammaṃ suṇāti
randhagavesī,*

*dhammadesake āhatacitto hoti
khilajāto,
duppañño hoti
jaḷo eḷamūgo,
anaññāte aññātamānī hoti.*

Không khinh rẽ lời thuyết giảng,
Không khinh rẽ người thuyết
giảng,
Không mặc cảm tự ti,
Có trí tuệ;
Không đần độn, không cảm
điếc, dụng tâm hiểu biết đối với
những vấn đề không hiểu biết.

Thành tựu năm pháp này, này
các tỷ-kheo, người nghe diệu
pháp có khả năng thể nhập thiện
pháp một cách vững vàng và
đúng đắn.

Kinh Chánh Tánh 3

Thành tựu năm pháp này, này
các tỷ-kheo, một người nghe
diệu pháp không có khả năng
thể nhập thiện pháp một cách
vững vàng và đúng đắn.

Thế nào là năm?

Nghe pháp với tâm cống cao,
với tâm bị sự cống cao ám ảnh;
Nghe pháp với tâm cật nạn, tìm
tòi khuyết điểm;

Trong khi pháp được giảng, tâm
bị choáng váng, bị chai sạn;
Ác tuệ;
Đần độn, cảm điếc. Không dụng
tâm hiểu biết đối với những vấn
đề không hiểu biết.

*Imehi kho, bhikkhave, pañcahi
dhammehi samannāgato suṇantopi
saddhammaṃ abhabbo niyāmaṃ
okkamituṃ kusalessu dhammesu
sammattaṃ.*

*“Pañcahi, bhikkhave, dhammehi
samannāgato suṇanto saddhammaṃ
bhabbo niyāmaṃ okkamituṃ kusalessu
dhammesu sammattaṃ.*

Katamehi pañcahi?

*Amakkhī dhammaṃ suṇāti na
makkhapariyuṭṭhito,*

anupārambhacitto dhammaṃ suṇāti

*na randhagavesī,
dhammadesake anāhatacitto hoti
akhīlajāto,*

*paññavā hoti
ajaḷo aneḷamūgo, na anaññāte
aññātamānī hoti.*

*Imehi kho, bhikkhave, pañcahi
dhammehi samannāgato suṇanto
saddhammaṃ bhabbo niyāmaṃ
okkamituṃ kusalessu dhammesu
sammatta”nti.*

Thành tựu năm pháp này, này các tỷ-kheo, một người nghe diệu pháp không có khả năng thể nhập thiện pháp một cách vững vàng và đúng đắn.

Thành tựu năm pháp này, này các tỷ-kheo, một người nghe diệu pháp có khả năng thể nhập thiện pháp một cách vững vàng và đúng đắn.

Thế nào là năm?

Không nghe pháp với tâm cống cao, tâm không bị sự cống cao chi phối;

Không nghe pháp với tâm cật nạn,

Không tìm tòi khuyết điểm;

Trong khi pháp được giảng, tâm không bị choáng váng, không bị chai sạn;

Có trí tuệ;

Không đần độn, không cảm điếc, dụng tâm hiểu biết đối với những vấn đề không hiểu biết.

Thành tựu năm pháp này, này các tỷ-kheo, người nghe diệu có khả năng thể nhập thiện pháp một cách vững vàng và đúng đắn.

Paṭhamasaddhammasammosasutta Kinh Mạt Pháp 1

“Pañcime, bhikkhave, dhammā
saddhammassa sammosāya
antaradhānāya saṃvattanti.
Katame pañca?

Năm pháp này, này các tỳ-kheo,
đưa đến diệu pháp hỗn loạn,
biến mất.
Thế nào là năm?

Idha, bhikkhave, bhikkhu

Ở đây, này các tỳ-kheo, các tỳ-kheo

na sakkaccaṃ dhammaṃ suṇanti,

Không cẩn trọng nghe pháp;

na sakkaccaṃ dhammaṃ
pariyāpuṇanti,

Không cẩn trọng học thuộc lòng
pháp;

na sakkaccaṃ dhammaṃ dhārenti,

Không cẩn trọng thọ trì pháp;

na sakkaccaṃ dhātānaṃ
dhammānaṃ atthaṃ upaparikkhanti,

Không cẩn trọng quan sát ý
nghĩa các pháp được thọ trì;

na sakkaccaṃ atthamaññāya
dhammamaññāya
dhammānudhammaṃ paṭipajjanti.

Không cẩn trọng thực hành
pháp và tùy pháp sau khi hiểu ý
nghĩa và hiểu pháp.

Ime kho, bhikkhave, pañca dhammā
saddhammassa sammosāya
antaradhānāya saṃvattanti.

Năm pháp này, này các tỳ-kheo,
đưa đến diệu pháp hỗn loạn,
biến mất.

“Pañcime, bhikkhave, dhammā
saddhammassa tṭhitiyā asammosāya
anantaradhānāya saṃvattanti.
Katame pañca?

Năm pháp này, này các tỳ-kheo,
đưa đến diệu pháp an trú, không
hỗn loạn, không biến mất.
Thế nào là năm?

Idha, bhikkhave, bhikkhū

Ở đây, này các tỳ-kheo, tỳ-kheo
cẩn trọng nghe pháp;

sakkaccaṃ dhammaṃ suṇanti,

Cẩn trọng học thuộc lòng pháp;

sakkaccaṃ dhammaṃ pariyāpuṇanti,

Cẩn trọng thọ trì pháp;

sakkaccaṃ dhammaṃ dhārenti,

Cẩn trọng quan sát ý nghĩa các
pháp được thọ trì;

sakkaccaṃ dhātānaṃ dhammānaṃ
atthaṃ upaparikkhanti,

*sakkaccaṃ atthamaññāya
dhammamaññāya
dhammānudhammaṃ paṭipajjanti.*

*Ime kho, bhikkhave, pañca dhammā
saddhammassa ʘhitiyā asammosāya
anantaradhānāya saṃvattanti”ti.*

Dutiyasaddhammasammosasutta

*“Pañcime, bhikkhave, dhammā
saddhammassa sammosāya
antaradhānāya saṃvattanti.
Katame pañca?*

*Idha, bhikkhave, bhikkhū dhammaṃ
na pariyāpuṇanti –
suttaṃ,
geyyaṃ,
veyyākaraṇaṃ,
gāthaṃ,
udānaṃ,
itivuttakaṃ,
jātakam,
abbhutadhammaṃ,
vedallaṃ.*

*Ayaṃ, bhikkhave, paṭhamo dhammo
saddhammassa sammosāya
antaradhānāya saṃvattati.*

“Puna caparaṃ, bhikkhave, bhikkhū

*yathāsutaṃ yathāpariyattaṃ
dhammaṃ na vitthārena paresaṃ
desenti.*

*Ayaṃ, bhikkhave,
dutiyo dhammo saddhammassa
sammosāya antaradhānāya
saṃvattati.*

Cẩn trọng thực hành pháp và tùy pháp sau khi hiểu ý nghĩa và hiểu pháp.

Năm pháp này, này các tỳ-kheo, đưa đến diệu pháp an trú, không hỗn loạn, không biến mất.

Kinh Mạt Pháp 2

Năm pháp này, này các tỳ-kheo, đưa đến diệu pháp hỗn loạn, và biến mất.
Thế nào là năm?

Ở đây, này các tỳ-kheo, các tỳ-kheo không học thuộc lòng
Khế kinh,
Ứng tụng,
Kỳ thuyết,
Phúng tụng,
Không hỏi tự nói,
Như thị thuyết,
Bổn sanh,
Vị tăng hữu pháp,
Trí giải hay Phương quảng.

Đây là pháp thứ nhất, này các tỳ-kheo, đưa đến diệu pháp hỗn loạn và biến mất.

Lại nữa, này các tỳ-kheo, các tỳ-kheo

Không thuyết pháp một cách rộng rãi như đã được nghe, như đã được học thuộc lòng.

Đây là pháp thứ hai, này các tỳ-kheo, đưa đến diệu pháp hỗn loạn và biến mất.

“Puna caparaṃ, bhikkhave, bhikkhū

*yathāsutaṃ yathāpariyattaṃ
dhammaṃ na vitthārena paraṃ
vācenti.*

*Ayaṃ, bhikkhave, tatiyo dhammo
saddhammassa sammosāya
antaradhānāya saṃvattati.*

“Puna caparaṃ, bhikkhave, bhikkhū

*yathāsutaṃ yathāpariyattaṃ
dhammaṃ na vitthārena sajjhāyaṃ
karonti.*

*Ayaṃ, bhikkhave, catuttho dhammo
saddhammassa sammosāya
antaradhānāya saṃvattati.*

“Puna caparaṃ, bhikkhave, bhikkhū

*yathāsutaṃ yathāpariyattaṃ
dhammaṃ na cetasā anūvitakkenti
anuvicārenti manasānupekkhanti.*

*Ayaṃ, bhikkhave, pañcamo dhammo
saddhammassa sammosāya
antaradhānāya saṃvattati.*

*Ime kho, bhikkhave, pañca dhammā
saddhammassa sammosāya
antaradhānāya saṃvattanti.*

*“Pañcime, bhikkhave, dhammā
saddhammassa ṭhitiyā
asamosāya anantaradhānāya
saṃvattanti.*

Lại nữa, này các tỷ-kheo, các tỷ-kheo

Không để cho các người khác nói pháp một cách rộng rãi như đã được nghe, như đã được học thuộc lòng.

Đây là pháp thứ ba, này các tỷ-kheo, đưa đến diệu pháp hỗn loạn và biến mất.

Lại nữa, này các tỷ-kheo, các tỷ-kheo

Không có đọc tụng pháp một cách rộng rãi như đã được nghe, như đã được học thuộc lòng.

Đây là pháp thứ tư, này các tỷ-kheo, đưa đến diệu pháp hỗn loạn và biến mất.

Lại nữa, này các tỷ-kheo, các tỷ-kheo

Với tâm không tùy tầm, không tùy tứ, với ý không tùy quán pháp như đã được nghe, như đã được học thuộc lòng.

Đây là pháp thứ năm, này các tỷ-kheo, đưa đến diệu pháp hỗn loạn và biến mất.

Năm pháp này, này các tỷ-kheo, đưa đến diệu pháp hỗn loạn, và biến mất.

Năm pháp này, này các tỷ-kheo, đưa đến diệu pháp an trú, không hỗn loạn, không biến mất.

Katame pañca?

*Idha, bhikkhave, bhikkhū dhammaṃ
pariyāpuṇanti – suttaṃ, geyyaṃ,
veyyākaraṇaṃ, gāthaṃ, udānaṃ,
itivuttakaṃ, jātaṃ,
abbhutaḍḍhammaṃ, vedallaṃ.*

*Ayaṃ, bhikkhave, paṭhamo dhammo
saddhammassa ṭhitiyā asammosāya
anantaradhānāya saṃvattati.*

*“Puna caparaṃ, bhikkhave, bhikkhū
yathāsutaṃ yathāpariyattaṃ
dhammaṃ vitthārena paresaṃ
desenti.*

*Ayaṃ, bhikkhave, dutiyo dhammo
saddhammassa ṭhitiyā asammosāya
anantaradhānāya saṃvattati.*

*“Puna caparaṃ, bhikkhave, bhikkhū
yathāsutaṃ yathāpariyattaṃ
dhammaṃ vitthārena paraṃ vācenti.*

*Ayaṃ, bhikkhave, tatiyo dhammo
saddhammassa ṭhitiyā asammosāya
anantaradhānāya saṃvattati.*

*“Puna caparaṃ, bhikkhave, bhikkhū
yathāsutaṃ yathāpariyattaṃ
dhammaṃ vitthārena sajjhāyaṃ
karonti.*

Thế nào là năm?

Ở đây, này các tỳ-kheo, các tỳ-kheo học thuộc lòng giáo pháp, gồm chín phần: Khế kinh, Ứng tụng, Ký thuyết, Phúng tụng, Không hỏi tự nói, Như thị thuyết, Bốn sanh, Vị tăng hữu pháp, Trí giải hay Phương quảng.

Đây là pháp thứ nhất, này các tỳ-kheo, đưa đến diệu pháp an trú, không hỗn loạn, không biến mất.

Lại nữa, này các tỳ-kheo, các tỳ-kheo thuyết pháp một cách rộng rãi như đã được nghe, như đã được học thuộc lòng.

Đây là pháp thứ hai, này các tỳ-kheo, đưa đến diệu pháp an trú, không hỗn loạn và không biến mất.

Lại nữa, này các tỳ-kheo, các tỳ-kheo để cho các người khác nói pháp một cách rộng rãi như đã được nghe, như đã được học thuộc lòng.

Đây là pháp thứ ba, này các tỳ-kheo, đưa đến diệu pháp an trú, không hỗn loạn và không biến mất.

Lại nữa, này các tỳ-kheo, các tỳ-kheo đọc tụng pháp một cách rộng rãi như đã được nghe, như đã được học thuộc lòng.

Ayaṃ, bhikkhave, catuttho dhammo saddhammassa t̥hitiyā asammosāya anantaradhānāya saṃvattati.

Đây là pháp thứ tư, này các tỳ-kheo, đưa đến diệu pháp an trú, không hỗn loạn và không biến mất.

“Puna caparaṃ, bhikkhave, bhikkhū yathāsutaṃ yathāpariyattaṃ dhammaṃ cetasā anuvitakkenti anuvicārenti manasānupekkhanti.

Lại nữa, này các tỳ-kheo, các tỳ-kheo với sự tìm tòi, suy tư, với ý tùy quán pháp như đã được nghe, như đã được học thuộc lòng.

Ayaṃ, bhikkhave, pañcamo dhammo saddhammassa t̥hitiyā asammosāya anantaradhānāya saṃvattati. Ime kho, bhikkhave, pañca dhammā saddhammassa t̥hitiyā asammosāya anantaradhānāya saṃvattanti”ti.

Đây là pháp thứ năm, này các tỳ-kheo, đưa đến diệu pháp an trú, không hỗn loạn, không biến mất. Năm pháp này, này các tỳ-kheo, đưa đến diệu pháp an trú, không hỗn loạn, không biến mất.

Tatīyasaddhammasammosasutta

Kinh Mạt Pháp 3

“Pañcime, bhikkhave, dhammā saddhammassa sammosāya antaradhānāya saṃvattanti. Katame pañca?

Năm pháp này, này các tỳ-kheo, đưa đến diệu pháp hỗn loạn và biến mất. Thế nào là năm?

Idha, bhikkhave, bhikkhū duggahitaṃ suttantaṃ pariyāpuṇanti dunnikkhittehi padabyañjanehi.

Ở đây, này các tỳ-kheo, các tỳ-kheo học thuộc lòng kinh điển bị thọ trì sai lạc, với những câu chữ đặt sai lầm.

Dunnikkhittassa, bhikkhave, padabyañjanassa atthopi dunnayo hoti.

Này các tỳ-kheo, với câu chữ đặt sai lầm, ý nghĩa bị hướng dẫn sai lạc.

Ayaṃ, bhikkhave, paṭhamo dhammo saddhammassa sammosāya antaradhānāya saṃvattati.

Đây là pháp thứ nhất, này các tỳ-kheo, đưa đến diệu pháp hỗn loạn và biến mất.

*“Puna caparaṃ, bhikkhave, bhikkhū
dubbacā honti,
dovacassakaraṇehi dhammehi
samannāgatā,
akkhamā
appadakkhiṇaggāhino anusāsanīṃ.*

Lại nữa, này các tỳ-kheo, các tỳ-kheo là những người khó dạy, Đầy đủ những tánh khiến họ trở thành khó dạy, khó kham nhẫn, không cung kính đón nhận khi được giảng dạy.

*Ayaṃ, bhikkhave, dutiyo dhammo
saddhammassa sammosāya
antaradhānāya saṃvattati.*

Đây là pháp thứ hai, này các tỳ-kheo, khiến diệu pháp hỗn loạn và biến mất.

*“Puna caparaṃ, bhikkhave, ye te
bhikkhū
bahussutā
āgatāgamā
dhammadharā
vinayadharā
mātikādhārā,
te na sakkaccaṃ suttantaṃ paraṃ
vācenti;*

Lại nữa, này các tỳ-kheo, đối với các tỳ-kheo Đa văn, Trì tạng, Trì pháp, Trì luật và Tinh thông yếu nghĩa giáo lý, Các vị ấy không cần trọng để cho các người khác nói pháp.

*tesaṃ accayena chinnamūlako
suttanto hoti appaṭisaṇo.*

Do thái độ của họ, Khế kinh như bị đứt gốc, không còn là chỗ nương tựa.

*Ayaṃ, bhikkhave, tatiyo dhammo
saddhammassa sammosāya
antaradhānāya saṃvattati.*

Đây là pháp thứ ba, này các tỳ-kheo, đưa đến diệu pháp hỗn loạn và biến mất.

*“Puna caparaṃ, bhikkhave, therā
bhikkhū
bāhulikā honti
sāthalikā
okkamane pubbaṅgamā
paviveke nikkhattadhurā,*

Lại nữa, này các tỳ-kheo, các tỳ-kheo trưởng lão là những vị sống đầy đủ, biếng nhác, dẫn đầu trong thói đọa, từ bỏ gánh nặng viễn ly,

*na vīriyaṃ ārabhanti appattassa
pattiyā anadhigatassa adhigamāya
asacchikatassa sacchikiriyāya.*

Không có hăng hái tinh tấn để chúng đạt những gì chưa chúng đạt, chúng đắc những gì chưa chúng đắc, chúng ngộ những gì chưa chúng ngộ.

*Tesaṃ pacchimā janatā diṭṭhānugatiṃ
āpajjati.*

Và quần chúng về sau sẽ đi theo tri kiến của họ.

*Sāpi hoti bāhulikā sāthalikā
okkamane pubbaṅgamā paviveke
nikkhittadhurā,*

Họ cũng sẽ trở thành những người sống đầy đủ, biếng nhác, dẫn đầu trong thói đọa, từ bỏ gánh nặng viển ly,

*na vīriyaṃ ārabhati appattassa pattiyā
anadhigatassa adhigamāya
asacchikatassa sacchikiriyāya.*

sẽ không hăng hái tinh tấn để chúng đạt những gì chưa chúng đạt, chúng đắc những gì chưa chúng đắc, chúng ngộ những gì chưa chúng ngộ.

*Ayaṃ, bhikkhave, catuttho dhammo
saddhammassa sammosāya
antaradhānāya saṃvattati.*

Đây là pháp thứ tư, này các tỷ-kheo, đưa đến diệt pháp hỗn loạn và biến mất.

*“Puna caparaṃ, bhikkhave, saṅgho
bhinno hoti.*

Lại nữa, này các tỷ-kheo, chúng Tăng bị chia rẽ.

Saṅghe kho pana, bhikkhave,

Khi chúng Tăng bị chia rẽ, này các tỷ-kheo,

*bhinne aññamaññaṃ akkosā ca honti,
aññamaññaṃ paribhāsā ca honti,
aññamaññaṃ parikkhepā ca honti,
aññamaññaṃ pariccajanā ca honti.*

có sự mắng nhiếc lẫn nhau,
có sự đấu khẩu lẫn nhau,
có sự thanh trừng lẫn nhau,
có sự tản xuất lẫn nhau.

*Tattha appasannā ceva nappasīdanti,
pasannānañca ekaccānaṃ
aññathattaṃ hoti.*

Ai không có tịnh tín không tìm được tịnh tín,

Và những ai có tịnh tín có thể đổi khác.

*Ayaṃ, bhikkhave, pañcamo dhammo
saddhammassa sammosāya
antaradhānāya saṃvattati.*

Đây là pháp thứ năm, này các tỷ-kheo, đưa đến diệu pháp hỗn loạn và biến mất.

*Ime kho, bhikkhave, pañca dhammā
saddhammassa sammosāya
antaradhānāya saṃvattanti.*

Năm pháp này, này các tỷ-kheo, đưa đến diệu pháp hỗn loạn và biến mất.

*“Pañcime, bhikkhave, dhammā
saddhammassa ʈhitiyā asammosāya
anantaradhānāya saṃvattanti.
Katame pañca?*

Năm pháp này, này các tỷ-kheo, đưa đến diệu pháp an trú, không hỗn loạn, không biến mất.
Thế nào là năm?

*Idha, bhikkhave, bhikkhū suggahitaṃ
suttantaṃ pariyāpuṇanti sunikkhittehi
padabyañjanehi.
Sunikkhittassa, bhikkhave,
padabyañjanassa atthopi sunayo hoti.*

Ở đây, này các tỷ-kheo, các tỷ-kheo học thuộc lòng kinh điển được nắm giữ tốt đẹp, với những văn cú được phối trí chơn chánh và ý nghĩa được hướng dẫn chơn chánh.

*Ayaṃ, bhikkhave, paṭhamo dhammo
saddhammassa ʈhitiyā asammosāya
anantaradhānāya saṃvattati.*

Đây là pháp thứ nhất, này các tỷ-kheo, đưa đến diệu pháp an trú, không hỗn loạn, không biết mất.

*“Puna caparaṃ, bhikkhave, bhikkhū
suvacā honti sovacassakaraṇehi
dhammehi samannāgatā, khamā
padakkhiṇaggāhino anusāsaniṃ.*

Lại nữa, này các tỷ-kheo, các tỷ-kheo là những người dễ nói, dễ kham nhẫn, cung kính đón nhận khi được giảng dạy.

*Ayaṃ, bhikkhave, dutiyo dhammo
saddhammassa ʈhitiyā asammosāya
anantaradhānāya saṃvattati.*

Đây là pháp thứ hai, này các tỷ-kheo, đưa đến diệu pháp an trú, không hỗn loạn, không biến mất.

*“Puna caparaṃ, bhikkhave, ye te
bhikkhū bahussutā āgatāgamā
dhammadharā vinayadharā
mātikādharā, te sakkaccaṃ suttantaṃ
paraṃ vācenti;*

Lại nữa, này các tỷ-kheo, đối với các tỷ-kheo đa văn, trì tụng, trì pháp, trì luật và tinh thông yếu nghĩa giáo lý, các vị ấy cần trọng để cho các người khác nói pháp.

*tesaṃ accayena na chinnamūlako
suttanto hoti sappāṭisaraṇo.*

Do thái độ này của họ, kinh điển không bị đứt gốc, là chỗ nương tựa.

*Ayaṃ, bhikkhave, tatiyo dhammo
saddhammassa ʈhitiyā asammosāya
anantaradhānāya saṃvattati.*

Đây là pháp thứ ba, này các tỷ-kheo, đưa đến diệu pháp an trú, không hỗn loạn, không biến mất.

*“Puna capamaṃ, bhikkhave, therā
bhikkhū na bāhulikā honti na
sāthalikā, okkamane nikkhattadhurā
paviveke pubbaṅgamā;*

Lại nữa, này các tỷ-kheo, các tỷ-kheo trưởng lão không sống đầy đủ, không biếng nhác, từ bỏ gánh nặng đọa lạc, dẫn đầu trong đời sống viễn ly,

*vīriyaṃ ārabhanti appattassa pattiyā
anadhigatassa adhigamāya
asacchikatassa sacchikiriyāya.*

Hăng hái tinh tấn để chứng đạt những gì chưa chứng đạt, Chứng đắc những gì chưa Chứng đắc, chứng ngộ những gì chưa chứng ngộ.

*Tesaṃ pacchimā janatā diṭṭhānugatiṃ
āpajjati.*

Và quần chúng về sau sẽ đi theo tri kiến của họ.

*Sāpi hoti na bāhulikā na sāthalikā,
okkamane nikkhattadhurā paviveke
pubbaṅgamā,*

Họ cũng sẽ trở thành những người không sống đầy đủ, không biếng nhác, từ bỏ gánh nặng đọa lạc, dẫn đầu trong đời sống viễn ly,

*vīriyaṃ ārabhati appattassa pattiyā
anadhigatassa adhigamāya
asacchikatassa sacchikiriyāya.*

Hăng hái tinh tấn để chứng đạt những gì chưa chứng đạt, Chứng đắc những gì chưa Chứng đắc, chứng ngộ những gì chưa chứng ngộ.

*Ayaṃ, bhikkhave, catuttho dhammo
saddhammassa ʈhitiyā asammosāya
anantaradhānāya saṃvattati.*

Đây là pháp thứ tư, này các tỷ-kheo, đưa đến diệu pháp được an trú, không hỗn loạn, không biến mất.

“Puna caparaṃ, bhikkhave, saṅgho samaggo sammodamāno avivadamaṇo ekuddeso phāsuṃ viharati.

Saṅghe kho pana, bhikkhave, samagge na ceva aññamaññaṃ akkosā honti, na ca aññamaññaṃ paribhāsā honti, na ca aññamaññaṃ parikkhepā honti, na ca aññamaññaṃ pariccajanā honti.

Tattha appasannā ceva pasīdanti, pasannānañca bhiyyobhāvo hoti.

Ayaṃ, bhikkhave, pañcamo dhammo saddhammassa ṭhitiyā asamosāya anantaradhānāya saṃvattati.

Ime kho, bhikkhave, pañca dhammā saddhammassa ṭhitiyā asamosāya anantaradhānāya saṃvattanti”ti.

Dukkathāsutta

“Pañcannaṃ, bhikkhave, puggalānaṃ kathā dukkathā puggale puggalaṃ upanidhāya. Katamesaṃ pañcannaṃ?

Assaddhassa, bhikkhave, saddhākathā dukkathā;

Lại nữa, này các tỳ-kheo, chúng Tăng hòa hợp, hoan hỷ, không tranh luận, cùng một giáo lý, sống an ổn.

Khi chúng Tăng hòa hợp, này các tỳ-kheo, Không có sự mắng nhiếc lẫn nhau, Không có sự đấu khẩu lẫn nhau, Không có sự thanh trừng lẫn nhau, Không có sự tấn xuất lẫn nhau.

Ai không có tịnh tín tìm được tịnh tín, và những ai có tịnh tín không có đổi khác.

Đây là pháp thứ năm, này các tỳ-kheo, đưa đến diệu pháp được an trú, không hỗn loạn, không biến mất.

Năm pháp này, này các tỳ-kheo, đưa đến diệu pháp an trú, không hỗn loạn, không biến mất.

Kinh Người Vụng Thuyết

Lời nói của năm hạng người, này các tỳ-kheo, là vụng thuyết, khi có sự đối chứng giữa người và người. Thế nào là năm?

Nói về tín với người không có niềm tin, này các tỳ-kheo, là vụng thuyết;

Dussīlassa sīlakathā dukkathā;

*appassutassa bāhusaccakathā
dukkathā;*

maccharissa cāgakathā dukkathā;

duppaññassa paññākathā dukkathā.

Nói về giới hạnh với người ác
giới là vụng thuyết;

Nói về sự đa văn với người dốt
nát là vụng thuyết;

Nói về sự bố thí với người bủn
xỉn là vụng thuyết;

Nói về trí tuệ với người ác tuệ là
vụng thuyết.

*“Kasmā ca, bhikkhave, assaddhassa
saddhākathā dukkathā?”*

Và này các tỳ-kheo, tại sao nói
về tín với người không có niềm
tin là vụng thuyết?

*Assaddho, bhikkhave, saddhākathāya
kacchamānāya*

Người không có niềm tin, này
các tỳ-kheo, khi được nói về
lòng tin liền

abhisajjati kuppati

tức tối, phẫn nộ,

byāpajjati patitthīyati

hiềm khích, mất bình tĩnh,

kopañca dosañca appaccayañca

biểu lộ phẫn nộ, sân hận, phiền
muộn.

pātukaroti.

Vì sao?

Taṃ kissa hetu?

*Tañhi so, bhikkhave,
saddhāsampadaṃ attani na
samanupassati, na ca labhati
tatonidānaṃ pītipāmojjaṃ.*

Vì rằng vị ấy không thấy bản
thân có đầy đủ lòng tin, do nhân
duyên ấy, không có hỷ và hân
hoan.

*Tasmā assaddhassa saddhākathā
dukkathā.*

Do vậy, nói về tín với người
không có lòng tin là vụng thuyết.

*“Kasmā ca, bhikkhave, dussīlassa
sīlakathā dukkathā?”*

Và này các tỳ-kheo, tại sao nói
về giới hạnh với người ác giới là
vụng thuyết?

*Dussīlo, bhikkhave, sīlakathāya
kacchamānāya abhisajjati kuppati
byāpajjati patitthīyati kopañca
dosañca appaccayañca pātukaroti.
Taṃ kissa hetu?*

Người ác giới, này các tỳ-kheo,
khi được nói về giới hạnh liền
tức tối, phẫn nộ...

Vì sao?

*Tañhi so, bhikkhave, sīlasampadam
attani na samanupassati na ca labhati
tatonidānaṃ pītipāmojjaṃ.*

Vì rằng vị ấy không thấy bản thân có đầy đủ giới hạnh, do nhân duyên ấy, không có hỷ và hân hoan.

Tasmā dussīlassa sīlakathā dukkathā.

Do vậy, nói về giới hạnh với người ác giới là vụng thuyết.

*“Kasmā ca, bhikkhave, appassutassa
bāhusaccakathā dukkathā?”*

Và này các tỳ-kheo, tại sao nói về sự đa văn với người dốt nát là vụng thuyết?

*Appassuto, bhikkhave,
bāhusaccakathāya kacchamānāya
abhisajjati kuppati byāpajjati
patitthīyati kopañca dosañca
appaccayañca pātukaroti. Taṃ kissa
hetu?*

Người dốt nát, này các tỳ-kheo, khi được nói đến sự đa văn liền tức tối, phẫn nộ... Vì sao?

*Tañhi so, bhikkhave, sutasampadam
attani na samanupassati, na ca
labhati tatonidānaṃ pītipāmojjaṃ.*

Vì rằng vị ấy thấy mình không phải là người đa văn, do nhân duyên ấy, không có hỷ và hân hoan.

*Tasmā appassutassa bāhusaccakathā
dukkathā.*

Do vậy, nói về sự đa văn với người dốt nát là vụng thuyết.

*“Kasmā ca, bhikkhave, maccharissa
cāgakathā dukkathā?”*

Và này các tỳ-kheo, tại sao nói về bố thí với người bủn xỉn là vụng thuyết?

*Maccharī, bhikkhave, cāgakathāya
kacchamānāya abhisajjati kuppati
byāpajjati patitthīyati kopañca
dosañca appaccayañca pātukaroti.
Taṃ kissa hetu?*

Người bủn xỉn, này các tỳ-kheo, khi được nói về bố thí liền tức tối, phẫn nộ... Vì sao?

*Tañhi so, bhikkhave, cāgasampadam
attani na samanupassati na ca labhati
tatonidānaṃ pītipāmojjaṃ.*

Vì rằng vị ấy không thấy bản thân có đầy đủ bố thí, do nhân duyên ấy, không có hỷ và hân hoan.

*Tasmā maccharissa cāgakathā
dukkathā.*

Do vậy, nói về bố thí với người bủn xỉn là vụng thuyết.

*“Kasmā ca, bhikkhave, duppaññassa
paññākathā dukkathā?*

Và này các tỷ-kheo, tại sao nói về tuệ với người ác tuệ là vụng thuyết?

*Duppañño, bhikkhave, paññākathāya
kacchamānāya abhisajjati kuppati
byāpajjati patitthīyati kopañca
dosañca appaccayañca pātukaroti.
Taṃ kissa hetu?*

Người ác tuệ, này các tỷ-kheo, khi được nói đến trí tuệ liền tức tối, phẫn nộ... Vì sao?

*Tañhi so, bhikkhave,
paññāsampadam attani na
samanupassati, na ca labhati
tatonidānaṃ pītipāmojjaṃ.*

Vì rằng vị ấy không thấy bản thân có đầy đủ trí tuệ, do nhân duyên ấy, không có hỷ và hân hoan.

*Tasmā duppaññassa paññākathā
dukkathā.*

Do vậy, nói về trí tuệ với người ác tuệ là vụng thuyết.

*Imesaṃ kho, bhikkhave, pañcannaṃ
puggalānaṃ kathā dukkathā puggale
puggalaṃ upanidhāya.*

Lời nói của năm hạng người này là vụng thuyết, khi có sự đối chứng giữa người và người.

*“Pañcannaṃ, bhikkhave, puggalānaṃ
kathā sukathā puggale puggalaṃ
upanidhāya.
Katamesaṃ pañcannaṃ?*

Lời nói của năm hạng người này là khéo thuyết, khi có sự đối chứng giữa người và người.
Thế nào là năm?

*Saddhassa, bhikkhave, saddhākathā
sukathā;*

Thuyết về niềm tin cho người có lòng tin, này các tỷ-kheo, là khéo thuyết;

sīlavato sīlakathā sukathā;
bahussutassa bāhusaccakathā
sukathā;
cāgavato cāgakathā sukathā;
paññavato paññākathā sukathā.

thuyết về giới hạnh cho người
giữ giới là khéo thuyết;
thuyết về sự đa văn cho người
đa văn là khéo thuyết;
thuyết về hạnh bố thí cho người
hào sảng là khéo thuyết;
thuyết về trí tuệ cho người trí tuệ
là khéo thuyết.

“Kasmā ca, bhikkhave, saddhassa
saddhākathā sukathā?

Và này các tỷ-kheo, tại sao
thuyết về lòng tin cho người có
lòng tin là thiện thuyết?

Saddho, bhikkhave, saddhākathāya
kacchamānāya

Người có lòng tin, này các tỷ-
kheo, khi được nói đến lòng tin
thì

nābhisajjati na kuppati
na byāpajjati na patitthīyati

không tức tối, không phẫn nộ,
không hiềm khích, không mất
bình tĩnh,

na kopañca dosañca appaccayañca
pātukaroti.

không biểu lộ phẫn nộ, sân hận,
phiền muộn.

Taṃ kissa hetu?

Vì sao?

Tañhi so, bhikkhave,
saddhāsampadaṃ attani
samanupassati labhati ca
tatonidānaṃ pītipāmojjaṃ.
Tasmā saddhassa saddhākathā
sukathā.

Vì rằng vị ấy thấy bản thân mình
có đầy đủ lòng tin, do nhân
duyên ấy, có hỷ và hân hoan.

Do vậy, nói về niềm tin với người
có lòng tin là khéo thuyết.

“Kasmā ca, bhikkhave, sīlavato
sīlakathā sukathā?

Và này các tỷ-kheo, tại sao nói
về giới hạnh cho người giữ giới
là khéo thuyết?

Sīlavā, bhikkhave, sīlakathāya
kacchamānāya nābhisajjati na kuppati
na byāpajjati na patitthīyati na
kopañca dosañca appaccayañca
pātukaroti.

Người giữ giới, này các tỷ-kheo,
khi được thuyết về giới hạnh thì
không tức tối, không phẫn nộ,
không hiềm khích, không mất
bình tĩnh, không biểu lộ phẫn nộ,

Taṃ kissa hetu?

*Tañhi so, bhikkhave, sīlasampadaṃ
attani samanupassati, labhati ca
tatonidānaṃ pītipāmojjaṃ.*

không sân hận, không phiền
muộn. Vì sao?

Vì rằng vị ấy thấy bản thân mình
có đầy đủ giới hạnh, do nhân
duyên ấy, có hỷ và hân hoan.

Tasmā sīlavato sīlakathā sukathā.

Do vậy, nói về giới hạnh với
người có giữ giới là khéo thuyết.

*“Kasmā ca, bhikkhave, bahussutassa
bāhusaccakathā sukathā?*

Và này các tỷ-kheo, tại sao nói
về sự đa văn cho người đa văn
là khéo thuyết?

*Bahussuto, bhikkhave,
bāhusaccakathāya kacchamānāya
nābhisajjati na kuppati na byāpajjati
na patitthiyati na kopañca dosañca
appaccayañca pātukaroti.
Taṃ kissa hetu?*

Người đa văn, này các tỷ-kheo,
khi được nói đến sự đa văn thì
không tức tối, không phẫn nộ,
không hiềm khích...không phiền
muộn.

Vì sao?

*Tañhi so, bhikkhave, sutasampadaṃ
attani samanupassati, labhati ca
tatonidānaṃ pītipāmojjaṃ.*

Vì rằng vị ấy thấy bản thân mình
có sự đa văn, do nhân duyên ấy,
có hỷ và hân hoan.

*Tasmā bahussutassa bāhusaccakathā
sukathā.*

Do vậy, nói về sự đa văn với
người đa văn là khéo thuyết.

*“Kasmā ca, bhikkhave, cāgavato
cāgakathā sukathā?*

Và này các tỷ-kheo, tại sao nói
về hạnh bố thí cho người hào
sảng là khéo thuyết?

*Cāgavā, bhikkhave, cāgakathāya
kacchamānāya nābhisajjati na kuppati
na byāpajjati na patitthiyati na
kopañca dosañca appaccayañca
pātukaroti.*

Người hào sảng, này các tỷ-
kheo, khi được thuyết về hạnh
bố thí thì không tức tối, không
phẫn nộ, không hiềm
khích...không phiền muộn.

Taṃ kissa hetu?

Vì sao?

*Tañhi so, bhikkhave, cāgasampadam
attani samanupassati, labhati ca
tatonidānaṃ pītipāmojjaṃ.
Tasmā cāgavato cāgakathā sukathā.*

*“Kasmā ca, bhikkhave, paññavato
paññākathā sukathā?*

*Paññavā, bhikkhave, paññākathāya
kacchamānāya nābhisajjati na kuppati
na byāpajjati na patitthīyati na
kopañca dosañca appaccayañca
pātukaroti.
Taṃ kissa hetu?*

*Tañhi so, bhikkhave,
paññāsampadam attani samanupas-
sati labhati ca tatonidānaṃ
pītipāmojjaṃ.
Tasmā paññavato paññākathā
sukathā.*

*Imesaṃ kho, bhikkhave, pañcannaṃ
puggalānaṃ kathā sukathā puggale
puggalaṃ upanidhāyā”ti.*

Sārajjasutta

*“Pañcahi, bhikkhave, dhammehi
samannāgato bhikkhu sārajjam
okkanto hoti.
Katamehi pañcahi?*

*Idha, bhikkhave, bhikkhu assaddho
hoti, dussīlo hoti, appassuto hoti,
kusīto hoti, dupañño hoti.*

Vì rằng vị ấy thấy bản thân mình có bố thí, do nhân duyên ấy, có hỷ và hân hoan. Do vậy, nói về hạnh bố thí với người hào sảng là khéo thuyết.

Và này các tỳ-kheo, tại sao nói về trí tuệ cho người có trí tuệ là khéo thuyết?

Người trí tuệ, này các tỳ-kheo, khi được nói đến trí tuệ thì không tức tối...không phiền muộn. Vì sao?

Vì rằng vị ấy thấy bản thân mình có trí tuệ, do nhân duyên ấy, có hỷ và hân hoan.

Do vậy, nói về trí tuệ với người có trí tuệ là khéo thuyết.

Lời thuyết của năm hạng người này, này các tỳ-kheo, là khéo thuyết khi có sự tương ứng giữa người thuyết và người nghe.

Kinh Sợ Hãi

Thành tựu năm pháp này, này các tỳ-kheo, tỳ-kheo rơi vào trong sợ hãi. Thế nào là năm?

Ở đây, này các tỳ-kheo, tỳ-kheo không có lòng tin, giữ ác giới, nghe ít, biếng nhác và ác tuệ.

*Imehi kho, bhikkhave, pañcahi,
dhammehi samannāgato bhikkhu
sārajjaṃ okkanto hoti.*

Thành tựu năm pháp này, này
các tỷ-kheo, tỷ-kheo rơi vào
trong sợ hãi.

*“Pañcahi, bhikkhave, dhammehi
samannāgato bhikkhu visārado hoti.
Katamehi pañcahi?”*

Thành tựu năm pháp này, này
các tỷ-kheo, tỷ-kheo không có
sợ hãi. Thế nào là năm?

*Idha, bhikkhave, bhikkhu saddho hoti,
sīlavā hoti, bahussuto hoti,
āradhaviñño hoti, paññavā hoti.*

Ở đây, này các tỷ-kheo, tỷ-kheo
có lòng tin, có giới, có nghe
nhiều, tinh cần tinh tấn, có trí
tuệ.

*Imehi kho, bhikkhave, pañcahi
dhammehi samannāgato bhikkhu
visārado hoti”ti. Aṭṭhamāṃ.*

Thành tựu năm pháp này, này
các tỷ-kheo, tỷ-kheo không có
sợ hãi.

Udāyīsutta

Kinh Udāyi

*Evaṃ me sutāṃ – ekaṃ samayaṃ
bhagavā kosambiyaṃ viharati
ghositārāme.*

Một thời, Thế Tôn trú ở
Kosambī, tại khu vườn Ghosita.

*Tena kho pana samayena āyasmā
udāyī mahatiyā gihiparisāya parivuto
dhammaṃ desento nisinno hoti.*

Lúc bấy giờ, Tôn giả Udāyi có
hội chúng cư sĩ đông đảo doanh
vây đang ngồi thuyết pháp.

*Addasā kho āyasmā ānando
āyasmantaṃ udāyiṃ mahatiyā
gihiparisāya parivutaṃ dhammaṃ
desentaṃ nisinnaṃ.*

Tôn giả Ānanda thấy Tôn giả
Udāyi có hội chúng đông đảo
doanh vây đang ngồi thuyết
pháp.

*Disvā yena bhagavā tenupasaṅkami;
upasaṅkamtivā bhagavantaṃ
abhivādetvā ekamantaṃ nisīdi.
Ekamantaṃ nisinno kho āyasmā
ānando bhagavantaṃ etadavoca –*

Sau khi thấy, đi đến Thế Tôn,
sau khi đến, đánh lễ Thế Tôn rồi
ngồi xuống một bên.
Ngồi xuống một bên, Tôn giả
Ānanda bạch Thế Tôn:

*“āyasmā, bhante, udāyī mahatiyā
gihiparisāya parivuto dhammaṃ
desetī”ti.*

Bạch Thế Tôn, Tôn giả Udāyī có
hội chúng cư sĩ đông đảo doanh
vây đang ngồi thuyết pháp.

*“Na kho, ānanda, sukaraṃ paresaṃ
dhammaṃ desetumaṃ.*

Này Ānanda, thật không dễ gì để
thuyết pháp cho các người khác.

*Paresaṃ, ānanda, dhammaṃ
desentena pañca dhamme ajjhattaṃ
upaṭṭhāpetvā paresaṃ dhammo
desetabbo.*

Để thuyết pháp cho các người
khác, này Ānanda, sau khi nội
tâm an trú được năm pháp, mới
nên thuyết pháp cho các người
khác.

Katame pañca?

Thế nào là năm?

*‘Anupubbimaṃ kathaṃ kathessāmi’ti
paresaṃ dhammo desetabbo;*

"Ta sẽ thuyết pháp tuần tự",
thuyết pháp cho người khác cần
phải suy nghĩ như vậy.

*‘pariyāyadassāvī kathaṃ kathessāmi’ti
paresaṃ dhammo desetabbo;*

"Ta sẽ thuyết pháp chính xác
như lời Phật",
thuyết pháp cho người khác cần
phải suy nghĩ như vậy.

*‘anuddayataṃ paṭicca kathaṃ
kathessāmi’ti paresaṃ dhammo
desetabbo;*

"Ta sẽ thuyết vì lòng từ mẫn",
thuyết pháp cho người khác cần
phải suy nghĩ như vậy.

*‘na āmisantaro kathaṃ kathessāmi’ti
paresaṃ dhammo desetabbo;*

"Ta sẽ thuyết pháp, không phải
vì tài vật",
thuyết pháp cho người khác cần
phải suy nghĩ như vậy.

*‘attānañca parañca anupahacca
kathaṃ kathessāmi’ti paresaṃ
dhammo desetabbo.*

"Ta sẽ thuyết pháp, không làm
thương tổn cho mình và cho
người".
Thuyết pháp cho người khác
cần phải suy nghĩ như vậy.

*Na kho, ānanda, sukaraṃ paresaṃ
dhammaṃ desetumaṃ.*

Này Ānanda, thật không dễ gì để thuyết pháp cho các người khác.

*Paresaṃ, ānanda, dhammaṃ
desentena ime pañca dhamme
ajjhattaṃ upaṭṭhāpetvā paresaṃ
dhammo desetabbo”ti.*

Để thuyết pháp cho các người khác, này Ānanda, sau nội tâm an trú được năm pháp, mới nên thuyết pháp cho các người khác.

*(Aṅguttaranikāyo, Pañcakanipāta,
Catutthapaṇṇāsakaṃ)*

*(Tăng Chi Bộ, Chương 5 Pháp,
Phẩm Diệu Pháp)*

CAÑKAMASUTTA

“Pañcime, bhikkhave, caṅkame ānisaṃsā. Katame pañca?”

Addhānakkhamo hoti,

padhānakkhamo hoti,

appābādho hoti,

asitaṃ pītaṃ khāyitaṃ sāyitaṃ sammā pariṇāmaṃ gacchati,

caṅkamādhigato samādhi ciraṭṭhitiko hoti.

Ime kho, bhikkhave, pañca caṅkame ānisaṃsā”ti. Navamaṃ.

(Angutaranikāya, Pañcakanipata, Pañcaṅgika)

NĂM LỢI ÍCH CỦA TƯ THỂ THIỀN HÀNH

Này các tỳ-kheo, có năm lợi ích này của việc thiền hành. Thế nào là năm?

Có khả năng đi bộ đường xa;

Giỏi chịu đựng những gian khó;

Ít bệnh tật;

Các món ăn thức uống được tiêu hóa tốt hơn.

Có thể chứng nhập thiền định trong tư thế thiền hành.

Những pháp này, này các tỳ-kheo là năm lợi ích của kinh hành.

(Chương 5 Pháp, Phẩm Thiền Cái, Tăng Chi Bộ)

PACCHIMOVĀDA

‘Kiṃ panānanda, bhikkhusaṅgho mayi paccāsīsatī?

Desito, ānanda, mayā dhammo anantaraṃ abāhiraṃ karitvā. Natthānanda, tathāgatassa dhammesu ācariyamuṭṭhi.

Yassa nūna, ānanda, evamassa –

‘ahaṃ bhikkhusaṅghaṃ pariharissāmī’ti vā ‘mamuddesiko bhikkhusaṅgho’ti vā,

so nūna, ānanda, bhikkhusaṅghaṃ ārabha kiñcideva udāhareyya.

Tathāgatassa kho, ānanda, na evaṃ hoti – ‘ahaṃ bhikkhusaṅghaṃ pariharissāmī’ti vā ‘mamuddesiko bhikkhusaṅgho’ti vā.

Sakiṃ, ānanda, tathāgato bhikkhusaṅghaṃ ārabha kiñcideva udāharissatī.

Ahaṃ kho panānanda, etarahi jīṇṇo vuddho mahallako addhagato vayoanuppatto. Āsītiko me vayo vattatī.

Seyyathāpi, ānanda, jajjarasakaṭaṃ veṭhamissakena yāpetī,

KINH DI GIÁO

Này Ānanda, chúng tỳ-kheo còn mong mỗi gì nữa ở Ta!

Này Ānanda, Ta đã giảng Chánh pháp, không có phân biệt trong ngoài, vì này Ānanda, đối với các Pháp, Như Lai không bao giờ là vị Đạo sư có bàn tay nắm giữ nghề riêng.

Này Ānanda, có ai đó nghĩ rằng:

"Như Lai là vị cầm đầu chúng tỳ-kheo"; hay "chúng tỳ-kheo chịu sự giáo huấn của Như Lai"

Thời này Ānanda, người ấy sẽ có lời di giáo cho chúng tỳ-kheo.

Này Ānanda, Như Lai không nghĩ rằng: *"Ta là vị cầm đầu chúng tỳ-kheo; hay "chúng tỳ-kheo chịu sự giáo huấn của Ta"*

Thời này Ānanda, hà có gì Như Lai lại có lời di giáo cho chúng tỳ-kheo?

Này Ānanda, Ta nay đã già, đã thành bậc trưởng thượng, đã đến tuổi lâm chung, đã đến tám mươi tuổi.

Này Ānanda, như cỗ xe đã già mòn, sờ dĩ còn chạy được là nhờ dây thắng chằng chặt,

*evameva kho, ānanda,
veṭhamissakena maññe
tathāgatassa kāyo yāpeti.*

Cũng vậy thân Như Lai được duy trì sự sống giống như chính nhờ chống đỡ dây chằng.

*Yasmiṃ, ānanda, samaye
tathāgato sabbanimittānaṃ
amanasikārā ekaccānaṃ
vedanānaṃ nirodhā animittāṃ
cetosaṃādhim upasampajja
viharati, phāsutaro, ānanda,
tasmim samaye tathāgatassa kāyo
hoti.*

Này Ānanda, chỉ trong khi Như Lai không lưu ý đến tất cả tướng, với sự diệt trừ một số cảm thọ, chúng và an trú vô tướng tâm định, chính khi đó thân Như Lai được thoải mái.

*Tasmātihānanda, attadīpā
viharatha attasaraṇā anañña-
saraṇā,*

Vậy nên, này Ānanda, hãy tự mình là ngọn đèn cho chính mình, hãy tự mình nương tựa chính mình, chớ nương tựa một thứ gì khác.

*dhammadīpā dhammasaraṇā
anaññasaraṇā.*

Dùng Chánh pháp làm ngọn đèn, dùng Chánh pháp làm chỗ nương tựa, chớ nương tựa một thứ gì khác.

*Kathañcānanda, bhikkhu attadīpo
viharati attasaraṇo anaññasaraṇo,
dhammadīpo dhammasaraṇo
anaññasaraṇo?*

Này Ānanda, thế nào là vị tỷ-kheo tự mình là ngọn đèn cho chính mình, tự mình nương tựa chính mình, không nương tựa một gì khác, dùng Chánh pháp làm ngọn đèn, dùng Chánh pháp làm chỗ nương tựa, không nương tựa một gì khác?

*Idhānanda, bhikkhu kāye
kāyānupassī viharati atāpī
sampajāno satimā, vineyya loke
abhijjhādomanassaṃ.*

Này Ānanda, ở đời, vị tỷ-kheo, đối với thân quán thân, tinh tấn, tỉnh giác, chánh niệm, nhiếp phục mọi tham ái, ưu bi trên đời;

*Vedanāsu...pe... citte...pe...
dhammesu dhammanupassī
viharatī ātāpī sampajāno satimā,
vineyya loke abhijjhādomanassaṃ.*

Đối với các cảm thọ... đối với tâm...
đối với các pháp, quán pháp, tinh
tấn, tinh giác, chánh niệm, nhiếp
phục mọi tham ái, ưu bi trên đời.

*Evaṃ kho, ānanda, bhikkhu
attadīpo viharatī attasaraṇo
anaññasaraṇo,*

Này Ānanda, như vậy vị tỷ-kheo tự
mình là ngọn đèn cho chính mình,
tự mình nương tựa chính mình,
không nương tựa một gì khác,

*dhammadīpo dhammasaraṇo
anaññasaraṇo.*

Lấy Chánh pháp làm ngọn đèn, lấy
Chánh pháp làm chỗ nương tựa,
không nương tựa một gì khác.

*Ye hi keci, ānanda, etarahi vā
mama vā accayena
attadīpā*

Này Ānanda, những ai sau khi Ta
diệt độ,
Tự mình là ngọn đèn cho chính
mình,

*viharissanti attasaraṇā
anaññasaraṇā,
dhammadīpā
dhammasaraṇā*

Tự mình nương tựa chính mình,
không nương tựa một gì khác,
lấy Chánh pháp làm ngọn đèn,
lấy Chánh pháp làm chỗ nương
tựa,

anaññasaraṇā,

không nương tựa vào một pháp gì
khác,

*tamatagge me te, ānanda, bhikkhū
bhavissanti ye keci sikkhākāmā”ti.*

Những vị ấy, này Ānanda, là những
vị tối thượng trong hàng tỷ-kheo
của Ta, nếu những vị ấy tha thiết
học hỏi.

*tasmātiha, bhikkhave, ye te mayā
dhammā abhiññā desitā, te vo
sādhukaṃ uggahetvā āsevitabbā
bhāvetabbā bahulikātabbā,
yathayidaṃ brahmacariyaṃ
addhaniyaṃ assa ciraṭṭhitikaṃ,
tadassa bahujanahitāya
bahujanasukhāya lokānukampāya*

Này các tỷ-kheo, nay những pháp
do Ta chứng ngộ và giảng dạy cho
các người, các người phải khéo
học hỏi, thực chứng tu tập và truyền
rộng để phạm hạnh được trường
tồn, vĩnh cửu, vì hạnh phúc cho
chúng sanh, vì an lạc cho chúng
sanh, vì lòng thương tưởng cho

*atthāya hitāya sukhāya
devamanussānaṃ.*

đời, vì lợi ích, vì hạnh phúc, vì an lạc cho loài Trời và loài người.

*Katame ca te, bhikkhave, dhammā
mayā abhiññā desitā, ye vo
sādhukaṃ uggahetvā āsevitabbā
bhāvetabbā bahulikātabbā,
yathayidaṃ brahmacariyaṃ
addhaniyaṃ assa ciraṭṭhitikaṃ,*

Này các tỳ-kheo, thế nào là các pháp do Ta chứng ngộ và giảng dạy, các người phải khéo học hỏi, thực chứng, tu tập và truyền rộng để cho phạm hạnh được trường tồn, vĩnh cửu,

*tadassa bahujanahitāya
bahujanasukhāya lokānukampāya
atthāya hitāya sukhāya
devamanussānaṃ.*

Vì hạnh phúc cho chúng sanh, vì an lạc cho chúng sanh, vì lòng thương tưởng cho đời, vì lợi ích, vì hạnh phúc, vì an lạc cho loài Trời và loài người?

*Seyyathidaṃ – cattāro
satipaṭṭhānā cattāro
sammappadhānā cattāro
iddhipādā pañcindriyāni pañca
balāni satta bojjhaṅgā ariyo
aṭṭhaṅgiko maggo.*

Chính là Bốn Niệm xứ, Bốn Chánh cần, Bốn Thần túc, Năm Căn, Năm Lực, Thất Giác Chi, Bát Thánh Đạo.

*Ime kho te, bhikkhave, dhammā
mayā abhiññā desitā, ye vo
sādhukaṃ uggahetvā āsevitabbā
bhāvetabbā bahulikātabbā,
yathayidaṃ brahmacariyaṃ
addhaniyaṃ assa ciraṭṭhitikaṃ,*

Này các tỳ-kheo, chính những pháp này do Ta chứng ngộ và giảng dạy, mà các người phải khéo học hỏi, thực chứng, tu tập và truyền rộng để phạm hạnh được trường tồn, vĩnh cửu,

*tadassa bahujanahitāya
bahujanasukhāya lokānukampāya
atthāya hitāya sukhāya
devamanussānaṃ*”nti

vì hạnh phúc cho chúng sanh, vì lòng thương tưởng cho đời, vì lợi ích, vì hạnh phúc, vì an lạc cho loài Trời và loài người.

(Mahāparinibbānasutta, Dīghanikaya)

(Kinh Đại Bát Niết Bàn, Trường Bộ)

APARIHĀNIYADHAMMA

“satta vo, bhikkhave, aparihāniye dhamme desessāmi, taṃ suṇātha, sādhukaṃ manasikarotha, bhāsissāmi”ti.

“Evaṃ, bhante”ti kho te bhikkhū bhagavato paccassosum.

Bhagavā etadavoca –

“Yāvakīvañca, bhikkhave, bhikkhū abhiṇhaṃ sannipātā sannipātabahulā bhavissanti, vuddhiyeva, bhikkhave, bhikkhūnaṃ pāṭikañkhā, no parihāni.

“Yāvakīvañca, bhikkhave, bhikkhū samaggā sannipatissanti, samaggā vuṭṭhahissanti, samaggā saṅghakaraṇīyāni karissanti, vuddhiyeva, bhikkhave, bhikkhūnaṃ pāṭikañkhā, no parihāni.

“Yāvakīvañca, bhikkhave, bhikkhū apaññattaṃ na paññapessanti, Paññattaṃ na samucchindissanti, yathāpaññattesu sikkhāpadesu samādāya vattissanti, vuddhiyeva, bhikkhave, bhikkhūnaṃ pāṭikañkhā, no parihāni.

PHÁP BẤT THỐI

- Nay các tỳ-kheo, Ta sẽ giảng bày pháp bất thối. Hãy nghe và suy nghiệm kỹ. Ta sẽ giảng.

- Xin vâng, bạch Thế Tôn! Những vị tỳ-kheo ấy trả lời Thế Tôn.

Thế Tôn giảng như sau:

Này các tỳ-kheo, khi nào chúng tỳ-kheo thường hay tụ họp và tụ họp đông đảo với nhau,

Thời này các tỳ-kheo, chúng tỳ-kheo sẽ được cường thịnh, không bị suy giảm.

Này các tỳ-kheo, khi nào chúng tỳ-kheo tụ họp trong niệm đoàn kết, giải tán trong niệm đoàn kết, và làm việc Tăng sự trong niệm đoàn kết,

Thời này các tỳ-kheo, chúng tỳ-kheo sẽ được cường thịnh, không bị suy giảm.

Này các tỳ-kheo, khi nào chúng tỳ-kheo

Không ban hành những luật lệ không được ban hành,

Không hủy bỏ những luật lệ đã được ban hành, sống đúng với những học giới được ban hành,

Thời này các tỳ-kheo, chúng tỳ-kheo sẽ được cường thịnh, không bị suy giảm.

*“Yāvakīvañca, bhikkhave, bhikkhū
ye te bhikkhū therā rattaññū
cīrapabbajitā saṅghapitaro
saṅghapariṇāyakā,*

*te sakkariṣṣanti garuṃ karissanti
mānessanti pūjessanti, tesañca
sotabbaṃ maññissanti,*

*vuddhiyeva, bhikkhave,
bhikkhūnaṃ pāṭikañkhā, no
parihāni.*

*“Yāvakīvañca, bhikkhave, bhikkhū
uppannāya taṇhāya
ponobbhavikāya na vasaṃ
gacchissanti,*

*vuddhiyeva, bhikkhave,
bhikkhūnaṃ pāṭikañkhā, no
parihāni.*

*“Yāvakīvañca, bhikkhave, bhikkhū
āraññakesu senāsanesu sāpekkhā
bhavissanti,*

*vuddhiyeva, bhikkhave,
bhikkhūnaṃ pāṭikañkhā, no
parihāni.*

*“Yāvakīvañca, bhikkhave, bhikkhū
paccattaññeva satim
upaṭṭhapessanti*

*‘kinti anāgatā ca pesalā
sabrahmacārī āgaccheyyuṃ, āgatā
ca pesalā sabrahmacārī phāsu
vihareyyu’nti.*

Này các tỳ-kheo, khi nào chúng tỳ-kheo tôn sùng, kính trọng, đánh lễ, cúng dường các bậc tỳ-kheo trưởng lão những vị này là những vị giàu kinh nghiệm,

niên cao lạp trưởng, bậc cha của chúng Tăng, bậc thầy của chúng Tăng và nghe theo lời dạy của những vị này,

Thời này các tỳ-kheo, chúng tỳ-kheo sẽ được cường thịnh, không bị suy giảm.

Này các tỳ-kheo, khi nào chúng tỳ-kheo không bị chi phối bởi tham ái, tham ái này tác thành một đời sống khác,

Thời này các tỳ-kheo, chúng tỳ-kheo sẽ được cường thịnh, không bị suy giảm.

Này các tỳ-kheo, khi nào chúng tỳ-kheo thích sống những chỗ nhàn tịnh,

Thời này các tỳ-kheo, chúng tỳ-kheo sẽ được cường thịnh, không bị suy giảm.

Này các tỳ-kheo, khi nào chúng tỳ-kheo tự thân an trú chánh niệm,

Khiến các bạn đồng tu thiện chí chưa đến muốn đến ở, và các bạn đồng tu thiện chí đã đến ở, được sống an lạc,

*Vuddhiyeva, bhikkhave,
bhikkhūnaṃ pāṭikaṅkhā, no
parihāni.*

Thời này các tỳ-kheo, chúng tỳ-kheo sẽ được cường thịnh, không bị suy giảm.

*“Yāvakīvañca, bhikkhave, ime satta
aparihāniyā dhammā bhikkhūsu
ṭhassanti, imesu ca sattasu
aparihāniyesu dhammesu bhikkhū
sandississanti,*

Này các tỳ-kheo, khi nào bảy pháp bất thối này được duy trì giữa các vị tỳ-kheo, khi nào các vị tỳ-kheo được dạy bảy pháp bất thối này,

*vuddhiyeva, bhikkhave,
bhikkhūnaṃ pāṭikaṅkhā, no
parihāni.*

Thời này các tỳ-kheo, chúng tỳ-kheo sẽ được cường thịnh, không bị suy giảm.

*“Aparepi vo, bhikkhave, satta
aparihāniye dhamme desessāmi,
taṃ suṇātha, sādhukaṃ
manasikarotha, bhāsissāmi”ti.*

Này các tỳ-kheo, Ta sẽ giảng bảy pháp bất thối khác, hãy nghe và suy nghiệm kỹ. Ta sẽ nói.

*“Evaṃ, bhante”ti kho te bhikkhū
bhagavato paccassosum. Bhagavā
etadavoca –*

- Xin vâng, bạch Thế Tôn! Những vị tỳ-kheo đáp ứng Thế Tôn. Thế Tôn nói:

“Yāvakīvañca, bhikkhave, bhikkhū

Này các tỳ-kheo, khi nào chúng tỳ-kheo

na kammārāmā bhavissanti

Không ưa thích các tục sự,

na kammaratā

Không hoan hỷ các tục sự,

na kammārāmatamanuyuttā,

Không đam mê các tục sự,

*vuddhiyeva, bhikkhave,
bhikkhūnaṃ pāṭikaṅkhā, no
parihāni.*

Thời này các tỳ-kheo, chúng tỳ-kheo sẽ được cường thịnh, không bị suy giảm.

“Yāvakīvañca, bhikkhave, bhikkhū

Này các tỳ-kheo, khi nào chúng tỳ-kheo

na bhassārāmā bhavissanti

không ưa thích phiếm luận,

na bhassaratā

không hoan hỷ phiếm luận,

na bhassārāmatamanuyuttā,

không đam mê phiếm luận,

*vuddhiyeva, bhikkhave,
bhikkhūnaṃ pāṭikaṅkhā, no
parihāni.*

Thời này các tỳ-kheo, chúng tỳ-kheo sẽ được cường thịnh, không bị suy giảm.

*“Yāvakīvañca, bhikkhave, bhikkhū
na niddārāmā bhavissanti na
niddāratā na
niddārāmatamanuyuttā,*

Này các tỳ-kheo, khi nào chúng tỳ-kheo không ưa thích ngủ nghỉ,

*vuddhiyeva, bhikkhave,
bhikkhūnaṃ pāṭikaṅkhā, no
parihāni.*

Thời này các tỳ-kheo, chúng tỳ-kheo sẽ được cường thịnh, không bị suy giảm.

*“Yāvakīvañca, bhikkhave, bhikkhū
na saṅgaṇikārāmā bhavissanti
na saṅgaṇikaratā
na saṅgaṇikārāmatamanuyuttā,
vuddhiyeva, bhikkhave,
bhikkhūnaṃ pāṭikaṅkhā, no
parihāni.*

Này các tỳ-kheo, khi nào chúng tỳ-kheo

không ưa thích quần tụ,

không hoan hỷ quần tụ,

không đam mê quần tụ,

Thời này các tỳ-kheo, chúng tỳ-kheo sẽ được cường thịnh, không bị suy giảm.

*“Yāvakīvañca, bhikkhave, bhikkhū
na pāpicchā bhavissanti
na pāpikānaṃ icchānaṃ vasaṃ
gatā,*

Này các tỳ-kheo, khi nào chúng tỳ-kheo

không có ác dục vọng,

không bị chi phối bởi ác dục vọng,

*vuddhiyeva, bhikkhave,
bhikkhūnaṃ pāṭikaṅkhā, no
parihāni.*

Thời này các tỳ-kheo, chúng tỳ-kheo sẽ được cường thịnh, không bị suy giảm.

*“Yāvakīvañca, bhikkhave, bhikkhu
na pāpamittā bhavissanti
na pāpasahāyā
na pāpasampavaṅkā,*

Này các tỳ-kheo, khi nào chúng tỳ-kheo

không bạn bè ác dục vọng,

không thân tín ác dục vọng,

không cộng hành với ác dục vọng,

*vuddhiyeva, bhikkhave,
bhikkhūnaṃ pāṭikañkhā, no
parihāni.*

Thời này các tỳ-kheo, chúng tỳ-kheo sẽ được cường thịnh, không bị suy giảm.

*“Yāvakīvañca, bhikkhave, bhikkhū
na oramattakena visesādhigamena
antarāvosaṇaṃ āpajjissanti,*

Này các tỳ-kheo, khi nào chúng tỳ-kheo không dừng ở nửa chừng, giữa sự đạt đáo những quả vị thấp kém và những quả vị thù thắng,

*vuddhiyeva, bhikkhave,
bhikkhūnaṃ pāṭikañkhā, no
parihāni.*

Thời này các tỳ-kheo, chúng tỳ-kheo sẽ được cường thịnh, không bị suy giảm.

*“Yāvakīvañca, bhikkhave, ime satta
aparihāniyā dhammā bhikkhūsu
ṭhassanti, imesu ca sattasu
aparihāniyesu dhammesu bhikkhū
sandississanti,*

Này các tỳ-kheo, khi nào bảy pháp bất thối này được duy trì giữa các vị tỳ-kheo, khi nào các vị tỳ-kheo được dạy bảy pháp bất thối này,

*vuddhiyeva, bhikkhave,
bhikkhūnaṃ pāṭikañkhā, no
parihāni.*

Thời này các tỳ-kheo, chúng tỳ-kheo sẽ được cường thịnh, không bị suy giảm.

*“Aparepi vo, bhikkhave, satta
aparihāniye dhamme
desessāmi...pe...*

Này các tỳ-kheo, Ta sẽ giảng bảy pháp bất thối khác... (đoạn trùng)

*“yāvakīvañca, bhikkhave, bhikkhū
saddhā bhavissanti...pe...*

Này các tỳ-kheo, khi nào chúng tỳ-kheo có tín tâm,

hirimanā bhavissanti...

có tầm,

ottappī bhavissanti...

có úy,

bahussutā bhavissanti...

có đa văn,

āraddhavīriyā bhavissanti...

có tinh tấn,

upaṭṭhitassatī bhavissanti...

có chánh niệm,

paññavanto bhavissanti,

có trí tuệ,

*vuddhiyeva, bhikkhave,
bhikkhūnaṃ pāṭikañkhā, no
parihāni.*

Thời này các tỳ-kheo, chúng tỳ-kheo sẽ được cường thịnh, không bị suy giảm.

*Yāvakīvañca, bhikkhave, ime satta
aparihāniyā dhammā bhikkhūsu
ṭhassanti, imesu ca sattasu
aparihānīyesu dhammesu bhikkhū
sandississanti,*

Này các tỳ-kheo, khi nào bảy pháp bất thối này được duy trì giữa các vị tỳ-kheo, khi nào các vị tỳ-kheo được dạy bảy pháp bất thối này,

*vuddhiyeva, bhikkhave,
bhikkhūnaṃ pāṭikañkhā, no
parihāni.*

Thời này các tỳ-kheo, chúng tỳ-kheo sẽ được cường thịnh, không bị suy giảm.

*“Aparepi vo, bhikkhave, satta
aparihāniye dhamme desessāmi,
taṃ suñātha, sādhukaṃ
manasikarotha, bhāsissāmi”ti.*

Này các tỳ-kheo, Ta sẽ giảng bảy pháp bất thối khác, hãy nghe và suy nghiệm kỹ. Ta sẽ nói.

*“Evaṃ, bhante”ti kho te bhikkhū
bhagavato paccassosum. Bhagavā
etadavoca –*

Xin vâng, bạch Thế Tôn! Chư tỳ-kheo đáp ứng. Thế Tôn nói:

“Yāvakīvañca, bhikkhave, bhikkhū

Này các tỳ-kheo, khi nào chúng tỳ-kheo

satisambojjhaṅgaṃ

Tu tập niệm giác chi,

bhāvēssanti...pe...

dhammavicayasambojjhaṅgaṃ

Tu tập trạch pháp giác chi,

bhāvēssanti...

vīriyasambojjhaṅgaṃ bhāvēssanti...

Tu tập tinh tấn giác chi,

pītisambojjhaṅgaṃ bhāvēssanti...

Tu tập hỷ giác chi,

passaddhisambojjhaṅgaṃ

Tu tập khinh an giác chi,

bhāvēssanti...

samādhisambojjhaṅgaṃ

Tu tập định giác chi,

bhāvēssanti...

upekkhāsambojjhaṅgaṃ

Tu tập xả giác chi,

bhāvēssanti,

*vuddhiyeva, bhikkhave,
bhikkhūnaṃ pāṭikaṅkhā, no
parihāni.*

Thời này các tỳ-kheo, chúng tỳ-kheo sẽ được cường thịnh, không bị suy giảm.

*“Yāvakīvañca, bhikkhave, ime satta
aparihāniyā dhammā bhikkhūsu
ṭhassanti, imesu ca sattasu
aparihāniyesu dhammesu bhikkhū
sandississanti,*

Này các tỳ-kheo, khi nào bảy pháp bất thối này được duy trì giữa các vị tỳ-kheo, khi nào các vị tỳ-kheo được dạy bảy pháp bất thối này,

*vuddhiyeva, bhikkhave,
bhikkhūnaṃ pāṭikaṅkhā no parihāni.*

Thời này các tỳ-kheo, chúng tỳ-kheo sẽ được cường thịnh, không bị suy giảm.

*“Aparepi vo, bhikkhave, satta
aparihāniye dhamme desessāmi,
taṃ suñātha, sādhukaṃ
manasikarotha, bhāsissāmi”ti.*

Này các tỳ-kheo, Ta sẽ giảng bảy pháp bất thối khác, hãy nghe và suy nghiệm kỹ. Ta sẽ nói.

*“Evaṃ, bhante”ti kho te bhikkhū
bhagavato paccassosum. Bhagavā
etadavoca –*

- Xin vâng bạch Thế Tôn! Những vị tỳ-kheo ấy đáp ứng Thế Tôn. Thế Tôn nói:

“Yāvakīvañca, bhikkhave, bhikkhu

Này các tỳ-kheo, khi nào chúng tỳ-kheo tụ tập

aniccasaññaṃ bhāvēssanti...pe...

Vô thường tưởng,

anattasaññaṃ bhāvēssanti...

Tu tập vô ngã tưởng,

asubhasaññaṃ bhāvēssanti...

Tu tập bất tịnh tưởng,

ādīnavasaññaṃ bhāvēssanti...

Tu tập nguy hiểm tưởng,

pahānasaññaṃ bhāvēssanti...

Tu tập xả ly tưởng,

virāgasaññaṃ bhāvēssanti...

Tu tập vô tham tưởng,

*nirodhasaññaṃ bhāvēssanti,
vuddhiyeva,*

Tu tập diệt tưởng,

*bhikkhave, bhikkhūnaṃ pāṭikaṅkhā,
no parihāni.*

Thời này các tỳ-kheo, chúng tỳ-kheo sẽ được cường thịnh, không bị suy giảm.

*“Yāvakīvañca, bhikkhave, ime satta
aparihāniyā dhammā bhikkhūsu
ṭhassanti, imesu ca sattasu
aparihāniyesu dhammesu bhikkhū
sandississanti,*

*vuddhiyeva, bhikkhave,
bhikkhūnaṃ pāṭikañkhā, no
parihāni.*

*“Cha, vo bhikkhave, aparihāniye
dhamme desessāmi, taṃ suṇātha,
sādhukaṃ manasikarotha,
bhāsissāmi”ti.*

*“Evaṃ, bhante”ti kho te bhikkhū
bhagavato paccassosum. Bhagavā
etadavoca –*

*“Yāvakīvañca, bhikkhave, bhikkhū
mettaṃ kāyakammaṃ
paccupaṭṭhāpessanti
sabrahmacārisu āvi ceva raho ca,*

*vuddhiyeva, bhikkhave,
bhikkhūnaṃ pāṭikañkhā, no
parihāni.*

*“Yāvakīvañca, bhikkhave, bhikkhū
mettaṃ vacīkammaṃ
paccupaṭṭhāpessanti ...pe...
mettaṃ manokammaṃ
paccupaṭṭhāpessanti
sabrahmacārisu āvi ceva raho ca,*

*vuddhiyeva, bhikkhave,
bhikkhūnaṃ pāṭikañkhā, no
parihāni.*

Này các tỳ-kheo, khi nào bảy pháp bất thối này được duy trì giữa các vị tỳ-kheo, khi nào các vị tỳ-kheo được dạy bảy pháp bất thối này,

Thời này các tỳ-kheo, chúng tỳ-kheo sẽ được cường thịnh, không bị suy giảm.

Này các tỳ-kheo, Ta sẽ giảng sáu pháp bất thối, hãy nghe và suy nghiệm kỹ. Ta sẽ giảng.

Xin vâng, bạch Thế Tôn! Những vị tỳ-kheo ấy đáp ứng Thế Tôn. Thế Tôn nói:

Này các, tỳ-kheo khi nào các vị tỳ-kheo đối với các vị đồng tu phạm hạnh, tại chỗ đông người và vắng người, gìn giữ thân nghiệp từ hòa,

Thời này các tỳ-kheo, chúng tỳ-kheo sẽ được cường thịnh, không bị suy giảm.

Này các tỳ-kheo, khi nào các vị tỳ-kheo đối với các vị đồng tu phạm hạnh, tại chỗ đông người và vắng người gìn giữ khẩu nghiệp từ hòa, ý nghiệp từ hòa,

Thời này các tỳ-kheo, chúng tỳ-kheo sẽ được cường thịnh, không bị suy giảm.

“*Yāvakīvañca, bhikkhave, bhikkhū,
ye te lābhā dhammikā
dhammaladdhā antamaso
pattapariyāpannamattampi
tathārūpehi lābhehi
appaṭivibhattabhogī bhavissanti
sīlavantehi sabrahmacārīhi
sādhāraṇabhogī,*

*vuddhiyeva, bhikkhave,
bhikkhūnaṃ pāṭikañkhā, no
parihāni.*

“*Yāvakīvañca, bhikkhave, bhikkhū
yāni kāni sīlāni akhaṇḍāni
acchiddāni asabalāni akammāsāni
bhujissāni viññūpasatthāni
aparāmaṭṭhāni
samādhisaṃvattanikāni tathārūpesu
sīlesu sīlasāmaññagatā viharissanti
sabhrahmacārīhi āvi ceva raho ca,*

*vuddhiyeva, bhikkhave,
bhikkhūnaṃ pāṭikañkhā, no
parihāni.*

“*Yāvakīvañca, bhikkhave, bhikkhū
yāyaṃ dīṭṭhi ariyā niyyānikā, niyyāti
takkarassa sammā
dukkhakkhayāya, tathārūpāya
dīṭṭhiyā dīṭṭhisāmaññagatā
viharissanti sabrahmacārīhi āvi
ceva raho ca,*

Này các tỳ-kheo, khi nào các vị tỳ-kheo phân phối không thiên vị, chung thọ hưởng với các bạn giới đức đồng tu, mọi lợi dưỡng chơn chánh, hợp pháp, cho đến những vật thọ lãnh trong bình bát khát thực,

Thời này các tỳ-kheo, chúng tỳ-kheo sẽ được cường thịnh, không bị suy giảm.

Này các tỳ-kheo, khi nào các vị tỳ-kheo sống với các bạn đồng tu, tại chỗ đông người và vắng người, trong sự thọ trì những giới luật đúng với Sa-môn hạnh, những giới luật không bị gãy vụn, không bị sút mẻ, không bị tỳ vết, không bị uế trước, những giới luật đưa đến giải thoát, được người có trí tán thán, không bị ô nhiễm bởi mục đích sai lạc, những giới luật hướng đến định tâm,

Thời này các tỳ-kheo, chúng tỳ-kheo sẽ được cường thịnh, không bị suy giảm.

Này các tỳ-kheo, khi nào các vị tỳ-kheo sống với các bạn đồng tu, tại chỗ đông người và vắng người, trong sự thọ trì những tri kiến đúng với Sa-môn hạnh, những thánh tri kiến đưa đến giải thoát, hướng đến sự diệt tận khổ đau cho những ai thực hành theo,

*vuddhiyeva, bhikkhave,
bhikkhūnaṃ pāṭikañkhā, no
parihāni.*

Thời này các tỳ-kheo, chúng tỳ-kheo sẽ được cường thịnh, không bị suy giảm.

*“Yāvakīvañca, bhikkhave, ime cha
aparihāniyā dhammā bhikkhūsu
ṭhassanti, imesu ca chasu
aparihāniyesu dhammesu bhikkhū
sandississanti,*

Này các tỳ-kheo, khi nào sáu pháp bất thối này được duy trì giữa các vị tỳ-kheo, khi nào các vị tỳ-kheo được dạy sáu pháp bất thối này,

*vuddhiyeva, bhikkhave,
bhikkhūnaṃ pāṭikañkhā, no
parihānī”ti.*

Thời này các tỳ-kheo, chúng tỳ-kheo sẽ được cường thịnh, không bị suy giảm.

(Mahāparinibbānasutta, Dīghanikāya)

(Kinh Đại Bát Niết Bàn, Trường Bộ)

www.viethervada.net

VIBHAṄGASUTTA

KINH PHÂN BIỆT

Sāvattھیyaṃ viharati...pe...

Trú ở Xá-vệ.

“paṭīccasamuppādaṃ vo, bhikkhave, desessāmi vibhajissāmi. Taṃ suṇātha, sādhukaṃ manasi karotha; bhāsissāmi”ti.

Này các tỳ-kheo, Ta sẽ thuyết và phân tích cho các người về lý Duyên khởi. Hãy lắng nghe và khéo suy nghiệm, Ta sẽ giảng.

“Evaṃ, bhante”ti kho te bhikkhū bhagavato paccassosum.

- Thừa vâng, bạch Thế Tôn. Các tỳ-kheo ấy vâng đáp Thế Tôn.

Bhagavā etadavoca –

Thế Tôn nói như sau:

“Katamo ca, bhikkhave, paṭīccasamuppādo?”

Này các tỳ-kheo, thế nào là lý Duyên khởi?

Avijjāpaccayā, bhikkhave, saṅkhārā;

Này các tỳ-kheo, Vô minh duyên Hành;

saṅkhārapaccayā viññāṇaṃ;

Hành duyên Thức;

viññāṇapaccayā nāmarūpaṃ;

Thức duyên Danh Sắc;

nāmarūpapaccayā saḷāyatanaṃ;

Danh Sắc duyên Sáu Xứ;

saḷāyatanaṃ paccayā phasso;

Sáu Xứ duyên Xúc;

phassapaccayā vedanā;

Xúc duyên Thọ;

vedanāpaccayā taṇhā;

Thọ duyên Ái;

taṇhāpaccayā upādānaṃ;

Ái duyên Thủ;

upādānapaccayā bhavo;

Thủ duyên Hữu;

bhavapaccayā jāti;

Hữu duyên Sanh;

jātipaccayā jarāmaṇaṃ

Sanh duyên Già,

sokaparidevadukkhadomanas-supāyāsā sambhavanti.

Chết, sầu, bi, khổ, ưu, não được khởi lên.

Evametassa kevalassa

dukkhakkhandhassa samudayo hoti.

Như vậy là toàn bộ khổ uẩn này tập khởi.

*“Katamañca, bhikkhave,
jarāmarañam?”*

*Yā tesam tesam sattānam tamhi
tamhi sattanikāye jarā jīraṇatā
khaṇḍiccaṃ pāliccaṃ valittacatā
āyuno saṃhāni indriyānaṃ paripāko;
ayaṃ vuccati jarā.*

*Yā tesam tesam sattānam tamhā
tamhā sattanikāyā cuti cavanatā
bhedo antaradhānaṃ maccu
maraṇam kālakiriyaṃ khandhānaṃ
bhedo kaḷavarassa nikkhepo,
idaṃ vuccati marañam.*

*Iti ayañca jarā, idañca marañam.
Idaṃ vuccati, bhikkhave,
jarāmarañam.*

“Katamā ca, bhikkhave, jāti?”

*Yā tesam tesam sattānam tamhi
tamhi sattanikāye jāti sañjāti okkanti
nibbatti abhinibbatti khandhānaṃ
pātubhāvo āyatanānaṃ paṭilābho.
Ayaṃ vuccati, bhikkhave, jāti.*

Và này các tử-kheo, thế nào là già, chết?

Cái gì thuộc chúng sanh này hay chúng sanh khác, thuộc bộ loại chúng sanh này hay thuộc bộ loại chúng sanh khác, bị già, yếu, suy nhược, răng rụng, tóc bạc, da nhăn, tuổi thọ tàn lụi, các căn chín muồi.

Đây gọi là già.

Cái gì thuộc chúng sanh này hay chúng sanh khác, thuộc bộ loại chúng sanh này hay thuộc bộ loại chúng sanh khác, sự từ bỏ, hủy hoại, tiêu mất, tử vong, các uẩn hư hoại, thân thể vứt bỏ.

Đây gọi là chết.

Như vậy, đây là già, đây là chết. Đây các tử-kheo, đây gọi là già, chết.

Và này các tử-kheo, thế nào là sanh?

Cái gì thuộc chúng sanh này hay chúng sanh khác, thuộc bộ loại chúng sanh này hay thuộc bộ loại chúng sanh khác bị sanh, xuất sanh, giáng sanh, đản sanh, sự xuất hiện các uẩn, sự thành tựu các xứ.

Này các tử-kheo, đây gọi là sanh.

“*Katamo ca, bhikkhave, bhavo?*

Và này các tỳ-kheo, thế nào là hữu?

*Tayo me, bhikkhave, bhavā –
kāmabhavo, rūpabhavo,
arūpabhavo.
Ayaṃ vuccati, bhikkhave, bhavo.*

Này các tỳ-kheo, có ba hữu này:
Dục hữu, Sắc hữu, Vô sắc hữu.
Này các tỳ-kheo, đây gọi là hữu.

“*Katamañca, bhikkhave,
upādānaṃ?*

Và này các tỳ-kheo, thế nào là thủ?

Cattārimāni, bhikkhave, upādānāni –

Này các tỳ-kheo, có bốn Thủ này:

*kāmuṇupādānaṃ,
diṭṭhupādānaṃ,
sīlabbatupādānaṃ,
attavādupādānaṃ.*

Dục thủ,
Kiến thủ,
Giới cấm thủ,
Ngã chấp thủ.

Idaṃ vuccati, bhikkhave, upādānaṃ.

Này các Tỳ-kheo, đây gọi là thủ.

“*Katamā ca, bhikkhave, taṇhā?*

Và này các tỳ-kheo, thế nào là ái?

*Chayime, bhikkhave, taṇhākāyā –
rūpataṇhā,*

Này các tỳ-kheo, có sáu ái này:

*saddataṇhā,
gandhataṇhā,
rasataṇhā,
phoṭṭhabbatataṇhā,
dhammataṇhā.*

Sắc ái,
Thinh ái,
Khí ái,
Vị ái,
Xúc ái,
Pháp ái.

Ayaṃ vuccati, bhikkhave, taṇhā.

Này các Tỳ-kheo, đây gọi là ái.

“ <i>Katamā ca, bhikkhave, vedanā?</i> ”	Và này các tỳ-kheo, thế nào là thọ?
<i>Chayime, bhikkhave, vedanākāyā –</i> <i>Cakkhusamphassajā vedanā,</i> <i>sotasamphassajā vedanā,</i> <i>ghānasamphassajā vedanā,</i> <i>jivhāsamphassajā vedanā,</i> <i>kāyasamphassajā vedanā,</i> <i>manosamphassajā vedanā.</i>	Đây các tỳ-kheo, có sáu thọ này: Thọ do nhãn xúc sanh; Thọ do nhĩ xúc sanh; Thọ do tỳ xúc sanh; Thọ do thiệt xúc sanh; Thọ do thân xúc sanh; Thọ do ý xúc sanh.
<i>Ayaṃ vuccati, bhikkhave, vedanā.</i>	Này các tỳ-kheo, đây gọi là Thọ.
“ <i>Katamo ca, bhikkhave, phasso?</i> ”	Và này các tỳ-kheo, thế nào là Xúc?
<i>Chayime, bhikkhave, phassakāyā –</i> <i>cakkhusamphasso,</i> <i>sotasamphasso,</i> <i>ghānasamphasso,</i> <i>jivhāsamphasso,</i> <i>kāyasamphasso,</i> <i>manosamphasso.</i>	Đây các tỳ-kheo, có sáu xúc này: Nhãn xúc, Nhĩ xúc, Tỳ xúc, Thiệt xúc, Thân xúc, Ý xúc.
<i>Ayaṃ vuccati, bhikkhave, phasso.</i>	Này các tỳ-kheo, đây gọi là xúc.
“ <i>Katamañca, bhikkhave,</i> <i>saḷāyatanam?</i> <i>Cakkhāyatanam,</i> <i>sotāyatanam,</i> <i>ghānāyatanam,</i> <i>jivhāyatanam,</i> <i>kāyāyatanam,</i> <i>manāyatanam</i> – <i>idaṃ vuccati, bhikkhave,</i> <i>saḷāyatanam.</i>	Và này các tỳ-kheo, thế nào là sáu xứ? Nhãn xứ, Nhĩ xứ, Tỳ xứ, Thiệt xứ, Thân xứ, Ý xứ. Đây các tỳ-kheo, đây gọi là sáu xứ.

*“Katamañca, bhikkhave,
nāmarūpaṃ?*

*Vedanā, saññā, cetanā, phasso,
manasikāro – idaṃ vuccati nāmaṃ.*

*Cattāro ca mahābhūtā, catunnañca
mahābhūtānaṃ upādāyarūpaṃ.*

*Idaṃ vuccati rūpaṃ. Iti idañca
nāmaṃ, idañca rūpaṃ. Idaṃ
vuccati, bhikkhave, nāmarūpaṃ.*

Và này các tỳ-kheo, thế nào là
Danh Sắc?

Thọ, tưởng, tư, xúc, lưu ý; đây
gọi là danh.

Bốn đại chủng và sắc do bốn đại
chủng tạo ra; đây gọi là sắc.

Như vậy, đây là danh, đây là
sắc. Đây gọi là danh sắc.

“Katamañca, bhikkhave, viññāṇaṃ?

Chayime, bhikkhave, viññāṇakāyā –

cakkhaviññāṇaṃ,

sotaviññāṇaṃ,

ghānaviññāṇaṃ,

jīvhāviññāṇaṃ,

kāyaviññāṇaṃ,

manoviññāṇaṃ.

Idaṃ vuccati, bhikkhave, viññāṇaṃ.

Và này các tỳ-kheo, thế nào là
thức?

Này các tỳ-kheo, có sáu Thức
thân này:

Nhãn thức,

Nhĩ thức,

Tỷ thức,

Thiệt thức,

Thân thức,

Ý thức.

Này các tỳ-kheo, đây gọi là
thức.

“Katame ca, bhikkhave, saṅkhārā?

Tayome, bhikkhave, saṅkhārā –

kāyasaṅkhāro,

vacīsaṅkhāro,

cittasaṅkhāro.

Ime vuccanti, bhikkhave, saṅkhārā.

Và này các tỳ-kheo, thế nào là
hành?

Này các tỳ-kheo, có ba hành
này:

Thân hành,

Khẩu hành,

Ý hành.

Này các tỳ-kheo, đây gọi là
Hành.

“Katamā ca, bhikkhave, avijjā?

Này các tỳ-kheo, thế nào là vô minh?

*Yaṃ kho, bhikkhave,
dukkhe aññāṇaṃ,
dukkhasamudaye aññāṇaṃ,
dukkhanirodhe aññāṇaṃ,
dukkhanirodhagāminiyā paṭipadāya
aññāṇaṃ.*

Này các tỳ-kheo,
không rõ biết Khổ,
không rõ biết Khổ tập,
không rõ biết Khổ diệt,
không rõ biết con đường đưa
đến Khổ diệt.

Ayaṃ vuccati, bhikkhave, avijjā.

Này các tỳ-kheo, đây gọi là Vô minh.

*“Iti kho, bhikkhave,
avijjāpaccayā saṅkhārā;
saṅkhārapaccayā viññāṇaṃ...pe...*

Như vậy này các tỳ-kheo,
Vô minh duyên hành;
Hành duyên thức;
Thức duyên danh sắc;
Danh sắc duyên sáu xứ;
Sáu xứ duyên xúc;
Xúc duyên thọ;
Thọ duyên ái;
Ái duyên thủ;
Thủ duyên hữu;
Hữu duyên sanh;
Sanh duyên già, chết, sầu, bi,
khổ, ưu, não được khởi lên.

*evametassa kevalassa
dukkhakkhandhassa samudayo hoti.*

Như vậy là toàn bộ khổ uẩn này
tập khởi.

*Avijjāya tveva asesavirāganirodhā
saṅkhāranirodho;*

Nhưng do sự ly tham, sự chắm
dứt vô minh một cách hoàn
toàn, nên hành diệt.

saṅkhāranirodhā
viññāṇanirodho...pe...

Do Hành diệt nên Thức diệt.
Do Thức diệt nên Danh sắc diệt.
Do Danh sắc diệt nên Sáu Xứ diệt.
Do Sáu Xứ diệt nên Xúc diệt.
Do Xúc diệt nên Thọ diệt.
Do Thọ diệt nên Ái diệt.
Do Ái diệt nên Thủ diệt.
Do Thủ diệt nên Hữu diệt.
Do Hữu diệt nên Sanh diệt.
Do Sanh diệt nên già, chết, sầu, bi, khổ, ưu, não đều diệt.

evametassa kevalassa
dukkhakkhandhassa nirodho hoti”ti.

Như vậy là toàn bộ khổ uẩn này
sự chấm dứt.

(*Samy., Nidānavaggo, Nidānasamyutta*)

(*Tương Ưng Nhân Duyên, Phẩm Phật Đà, (Tập 12.16, Đại 2,85a) (S.ii,2)*)

KHEMĀSUTTA

*Evameva kho, mahārāja, yena
rūpe tathāgataṃ paññāpayamāno
paññāpeyya taṃ rūpaṃ*

*tathāgatassa pahīnaṃ
ucchinnamūlaṃ tālavatthukataṃ
anabhāvaṅkataṃ āyatim
anuppādadhammaṃ.*

*Rūpasaṅkhāyavimutto kho,
mahārāja, tathāgato gambhīro
appameyyo duppariyogāho –
seyyathāpi mahāsamuddo.*

*‘Hoti tathāgato paraṃ maraṇā’tipi
na upeti,*

*‘na hoti tathāgato paraṃ
maraṇā’tipi na upeti,*

*‘hoti ca na ca hoti tathāgato paraṃ
maraṇā’tipi na upeti,*

*‘neva hoti na na hoti tathāgato
paraṃ maraṇā’tipi na upeti.*

*“Yāya vedanāya tathāgataṃ
paññāpayamāno paññāpeyya,*

*sā vedanā tathāgatassa pahīnā
ucchinnamūlā tālavatthukatā
anabhāvaṅkatā āyatim
anuppādadhammā.*

KINH KHEMĀ

Cũng vậy, thưa Đại vương, có người muốn định nghĩa Như Lai qua sắc thân, nhưng sắc thân ấy,

Như Lai đã đoạn tận, cắt đứt triệt để như người ta cắt ngang cây cọ, làm mất hẳn mầm sống, triệt tiêu khả năng tái hiện.

Đã giải thoát khỏi sự giới hạn của sắc thân, thưa Đại vương, Như Lai là thâm sâu, vô lường, không thể đến tận đáy, như biển lớn.

Nói rằng: "Như Lai có tồn tại sau khi chết", không thể chấp nhận.

Nói rằng: "Như Lai không có tồn tại sau khi chết", cũng không thể chấp nhận.

Nói rằng: "Như Lai có tồn tại và không tồn tại sau khi chết", cũng không thể chấp nhận.

Nói rằng: "Như Lai không tồn tại và không phải không tồn tại sau khi chết", cũng không thể chấp nhận.

Nếu có người muốn định nghĩa Như Lai qua cảm thọ,

nhưng cảm thọ ấy, Như Lai đã đoạn tận, cắt đứt triệt để như người ta cắt ngang cây cọ, làm mất hẳn mầm sống, triệt tiêu khả năng tái hiện.

*Vedanāsaṅkhāyavimutto,
mahārāja,*

Đã giải thoát khỏi sự ước lượng của cảm thọ.

*tathāgato gambhīro appameyyo
duppariyogāho – seyyathāpi
mahāsamuddo.*

Thưa Đại vương, Như Lai là thâm sâu, vô lường, không thể đến tận đáy, như biển lớn.

*‘Hoti tathāgato paraṃ maraṇā’tipi
na upeti,*

Nói rằng: "Như Lai có tồn tại sau khi chết", không thể chấp nhận...

*‘na hoti tathāgato paraṃ
maraṇā’tipi na upeti,*

Nói rằng: "Như Lai không có tồn tại sau khi chết", cũng không thể chấp nhận.

*‘hoti ca na ca hoti tathāgato paraṃ
maraṇā’tipi na upeti,*

Nói rằng: "Như Lai có tồn tại và không tồn tại sau khi chết", cũng không thể chấp nhận.

*‘neva hoti na na hoti tathāgato
paraṃ maraṇā’tipi na upeti.*

Nói rằng: "Như Lai không tồn tại và không phải không tồn tại sau khi chết", cũng không thể chấp nhận...

“Yāya saññā tathāgataṃ...pe...

Nếu có người muốn định nghĩa Như Lai qua các tướng...

*yehi saṅkhārehi tathāgataṃ
paññāpayamāno paññāpeyya,*

Nếu có người muốn định nghĩa Như Lai qua các hành nhưng các hành ấy,

*te saṅkhārā tathāgatassa pahīnā
ucchinnaṃ tālāvattukata
anabhāvaṅkatā āyatim
anuppādadhammā.*

Như Lai đã đoạn tận, cắt đứt triệt để như người ta cắt ngang cây cọ, làm mất hẳn mầm sống, triệt tiêu khả năng tái hiện.

*Saṅkhārasaṅkhāyavimutto kho,
mahārāja,*

Đã giải thoát khỏi sự ước lượng
của các hành, thừa đại vương,

*tathāgato gambhīro appameyyo
duppariyogāho – seyyathāpi
mahāsamuddo.*

Như Lai là thâm sâu, vô lường,
không thể đến tận đáy, như biển
lớn. Nói rằng:

*‘Hoti tathāgato paraṃ maraṇā’tipi
na upeti,*

"Như Lai có tồn tại sau khi chết",
không thể chấp nhận.

*‘na hoti tathāgato paraṃ
maraṇā’tipi na upeti,*

Nói rằng: "Như Lai không có tồn tại
sau khi chết", cũng không thể chấp
nhận.

*‘hoti ca na ca hoti tathāgato paraṃ
maraṇā’tipi na upeti,*

Nói rằng: "Như Lai có tồn tại và
không có tồn tại sau khi chết", cũng
không thể chấp nhận.

*‘neva hoti na na hoti tathāgato
paraṃ maraṇā’tipi na upeti.*

Nói rằng: "Như Lai không tồn tại và
không phải không tồn tại sau khi
chết", cũng không thể chấp nhận.

*“Yena viññāṇe tathāgataṃ
paññāpayamāno paññāpeyya*

Nếu có người muốn định nghĩa
Như Lai qua các thức;

*taṃ viññāṇaṃ tathāgatassa
pahīnaṃ ucchinnamūlaṃ
tālāvatthukataṃ anabhāvaṅkataṃ
āyatim anuppādadhammaṃ.*

nhưng thức ấy, Như Lai đã đoạn
tận, cắt đứt triệt để như người ta cắt
ngang cây cọ, làm mất hẳn mầm
sống, triệt tiêu khả năng tái hiện.

*Viññāṇasaṅkhāyavimutto kho,
mahārāja, tathāgato gambhīro
appameyyo duppariyogāho*

Đã giải thoát khỏi sự ước lượng
của thức, thừa đại vương, Như Lai
là thâm sâu, vô lường, không thể
đến tận đáy, như biển lớn.

– seyyathāpi mahāsamuddo.

Nói rằng: "Như Lai có tồn tại sau khi
chết", không thể chấp nhận.

*‘Hoti tathāgato paraṃ maraṇā’tipi
na upeti,*

Nói rằng: "Như Lai không có tồn tại sau khi chết", cũng không thể chấp nhận.

*‘na hoti tathāgato paraṃ
maraṇā’tipi na upeti,*

Nói rằng: "Như Lai có tồn tại và không có tồn tại sau khi chết", cũng không thể chấp nhận.

*‘hoti ca na ca hoti tathāgato paraṃ
maraṇā’tipi na upeti, ‘neva hoti na
na hoti tathāgato paraṃ
maraṇā’tipi na upeti’”ti.*

Nói rằng: "Như Lai không tồn tại và không phải không tồn tại sau khi chết", cũng không thể chấp nhận.

*(Samy., Abyākatasaṃyutta,
Salāyatanavagga)*

*(Tập IV - Thiên Sáu Xứ, Chương X,
Tương Ứng Không Thuyết)*

MAHĀVEDALLASUTTA

ĐẠI KINH PHƯƠNG QUẢNG

Evam me sutam –

Như vậy tôi nghe.

*ekam samayaṃ bhagavā
sāvattiyaṃ viharati jetavane
anāthapiṇḍikassa ārāme.*

Một thời Thế Tôn ở Sāvatti, tại Jetavana, tịnh xá ông Anāthapiṇḍika.

*Atha kho āyasmā mahākoṭṭhiko
sāyanhasamayam paṭisallānā
vuṭṭhito yenāyasmā sāriputto
tenupasaṅkami;*

Lúc bảy giờ, Tôn giả Mahākoṭṭhita, vào buổi chiều, khi thiền định xong, đứng dậy, đi đến chỗ Tôn giả Sāriputta ở.

*upasaṅkamtivā āyasmatā
sāriputtena saddhiṃ sammodi.
Sammodanīyaṃ kathaṃ
sāraṇīyaṃ vītisāretvā ekamantaṃ
nisīdi.*

Sau khi đến nói lên với Tôn giả Sāriputta những lời chào đón, hỏi thăm xã giao rồi ngồi xuống một bên.

*Ekamantaṃ nisinno kho āyasmā
mahākoṭṭhiko āyasmantaṃ
sāriputtaṃ etadavoca –*

Sau khi ngồi xuống một bên, Tôn giả Mahākoṭṭhita nói với Tôn giả Sāriputta:

*“Duppañño duppañño’ti, āvuso,
vuccati. Kittāvatā nu kho, āvuso,
duppañño’ti vuccati”ti?*

Thưa hiền giả, vô trí, vô trí được gọi là như vậy. Thưa hiền giả, như thế nào được gọi là vô trí?

*“Nappajānāti nappajānāti’ti kho,
āvuso, tasmā duppañño’ti vuccati.*

Thưa hiền giả, vì không biết rõ, không biết rõ, Thưa hiền giả nên được gọi là vô trí.

“Kiñca nappajānāti?

Không biết rõ gì?

‘Idaṃ dukkha’nti nappajānāti,

Không biết rõ: đây là Khổ,

*‘ayaṃ dukkhasamudayo’ti
nappajānāti,*

Không biết rõ: đây là Khổ tập,

*‘ayaṃ dukkhanirodho’ti
nappajānāti,*

Không biết rõ: đây là Khổ diệt,

*‘ayaṃ dukkhanirodhagāminī
paṭipadā’ti nappajānāti.*

Không biết rõ: đây là con đường đưa đến Khổ diệt.

*‘Nappajānāti nappajānātī’ti kho,
āvuso, tasmā duppaññoti
vuccatī’ti.*

Vì không biết rõ, không biết rõ, Thưa hiền giả, nên được gọi là liệt tuệ.

*“Sādhāvuso’ti kho āyasmā
mahākoṭṭhiko āyasmato
sāriputtassa bhāsitaṃ
abhinanditvā anumoditvā
āyasmantaṃ sāriputtaṃ uttarim
pañhaṃ apucchi –*

Lành thay, hiền giả!
Tôn giả Mahākoṭṭhita hoan hỷ, tìn thọ lời Tôn giả Sāriputta nói, rồi hỏi Tôn giả Sāriputta một câu hỏi nữa:

*“Paññavā paññavā’ti, āvuso,
vuccatī. Kittāvatā nu kho, āvuso,
paññavāti vuccatī’ti?*

Thưa hiền giả, trí tuệ, trí tuệ được gọi là như vậy. Thưa hiền giả, như thế nào là được gọi là trí tuệ?

*“Pajānāti pajānātī’ti kho, āvuso,
tasmā paññavāti vuccatī. “Kiñca
pajānāti?*

Vì có biết rõ, có biết rõ, Thưa hiền giả, nên được gọi là trí tuệ. Có biết rõ gì?

*‘Idaṃ dukkha’nti pajānāti,
‘ayaṃ dukkhasamudayo’ti pajānāti,
‘ayaṃ dukkhanirodho’ti pajānāti,
‘ayaṃ dukkhanirodhagāminī
paṭipadā’ti pajānāti.*

Có biết rõ: đây là Khổ.

Có biết rõ: đây là Khổ tập.

Có biết rõ: đây là Khổ diệt.

Có biết rõ: đây là con đường đưa đến Khổ diệt.

*‘Pajānāti pajānātī’ti kho, āvuso,
tasmā paññavāti vuccatī’ti.*

Vì có biết rõ, có biết rõ, Thưa hiền giả, nên được gọi là trí tuệ.

*“Viññāṇaṃ viññāṇa’nti, āvuso,
vuccatī. Kittāvatā nu kho, āvuso,
viññāṇanti vuccatī’ti?*

Thức, thức, Thưa hiền giả, được gọi là như vậy, Thưa hiền giả, như thế nào được gọi là thức?

*“Vijānāti vijānātī’ti kho, āvuso,
tasmā viññāṇanti vuccatī.*

Thưa hiền giả, vì thức tri, thức tri, Thưa hiền giả nên được gọi là có thức.

*“Kiñca vijānāti? Sukhantipi vijānāti,
dukkhantipi vijānāti,
adukkhamasukhantipi vijānāti.*

Thức tri gì? Thức tri lạc, thức tri khổ, thức tri xả.

*‘Vijānāti vijānā’ti kho, āvuso,
tasmā viññāṇanti vuccatī’nti.*

Vì thức tri, thức tri, Thừa hiền giả, nên được gọi là có thức.

*“Yā cāvuso, paññā yañca
viññāṇaṃ – ime dhammā
saṃsaṅgā udāhu visamāsaṅgā?*

Thừa hiền giả, có sự tương quan nào giữa Thức và Trí này?

*Labbhā ca panimesaṃ
dhammānaṃ vinibbhujitvā
vinibbhujitvā nānākaraṇaṃ
paññāpetu’nti?*

Nếu phân tích sâu rộng hơn nữa thì giữa chúng có sự khác biệt nào chăng?

*“Yā cāvuso, paññā yañca
viññāṇaṃ – ime dhammā
saṃsaṅgā, no visamāsaṅgā.*

Thừa hiền giả, giữa Thức và Trí này có sự tương quan nhau, chứ không phải không.

*Na ca labbhā imesaṃ
dhammānaṃ vinibbhujitvā
vinibbhujitvā nānākaraṇaṃ
paññāpetuṃ.*

Và nếu phân tích sâu rộng hơn nữa thì giữa chúng không có sự khác biệt nào.

*Yaṃ hāvuso, pajānāti taṃ vijānāti,
yaṃ vijānāti taṃ pajānāti.*

Thừa hiền giả, điều gì biết rõ được là thức tri được, điều gì thức tri được là biết rõ được.

*Tasmā ime dhammā saṃsaṅgā, no
visamāsaṅgā. Na ca labbhā imesaṃ
dhammānaṃ vinibbhujitvā
vinibbhujitvā nānākaraṇaṃ
paññāpetu’nti.*

Do vậy, khi được phân tích sâu rộng hơn nữa thì Thức và Trí ở đây có sự tương quan mật thiết và không có gì là khác biệt nhau.

*“Yā cāvuso, paññā yañca
viññāṇaṃ – imesaṃ dhammānaṃ
saṃsaṅgānaṃ no visamāsaṅgānaṃ
kiṃ nānākaraṇa’nti?*

Thừa hiền giả, Trí và Thức ở đây có mối tương quan với nhau nhưng làm sao có thể đưa ra một sự phân biệt cần thiết?

*“Yā cāvuso, paññā yañca
viññāṇaṃ – imesaṃ dhammānaṃ
saṃsaṭṭhānaṃ no visaṃsaṭṭhānaṃ
paññā bhāvetabbā, viññāṇaṃ
pariññeyyaṃ.*

Idaṃ nesaṃ nānākaraṇa”nti.

Thưa hiền giả, ở đây điểm phân biệt giữa chúng là trí tuệ cần được tu tập, còn Thức cần được nhận biết. Đây chính là cách phân biệt giữa Thức và Trí.

Đó chính là điểm phân biệt giữa chúng.

*“Vedanā vedanā”ti, āvuso, vuccati.
Kittāvatā nu kho, āvuso, vedanāti
vuccatī”ti?*

Cảm thọ, cảm thọ, Thưa hiền giả, được gọi là như vậy. Thưa hiền giả, như thế nào được gọi là cảm thọ?

*“Vedeti vedetī”ti kho, āvuso, tasmā
vedanāti vuccati.*

Thưa hiền giả, cảm nhận hay cảm giác được gọi là cảm thọ.

*“Kiñca vedeti? Sukhampi vedeti,
dukkhampi vedeti,
adukkhamasukhampi vedeti.*

Và cảm thọ gì? Cảm thọ lạc, cảm thọ khổ, cảm thọ xả.

*“Vedeti vedetī”ti kho, āvuso, tasmā
vedanāti vuccatī”ti.*

Thưa hiền giả, cảm nhận hay cảm giác nên được gọi là cảm thọ.

*“Saññā saññā”ti, āvuso, vuccati.
Kittāvatā nu kho, āvuso, saññāti
vuccatī”ti?*

Thưa hiền giả, tưởng, tưởng, được gọi là như vậy. Thưa hiền giả, như thế nào được gọi là tưởng?

*“Sañjānāti sañjānātī”ti kho, āvuso,
tasmā saññāti vuccati.*

Biết bằng kinh nghiệm, thưa hiền giả, được gọi là tưởng,

“Kiñca sañjānāti?

Và kinh nghiệm gì?

*Nīlakampi sañjānāti, pītakampi
sañjānāti, lohītakampi sañjānāti,
odātampi sañjānāti.*

Kinh nghiệm màu xanh, kinh nghiệm màu vàng, kinh nghiệm màu đỏ, kinh nghiệm màu trắng.

*“Sañjānāti sañjānātī”ti kho, āvuso,
tasmā saññāti vuccatī”ti.*

Biết bằng kinh nghiệm, thưa hiền giả, nên được gọi là tưởng.

*“Yā cāvuso, vedanā yā ca saññā
yañca viññāṇaṃ – ime dhammā
saṃsaṭṭhā udāhu visamṣaṭṭhā?*

Thưa hiền giả, giữa Thọ, Tưởng và Thức này có sự tương quan nào không và khi phân tích sâu rộng thì giữa chúng có điểm gì khác biệt?

*Labbhā ca panimesaṃ
dhammānaṃ vinibbhujitvā
vinibbhujitvā nānākaraṇaṃ
paññāpetu”nti.*

Cái gì cảm nhận được thì kinh nghiệm được.

Cái gì kinh nghiệm được thì cũng nhận biết được.

*“Yā cāvuso, vedanā yā ca saññā
yañca viññāṇaṃ – ime dhammā
saṃsaṭṭhā, no visamṣaṭṭhā.*

Thưa hiền giả, giữa Thọ, Tưởng và Thức này có sự tương quan với nhau chớ không phải không.

*Na ca labbhā imesaṃ
dhammānaṃ vinibbhujitvā
vinibbhujitvā nānākaraṇaṃ
paññāpetuṃ.*

Và khi phân tích sâu rộng hơn nữa thì giữa chúng không có sự khác biệt nào.

*Yaṃ hāvuso, vedeti taṃ sañjānāti,
yaṃ sañjānāti taṃ vijānāti.*

Thưa hiền giả, điều gì cảm nhận được thì cũng có thể biết bằng kinh nghiệm,

*Tasmā ime dhammā saṃsaṭṭhā no
visamṣaṭṭhā.*

điều gì kinh nghiệm được thì cũng có thể biết được qua cảm nhận.

*Na ca labbhā imesaṃ
dhammānaṃ vinibbhujitvā
vinibbhujitvā nānākaraṇaṃ
paññāpetu”nti.*

Do vậy, Thọ và Tưởng có mối tương quan mật thiết với nhau chớ không phải không có và khi phân tích sâu rộng hơn nữa thì giữa chúng không có sự khác biệt nào.

*Nissaṭṭhena hāvuso, pañcahi
indriyehi parisuddhena
manoviññāṇena kiṃ neyya”nti?*

Thưa hiền giả, ý thức thanh tịnh (tức tâm Tứ thiền Sắc giới) vốn đã xuất ly 5 căn vật chất, có thể nhận biết được những gì?

*“Nissatṭhena āvuso, pañcahi
indriyehi parisuddhena
manoviññāṇena ‘ananto ākāso’ti*

Thưa hiền giả, ý thức thanh tịnh ấy
có thể nhận biết được ba tầng thiền
chứng sau:

*Ākāsānañcāyatanaṃ neyyaṃ,
‘anantaṃ viññāṇa’nti
viññāṇañcāyatanaṃ neyyaṃ,
‘natthi kiñcī’ti ākiñcaññāyatanaṃ
neyya’nti.*

Hư không vô biên xứ,

Thức vô biên xứ và

Vô sở hữu xứ.

*“Neyyaṃ panāvuso, dhammaṃ
kena pajānāti”ti?*

Thưa hiền giả, nhờ đâu mà người
trí biết rõ được các pháp?

*“Neyyaṃ kho, āvuso, dhammaṃ
paññācakkhunā pajānāti”ti.*

Thưa hiền giả, nhờ tuệ nhãn mà
người trí có thể biết rõ các pháp.

“Paññā panāvuso, kimatthiyā”ti?

Thưa hiền giả, thế nào là trí tuệ?

*“Paññā kho, āvuso, abhiññatthā
pariññatthā pahānatthā”ti.*

Thưa hiền giả, trí tuệ có nghĩa là
thắng tri (cái biết cao hơn cái biết
bình thường), là liễu tri (cái biết
rộng hơn cái biết bình thường) và là
sự đoạn tận (tức khả năng lia bỏ
những hệ lụy có từ sự vô trí).

*“Kati panāvuso, paccayā
sammādiṭṭhiyā uppādāyā”ti?*

Thưa hiền giả, có bao nhiêu điều
kiện giúp chánh kiến có mặt?

*“Dve kho, āvuso, paccayā
sammādiṭṭhiyā uppādāyā –*

Thưa hiền giả, có hai điều kiện giúp
chánh kiến có mặt:

*parato ca ghoso, yoniso ca
manasikāro.*

Nhờ vào những gì nghe từ người
khác và khả năng khéo suy tư của
bản thân.

*Ime kho, āvuso, dve paccayā
sammādiṭṭhiyā uppādāyā”ti.*

Thưa hiền giả, do hai điều kiện này
mà chánh kiến có mặt.

*“Katihi panāvuso, aṅgehi
anuggahitā sammādiṭṭhi
cetovimuttiphālā ca hoti
cetovimuttiphālānisamsā ca,
paññāvimuttiphālā ca hoti
paññāvimuttiphālānisamsā cā”ti?*

Thưa hiền giả, tâm tứ đạo và tâm tứ quả có được nhờ bao nhiêu điều kiện hỗ trợ?

*“Pañcahi kho, āvuso, aṅgehi
anuggahitā sammādiṭṭhi
cetovimuttiphālā ca hoti
cetovimuttiphālānisamsā ca,
paññāvimuttiphālā ca hoti
paññāvimuttiphālānisamsā ca.
Idhāvuso, sammādiṭṭhi*

Thưa hiền giả, chánh kiến trong tâm tứ đạo và chánh kiến trong tâm tứ quả được hỗ trợ bởi 5 điều kiện gồm

*Sīlānuggahitā ca hoti,
sutānuggahitā ca hoti,
sākacchānuggahitā ca hoti,
samathānuggahitā ca hoti,
vipassanānuggahitā ca hoti.*

Giới hạnh,
Đa văn,
Đàm luận,
Thiền định và
Tuệ quán.

*Imehi kho, āvuso, pañcahaṅgehi
anuggahitā sammādiṭṭhi
cetovimuttiphālā ca hoti
cetovimuttiphālānisamsā ca,
paññāvimuttiphālā ca hoti
paññāvimuttiphālānisamsā cā”ti.*

Thưa hiền giả, chánh kiến trong tâm tứ đạo và chánh kiến trong tâm tứ quả được hỗ trợ bởi 5 điều kiện này

*“Kati panāvuso, bhavā”ti?
“Tayome, āvuso, bhavā –
kāma bhavo,
rūpa bhavo,
arūpa bhavo”ti.*

Thưa hiền giả, có bao nhiêu hữu?

Thưa hiền giả có ba hữu:

Dục hữu,
Sắc hữu,
Vô sắc hữu.

“Katham panāvuso, āyatim punabbhavābhinibbatti hotī”ti?

Thưa hiền giả, sự tái sinh trong tương lai được diễn ra như thế nào?

“Avijjānīvaraṇānaṃ kho, āvuso, sattānaṃ taṇhāsaṃyojanānaṃ tatratatrābhinandanā –

Thưa hiền giả, bị vô minh ngăn che, bị tham ái trói buộc, các loài hữu tình thích thú chỗ này chỗ kia,

evaṃ āyatim punabbhavābhinibbatti hotī”ti.

Từ đó mới có sự tái sinh trong tương lai.

“Katham panāvuso, āyatim punabbhavābhinibbatti na hotī”ti?

Thưa hiền giả, làm thế nào để sự tái sinh trong tương lai không diễn ra?

“Avijjāvirāgā kho, āvuso, vijjuppādā taṇhānirodhā – evaṃ āyatim punabbhavābhinibbatti na hotī”ti.

Thưa hiền giả, do vô minh được lìa bỏ, minh có mặt và tham ái được sự chấm dứt nên sự tái sinh trong tương lai không xảy ra.

“Katamaṃ panāvuso, paṭhamam jhāna”nti?

Thưa hiền giả, thế nào là Sơ Thiền?

“Idhāvuso, bhikkhu vivicceva kāmehi vivicca akusalehi dhammehi savitakkaṃ savicāraṃ vivekaṃ pītisukhaṃ paṭhamam jhānaṃ upasampajja viharati – idaṃ vuccati, āvuso, paṭhamam jhāna”nti.

Ở đây, thưa hiền giả, vị tỷ-kheo ly dục, ly ác bất thiện pháp, chứng và trú Sơ Thiền, một trạng thái hỷ lạc do ly dục sanh, có tầm, có tứ. Như vậy, thưa hiền giả, gọi là Sơ Thiền.

“Paṭhamam panāvuso, jhānaṃ katiṅgika”nti?

Thưa hiền giả, Sơ Thiền có bao nhiêu chi phần?

“Paṭhamam kho, āvuso, jhānaṃ pañcaṅgikaṃ.

Thưa hiền giả, Sơ Thiền có năm chi phần.

*Idhāvuso, paṭhamam jhānam
samāpannassa bhikkhuno vitakko
ca vattati, vicāro ca pīti ca
sukhañca cittekaggatā ca.*

*Paṭhamam kho, āvuso, jhānam
evam pañcaṅgika”nti.*

*“Paṭhamam panāvuso, jhānam
kataṅgavippahīnam
kataṅgasamannāgata”nti?*

*“Paṭhamam kho, āvuso, jhānam
pañcaṅgavippahīnam,
pañcaṅgasamannāgataṃ.
Idhāvuso, paṭhamam jhānam
samāpannassa bhikkhuno
kāmacchando pahīno hoti,
byāpādo pahīno hoti,
thīnamiddham pahīnam hoti,
uddhaccakukkuccaṃ pahīnam
hoti, vicikicchā pahīnā hoti;
vitakko ca vattati,
vicāro ca
pīti ca
sukhañca cittekaggatā ca.*

*Paṭhamam kho, āvuso, jhānam
evam pañcaṅgavippahīnam
pañcaṅgasamannāgata”nti.*

*“Pañcimāni, āvuso, indriyāni
nānāvisayāni nānāgocarāni, na
aññamaññassa gocaravisayaṃ
paccañubhonti, seyyathidaṃ –
cakkhundriyaṃ, sotindriyaṃ,
ghānindriyaṃ, jivhindriyaṃ,
kāyindriyaṃ.*

Ở đây, thừa hiền giả, tỷ-kheo thành tựu Sơ Thiền, có tầm, tứ, hỷ, lạc và định.

Thừa hiền giả, Sơ Thiền có năm chi phần như vậy.

Thừa hiền giả, Sơ Thiền từ bỏ bao nhiêu chi phần và thành tựu bao nhiêu chi phần?

Thừa hiền giả, Sơ Thiền từ bỏ năm chi phần và thành tựu năm chi phần.

Ở đây, thừa hiền giả, vị tỷ-kheo thành tựu Sơ Thiền từ bỏ tham dục,

từ bỏ sân,

từ bỏ hôn trầm thụy han,

từ bỏ trạo hối,

từ bỏ nghi,

thành tựu tầm,

thành tựu tứ,

thành tựu hỷ,

thành tựu lạc và định.

Thừa hiền giả, như vậy Sơ Thiền từ bỏ năm chi phần, và thành tựu năm chi phần.

Thừa hiền giả, năm căn này, có cảnh giới khác nhau, có hành giới khác nhau, không có lẫn lộn cảnh giới, hành giới với nhau.

Tức là mắt, tai, mũi, lưỡi, han.

*Imesaṃ kho, āvuso, pañcannaṃ
indriyānaṃ nānāvisayānaṃ
nānāgocarānaṃ,
na aññamaññassa gocaravisayaṃ
paccanubhontānaṃ,
kiṃ paṭisaraṇaṃ,*

*ko ca nesam gocaravisayaṃ
paccanubhotī”ti?*

*“Pañcimāni, āvuso, indriyāni
nānāvisayāni nānāgocarāni,*

*na aññamaññassa gocaravisayaṃ
paccanubhonti,
seyyathidaṃ – cakkhundriyaṃ,
sotindriyaṃ, ghānindriyaṃ,
jivhindriyaṃ, kāyindriyaṃ.*

*Imesaṃ kho, āvuso, pañcannaṃ
indriyānaṃ nānāvisayānaṃ
nānāgocarānaṃ,
na aññamaññassa gocaravisayaṃ
paccanubhontānaṃ,
mano paṭisaraṇaṃ,
mano ca nesam gocaravisayaṃ
paccanubhotī”ti.*

*“Pañcimāni, āvuso, indriyāni,
seyyathidaṃ – cakkhundriyaṃ,
sotindriyaṃ,
ghānindriyaṃ,
jivhindriyaṃ,
kāyindriyaṃ.*

*Imāni kho, āvuso, pañcindriyāni
kiṃ paṭicca tiṭṭhantī”ti?*

Thưa hiền giả, giữa năm căn này,
có đối tượng khác nhau,
thuộc lãnh vực khác nhau,
không chung nhau ở hai khía cạnh
ấy,
vậy cái gì làm chỗ nương cho
chúng,
cái gì giúp chúng tiếp nhận các
cảnh sở tri?

Thưa hiền giả, năm căn này, có đối
tượng khác nhau, thuộc lãnh vực
khác nhau,
không chung nhau ở hai khía cạnh
ấy.

Thưa hiền giả, giữa năm căn này,
gồm có mắt, tai, mũi, lưỡi, han,

có cảnh giới khác nhau,
thuộc lãnh vực khác nhau,

không chung nhau ở hai khía cạnh
ấy,
và chính ý thức hay tâm thức làm
chỗ nương cho chúng,
chính ý thức hay tâm thức tiếp nhận
cảnh sở tri của chúng.

Thưa hiền giả, năm giác quan này,
nhãn căn,
nhĩ căn,
tỷ căn,
thiệt căn và
han căn.

Nhờ đâu mà có thể tồn tại?

“Pañcimāni, āvuso, indriyāni, seyyathidaṃ – cakkhundriyaṃ, sotindriyaṃ, ghānindriyaṃ, jivhindriyaṃ, kāyindriyaṃ. Imāni kho, āvuso, pañcindriyāni āyuṃ paṭicca tiṭṭhanti”ti.

Thưa hiền giả, năm giác quan này tồn tại nhờ vào thọ mạng của chúng sinh.

“Āyu panāvuso, kiṃ paṭicca tiṭṭhati”ti?

Thưa hiền giả, thọ mạng ấy nhờ đâu mà tồn tại?

“Āyu usmaṃ paṭicca tiṭṭhati”ti.

Thọ mạng ấy nhờ vào han nhiệt mà tồn tại.

“Usmā panāvuso, kiṃ paṭicca tiṭṭhati”ti?

Thưa hiền giả, han nhiệt ấy nhờ đâu mà tồn tại?

“Usmā āyuṃ paṭicca tiṭṭhati”ti.

Thân nhiệt ấy nhờ vào thọ mạng của chúng sanh mà tồn tại.

“Idāneva kho mayaṃ, āvuso, āyasmato sārīputtassa bhāsitaṃ evaṃ ājānāma – ‘āyu usmaṃ paṭicca tiṭṭhati’ti.

Thưa hiền giả, tôi phải hiểu sao khi hiền giả cho biết thọ mạng chúng sanh tồn tại nhờ vào han nhiệt rồi hiền giả lại cho biết han nhiệt ấy lại nhờ vào thọ mạng chúng sanh mà tồn tại?

Idāneva pana mayaṃ, āvuso, āyasmato sārīputtassa bhāsitaṃ evaṃ ājānāma – ‘usmā āyuṃ paṭicca tiṭṭhati’ti.

“Yathā kathaṃ panāvuso, imassa bhāsitassa attho daṭṭhabbo”ti?

“Tena hāvuso, upamaṃ te karissāmi; upamāyapidhekacce viññū purisā bhāsitassa atthaṃ ājānanti. Seyyathāpi, āvuso, telappadīpassa jhāyato acciṃ paṭicca ābhā paññāyati, ābhaṃ paṭicca acci paññāyati;

Thưa hiền giả, tôi sẽ cho một ví dụ. Nhờ ví dụ, ở đây, một số người có trí sẽ hiểu ý nghĩa lời nói. Thưa hiền giả, ví như khi một cây đèn dầu được thắp sáng, nhờ tim đèn, ánh sáng được hiện ra, nhờ ánh sáng mà tim đèn được nhìn thấy.

evameva kho, āvuso, āyu usmaṃ paṭicca tiṭṭhati, usmā āyuṃ paṭicca tiṭṭhati”ti.

Cũng vậy Thừa hiền giả, thọ mạng chúng sanh nhờ vào han nhiệt mà tồn tại và han nhiệt nhờ vào thọ mạng chúng sanh mà tồn tại.

“Teva nu kho, āvuso, āyusaṅkhārā, te vedaniyā dhammā udāhu aññe āyusaṅkhārā aññe vedaniyā dhammā”ti?

Thừa hiền giả, thọ mạng và cảm thọ có phải là một hay không?

“Na kho, āvuso, teva āyusaṅkhārā te vedaniyā dhammā.

Thừa hiền giả, thọ mạng chúng sanh không phải là cảm thọ.

Te ca hāvuso, āyusaṅkhārā abhaviṃsu te vedaniyā dhammā, na yidaṃ saññāvedayitanirodhaṃ samāpannassa bhikkhuno vuṭṭhānaṃ paññāyetha.

Thừa hiền giả, nếu thọ mạng là cảm thọ thì ta sẽ nói sao về trường hợp một người xuất định Diệt Thọ Tưởng.

Yasmā ca kho, āvuso, aññe āyusaṅkhārā aññe vedaniyā dhammā, tasmā saññāvedayitanirodhaṃ samāpannassa bhikkhuno vuṭṭhānaṃ paññāyati”ti.

Thừa hiền giả, chính vì thọ mạng không phải là cảm thọ nên ta mới có thể giải thích được sự xuất định Diệt Thọ Tưởng.

“Yadā nu kho, āvuso, imaṃ kāyaṃ kati dhammā jahanti; athāyaṃ kāyo ujjhito avakkhitto seti, yathā kaṭṭhaṃ acetana”nti?

Thừa hiền giả, có bao nhiêu thứ khi mất đi sẽ khiến han xác này trở thành một thi hài vô tri, vô dụng như một khúc gỗ?

“Yadā kho, āvuso, imaṃ kāyaṃ tayo dhammā jahanti – āyu usmā ca viññānaṃ; athāyaṃ kāyo ujjhito avakkhitto seti, yathā kaṭṭhaṃ acetana”nti.

Thừa hiền giả, khi han xác này không còn được ba thứ là thọ mạng, tâm thức và han nhiệt thì sẽ trở nên vô tri, vô dụng và bị quăng bỏ như một khúc gỗ.

“Yvāyaṃ, āvuso, mato kālaṅkato,
yo cāyaṃ bhikkhu
saññāvedayitanirodhaṃ
samāpanno – imesaṃ kiṃ
nānākaraṇa”nti?

“Yvāyaṃ, āvuso, mato kālaṅkato
tassa kāyaśaṅkhārā niruddhā
paṭippassaddhā,
vacīśaṅkhārā niruddhā
paṭippassaddhā,
cittasaṅkhārā niruddhā
paṭippassaddhā,
āyu parikkhīṇo,
usmā vūpasantā,
indriyāni paribhinnāni.

Yo cāyaṃ bhikkhu
saññāvedayitanirodhaṃ
samāpanno tassapi
kāyaśaṅkhārā niruddhā
paṭippassaddhā,
vacīśaṅkhārā niruddhā
paṭippassaddhā,
cittasaṅkhārā niruddhā
paṭippassaddhā,
āyu na parikkhīṇo,
usmā avūpasantā,
indriyāni vipasannāni.

Yvāyaṃ, āvuso, mato kālaṅkato,
yo cāyaṃ bhikkhu
saññāvedayitanirodhaṃ
samāpanno – idaṃ nesaṃ
nānākaraṇa”nti.

Thưa hiền giả, có sự khác biệt nào giữa một xác chết với một tử-kheo đang nhập Diệt Thọ Tướng Định?

Thưa hiền giả, đã là một xác chết thì cả
han hành,
khẩu hành và

tâm hành đều chấm dứt, không hoạt động nữa.
Đồng thời thọ mạng,
han nhiệt cũng kết thúc,
các giác quan bị phân hủy.

Còn đối với vị tử-kheo đang nhập Diệt Thọ Tướng Định thì

han hành,

khẩu hành và

tâm hành tuy không còn nữa

nhưng thọ mạng,

han nhiệt của vị này vẫn còn nguyên vẹn và các giác quan được chói sáng.

Thưa hiền giả, như vậy là sự sai khác giữa vật chết, mạng chung này với vị tử-kheo thành tựu Diệt Thọ Tướng Định.

“*Kati panāvuso, paccayā adukkhamasukhāya cetovimuttiyā samāpattiyā*”ti?

Thưa hiền giả, có bao nhiêu điều kiện để chứng nhập tâm giải thoát không khổ không lạc (tâm thiên xả thọ)?

“*Cattāro kho, āvuso, paccayā adukkhamasukhāya cetovimuttiyā samāpattiyā.*”

Thưa hiền giả, có bốn điều kiện để chứng nhập tâm giải thoát không khổ không lạc (tâm thiên xả thọ).

Idhāvuso, bhikkhu sukhasa ca pahānā dukkhasa ca pahānā pubbeva somanassadomanassānaṃ atthaṅgamā adukkhamasukhaṃ upekkhāsatipārisuddhiṃ catutthaṃ jhānaṃ upasampajja viharati.

Ở đây, Thưa hiền giả, vị tỷ-kheo lìa bỏ khổ lạc, hỷ ưu ở các tầng thiền trước rồi chứng và trú Tứ Thiền không khổ không lạc, xả niệm thanh tịnh.

Ime kho, āvuso, cattāro paccayā adukkhamasukhāya cetovimuttiyā samāpattiyā”ti.

Thưa hiền giả, do bốn điều kiện này mà một tỷ kheo có thể chứng nhập tâm giải thoát không khổ không lạc (tâm thiên xả thọ).

“*Kati panāvuso, paccayā animittāya cetovimuttiyā samāpattiyā*”ti?

Thưa hiền giả, có bao nhiêu điều kiện để chứng nhập vô tướng tâm giải thoát?

“*Dve kho, āvuso, paccayā animittāya cetovimuttiyā samāpattiyā – sabbanimittānañca amanasikāro, animittāya ca dhātuyā manasikāro.*”

Thưa hiền giả, có hai điều kiện để chứng nhập vô tướng tâm giải thoát: không có lưu ý nhất thiết tướng và lưu ý vô tướng giới.

Ime kho, āvuso, dve paccayā animittāya cetovimuttiyā samāpattiyā”ti.

Thưa hiền giả, do hai điều kiện này mà một người chứng nhập vô tướng tâm giải thoát.

“*Kati panāvuso, paccayā animittāya cetovimuttiyā t̄hitiyā*”ti?

Thưa hiền giả, có bao nhiêu điều kiện để an trú vô tướng tâm giải thoát?

“*Tayo kho, āvuso, paccayā animittāya cetovimuttiyā t̄hitiyā – sabbanimittānañca amanasikāro, animittāya ca dhātuyā manasikāro, pubbe ca abhisañkhāro.*”

Thưa hiền giả, có ba điều kiện để an trú vô tướng tâm giải thoát: không lưu ý nhất thiết tướng, lưu ý vô tướng giới, và một sự sửa soạn trước.

Ime kho, āvuso, tayo paccayā animittāya cetovimuttiyā t̄hitiyā”ti.

Thưa hiền giả, đây là ba điều kiện để một người có thể an trú vô tướng tâm giải thoát.

“*Kati panāvuso, paccayā animittāya cetovimuttiyā vuṭṭhānāyā”ti?*”

Thưa hiền giả, có bao nhiêu điều kiện để xuất định vô tướng tâm giải thoát?

“*Dve kho, āvuso, paccayā animittāya cetovimuttiyā vuṭṭhānāyā – sabbanimittānañca manasikāro, animittāya ca dhātuyā amanasikāro.*”

Thưa hiền giả, có hai điều kiện để xuất định vô tướng tâm giải thoát: lưu ý nhất thiết tướng và không lưu ý vô tướng giới.

Ime kho, āvuso, dve paccayā animittāya cetovimuttiyā vuṭṭhānāyā”ti.

Thưa hiền giả, do hai điều kiện này mà một người có thể xuất định vô tướng tâm giải thoát.

“*Yā cāyaṃ, āvuso,*

Thưa hiền giả, bốn loại định này gồm

appamāṇā cetovimutti, yā ca ākiñcaññā cetovimutti, yā ca suññatā cetovimutti, yā ca animittā cetovimutti – ime dhammā nānāthā ceva nānābyañjanā ca udāhu ekatthā byañjanameva nāna”nti?

Vô lượng tâm giải thoát,
Vô sở hữu tâm giải thoát,
Không tánh tâm giải thoát và
Vô tướng tâm giải thoát

là khác nhau hoàn toàn hay chỉ là những tên gọi không giống nhau của cùng một thứ định?

“*Yā cāyaṃ, āvuso,*

Thưa hiền giả, bốn thứ định này gồm

appamāṇā cetovimutti,

Vô lượng tâm giải thoát,

yā ca ākiñcaññā cetovimutti,

yā ca suññatā cetovimutti,

yā ca animittā cetovimutti

*atthi kho, āvuso, pariyāyo yaṃ
pariyāyaṃ āgamma ime dhammā
nānāthā ceva nānābyañjanā ca;
atthi ca kho, āvuso, pariyāyo yaṃ
pariyāyaṃ āgamma ime dhammā
ekatthā, byañjanameva nānaṃ”.*

*“Katamo cāvuso, pariyāyo yaṃ
pariyāyaṃ āgamma ime dhammā
nānāthā ceva nānābyañjanā ca”?*

*“Idhāvuso, bhikkhu
mettāsahagatena cetasā
ekaṃ disaṃ pharivā viharati,
tathā dutiyaṃ,
tathā tatiyaṃ,
tathā catutthaṃ.*

*Iti uddhamadho tiriyaṃ sabbadhi
sabbattatāya sabbāvantam lokam
mettāsahagatena cetasā vipulena
mahaggatena appamāṇena
averena abyābajjhena pharivā
viharati. Karuṇāsahagatena
cetasā...pe...*

*muditāsahagatena cetasā...
upekkhāsahagatena cetasā ekaṃ
disaṃ pharivā viharati,*

tathā dutiyaṃ,

tathā tatiyaṃ,

tathā catutthaṃ.

Vô sở hữu tâm giải thoát,

Không tánh tâm giải thoát và

Vô tướng tâm giải thoát,

vì một lý do mà khác nhau hoàn
toàn hay chỉ khác nhau trên tên gọi,
giống hệt nhau về bản chất.

Thưa hiền giả, lý do nào khiến bốn
loại định ấy hoàn toàn khác nhau?

Ở đây, thưa hiền giả, vị tỷ-kheo an
trú biến mãn

một phương với từ tâm,
phương thứ hai cũng vậy,
phương thứ ba cũng vậy,
phương thứ tư cũng vậy.

Như vậy, cùng khắp thế giới, trên,
dưới, bề ngang, hết thủy phương
xứ, cùng khắp vô biên giới, vị ấy an
trú biến mãn với từ tâm, quảng đại,
vô biên, không hận, không sân.

Với bi tâm ...

với hỷ tâm ...

an trú biến mãn một phương với xả
tâm,

phương thứ hai cũng vậy,

phương thứ ba cũng vậy,

phương thứ tư cũng vậy.

*Iti uddhamadho tiriyaṃ sabbadhi
sabbattatāya sabbāvantaṃ lokam
upekkhāsahagatena cetasā
vipulena mahaggatena
appamāṇena averena
abyābajjhena pharivā viharati.
Ayaṃ vuccatāvuso, appamāṇā
cetovimutti”.*

Như vậy, cùng khắp thế giới, trên, dưới, bề ngang, hết thủy phượng xứ, cùng khắp vô biên giới, vị ấy an trú biến mãn với xả tâm, quảng đại, vô biên, không hận, không sân.

Như vậy, thừa hiền giả, gọi là vô lượng tâm giải thoát.

*“Katamā cāvuso, ākiñcaññā
cetovimutti”?*

Và thừa hiền giả, thế nào là vô sở hữu tâm giải thoát?

*“Idhāvuso, bhikkhu sabbaso
viññāṇaṅcāyatanaṃ
samatikkamma natthi kiñcīti
ākiñcaññāyatanaṃ upasampajja
viharati.*

Ở đây, Thừa hiền giả, vị tỷ-kheo vượt lên mọi Thức vô biên xứ, nghĩ rằng: “Không có vật gì”, chứng và trú Vô sở hữu xứ.

*Ayaṃ vuccatāvuso, ākiñcaññā
cetovimutti”.*

Như vậy, Thừa hiền giả, gọi là Vô sở hữu tâm giải thoát.

*“Katamā cāvuso, suññatā
cetovimutti”?*

Và Thừa hiền giả, thế nào là không tánh tâm giải thoát?

*“Idhāvuso, bhikkhu araññagato vā
rukkhamūlagato vā suññāgāragato
vā iti paṭisañcikkhati –*

Ở đây, Thừa hiền giả, vị tỷ-kheo đi đến khu rừng, hay đi đến gốc cây, hay đi đến chỗ nhà vắng rồi quán niệm như sau:

*‘suññamidaṃ attena vā attaniyena
vā’ti.
Ayaṃ vuccatāvuso, suññatā
cetovimutti”.*

“Thân tâm này là rỗng không, không có gì là TÔI hay CỦA TÔI “. Như vậy, Thừa hiền giả, gọi là không tâm giải thoát.

*“Katamā cāvuso, animittā
cetovimutti”?*

Và Thừa hiền giả, thế nào là vô tướng tâm giải thoát?

*“Idhāvuso, bhikkhu
sabbanimittānaṃ amanasikārā
animittaṃ cetosamādhim
upasampajja viharati.*

Ở đây, thừa hiền giả, vị tỷ-kheo không lưu ý với nhất thiết tướng, đạt và an trú vô tướng tâm định.

*Ayaṃ vuccatāvuso, animittā
cetovimutti.*

Như vậy, thừa hiền giả, gọi là vô tướng tâm giải thoát.

*Ayaṃ kho, āvuso, pariyāyo yaṃ
pariyāyaṃ āgamma ime dhammā
nānāthā ceva nānābyañjanā ca”.*

Bản chất khác nhau như thế là lý do khiến bốn loại định này hoàn toàn không giống nhau.

*“Katamo cāvuso, pariyāyo yaṃ
pariyāyaṃ āgamma ime dhammā
ekatthā byañjanameva nānaṃ”?*

Và thừa hiền giả, trong trường hợp nào ba loại định này lại được xem là giống nhau, chỉ khác nhau trên tên gọi?

*“Rāgo kho, āvuso, pamāṇakaraṇo,
doso pamāṇakaraṇo, moho
pamāṇakaraṇo.*

Thừa hiền giả, tham, sân và si là nguồn gốc của những hạn chế.

*Te khīṇāsavassa bhikkhuno pahīnā
ucchinnamūlā tālāvatthukatā
anabhāvaṃkatā āyatim
anuppādadhammā.*

Đối với vị tỷ-kheo đã đoạn trừ các lậu hoặc và tham, sân, si này đã được chặt tận gốc như thân cây tala được chặt tận gốc, khiến chúng không thể tái sanh trong tương lai.

*Yāvatā kho, āvuso, appamāṇā
cetovimuttiyo,
akuppā tāsaṃ cetovimutti
aggamakkhāyati.*

Thừa hiền giả, khi nào các tâm giải thoát là vô lượng, thì bất động tâm giải thoát được gọi là tối thượng đối với các tâm giải thoát ấy,

*Sā kho panākuppā cetovimutti
suññā rāgena,
suññā dosena,
suññā mohena.*

và bất động tâm giải thoát không có tham, không có sân, không có si.

*Rāgo kho, āvuso, kiñcano, doso
kiñcano, moho kiñcano.
Te khīṇāsavassa bhikkhuno pahīnā
ucchinnamūlā tālāvatthukatā
anabhāvaṃkatā āyatim
anuppādadhammā.*

*Yāvatā kho, āvuso, ākiñcaññā
cetovimuttiyo,
akuppā tāsam cetovimutti
aggamakkhāyati.*

*Sā kho panākuppā cetovimutti
suññā rāgena, suññā dosenā,
suññā mohena.*

*Rāgo kho, āvuso, nimittakaraṇo,
doso nimittakaraṇo, moho
nimittakaraṇo.*

*Te khīṇāsavassa bhikkhuno pahīnā
ucchinnamūlā tālāvatthukatā
anabhāvaṃkatā āyatim
anuppādadhammā.*

*Yāvatā kho, āvuso, animittā
cetovimuttiyo,
akuppā tāsam cetovimutti
aggamakkhāyati.*

*Sā kho panākuppā cetovimutti
suññā rāgena,
suññā dosenā,
suññā mohena.*

Thừa hiền giả, tham, sân và si là những gánh nặng hiện hữu.

Đối với vị tỷ-kheo đã đoạn trừ các lậu hoặc, thì tham, sân, si này đã được chặt tận gốc, như thân cây tala được chặt tận gốc, khiến chúng không thể tái sinh trong tương lai.

Thừa hiền giả, khi nào các tâm giải thoát là vô sở hữu, thì bất động tâm giải thoát được gọi là tối thượng đối với các tâm giải thoát ấy,

và bất động tâm giải thoát ấy không có tham, không có sân, không có si.

Thừa hiền giả, tham, sân và si là điều kiện tạo ra biệt tướng.

Đối với vị tỷ-kheo đã đoạn trừ các lậu hoặc, thì tham, sân, si này được chặt tận gốc, như thân cây tala được chặt tận gốc, khiến chúng không thể tái sinh trong tương lai.

Thừa hiền giả, khi nào các tâm giải thoát là vô tướng, thì bất động tâm giải thoát được gọi là tối thượng đối với các tâm giải thoát ấy,

và bất động tâm giải thoát này không có tham, không có sân, không có si.

*Attamano āyasmā mahākoṭṭhiko
āyasmato sāriputtassa bhāsitaṃ
abhinandīti.*

Như vậy, thưa hiền giả, đây là lý do khiến bốn thứ định ấy chỉ khác nhau trên tên gọi nhưng đồng đẳng về bản chất.

Idamavocāyasmā sāriputto.

Tôn giả Sāriputta thuyết giảng như vậy.

*Attamano āyasmā mahākoṭṭhiko
āyasmato sāriputtassa bhāsitaṃ
abhinandīti.*

Tôn giả Mahākoṭṭhika hoan hỷ, tin thọ lời Tôn giả Sāriputta dạy.

(Majjhimanikāya, Cūḷayamakavagga)

(Trung Bộ Kinh, bài 43)

CŪLAVEDALLASUTTA

TIỂU KINH PHƯƠNG QUẢNG

Evaṃ me sutam –

Như vậy tôi nghe.

*ekaṃ samayaṃ bhagavā rājagahe
viharati veļuvane kalandakanivāpe.
Atha kho visākho upāsako yena
dhammadinnā bhikkhunī
tenupasaṅkami;*

Một thời Thế Tôn ở Rājagaha, tại Trúc Lâm, chỗ *Kalandakanivāpa*. Rồi nam cư sĩ Visākha đến chỗ tỷ-kheo-ni *Dhammadinnā* ở.

*upasaṅkamitvā dhammadinnaṃ
bhikkhuniṃ abhivādetvā
ekamantaṃ nisīdi.*

Sau khi đến, đánh lễ tỷ-kheo-ni *Dhammadinnā* rồi ngồi xuống một bên.

*Ekamantaṃ nisinno kho visākho
upāsako dhammadinnaṃ
bhikkhuniṃ etadavoca*

Sau khi ngồi xuống một bên, nam cư sĩ Visākha thưa với tỷ-kheo ni *Dhammadinnā*:

– “*sakkāyo sakkāyo’ti, ayye,
vuccatī.*

- Thưa Ni sư, tự ien hay bản ien, được gọi là như vậy.

*Katamo nu kho, ayye, sakkāyo
vutto bhagavatā”ti?*

Thưa Ni sư, Thế Tôn gọi tự ien là như thế nào?

*“Pañca kho ime, āvuso visākha,
upādānakkhandhā sakkāyo vutto
bhagavatā, seyyathidaṃ –*

Hiền giả *Visākha*, Thế Tôn gọi năm thủ uẩn là tự ien,

*rūpupādānakkhandho,
vedanupādānakkhandho,
saññupādānakkhandho,
saṅkhārupādānakkhandho,
viññāṇupādānakkhandho.*

ở đây gồm có Sắc thủ uẩn,

Thọ thủ uẩn,

Tưởng thủ uẩn,

Hành thủ uẩn và

Thức thủ uẩn.

*Ime kho, āvuso visākha,
pañcupādānakkhandhā sakkāyo
vutto bhagavatā”ti.*

Hiền giả *Visākha*, năm thủ uẩn này, Thế Tôn gọi là tự ien.

“Sādhayye”ti kho visākho upāsako
dhammadinnāya bhikkhuniyā
bhāsitaṃ abhinanditvā anumoditvā
dhammadinnaṃ bhikkhuniṃ
uttariṃ pañhaṃ apucchi –

Lành thay, thưa Ni sư. Nam cư sĩ
Visākha hoan hỷ, tín thọ lời tỷ-
kheo-ni *Dhammadinnā* nói, rồi hỏi
tỷ-kheo-ni *Dhammadinnā* ien một
câu hỏi nữa:

“sakkāyasamudayo
sakkāyasamudayo”ti, ayye, vuccati.

Tự thân tập khởi, tự thân tập khởi,
thưa Ni sư, được gọi là như vậy.

*Katamo nu kho, ayye,
sakkāyasamudayo vutto
bhagavatā”ti?*

Thưa Ni sư, Thế Tôn gọi tự thân tập
khởi là như thế nào?

“Yāyaṃ, āvuso visākha, taṇhā
ponobbhavikā nandīrāgasahagatā
tatratatrābhinandinī, seyyathidaṃ –

Hiền giả *Visākha*, khát ái này đưa
đến tái sanh, câu hữu với hỷ và
tham, tìm cầu hỷ lạc chỗ này chỗ
kia. Ở đây gồm có

kāmatāṇhā

Dục ái,

bhavataṇhā

Hữu ái và

vibhavataṇhā;

Phi hữu ái.

*ayaṃ kho, āvuso visākha,
sakkāyasamudayo vutto
bhagavatā”ti.*

Hiền giả *Visākha*, khát ái này, Thế
Tôn gọi là tự thân tập khởi.

“Sakkāyanirodho
sakkāyanirodho”ti, ayye, vuccati.

Tự thân diệt hay sự kết thúc hiện
hữu, thưa Ni sư, được gọi là như
vậy.

*Katamo nu kho, ayye,
sakkāyanirodho vutto
bhagavatā”ti?*

Thế Tôn gọi tự thân diệt là như thế
nào?

“Yo kho, āvuso visākha, tassāyeva
taṇhāya asesavirāganirodho cāgo
paṭinissaggo mutti anālayo;

Hiền giả *Visākha*, sự tịch diệt,
không tham đắm, không có dư tàn
của khát ái ấy, sự xả ly, sự vất bỏ,
sự giải thoát, sự vô chấp.

*ayaṃ kho, āvuso visākha,
sakkāyanirodho vutto bhagavatā”ti.*

Hiện giả Visākha, sự tịch diệt này, Thế Tôn gọi là thân diệt hay kết thúc hiện hữu.

*“Sakkāyanirodhagāminī paṭipadā
sakkāyanirodhagāminī paṭipadā”ti,
ayye, vuccati. Katamā nu kho,
ayye, sakkāyanirodhagāminī
paṭipadā vuttā bhagavatā”ti?*

Thưa Ni sư, tự thân diệt đạo hay con đường dẫn đến sự kết thúc hiện hữu mà Thế Tôn đã nói đến là thế nào?

*“Ayameva kho, āvuso visākha,
ariyo aṭṭhaṅgiko maggo
sakkāyanirodhagāminī paṭipadā
vuttā bhagavatā, seyyathidaṃ –*

Hiện giả Visākha, Thế Tôn gọi Bát Thánh Đạo là con đường dẫn đến sự kết thúc hiện hữu, gồm có

sammādiṭṭhi

Chánh tri kiến,

sammāsaṅkappo

Chánh tư duy,

sammāvācā

Chánh ngữ,

sammākammanto

Chánh nghiệp,

sammājīvo

Chánh mạng,

sammāvāyāmo

Chánh tinh tấn,

sammāsati

Chánh niệm,

sammāsamādhī”ti.

Chánh định.

*“Taññeva nu kho, ayye, upādānaṃ
te pañcupādānakkhandhā udāhu
aññatra pañcahupādānak-
khandhehi upādāna”nti?*

Thưa Ni sư, Thủ trong 5 Thủ uẩn là một hay là khác với 5 uẩn?

*“Na kho, āvuso visākha, taññeva
upādānaṃ te pañcupādānak-
khandhā, nāpi aññatra
pañcahupādānakkhandhehi
upādānaṃ.*

Này hiện giả Visākha, Thủ này chính là 5 Thủ uẩn, không có gì khác biệt.

*Yo kho, āvuso visākha, pañcasu
upādānakkhandhesu chandarāgo
taṃ tattha upādāna”nti.*

Này hiền giả Visākha, phạm khi có
dục tham đối với năm thủ uẩn thì
cũng có nghĩa là thủ đang có mặt.

*“Kathaṃ panāyye, sakkāyadiṭṭhi
hoti”ti?*

Thưa Ni sư, thế nào là thân kiến?

*“Idhāvuso visākha, assutavā
puthujjano,*

Ở đây, hiền giả Visākha, kẻ vô văn
phàm phu

ariyānaṃ adassāvī

không đến yết kiến các bậc thánh,

ariyadhammassa akovido

không biết rõ pháp các bậc thánh,

ariyadhamme avinīto,

không tu tập pháp các bậc thánh,

sappurisānaṃ adassāvī

không đến yết kiến các bậc Chân
nhân,

sappurisadhammassa akovido

không biết rõ pháp các bậc Chân
nhân,

sappurisadhamme avinīto,

không tu tập pháp các bậc Chân
nhân,

rūpaṃ attato samanupassati,

xem sắc pháp là chính mình hay

rūpavantāṃ vā attānaṃ,

xem chính mình là sắc pháp, hay

attani vā rūpaṃ,

xem sắc pháp là trong chính mình

rūpasmiṃ vā attānaṃ.

hay xem chính mình là trong sắc
pháp;

Vedanaṃ...pe...

xem thọ là chính mình,

hay xem chính mình là có thọ, hay

xem thọ là trong chính mình, hay

xem chính mình là trong thọ;

saññaṃ...

xem tưởng là chính mình, hay

xem chính mình là có tưởng, hay

xem tưởng là trong chính mình, hay

xem chính mình là trong tưởng;

saṅkhāre...

xem hành là chính mình,
xem chính mình là có hành, hay
xem hành là trong chính mình, hay
xem chính mình là trong hành;

*viññāṇaṃ attato samanupassati,
viññāṇavantaṃ vā attānaṃ,*

xem thức là chính mình, hay
xem chính mình là có thức, hay

*attani vā viññāṇaṃ,
viññāṇasmiṃ vā attānaṃ.*

xem thức là trong chính mình, hay
xem chính mình là trong thức.

*Evaṃ kho, āvuso visākha,
sakkāyadiṭṭhi hotī”ti.*

Như vậy, hiền giả Visākha, là thân
kiến.

*“Kathaṃ panāyye, sakkāyadiṭṭhi na
hotī”ti?*

Thưa Ni sư, thế nào là không phải
thân kiến?

*“Idhāvuso visākha, sutavā
ariyasāvako,*

Ở đây, hiền giả Visākha, vị Đa văn
thánh đệ tử

ariyānaṃ dassāvī

đến yết kiến các bậc thánh,

ariyadhammassa kovido

thuần thực pháp các bậc thánh,

ariyadhamme suvinīto,

tu tập pháp các bậc thánh,

sappurisānaṃ dassāvī

đến yết kiến các bậc Chân nhân,

sappurisadhammassa kovido

thuần thực pháp các bậc Chân
nhân,

sappurisadhamme suvinīto,

tu tập pháp các bậc Chân nhân,

*na rūpaṃ attato samanupassati,
na rūpavantaṃ vā attānaṃ,*

không xem sắc là chính mình,
không xem chính mình là sắc pháp,

*na attani vā rūpaṃ,
na rūpasmiṃ vā attānaṃ.*

không xem sắc là trong chính mình,
không xem chính mình là trong sắc;

Na vedanaṃ...pe...

Không xem thọ là chính mình,
không xem chính mình là có thọ,

không xem thọ là trong chính mình,
không xem chính mình là trong thọ;

na saññaṃ...

Không xem tưởng là chính mình,
không xem chính mình là có tưởng,
không xem tưởng là trong chính
mình,
không xem chính mình là trong
tưởng;

na saṅkhāre...pe...

Không xem các hành là chính
mình,
không xem chính mình là có các
hành,
không xem các hành là trong chính
mình,
không xem chính mình là trong các
hành;

*na viññāṇaṃ attato
samanupassati,
na viññāṇavantaṃ vā attānaṃ,
na attani vā viññāṇaṃ,*

không xem thức là chính mình,
không xem chính mình là có thức,
không xem thức là trong chính
mình,
không xem chính mình là trong
thức.

*Evaṃ kho, āvuso visākha,
sakkāyaditṭhi na hotī”ti.*

Như vậy, hiền giả Visākha, là không
có thân kiến.

*“Katamo panāyye, ariyo aṭṭhaṅgiko
maggo”ti?*

Thưa Ni sư, thế nào là Bát thánh
đạo?

*“Ayameva kho, āvuso visākha,
ariyo aṭṭhaṅgiko maggo,
seyyathidaṃ – sammāditṭhi
sammāsaṅkappo
sammāvācā
sammākammanto
sammāājīvo
sammāvāyāmo
sammāsati
sammāsamaḍhī”ti.*

Hiền giả Visākha, Bát thánh đạo
gồm có
Chánh tri kiến,
Chánh tư duy,
Chánh ngữ,
Chánh nghiệp,
Chánh mạng,
Chánh tinh tấn,
Chánh niệm,
Chánh định.

“Ariyo panāyye, aṭṭhaṅgiko maggo saṅkhato udāhu asaṅkhato”ti?

Thưa Ni sư, Bát Thánh đạo là hữu vi hay vô vi?

“Ariyo kho, āvuso visākha, aṭṭhaṅgiko maggo saṅkhato”ti.

Hiền giả Visākha, Bát Thánh đạo là hữu vi.

“Ariyena nu kho, ayye, aṭṭhaṅgikena maggena tayo khandhā saṅgahitā udāhu tīhi khandhehi ariyo aṭṭhaṅgiko maggo saṅgahito”ti?

Thưa Ni sư, Tam Học nằm trong Bát Thánh đạo hay Bát Thánh đạo nằm trong Tam Học?

“Na kho, āvuso visākha, ariyena aṭṭhaṅgikena maggena tayo khandhā saṅgahitā; tīhi ca kho, āvuso visākha, khandhehi ariyo aṭṭhaṅgiko maggo saṅgahito.

Hiền giả Visākha, Bát Thánh đạo không bao gồm Tam Học nhưng Tam Học bao gồm Bát Thánh đạo.

Yā cāvuso visākha, sammāvācā yo ca sammākammanto yo ca sammājīvo ime dhammā silakkhandhe saṅgahitā.

Này hiền giả Visākha, chánh ngữ, chánh nghiệp và chánh mạng, những pháp này được kể vào Giới uẩn.

Yo ca sammāvāyāmo yā ca sammāsati yo ca sammāsamādhī ime dhammā samādhikkhandhe saṅgahitā.

Chánh tinh tấn, chánh niệm và chánh định, những pháp này được kể vào Định uẩn.

Yā ca sammādiṭṭhi yo ca sammāsaṅkappo, ime dhammā paññākkhandhe saṅgahitā”ti.

Chánh tri kiến và chánh tư duy, những pháp này được kể vào Tuệ uẩn.

“Katamo panāyye, samādhī, katame dhammā samādhinimittā, katame dhammā samādhiparikkhārā,

Thưa Ni sư:

Thế nào là định,

Thế nào là chỗ biểu hiện của định,

Thế nào là sự trang bị cho định và

katamā samādhībhāvanā”ti?

Thế nào là sự phát triển trong định?

“*Yā kho, āvuso visākha,
cittassa ekaggatā ayaṃ samādhi;
cattāro satipaṭṭhānā
samādhinimittā;
cattāro sammappadhānā
samādhiparikkhārā.*

Hiền giả Visākha:

Nhất tâm là định,

Bốn Niệm Xứ là chỗ biểu hiện của định,

Tứ Chánh cần là những trang bị cho định.

*Yā tesamēva dhammānaṃ
āsevanā bhāvanā bahulīkammaṃ,
ayaṃ ettha samādhībhāvanā”ti.*

Sự luyện tập, sự tu tập, sự dùi mài các pháp trên là sự phát triển trong định.

“*Kati panāyye, saṅkhārā”ti?*

Thưa Ni sư, có bao nhiêu hành?

“*Tayome, āvuso visākha, saṅkhārā
– kāyasaṅkhāro,
vacīsaṅkhāro,
cittasaṅkhāro”ti.*

Này hiền giả, có ba loại hành này:

Thân hành,

Khẩu hành, và

Tâm hành.

“*Katamo panāyye,*

Thưa Ni sư:

*kāyasaṅkhāro,
katamo vacīsaṅkhāro,
katamo cittasaṅkhāro”ti?*

Thế nào là Thân hành?

Thế nào là Khẩu hành?

Thế nào là Tâm hành?

“*Assāsapassāsā kho, āvuso
visākha, kāyasaṅkhāro,
vitakkavicārā vacīsaṅkhāro,
saññā ca vedanā ca
cittasaṅkhāro”ti.*

Hơi thở vô, hơi thở ra, hiền giả Visākha, là thân hành;

Tầm và Tứ là khẩu hành;

Tưởng và Thọ là tâm hành.

“*Kasmā panāyye,*

Thưa Ni sư:

Assāsapassāsā kāyasaṅkhāro,

vì sao hơi thở vô và hơi thở ra là thân hành?

kasmā vitakkavicārā vacīsaṅkhāro,

Vì sao Tầm và Tứ là khẩu hành?

*kasmā saññā ca vedanā ca
cittasaṅkhāro”ti?*

*“Assāsapassāsā kho, āvuso
visākha, kāyikā ete dhammā
kāyappaṭibaddhā,
tasmā assāsapassāsā
kāyasaṅkhāro.*

*Pubbe kho, āvuso visākha,
vitakketvā vicāretvā pacchā vācaṃ
bhindati,
tasmā vitakkavicārā vacīsaṅkhāro.*

*Saññā ca vedanā ca cetasikā ete
dhammā cittappaṭibaddhā, tasmā
saññā ca vedanā ca
cittasaṅkhāro”ti.*

*“Kathaṃ panāyye,
saññāvedayitanirodhasamāpatti
hoti”ti?*

*“Na kho, āvuso visākha,
saññāvedayitanirodhaṃ
samāpajjantassa bhikkhuno evaṃ
hoti*

*– ‘ahaṃ saññāvedayitanirodhaṃ
samāpajjissa’nti vā,*

*‘ahaṃ saññāvedayitanirodhaṃ
samāpajjāmī’ti vā,*

*‘ahaṃ saññāvedayitanirodhaṃ
samāpanno’ti vā.*

*Atha khvāssa pubbeva tathā
cittaṃ bhāviṭaṃ hoti yaṃ taṃ
tathattāya upaneti”ti.*

Vi sao Tưởng và Thọ là tâm hành?

Hơi thở vô, hơi thở ra, này hiền giả Visākha, thuộc về thân, những pháp này lệ thuộc vào thân, nên hơi thở vô và hơi thở ra thuộc về thân hành.

Hiền giả Visākha, trước phải có Tâm và Tứ rồi sau mới phát lời nói, nên Tâm và Tứ thuộc về khẩu hành.

Hai tâm sở Tưởng và Thọ trực thuộc với tâm, nên Tưởng và Thọ thuộc về tâm hành.

Thưa Ni sư, như thế nào là chứng nhập Diệt Thọ Tưởng Định?

Này hiền giả Visākha, tỷ-kheo chứng nhập Diệt Thọ Tưởng Định, vị ấy không nghĩ rằng:

“Tôi sẽ chứng nhập Diệt Thọ Tưởng Định”, hay

“Tôi đang chứng nhập Diệt Thọ Tưởng Định” hay

“Tôi đã chứng nhập Diệt Thọ Tưởng Định”.

Vì rằng, tâm của vị này trước đã được tu tập như vậy nên đưa đến trạng thái như vậy.

“*Saññāvedayitanirodham
samāpajjantassa panāyye,
bhikkhuno katame dhammā
paṭhamam nirujjhanti –
yadi vā kāyasaṅkhāro,
yadi vā vacīsaṅkhāro,
yadi vā cittasaṅkhāro*”ti?

“*Saññāvedayitanirodham
samāpajjantassa kho, āvuso
visākha, bhikkhuno paṭhamam
nirujjhati vacīsaṅkhāro,
tato kāyasaṅkhāro,
tato cittasaṅkhāro*”ti.

“*Katham panāyye,
saññāvedayitanirodhasamāpattiyā
vuṭṭhānam hotī*”ti?

“*Na kho, āvuso visākha,
saññāvedayitanirodhasamāpattiyā
vuṭṭhahantassa bhikkhuno evam
hoti –*

‘*aham saññāvedayitanirodha-
samāpattiyā vuṭṭhahissa*’nti vā,

‘*aham saññāvedayitanirodha-
samāpattiyā vuṭṭhāmī*’ti vā,

‘*aham saññāvedayitanirodha-
samāpattiyā vuṭṭhito*’ti vā.

*Atha khvāssa pubbeva tathā cittaṃ
bhāviṭam hoti yaṃ taṃ tathattāya
upaneti*”ti.

“*Saññāvedayitanirodhasamāpattiyā
vuṭṭhahantassa panāyye,
bhikkhuno katame dhammā
paṭhamam uppajjanti –*

Thưa Ni sư, tỳ-kheo chúng nhập
Diệt Thọ Tưởng Định,

những pháp gì diệt trước,
thân hành,
hay khẩu hành,
hay tâm hành?

Hiền giả Visākha, vị tỳ-kheo chúng
nhập Diệt Thọ Tưởng Định,

khẩu hành diệt trước,
rồi đến thân hành,
rồi đến tâm hành.

Thưa Ni sư, làm thế nào xuất khỏi
Diệt Thọ Tưởng Định?

Hiền giả Visākha, vị tỳ-kheo xuất
khỏi Diệt Thọ Tưởng Định, không
có nghĩ rằng:

“Tôi sẽ xuất khỏi Diệt Thọ Tưởng
Định”, hay

“Tôi đang xuất khỏi Diệt Thọ
Tưởng Định”, hay

“Tôi đã xuất khỏi Diệt Thọ Tưởng
Định”.

Vì rằng tâm của vị này trước đã tu
tập như vậy nên đưa đến trạng thái
như vậy.

Thưa Ni sư, tỳ-kheo xuất khỏi Diệt
Thọ Tưởng Định,

yadi vā kāyasaṅkhāro, yadi vā vacīsaṅkhāro, yadi vā cittasaṅkhāro”ti?

những pháp nào khởi lên trước, thân hành, hay khẩu hành hay tâm hành?

“*Saññāvedayitanirodhasamāpattiya vuṭṭhahantassa kho, āvuso visākha, bhikkhuno paṭhamam uppajjati cittasaṅkhāro, tato kāyasaṅkhāro, tato vacīsaṅkhāro*”ti.

Hiền giả Visākha, tỳ-kheo xuất khỏi Diệt Thọ Tưởng Định,

tâm hành khởi lên trước nhất, rồi đến thân hành, rồi đến khẩu hành.

“*Saññāvedayitanirodhasamāpattiya vuṭṭhitam panāyye, bhikkhum kati phassā phusanti*”ti?

Thưa Ni sư, khi tỳ-kheo xuất khỏi Diệt Thọ Tưởng Định, vị ấy cảm giác những xúc nào?

“*Saññāvedayitanirodhasamāpattiya vuṭṭhitam kho, āvuso visākha, bhikkhum tayo phassā phusanti* –

Hiền giả Visākha, khi tỳ-kheo xuất khỏi Diệt Thọ Tưởng Định, vị ấy cảm giác ba loại xúc:

suññato phasso,

Không xúc (cảm nhận tánh Vô ngã của Danh Sắc),

animitto phasso,

Vô tướng xúc (cảm nhận tánh Vô thường của Danh Sắc),

appaṇihito phasso”ti.

Vô nguyện xúc (cảm nhận tánh Khổ của Danh Sắc).

“*Saññāvedayitanirodhasamāpattiya vuṭṭhitassa panāyye, bhikkhuno kiṃninnam cittam hoti kiṃponam kiṃpabbhāra*”nti?

Thưa Ni sư, khi tỳ-kheo xuất khỏi Diệt Thọ Tưởng Định, tâm của vị ấy thiên về gì, hướng về gì, khuynh hướng về gì?

“*Saññāvedayitanirodhasamāpattiya vuṭṭhitassa kho, āvuso visākha, bhikkhuno vivekaninnam cittam hoti, vivekaponam vivekapabbhāra*”nti.

Hiền giả Visākha, khi tỳ-kheo xuất khỏi Diệt Thọ Tưởng Định, tâm của vị ấy thiên về độc cư, hướng về độc cư, khuynh hướng về độc cư.

“Kati panāyye, vedanā”ti?

Thưa Ni sư, có bao nhiêu thọ?

*“Tisso kho imā, āvuso visākha,
vedanā – sukhā vedanā, dukkhā
vedanā, adukkhamasukhā
vedanā”ti.*

Hiền giả Visākha, có ba thọ này, lạc thọ, khổ thọ, xả thọ.

*“Katamā panāyye, sukhā vedanā,
katamā dukkhā vedanā, katamā
adukkhamasukhā vedanā”ti?*

Thưa Ni sư, thế nào là lạc thọ, thế nào là khổ thọ, thế nào là xả thọ?

*“Yaṃ kho, āvuso visākha, kāyikaṃ
vā cetasikaṃ vā sukhaṃ sātamaṃ
vedayitaṃ – ayaṃ sukhā vedanā.*

Hiền giả Visākha, cái gì được cảm thọ bởi thân hay tâm, một cách khoái lạc, khoái cảm, như vậy là lạc thọ.

*Yaṃ kho, āvuso visākha, kāyikaṃ
vā cetasikaṃ vā dukkhaṃ asātamaṃ
vedayitaṃ – ayaṃ dukkhā vedanā.*

Hiền giả Visākha, cái gì được cảm thọ bởi thân hay tâm, một cách đau khổ, không khoái cảm, như vậy là khổ thọ.

*Yaṃ kho, āvuso visākha, kāyikaṃ
vā cetasikaṃ vā neva sātamaṃ
nāsātamaṃ vedayitaṃ – ayaṃ
adukkhamasukhā vedanā”ti.*

Hiền giả Visākha, cái gì được cảm thọ bởi thân hay tâm không khoái cảm, không khoái cảm như vậy là xả thọ.

*“Sukhā panāyye, vedanā kiṃsukhā
kiṃdukkhā,
dukkhā vedanā kiṃsukhā
kiṃdukkhā,
adukkhamasukhā vedanā
kiṃsukhā kiṃdukkhā”ti?*

Thưa Ni sư, đối với lạc thọ, cái gì lạc, cái gì khổ?

Đối với khổ thọ, cái gì khổ, cái gì lạc?

Đối với xả thọ, cái gì lạc, cái gì khổ?

*“Sukhā kho, āvuso visākha,
vedanā t̥hitisukhā
vipariṇāmadukkhā;*

Hiền giả Visākha, đối với lạc thọ, cái gì trú là lạc, cái gì biến hoại là khổ.

*dukkhā vedanā t̄hitidukkhā
vipariṇāmasukhā;*

Đối với khổ thọ, cái gì trú là khổ,
cái gì biến hoại là lạc.

*adukkhamasukhā vedanā
ñāṇasukhā aññāṇadukkhā”ti.*

Đối với xả thọ, có trí là lạc, vô trí là khổ.

*“Sukhāya panāyye,
vedanāya kiṃ anusayo anuseti,
dukkhāya vedanāya kiṃ anusayo
anuseti,*

Thưa Ni sư:
Trong lạc thọ, có tùy ện gì tồn tại;
Trong khổ thọ, có tùy ện gì tồn tại;

*adukkhamasukhāya vedanāya kiṃ
anusayo anuseti”ti?*

Trong xả thọ, có tùy ện gì tồn tại?

*“Sukhāya kho, āvuso visākha,
Vedanāya rāgānusayo anuseti,
dukkhāya vedanāya paṭighānusayo
anuseti,*

Hiền giả Visākha:
Trong lạc thọ, tham tùy ện tồn tại;
Trong khổ thọ, sân tùy ện tồn tại;

*adukkhamasukhāya vedanāya
avijjānusayo anuseti”ti.*

Trong tất cả xả thọ, vô minh tùy ện tồn tại.

*“Sabbāya nu kho, ayye,
sukhāya vedanāya rāgānusayo
anuseti,
sabbāya dukkhāya vedanāya
paṭighānusayo anuseti,
sabbāya adukkhamasukhāya
vedanāya avijjānusayo anuseti”ti?*

Thưa Ni sư, có phải:
Trong tất cả lạc thọ, tham tùy ện tồn tại;
Trong tất cả khổ thọ, sân tùy ện tồn tại;
Trong tất cả xả thọ, vô minh tùy ện tồn tại?

*“Na kho, āvuso visākha,
sabbāya sukhāya vedanāya
rāgānusayo anuseti,
na sabbāya dukkhāya vedanāya
paṭighānusayo anuseti,
na sabbāya adukkhamasukhāya
vedanāya avijjānusayo anuseti”ti.*

Hiền giả Visākha:
Không phải trong tất cả lạc thọ,
tham tùy ện tồn tại;
Không phải trong tất cả khổ thọ,
sân tùy ện tồn tại;
Không phải trong tất cả xả thọ, vô minh tùy ện tồn tại.

*“Sukhāya panāyye,
Vedanāya kiṃ pahātabbāṃ,
dukkhāya vedanāya kiṃ
pahātabbāṃ,*

*adukkhamasukhāya vedanāya kiṃ
pahātabbā”nti?*

*“Sukhāya kho, āvuso visākha,
vedanāya rāgānusayo pahātabbo,*

*dukkhāya vedanāya paṭighānusayo
pahātabbo,*

*adukkhamasukhāya vedanāya
avijjānusayo pahātabbo”ti.*

*“Sabbāya nu kho, ayye, sukhāya
vedanāya rāgānusayo pahātabbo,*

*sabbāya dukkhāya vedanāya
paṭighānusayo pahātabbo,*

*sabbāya adukkhamasukhāya
vedanāya avijjānusayo
pahātabbo”ti?*

*“Na kho, āvuso visākha, sabbāya
sukhāya vedanāya rāgānusayo
pahātabbo,*

*na sabbāya dukkhāya vedanāya
paṭighānusayo pahātabbo,*

*na sabbāya adukkhamasukhāya
vedanāya avijjānusayo pahātabbo.*

Thưa Ni sư:

Trong lạc thọ, cái gì phải từ bỏ?

Trong khổ thọ, cái gì phải từ bỏ?

Trong xả thọ, cái gì phải từ bỏ?

Hiền giả Visākha:

Trong lạc thọ, tham tùy ien phải từ bỏ.

Trong khổ thọ, sân tùy ien phải từ bỏ.

Trong xả thọ, vô minh tùy ien phải từ bỏ.

Thưa Ni sư, có phải ta cần từ bỏ tham tùy ien trong tất cả lạc thọ;

Cần phải từ bỏ sân tùy ien trong tất cả khổ thọ;

Cần phải từ bỏ vô minh tùy ien trong tất cả xả thọ?

Hiền giả Visākha, ta không hẳn phải từ bỏ tham tùy ien trong tất cả lạc thọ,

không hẳn phải từ bỏ sân tùy ien trong tất cả khổ thọ,

không hẳn phải từ bỏ vô minh tùy ien trong tất cả xả thọ.

*Idhāvuso visākha, bhikkhu
vivicca kāmehi vivicca akusalehi
dhammehi savitakkaṃ savicāraṃ
vivekaṃ pītisukhaṃ paṭhamam
jhānam upasampajja viharati.*

*Rāgaṃ tena pajahati, na tatta
rāgānusayo anuseti.*

*Idhāvuso visākha, bhikkhu iti
paṭisañcikkhati – ‘kudāssu
nāmāhaṃ tadāyatanaṃ
upasampajja viharissāmi yadariyā
etarahi āyatanaṃ upasampajja
viharanti’ti?*

*Iti anuttaresu vimokkhesu pihaṃ
upaṭṭhāpayato uppajjati
pihāppaccayā domanassaṃ.*

*Paṭighaṃ tena pajahati, na tatta
paṭighānusayo anuseti.*

*Idhāvuso visākha, bhikkhu
sukhassa ca pahānā, dukkhassa
ca pahānā, pubbeva
somanassadomanassānaṃ
atthaṅgamā, adukkhamasukhaṃ
upekkhāsatipārisuddhiṃ*

*catutthaṃ jhānam upasampajja
viharati. Avijjaṃ tena pajahati, na
tatta avijjānusayo anuseti’ti.*

*“Sukhāya panāyye, vedanāya kiṃ
paṭibhāgo”ti?*

Ở đây, hiền giả Visākha, vị tỷ-kheo ly dục, ly bất thiện pháp, chứng đạt và an trú Sơ Thiền, một trạng thái hỷ lạc do ly dục sanh, có tầm và tứ.

Sơ thiền là điều kiện lìa bỏ tham ái, không phải là chỗ cho tham tùy miên đeo bám.

Ở đây, hiền giả Visākha, vị tỷ-kheo ưu tư như sau: " Ta có thể chứng đạt và an trú cảnh giới mà các bậc thánh đang chứng đạt và an trú hay không?"

Vì muốn hướng nguyện đến các cảnh giải thoát vô thượng, do hướng nguyện ấy mà có ưu tư.

Sự ưu tư ấy là điều kiện lìa bỏ sân tùy miên chớ không phải là chỗ cho sân tùy miên đeo bám.

Ở đây, hiền giả Visākha, vị tỷ-kheo lìa bỏ cả lạc khổ, lẫn hỷ ưu trước đây, rồi chứng đạt và an trú tứ thiền bất khổ, bất lạc, xả niệm thanh tịnh.

Tứ thiền này là điều kiện lìa bỏ vô minh tùy miên, không phải chỗ cho vô minh tùy miên đeo bám.

Thưa Ni sư, lạc thọ lấy gì làm đối trọng?

“*Sukhāya kho, āvuso visākha, vedanāya dukkhā vedanā paṭibhāgo*”ti.

Hiền giả Visākha, lạc thọ lấy khổ thọ làm đối trọng.

“*Dukkhāya pannāyye, vedanāya kiṃ paṭibhāgo*”ti?

Thưa Ni sư, khổ thọ lấy gì làm đối trọng?

“*Dukkhāya kho, āvuso visākha, vedanāya sukhā vedanā paṭibhāgo*”ti.

Hiền giả Visākha, khổ thọ lấy lạc thọ làm đối trọng.

“*Adukkhamasukhāya panāyye, vedanāya kiṃ paṭibhāgo*”ti?

Thưa Ni sư, xả thọ lấy gì làm đối trọng?

“*Adukkhamasukhāya kho, āvuso visākha, vedanāya avijjā paṭibhāgo*”ti.

Hiền giả Visākha, xả thọ lấy vô minh làm đối trọng.

“*Avijjāya panāyye, kiṃ paṭibhāgo*”ti?

Thưa Ni sư, vô minh lấy gì làm đối trọng?

“*Avijjāya kho, āvuso visākha, vijjā paṭibhāgo*”ti.

Hiền giả Visākha, vô minh lấy minh làm đối trọng.

“*Vijjāya panāyye, kiṃ paṭibhāgo*”ti?

Thưa Ni sư, minh lấy gì làm đối trọng?

“*Vijjāya kho, āvuso visākha, vimutti paṭibhāgo*”ti.

Hiền giả Visākha, minh lấy giải thoát làm đối trọng.

“*Vimuttiyā panāyye, kiṃ paṭibhāgo*”ti?

Thưa Ni sư, giải thoát lấy gì làm đối trọng?

“*Vimuttiyā kho, āvuso visākha, nibbānaṃ paṭibhāgo*”ti.

Hiền giả Visākha, giải thoát lấy Niết-bàn làm đối trọng?

“*Nibbānassa panāyye, kiṃ paṭibhāgo*”ti?

Thưa Ni sư, Niết-bàn lấy gì làm đối trọng?

“*Accayāsi, āvuso, accassarāvuso
visākha, pañhaṃ, nāsakkhi
pañhānaṃ pariyantaṃ gahetuṃ.*

Hiền giả Visākha, câu hỏi đi quá xa, vượt ra ngoài giới hạn câu trả lời.

*Nibbānogadhañhi, āvuso visākha,
brahmacariyaṃ,
nibbānaparāyanaṃ
nibbānapariyosānaṃ.*

Hiền giả Visākha, phạm hạnh là để thể nhập vào Niết-bàn, để lấy Niết-bàn làm bến bờ, làm đích đến tối hậu.

*Ākaṅkhamāno ca tvaṃ, āvuso
visākha, bhagavantam
upasaṅkamtivā etamatthaṃ
puccheyyāsi,
yathā ca te bhagavā byākaroti
tathā naṃ dhāreyyāsi”ti.*

Hiền giả Visākha, nếu hiền giả muốn, hãy đến chỗ Thế Tôn ở, và hỏi ý nghĩa này.

Và Thế Tôn trả lời cho hiền giả như thế nào, hãy như vậy thọ trì.

*Atha kho visākho upāsako
dhammadinnāya bhikkhuniyā
bhāsitaṃ abhinanditvā anumoditvā
uṭṭhāyāsanaṃ dhammadinnaṃ
bhikkhuniṃ abhivādetvā
padakkhiṇaṃ katvā yena bhagavā
tenupasaṅkami;*

Rồi nam cư sĩ Visākha hoan hỷ, tín thọ lời tỷ-kheo-ni Dhammadinnā giảng, từ chỗ ngồi đứng dậy, đánh lễ tỷ-kheo ni Dhammadinnā, thân bên phải hướng về phía tỷ-kheo-ni rồi từ biệt, đi đến chỗ Thế Tôn ở.

*upasaṅkamtivā bhagavantam
abhivādetvā ekamantaṃ nisīdi.*

Sau khi đến, đánh lễ Thế Tôn rồi ngồi xuống một bên.

*Ekamantaṃ nisinno kho visākho
upāsako yāvatako ahoṣi
dhammadinnāya bhikkhuniyā
saddhiṃ kathāsallāpo taṃ sabbam
bhagavato ārocesi.*

Ngồi một bên, nam cư sĩ Visākha thuật lại cho Thế Tôn tất cả câu chuyện đàm đạo với tỷ-kheo-ni Dhammadinnā.

*Evaṃ vutte, bhagavā visākhaṃ
upāsakaṃ etadavoca*

Khi nghe nói vậy, Thế Tôn nói với nam cư sĩ Visākha:

–“*paṇḍitā, visākha, dhammadinnā
bhikkhunī, mahāpaññā, visākha,
dhammadinnā bhikkhunī.*

Này Visākha, tỷ-kheo-ni Dhammadinnā là bậc Hiền trí! Này Visākha, tỷ-kheo-ni Dhammadinnā là bậc Đại tuệ.

*Maṃ cepi tvaṃ, visākha,
etamatthaṃ puccheyyāsi, ahampi
taṃ evamevaṃ byākareyyaṃ,
yathā taṃ dhammadinnāya
bhikkhuniyā byākataṃ.*

Này Visākha, nếu người hỏi Ta ý nghĩa ấy, Ta cũng trả lời như tỷ-kheo-ni Dhammadinnā đã trả lời.

*Eso cevetassa attho.
Evañca naṃ dhārehi”ti.*

Người đối với nghĩa này,
hãy như vậy thọ trì.

*Idamavoca bhagavā.
Attamano visākho upāsako
bhagavato bhāsitaṃ abhinandīti.*

Thế Tôn thuyết giảng như vậy.
Nam cư sĩ Visākha hoan hỷ, tin thọ
lời Thế Tôn dạy.

(Majjhimanikāya, Cūḷayamakavagga)

(Trung Bộ Kinh, Phẩm Tiểu Song)

ATTADĪPĀ

Attadīpā, bhikkhave, viharatha

*attasaraṇā
anaññasaraṇā,
dhammadīpā
dhammasaraṇā
anaññasaraṇā.*

*Kathaṅca, bhikkhave, bhikkhu
attadīpo viharati*

*attasaraṇo
anaññasaraṇo
dhammadīpo
dhammasaraṇo
anaññasaraṇo?*

*Idha, bhikkhave, bhikkhu kāye
kāyānupassī viharati
ātāpī sampajāno satimā
vineyya loke abhijjhādomanassaṃ.
Vedanāsu vedanānupassī...pe...
citte cittānupassī...pe...
dhammesu dhammānupassī viharati
ātāpī sampajāno satimā
vineyya loke abhijjhādomanassaṃ.*

*Evaṃ kho, bhikkhave, bhikkhu
attadīpo viharati*

*attasaraṇo
anaññasaraṇo
dhammadīpo
dhammasaraṇo
anaññasaraṇo.*

HẢI ĐẢO TỰA NƯƠNG

Này các Tỷ kheo, hãy sống tự mình là ngọn đèn cho chính mình, tự mình nương tựa mình, không nương tựa một ai khác, lấy Chánh pháp làm ngọn đèn, nương tựa Chánh pháp, không nương tựa một gì khác.

Này các Tỷ kheo, thế nào là một Tỷ kheo sống tự mình là ngọn đèn cho chính mình, tự mình nương tựa mình, không nương tựa một ai khác, lấy Chánh pháp làm ngọn đèn, nương tựa Chánh pháp, không nương tựa một gì khác?

Này các Tỷ kheo, ở đây vị Tỷ kheo sống quán thân trên tự thân, nhiệt tâm, tinh cần, chánh niệm, tỉnh giác, để diệt trừ tham ưu ở đời, trên các cảm thọ... trên các tâm... Quán pháp trên các pháp, nhiệt tâm, tinh cần, chánh niệm, tỉnh giác, để có thể diệt trừ tham ưu ở đời.

Như vậy này các Tỷ kheo, vị Tỷ kheo sống tự mình là ngọn đèn cho chính mình, tự mình nương tựa mình, không nương tựa một ai khác, lấy Chánh pháp làm ngọn đèn, nương tựa Chánh pháp, không nương tựa một gì khác.

*“Gocare, bhikkhave,
caratha sake pettike visaye.*

Này các Tỷ kheo, hãy đi lại trong giới hạn được phép của mình, trong giới hạn Tổ phụ các người truyền lại.

*Gocare, bhikkhave, carantā sake
pettike visaye*

Này các Tỷ kheo, nếu các người đi lại trong giới hạn được phép của mình,

āyunāpi vaḍḍhissatha,

trong giới hạn Tổ phụ các người truyền lại thời tuổi thọ sẽ được tăng thịnh,

*vaṇṇenapi vaḍḍhissatha,
sukhenapi vaḍḍhissatha,
bhogenapi vaḍḍhissatha,
balenapi vaḍḍhissatha.*

sắc đẹp sẽ được tăng thịnh,
an lạc sẽ được tăng thịnh,
tài sản sẽ được tăng thịnh,
uy lực sẽ được tăng thịnh.

*“Kiñca, bhikkhave, bhikkhuno
āyusmiṃ?”*

Này các Tỷ kheo, như thế nào vị Tỷ kheo tuổi thọ được tăng thịnh?

*Idha, bhikkhave, bhikkhu
chandasaṃmādhīpadhānaśākhāra-
saṃnāgataṃ iddhipādaṃ
bhāveti,*

Này các Tỷ kheo, ở đây, vị Tỷ kheo tu tập thần túc, đầy đủ Dục thiên định tinh cần hành;

*vīriyaśādhīpadhānaśākhāra-
saṃnāgataṃ iddhipādaṃ
bhāveti,*

Tu tập thần túc, đầy đủ Tinh tấn thiên định tinh cần hành;

*cittasaṃmādhī-
padhānaśākhārasaṃnāgataṃ
iddhipādaṃ bhāveti,*

Tu tập thần túc, đầy đủ Tâm định tinh cần hành;

*vīmaṃsāśādhīpadhānaśākhāra-
saṃnāgataṃ iddhipādaṃ
bhāveti.*

Tu tập thần túc, đầy đủ Tư duy thiên định tinh cần hành.

*So imesaṃ catunnaṃ
iddhipādānaṃ bhāvitattā
bahulīkatattā ākaṅkhamāno kappam
vā tiṭṭheyya kappāvesaṃ vā.*

Vị này tu tập bốn pháp thần túc này một cách tinh cần, nếu muốn sống kéo dài một kiếp hay năm còn lại của một kiếp.

*Idaṃ kho, bhikkhave, bhikkhuno
āyusmiṃ.*

Này các Tỷ kheo, như vậy Ta nói
vị Tỷ kheo tuổi thọ được tăng
thịnh.

*“Kiñca, bhikkhave, bhikkhuno
vaṇṇasmim?
Idha, bhikkhave, bhikkhu sīlavā hoti,*

Này các Tỷ kheo, thế nào là vị Tỷ
kheo sắc đẹp được tăng thịnh?
Này các Tỷ kheo, ở đây, vị Tỷ kheo
sống giữ giới luật,

*pātimokkhasaṃvarasaṃvuto
viharati ācāragocarasampanno,
aṇumattesu vajjesu bhayadassāvī,

samādāya sikkhati sikkhāpadesu.*

chế ngự với sự chế ngự của giới
bổn, đầy đủ oai nghi chánh hạnh,
thấy nguy hiểm trong những lỗi
nhỏ nhặt,
thọ lãnh và tu học trong giới pháp.

*Idaṃ kho, bhikkhave, bhikkhuno
vaṇṇasmim.*

Này các Tỷ kheo, như vậy vị Tỷ
kheo sắc đẹp được tăng thịnh.

*“Kiñca, bhikkhave, bhikkhuno
sukhasmim?*

Này các Tỷ kheo, thế nào là vị Tỷ
kheo an lạc được tăng thịnh?

*Idha, bhikkhave, bhikkhu vivicceva
kāmehi vivicca akusalehi dhammehi
savitakkaṃ savicāraṃ vivekaṃ
pītisukhaṃ paṭhamaṃ jhānaṃ
upasampajja viharati.*

Này các Tỷ kheo, ở đây, vị Tỷ kheo
ly dục, ly ác pháp, chứng và trú Sơ
Thiền, một trạng thái hỷ lạc do ly
dục sanh với tâm, với tứ;

*Vitakka-vicārānaṃ
vūpasamā...pe... dutiyaṃ
jhānaṃ...pe...*

Diệt tâm, diệt tứ, chứng và trú Nhị
Thiền,

tatiyaṃ jhānaṃ...pe...

Một trạng thái hỷ lạc do định sanh,
không tâm, không tứ... chứng và
trú Tam Thiền...

*catutthaṃ jhānaṃ upasampajja
viharati.*

chứng và trú Tứ Thiền.

Idaṃ kho, bhikkhave, bhikkhuno, sukhasmiṃ.

Này các Tỷ kheo, như vậy vị Tỷ kheo an lạc được tăng thịnh.

“Kiñca, bhikkhave, bhikkhuno bhogasmīṃ?

Này các Tỷ kheo, thế nào là vị Tỷ kheo tài sản được tăng thịnh?

Idha, bhikkhave, bhikkhu mettāsaḥagatena cetasā ekaṃ disaṃ pharivā viharati.

Này các Tỷ kheo, ở đây, vị Tỷ kheo an trú, biến mãn một phương với từ tâm.

Tathā dutiyaṃ.

Phương thứ hai cũng vậy.

Tathā tatiyaṃ.

Phương thứ ba cũng vậy.

Tathā catutthaṃ.

Phương thứ tư cũng vậy.

Iti uddhamadho tiriyaṃ sabbadhi sabbattatāya sabbāvantam lokam mettāsaḥagatena cetasā vipulena mahaggatena appamāṇena averena abyāpajjena pharivā viharati.

Như vậy cùng khắp thế giới, trên, dưới, bề ngang, hết thủy phương xứ, cùng khắp vô biên giới, vị ấy an trú biến mãn với từ tâm, quảng đại vô biên, không hận, không sân,

Karuṇāsaḥagatena cetasā...pe...

Với bi tâm...

muditāsaha-gatena cetasā...pe...

Với hỷ tâm ...

upekkhāsaḥagatena cetasā ekaṃ disaṃ pharivā viharati.

Vị ấy an trú biến mãn một phương với xả tâm.

Tathā dutiyaṃ.

Phương thứ hai cũng vậy

Tathā tatiyaṃ.

Phương thứ ba cũng vậy

Tathā catutthaṃ.

Phương thứ tư cũng vậy.

Iti uddhamadho tiriyaṃ sabbadhi sabbattatāya sabbāvantam lokam upekkhāsaḥagatena cetasā vipulena mahaggatena appamāṇena averena abyāpajjena pharivā viharati.

Như vậy cùng khắp thế giới, trên, dưới, bề ngang, hết thủy phương xứ, cùng khắp vô biên giới, vị ấy an trú biến mãn với xả tâm, quảng đại vô biên, không hận, không sân.

Idaṃ kho, bhikkhave, bhikkhuno bhogasmim̃.

Này các Tỷ kheo, như vậy vị Tỷ kheo, tài sản được tăng thịnh.

“Kiñca, bhikkhave, bhikkhuno balasmim̃?

Này các Tỷ kheo, như thế nào là vị Tỷ kheo có uy lực được tăng thịnh?

Idha, bhikkhave, bhikkhu āsavānaṃ khayā anāsavaṃ cetovimuttiṃ paññāvimuttiṃ diṭṭheva dhamme sayamañ abhiññā sacchikatvā upasampajja viharati.

Này các tỷ kheo, ở đây vị Tỷ kheo, với sự diệt tận các lậu hoặc, tự mình biết và chứng, đạt đến an trú ngay trong hiện tại tâm giải thoát, tuệ giải thoát không còn các lậu hoặc.

Idaṃ kho, bhikkhave, bhikkhuno balasmim̃.

Này các Tỷ kheo, như vậy là vị Tỷ kheo có uy lực được tăng thịnh.

“Nāhaṃ, bhikkhave, aññaṃ ekabalampi samanupassāmi yaṃ evamañ duppasahaṃ, yathayidaṃ, bhikkhave, mārabalaṃ.

Này các Tỷ kheo, ta quán sát và thấy không có một uy lực nào khác khó nhiếp phục hơn uy lực của Ma vương.

Kusalānaṃ, bhikkhave, dhammānaṃ samādānahaṃtu evamidaṃ puññaṃ pavaddhati”ti

Này các Tỷ kheo, chính nhờ chấp nhận và thực hành những thiện pháp ấy mà công đức này được tăng thịnh!

(Cakkavattisutta, Dīghanikaya)

(Kinh Chuyển Luân Vương, Trường Bộ)

SUTTANTAMAHAĀPADESADHAMMA BỐN ĐẠI CỨ PHÁP (Kinh Tạng)

*“Cattārome, bhikkhave,
mahāpadese desessāmi, taṃ
suṇātha, sādhukaṃ
manasikarotha, bhāssissāmi”ti.*

Này các tỳ-kheo, Ta sẽ giảng bốn Đại Cứ Pháp, hãy nghe và suy nghiệm kỹ, Ta sẽ giảng.

*“Evaṃ, bhante”ti kho te bhikkhū
bhagavato paccassosuṃ.*

Xin vâng, bạch Thế Tôn! Các tỳ-kheo ấy vâng lời Thế Tôn,

Bhagavā etadavoca –

Thế Tôn giảng như sau:

*“Idha, bhikkhave, bhikkhu evaṃ
vadeyya –*

Này các tỳ-kheo, có thể có tỳ-kheo nói:

*‘sammukhā metāṃ, āvuso,
bhagavato sutāṃ sammukhā
paṭiggahitaṃ, ayaṃ dhammo
ayaṃ vinayo idaṃ
satthusāsana’nti...*

"Thưa hiền giả, chính tôi được nghe, được thọ trì trực tiếp từ Thế Tôn, rằng đây là Pháp, đây là Luật, đây là lời dạy của Ngài"...

*“Idha pana, bhikkhave, bhikkhu
evaṃ vadeyya –
‘amukasmīṃ nāma āvāse saṅgho
viharati sathero sapāmoḁkko.
Tassa me saṅghassa sammukhā
sutāṃ sammukhā paṭiggahitaṃ,
ayaṃ dhammo ayaṃ vinayo idaṃ
satthusāsana’nti...*

Hoặc có tỳ-kheo nói:

"Tại nơi kia, có một tăng đoàn gồm toàn các trưởng lão, tôn túc. Chính tôi được nghe, được thọ trì trực tiếp từ tăng đoàn ấy, rằng đây là Pháp, đây là Luật, đây là lời dạy của Thế Tôn"...

*“Idha pana, bhikkhave, bhikkhu
evaṃ vadeyya –
‘amukasmīṃ nāma āvāse
sambahulā therā bhikkhū viharanti
bahussutā āgatāgamā
dhammadharā vinayadharā
mātikādharā.*

Hoặc có vị tỳ-kheo nói:

"Tại nơi kia có nhiều tỳ-kheo tôn túc gồm toàn những vị đa văn, trì tạng, trì pháp, trì luật và tinh thông yếu nghĩa giáo lý.

*Tesaṃ me therānaṃ sammukhā
sutaṃ sammukhā paṭiggahitaṃ –
ayaṃ dhammo ayaṃ vinayo idaṃ
satthusāsana’nti...*

Chính tôi được nghe, được thọ trì trực tiếp từ các vị tôn túc ấy, rằng đây là Pháp, đây là Luật, đây lời dạy của của Thế Tôn"...

*“Idha pana, bhikkhave, bhikkhu
evaṃ vadeyya –
‘amukasmīṃ nāma āvāse eko
thero bhikkhu viharati bahussuto
āgatāgamo dhammadharo
vinayadharo mātikādharo.
Tassa me therassa sammukhā
sutaṃ sammukhā paṭiggahitaṃ –
ayaṃ dhammo ayaṃ vinayo idaṃ
satthusāsana’nti.*

Hoặc có tỷ-kheo nói:

"Tại nơi kia, có một vị tôn túc là bậc đa văn, trì tạng, trì pháp, trì luật và tinh thông yếu nghĩa giáo lý.

*Tassa, bhikkhave, bhikkhuno
bhāsitaṃ neva abhinanditabbaṃ
nappaṭikkositabbaṃ.*

Chính tôi được nghe, được thọ trì trực tiếp từ vị tôn túc ấy, rằng đây là Pháp, đây là Luật, đây lời dạy của Thế Tôn “.

Này các tỷ-kheo, các người không nên tán ang, không nên hủy ang lời nói của tỷ-kheo ấy.

*Anabhinanditvā appaṭikkositvā tāni
padabyañjanāni sādhukaṃ
uggahetvā sutte osāritabbāni,
vinaye sandassetabbāni.*

Không tán ang, không hủy ang, mỗi mỗi chữ, mỗi mỗi câu, cần phải được học hỏi kỹ lưỡng và đem so sánh với Kinh, đối chiếu với Luật.

*Tāni ce sutte osāriyamānāni
vinaye sandassiyamānāni
na ceva sutte osaranti,
na ca vinaye sandissanti,
niṭṭhamettha gantabbaṃ*

Khi đem so sánh với Kinh, đối chiếu với Luật, và nếu chúng không phù hợp với Kinh, không tương ứng với Luật, thì các người có thể kết luận:

*– ‘addhā, idaṃ na ceva tassa
bhagavato vacanaṃ; tassa ca
therassa duggahita’nti.*

“Chắc chắn những lời này không phải là lời của Thế Tôn, và tỷ-kheo ấy đã thọ giáo sai lầm”.

*Iti hetuṃ, bhikkhave,
chaḍḍeyyātha.*

Và này các tỷ-kheo, các người hãy từ bỏ chúng.

*Tāni ca sutte osāriyamānāni
vinaye sandassiyamānāni
sutte ceva osaranti,
vinaye ca sandissanti,
niṭṭhamettha gantabbaṃ*

Khi đem so sánh với Kinh, đem đối chiếu với Luật, nếu chúng phù hợp với Kinh, tương ứng với Luật, thòì các người có thể kết luận:

– ‘*addhā, idaṃ tassa bhagavato vacanaṃ; tassa ca therassa suggahita’nti.*

"Chắc chắn những lời ấy là lời dạy của Thế Tôn và tỳ-kheo ấy đã thọ giáo chơn chánh".

Ime kho, bhikkhave, cattāro mahāpadese dhāreyyāthā”ti.

Này các tỳ-kheo, các người hãy thọ trì bốn đại cứ pháp này.

(*Mahāparinibbānasutta, Dīghanikaya*)

(*Kinh Đại Bát Niết Bàn, Trường Bộ*)

VINAYACATUMAHĀPADESAKATHĀ BỐN ĐẠI CỨ PHÁP (Luật Tạng)

*Tena kho pana samayena
bhikkhūnaṃ kismiñci kismiñci
ṭhāne kukkuccaṃ uppajjati
“kiṃ nu kho bhagavatā
anunñātāṃ, kiṃ ananunñātā”nti?*

Lần đó, khi các Tỳ kheo có lòng nghi ngại áy náy với những điều mình làm mà không biết chuyện ấy có nằm trong những điều Thế Tôn đã ngăn cấm hay cho phép?

Bhagavato etamatthaṃ ārocesuṃ.

Nhân sự kiện này Đức Phật đã dạy bốn tiêu chí để chư tăng y cứ theo đó mà tự xét mỗi khi hành động:

*“Yaṃ, bhikkhave, mayā ‘idaṃ na
kappatī’ti appaṭikkhittaṃ tañce
akappiyaṃ anulometi, kappiyaṃ
paṭibāhati, taṃ vo na kappati.*

Điều nào Như Lai chưa ngăn cấm nhưng xét ra là chuyện không nên làm, tức không đúng pháp hay không hợp luật thì điều ấy không nên làm.

*Yaṃ, bhikkhave, mayā ‘idaṃ na
kappatī’ti appaṭikkhittaṃ tañce
kappiyaṃ anulometi, akappiyaṃ
paṭibāhati, taṃ vo kappati.*

Điều nào Như Lai chưa ngăn cấm nhưng xét ra là chuyện có thể làm, tức không trái đạo, trái luật thì điều ấy có thể làm.

*Yaṃ, bhikkhave, mayā ‘idaṃ
kappatī’ti ananunñātāṃ tañce
akappiyaṃ anulometi, kappiyaṃ
paṭibāhati, taṃ vo na kappati.*

Điều nào Như Lai chưa cho phép nhưng xét ra là chuyện không nên làm, tức không đúng pháp hay không hợp luật thì điều ấy không nên làm.

*Yaṃ, bhikkhave, mayā ‘idaṃ
kappatī’ti ananunñātāṃ, tañce
kappiyaṃ anulometi, akappiyaṃ
paṭibāhati, taṃ vo kappatī’ti.*

Điều nào Như Lai chưa cho phép nhưng xét ra là chuyện có thể làm, tức không trái đạo, trái luật thì điều ấy có thể làm.

*(Vinayapitaka, Mahāvagga,
Bhesajjakkhanda)*

*(Luật Tạng, Đại Phẩm, Chương Thuốc
men, TK dịch)*

ARIYASACCAKATHĀ

*Catunnaṃ, bhikkhave,
ariyasaccānaṃ ananubodhā
appaṭivedhā evamidaṃ
dīghamaddhānaṃ sandhāvitāṃ
saṃsaritaṃ mamañceva
tumhākañca.*

Katamesaṃ catunnaṃ?

*Dukkhasa, bhikkhave,
ariyasaccassa...
Dukkhasamudayaṃ, bhikkhave,
ariyasaccassa...
Dukkhanirodhassa, bhikkhave,
ariyasaccassa...
Dukkhanirodhagāminiyā
paṭipadāya, bhikkhave,
ariyasaccassa ananubodhā
appaṭivedhā evamidaṃ
dīghamaddhānaṃ sandhāvitāṃ
saṃsaritaṃ mamañceva
tumhākañca.*

*Tayidaṃ, bhikkhave, dukkhaṃ
ariyasaccaṃ anubuddhaṃ
paṭividdhaṃ,
dukkhasamudayaṃ ariyasaccaṃ
anubuddhaṃ paṭividdhaṃ,
dukkhanirodhagāminī paṭipadā
ariyasaccaṃ anubuddhaṃ
paṭividdhaṃ,
ucchinnā bhavataṇhā,
khīṇā bhavanetti,*

natthidāni punabbhavo”ti.

GIÁO LÝ BỐN ĐẾ

Này các tỳ-kheo, chính vì không giác ngộ, không thông hiểu Bốn thánh đế, mà ta và các người phải lưu chuyển luân hồi bao đời.

Bốn Thánh Đế ấy là gì?

Do không hiểu biết và chứng ngộ được Khổ Thánh Đế,
Tập Thánh Đế,

Diệt Thánh Đế và

Đạo Thánh Đế
nên Ta và các người phải lưu
chuyển luân hồi bao đời.

Này các tỳ-kheo, một khi
Khổ Thánh Đế,

Tập Thánh Đế,

Diệt Thánh Đế và
Đạo Thánh Đế này được giác ngộ,
được thông hiểu,
thời hữu ái được diệt trừ,
sự dốt dẫn đến một đời sống được
đoạn tuyệt,
nay không còn kiếp tái sinh nào
nữa.

*Idamavoca bhagavā. Idam vatvāna
sugato athāparam etadavoca
satthā –*

*“Catunnam ariyasaccānam,
yathābhūtam adassanā;*

*Samsitam dīghamaddhānam, tāsū
tāsveva jātisū.*

*Tāni etāni diṭṭhāni, bhavanetti
samūhatā;*

*Ucchinnaṃ mūlaṃ dukkhassa,
natthi dāni punabbhavo”ti.*

“iti sīlam, iti samādhi, iti paññā.

*Sīlāparibhāvito samādhi
mahapphalo hoti mahānisamsa.*

*Samādhiparibhavitā paññā
mahapphalā hoti mahānisamsā.*

*Paññāparibhāvitaṃ cittaṃ
sammadeva āsavehi vimuccati,
seyyathidaṃ – kāmāsavā,
bhavāsavā, avijjāsavā”ti.*

(Mahāparinibbānasutta, Dīghanikaya)

Thế Tôn thuyết như vậy. Thiện Thế
lại nói thêm:

- Chính vì không thấy như thật Bốn
thánh đế nên có sự luân chuyển lâu
ngày trong nhiều đời.

Khi những sự thực này được nhận
thức,

nguyên nhân của một đời sống
khác được trừ diệt,

khi khổ căn được đoạn trừ, sẽ
không còn một đời sống khác nữa.

- Đây là Giới, đây là Định, đây là
Tuệ.

Định cùng tu với Giới sẽ đưa đến
quả vị lớn, lợi ích lớn.

Tuệ cùng tu với Định sẽ đưa đến
quả vị lớn, lợi ích lớn.

Tâm cùng tu với Tuệ sẽ đưa đến
giải thoát hoàn toàn các món lậu
hoặc, ở đây gồm có Dục lậu, Hữu
lậu (tri kiến lậu), Vô minh lậu.

(Kinh Đại Bát Niết Bàn, Trường Bộ)

BĀLAPAṆḌITASUTTA

Evaṃ me sutam –

*ekam samayaṃ bhagavā
sāvattḥiyaṃ viharati jetavane
anāthapiṇḍikassa ārāme.*

*Tatra kho bhagavā bhikkhū
āmantesi – “bhikkhavo”ti.
“Bhadante”ti te bhikkhū bhagavato
paccassosum. Bhagavā etadavoca*
–

*“Tīṇimāni, bhikkhave, bālassa
bālalakkhaṇāni bālanimittāni
bālāpadānāni. Katamāni tīṇi?*

*Idha, bhikkhave, bālo
duccintitacintī ca hoti
dubbhāsītabhāsī ca
dukkāṭakammakārī ca.*

*No cetam, bhikkhave, bālo
duccintitacintī ca abhaviṣṣa
dubbhāsītabhāsī ca
dukkāṭakammakārī ca kena naṃ
paṇḍitā jāneyyum – ‘bālo ayaṃ
bhavaṃ asappuriso’ti?*

*Yasmā ca kho, bhikkhave, bālo
duccintitacintī ca hoti
dubbhāsītabhāsī ca
dukkāṭakammakārī ca tasmā naṃ
paṇḍitā jānanti –*

KINH HIỀN NGU

Như vậy tôi nghe.

Một thời Thế Tôn ở Sāvattḥi (Xá-vệ), Jetavana (Kỳ-đà viên), tại tịnh xá ông Anāthapiṇḍika (Cấp Cô Độc).

Tại đây, Thế Tôn gọi các Tỷ-kheo: “Này các Tỷ-kheo”. – “Thưa vâng, bạch Thế Tôn”, các Tỷ-kheo ấy vâng đáp Thế Tôn. Thế Tôn nói như sau:

Này các Tỷ-kheo, có ba đặc điểm, đặc tướng, và đặc trưng này của người ngu. Thế nào là ba?

Ở đây, này các Tỷ-kheo, người ngu suy nghĩ với tư duy bất thiện, nói năng với ngôn từ bất thiện và thực hiện các hành động bất thiện.

Này các Tỷ-kheo, nếu người ngu không suy nghĩ với tư duy bất thiện, nói năng với ngôn từ bất thiện và thực hiện các hành động bất thiện, thì làm sao kẻ trí biết được người ấy: “Người này là người ngu, không phải là Chân nhân”?

Và vì rằng, này các Tỷ-kheo, người ngu suy nghĩ với tư duy bất thiện, nói năng với ngôn từ bất thiện và thực hiện các hành động bất thiện, do vậy, người trí biết người ấy:

‘bālo ayaṃ bhavaṃ asappuriso’ti.

*Sa kho so, bhikkhave, bālo
tividhaṃ diṭṭheva dhamme
dukkhaṃ domanassaṃ
paṭisaṃvedeti.*

*Sace, bhikkhave, bālo sabhāyaṃ
vā nisinno hoti, rathikāya vā
nisinno hoti, siṅghātake vā nisinno
hoti; tatra ce jano tajjaṃ
tassārappaṃ kathaṃ manteti.*

*Sace, bhikkhave, bālo paṇātipātī
hoti, adinnādāyī hoti,
kāmesumicchācārī hoti, musāvādī
hoti, surāmerayamajjapa-
mādaṭṭhāyī hoti,*

*tatra, bhikkhave, bālassa evaṃ
hoti –*

*‘yaṃ kho jano tajjaṃ tassārappaṃ
kathaṃ manteti, saṃvijjanteva te
dhammā mayi, ahañca tesu
dhammesu sandissāmi’ti.*

*Idaṃ, bhikkhave, bālo paṭhamaṃ
diṭṭheva dhamme dukkhaṃ
domanassaṃ paṭisaṃvedeti.*

*‘Puna caparaṃ, bhikkhave, bālo
passati rājāno coraṃ āgucāriṃ
gahetvā vividhā kammakāraṇā
kārente*

“Người này là người ngu, không phải là Chân nhân”.

Người ngu ấy, này các Tỷ-kheo, ngay trong hiện tại cảm thọ ba loại khổ ưu.

Này các Tỷ-kheo, nếu người ngu ngồi giữa hội chúng, hay ngồi bên đường có xe cộ qua lại, hay tại ngã đường, tại đây khi thấy mọi người chuyện trò, bàn luận điều gì liên quan đến những điều ác mà kẻ ngu thường làm

thì người ngu, này các Tỷ-kheo, vốn là kẻ sát sanh, lấy của không cho, theo tà hạnh trong dâm dục, nói dối, say rượu men, rượu nấu, thường ở đây,

Này các Tỷ-kheo, sẽ suy nghĩ như sau:

“Các người ấy nghĩ đến câu chuyện thích hợp về ta, vì những pháp ấy thật có nơi ta và ta có những pháp ấy”.

Này các Tỷ-kheo, đây là loại khổ ưu thứ nhất, người ngu cảm thọ ngay trong hiện tại.

Lại nữa, này các Tỷ-kheo, người ngu thấy các vua chúa sau khi bắt tên trộm cướp có phạm tội, liền áp dụng nhiều hình phạt sai khác.

*kasāhipi tālente vettehipi tālente
addhadanḍakehipi tālente
hatthampi chindante
pādampi chindante
hatthapādampi chindante
kaṇṇampi chindante
nāsampi chindante
kaṇṇanāsampi chindante
bilaṅgathālikampi karonte
saṅkhamuṇḍikampi karonte*

Họ đánh bằng roi, họ đánh bằng
gậy, họ đánh bằng côn,
họ chặt tay,
họ chặt chân,
họ chặt tay chân,
họ xẻo tai,
họ cắt mũi,
họ xẻo tai cắt mũi;
họ dùng hình phạt vạc dầu, họ dùng
hình phạt bồi đắp hình (xẻo đỉnh đầu
thành hình con sò)

rāhumukhampi karonte

Họ dùng hình phạt la hầu khẩu
hình,

jotimālikampi karonte

hỏa man hình (lấy lửa đốt thành
vòng hoa),

hatthapajjotikampi karonte

chúc thủ hình (đốt tay),

erakavattikampi karonte

khu hành hình (lấy rơm bện lại rồi
siết chặt),

cīrakavāsikampi karonte

bì y hình (lấy vỏ cây làm áo),

eṇeyyakampi karonte

linh dương hình (hình phạt con dê
núi),

baḷisamaṃsikampi karonte

câu nhục hình (lấy câu móc vào
thịt),

kaḥāpaṇikampi karonte

tiền hình (cắt thịt thành hình đồng
tiền),

khārāpatacchikampi karonte

khối tráp hình,

palighaparivattikampi karonte

chuyển hình,

palālapīṭhakampi karonte

cao đập đài,

tattenapi telena osiṅcante

họ tưới bằng dầu sôi,

sunakhehipi khādāpente

họ cho chó ăn,

jīvantampi sūle uttāsente

họ đóng cọc những người sống,

asināpi sīsam chindante.

họ lấy gươm chặt đầu.

*Tatra, bhikkhave, bālassa evaṃ
hoti – ‘yathārūpānaṃ kho
pāpakānaṃ kammānaṃ hetu
rājāno coraṃ āgucāriṃ gahetvā
vividhā kammakāraṇā kārenti –*

Ở đây, này các Tỷ-kheo, người ngu
nghĩ như sau: “Do nhân các ác
hành như vậy, các vua chúa sau khi
bắt tên trộm cướp có phạm tội, liền
áp dụng những hình phạt sai khác.

*kasāhipi tāḷenti...pe... asināpi
sīsam chindanti;*

Họ đánh bằng roi, họ đánh bằng gậy, họ đánh bằng côn, họ chặt tay, họ chặt chân, họ chặt tay chân... họ lấy gươm chặt đầu.

*saṃvijjanteva te dhammā mayi,
ahañca tesu dhammesu
sandissāmi. Maṃ cepi rājāno
jāneyyum, mampi rājāno gahetvā
vividhā kammakāraṇā kāreyyum –
kasāhipi tāḷeyyum...pe...
jīvantampi sūle uttāseyyum,
asināpi sīsam chindeyyu'nti.*

Những pháp ấy có thật nơi ta và ta có những pháp ấy. Nếu các vua chúa biết về ta, các vua chúa ấy sau khi bắt ta liền áp dụng nhiều hình phạt sai khác. Họ đánh bằng roi, họ đánh bằng gậy, họ đánh bằng côn... họ lấy gươm chặt đầu.”

*Idampi, bhikkhave, bālo dutiyaṃ
diṭṭheva dhamme dukkhaṃ
domanassaṃ paṭisaṃvedeti.*

Này các Tỷ-kheo, đây là loại khổ ưu thứ hai, người ngu cảm thọ ngay trong hiện tại.

*“Puna caparaṃ, bhikkhave, bālaṃ
piṭhasamārūḷhaṃ vā
mañcasamārūḷhaṃ vā chamāyaṃ
vā semānaṃ, yānissa pubbe
pāpakāni kammāni katāni kāyena
duccaritāni vācāya duccaritāni
manasā duccaritāni tānissa tamhi
samaye olambanti ajjholambanti
abhippalambanti.*

Lại nữa, này các Tỷ-kheo, khi người ngu ngồi trên ghế, trên giường, hay nằm trên đất, lúc bấy giờ, những ác nghiệp người ấy làm từ trước, như thân ác hành, khẩu ác hành, ý ác hành, sẽ lơ lửng, treo thòng, đè nặng lên người ấy.

*Seyyathāpi, bhikkhave, mahataṃ
pabbatakūṭānaṃ chāyā
sāyanhasamayaṃ pathaviyā
olambanti ajjholambanti
abhippalambanti;*

Ví như, này các Tỷ-kheo, vào buổi chiều, những bóng các đỉnh núi sẽ lơ lửng, treo thòng, đè nặng lên mọi vật bên dưới.

*evameva kho, bhikkhave, bālaṃ
piṭhasamārūḷhaṃ vā
mañcasamārūḷhaṃ vā chamāyaṃ
vā semānaṃ,*

Cũng vậy, này các Tỷ-kheo, khi người ngu ngồi trên ghế, hay ngồi trên giường, hay nằm dưới đất,

*yānissa pubbe pāpakāni kammāni
katāni kāyena duccharitāni vācāya
duccaritāni manasā duccharitāni
tānissa tamhi samaye olambanti
ajjholambanti abhippalambanti.*

*Tatra, bhikkhave, bālassa evaṃ
hoti – ‘akataṃ vata me kalyāṇaṃ,
akataṃ kusalaṃ, akataṃ
bhīruttāṇaṃ; kataṃ pāpaṃ, kataṃ
luddaṃ, kataṃ kibbisamaṃ.*

*Yāvatā, bho, akatakalyāṇānaṃ
akatakusalānaṃ
akatabhīruttāṇānaṃ katapāpānaṃ
kataluddānaṃ katakibbisānaṃ gati
taṃ gatiṃ pecca gacchāmi’ti.*

*So socati kilamati paridevati
urattāliṃ kandati sammohaṃ
āpajjati.*

*Idampi, bhikkhave, bālo tatiyaṃ
ditṭheva dhamme dukkhaṃ
domanassaṃ paṭisaṃvedeti.*

*“Sa kho so, bhikkhave, bālo
kāyena duccharitaṃ caritvā vācāya
duccaritaṃ caritvā manasā
duccaritaṃ caritvā kāyassa bhedā
paraṃ maraṇā apāyaṃ duggatiṃ
vinipātaṃ nirayaṃ upapajjati.*

*Yaṃ kho taṃ, bhikkhave, sammā
vadamāno vadeyya – ‘ekantaṃ
aniṭṭhaṃ ekantaṃ akantaṃ
ekantaṃ amanāpa’nti, nirayameva
taṃ sammā vadamāno vadeyya –*

trong khi đó các nghiệp quá khứ của người ấy, ở đây gồm có thân ác hành, khẩu ác hành, ý ác hành, sẽ lơ lửng, treo thòng, đè nặng lên người ấy.

Ở đây, này các Tỷ-kheo, người ngu suy nghĩ như sau: “Thật sự ta không làm điều phước, không làm điều thiện, không xây dựng một điểm tựa an toàn, mà làm toàn điều ác độc, hung bạo, tội lỗi.

Do không làm điều phước, không làm điều thiện, không xây dựng một điểm tựa an toàn, mà làm toàn điều ác độc, hung bạo, tội lỗi nên phải đi đến ác thú; Khổ cảnh là chỗ ta phải về sau khi chết”.

Người ấy sầu muộn, than van, than khóc, đấm ngực, rên la và rơi vào bất tỉnh.

Này các Tỷ-kheo, đây là sự khổ ưu thứ ba, ngay trong hiện tại, người ngu (phải) cảm thọ.

Này các Tỷ-kheo, kẻ ngu kia vì làm thân ác hành, vì nói khẩu ác hành, vì suy nghĩ với ý ác hành, nên khi thân hoại mạng chung, sanh vào cõi dữ, ác thú, đọa xứ, địa ngục.

Này các Tỷ-kheo, nếu có ai nói một cách đúng đắn về người ấy, phải nói rằng người ấy hoàn toàn không tốt đẹp, hoàn toàn không khả ái, hoàn toàn không thích ý. Cũng như

*‘ekantaṃ anīṭṭhaṃ ekantaṃ
akantaṃ ekantaṃ amanāpa’nti.*

muốn nói một cách đúng đắn về địa ngục, phải nói rằng địa ngục, hoàn toàn không tốt đẹp, hoàn toàn không khả ái, hoàn toàn không thích ý.

*Yāvañcidaṃ, bhikkhave, upamāpi
na sukarā yāva dukkhā nirayā’ti.*

Này các tỳ-kheo, chỉ riêng việc tìm ra một ví dụ để diễn tả nỗi đau khổ ở địa ngục cũng không phải là chuyện dễ.

*Evam vutte, aññataro bhikkhu
bhagavantaṃ etadavoca –*

Khi được nói vậy, một Tỳ-kheo khác bạch Thế Tôn:

*“sakkā pana, bhante, upamaṃ
kātu”nti?*

- Bạch Thế Tôn, Thế Tôn có thể cho con một ví dụ được không?

“Sakkā bhikkhū”ti bhagavā avoca.

Thế Tôn đáp: Có thể được, này Tỳ-kheo.

*Seyyathāpi, bhikkhu, coraṃ
āgucāriṃ gahetvā rañño
dasseyyumaṃ –*

Ví như, này Tỳ-kheo, có người bắt được một tên trộm cắp, dẫn đến trước mặt vua và thưa:

*‘ayaṃ kho, deva, coro āgucārī,
imassa yaṃ icchasi taṃ daṇḍaṃ
paṇehī’ti.*

“Tâu Đại vương, đây là một tên trộm cướp phạm tội cho Ngài! Hãy trừng phạt nó như Đại vương muốn”.

Tameṇaṃ rājā evaṃ vadeyya –

Và vị vua ấy nói như sau về tên trộm cướp ấy:

*‘gacchatha, bho, imaṃ purisaṃ
pubbaṇhasamayaṃ sattisatena
hanathā’ti.*

“Này các người, hãy đi và vào buổi sáng hãy đâm người này với một trăm ngọn giáo”.

*Tameṇaṃ pubbaṇhasamayaṃ
sattisatena haneyyumaṃ.*

Và vào buổi sáng, họ đâm người ấy với một trăm ngọn giáo.

*Atha rājā majjhanhikasamayam
evam vadeyya –
'ambho, katham so puriso'ti? '*

"Tatheva, deva, jīvatī'ti.

Tamenam rājā evam vadeyya –

*'gacchatha, bho, tam purisam
majjhanhikasamayam sattisatena
hanathā'ti.*

*Tamenam majjhanhikasamayam
sattisatena haneyyum.*

*Atha rājā sāyanhasamayam evam
vadeyya – 'ambho, katham so
puriso'ti?*

*"Tatheva, deva, jīvatī'ti. Tamenam
rājā evam vadeyya –*

*'gacchatha, bho, tam purisam
sāyanhasamayam sattisatena
hanathā'ti.*

*Tamenam sāyanhasamayam
sattisatena haneyyum.*

*Tam kim maññatha, bhikkhave, api
nu so puriso tīhi sattisatehi
haññamāno tatonidānam dukkham
domanassam paṭisaṃvediyethā'ti?*

Rồi đến trưa, vua nói như sau:

"Này các người, người ấy ra sao?"

- "Tâu Đại vương, nó vẫn còn sống".

Rồi vua lại nói như sau về tên trộm cướp ấy:

"Này các người, hãy đi và vào buổi trưa, hãy đâm người này với một trăm ngọn giáo".

Và vào buổi trưa, họ đâm người ấy với một trăm ngọn giáo.

Rồi đến chiều, vua nói như sau:
"Này các người, người ấy ra sao?"

"Tâu Đại vương, nó vẫn còn sống".
Rồi vua lại nói như sau về người kia:

"Này các người, hãy đi và vào buổi chiều, hãy đâm người này với một trăm ngọn giáo".

Và vào buổi chiều, họ đâm người ấy với một trăm ngọn giáo.

Này các Tỷ-kheo, người nghĩ thế nào? Người ấy bị đâm ba trăm ngọn giáo, do nhân duyên ấy, có cảm thọ khổ ưu không?

*“Ekissāpi, bhante, sattiyā
haññamāno so puriso tatonidānaṃ
dukkhaṃ domanassaṃ
paṭisaṃvediyetha, ko pana vādo
tīhi sattisatehī”ti?*

*Atha kho bhagavā parittaṃ
pāṇimattaṃ pāsāṇaṃ gahetvā
bhikkhū āmantesi –*

*“taṃ kiṃ maññatha, bhikkhave,
katamo nu kho mahantataro –*

*yo cāyaṃ mayā paritto pāṇimatto
pāsāṇo gahito, yo ca himavā
pabbatarājā”ti?*

*“Appamattako ayaṃ, bhante,
bhagavatā paritto pāṇimatto
pāsāṇo gahito,*

*himavantam pabbatarājānaṃ
upanidhāya saṅkhampi na upeti,
kalabhāgampi na upeti,
upanidhampi na upeti”.*

*“Evameva kho, bhikkhave, yaṃ so
puriso tīhi sattisatehi haññamāno
tatonidānaṃ dukkhaṃ
domanassaṃ paṭisaṃvedeti taṃ
nirayakassa dukkhassa
upanidhāya saṅkhampi na upeti,
kalabhāgampi na upeti,
upanidhampi na upeti”.*

Bạch Thế Tôn, chỉ bị ngọn giáo đâm một lần, người kia do nhân duyên ấy cũng cảm thấy khổ ưu, còn nói gì đến ba trăm ngọn giáo!

Rồi Thế Tôn nhặt lên một hòn đá nhỏ cỡ nắm tay và nói với các Tỷ-kheo:

- Này các Tỷ-kheo, các người nghĩ thế nào?

Cái gì lớn hơn, hòn đá này, to bằng bàn tay do ta nhặt lên, hay núi Tuyết Sơn, ngọn núi lớn nhất trong các núi?

Thật là quá nhỏ, bạch Thế Tôn, hòn đá này lớn bằng nắm tay do Thế Tôn nhặt lên.

So sánh với Tuyết Sơn, ngọn núi lớn nhất trong các núi, nó không đáng kể gì, nó không bằng một phần ngàn vạn lần (của núi Tuyết), không thể so sánh được!

Cũng vậy, này các Tỷ-kheo, người ấy bị đâm bởi ba trăm ngọn giáo, do nhân duyên ấy cảm thọ khổ ưu. Khổ ưu ấy so sánh với khổ ưu ở Địa ngục không đáng kể gì, không bằng một phần ngàn vạn lần, không thể so sánh được.

*“Tamenam, bhikkhave, nirayapālā
pañcavidhabandhanam nāma
kammakāraṇam karonti –*

Này các Tỷ-kheo, các người giữ địa ngục bắt người ấy chịu hình phạt gọi là năm cọc.

tattam ayokhilaṃ hatthe gamenti,

Họ lấy cọc sắt nung đỏ đóng vào một bàn tay,

*tattam ayokhilaṃ dutiye hatthe
gamenti,*

họ lấy cọc sắt nung đỏ đóng vào bàn tay thứ hai,

tattam ayokhilaṃ pāde gamenti,

họ lấy cọc sắt nung đỏ đóng vào bàn chân,

*tattam ayokhilaṃ dutiye pāde
gamenti,*

họ lấy cọc sắt nung đỏ đóng vào bàn chân thứ hai,

*tattam ayokhilaṃ majjhe urasmiṃ
gamenti.*

họ lấy cọc sắt nung đỏ đóng vào giữa ngực.

*So tattha dukkhā tibbā kharā
kaṭukā vedanā vedeti, na ca tāva
kālam karoti yāva na taṃ
pāpakammaṃ byantīhoti.*

Người ấy ở đây thọ lãnh các cảm giác đau đớn, thống khổ, khốc liệt. Nhưng người ấy không có thể mệnh chung cho đến khi ác nghiệp của người ấy chưa được tiêu trừ.

*Tamenam, bhikkhave, nirayapālā
saṃvesetvā kuṭhārīhi tacchanti. So
tattha dukkhā tibbā...pe...
byantīhoti.*

Này các Tỷ-kheo, các quỷ sứ bắt người ấy nằm xuống và lấy búa chặt người ấy. Người ấy ở đây thọ lãnh các cảm giác đau đớn, thống khổ, khốc liệt. Nhưng người ấy không thể mệnh chung cho đến khi ác nghiệp của người ấy chưa được tiêu trừ.

*Tamenam, bhikkhave, nirayapālā
uddhampādam adhosiraṃ gahetvā
vāsīhi tacchanti.*

Này các Tỷ-kheo, các quỷ sứ dựng ngược người ấy chân phía trên, đầu phía dưới và lấy búa chặt người ấy.

*So tattha dukkhā tibbā...pe...
byantīhoti.*

Người ấy ở đây cảm thọ... chưa được tiêu trừ.

*Tamenam, bhikkhave, nirayapālā
rathe yojetvā ādittāya pathaviyā
sampajjalitāya sajotibhūtāya
sārentipi paccāsārentipi.*

Này các Tỷ-kheo, các quý sứ cột người ấy vào một chiếc xe, kéo người ấy chạy tới chạy lui trên đất được đốt cháy đỏ, cháy thành ngọn, cháy đỏ rực.

*So tattha dukkhā tibbā...pe...
byantīhoti.*

Người ấy ở đây cảm thọ... chưa được tiêu trừ.

*Tamenam, bhikkhave, nirayapālā
mahantaṃ aṅgārapabbataṃ
ādittaṃ sampajjalitaṃ
sajotibhūtaṃ āropentipi oropentipi.*

Rồi này các Tỷ-kheo, các quý sứ đẩy người ấy lên kéo người ấy xuống trên một sườn núi đầy than hồng, cháy đỏ, cháy thành ngọn, cháy đỏ rực.

*So tattha dukkhā tibbā kharā
kaṭukā vedanā vedeti, na ca tāva
kālaṃ karoti yāva na taṃ
pāpakammaṃ byantīhoti.*

Người ấy ở đây cảm thọ... chưa được tiêu trừ.

*Tamenam, bhikkhave, nirayapālā
uddhampādaṃ adhosiraṃ gahetvā
tattāya lohakumbhiyā pakkhipanti
ādittāya sampajjalitāya
sajotibhūtāya.*

Rồi này các Tỷ-kheo, các quý sứ dựng ngược người ấy chân phía trên, đầu phía dưới và quăng người ấy vào một vạc dầu bằng đồng nung đỏ, cháy đỏ, cháy thành ngọn, cháy đỏ rực.

*So tattha pheṇuddehakaṃ paccati.
So tattha pheṇuddehakaṃ
paccamāno sakimpi uddhaṃ
gacchati, sakimpi adho gacchati,
sakimpi tiriyam gacchati.*

Người ấy ở đây bị nấu với bọt nước sôi sùng sục, ở đây bị nấu với vạc nước sôi sùng sục; khi thì nổi lên trên, khi thì chìm xuống đáy, khi thì trôi dạt ngang.

*So tattha dukkhā tibbā kharā
kaṭukā vedanā vedeti,*

Người ấy ở đây thọ lãnh các cảm giác đau đớn, thống khổ, khốc liệt.

*na ca tāva kālaṅkaroti yāva na taṃ
pāpakammaṃ byantīhoti.*

Nhưng người ấy không có thể
mệnh chung cho đến khi ác nghiệp
của người ấy chưa được tiêu trừ.

*Tameṇaṃ, bhikkhave, nirayapālā
mahāniraye pakkhipanti.*

Rồi này các Tỷ-kheo, các quỷ sứ
quăng người ấy vào đại địa ngục.

*So kho pana, bhikkhave,
mahānirayo – “Catukkaṇṇo
catudvāro, vibhatto bhāgasō mito;*

Này các Tỷ-kheo, đại địa ngục ấy,
có bốn góc, bốn cửa, chia thành
phần bằng nhau;

*Ayopākārapariyanto, ayasā
paṭikujjito.*

chung quanh có tường sắt; mái sắt
lợp lên trên.

*“Tassa ayomayā bhūmi, jalitā
tejasā yutā;*

Nền địa ngục bằng sắt nung đỏ,
cháy đỏ rực;

*Samantā yojanasataṃ, pharivā
tiṭṭhati sabbadā”.*

đứng thẳng, luôn có mặt, rộng một
trăm do tuần.

*“Aneka-pariyāyēnapi kho ahaṃ,
bhikkhave, nirayakathaṃ
kathēyyaṃ; yāvañcidāṃ,
bhikkhave, na sukarā akkhānena
pāpuṇitum yāva dukkhā nirayā.*

Này các Tỷ-kheo, với rất nhiều
pháp môn, Ta nói về địa ngục,
nhưng thật khó nói cho được đầy
đủ, này các Tỷ-kheo, vì đau khổ ở
địa ngục quá nhiều.

*“Santi, bhikkhave, tiracchānagatā
pāṇā tiṇabhakkhā. Te allānīpi tiṇāni
sukkhānīpi tiṇāni dantullehakaṃ
khādanti.*

Này các Tỷ-kheo, có những loại
sinh vật thuộc loại bàng sanh, có
hơi thở, ăn cỏ. Chúng ăn những cỏ
ướt và khô, với răng nhai nghiền cỏ
ấy.

*Katame ca, bhikkhave,
tiracchānagatā pāṇā tiṇabhakkhā?*

Này các Tỷ-kheo, những sinh vật
ấy thuộc loại bàng sanh, có hơi thở,
ăn cỏ là gì?

*Hatthī assā goṇā gadrabhā ajā
migā, ye vā panaññepi keci
tiracchānagatā pāṇā tiṇabhakkhā.*

Các loại voi, ngựa, trâu, bò, lừa, dê,
nai hay các sinh vật khác, thuộc
loại bàng sanh, có hơi thở, ăn cỏ.

*Sa kho so, bhikkhave, bālo idha
pubbe rasādo idha pāpāni
kammāni karitvā kāyassa bheda
param maraṇā tesam sattānaṃ
sahabyataṃ upapajjati ye te sattā
tiṇabhakkhā.*

Này các Tỷ-kheo, người ngu ấy do trước kia hưởng thọ ở đây, do trước kia làm các ác nghiệp ở đây, sau khi thân hoại mạng chung, sanh ra cộng trú với các loài hữu tình ấy, những loại hữu tình ăn cỏ.

*“Santi, bhikkhave, tiracchānagatā
pāṇā gūthabhakkhā.*

Này các Tỷ-kheo, có các sanh vật thuộc loại bàng sanh, có hơi thở và ăn phân.

*Te dūratova gūthagandhaṃ
ghāyitvā dhāvanti – ‘ettha
bhuñjissāma, ettha bhuñjissāmā’ti.*

Chúng người được mùi phân từ đường xa, liền chạy tới, nghĩ rằng: “Chúng ta sẽ ăn ở đây, chúng ta sẽ ăn ở đây”.

*Seyyathāpi nāma brāhmaṇā
āhutigandhena dhāvanti – ‘ettha
bhuñjissāma, ettha bhuñjissāmā’ti;*

Ví như các Bà-la-môn chạy đến, người được mùi lễ tế sanh, nghĩ rằng: “Chúng ta sẽ ăn ở đây, chúng ta sẽ ăn ở đây”.

*evameva kho, bhikkhave, santi
tiracchānagatā pāṇā
gūthabhakkhā,*

Cũng vậy này các Tỷ-kheo, có các loại sanh vật, thuộc loại 181 han sanh, có hơi thở, và ăn phân.

*te dūratova gūthagandhaṃ
ghāyitvā dhāvanti – ‘ettha
bhuñjissāma, ettha bhuñjissāmā’ti.*

Chúng người được mùi phân từ đường xa, liền chạy tới, nghĩ rằng: “Chúng ta sẽ ăn ở đây, chúng ta sẽ ăn ở đây”.

*Katame ca, bhikkhave,
tiracchānagatā pāṇā
gūthabhakkhā?*

Và này các Tỷ-kheo, các sanh vật ấy, thuộc loại bàng sanh, có hơi thở và ăn phân là gì?

*Kukkuṭā sūkarā soṇā siṅgālā, ye
vā panaññepi keci tiracchānagatā
pāṇā gūthabhakkhā.*

Các loại gà, heo, chó nhà, chó rừng, hay tất cả các sanh vật khác, thuộc loại bàng sanh, có hơi thở, ăn phân.

*Sa kho so, bhikkhave, bālo idha
pubbe rasādo idha pāpāni
kammāni karitvā kāyassa bheda
param maraṇā tesam sattānaṃ
sahabyataṃ upapajjati ye te sattā
gūṭhabhakkhā.*

Này các Tỷ-kheo, người ngu ấy do trước kia hưởng thọ ở đây, do trước kia làm các ác nghiệp ở đây, sau khi thân hoại mạng chung, sanh ra cộng trú với các loại hữu tình ấy, những loại hữu tình ăn phân.

*“Santi, bhikkhave, tiracchānagatā
pāṇā andhakāre jāyanti andhakāre
jīyanti andhakāre mīyanti.*

Này các Tỷ-kheo, có các loại sanh vật thuộc loại bàng sanh, có hơi thở, sanh ra trong bóng tối, già trong bóng tối và chết trong bóng tối.

*Katame ca, bhikkhave,
tiracchānagatā pāṇā andhakāre
jāyanti andhakāre jīyanti
andhakāre mīyanti?*

Này các Tỷ-kheo, những sanh vật ấy, thuộc loại bàng sanh, có hơi thở, sanh ra trong bóng tối, già trong bóng tối và chết trong bóng tối là gì?

*Kiṭṭhā puḷavā gaṇḍuppādā, ye vā
panaññepi keci tiracchānagatā
pāṇā andhakāre jāyanti andhakāre
jīyanti andhakāre mīyanti.*

Các loại côn trùng, con sùng, con dòi, con sâu, đom đóm và các loại sanh vật khác thuộc loại bàng sanh, có hơi thở, sống trong bóng tối.

*Sa kho so, bhikkhave, bālo idha
pubbe rasādo, idha pāpāni
kammāni karitvā kāyassa bheda
param maraṇā tesam sattānaṃ
sahabyataṃ upapajjati ye te sattā
andhakāre jāyanti andhakāre
jīyanti andhakāre mīyanti.*

Này các Tỷ-kheo, người ngu ấy do trước kia hưởng thọ ở đây, do trước kia làm các ác nghiệp ở đây, sau khi thân hoại mạng chung, sanh ra cộng trú với các loài hữu tình ấy ở đây gồm có các loại hữu tình sinh ra trong bóng tối, già trong bóng tối, chết trong bóng tối.

*“Santi, bhikkhave, tiracchānagatā
pāṇā udakasmim jāyanti
udakasmim jīyanti udakasmim
mīyanti.*

Này các Tỷ-kheo, có những sanh vật, thuộc loại bàng sanh, có hơi thở, sinh ra trong nước, già trong nước, chết trong nước.

*Katame ca, bhikkhave,
tiracchānagatā paṇā udakasmim
jāyanti udakasmim jīyanti
udakasmim mīyanti?*

Và này các Tỷ-kheo, các sanh vật ấy thuộc loại bàng sanh, có hơi thở, sanh ra trong nước, già trong nước, chết trong nước là gì?

*Macchā kacchapā susumārā, ye
vā panaññepi keci tiracchānagatā
paṇā udakasmim jāyanti
udakasmim jīyanti udakasmim
mīyanti.*

Các loại cá, rùa, cá sấu, hay các sanh vật khác, thuộc loại bàng sanh, có hơi thở, sanh ra trong nước, già trong nước, chết trong nước.

*Sa kho so, bhikkhave, bālo idha
pubbe rasādo idha pāpāni
kammāni karitvā kāyassa bhedā
paraṃ maraṇā tesam sattānaṃ
sahabyataṃ upapajjati ye te sattā
udakasmim jāyanti udakasmim
jīyanti udakasmim mīyanti.*

Này các Tỷ-kheo, người ngu ấy, do trước kia hưởng thọ ở đây, do trước kia làm các ác nghiệp ở đây, sau khi thân hoại mạng chung, sanh ra cộng trú với các loài hữu tình ấy, ở đây gồm có các loài hữu tình sanh ra trong nước, già trong nước, chết trong nước.

*“Santi, bhikkhave, tiracchānagatā
paṇā asucismim jāyanti asucismim
jīyanti asucismim mīyanti.*

Này các Tỷ-kheo, có các sanh vật thuộc loài bàng sanh, có hơi thở, sanh ra trong bất tịnh, già trong bất tịnh, chết trong bất tịnh.

*Katame ca, bhikkhave,
tiracchānagatā paṇā asucismim
jāyanti asucismim jīyanti
asucismim mīyanti?*

Và này các Tỷ-kheo, các sanh vật ấy, các loại thuộc bàng sanh, có hơi thở, sanh ra trong bất tịnh, già trong bất tịnh, chết trong bất tịnh là gì?

*Ye te, bhikkhave, sattā pūtimacche
vā jāyanti pūtimacche vā jīyanti
pūtimacche vā mīyanti pūtikūṇape
vā...pe... pūtikummāse vā...
candanikāya vā... oligalle vā
jāyanti, oligalle jīyanti oligalle
mīyanti.*

Này các Tỷ-kheo, các loài hữu tình nào sanh ra trong cá thúi hay già trong cá thúi, hay chết trong cá thúi, hay trong tử thi thúi, hay trong đồ ăn thúi, hay trong vũng nước, hay sinh ra trong ao tù... già... hay chết trong ao tù.

*Sa kho so, bhikkhave, bālo idha
pubbe rasādo idha pāpāni
kammāni karitvā kāyassa bheda
param maraṇā tesam sattānaṃ
sahabyataṃ upapajjati ye te sattā
asucismiṃ jāyanti asucismiṃ
jīyanti asucismiṃ mīyanti.*

Này các Tỷ-kheo, người ngu ấy, do trước kia hưởng thọ ở đây, do trước kia làm các ác nghiệp ở đây, sau khi thân hoại mạng chung, sanh ra cộng trú với các loài hữu tình ấy, ở đây gồm có các loài hữu tình sanh ra trong bất tịnh, già trong bất tịnh, chết trong bất tịnh.

*“Anekapariyāyenapi kho ahaṃ,
bhikkhave, tiracchānayonikathaṃ
kathēyyaṃ; yāvañcidāṃ,
bhikkhave, na sukaraṃ akkhānena
pāpuṇitum yāva dukkhā
tiracchāyoni.*

Này các Tỷ-kheo, với rất nhiều phương cách, Ta nói về các loại bàng sanh, nhưng thật khó nói cho được đầy đủ, này các Tỷ-kheo, vì đau khổ ở loài bàng sanh quá nhiều.

*“Seyyathāpi, bhikkhave, puriso
ekacchiggaṃ yugaṃ
mahāsamudde pakkhipeyya.*

Ví như, này các Tỷ-kheo, một người quăng một khúc cây có một cái lỗ trên biển,

*Taṃena puratthimo vāto
pacchimena saṃhareyya,*

một ngọn gió từ phương Đông thổi nó trôi qua phía tây;

*pacchimo vāto puratthimena
saṃhareyya,*

một ngọn gió từ phương Tây thổi nó trôi qua phía đông;

*uttaro vāto dakkhiṇena
saṃhareyya,*

một ngọn gió từ phương Bắc thổi nó trôi qua phía nam;

*dakkhīṇo vāto uttarena
saṃhareyya.*

một ngọn gió từ phương Nam thổi nó trôi qua phía bắc.

*Tatrāssa kāṇo kacchapo, so
vassasatassa vassasatassa
accayena sakim ummujjeyya.*

Rồi có một con rùa mù, cứ mỗi trăm năm mới trôi đầu lên một lần.

*Taṃ kim maññatha, bhikkhave, api
nu so kāṇo kacchapo amusmiṃ
ekacchiggaṃ yuge gīvaṃ
paveseyyā”ti?*

Này các Tỷ-kheo, các người nghĩ thế nào? Con rùa mù ấy có thể đưa đầu nó vào trong lỗ cây này được không?

*“Yadi pana, bhante, kadāci
karahaci dīghassa addhuno
accayenā”ti.*

Nếu có được chằng nữa, bạch Thế Tôn, thời chỉ được một lần, sau một thời gian rất lâu dài.

*“Khippataraṃ kho so, bhikkhave,
kāṇo kacchapo amusmiṃ
ekacchiggale yuge gīvaṃ
paveseyya,*

- Còn mau hơn, này các Tỷ-kheo, con rùa mù ấy có thể đưa đầu vào khúc cây có lỗ hổng kia;

*ato dullabhatarāhaṃ, bhikkhave,
manussattaṃ vadāmi sakim
vinipātagatena bālena.*

nhưng này các Tỷ-kheo, Ta tuyên bố rằng còn khó hơn được làm người trở lại, một khi người ngu bị rơi vào đọa xứ.

*Taṃ kissa hetu? Na hettha,
bhikkhave, atthi dhammacariyā
samacariyā kusalakiriyā
puññakiriyā.*

Vì sao vậy? Vì ở đây, này các Tỷ-kheo, không có pháp hạnh, tịnh hạnh, thiện hạnh, phước hạnh.

*Aññamaññakhādikā ettha,
bhikkhave, vattati
dubbalkhādikā”.*

Này các Tỷ-kheo, ở đây chỉ có ăn lẫn nhau và ăn thịt kẻ yếu.

*“Sa kho so, bhikkhave, bālo sace
kadāci karahaci dīghassa addhuno
accayena manussattaṃ āgacchati,
yāni tāni nīcakulāni –
caṇḍālakulaṃ vā nesādakulaṃ vā
venakulaṃ vā rathakārakulaṃ vā
pukkusakulaṃ vā.*

Và này các Tỷ-kheo, nếu người ngu ấy sau một thời gian rất lâu dài, có được làm người trở lại, thời người ấy sẽ sanh trong gia đình thấp hèn, trong gia đình hạ cấp, trong gia đình kẻ đi săn, trong gia đình kẻ đan tre, trong gia đình người làm xe,

*Tathārūpe kule paccājāyati dalidde
appannapānabhojane
kasiravuttike, yattha kasirena
ghāsacchādo labbhati.*

hay trong gia đình người đồ phân, trong những gia đình nghèo khổ, không đủ để uống hay để ăn, cho đến miếng vải che lưng cũng khó tìm được.

*So ca hoti dubbaṇṇo duddasiko
okoṭimako bavhābādho kāṇo vā
kuṇī vā khujjo vā pakkhahato vā na
lābhī annassa pānassa vatthassa
yānassa mālāgandhavilepanassa
seyyāvasathapadīpeyyassa.*

Lại nữa, người ấy thô xấu, khó nhìn, lùn thấp, hay bệnh, mù hay có tật, què hay bị bại, người ấy không có thể được các đồ ăn, đồ uống, vải mặc, xe cộ, vòng hoa, hương liệu, giường nằm, chỗ trú xứ và ánh sáng.

*So kāyena duccharitaṃ carati
vācāya duccharitaṃ carati manasā
duccaritaṃ carati.*

Người ấy thực hiện các thân ác hành, khẩu ác hành, ý ác hành;

*So kāyena duccharitaṃ caritvā
vācāya duccharitaṃ caritvā manasā
duccaritaṃ caritvā kāyassa bheda
paraṃ maraṇā apāyaṃ duggatiṃ
vinipātaṃ nirayaṃ upapajjati.*

Do đó mà sau khi thân hoại mạng chung, sinh ra trong cõi dữ, ác thú, đọa xứ, địa ngục.

*“Seyyathāpi, bhikkhave,
akkhadhutto paṭhameneva
kaliggahena puttampi jīyetha,
dārampi jīyetha, sabbam
sāpateyyampi jīyetha, uttari
adhibandham nigaccheyya.*

Ví như, này các Tỷ-kheo, một người đánh bạc, trong canh bạc đầu tiên, mất con, mất vợ, mất tất cả tài sản, lại cuối cùng phải tù tội.

*Appamattako so, bhikkhave,
kaliggaho yaṃ so akkhadhutto
paṭhameneva kaliggahena
puttampi jīyetha, dārampi jīyetha,
sabbam sāpateyyampi jīyetha,
uttari adhibandham nigaccheyya.*

Nhưng này các Tỷ-kheo, canh bạc ấy so ra không đáng gì, dù vì nó mà người đánh bạc phải mất con, mất vợ, mất tất cả tài sản, mà cuối cùng phải tù tội.

*Atha kho ayameva tato
mahantataro kaliggaho yaṃ so
bālo kāyena duccharitaṃ caritvā
vācāya duccharitaṃ caritvā manasā
duccaritaṃ caritvā kāyassa bheda
paraṃ maraṇā apāyaṃ duggatiṃ
vinipātaṃ nirayaṃ upapajjati.*

Và có một canh bạc khác mới nghiêm trọng hơn, đó là khi người ngu do thực hiện các thân ác hành, khẩu ác hành, ý ác hành, rồi sau khi thân hoại mạng chung, phải sanh vào cõi dữ, ác thú, đọa xứ, địa ngục.

*Ayaṃ, bhikkhave, kevalā paripūrā
bālabhūmī”ti.*

Này các Tỷ-kheo, đây là chốn về hoàn toàn thích đáng cho một kẻ ngu.

*”Tīṇimāni, bhikkhave, paṇḍitassa
paṇḍitalakkhaṇāni paṇḍitanimittāni
paṇḍitāpadānāni.*

Này các Tỷ-kheo, có ba đặc điểm, đặc tướng, và đặc trưng này của người trí.

*Katamāni tīṇi? Idha, bhikkhave,
paṇḍito sucintitacintī ca hoti
subhāsita bhāsī ca
sukatakammakārī ca.*

Thế nào là ba? Ở đây, này các Tỷ-kheo, người trí suy nghĩ bằng thiện tư duy, nói năng bằng lời thiện ngữ, và thực hiện các hành động lành.

*No cetam, bhikkhave, paṇḍito
sucintitacintī ca abhavissa
subhāsita bhāsī ca
sukatakammakārī ca, kena naṃ
paṇḍitā jāneyyumaṃ – ‘paṇḍito ayaṃ
bhavaṃ sappuriso’ti?*

Này các Tỷ-kheo, nếu người trí không suy nghĩ bằng thiện tư duy, nói năng bằng lời thiện ngữ, và thực hiện các hành động lành, thì làm sao những hiền nhân khác biết được người ấy là người trí, là bậc chân nhân?"

*Yasmā ca kho, bhikkhave, paṇḍito
sucintitacintī ca hoti
subhāsita bhāsī ca
sukatakammakārī ca tasmā naṃ
paṇḍitā jānanti – ‘paṇḍito ayaṃ
bhavaṃ sappuriso’ti.*

Và vì rằng, này các Tỷ-kheo, người trí suy nghĩ bằng thiện tư duy, nói năng bằng lời thiện ngữ, và thực hiện các hành động lành, do vậy những hiền nhân khác biết được người ấy là người trí, là bậc chân nhân".

*Sa kho so, bhikkhave, paṇḍito
tividhaṃ diṭṭheva dhamme sukhaṃ
somanassaṃ paṭisaṃvedeti.*

Người trí ấy, này các Tỷ-kheo, ngay trong hiện tại có được ba niềm vui.

*Sace, bhikkhave, paṇḍito
sabhāyaṃ vā nisinno hoti,
rathikāya vā nisinno hoti,
siṅghāṭake vā nisinno hoti;*

Này các Tỷ-kheo, nếu người trí ngồi giữa hội chúng, hay ngồi bên đường có xe cộ qua lại, hay tại ngã đường,

*tatra ce jano tajjaṃ tassāruppaṃ
kathaṃ manteti. Sace, bhikkhave,
paṇḍito paṇātipātā paṭivirato hoti,
adinnādānā paṭivirato hoti,
kāmesumicchācārā paṭivirato hoti,
musāvādā paṭivirato hoti,
surāmerayamajjappamādaṭṭhānā
paṭivirato hoti;*

*tatra, bhikkhave, paṇḍitassa evaṃ
hoti – ‘yaṃ kho jano tajjaṃ
tassāruppaṃ kathaṃ manteti;
saṃvijjanteva te dhammā mayi,
ahañca tesu dhammesu
sandissāmi’ti.*

*Idaṃ, bhikkhave, paṇḍito
paṭhamaṃ diṭṭheva dhamme
sukhaṃ somanassaṃ
paṭisaṃvedeti.*

*“Puna caparaṃ, bhikkhave,
paṇḍito passati rājāno coraṃ
āgucāriṃ gahetvā vividhā
kammakāraṇā kārente – kasāhipi
tāḷente vettehipi tāḷente
addhadanḍakehipi tāḷente
hatthampi chindante pādampi
chindante hatthapādampi
chindante kaṇṇampi chindante
nāsampi chindante kaṇṇanāsampi
chindante bilaṅgathālikampi
karonte saṅkhamuṇḍikampi
karonte rāhumukhampi karonte
jotimālikampi karonte
hatthapajjotikampi karonte
erakavattikampi karonte
cīrakavāsikampi karonte
eṇeyyakampi karonte*

tại đây khi thấy mọi người chuyện trò, bàn luận điều gì liên quan đến các công đức mà người lành đã làm thì người lành, vốn đã từ bỏ sát sanh, từ bỏ lấy của không cho, từ bỏ tà hạnh trong dâm dục, từ bỏ nói dối, từ bỏ say rượu men rượu nấu,

thì ở đây, này các Tỷ-kheo, sẽ suy nghĩ như sau: "Các người ấy nghĩ đến câu chuyện thích hợp về ta, vì những pháp ấy thật có nơi ta và ta có những pháp ấy".

Này các Tỷ-kheo, đây là niềm vui thứ nhất mà người trí có được ngay trong hiện tại.

Lại nữa này các Tỷ-kheo, người trí thấy các vua chúa, sau khi bắt tên trộm cướp phạm tội, liền áp dụng nhiều hình phạt sai khác.

Họ đánh bằng roi, họ đánh bằng gậy, họ đánh bằng côn... họ lấy gươm chặt đầu.

*balisamaṃsikampi karonte
kahāpaṇikampi karonte
khārāpatacchikampi karonte
palighaparivattikampi karonte
palālapīṭhakampi karonte tattenapi
telena osiñcante sunakhehipi
khādāpente jīvantampi sūle
uttāsente asināpi sīsaṃ chindante.*

*Tatra, bhikkhave, paṇḍitassa evaṃ
hoti – ‘yathārūpānaṃ kho
pāpakānaṃ kammānaṃ hetu
rājāno coraṃ āgucāriṃ gahetvā
vividhā kammakāraṇā kārenti
kasāhipi tāḷenti, vettehipi tāḷenti,
addhadaṇḍakehipi tāḷenti,
hatthampi chindanti, pādampi
chindanti, hatthapādampi
chindanti, kaṇṇampi chindanti,
nāsampi chindanti, kaṇṇanāsampi
chindanti, bilaṅgathālikampi
karonti, saṅkhamuṇḍikampi
karonti, rāhumukhampi karonti,
jotimālikampi karonti,
hatthapajjotikampi karonti,
erakavattikampi karonti,
cīrakavāsikampi karonti,
eṇeyyakampi karonti,
balisamaṃsikampi karonti,
kahāpaṇikampi karonti,
khārāpatacchikampi karonti,
palighaparivattikampi karonti,
palālapīṭhakampi karonti, tattenapi
telena osiñcanti, sunakhehipi
khādāpenti, jīvantampi sūle
uttāsenti, asināpi sīsaṃ chindanti,
na te dhammā mayi saṃvijjanti,
ahañca na tesu dhammesu
sandissāmīti.*

Ở đây, này các Tỷ-kheo, người trí
suy nghĩ như sau:

"Do nhân các ác hành như vậy, các
vua chúa sau khi bắt tên trộm cướp
có phạm tội, liền áp dụng những
hình phạt sai khác.

Họ đánh bằng roi, họ đánh bằng
gậy... họ lấy gươm chặt đầu, những
pháp ấy thật không có nơi ta, và ta
không có những pháp ấy".

*Idampi, bhikkhave, paṇḍito
dutiyaṃ diṭṭheva dhamme sukhaṃ
somanassaṃ paṭisaṃvedeti.*

Này các Tỷ-kheo, đây là niềm vui thứ hai mà người trí có được ngay trong hiện tại.

*“Puna caparaṃ, bhikkhave,
paṇḍitaṃ piṭṭhasamārūḷhaṃ vā
mañcasamārūḷhaṃ vā chamāyaṃ
vā semānaṃ, yānissa pubbe
kalyāṇāni kammāni katāni kāyena
sucaritāni vācāya sucaritāni
manasā sucaritāni tānissa tamhi
samaye olambanti...pe...*

Lại nữa, này các Tỷ-kheo, khi người trí leo ngồi trên ghế, hay trên giường, hay nằm trên đất, lúc bấy giờ những thiện nghiệp người ấy làm từ trước, như thân thiện hành, khẩu thiện hành, ý thiện hành treo nằm, treo áp, treo đè trên người ấy.

*seyyathāpi, bhikkhave, mahataṃ
pabbatakūṭānaṃ chāyā
sāyanhasamayāṃ pathaviyā
olambanti ajjholambanti
abhippalambanti;*

Ví như, này các Tỷ-kheo, vào buổi chiều, những bóng các đỉnh núi treo nằm, treo áp, treo đè trên đất;

*evameva kho, bhikkhave,
paṇḍitaṃ piṭṭhasamārūḷhaṃ vā
mañcasamārūḷhaṃ vā chamāyaṃ
vā semānaṃ yānissa pubbe
kalyāṇāni kammāni katāni kāyena
sucaritāni vācāya sucaritāni
manasā sucaritāni tānissa tamhi
samaye olambanti ajjholambanti
abhippalambanti.*

cũng vậy, này các Tỷ-kheo, khi người trí ngồi trên ghế hay ngồi trên giường, hay nằm dưới đất, trong khi các nghiệp quá khứ của người ấy ở đây gồm có thân ác hành, khẩu ác hành, ý ác hành treo nằm, treo áp, treo đè trên người ấy.

*Tatra, bhikkhave, paṇḍitassa evaṃ
hoti –*

Ở đây, này các Tỷ-kheo, người trí suy nghĩ như sau:

*‘akataṃ vata me pāpaṃ, akataṃ
luddaṃ, akataṃ kibbisam; kataṃ
kalyāṇaṃ, kataṃ kusalaṃ, kataṃ
bhīruttaṇaṃ.*

"Thật sự ta không làm điều ác, không làm điều hung bạo, không làm điều tội lỗi, lại làm điều phước, làm điều thiện, làm điều chống sợ hãi.

*Yāvatā, bho, akatapāpānaṃ
akataluddānaṃ akatakibbisānaṃ
katakalyāṇānaṃ katakusalānaṃ
katabhīruttāṇānaṃ gati taṃ gatiṃ
pecca gacchāmi'ti.*

Do không làm điều ác, không làm điều hung bạo, không làm điều tội lỗi, do làm điều phước, làm điều thiện, làm điều chống sợ hãi, được đi đến (thiện) thú nào, (thiện) thú ấy sau khi chết, ta được đi".

*So na socati, na kilamati, na
paridevati, na urattāliṃ kandati, na
sammohaṃ āpajjati.*

Vị ấy không sầu muộn, không than van, không than khóc, không đắm ngực, rên la và rơi vào bất tỉnh.

*Idampi, bhikkhave, paṇḍito tatiyaṃ
diṭṭheva dhamme sukhaṃ
somanassaṃ paṭisaṃvedeti.*

Này các Tỷ-kheo, đây là niềm vui thứ ba mà người trí có được ngay trong hiện tại.

*"Sa kho so, bhikkhave, paṇḍito
kāyena sucariṃ caritvā vācāya
sucariṃ caritvā manasā
sucariṃ caritvā kāyassa bheda
paraṃ maraṇā sugatiṃ saggam
lokaṃ upapajjati.*

Này các Tỷ-kheo, kẻ trí kia sau khi làm thân thiện hành, sau khi làm khẩu thiện hành, sau khi làm ý thiện hành, sau khi thân hoại mạng chung, sanh ra trong thiện thú, Thiên giới, cõi đời này.

*Yaṃ kho taṃ, bhikkhave, sammā
vadamāno vadeyya – 'ekantaṃ
iṭṭhaṃ ekantaṃ kantaṃ ekantaṃ
manāpa'nti,*

Này các Tỷ-kheo, nếu có ai nói một cách đúng đắn về vị ấy phải nói rằng vị ấy hoàn toàn tốt đẹp, hoàn toàn khả ái, hoàn toàn thích ý.

*saggameva taṃ sammā
vadamāno vadeyya – 'ekantaṃ
iṭṭhaṃ ekantaṃ kantaṃ ekantaṃ
manāpa'nti.*

Cũng như muốn nói một cách đúng đắn về Thiên giới phải nói rằng Thiên giới hoàn toàn tốt đẹp, hoàn toàn khả ái, hoàn toàn thích ý.

*Yāvañcidaṃ, bhikkhave, upamāpi
na sukarā yāva sukhā saggā'ti.*

Này các Tỷ-kheo, chỉ riêng việc tìm ra một ví dụ để diễn tả sự hạnh phúc an lạc của thiên giới cũng không phải là dễ dàng, vì sự an lạc của thiên giới là rất nhiều.

*Evam vutte, aññataro bhikkhu
bhagavantam etadavoca –*

Khi được nói vậy, một Tỷ-kheo đã
thừa với Thế Tôn:

*“sakkā pana, bhante, upamaṃ
kātu”nti?*

- Bạch Thế Tôn, Thế Tôn có thể cho
con một ví dụ được không?

“Sakkā bhikkhu”ti bhagavā avoca.

- Có thể được, này Tỷ-kheo.

*“Seyyathāpi, bhikkhave, rājā
cakkavattī sattahi ratanehi
samannāgato catūhi ca iddhīhi
tatonidānaṃ sukhaṃ somanassaṃ
paṭisaṃvedeti. Katamehi sattahi?*

Ví như, này các Tỷ-kheo, vị vua
Chuyển Luân có đầy đủ bảy món
báu và bốn như ý đức, do nhân
duyên ấy cảm thọ lạc hỷ.
Thế nào là bảy?

*Idha, bhikkhave, rañño khattiyassa
muddhāvasittassa tadahuposathe
pannarase sīsaṃnhātassa
uposathikassa
uparipāsādavaragatassa dibbaṃ
cakkaratanaṃ pātubhavati
sahassāraṃ sanemikaṃ
sanābhikaṃ sabbākāraparipūraṃ.*

Ở đây, này các Tỷ-kheo, vua Sát đế
ly, đã làm lễ quán đảnh, vào ngày
Bố-tát trăng rằm sau khi gội đầu,
lên lầu cao để trai giới, thì bánh xe
báu hiện ra, đủ một ngàn cặm, với
vành xe, trục xe, đầy đủ mọi bộ
phận.

*Taṃ disvāna rañño khattiyassa
muddhāvasittassa evaṃ –*

Thấy vậy, vua Sát đế ly đã làm lễ
quán đảnh suy nghĩ:

*‘sutaṃ kho pana metaṃ yassa
rañño khattiyassa
muddhāvasittassa tadahuposathe
pannarase sīsaṃnhātassa
uposathikassa
uparipāsādavaragatassa dibbaṃ
cakkaratanaṃ pātubhavati
sahassāraṃ sanemikaṃ
sanābhikaṃ sabbākāraparipūraṃ,
so hoti rājā cakkavattīti.*

"Ta được nghe rằng khi một vị vua
Sát đế ly đã làm lễ quán đảnh vào
ngày Bố-tát trăng rằm, sau khi gội
đầu, lên lầu cao để trai giới, nếu
có bánh xe báu hiện ra, đủ một
ngàn cặm, với vành xe và trục xe,
đầy đủ mọi bộ phận, thì vị vua ấy là
Chuyển Luân Vương.

*Assaṃ nu kho ahaṃ rājā
cakkavattī”ti?*

Như vậy, liệu ta có thể là Chuyển
Luân Vương hay chăng? ".

“Atha kho, bhikkhave, rājā khattiyo muddhāvasitto vāmena hatthena bhiṅkāraṃ gahetvā dakkhiṇena hatthena cakkaratanam abbhukkirati –

Này các Tỷ-kheo, rồi vua Sát đế lý đã làm lễ quán đảnh, từ chỗ ngồi đứng dậy, đắp thượng y trên một vai, tay trái cầm bình nước và với tay phải rưới nước trên xe báu và nói:

‘pavattatu bhavam cakkaratanam, abhivijjātu bhavam cakkaratana’nti.

"Này xe báu hãy lăn khắp. Này xe báu hãy chinh phục thiên hạ!"

Atha kho taṃ, bhikkhave, cakkaratanam puratthimam disam pavattati. Anvadeva rājā cakkavattī saddhim caturaṅginīyā senāya.

Và này các Tỷ-kheo, xe báu lăn về hướng Đông và vua Chuyển Luân Vương cùng với bốn loại binh chủng đi theo sau.

Yasmiṃ kho pana, bhikkhave, padese cakkaratanam paṭiṭṭhāti tattha rājā cakkavattī vāsam upeti saddhim caturaṅginīyā senāya.

Và này các Tỷ-kheo, chỗ nào xe báu dừng lại, chỗ ấy vua Chuyển Luân Vương dừng chân cùng với bốn loại binh chủng.

Ye kho pana, bhikkhave, puratthimāya disāya paṭirājāno te rājānam cakkavattim upasaṅkamitvā evamāhaṃsu –

Này các Tỷ-kheo, các địch vương ở phương Đông đến yết kiến vua Chuyển Luân Vương, và nói: "Hãy đến đây, Đại vương!"

‘ehi kho, mahārāja! Svāgataṃ te, mahārāja. Sakaṃ te, mahārāja! Anusāsa, mahārāja’ti.

Hoan nghênh, đón mừng Đại vương! Tâu Đại vương, tất cả đều thuộc của Ngài. Đại vương hãy giáo huấn cho chúng tôi!"

Rājā cakkavattī evamāha – ‘pāṇo na hantabbo, adinnaṃ nādāttabbam, kāmesumicchā na caritabbā, musā na bhāsitabbā, majjam na pātabbam, yathābhuttañca bhujjathā’ti.

Vua Chuyển Luân Vương, nói rằng: "Không được sát sanh. Không được lấy của không cho. Không được tà dâm. Không được nói dối. Không được uống rượu. Hãy ăn uống cho thích nghi".

*Ye kho pana, bhikkhave,
puratthimāya disāya paṭirājāno te
rañño cakkavattissa anuyantā
bhavanti.*

Này các Tỷ-kheo, tất cả địch vương ở phương Đông đều trở thành chư hầu vua Chuyển Luân Vương.

*“Atha kho taṃ, bhikkhave,
cakkaratanaṃ puratthimaṃ
samuddaṃ ajjhogāhetvā
paccuttaritvā dakkhiṇaṃ disaṃ
pavattati...pe... dakkhiṇaṃ
samuddaṃ ajjhogāhetvā
paccuttaritvā pacchimaṃ disaṃ
pavattati... pacchimaṃ samuddaṃ
ajjhogāhetvā paccuttaritvā uttaraṃ
disaṃ pavattati anvadeva rājā
cakkavattī saddhiṃ caturaṅginīyā
senāya.*

Này các Tỷ-kheo, rồi xe báu ấy lặn xuống biển lớn ở phương Đông rồi nổi lên và lặn về phương Nam... lặn xuống biển lớn ở phương Nam, rồi nổi lên và lặn về phương Tây... lặn xuống biển lớn ở phương Tây..., rồi nổi lên và lặn về phương Bắc và vua Chuyển Luân Vương cùng với bốn loại binh chủng đi theo sau.

*Yasmiṃ kho pana, bhikkhave,
padese cakkaratanaṃ paṭiṭṭhāti
tattha rājā cakkavattī vāsaṃ upeti
saddhiṃ caturaṅginīyā senāya.*

Này các Tỷ-kheo, chỗ nào xe báu dừng lại, chỗ ấy vua Chuyển Luân Vương dừng chân cùng với bốn loại binh chủng.

*“Ye kho pana, bhikkhave, uttarāya
disāya paṭirājāno te rājānaṃ
cakkavattiṃ upasaṅkamitvā
evamāhaṃsu –*

Này các Tỷ-kheo, các địch vương ở phương Bắc đến yết kiến vua Chuyển Luân Vương và nói:

*‘ehi kho, mahārāja! Svāgataṃ te,
mahārāja! Sakaṃ te, mahārāja!*

"Hãy đến đây, Đại vương! Hoan nghênh, đón mừng Đại vương!

*Anusāsa, mahārājā’ti. Rājā
cakkavattī evamāha – ‘pāṇo na
hantabbo, adinnaṃ nādātabbaṃ,
kāmesumicchā na caritabbā, musā
na bhāsitabbā, majjaṃ na
pātabbaṃ; yathābhuttañca
bhuñjathā’ti.*

Tâu Đại vương, tất cả đều thuộc của Ngài, tất cả đều thuộc của Ngài. Đại vương hãy giáo huấn cho chúng tôi!"

*Ye kho pana, bhikkhave, uttarāya
disāya paṭirājāno te rañño
cakkavattissa anuyantā bhavanti.*

Này các Tỷ-kheo, tất cả địch vương ở phương Bắc đều trở thành chư hầu vua Chuyển Luân Vương.

*“Atha kho taṃ, bhikkhave,
cakkaratanam
samuddapariyantam pathaviṃ
abhivijjintvā tameva rājadhāniṃ
paccāgantvā rañño cakkavattissa
antepuradvāre akkhāhatam maññe
tiṭṭhati rañño cakkavattissa
antepuradvāram
upasobhayamānam.*

Này các Tỷ-kheo, xe báu ấy sau khi chinh phục trái đất cho đến bờ biển, liền trở về kinh đô Kusavati, và đứng trước pháp đình, trên cửa nội cung như một trang bảo cho nội cung của vua Chuyển Luân Vương.

*Rañño, bhikkhave, cakkavattissa
evarūpaṃ cakkaratanam
pātubhavati.*

Này các Tỷ-kheo, như vậy là sự xuất hiện của xe báu của vua Chuyển Luân Vương.

*“Puna caparam, bhikkhave, rañño
cakkavattissa hatthiratanam
pātubhavati – sabbaseto
sattappatiṭṭho iddhimā
vehāsaṅgamo uposatho nāma
nāgarājā.*

Lại nữa, này các Tỷ-kheo, voi báu xuất hiện cho vua Chuyển Pháp Luân, thuần trắng, bảy xứ kiên cường, có thần lực, phi hành trên hư không và tên là Uposatha (Bồ-tát).

*Taṃ disvāna rañño cakkavattissa
cittam pasīdati – ‘bhaddakam vata,
bho, hatthiyānam, sace damatham
upeyyā’ti.*

Thấy voi báu, vua Chuyển Luân Vương sanh tâm hoan hỷ và nghĩ: "Lành thay được cỡi con voi này, nếu nó chịu sự điều ngự".

*Atha kho taṃ, bhikkhave,
hatthiratanam seyyathāpi nāma
bhaddo hatthājāniyo dīgharattam
suparidanto evameva damatham
upeti.*

Và này các Tỷ-kheo, như một con bảo tượng quý phái chịu sự điều ngự lâu ngày, con voi báu ấy tự đến để chịu điều ngự.

*Bhūtapubbam, bhikkhave, rājā
cakkavattī tameva hatthiratanam
vīmaṃsamāno pubbaṃhasamayam
abhiruhitvā samuddapariyantam*

Này các Tỷ-kheo, thuở xưa, vua Chuyển Luân Vương, để thử voi báu này, sáng sớm cỡi voi đi khắp

*pathaviṃ anusamyāyivā tameva
rājadhāniṃ paccāgantvā
pātarāsamakāsi.*

quả đất cho đến bờ biển, rồi về lại kinh đô Kusavati kịp giờ ăn sáng.

*Raṅṅo, bhikkhave, cakkavattissa
evarūpaṃ hatthiratanam
pātubhavati.*

Này các Tỷ-kheo, như vậy là sự xuất hiện voi báu của vua Chuyển Luân Vương.

*“Puna caparam, bhikkhave, raṅṅo
cakkavattissa assaratanam
pātubhavati – sabbaseto kālasīso
muñjakeso iddhimā vehāsaṅgamo
valāhako nāma assarājā.*

Lại nữa, này các Tỷ-kheo, ngựa báu xuất hiện cho vua Chuyển Luân Vương, thuần trắng, đầu đen như quạ, bờm ngựa màu đen, có thần lực, phi hành trên hư không và tên là Valāhaka.

*Taṃ disvāna raṅṅo cakkavattissa
cittam pasīdati – ‘bhaddakam vata,
bho, assayānam, sace damatham
upeyyā’ti.*

Thấy ngựa báu, vua Chuyển Luân Vương, sanh tâm hoan hỷ và nghĩ: "Tốt đẹp thay được cỡi con ngựa này nếu nó chịu sự điều ngự".

*Atha kho taṃ, bhikkhave,
assaratanam seyyathāpi nāma
bhaddo assājāniyo dīgharattam
suparidanto evameva damatham
upeti.*

Và này các Tỷ-kheo, như một con tuấn mã quý phái, chịu sự điều ngự lâu ngày, con ngựa báu ấy tự đến để chịu sự điều ngự.

*Bhūtapubbam, bhikkhave, rājā
cakkavattī tameva assaratanam
vīmaṃsamāno pubbaṃhasamayam
abhiruhitvā samuddapariyantam
pathaviṃ anusamyāyivā tameva
rājadhāniṃ paccāgantvā
pātarāsamakāsi.*

Này các Tỷ-kheo, thuở xưa, vua Chuyển Luân Vương để thử con ngựa báu này, sáng sớm liền cỡi ngựa, đi khắp quả đất cho đến bờ biển, rồi về lại kinh đô Kusavati kịp giờ ăn sáng.

*Raṅṅo, bhikkhave, cakkavattissa
evarūpaṃ assaratanam
pātubhavati.*

Này các Tỷ-kheo, như vậy là sự xuất hiện ngựa báu của Chuyển Luân Vương.

“Puna caparaṃ, bhikkhave, rañño cakkavattissa maṇiratanam pātubhavati. So hoti maṇi veḷuriyo subho jātimā aṭṭhaṃso suparikammakato.

Tassa kho pana, bhikkhave, maṇiratanassa ābhā samantā yojanam phutā hoti.

Bhūtapubbaṃ, bhikkhave, rājā cakkavattī tameva maṇiratanam vīmaṃsamāno caturaṅginim senam sannayhitvā maṇim dhajagam āropetvā rattandhakāratimisāya pāyāsī.

Ye kho pana, bhikkhave, samantā gāmā ahesuṃ te tenobhāseṇa kammante payojesuṃ ‘divā’ti maññamānā.

Rañño, bhikkhave, cakkavattissa evarūpaṃ maṇiratanam pātubhavati.

“Puna caparaṃ, bhikkhave, rañño cakkavattissa itthiratanam pātubhavati. Sā abhirūpā dassanīyā pāsādikā paramāya vaṇṇapokkharatāya samannāgatā nātīdighā nātīrassā nātīkisā nātīhulā nātīkālīkā nāccodātā, atikkantā mānusaṃ vaṇṇam, appattā dibbam vaṇṇam.

Lại nữa, này các Tỷ-kheo, châu báu lại xuất hiện cho vua Chuyển Luân Vương. Châu báu ấy là lưu ly châu, sáng suốt, thuần chất, có tám mặt, khó đũa, khó mài, thanh tịnh, trong suốt, hoàn hảo mọi phương diện.

Này các Tỷ-kheo, hào quang châu báu này chiếu sáng cùng khắp một do tuần.

Này các Tỷ-kheo, thuở xưa, vua Chuyển Luân Vương để thử châu báu này đã cho dàn bày bốn binh chủng, đặt bảo châu cao trên quân kỳ và có thể tiến quân trong đêm tối âm u.

Này các Tỷ-kheo, mọi người trong làng ở xung quanh đều bắt đầu làm việc, tưởng rằng trời đã sáng rồi.

Này các Tỷ-kheo, như vậy là sự xuất hiện châu báu của vua Chuyển Luân Vương.

Này các Tỷ-kheo, nữ báu lại xuất hiện cho vua Chuyển Luân Vương, mỹ miều, khả ái, cử chỉ đoan trang, màu da tuyệt mỹ, không quá cao, không quá thấp, không béo, không gầy, không quá đen, không quá trắng, vượt trên dung sắc loài người, ánh sáng bằng dung sắc chư thiên.

*Tassa kho pana, bhikkhave,
itthiratanassa evarūpo kaya-
samphasso hoti seyyathāpi nāma
tūlapicuno vā kappāsapicuno vā.*

Này các Tỷ-kheo, thân xác nữ báu này là êm mịn như bông, như nhung.

*Tassa kho pana, bhikkhave,
itthiratanassa sīte uṇhāni gattāni
hontī, uṇhe sītāni gattāni hontī.*

Này các Tỷ-kheo, khi trời lạnh, chân tay nữ báu này trở thành ấm áp; khi trời nóng, trở thành lạnh mát.

*Tassa kho pana, bhikkhave,
itthiratanassa kāyato
candanagandho vāyati, mukhato
uppalagandho vāyati.*

Này các Tỷ-kheo, thân nữ báu tỏa mùi thơm chiên đàn, miệng tỏa mùi thơm hoa sen.

*Taṃ kho pana, bhikkhave,
itthiratanam rañño cakkavattissa
pubbuṭṭhāyini hoti pacchānipātini
kiṃkārapaṭissāvinī manāpacāriṇī
piyavādinī.*

Này các Tỷ-kheo, nữ báu này dậy trước và đi ngủ sau vua Chuyển Luân Vương, mọi hành động làm vua thỏa thích, vừa ý khả ái.

*Taṃ kho pana, bhikkhave,
itthiratanam rājānam cakkavattim
manasāpi no aticarati, kuto pana
kāyena?*

Này các Tỷ-kheo, nữ báu này không có một tư tưởng nào bất trạch đối với vua Chuyển Luân Vương, huống nữa là về thân xác.

*Rañño, bhikkhave, cakkavattissa
evarūpaṃ itthiratanam
pātubhavati.*

Này các Tỷ-kheo, như vậy là sự xuất hiện nữ báu của vua Chuyển Luân Vương.

*“Puna caparam, bhikkhave, rañño
cakkavattissa gahapatiratanam
pātubhavati.*

Lại nữa, này các Tỷ-kheo, cư sĩ báu xuất hiện cho vua Chuyển Luân Vương, chúng được thiên nhân,

*Tassa kammavipākajam
dibbacakkhu pātubhavati, yena
nidhiṃ passati sassāmikampi
assāmikampi.*

do nghiệp dị thực sanh và nhờ thiên nhân này có thể thấy châu báu chôn cất có chủ hay vô chủ.

*So rājānaṃ cakkavattiṃ
upasaṅkamtivā evamāha –*

Cư sĩ báu này đến vua Chuyển
Luân Vương nói:

*‘apossukko tvamaṃ, deva, hohi.
Ahaṃ te dhanena dhanakaraṇīyaṃ
karissāmi’ti.*

- "Tâu đại vương, xin đại vương an
lòng, thần sẽ lo liệu thỏa đáng vấn
đề tài bảo cho Đại vương".

*Bhūtapubbaṃ, bhikkhave, rājā
cakkavattī tameva
gahapatiratanam vīmaṃsamāno
nāvaṃ abhiruhitvā majjhe gaṅgāya
nadiyā sotaṃ ogāhitvā
gahapatiratanam etadavoca*

Này các Tỷ-kheo, thuở xưa vua
Chuyển Luân Vương, muốn thử cư
sĩ báu này, liền cỡi thuyền, chèo ra
giữa sông Hằng và bảo cư sĩ báu:

*– ‘attho me, gahapati,
hiraññasuvaṇṇenā’ti.*

- Này cư sĩ, ta cần vàng.

*‘Tena hi, mahārāja, ekaṃ tīraṃ
nāvā upetū’ti.*

- Tâu Đại vương, hãy cho chèo
thuyền gần bờ nào cũng được.

*‘Idheva me, gahapati, attho
hiraññasuvaṇṇenā’ti.*

- Này cư sĩ, ta cần vàng ngay tại
đây.

*Atha kho taṃ, bhikkhave,
gahapatiratanam ubho hi hatthehi
udake omasitvā pūraṃ
hiraññasuvaṇṇassa kumbhiṃ
uddharitvā rājānaṃ cakkavattiṃ
etadavoca*

Này các Tỷ-kheo, khi đó cư sĩ báu
thọc hai tay xuống nước nhắc lên
một ghè đầy cả vàng ròng, rồi tâu
với vua Chuyển Luân Vương:

*– ‘alamettāvatā, mahārāja!
Katamettāvatā, mahārāja!
Pūjitamettāvatā, mahārāja’ti.*

- Tâu Đại vương, như vậy đã đủ
chưa? Tâu Đại vương, làm như vậy
đã được chưa?

Rājā cakkavattī evamāha

Vua Chuyển Luân Vương trả lời:

– ‘alamettāvatā, gahapati!

"- Này Cư sĩ, như vậy là đủ.

Katamettāvātā, gahapati!

Này Cư sĩ, làm như vậy là được rồi.

Pūjitamettāvātā, gahapatīti.

Này Cư sĩ, cúng dường như vậy là được rồi".

Raṅṅo, bhikkhave, cakkavattissa evarūpaṃ gahapatiratanam pātubhavati.

Này các Tỷ-kheo, như vậy là sự xuất hiện cư sĩ báu của vua Chuyển Luân Vương.

“Puna caparam, bhikkhave, raṅṅo cakkavattissa pariṇāyakaratanam pātubhavati – paṇḍito byatto medhāvī paṭibalo rājānam cakkavattim upayāpetabbam upayāpetum apayāpetabbam apayāpetum ṭhapetabbam ṭhapetum.

Lại nữa, này các Tỷ-kheo, tướng quân báu xuất hiện cho vua Chuyển Luân Vương, có học thức, thông minh, sáng suốt, có khả năng khuyến cáo vua Chuyển Luân Vương, khi phải tiến quân thì tiến quân, khi phải thoái binh thì thoái binh, khi phải dừng quân thì dừng quân.

So rājānam cakkavattim upasaṅkamitvā evamāha

Vị này đến tâu vua Chuyển Luân Vương:

– ‘apposukko tvam, deva, hohi. Ahamanusāsissāmīti.

"- Tâu đại vương, xin đại vương an lòng, thần sẽ cố vấn binh bị cho đại vương".

Raṅṅo, bhikkhave, cakkavattissa evarūpaṃ pariṇāyakaratanam pātubhavati.

Này các Tỷ-kheo, như vậy là sự xuất hiện tướng quân báu của vua Chuyển Luân Vương.

Rājā, bhikkhave, cakkavattī imehi sattahi ratanehi samannāgato hoti.

Này các Tỷ-kheo, vua Chuyển Luân Vương có đầy đủ bảy báu như vậy.

Puna ca param bhikkhave rājā cakkavattī imehi catūhi iddhīhi samannāgato hoti “Katamāhi catūhi iddhīhi?

Lại nữa, này các Tỷ-kheo, vua Chuyển Luân Vương có đầy đủ bốn như ý đức. Thế nào là bốn?

Idha, bhikkhave, rājā cakkavattī abhirūpo hoti dassanīyo pāsādiko paramāya vaṇṇapokkharatāya samannāgato ativiya aññehi manussehi.

Này các Tỷ-kheo, vua Chuyển Luân Vương đẹp trai, khả ái, cử chỉ thanh lịch, sắc diện tuyệt luân, vượt xa mọi người.

Rājā, bhikkhave, cakkavattī imāya paṭhamāya iddhiyā samannāgato hoti.

Này các Tỷ-kheo, đó là như ý đức thứ nhất của vua Chuyển Luân Vương.

“Puna caparaṃ, bhikkhave, rājā cakkavattī dīghāyuko hoti ciraṭṭhitiko ativiya aññehi manussehi.

Này các Tỷ-kheo, lại nữa, vua Chuyển Luân Vương sống lâu, tuổi thọ vượt xa mọi người.

Rājā, bhikkhave, cakkavattī imāya dutiyāya iddhiyā samannāgato hoti.

Này các Tỷ-kheo, đó là như ý đức thứ hai của vua Chuyển Luân Vương.

“Puna caparaṃ, bhikkhave, rājā cakkavattī appābādho hoti appātaṅko samavepākiniyā gahaṇiyā samannāgato nātisītāya nāccuṇhāya ativiya aññehi manussehi.

Lại nữa, này các Tỷ-kheo, vua Chuyển Luân Vương ít bệnh tật, ít tai ương, thể nhiệt không quá lạnh, không quá nóng, luôn trong chừng mực để điều hòa sự tiêu hóa, sức khỏe vượt xa mọi người.

Rājā, bhikkhave, cakkavattī imāya tatiyāya iddhiyā samannāgato hoti.

Này các Tỷ-kheo, đó là như ý đức thứ ba của vua Chuyển Luân Vương.

“Puna caparaṃ, bhikkhave, rājā cakkavattī brāhmaṇagahapatikānaṃ piyo hoti manāpo.

Lại nữa, này các Tỷ-kheo, vua Chuyển Luân Vương được các Bà-la-môn và Gia chủ ái kính và yêu mến.

Seyyathāpi, bhikkhave, pitā puttānaṃ piyo hoti manāpo,

Này các Tỷ-kheo, như người cha được các người con ái kính và yêu mến;

*evameva kho, bhikkhave, rājā
cakkavattī
brāhmaṇagahapatikānaṃ piyo hoti
manāpo.*

cũng vậy, này các Tỷ-kheo, vua Chuyển Luân Vương được các Bà-la-môn và Gia chủ ái kính và yêu mến.

*Raṅṅopi, bhikkhave, cakkavattissa
brāhmaṇagahapatikā piyā honti
manāpā.*

Này các Tỷ-kheo, các vị Bà-la-môn và Gia chủ được vua Chuyển Luân Vương ái kính và yêu mến.

*Seyyathāpi, bhikkhave, pitu puttā
piyā honti manāpā, evameva kho,
bhikkhave, raṅṅopi cakkavattissa
brāhmaṇagahapatikā piyā honti
manāpā.*

Này các Tỷ-kheo, như những người con được người cha ái kính và yêu mến; cũng vậy, này các Tỷ-kheo, các Bà-la-môn và Gia chủ được vua Chuyển Luân Vương ái kính và yêu mến.

*“Bhūtapubbaṃ, bhikkhave, rājā
cakkavattī caturaṅginīyā senāya
uyyānabhūmiṃ niyyāsī.*

Thuở xưa, này các Tỷ-kheo, vua Chuyển Luân Vương đi đến hoa viên cùng với bốn loại binh chủng.

*Atha kho, bhikkhave,
brāhmaṇagahapatikā rājānaṃ
cakkavattim upasaṅkamitvā
evamāhaṃsu*

Này các Tỷ-kheo, các Bà-la-môn và Gia chủ đến vua Chuyển Luân Vương và tâu rằng:

*– ‘ataramāno, deva, yāhi yathā
taṃ mayam cirataram
passeyyāmā’ti.*

"- Tâu Đại vương, hãy cho đi chậm chậm để chúng tôi có thể chiêm ngưỡng lâu dài hơn. "

*Rājāpi, bhikkhave, cakkavattī
sārathim āmantesi –*

Này các Tỷ-kheo, nhưng vua Chuyển Luân Vương lại ra lệnh cho người đánh xe:

*‘ataramāno, sārathi, pesehi yathā
maṃ brāhmaṇagahapatikā
cirataram passeyyū’nti.*

"- Này anh Đánh xe, hãy đánh xe chậm chậm đủ để ta có thể thấy các vị Bà-la-môn và Gia chủ lâu dài hơn".

Rājā, bhikkhave, cakkavattī imāya catutthāya iddhiyā samannāgato hoti.

Này các Tỷ-kheo, như vậy là như ý đức thứ tư của vua Chuyển Luân Vương.

Rājā, bhikkhave, cakkavattī imāhi catūhi iddhīhi samannāgato hoti.

Này các Tỷ-kheo, vua Chuyển Luân Vương có đầy đủ bốn như ý đức này.

Taṃ kiṃ maññatha, bhikkhave, api nu kho rājā cakkavattī imehi sattahi ratanehi samannāgato imāhi catūhi ca iddhīhi tatonidānaṃ sukhaṃ somanassaṃ paṭisaṃvediyethā”ti?

Này các Tỷ-kheo, các người nghĩ thế nào? Vua Chuyển Luân, đầy đủ bảy món báu và bốn như ý đức; do nhân duyên ấy, có cảm thọ lạc hỷ không?

“Ekamekenapi, bhante, ratanena samannāgato rājā cakkavattī tatonidānaṃ sukhaṃ somanassaṃ paṭisaṃvediyetha, ko pana vādo sattahi ratanehi catūhi ca iddhīhi”ti?

- Bạch Thế Tôn, vua Chuyển luân chỉ đầy đủ một món báu, do nhân duyên ấy, có cảm thọ lạc hỷ; còn nói gì đầy đủ bảy món báu và bốn như ý đức.

Atha kho bhagavā parittaṃ pāṇimattaṃ pāsāṇaṃ gahetvā bhikkhū āmantesi – “

Rồi Thế Tôn nhặt lên một hòn đá nhỏ cỡ nắm tay và nói với các Tỷ-kheo:

taṃ kiṃ maññatha, bhikkhave, katamo nu kho mahantataro – yo cāyaṃ mayā paritto pāṇimatto pāsāṇo gahito yo ca himavā pabbatarājā”ti?

- Này các Tỷ-kheo, các người nghĩ thế nào? Cái gì lớn hơn? Hòn đá này, to cỡ nắm tay do Ta nhặt lên hay núi Tuyết Sơn, ngọn núi lớn nhất trong các núi?

“Appamattako ayaṃ, bhante, bhagavatā paritto pāṇimatto pāsāṇo gahito; himavantaṃ pabbatarājānaṃ upanidhāya saṅkhampi na upeti; kalabhāgampi na upeti; upanidhampi na upeti”ti.

- Thật là quá nhỏ, bạch Thế Tôn, là hòn đá này, chỉ cỡ nắm tay, do Thế Tôn nhặt lên, so sánh với Tuyết Sơn, ngọn núi lớn nhất trong các núi, nó không đáng kể gì, nó không bằng một phần ngàn vạn lần (của núi Tuyết), không thể so sánh được.

*“Evameva kho, bhikkhave, yaṃ
rājā cakkavattī sattahi ratanehi
samannāgato catūhi ca iddhīhi
tatonidānaṃ sukhaṃ somanassaṃ
paṭisaṃvedeti taṃ dibbassa
sukhassa upanidhāya saṅkhampi
na upeti; kalabhāgampi na upeti;
upanidhampi na upeti”.*

*“Sa kho so, bhikkhave, paṇḍito
sace kadāci karahaci dīghassa
addhuno accayena manussattaṃ
āgacchati, yāni tāni uccākulāni –
khattiyamahāsālakulaṃ vā
brāhmaṇamahāsālakulaṃ vā
gahapatimahāsālakulaṃ vā
tathārūpe kule paccājāyati aḍḍhe
mahaddhane mahābhoge
pahūtajātarūparajate
pahūtavittūpakaraṇe
pahūtadhanadhaññe.*

*So ca hoti abhirūpo dassanīyo
pāsādiko paramāya
vaṇṇapokkharatāya samannāgato,
lābhī annassa pānassa vatthassa
yānassa mālāgandhavilepanassa
seyyāvasathapadīpeyyassa.*

*So kāyena sucaritaṃ carati,
vācāya sucaritaṃ carati, manasā
sucaritaṃ carati. So kāyena
sucaritaṃ caritvā, vācāya
sucaritaṃ caritvā, manasā
sucaritaṃ caritvā, kāyassa bheda
paraṃ maraṇā sugatiṃ saggam
lokaṃ upapajjati.*

- Cũng vậy, này các Tỷ-kheo, vua Chuyển luân với bảy món báu và bốn như ý đức, do nhân duyên ấy cảm thọ lạc hỷ, lạc hỷ ấy so sánh với Thiên lạc không đáng kể gì, không bằng một phần ngàn vạn lần, không thể so sánh được.

Này các Tỷ-kheo, người có trí ấy, nếu sau một thời gian rất lâu dài, được sinh làm người, người ấy sẽ sinh ra trong một gia đình cao quý như Chuyển Luân Vương đại gia, hay Bà-la-môn đại gia, hay Cư sĩ đại gia giàu có, tài sản nhiều, tài nguyên nhiều, vàng và bạc phong phú, tài vật phong phú, lúa thóc phong phú.

Hơn nữa, vị ấy đẹp trai, khả ái, dễ thương, đầy đủ dung sắc tối thượng. Vị ấy nhận được đồ ăn, đồ uống, vải mặc, xe cộ, vòng hoa, hương liệu, giường nằm, chỗ trú xứ và ánh sáng.

Vị ấy sống với thân thiện hành, khẩu thiện hành, ý thiện hành, nhờ vậy sau khi thân hoại mạng chung, vị ấy được sanh lên thiện thú, Thiên giới.

*Seyyathāpi, bhikkhave,
akkhadhutto paṭhameneva
kaṭaggahena mahantaṃ
bhogakkhandhaṃ adhigaccheyya;
appamattako so, bhikkhave,
kaṭaggaho yaṃ so akkhadhutto
paṭhameneva kaṭaggahena
mahantaṃ bhogakkhandhaṃ
adhigaccheyya.*

*Atha kho ayameva tato
mahantataro kaṭaggaho yaṃ so
paṇḍito kāyena sucaritaṃ caritvā,
vācāya sucaritaṃ caritvā, manasā
sucaritaṃ caritvā kāyassa bheda
paraṃ maraṇā sugatiṃ saggam
lokaṃ upapajjati.*

*Ayaṃ, bhikkhave, kevalā paripūrā
paṇḍitabhūmī”ti.*

*Idamavoca bhagavā. Attamanā te
bhikkhū bhagavato bhāsitaṃ
abhinanduntī.*

(Majjhimā)

Ví như, này các Tỷ-kheo, một người đánh bạc, chính trong canh bạc đầu tiên, thắng được nhiều tiền. Canh bạc ấy thật không đáng gì, này các Tỷ-kheo, vì nhờ canh bạc đầu tiên này, người đánh bạc ấy chỉ được nhiều tiền bạc mà thôi.

Có một canh bạc lớn hơn canh bạc này, đó là người trí nhờ hành thân thiện hành, khẩu thiện hành, ý thiện hành, nên sau khi thân hoại mạng chung được sanh lên thiện thú, Thiên giới.

Này các Tỷ-kheo, đây là cảnh giới xứng đáng triệt để của bậc có trí.

Thế Tôn thuyết giảng như vậy. Các Tỷ-kheo ấy hoan hỷ tín thọ lời Thế Tôn dạy.

(Trung Bộ Kinh, bài 129)

SACCAVIBHAṄGASUTTA

Evam me sutam –

*ekam samayaṃ bhagavā
bārāṇasiyaṃ viharati isipatane
migadāye.*

*Tatra kho bhagavā bhikkhū
āmantesi – “bhikkhavo”ti.
“Bhadante”ti te bhikkhū bhagavato
paccassosum. Bhagavā etadavoca*

*“Tathāgatena, bhikkhave, arahatā
sammāsambuddhena
bārāṇasiyaṃ isipatane migadāye
anuttaraṃ dhammacakkaṃ
pavattitaṃ appaṭivattiyaṃ
samaṇena vā brāhmaṇena vā
devena vā mārena vā brahmunā
vā kenaci vā lokasmiṃ, yadidaṃ –*

*catunnaṃ ariyasaccānaṃ
ācikkhanā desanā paññāpanā
paṭṭhapanā vivaraṇā vibhajanā
uttānīkammaṃ.*

*Katamesaṃ catunnaṃ?
Dukkhasa ariyasaccassa
ācikkhanā desanā paññāpanā
paṭṭhapanā vivaraṇā vibhajanā
uttānīkammaṃ,
dukkhasamudayassa
ariyasaccassa ācikkhanā desanā
paññāpanā paṭṭhapanā vivaraṇā
vibhajanā uttānīkammaṃ,
dukkhanirodhassa ariyasaccassa
ācikkhanā desanā paññāpanā
paṭṭhapanā vivaraṇā vibhajanā*

KINH PHÂN BIỆT VỀ SỰ THẬT

Như vậy tôi nghe.

Một thời, Thế Tôn ở Bārāṇasi (Ba la nại), Isipatana (chỗ chư Tiên đọa), tại Migadāya (Lộc Uyển).

Tại đây, Thế Tôn gọi các tỳ-kheo: "Này các tỳ-kheo". - "Bạch Thế Tôn". Các tỳ-kheo ấy vâng đáp Thế Tôn. Thế Tôn nói như sau:

- Vô thượng Pháp luân đã được đức Như Lai, bậc A-la-hán, Chánh Đẳng Giác chuyển vận ở vườn Lộc Uyển, chỗ chư Tiên đọa, tại Ba-la-nại. Không một Sa-môn, Bà-là-môn, chư thiên, Ma vương, Phạm thiên hay một ai ở đời có thể chặn đứng, chuyển vận ngược lại,

ở đây gồm có sự khai thị, tuyên thuyết, thi thiết, kiến lập, mở rộng, phân biệt, hiển lộ bốn Thánh-đế.

Thế nào là bốn? Sự khai thị, tuyên thuyết, thi thiết, kiến lập, mở rộng, phân biệt, hiển lộ Khổ thánh đế; sự khai thị, tuyên thuyết... về Tập khổ thánh đế; sự khai thị, tuyên thuyết... về Khổ diệt thánh đế; sự khai thị, tuyên thuyết... về Khổ diệt đạo thánh đế.

*uttānīkammaṃ,
dukkhanirodhagāminiyā
paṭipadāya ariyasaccassa
ācikkhanā desanā paññāpanā
paṭṭhapanā vivaraṇā vibhajanā
uttānīkammaṃ.*

*Tathāgatena, bhikkhave, arahatā
sammāsambuddhena
bārāṇasiyaṃ isipatane migadāye
anuttaraṃ dhammacakkaṃ
pavattitaṃ appaṭivattiyaṃ
samaṇena vā brāhmaṇena vā
devena vā mārena vā brahmunā
vā kenaci vā lokasmiṃ, yadidaṃ –
imesaṃ catunnaṃ ariyasaccānaṃ
ācikkhanā desanā paññāpanā
paṭṭhapanā vivaraṇā vibhajanā
uttānīkammaṃ.*

*“Sevatha, bhikkhave,
sāriputtamoggallāne; bhajatha,
bhikkhave, sāriputtamoggallāne.
Paṇḍitā bhikkhū anuggāhakā
sabrahmacārīnaṃ.*

*Seyyathāpi, bhikkhave, janetā,
evaṃ sāriputto; seyyathāpi jātassa
āpādetā, evaṃ moggallāno.*

*Sāriputto, bhikkhave,
sotāpattiphale vineti, moggallāno
uttamatthe.*

Vô thượng Pháp luân, này các tỷ-kheo, đã được Thế Tôn, bậc A-la-hán, Chánh Đẳng Giác chuyển vận ở vườn Lộc Uyển, chỗ chụ Tiên đọa, tại Ba la nại. Không một Sa-môn, Bà-la-môn... hay một ai ở đời có thể chận đứng, chuyển vận ngược lại, ở đây gồm có sự khai thị, tuyên thuyết, thi thiết, kiến lập, mở rộng, phân biệt, hiển lộ bốn Thánh-đế.

Này các tỷ-kheo, hãy thân cận Sāriputta và Moggallāna, này các tỷ-kheo, hãy gần gũi Sāriputta và Moggallāna; các vị ấy là những tỷ-kheo hiền trí, là những vị sách tấn các đồng Phạm hạnh.

Như một sanh mẫu, này các tỷ-kheo, như vậy là Sāriputta! Như một dưỡng mẫu, như vậy là Moggallāna!

Này các tỷ-kheo, Sāriputta hướng dẫn đến quả Dự lưu, còn Moggallāna hướng dẫn đến các quả vị cao hơn.

Sāriputto, bhikkhave, pahoti cattāri ariyasaccāni vitthārena ācikkhitum desetum paññāpetum paṭṭhapetum vivaritum vibhajitum uttānikātu”nti.

Này tỳ-kheo, Sāriputta có thể khai thị, tuyên thuyết, thi thiết, kiến lập, mở rộng, phân biệt hiển lộ một cách rộng rãi bốn thánh đế.

Idamavoca bhagavā. Idam vatvāna sugato utthāyāsanā vihāraṃ pāvisi.

Thế Tôn nói như vậy; nói như vậy xong, Thiện Thệ từ chỗ ngồi đứng dậy và đi vào tinh xá.

Tatra kho āyasmā sāriputto acirapakkantassa bhagavato bhikkhū āmantesi –

Tại đây, Tôn giả Sāriputta, sau khi Thế Tôn đi không bao lâu, liền gọi các tỳ-kheo:

“āvuso, bhikkhave”ti.

"Này chư hiền".

“Āvuso”ti kho

"Thưa vâng, hiền giả".

te bhikkhū āyasmato sāriputtassa paccassosum. Āyasmā sāriputto etadavoca –

Các tỳ-kheo ấy vâng đáp Tôn giả Sāriputta. Tôn giả Sāriputta nói như sau:

“Tathāgatena, āvuso, arahatā sammāsambuddhena bārāṇasiyaṃ isipatane migadāye anuttaraṃ dhammacakkaṃ pavattitaṃ appaṭivattiyaṃ samaṇena vā brāhmaṇena vā devena vā mārena vā brahmunā vā kenaci vā lokasmiṃ, yadidaṃ catunnaṃ ariyasaccānaṃ ācikkhanā desanā paññāpanā paṭṭhapanā vivaraṇā vibhajanā uttānikammaṃ.

Chư hiền, Vô thượng Pháp luân đã được Thế Tôn, bậc A-la-hán, Chánh Đẳng Giác chuyển vận ở vườn Lộc Uyển, chỗ chư Tiên đọa, tại Ba la nại... sự khai thị, tuyên thuyết, thi thiết, kiến lập, mở rộng, phân biệt, hiển lộ về Khổ diệt đạo thánh đế.

Katamesaṃ catunnaṃ?

Dukkhasa ariyasaccassa ācikkhanā desanā paññāpanā paṭṭhapanā vivaraṇā vibhajanā uttānikammaṃ,

dukkhasamudayassa ariyasaccassa ācikkhanā desanā paññāpanā paṭṭhapanā vivaraṇā

*vibhajanā uttānīkammaṃ,
dukkhanirodhassa ariyasaccassa
ācikkhanā desanā paññāpanā
paṭṭhapanā vivaraṇā vibhajanā
uttānīkammaṃ,
dukkhanirodhagāminiyā
paṭipadāya ariyasaccassa
ācikkhanā desanā paññāpanā
paṭṭhapanā vivaraṇā vibhajanā
uttānīkammaṃ.*

*“Katamañcāvuso, dukkhaṃ
ariyasaccaṃ? Jātipi dukkhā, jarāpi
dukkhā, maraṇampi dukkhaṃ,
sokaparidevadukkhadomanā-
ssupāyāsāpi dukkhā, yampicchaṃ
na labhati tampi dukkhaṃ;
saṃkhittena
pañcupādānakkhandhā dukkhā.*

Và này chư hiền, thế nào là Khổ thánh đế? Sanh là khổ, già là khổ, chết là khổ, sầu, bi, khổ, ưu, não là khổ; cầu không được là khổ. Tóm lại, năm thủ uẩn là khổ.

“Katamā cāvuso, jāti?”

Này chư hiền, thế nào là sanh?

*Yā tesam tesam sattānaṃ tamhi
tamhi sattanikāye jāti sañjāti
okkanti abhinibbatti khandhānaṃ
pātubhāvo āyatanānaṃ paṭilābho,
ayaṃ vuccatāvuso – ‘jāti’”.*

Mỗi mỗi hạng chúng sanh, trong từng giới loại, sự xuất sản, xuất sanh, xuất thành, tái sanh của chúng, sự xuất hiện các uẩn, sự hoạch đắc các căn. Đây chư hiền, như vậy gọi là sanh.

“Katamā cāvuso, jarā?”

Này chư hiền, thế nào là già?

*Yā tesam tesam sattānaṃ tamhi
tamhi sattanikāye jarā jīraṇatā
khaṇḍiccaṃ pāliccaṃ valittacatā
āyuno saṃhāni indriyānaṃ
paripāko, ayaṃ vuccatāvuso –
‘jarā’”.*

Mỗi mỗi hạng chúng sanh, trong từng giới loại, sự niên lão, sự hủ hoại, trạng thái rụng răng, trạng thái tóc bạc, da nhăn, tuổi thọ rút ngắn, các căn hủ hoại. Đây chư hiền, như vậy gọi là già.

“*Katamañcāvuso, maraṇaṃ?*”

*Yā tesam tesam sattānaṃ tamhā
tamhā sattanikāyā cuti cavanatā
bhedo antaradhānaṃ maccu
maraṇaṃ kālaṃkiriyā khandhānaṃ
bhedo kaḷevarassa nikkhepo
jīvitindriyassupacchedo, idaṃ
vuccatāvuso – ‘maraṇaṃ’”.*

Này chư hiền, thế nào là chết?

Mỗi mỗi hạng chúng sanh trong từng giới loại, sự tạ thế, sự từ trần, thân hoại, sự diệt vong, sự chết, sự tử vong, thời đã đến, các uẩn đã tận diệt, sự vất bỏ tử thi. Này chư hiền, như vậy gọi là chết.

“*Katamo cāvuso, soko?*”

*Yo kho, āvuso, aññataraññatarena
byasanena samannāgatassa
aññataraññatarena
dukkhadhammena phuṭṭhassa
soko socanā socitattaṃ antosoko
antoparisoko, ayaṃ vuccatāvuso –
‘soko’”.*

Này chư hiền, thế nào là sầu?

Này chư hiền, với những ai gặp phải tai nạn này hay tai nạn khác; với những ai cảm thọ sự đau khổ này hay sự đau khổ khác, sự sầu của người ấy. Này chư hiền, như vậy gọi là sầu.

“*Katamo cāvuso, paridevo?*”

*Yo kho, āvuso, aññataraññatarena
byasanena samannāgatassa
aññataraññatarena
dukkhadhammena phuṭṭhassa
ādevo paridevo ādevanā
paridevanā ādevitattaṃ
paridevitattaṃ, ayaṃ vuccatāvuso
– ‘paridevo’”*

Này chư hiền, thế nào là bi?

Này chư hiền, với những ai gặp phải tai nạn này hay tai nạn khác; với những ai cảm thọ sự đau khổ này hay sự đau khổ khác, sự bi ai, sự bi thảm, sự than van, sự than khóc, sự bi thán, sự bi thống của người ấy. Này chư hiền, như vậy gọi là bi.

“*Katamañcāvuso, dukkhaṃ?*”

*Yaṃ kho, āvuso, kāyikaṃ
dukkhaṃ kāyikaṃ asātaṃ
kāyasamphassaṃ dukkhaṃ
asātaṃ vedayitaṃ, idaṃ
vuccatāvuso – ‘dukkhaṃ’”.*

Này chư hiền, thế nào là khổ?

Này chư hiền, sự đau khổ về thân, sự không sáng khoái về thân, sự đau khổ do thân cảm thọ, sự không sáng khoái do thân cảm thọ. Này chư hiền, như vậy gọi là khổ.

“*Katamañcāvuso, domanassaṃ?*
Yaṃ kho, āvuso, cetasikaṃ
dukkhaṃ cetasikaṃ asātaṃ
manosamphassaṃ dukkhaṃ
asātaṃ vedayitaṃ, idaṃ
vuccatāvuso – ‘domanassaṃ’”.

Này chư hiền, thế nào là ưu? Đây chư hiền, sự đau khổ về tâm, sự không sáng khoái về tâm, sự đau khổ do tâm cảm thọ, sự không sáng khoái do tâm cảm thọ. Đây chư hiền, như vậy gọi là ưu.

“*Katamo cāvuso, upāyāso? Yo*
kho, āvuso, aññataraññatarena
byasanena samannāgatassa
aññataraññatarena
dukkhadhammena puṭṭhassa
āyāso upāyāso āyāsitaṃ
upāyāsitaṃ, ayaṃ vuccatāvuso
– ‘upāyāso’”.

Này chư hiền, thế nào là não? Đây chư hiền, với những ai gặp tai nạn này hay tai nạn khác; với những ai cảm thọ sự đau khổ này hay sự đau khổ khác, sự ảo não, sự bi não, sự thật vọng, sự tuyệt vọng của người ấy. Đây chư hiền, như vậy gọi là não.

“*Katamañcāvuso, yampicchaṃ na*
labhati tampi dukkhaṃ?

Này chư hiền, thế nào là cầu bất đắc khổ?

Jātidhammānaṃ, āvuso, sattānaṃ
evaṃ icchā uppajjati – ‘aho vata,
mayāṃ na jātidhammā assāma; na
ca, vata, no jāti āgaccheyyā’ti. Na
kho panetaṃ icchāya pattabbaṃ.
Idampi – ‘yampicchaṃ na labhati
tampi dukkhaṃ’.

Này chư hiền, chúng sanh bị sanh chi phối, khởi sự mong cầu: "Mong rằng ta khỏi bị sanh chi phối! Mong rằng ta khỏi phải đi thác sanh". Lời mong cầu ấy không được thành tựu. Như vậy gọi là cầu bất đắc khổ.

Jarādhammānaṃ, āvuso,
sattānaṃ...pe...
byādhidhammānaṃ, āvuso,
sattānaṃ... maraṇadhammānaṃ,
āvuso, sattānaṃ...
sokaparidevadukkhadomanas-
supāyāsadhammānaṃ, āvuso,
sattānaṃ evaṃ icchā uppajjati –
‘aho vata, mayāṃ

Này chư hiền, chúng sanh bị già chi phối... chúng sanh bị bệnh chi phối... chúng sanh bị chết chi phối...

chúng sanh bị sầu, bi, khổ, ưu, não chi phối, khởi sự mong cầu:

na sokaparidevadukkhadomanas-
supāyāsadhammā assāma;

"Mong rằng ta khỏi bị sầu, bi, khổ, ưu, não chi phối!"

*na ca, vata, no
sokaparidevadukkhadomanas-
supāyāsā āgaccheyyū'nti.*

Mong rằng ta khỏi đương chịu sầu,
bi, khổ, ưu não!"

*Na kho panetaṃ icchāya
pattabbaṃ. Idampi – ‘yampiccaṃ
na labhati tampi dukkhaṃ’.*

Lời mong cầu ấy không được thành
tựu. Như vậy gọi là cầu bất đắc khổ.

*“Katame cāvuso, saṃkhittena
pañcupādānakkhandhā dukkhā?
Seyyathidaṃ –*

Này chư hiền, như thế nào là tóm
lại, năm thủ uẩn là khổ?
Như

*rūpupādānakkhandho,
vedanupādānakkhandho,
saññupādānakkhandho,
saṅkhārupādānakkhandho,
viññāṇupādānakkhandho.*

Sắc thủ uẩn,
Thọ thủ uẩn,
Tưởng thủ uẩn,
Hành thủ uẩn,
Thức thủ uẩn.

*Ime vuccantāvuso – ‘saṃkhittena
pañcupādānakkhandhā dukkhā’.*

Này chư hiền, như vậy gọi là tóm
lại, năm thủ uẩn là khổ.

*Idaṃ vuccatāvuso – ‘dukkhaṃ
ariyasaccaṃ’?*

Này chư hiền, thế nào là Khổ tập
thánh đế?

*“Katamañcāvuso, dukkha-
samudayaṃ nandirāgasahagatā
tatratatrābhinandinī,*

Sự tham ái đưa đến tái sinh, câu
hữu với hỷ và tham, tìm cầu hỷ lạc
chỗ này chỗ kia;

*seyyathidaṃ – kāmataṇhā
bhavataṇhā vibhavataṇhā,*

Như Dục ái, Hữu ái, Vô hữu ái.

*idaṃ vuccatāvuso –
‘dukkhasamudayaṃ
ariyasaccaṃ’.*

Này chư hiền, như vậy gọi là Khổ
tập thánh đế.

“*Katamañcāvuso, dukkhanirodham ariyasaccam?*”

Này chư hiền, và thế nào là Khổ diệt thánh đế?

Yo tassāyeva taṇhāya asesavi-rāganirodho cāgo paṭinissaggo mutti anālayo,

Sự diệt tận không còn luyến tiếc tham ái ấy, sự xả ly, sự lìa bỏ, sự giải thoát, sự không bám víu.

idaṃ vuccatāvuso – ‘dukkhanirodham ariyasaccam’”.

Này chư hiền, như vậy gọi là Khổ diệt thánh đế.

“*Katamañcāvuso, dukkhanirodha-gāminī paṭipadā ariyasaccam?*”

Này chư hiền, thế nào là Khổ diệt đạo thánh đế?

Ayameva ariyo aṭṭhaṅgiko maggo, seyyathidaṃ – sammādiṭṭhi, sammāsaṅkappo, sammāvācā, sammākammanto, sammāājīvo, sammāvāyāmo, sammāsati, sammāsamādhī.

Đó là Bát Thánh Đạo, ở đây gồm có chánh tri kiến, chánh tư duy, chánh ngữ, chánh nghiệp, chánh mạng, chánh tinh tấn, chánh niệm, chánh định.

“*Katamācāvuso, sammādiṭṭhi?*”

Này chư hiền, thế nào là chánh tri kiến?

Yaṃ kho, āvuso, dukkhe ñāṇaṃ, dukkhasamudaye ñāṇaṃ, dukkhanirodhe ñāṇaṃ, dukkhanirodha-gāminiyā paṭipadāya ñāṇaṃ,

Này chư hiền, tri kiến về Khổ, tri kiến về Khổ tập, tri kiến về Khổ diệt, tri kiến về Khổ diệt đạo.

ayaṃ vuccatāvuso – ‘sammādiṭṭhi’”.

Này chư hiền, như vậy gọi là chánh tri kiến.

“*Katamo cāvuso, sammāsaṅkappo?*”

Này chư hiền, thế nào là chánh tư duy?

Nekkhammasaṅkappo, abyāpādasāṅkappo, avihimsāsaṅkappo, ayaṃ vuccatāvuso – ‘sammāsaṅkappo’”.

Tư duy về ly dục, tư duy về vô sân, tư duy về bất hại. Này chư hiền, như vậy gọi là chánh tư duy.

“*Katamā cāvuso, sammāvācā?*”

Này chư hiền, thế nào là chánh ngữ?

Musāvādā veramaṇī, piṣuṇāya vācāya veramaṇī, pharusāya vācāya veramaṇī, samphappalāpā veramaṇī, ayaṃ vuccatāvuso – ‘sammāvācā’.

Tự chế không nói dối, tự chế không nói đâm thọc, tự chế không ác khẩu, tự chế không nói lời phù phiếm. Này chư hiền, như vậy gọi là chánh ngữ.

“*Katamo cāvuso, sammākammantī?*”

Này chư hiền, thế nào là chánh nghiệp?

Pāṇātipātā veramaṇī, adinnādānā veramaṇī, kāmesumicchācārā veramaṇī, ayaṃ vuccatāvuso – ‘sammākammanto’.

Tự chế không sát sanh, tự chế không trộm cắp, tự chế không tà dâm. Này chư hiền, như vậy gọi là chánh nghiệp.

“*Katamo cāvuso, sammāājīvo?*”

Này chư hiền, thế nào là chánh mạng?

Idhāvuso, ariyasāvako micchāājīvaṃ pahāya sammāājīvena jīvikaṃ kappeti, ayaṃ vuccatāvuso – ‘sammāājīvo’.

Này chư hiền, ở đây vị thánh đệ tử từ bỏ tà mạng, sinh sống bằng chánh mạng. Này chư hiền, như vậy gọi là chánh mạng.

“*Katamo cāvuso, sammāvāyāmo?*”

Này chư hiền, và thế nào là chánh tinh tấn?

Idhāvuso, bhikkhu anuppanānaṃ pāpakānaṃ akusalānaṃ dhammānaṃ anuppādāya chandaṃ janeti vāyamati vīriyaṃ ārabhati cittaṃ paggaṇhāti padahati,

Này chư hiền, ở đây tỳ-kheo, đối với các ác, bất thiện pháp chưa sanh, khởi lên ý muốn không cho sanh khởi; vị này nỗ lực, tinh tấn, quyết tâm, trì chí.

*uppannānaṃ pāpakānaṃ
akusalānaṃ dhammānaṃ
pahānāya chandaṃ janeti
vāyamati vīriyaṃ ārabhati cittaṃ
paggaṇhāti padahati,*

Đối với các ác, bất thiện pháp đã sanh, khởi lên ý muốn trừ diệt; vị này nỗ lực, tinh tấn, quyết tâm, trì chí.

*anuppannānaṃ kusalānaṃ
dhammānaṃ uppādāya chandaṃ
janeti vāyamati vīriyaṃ ārabhati
cittaṃ paggaṇhāti padahati,*

Đối với các thiện pháp chưa sanh, khởi lên ý muốn khiến cho sanh khởi; vị này nỗ lực, tinh tấn, quyết tâm, trì chí.

*uppannānaṃ kusalānaṃ
dhammānaṃ ṭhitiyā asamosāya
bhiyyobhāvāya vepullāya
bhāvanāya pāripūriyā chandaṃ
janeti vāyamati vīriyaṃ ārabhati
cittaṃ paggaṇhāti padahati,*

Đối với các thiện pháp đã sanh khởi, khởi lên ý muốn khiến cho an trú, không cho băng hoại, khiến cho tăng trưởng, phát triển, viên mãn; Vị này nỗ lực, tinh tấn, quyết tâm, trì chí.

*ayaṃ vuccatāvuso –
‘sammāvāyāmo’.*

Này chư hiền, như vậy gọi là chánh tinh tấn.

“Katamā cāvuso, sammāsati?”

Này chư hiền, thế nào là chánh niệm?

*Idhāvuso, bhikkhu kāye
kāyānupassī viharati ātāpī
sampajāno satimā vineyya loke
abhijjhādomanassaṃ.*

Này chư hiền, ở đây, tỷ-kheo sống quán thân trên thân, nhiệt tâm, tỉnh giác, chánh niệm, để chế ngự tham ưu ở đời...

*Vedanāsu vedanānupassī
viharati...pe...
citte cittānupassī viharati...*

Quán thọ trên các cảm thọ...

Quán tâm trên các tâm...

*dhammesu dhammānupassī
viharati ātāpī sampajāno satimā
vineyya loke abhijjhādomanassaṃ,*

Quán pháp trên các pháp, nhiệt tâm, tỉnh giác, chánh niệm, để chế ngự tham ưu ở đời.

ayaṃ vuccatāvuso – ‘sammāsati’.

Này chư hiền, như vậy gọi là chánh niệm.

- “*Katamo cāvuso, sammāsamādhī?*” Đây chư hiền, thế nào là chánh định?
- Idhāvuso, bhikkhu vivicceva
kāmehi vivicca akusalehi
dhammehi savitakkaṃ savicāraṃ
vivekajaṃ pītisukhaṃ paṭhamaṃ
jhānaṃ upasampajja viharati,*
- Này chư hiền, ở đây, tỳ-kheo ly dục, ly ác bất thiện pháp, chứng và trú Sơ Thiền, một trạng thái hỷ lạc do ly dục sanh, với tầm, với tứ.
- vitakkavicārānaṃ vūpasamā
ajjhataṃ sampasādanaṃ cetaso
ekodibhāvaṃ avitakkaṃ avicāraṃ
samādhijaṃ pītisukhaṃ dutiyaṃ
jhānaṃ upasampajja viharati,*
- Vị tỳ-kheo ấy diệt tầm, diệt tứ, chứng và trú Nhị Thiền, một trạng thái hỷ lạc do định sanh, không tầm, không tứ, nội tĩnh nhất tâm.
- pītiyā ca virāgā upekkhako ca
viharati...pe... tatiyaṃ jhānaṃ...
viharati,*
- Tỳ-kheo ly hỷ trú xả, chánh niệm, tỉnh giác, thân cảm sự lạc thọ mà các bậc thánh gọi là xả niệm lạc trú, chứng và trú Tam Thiền.
- ... catutthaṃ jhānaṃ... viharati*
- Tỳ-kheo ấy xả lạc, xả khổ, diệt hỷ ưu đã cảm thọ trước, chứng và trú Tứ Thiền, không khổ, không lạc, xả niệm thanh tịnh.
- ayaṃ vuccatāvuso –
‘sammāsamādhī’.*
- Này chư hiền, như vậy gọi là chánh định.
- Idaṃ vuccatāvuso –
‘dukkhanirodhagāminī paṭipadā
ariyasaccaṃ’.*
- Này chư hiền, như vậy gọi là Khổ diệt đạo thánh đế.
- “Tathāgatenāvuso, arahatā
sammāsambuddhena
bārāṇasiyaṃ isipatane migadāye
anuttaraṃ dhammacakkaṃ
pavattitaṃ appaṭivattiyaṃ
samaṇena vā brāhmaṇena vā
devena vā mārena vā brahmunā
vā kenaci vā lokasmiṃ, yadidaṃ –*
- Chư hiền, Vô thượng Pháp luân đã được đức Như Lai, bậc A-la-hán, Chánh Đẳng Giác chuyển vận ở vườn Lộc Uyển, chỗ chư tiên đọa, tại Ba-la-nại, không một Sa-môn, Bà-la-môn, chư thiên, Ma vương, Phạm thiên hay một ai ở đời có thể chuyển vận ngược lại, ở đây gồm

*imesaṃ catunnaṃ ariyasaccānaṃ
ācikkhanā desanā paññāpanā
paṭṭhapanā vivaraṇā vibhajanā
uttānīkamma”nti.*

có sự khai thị, tuyên thuyết, thi thiết, kiến lập, mở rộng, phân biệt, hiển lộ bốn thánh đế.

*Idamavoca āyasmā sāriputto.
Attamanā te bhikkhū āyasmato
sāriputtassa bhāsitaṃ
abhinanduntī.*

Tôn giả Sāriputta thuyết giảng như vậy. Các tỷ-kheo ấy hoan hỷ tín thọ lời Tôn giả Sāriputta dạy.

*(Saccavibhaṅgasutta,
Majjhimānikāya)*

(Trung Bộ Kinh, bài 141)

VANAPATTHASUTTA

Evaṃ me sutam

*ekaṃ samayaṃ bhagavā
sāvattthiyaṃ viharati jetavane
anāthapiṇḍikassa ārāme.*

*Tatra kho bhagavā bhikkhū
āmantesi – “bhikkhavo”ti.
“Bhadante”ti te bhikkhū bhagavato
paccassosum.*

*Bhagavā etadavoca –
“vanapatthapariyāyaṃ vo,
bhikkhave, desessāmi, taṃ
suñātha, sādhukaṃ
manasikarotha, bhāsissāmi”ti.*

*“Evaṃ, bhante”ti kho te bhikkhū
bhagavato paccassosum. Bhagavā
etadavoca –*

*“Idha, bhikkhave, bhikkhu
aññataraṃ vanapattham
upanissāya viharati.*

*Tassa taṃ vanapattham
upanissāya viharato anupaṭṭhitā*

Ceva sati na upaṭṭhāti,

*asamāhitañca cittaṃ na
samādhiyati,*

*aparikkhīṇā ca āsavā na
parikkhayaṃ gacchanti,*

KINH KHU RỪNG

Tôi nghe như vậy:

Một thời, Thế Tôn ở Sāvattthi, tại Jetavana, vườn ông Anāthapiṇḍika.

Ở đây, Thế Tôn gọi các tỳ-kheo: "Này các tỳ-kheo". - "Bạch Thế Tôn", các tỳ-kheo ấy vâng đáp Thế Tôn.

Thế Tôn nói như sau: "Chư tỳ-kheo, Ta sẽ giảng cho các Người pháp môn về khu rừng. Hãy nghe và suy nghiệm kỹ, Ta sẽ giảng". -

"Thưa vâng, bạch Thế Tôn". Những tỳ-kheo ấy vâng đáp Thế Tôn. Thế Tôn thuyết giảng như sau:

Chư tỳ-kheo, ở đây, tỳ-kheo sống tại một khu rừng nào.

Tỳ-kheo sống tại khu rừng này,

chánh niệm chưa có sẽ không có được,

tâm tư chưa được định tĩnh sẽ không được định tĩnh,

các lậu hoặc chưa được hoàn toàn đoạn trừ sẽ không được hoàn toàn đoạn trừ,

*ananuppattañca anuttaram
yogakkhemam nānupāpuṇāti.*

vô thượng an ổn khỏi các ách phược chưa chứng đạt sẽ không được chứng đạt.

*Ye ca kho ime pabbajitena
jīvitaparikkhārā samudānetabbā –
cīvarapiṇḍapātasenāsanagilānap-
paccayabhesajjaparikkhārā – te
kasirena samudāgacchanti.*

Và những vật dụng này cần thiết cho đời sống mà một người xuất gia cần phải có đủ, như y phục, đồ ăn khát thực, sàng tọa, y dược trị bệnh, những vật dụng này kiếm được một cách khó khăn.

*Tena, bhikkhave, bhikkhunā iti
paṭisañcikkhitabbam –*

Chư tỷ-kheo, tỷ-kheo ấy cần phải suy nghĩ:

*‘aḥam kho imaṃ vanapattham
upanissāya viharāmi,*

"Ta sống tại khu rừng này.

*tassa me imaṃ vanapattham
upanissāya viharato*

Khi ta sống tại khu rừng này,

anupaṭṭhitā ceva sati na upaṭṭhāti,

chánh niệm chưa có sẽ không có được,

*asamāhitañca cittaṃ na
samādhiyati,*

tâm tư chưa được định tĩnh sẽ không được định tĩnh,

*aparikkhīṇā ca āsavā na
parikkhayaṃ gacchanti,*

các lậu hoặc chưa được hoàn toàn đoạn trừ sẽ không được hoàn toàn đoạn trừ,

*ananuppattañca anuttaram
yogakkhemam nānupāpuṇāmi.*

vô thượng an ổn khỏi các ách phược chưa chứng đạt sẽ không được chứng đạt

*Ye ca kho ime pabbajitena
jīvitaparikkhārā samudānetabbā –
cīvarapiṇḍapātasenāsanagilānap-
paccayabhesajjaparikkhārā – te
kasirena samudāgacchantīti.*

và những vật dụng cần thiết cho đời sống mà một vị xuất gia cần phải có đủ, như y phục, đồ ăn khát thực, sàng tọa, dược phẩm trị bệnh, những vật dụng này kiếm được một cách khó khăn".

*Tena, bhikkhave, bhikkhunā
rattibhāgaṃ vā divasabhāgaṃ vā
tamhā vanapatthā pakkamitabbam,
na vatthabbam.*

Này các tỳ-kheo, tỳ-kheo ấy phải từ bỏ ngôi rừng ấy, không được ở lại, ngay lúc ban ngày hay lúc ban đêm.

*“Idha pana, bhikkhave, bhikkhu
aññataraṃ vanapattham
upanissāya viharati.*

Chư tỳ-kheo, ở đây, tỳ-kheo sống tại một khu rừng nào.

*Tassa taṃ vanapattham
upanissāya viharato anupaṭṭhitā
ceva sati na upaṭṭhāti,
asamāhitañca cittaṃ na
samādhīyati, aparikkhīṇā ca āsavā
na parikkhayaṃ gacchanti,
ananuppattañca anuttaraṃ
yogakkhemaṃ nānupāpuṇāti.*

Tỳ-kheo sống tại khu rừng này, chánh niệm chưa có sẽ không có được, tâm tư chưa được định tĩnh sẽ không được định tĩnh, các lậu hoặc chưa được hoàn toàn đoạn trừ sẽ không được hoàn toàn đoạn trừ, vô thượng an ổn khỏi các ách phược chưa chứng đạt sẽ không được chứng đạt.

*Ye ca kho ime pabbajitena
jīvitaparikkhārā samudānetabbā –
cīvarapaṇḍapātasenāsanagilānap-
paccayabhesajjaparikkhārā – te
appakasirena samudāgacchanti.*

Và những vật dụng cần thiết cho đời sống mà một người xuất gia cần phải sắm đủ, như y phục, đồ ăn khát thực, sàng tọa, dược phẩm trị bệnh, những vật dụng này kiếm được một cách không khó khăn.

*Tena, bhikkhave, bhikkhunā iti
paṭisañcikkhitabbam –*

Chư tỳ-kheo, tỳ-kheo ấy cần phải suy nghĩ như sau:

*‘ahaṃ kho imaṃ vanapattham
upanissāya viharāmi. Tassa me
imaṃ vanapattham upanissāya
viharato anupaṭṭhitā ceva sati na
upaṭṭhāti asamāhitañca cittaṃ na
samādhīyati, aparikkhīṇā ca āsavā
na parikkhayaṃ gacchanti,
ananuppattañca anuttaraṃ
yogakkhemaṃ nānupāpuṇāmi. Ye
ca kho ime pabbajitena*

"Ta sống tại khu rừng này. Khi ta sống tại khu rừng này, chánh niệm chưa được an trú, không được an trú... những vật dụng này kiếm được một cách không khó khăn.

*jīvitaparikkhārā samudānetabbā –
cīvarapiṇḍapātasenāsanagilānap-
paccayabhesajjaparikkhārā – te
appakasirena samudāgacchanti.*

*Na kho panāhaṃ cīvarahetu
agārasmā anagāriyaṃ pabbajito*

na piṇḍapātahetu...pe...

*na senāsanahetu...pe... na
gilānappaccayabhesajja-
parikkhārahetu agārasmā
anagāriyaṃ pabbajito.*

*Atha ca pana me imaṃ
vanapatthaṃ upanissāya viharato
anupaṭṭhitā ceva sati na upaṭṭhāti,
asamāhitañca cittaṃ na
samādhīyati, aparikkhīṇā ca āsavā
na parikkhayaṃ gacchanti,
ananuppattañca anuttaraṃ
yogakkhemaṃ nānupāpuṇāmī'ti.*

*Tena, bhikkhave, bhikkhunā
saṅkhāpi tamhā vanapatthā
pakkamitabbam, na vatthabbam.*

*“Idha pana, bhikkhave, bhikkhu
aññataraṃ vanapatthaṃ
upanissāya viharati.*

*Tassa taṃ vanapatthaṃ
upanissāya viharato*

*anupaṭṭhitā ceva sati upaṭṭhāti,
asamāhitañca cittaṃ samādhīyati,*

Nhưng không phải vì y phục mà ta
xuất gia, từ bỏ gia đình sống không
gia đình,

không phải vì đồ ăn khát thực...
không phải vì sàng tọa...

không phải vì được phẩm trị bệnh
mà ta xuất gia, từ bỏ gia đình, sống
không gia đình.

Nhưng trong khi ta ở tại khu rừng
này, chánh niệm chưa có sẽ không
có được... vô thượng an ổn khỏi
các ách phục chưa chứng đạt
không được chứng đạt".

Này các tỷ-kheo, tỷ-kheo ấy chỉ với
suy tính này, phải từ bỏ ngôi rừng
ấy, không được ở lại.

Chư tỷ-kheo, ở đây, tỷ-kheo sống
tại một khu rừng nào.

Tỷ-kheo sống tại khu rừng này,

chánh niệm chưa có sẽ có được,
tâm tư chưa được định tĩnh sẽ
được định tĩnh,

*aparikkhīṇā ca āsavā parikkhayam
gacchanti,*

*ananuppattañca anuttaram
yogakkhemam anupāpuṇāti.*

*Ye ca kho ime pabbajitena
jīvitaparikkhārā samudānetabbā –
cīvarapiṇḍapātasenāsanagilānap-
paccayabhesajjaparikkhārā, te
kasirena samudāgacchanti.*

*Tena, bhikkhave, bhikkhunā iti
paṭisañcikkhitabbaṃ – ‘ahaṃ kho
imaṃ vanapattham upanissāya
viharāmi. Tassa me imaṃ
vanapattham upanissāya viharato
anupaṭṭhitā ceva sati upaṭṭhāti
asamāhitañca cittaṃ samādhīyati,
aparikkhīṇā ca āsavā parikkhayam
gacchanti, ananuppattañca
anuttaram yogakkhemam
anupāpuṇāmi. Ye ca kho ime
pabbajitena jīvitaparikkhārā
samudānetabbā –
cīvarapiṇḍapātasenāsanagilānap-
paccayabhesajjaparikkhārā – te
kasirena samudāgacchanti.*

*Na kho panāham cīvarahetu
agārasmā anagāriyam pabbajito,*

na piṇḍapātahetu...pe...

na senāsanahetu...pe...

các lậu hoặc chưa được hoàn toàn
đoạn trừ sẽ được hoàn toàn đoạn
trừ,

vô thượng an ổn khỏi các ách
phược chưa chứng đạt sẽ được
chứng đạt.

nhưng những vật dụng cần thiết
cho đời sống một người xuất gia
cần phải sắm đủ, như y phục, đồ ăn
khất thực, sàng tọa, được phẩm trị
bệnh, những vật này kiếm được
một cách khó khăn.

Chư tỷ-kheo, tỷ-kheo ấy cần phải
suy nghĩ như sau: "Ta sống tại khu
rừng này. Khi ta sống tại khu rừng
này, chánh niệm chưa có sẽ có
được... vô thượng an ổn khỏi các
ách phược chưa chứng đạt được
chứng đạt... những vật dụng này
kiếm được một cách khó khăn.

Nhưng không phải vì y phục mà ta
xuất gia, từ bỏ gia đình, sống không
gia đình,

không phải vì món ăn khất thực...

không phải vì sàng tọa...

na gilānappaccayabhesajjaparikkhārahetu agārasmā anagāriyaṃ pabbajito.

không phải vì được phẩm trị bệnh mà ta xuất gia, từ bỏ gia đình, sống không gia đình.

Atha ca pana me imaṃ vanapatthaṃ upanissāya viharato anupaṭṭhitā ceva sati upaṭṭhāti, asamāhitañca cittaṃ samādhīyati, aparikkhīṇā ca āsavā parikkhayaṃ gacchanti, ananuppattañca anuttaraṃ yogakkhemaṃ anupāpuṇāmiṃti.

Nhưng trong khi ta ở tại khu rừng này, chánh niệm chưa có được sẽ có được... vô thượng an ổn khỏi các ách phược chưa chứng đạt được chứng đạt".

Tena, bhikkhave, bhikkhunā sañkhāpi tasmīṃ vanapatthe vatthabbaṃ, na pakkamitabbaṃ.

Này các tỷ-kheo, tỷ-kheo ấy chỉ với suy tính này, phải ở lại khu rừng ấy, không được bỏ đi.

“Idha pana, bhikkhave, bhikkhu aññataraṃ vanapatthaṃ upanissāya viharati. Tassa taṃ vanapatthaṃ upanissāya viharato anupaṭṭhitā ceva sati upaṭṭhāti, asamāhitañca cittaṃ samādhīyati, aparikkhīṇā ca āsavā parikkhayaṃ gacchanti, ananuppattañca anuttaraṃ yogakkhemaṃ anupāpuṇāti.

Chư tỷ-kheo, ở đây tỷ-kheo sống tại một khu rừng nào. tỷ-kheo sống tại khu rừng này, chánh niệm chưa có sẽ có được... vô thượng an ổn khỏi các ách phược chưa được chứng đạt được chứng đạt.

Ye ca kho ime pabbajitena jīvitaparikkhārā samudānetabbā – cīvarapiṇḍapātasenāsanagilānappaccayabhesajjaparikkhārā – te appakasirena samudāgacchanti.

Và những vật dụng cần thiết... kiếm được một cách không khó khăn.

Tena, bhikkhave, bhikkhunā iti paṭisañcikkhitabbaṃ – ‘ahaṃ kho imaṃ vanapatthaṃ upanissāya viharāmi.

Chư tỷ-kheo, tỷ-kheo ấy cần phải suy nghĩ như sau: "Ta sống tại khu rừng này.

*Tassa me imaṃ vanapatthaṃ
upanissāya viharato anupaṭṭhitā
ceva sati upaṭṭhāti asamāhitañca
cittaṃ samādhīyati, aparikkhīṇā ca
āsavā parikkhayaṃ gacchanti,
ananuppattañca anuttaraṃ
yogakkhemaṃ anupāpuṇāmi.*

Khi ta sống tại khu rừng này, chánh niệm chưa có sẽ có được... vô thượng an ổn khỏi các ách phược chưa chứng đạt được chứng đạt,

*Ye ca kho ime pabbajitena
jīvitaparikkhārā samudānetabbā –
cīvarapiṇḍapātasenāsanagilānap-
paccayabhesajjaparikkhārā – te
appakasirena samudāgacchantīti.*

và những vật dụng này cần thiết... kiếm được một cách không khó khăn".

*Tena, bhikkhave, bhikkhunā
yāvajīvampi tasmim vanapatthe
vatthabbaṃ, na pakkamitabbaṃ.*

Chư tỳ-kheo, tỳ-kheo ấy phải ở lại khu rừng cho đến trọn đời, không được rời bỏ.

*“Idha, bhikkhave, bhikkhu
aññataraṃ gāmaṃ upanissāya
vihārati ...pe...*

Chư tỳ-kheo, ở đây, tỳ-kheo sống tại một làng nào...

*aññataraṃ nigamaṃ upanissāya
vihārati...pe...*

Chư tỳ-kheo, ở đây tỳ-kheo sống tại một thị trấn nào...

*aññataraṃ nagaraṃ upanissāya
vihārati...pe...*

Chư tỳ-kheo, ở đây tỳ-kheo sống tại một đô thị nào...

*aññataraṃ janapadaṃ upanissāya
vihārati...pe...*

Chư tỳ-kheo, ở đây tỳ-kheo sống tại một quốc gia nào...

*aññataraṃ puggalaṃ upanissāya
vihārati.*

Chư tỳ-kheo, ở đây tỳ-kheo sống gần một người nào.

*Tassa taṃ puggalaṃ upanissāya
vihārato anupaṭṭhitā ceva sati na
upaṭṭhāti, asamāhitañca cittaṃ na
samādhīyati, aparikkhīṇā ca āsavā
na parikkhayaṃ gacchanti,
ananuppattañca anuttaraṃ*

Tỳ-kheo sống gần người này, chánh niệm chưa có sẽ có được... không được chứng đạt, và những vật dụng này cần thiết... kiếm được một cách khó khăn.

*yogakkhemaṃ nānupāpuṇāti. Ye
ca kho ime pabbajitena
jīvitaparikkhārā samudānetabbā –
cīvarapiṇḍapātasenāsanagilānap-
paccayabhesajjaparikkhārā – te
kasirena samudāgacchanti.*

*Tena, bhikkhave, bhikkhunā iti
paṭisañcikkhitabbaṃ – ‘ahaṃ kho
imaṃ puggalaṃ upanissāya
viharāmi. Tassa me imaṃ
puggalaṃ upanissāya viharato
anupaṭṭhitā ceva satī na upaṭṭhāti,
asamāhitañca cittaṃ na
samādhiyati, aparikkhīṇā ca āsavā
na parikkhayaṃ gacchanti,
ananupattañca anuttaraṃ
yogakkhemaṃ nānupāpuṇāmi.*

*Ye ca kho ime pabbajitena
jīvitaparikkhārā samudānetabbā –
cīvarapiṇḍapātasenāsanagilānap-
paccayabhesajjaparikkhārā – te
kasirena samudāgacchantīti.*

*Tena, bhikkhave, bhikkhunā
rattibhāgaṃ vā divasabhāgaṃ vā
so puggalo anāpucchā
pakkamitabbaṃ, nānubandhitabbo.*

*“Idha pana, bhikkhave, bhikkhu
aññataraṃ puggalaṃ upanissāya
viharati.*

Chư tỳ-kheo, tỳ-kheo ấy cần phải suy nghĩ như sau: "Ta sống gần người này. Khi ta sống gần người này, chánh niệm chưa có sẽ có được... không được chứng đạt,

và những vật dụng này cần thiết... kiếm được một cách khó khăn".

Chư tỳ-kheo, vị tỳ-kheo ấy ngay trong đêm ấy hay ngay trong ngày ấy, không phải xin phép, cần phải bỏ ngay người ấy mà đi, không cần theo sát người ấy.

Chư tỳ-kheo, tỳ-kheo sống gần một người nào.

*Tassa taṃ puggalaṃ upanissāya
viharato anupaṭṭhitā ceva sati na
upaṭṭhāti, asamāhitañca cittaṃ na
samādhīyati, aparikkhīṇā ca āsavā
na parikkhayaṃ gacchanti,
ananuppattañca anuttaraṃ
yogakkhemaṃ nānupāpuṇāti.*

Tỷ-kheo sống gần người ấy, chánh niệm chưa có sẽ có được... không được chứng đạt.

*Ye ca kho ime pabbajitena
jīvitaparikkhārā samudānetabbā –
cīvarapiṇḍapātasenāsanagilānap-
paccayabhesajjaparikkhārā, te
appakasirena samudāgacchanti.*

Nhưng những vật dụng này cần thiết... kiếm được một cách không khó khăn.

*Tena, bhikkhave, bhikkhunā iti
paṭisañcikkhitabbaṃ – ‘ahaṃ kho
imaṃ puggalaṃ upanissāya
viharāmi. Tassa me imaṃ
puggalaṃ upanissāya viharato
anupaṭṭhitā ceva sati na upaṭṭhāti,
asamāhitañca cittaṃ na
samādhīyati, aparikkhīṇā ca āsavā
na parikkhayaṃ gacchanti,
ananuppattañca anuttaraṃ
yogakkhemaṃ nānupāpuṇāmi. Ye
ca kho ime pabbajitena
jīvitaparikkhārā samudānetabbā –
cīvarapiṇḍapātasenāsanagilānap-
paccayabhesajjaparikkhārā – te
appakasirena samudāgacchanti.*

Chư tỷ-kheo, tỷ-kheo ấy cần phải suy tư như sau: "Ta sống gần người này. Khi ta sống gần người này, chánh niệm chưa có sẽ không có được... không được chứng đạt. Nhưng những vật dụng này cần thiết... kiếm được một cách không khó khăn.

*Na kho panāhaṃ cīvarahetu
agārasmā anagāriyaṃ pabbajito,*

Nhưng không phải vì y phục mà ta xuất gia, từ bỏ gia đình, sống không gia đình...

na piṇḍapātahetu...pe...

không phải vì đồ ăn khát thực...

na senāsanahetu...pe...

không phải vì sàng tọa...

*na gilānappaccayabhesajja-
parikkhārahetu agārasmā
anagāriyaṃ pabbajito.*

không phải vì được phẩm trị bệnh mà ta xuất gia, từ bỏ gia đình, sống không gia đình.

*Atha ca pana me imaṃ puḅḅalaṃ
upanissāya viharato anupaṭṭhitā
ceva sati na upaṭṭhāti,
asamāhitañca cittaṃ na
samādhīyati, aparikkhīṇā ca āsavā
na parikkhayaṃ gacchanti,
ananuppattañca anuttaraṃ
yogakkhemaṃ nānupāpuṇāmiṭi.*

Và khi ta sống gần người này, chánh niệm chưa có sẽ không có được... không được chứng đạt".

*Tena, bhikkhave, bhikkhunā
saṅkhāpi so puḅḅalo āpucchā
pakkamitabbāṃ, nānubandhitabbo.*

Chư tỳ-kheo, tỳ-kheo ấy, chỉ với ước tính này, cần phải bỏ người ấy mà đi, không có xin phép, không có theo sát.

*“Idha pana, bhikkhave, bhikkhu
aññataraṃ puḅḅalaṃ upanissāya
vihārati. Tassa taṃ puḅḅalaṃ
upanissāya viharato anupaṭṭhitā
ceva sati upaṭṭhāti, asamāhitañca
cittaṃ samādhīyati, aparikkhīṇā ca
āsavā parikkhayaṃ gacchanti,
ananuppattañca anuttaraṃ
yogakkhemaṃ anupāpuṇāti. Ye ca
kho ime pabbajitena
jīvitaparikkhārā samudānetabbā –
cīvarapiṇḍapātasenāsanagilānap-
paccayabhesajjaparikkhārā – te
kasirena samudāgacchanti.*

Chư tỳ-kheo, ở đây, tỳ-kheo sống gần một người nào. tỳ-kheo sống gần người ấy, chánh niệm chưa có sẽ có được... được chứng đạt. Những vật dụng này cần thiết... kiếm được một cách khó khăn.

*Tena, bhikkhave, bhikkhunā iti
paṭisañcikkhitabbāṃ – ‘ahaṃ kho
imaṃ puḅḅalaṃ upanissāya
vihārāmi. Tassa me imaṃ
puḅḅalaṃ upanissāya viharato
anupaṭṭhitā ceva sati upaṭṭhāti,*

Chư tỳ-kheo, tỳ-kheo ấy cần phải suy tư như sau: "Ta sống gần người này. Khi ta sống gần người này, chánh niệm chưa có sẽ có được... được chứng đạt. Những vật dụng

*asamāhitañca cittaṃ samādhīyati,
aparikkhīṇā ca āsavā parikkhayaṃ
gacchanti, ananuppattañca
anuttaraṃ yogakkhemaṃ
anupāpuṇāmi.*

này cần thiết... kiếm được một cách
khó khăn.

*Ye ca kho ime pabbajitena
jīvitaparikkhārā samudānetabbā –
cīvarapiṇḍapātasenāsanagilānap-
paccayabhesajjaparikkhārā – te
kasirena samudāgacchanti. Na kho
panāhaṃ cīvarahetu agārasmā
anagāriyaṃ pabbajito,*

Nhưng không phải vì y phục mà ta
xuất gia, từ bỏ gia đình, sống không
gia đình...

*na piṇḍapātahetu...pe...
na senāsanahetu...pe...*

không phải vì đồ ăn khát thực...
không phải vì sàng tọa...

*na
gilānappaccayabhesajjaparikkhāra-
hetu agārasmā anagāriyaṃ
pabbajito.*

không phải vì được phẩm trị bệnh
mà ta xuất gia, từ bỏ gia đình, sống
không gia đình.

*Atha ca pana me imaṃ puggalaṃ
upanissāya viharato anupaṭṭhitā
ceva sati upaṭṭhāti, asamāhitañca
cittaṃ samādhīyati, aparikkhīṇā ca
āsavā parikkhayaṃ gacchanti,
ananuppattañca anuttaraṃ
yogakkhemaṃ anupāpuṇāmīti.*

Và khi ta sống gần người này,
chánh niệm chưa có sẽ có được...
vô thượng an ổn khỏi các ách
phược chưa chứng đạt được
chứng đạt".

*Tena, bhikkhave, bhikkhunā
sañkhāpi so puggalo
anubandhitabbo, na
pakkamitabbaṃ.*

Chư tử-kheo, tử-kheo ấy, chỉ với suy
tính này, cần phải theo sát người
ấy, không được bỏ đi.

*“Idha pana, bhikkhave, bhikkhu
aññataraṃ puggalaṃ upanissāya
viharati.*

Chư tử-kheo, ở đây, tử-kheo sống
gần một người nào.

*Tassa taṃ puggalaṃ upanissāya
viharato anupaṭṭhitā ceva sati
upaṭṭhāti, asamāhitañca cittaṃ
samādhīyati, aparikkhīṇā ca āsavā
parikkhayaṃ gacchanti,
ananuppattañca anuttaraṃ
yogakkhemaṃ anupāpuṇāti.*

*Ye ca kho ime pabbajitena
jīvitaparikkhārā samudānetabbā –*

*cīvaraṇḍapātasenāsanagilānap-
paccayabhesajjaparikkhārā*

*– te appakasirena
samudāgacchanti.*

*Tena, bhikkhave, bhikkhunā iti
paṭisañcikkhitabbaṃ – ‘ahaṃ kho
imaṃ puggalaṃ upanissāya
viharāmi.*

*Tassa me imaṃ puggalaṃ
upanissāya viharato
anupaṭṭhitā ceva sati upaṭṭhāti,
asamāhitañca cittaṃ samādhīyati,*

*aparikkhīṇā ca āsavā parikkhayaṃ
gacchanti,*

*ananuppattañca anuttaraṃ
yogakkhemaṃ anupāpuṇāmi.*

Tỷ-kheo sống gần người ấy, chánh niệm chưa có sẽ có được, tâm chưa định tĩnh sẽ được định tĩnh, các lậu hoặc chưa được hoàn toàn đoạn trừ được hoàn toàn đoạn trừ,

vô thượng an ổn khỏi các ách phược chưa được chứng đạt được chứng đạt, và những vật dụng cần thiết cho đời sống mà một người xuất gia cần phải sắm đủ,

như y phục, đồ ăn khát thực, sàng tọa, được phẩm trị bệnh,

những vật dụng này kiếm được một cách không khó khăn.

Chư tỷ-kheo, tỷ-kheo ấy cần phải suy tư như sau: "Ta sống gần người này.

Khi ta sống gần người này,

chánh niệm chưa có sẽ có được, tâm chưa định tĩnh sẽ được định tĩnh,

các lậu hoặc chưa được hoàn toàn đoạn trừ được hoàn toàn đoạn trừ,

và vô thượng an ổn, khỏi ách phược chưa được thành đạt được thành đạt.

*Ye ca kho ime pabbajitena
jīvitaparikkhārā samudānetabbā –
cīvarapiṇḍapātasenāsanagilānap-
paccayabhesajjaparikkhārā – te
appakasirena samudāgacchantī’ti.*

Và những vật dụng cần thiết cho đời sống mà một vị xuất gia cần phải sắm đủ, như y phục, đồ ăn khát thực, sàng tọa, dược phẩm trị bệnh, những vật dụng này kiếm được một cách dễ dàng".

*Tena, bhikkhave, bhikkhunā
yāvajīvampi so puggalo
anubandhitabbo, na
pakkamitabbam, api
panujjamānenapī’ti.
Idamavoca bhagavā.*

Chư tỳ-kheo, tỳ-kheo ấy phải trọn đời theo sát người này, không được bỏ đi, dầu cho có bị xua đuổi.

*Attamanā te bhikkhū bhagavato
bhāsitaṃ abhinanduntī.*

Thế Tôn thuyết giảng như vậy.

Những tỳ-kheo ấy hoan hỷ, tín thọ lời dạy của Thế Tôn.

(Vanapatthasutta, Majjhimānikaya)

(Trung Bộ Kinh, bài 17)

NIVĀPASUTTA

Evaṃ me sutam –

*ekaṃ samayaṃ bhagavā
sāvattiyam viharati jetavane
anāthapiṇḍikassa ārāme.*

*Tatra kho bhagavā bhikkhū
āmantesi – “bhikkhavo”ti.
“Bhadante”ti te bhikkhū bhagavato
paccassosum. Bhagavā etadavoca*

*“Na, bhikkhave, nevāpiko nivāpaṃ
nivapati migajātanam – ‘imaṃ me
nivāpaṃ nivuttaṃ migajāta
paribhuñjantā dīghāyukā
vaṇṇavanto ciram
dīghamaddhānam yāpentū’ti.*

*Evañca kho, bhikkhave, nevāpiko
nivāpaṃ nivapati migajātanam –
‘imaṃ me nivāpaṃ nivuttaṃ
migajāta anupakhajja mucchitā
bhojanāni bhuñjissanti,
anupakhajja mucchitā bhojanāni
bhuñjamānā maḍam āpajjissanti,
mattā samānā pamādaṃ
āpajjissanti, pamattā samānā
yathākāmakaraṇīyā bhavissanti
imasmim nivāpe’ti.*

*“Tatra, bhikkhave, paṭhamā
migajāta amuṃ nivāpaṃ nivuttaṃ
nevāpikassa anupakhajja mucchitā
bhojanāni bhuñjimsu,*

KINH BÃY MÒI

Như vậy tôi nghe.

Một thời Thế Tôn ở Sāvatti, tại Jetavana, vườn ông Anāthapiṇḍika (Cấp Cô Độc).

Ở đây, Thế Tôn gọi các tỳ-kheo: "Này các tỳ-kheo". -"Bạch Thế Tôn", các tỳ-kheo ấy vâng đáp Thế Tôn. Thế Tôn thuyết giảng như sau:

- Chư tỳ-kheo, người đặt bẫy lấp đặt cạm bẫy để bắt đàn nai không với mục đích nuôi dưỡng bầy nai ấy cho sống an lành suốt kiếp.

Chư tỳ-kheo, người đặt bẫy khi lấp đặt cạm bẫy để bắt đàn nai luôn với mục đích dẫn dụ chúng xâm nhập, tham đắm ăn các món mồi.

Sau khi xâm nhập, tham đắm ăn các món mồi, chúng trở thành mê loạn; do mê loạn, chúng trở thành bất cẩn; do bất cẩn chúng trở thành những con thịt bất lực giữa các cạm bẫy ".

Ở đây, này các tỳ-kheo, đàn nai đầu tiên xâm nhập cạm bẫy, tham đắm, ăn các món mồi do người đặt bẫy gieo ra.

*te tattha anupakhajja mucchitā
bhojanāni bhuñjamānā madam
āpajjimsu,
mattā samānā pamādam
āpajjimsu,
pamattā samānā
yathākāmakaraṇīyā ahesum
nevāpikassa amusmiṃ nivāpe.*

Chúng xâm nhập, tham đắm ăn các món mồi, nên trở thành mê loạn.

Do lơ là, chúng trở thành bất cẩn.

Do bất cẩn, chúng trở thành những vật bị làm theo ý người ta muốn giữa các bầy mồi này của người đặt bầy.

*Evañhi te, bhikkhave, paṭhamā
migajātā na parimuccimsu
nevāpikassa iddhānubhāvā.*

Chư tử-kheo, như vậy đàn nai đầu tiên này không thoát khỏi quyền lực của người đặt bầy.

*“Tatra, bhikkhave, dutiyā migajātā
evaṃ samacintesum – ‘ye kho te
paṭhamā migajātā amum nivāpaṃ
nivuttaṃ nevāpikassa anupakhajja
mucchitā bhojanāni bhuñjimsu.*

Ở đây, này các tử-kheo, đàn nai thứ hai suy nghĩ như sau: "Đàn nai đầu tiên này xâm nhập chạm bầy, tham đắm, các món mồi này do người đặt bầy gieo ra.

*Te sabbaso nivāpabhojanā
paṭiviramiṃsu, bhayabhogā
paṭiviratā araññāyatanāni
ajjhogāhetvā vihariṃsu.*

Rồi đàn nai ấy hoàn toàn từ bỏ các món mồi, tránh xa món đồ đáng sợ ấy, đi sâu vào rừng và ẩn nấp.

*Tesaṃ gimhānaṃ pacchime māse,
tiṇodakasaṅkhaye, adhimatta-
kasimānaṃ patto kāyo hoti.*

Cuối tháng mùa hạ, cỏ nước khan hiếm, thân hình đàn nai ấy trở thành hết sức gầy yếu.

*Tesaṃ adhimattakasimānaṃ
pattakāyānaṃ balavīriyaṃ
parihāyi.*

Vì thân hình đàn nai ấy trở thành hết sức gầy yếu, sức lực của chúng bị kiệt quệ.

*Balavīriye parihīne tameva
nivāpaṃ nivuttaṃ nevāpikassa
paccāgamimsu. Te tattha
anupakhajja mucchitā bhojanāni
bhuñjimsu.*

Vì sức lực bị kiệt quệ, đàn nai ấy trở lại các chạm bầy và tìm ăn các món mồi của người đặt bầy gieo ra.

*Evañhi te, bhikkhave, dutiyāpi
migajātā na parimuccimṣu
nevāpikassa iddhānubhāvā.*

Như vậy này các tỳ-kheo, đàn nai thứ hai này không thoát được quyền lực của người đặt bẫy.

*Tatiyā migajātā. Tatrāsayaṃ
kappetvā amuṃ nivāpaṃ nivuttaṃ
nevāpikassa ananupakhajja
amucchitā bhojanāni bhuñjimsu,*

Bày nai thứ ba...rồi chúng làm một chỗ ẩn nấp gần các chạ bẫy này của người đặt bẫy.

*te tattha ananupakhajja amucchitā
bhojanāni bhuñjamānā na maḍaṃ
āpajjimsu,*

Sau khi làm chỗ ẩn nấp xong, không xâm nhập, không tham đắm, chúng ăn các món mồi ấy do người đặt bẫy gieo ra.

*amattā samānā na pamāḍaṃ
āpajjimsu,*

Vì không xâm nhập, không tham đắm ăn các món ăn, nên chúng không lơ là.

appamattā samānā

Do không lơ là, chúng không trở nên bất cẩn.

*na yathākāmakaraṇīyā ahesuṃ
nevāpikassa amusmiṃ nivāpe.*

Do không bất cẩn, chúng không trở thành những con thịt bắt lực giữa các chạ bẫy của người đặt bẫy.

*“Tatra, bhikkhave, nevāpikassa ca
nevāpikaparīsāya ca etadahosi –*

- Ở đây, này các tỳ-kheo, người đặt bẫy và đồng bọn suy nghĩ như sau:

*‘saṭhāssunāmīme tatiyā migajātā
ketabino,*

"Đàn nai thứ ba này thật tinh khôn, xảo quyệt.

*iddhimantāssunāmīme tatiyā
migajātā parajanā;*

Đàn nai thứ ba này thật có thần lực và tinh quái.

*imañca nāma nivāpaṃ nivuttaṃ
paribhuñjanti, na ca nesam jānāma
āgatiṃ vā gatiṃ vā.*

Chúng ăn các món mồi được gieo ra này, mà chúng ta không biết được đường đi lối về của chúng.

*Yaṃnūna mayaṃ imaṃ nivāpaṃ
nivuttaṃ mahatīhi daṇḍavākarāhi
samtā sappadesaṃ
anuparivāreyyāma –*

Vậy chúng ta hãy bao vây chung quanh các chạ bẫy này, với những cây cọc lớn cùng lưới sập khắp mọi nơi.

*appeva nāma tatiyānaṃ
migajātānaṃ āsayāṃ
passeyyāma, yattha te gāhaṃ
gaccheyyu'nti.*

Rồi chúng ta có thể thấy được chỗ ẩn nấp của đàn nai thứ ba này, chỗ chúng sẽ đi kiếm ăn".

*Te amuṃ nivāpaṃ nivuttaṃ
mahatīhi daṇḍavākarāhi samantā
sappadesaṃ anuparivāresuṃ.*

Rồi họ bao vây chung quanh các cạm bẫy đã được lấp đặt, với những cây cọc lớn cùng lưới sập khắp mọi nơi.

*Addasaṃsu kho, bhikkhave,
nevāpiko ca nevāpikaparīsā ca
tatiyānaṃ migajātānaṃ āsayāṃ,
yattha te gāhaṃ agamaṃsu.*

Này các tỳ-kheo, người đặt bẫy và đồng bọn thấy được chỗ ẩn nấp của đàn nai thứ ba này, chỗ chúng sẽ đi kiếm ăn.

*Evañhi te, bhikkhave, tatiyāpi
migajātā na parimuccimṃsu
nevāpikassa iddhānubhāvā.*

Như vậy này các tỳ-kheo, đàn nai thứ ba này không thoát được quyền lực của người đặt bẫy.

*Catutthā migajātā. Te yattha agati
nevāpikassa ca nevāpikaparīsāya
ca tatrāsayaṃ kappayimṃsu.*

Rồi đàn nai thứ tư làm một chỗ ẩn nấp tại một nơi mà người đặt bẫy và đồng bọn không thể đến được.

*Tatrāsayaṃ kappetvā amuṃ
nivāpaṃ nivuttaṃ nevāpikassa
ananupakhajja amucchitā
bhojanāni bhuñjimṃsu,*

Làm chỗ ẩn nấp tại đó xong, không để bị dính bẫy, không tham đắm, chúng ăn các món mồi do người đặt bẫy gieo ra.

*te tattha ananupakhajja amucchitā
bhojanāni bhuñjamānā na maḍaṃ
āpajjimṃsu,*

Vì không để bị dính bẫy, không tham đắm ăn các món ăn, chúng không trở thành lơ là.

*amattā samānā na pamādaṃ
āpajjimṃsu,*

Do không lơ là, chúng không trở thành bất cẩn.

*appamattā samānā na
yathākāmakaraṇīyā ahesuṃ
nevāpikassa amusmiṃ nivāpe.*

Do không bất cẩn, chúng không trở thành những con thịt bắt lợc giữa các món mồi của người đặt bẫy.

“Upamā kho me ayam, bhikkhave,
katā atthassa viññāpanāya. Ayam
cevettha attho –

nivāpoti kho, bhikkhave,
pañcannetaṃ kāmaguṇānaṃ
adhivacanaṃ.

Nevāpikoti kho, bhikkhave,
mārassetaṃ pāpimato
adhivacanaṃ.

Nevāpikaparīsāti kho, bhikkhave,
māraparīsāyetaṃ adhvācanaṃ.

Migajātāti kho, bhikkhave,
samaṇabrāhmaṇānametaṃ
adhivacanaṃ.

“Tatra, bhikkhave, paṭhamā
samaṇabrāhmaṇā amuṃ nivāpaṃ
nivuttaṃ mārasa amūni ca
lokāmisāni anupakhajja mucchitā
bhojanāni bhuñjimsu.

Te tatha anupakhajja mucchitā
bhojanāni bhuñjamānā madam
āpajjimsu,
mattā samānā pamādaṃ
āpajjimsu,
pamattā samānā yathākāma-
karaṇīyā ahesuṃ mārasa
amusmiṃ nivāpe amusmiṃca
lokāmise.

Seyyathāpi te, bhikkhave, paṭhamā
migajātā tathūpame ahaṃ ime
paṭhame samaṇabrāhmaṇe
vadāmi.

Này các tỳ-kheo, tỳ dụ này được Ta dùng để giải thích vấn đề muốn nói ở đây. Và vấn đề ở đây là:

Chư tỳ-kheo, chạm bầy đồng nghĩa với ngũ dục.

Chư tỳ-kheo, người đặt bầy đồng nghĩa với Ác ma.

Chư tỳ-kheo, đồng bọn của người đặt bầy đồng nghĩa với đồ chúng của Ác ma.

Chư tỳ-kheo, các đàn nai đồng nghĩa với các Sa-môn, Bà-la-môn.

Ở đây, này các tỳ-kheo, hạng Sa-môn, Bà-la-môn đầu tiên xâm nhập, tham đắm chạm bầy của Ác ma cùng những cám dỗ thế gian.

Ở đây, họ xâm nhập, tham đắm ăn các món ăn, nên trở thành lơ là;

vì lơ là, họ trở thành bất cẩn; vì bất cẩn,

họ trở thành những người phục lụy Ác ma giữa các chạm bầy cùng cám dỗ thế gian.

Này các tỳ-kheo, Ta nói hạng Sa-môn, Bà-la-môn đầu tiên này giống như đàn nai đầu tiên trong thí dụ trên.

Dutiyā samaṇabrāhmaṇā. Te sabbaso nivāpabhojanā lokāmisā paṭiviraṃsu, bhayabhogā paṭiviratā araññāyatanāni ajjhogāhetvā vihareyyāmaṭi.

Te sabbaso nivāpabhojanā lokāmisā paṭiviraṃsu, bhayabhogā paṭiviratā araññāyatanāni ajjhogāhetvā vihariṃsu. Te tattha sākabhakkhāpi ahesuṃ, sāmābhakkhāpi ahesuṃ, nīvārabhakkhāpi ahesuṃ, daddulabhakkhāpi ahesuṃ, haṭabhakkhāpi ahesuṃ, kaṇabhakkhāpi ahesuṃ, ācāmabhakkhāpi ahesuṃ, piññākabhakkhāpi ahesuṃ, tiṇabhakkhāpi ahesuṃ, gomayabhakkhāpi ahesuṃ, vanamūlaphalāhārā yāpesuṃ pavattaphalabhojī.

“Tesaṃ gimhānaṃ pacchime māse, tiṇodakasaṅkhaye, adhimattakasimānaṃ patto kāyo hoti.

Tesaṃ adhimattakasimānaṃ pattakāyānaṃ balavīriyaṃ parihāyi.

Balavīriye parihīne cetovimutti parihāyi.

Hạng Sa-môn, Bà-la-môn thứ hai. Họ hoàn toàn từ bỏ các chạp bầy, các cám dỗ thế gian, từ bỏ những thứ họ thấy là nguy hiểm, đi sâu vào rừng và ẩn cư.

Ở đây, họ trở thành những người ăn cỏ lúa, ăn lúa tấc, những người ăn gạo lức, những người ăn hạt cải Nivara, những người ăn da vụn, những người ăn trấu, những người ăn nước bột gạo, những người ăn hạt vừng, những người ăn cỏ, những người ăn phân bò, những người ăn trái cây, những người ăn rễ cây trong rừng, những người ăn trái cây rụng để sống.

Cuối tháng mùa hạ, cỏ nước trở thành khan hiếm, thân hình của hạng Sa-môn, Bà-la-môn ấy trở thành hết sức gầy yếu.

Vì thân hình hạng Sa-môn, Bà-la-môn ấy trở thành hết sức gầy yếu, nên sức lực tinh tấn của họ bị kiệt quệ.

Vì sức lực tinh tấn bị kiệt quệ, nên tâm giải thoát bị kiệt quệ.

*Cetovimuttiyā parihīnāya tameva
nivāpaṃ nivuttaṃ māraṣṣa
paccāgamiṃsu tāni ca lokāmisāni.*

Vi tâm giải thoát bị kiệt quệ, họ trở
lui lại các chạp bầy do Ác ma lấp đặt
và tìm ăn rồi tham đắm các món
mồi của Ác ma cùng những cám dỗ
thế gian.

*Te tattha anupakhajja mucchitā
bhojanāni bhuñjimsu.
Te tattha anupakhajja mucchitā
bhojanāni bhuñjamānā madaṃ
āpajjimsu,
mattā samānā pamādaṃ
āpajjimsu,
pamattā samānā
yathākāmakaraṇīyā ahesuṃ
māraṣṣa amusmiṃ nivāpe
amusmiñca lokāmise.*

Ở đây, họ xâm nhập, tham đắm ăn
các món ăn.

Do ở đây xâm nhập, tham đắm ăn
các món ăn, chúng trở thành lơ là.

Do lơ là, họ trở thành bất cẩn.

Do bất cẩn, họ trở thành những
người phục lụy Ác ma giữa các chạp
bầy và cám dỗ thế gian.

*Evañhi te, bhikkhave, dutiyāpi
samaṇabrāhmaṇā na
parimuccimsu māraṣṣa
iddhānubhāvā.*

Như vậy, này các tỷ-kheo, hạng Sa-
môn, Bà-la-môn thứ hai này đã
không thoát khỏi quyền lực của Ác
ma.

*Seyyathāpi te, bhikkhave, dutiyā
migajāta tathūpame ahaṃ ime
dutiye samaṇabrāhmaṇe vadāmi.*

Này các tỷ-kheo, Ta nói rằng hạng
Sa-môn, Bà-la-môn thứ hai này
giống như đàn nai thứ hai trong ví
dụ trên.

*Tatiyā samaṇabrāhmaṇā.
Tatrāsayaṃ kappetvā amuṃ
nivāpaṃ nivuttaṃ māraṣṣa amūni
ca lokāmisāni ananupakhajja
amucchitā bhojanāni bhuñjimsu.*

Hạng Sa-môn, Bà-la-môn thứ ba.
Sau khi làm chỗ ẩn nấp ở đây xong,
họ không bị sập bầy, không tham
đắm các món mồi do Ác ma gieo ra
và các cám dỗ thế gian.

*Te tattha ananupakhajja amucchitā
bhojanāni bhuñjamānā na madaṃ
āpajjimsu,*

Không xâm nhập, không tham đắm,
họ không ăn các món mồi nên
không trở thành lơ là.

*amattā samānā na pamādaṃ
āpajjimsu,*

Do không lơ là, họ không trở thành
bất cẩn.

*appamattā samānā na
yathākāmakaraṇīyā ahesuṃ
mārassa amusmiṃ nivāpe
amusmiñca lokāmise.*

Do không bất cẩn, họ không trở
thành những người phục lụy Ác ma
giữa các cạm bẫy và cạm dỗ thế
gian.

Api ca kho evaṃditthikā ahesuṃ

Nhưng rồi họ có những tà kiến như
sau:

*sassato loko itipi, asassato loko
itipi; antavā loko itipi, anantavā
loko itipi; taṃ jīvaṃ taṃ sarīraṃ
itipi, aññaṃ jīvaṃ aññaṃ sarīraṃ
itipi;*

"Thế giới là thường còn; thế giới là
không thường còn; thế giới là hữu
biên; thế giới là vô biên; bốn mạng
và thân xác là một; bốn mạng và
thân xác là khác nhau;

hoti tathāgato paraṃ maraṇā itipi,

Như Lai sau khi chết có tồn tại;

*na hoti tathāgato paraṃ maraṇā
itipi,*

Như Lai sau khi chết không tồn tại;

*hoti ca na ca hoti tathāgato paraṃ
maraṇā itipi,*

Như Lai sau khi chết có tồn tại và
không tồn tại;

*neva hoti na na hoti tathāgato
paraṃ maraṇā itipi.*

Như Lai sau khi chết không tồn tại
và không không tồn tại".

*Evañhi te, bhikkhave, tatiyāpi
samaṇabrāhmaṇā na
parimuccimsu mārassa
iddhānubhāvā.*

Như vậy, này các tỳ-kheo, các Sa-
môn, Bà-la-môn thứ ba này đã
không thoát khỏi quyền lực của Ác
ma.

*Seyyathāpi te, bhikkhave, tatiyā
migajāta tathūpame ahaṃ ime
tatiye samaṇabrāhmaṇe vadāmi.*

Này các tỳ-kheo, Ta nói rằng hạng
Sa-môn, Bà-la-môn thứ ba này
giống như đàn nai thứ ba trong ví
dụ trên.

Catutthā samaṇabrahmaṇā.

*Tatrāsayaṃ kappetvā amuṃ
nivāpaṃ nivuttaṃ mārassa amūni
ca lokāmisāni ananupakhajja
amucchitā bhojanāni bhuñjimsu,*

*te tattha ananupakhajja amucchitā
bhojanāni bhuñjamānā na maḍaṃ
āpajjimsu, amattā samānā na
pamādaṃ āpajjimsu, appamattā
samānā na yathākāmakaraṇiyā
ahesuṃ mārassa amusmiṃ nivāpe
amusmiñca lokāmise.*

*Seyyathāpi te, bhikkhave, catutthā
migajāta tathūpame ahaṃ ime
catutthe samaṇabrāhmaṇe
vadāmi.*

*“Kathañca, bhikkhave, agati
mārassa ca māraparisāya ca?”*

*Idha, bhikkhave, bhikkhu vivicceva
kāmehi vivicca akusalehi
dhammehi savitakkaṃ savicāraṃ
vivekaṃ pītisukhaṃ paṭhamam
jhānaṃ upasampajja viharati.*

*Ayaṃ vuccati, bhikkhave, bhikkhu
andhamakāsi māraṃ, apadaṃ
vadhivā māraccakkuṃ
adassanaṃ gato pāpimato.*

Hạng Sa-môn, Bà-la-môn thứ tư...

Rồi họ làm chỗ ẩn nấp tại một nơi nằm ngoài cương giới của Ác ma và đồ chúng Ác ma. Làm chỗ ẩn nấp ở đấy xong, họ không xâm nhập, không tham đắm các món mồi do Ác ma gieo ra và các cám dỗ thế gian.

Không xâm nhập, không tham đắm các món mồi do Ác ma gieo ra và các cám dỗ thế gian, nên họ không trở thành lơ là. Do không lơ là, họ không trở thành bất cẩn. Do không bất cẩn, họ không trở thành những người phục lụy Ác ma giữa các chạu bẫy và cám dỗ thế gian.

Này các tỳ-kheo, Ta nói hạng Sa-môn, Bà-la-môn thứ tư này giống như đàn nai thứ tư trong ví dụ trên.

Này các tỳ-kheo, thế nào là khu vực nằm ngoài cương giới của Ác ma và đồ chúng Ác ma?

Ở đây, này các tỳ-kheo, tỳ-kheo ly dục, ly ác bất thiện pháp chứng và trú Sơ Thiên, một trạng thái hỷ lạc do ly dục sanh, có tầm có tứ.

Này các tỳ-kheo, như vậy gọi là tỳ-kheo làm Ác ma mù mắt, chọc mù mắt Ác ma, không để lại dấu tích, khiến Ác ma không thấy đường đi lối về.

*“Puna caparaṃ, bhikkhave,
bhikkhu vitakkavicāraṃ
vūpasamā ajjhataṃ
sampasādanaṃ cetaso
ekodibhāvaṃ avitakkaṃ avicāraṃ
samādhijaṃ pītisukhaṃ dutiyaṃ
jhānaṃ upasampajja viharati.*

*Ayaṃ vuccati, bhikkhave...pe...
pāpimato.*

*“Puna caparaṃ, bhikkhave,
bhikkhu pītiyā ca virāgā upekkhako
ca viharati sato ca sampajāno,
sukhañca kāyena paṭisaṃvedeti
yaṃ taṃ ariyā ācikkhanti
‘upekkhako satimā sukhavihārī’ti
tatiyaṃ jhānaṃ upasampajja
viharati.*

*Ayaṃ vuccati, bhikkhave...pe...
pāpimato.*

*“Puna caparaṃ, bhikkhave,
bhikkhu sukhaṃ ca pahānā
dukkhaṃ ca pahānā, pubbeva
somanassadomanassānaṃ
atthaṅgamā, adukkhamasukhaṃ
upekkhāsatipārisuddhiṃ catutthaṃ
jhānaṃ upasampajja viharati.*

*Ayaṃ vuccati, bhikkhave...pe...
pāpimato.*

Lại nữa, này các tỳ-kheo, tỳ-kheo diệt tâm và tứ, chứng và trú Nhị Thiên, một trạng thái hỷ lạc do định sanh, không tầm không tứ, nội tĩnh nhất tâm.

Như vậy gọi là vị tỳ-kheo làm Ác ma mù mắt, chọc mù mắt Ác ma, không để lại dấu tích, khiến Ác ma không thấy đường đi lối về.

Lại nữa, này các tỳ-kheo, tỳ-kheo ly hỷ trú xả, chánh niệm tỉnh giác, thân cảm sự lạc thọ mà các bậc thánh gọi là xả niệm lạc trú, chứng và trú Tam Thiên.

Như vậy gọi là tỳ-kheo... (như trên)... đường đi lối về.

Lại nữa, này các tỳ-kheo, tỳ-kheo lìa bỏ lạc khổ cùng hỷ ưu trước đây, chứng đạt và an trú Tứ Thiên bất khổ, bất lạc, xả niệm thanh tịnh.

Như vậy gọi là tỳ-kheo... (như trên)...đường đi lối về.

*“Puna caparaṃ, bhikkhave,
bhikkhu sabbaso rūpasaññānaṃ
samatikkamā paṭighasaññānaṃ
atthaṅgamā nānattasaññānaṃ
amanasikārā ‘ananto ākāso’ti
ākāsānañcāyatanaṃ upasampajja
viharati.*

Lại nữa, này các tỳ-kheo, tỳ-kheo vượt lên mọi sắc tưởng, diệt trừ mọi chướng ngại tưởng, không lưu ý đối với sai biệt tưởng. Tỳ-kheo nghĩ rằng: "Hư không là vô biên", chứng và trú Không vô biên xứ.

*Ayaṃ vuccati, bhikkhave...pe...
pāpimato.*

Như vậy gọi là Tỳ-kheo...(như trên)... đường đi lối về.

*“Puna caparaṃ, bhikkhave,
bhikkhu sabbaso
ākāsānañcāyatanaṃ
samatikkamma ‘anantaṃ
viññāṇa’nti viññāṇañcāyatanaṃ
upasampajja viharati.*

Lại nữa, này các tỳ-kheo, tỳ-kheo vượt lên mọi Không vô biên xứ, nghĩ rằng "Thức là vô biên", chứng và trú Thức vô biên xứ.

*Ayaṃ vuccati, bhikkhave...pe...
pāpimato.*

Như vậy, gọi là vị tỳ-kheo... (như trên)... đường đi lối về.

*“Puna caparaṃ, bhikkhave,
bhikkhu sabbaso
viññāṇañcāyatanaṃ
samatikkamma ‘natthi kiñcī’ti
ākiñcaññāyatanaṃ upasampajja
viharati.*

Lại nữa, này các tỳ-kheo, tỳ-kheo vượt lên mọi Thức vô biên xứ, nghĩ rằng: "Không có một vật gì", chứng và trú Vô sở hữu xứ.

*Ayaṃ vuccati, bhikkhave...pe...
pāpimato.*

Như vậy gọi là tỳ-kheo... (như trên)... đường đi lối về.

*“Puna caparaṃ, bhikkhave,
bhikkhu sabbaso
ākīñcaññāyatanaṃ samatikkamma
nevasaññānāsaññāyatanaṃ
upasampajja viharati.*

Lại nữa, này các tỳ-kheo, tỳ-kheo vượt lên mọi Vô sở hữu xứ, chứng và trú Phi tưởng phi phi tưởng xứ.

*Ayaṃ vuccati, bhikkhave...pe...
pāpimato.*

Như vậy gọi là vị tỳ-kheo... (như trên)... đường đi lối về.

*“Puna caparaṃ, bhikkhave,
bhikkhu sabbaso
nevasaññānāsaññāyatanaṃ
samatikkamma
saññāvedayitanirodhaṃ
upasampajja viharati. Paññāya
cassa disvā āsavā parikkhīṇā
honti.*

*Ayaṃ vuccati, bhikkhave, bhikkhu
andhamakāsi māraṃ, apadaṃ
vadhivā māracakkhuṃ
adassanaṃ gato pāpimato tiṇṇo
loke visattika”nti.*

*Idamavoca bhagavā. Attamanā te
bhikkhū bhagavato bhāsitaṃ
abhinanduntī.*

(Majjhimānikaya)

Lại nữa, này các tỳ-kheo, tỳ-kheo vượt lên mọi Phi tưởng phi phi tưởng xứ, chúng và trú Diệt thọ tưởng (định), sau khi thấy (mọi vật) với trí tuệ, các lậu hoặc được diệt trừ.

Này các tỳ-kheo, như vậy gọi là tỳ-kheo làm Ác mà mù mắt, đoạn tuyệt mắt của Ác ma, không còn dấu tích, khiến Ác ma không thấy đường đi lối về. Vị ấy đã vượt khỏi tham trước ở đời.

Thế Tôn thuyết giảng như vậy. Các tỳ-kheo ấy hoan hỷ tín thọ lời Thế Tôn dạy.

(Trung Bộ Kinh, bài 25)

www.vietherevanda.net

MAHĀSĪHANĀDASUTTA

ĐẠI KINH SƯ TỬ HỔNG

Evam me sutam –

Như vậy tôi nghe.

*ekam samayaṃ bhagavā
vesāliyaṃ viharati bahinagare
aparapure vanasaṇḍe.*

Một thời Thế Tôn trú tại Vesāli (Tỳ-xá-ly), ở phía ngoài thành, trong một khu rừng phía Tây.

*Tena kho pana samayena
sunakkhatto licchaviputto
acirapakkanto hoti imasmā
dhammavinayā.*

Lúc bấy giờ, Sunakkhatta thuộc bộ lạc Licchavi, vừa mới hoàn tục không bao lâu,

*So vesāliyaṃ parisati vācam
bhāsati –*

đã rêu rao như sau trong Hội chúng ở Vesāli :

*“natthi samaṇassa gotamassa
uttari manussadhammā
alamariyaññadassanaviseso.*

« Sa-môn Gotama không có pháp thượng nhân, không có tri kiến thù thắng xứng đáng bậc thánh ;

*Takkapariyāhatam samaṇo gotamo
dhammaṃ deseti
vīmaṃsānucaritam
sayampaṭibhānam.*

Sa-môn Gotama thuyết pháp theo tư kiến cá nhân, theo cách suy luận của riêng mình, một cách nói độc đoán,

*Yassa ca khvāssa atthāya
dhammo desito so niyyāti
takkarassa sammā
dukkhakkhayāyā”ti.*

nhưng Ngài có phương pháp đặc biệt để hướng dẫn người thực hành chấm dứt khổ đau".

*Atha kho āyasmā sāriputto
pubbaṇhasamayaṃ nivāsetvā
pattacīvaramādāya vesāliṃ
piṇḍāya pāvīsi.*

Lúc ấy Tôn giả Sāriputta vào buổi sáng, đắp y, cầm bát, vào thành Vesali để khát thực.

*Assosi kho āyasmā sāriputto
sunakkhattassa licchaviputtassa
vesāliyaṃ parisati evaṃ vācam
bhāsamānassa –*

Tôn giả Sāriputta nghe Sunakkhatta thuộc bộ lạc Licchavi nói như sau trong hội chúng ở Vesāli:

*“natthi samaṇassa gotamassa
uttarimanussadhammā
alamariyaññadassanaviseso.*

"Sa-môn Gotama không có pháp
thượng nhân, không có tri kiến
thù thắng xứng đáng bậc thánh;

*Takkapariyāhataṃ samaṇo gotamo
dhammaṃ deseti
vīmaṃsānucaritaṃ
sayamṇapaṭibhānaṃ.*

Sa-môn Gotama thuyết pháp theo
tư kiến cá nhân, theo cách suy
luận của riêng mình, một cách nói
độc đoán,

*Yassa ca khvāssa atthāya
dhammo desito so niyyāti
takkarassa sammā
dukkhakkhayāyā”ti.*

nhưng Ngài có phương pháp đặc
biệt để hướng dẫn người thực
hành chấm dứt khổ đau ”.

*Atha kho āyasmā sārīputto
vesāliyaṃ piṇḍāya caritvā
pacchābhattaṃ
piṇḍapātaṭikkanto yena bhagavā
tenupasaṅkami;*

Rồi Tôn giả Sārīputta khát thực
xong, sau khi ăn và đi khát thực
trở về đến chỗ ở Thế Tôn,

*upasaṅkamitvā bhagavantaṃ
abhivādetvā ekamantaṃ nisīdi.*

sau khi đến đánh lễ Ngài và ngồi
xuống một bên.

*Ekamantaṃ nisinno kho āyasmā
sārīputto bhagavantaṃ etadavoca*

Sau khi ngồi xuống một bên, Tôn
giả Sārīputta bạch Thế Tôn:

*– “sunakkhatto, bhante,
licchaviputto acirapakkanto
imasmā dhammavinayā.*

-Bạch Thế Tôn, Sunakkhatta
thuộc bộ lạc Licchavi, vừa mới
hoàn tục không bao lâu,

*So vesāliyaṃ parisati evaṃ vācaṃ
bhāsati –*

đã rêu rao như sau trong hội
chúng Vesāli:

*‘natthi samaṇassa gotamassa
uttarimanussadhammā
alamariyaññadassanaviseso.*

"Sa-môn Gotama không có pháp
thượng nhân...

Takkapariyāhataṃ samaṇo gotamo (như trên)... chấm dứt khổ đau".
dhammaṃ deseti
vīmaṃsānucaritaṃ
sayamapaṭibhānaṃ. Yassa ca
khvāssa atthāya dhammo desito
so niyyāti takkarassa sammā
dukkhakkhayāyā'ti.

"Kodhano heso, sārīputta,
sunakkhatto moghapuriso. Kodhā
ca panassa esā vācā bhāsītā.

Này Sārīputta, Sunakkhatta phần
 nộ và thiếu trí, do phần nộ nên nói
 lên lời ấy.

'Avaṇṇaṃ bhāsissāmī'ti kho,
sārīputta, sunakkhatto
moghapuriso vaṇṇaṃyeva
tathāgatassa bhāsati.

Này Sārīputta, Sunakkhatta muốn
 phỉ báng Như Lai nhưng lại nói lời
 tán thán Như Lai.

Vaṇṇo heso, sārīputta,
tathāgatassa yo evaṃ vadeyya –
'yassa ca khvāssa atthāya
dhammo desito so niyyāti
takkarassa sammā
dukkhakkhayāyā'ti.

Này Sārīputta, ai nói như sau là
 tán thán Như Lai : Sa môn
 Gotama có phương pháp đặc biệt
 để hướng dẫn người thực hành
 chấm dứt khổ đau ".

"Ayampi hi nāma, sārīputta,
sunakkhattassa moghapurisassa
mayi dhammanvayo na bhavissati

Này Sārīputta, Sunakkhatta thiếu
 trí kia không biết gì về hạnh đức
 (của chư Phật) ở Ta :

'itipi so bhagavā araham
sammāsambuddho
vijjācaraṇasampanno
sugato
lokavidū
anuttaro
purisadammasārathi,
sattā devamanussānaṃ,
buddho
bhagavā'ti.

"Đây là Như Lai, A-la-hán,
 Chánh Đẳng Giác,
 Minh Hạnh Túc,
 Thiện Thệ,
 Thế Gian Giải,
 Vô Thượng Sĩ,
 Điều Ngự Trượng Phu,
 Thiên Nhân Sư,
 Phật,
 Thế Tôn".

*“Ayampi hi nāma, sārīputta,
sunakkhattassa moghapurisassa
mayi dhammanvayo na bhavissati*

*‘itipi so bhagavā anekavihitam
iddhividham paccanubhoti –
ekopi hutvā bahudhā hoti,
bahudhāpi hutvā eko hoti;
āvibhāvaṃ,
tirobhāvaṃ;
tirokuṭṭam tiropākāram
tiropabbataṃ asajjamāno gacchati,
seyyathāpi ākāse;
pathaviyāpi ummujjanimujjam
karoti, seyyathāpi udake;
udakepi abhijjamāno gacchati,
seyyathāpi pathaviyaṃ;
ākāsepi pallaṅkena kamati,
seyyathāpi pakkhī sakuṇo;
imepi candimasūriye
evaṃmahiddhike
evaṃmahānubhāve pāṇinā
parimasati parimajjati;
yāva brahmalokāpi kāyena vasaṃ
vatteti’ti.*

*“Ayampi hi nāma, sārīputta,
sunakkhattassa moghapurisassa
mayi dhammanvayo na bhavissati*

*‘itipi so bhagavā dibbāya
sotadhātuyā visuddhāya
atikkantamānusikāya ubho sadde
suṇāti – dibbe ca mānuse ca, ye
dūre santike cā’ti.*

Này Sārīputta, Sunakkhatta thiếu trí kia không biết gì về hạnh đức (của chư Phật) ở Ta :

"Thế Tôn là vị đã chứng được các loại thần thông, như một thân hiện ra nhiều thân, nhiều thân hiện ra một thân; hiện hình, biến dạng đi ngang qua vách, qua thành, qua núi như đi ngang hư không,

trôi lặn trong đất như ở trong nước; đi trên nước không chìm như đi trên đất liền; ngồi kiết già trên hư không như con chim; có thể dùng bàn tay sờ chạm những vật thể thần kỳ như mặt trăng và mặt trời;

có thể bằng thân xác này bay đến cõi Phạm Thiên".

Này Sārīputta, Sunakkhatta thiếu trí kia không biết gì về hạnh đức (của chư Phật) ở Ta :

"Đây là Thế Tôn với thiên nhĩ thanh tịnh siêu nhân có thể nghe hai thứ tiếng nói của chư thiên và loài người, xa và gần".

*“Ayampi hi nāma, sārīputta,
sunakkhattassa moghapurisassa
mayi dhammanvayo na bhavissati*

*“ītipi so bhagavā parasattānaṃ
parapuggalānaṃ cetasā ceto
paricca pajānāti –*

*sarāgaṃ vā cittaṃ sarāgaṃ cittaṃ
pajānāti, vītarāgaṃ vā cittaṃ
vītarāgaṃ cittaṃ pajānāti;
sadosaṃ vā cittaṃ sadosaṃ
cittaṃ pajānāti, vītadosaṃ vā
cittaṃ vītadosaṃ cittaṃ pajānāti;
samohaṃ vā cittaṃ samohaṃ
cittaṃ pajānāti, vītamohaṃ vā
cittaṃ vītamohaṃ cittaṃ pajānāti;
saṃkhittaṃ vā cittaṃ saṃkhittaṃ
cittaṃ pajānāti, vikkhittaṃ vā
cittaṃ vikkhittaṃ cittaṃ pajānāti;
mahaggataṃ vā cittaṃ
mahaggataṃ cittaṃ pajānāti,
amahaggataṃ vā cittaṃ
amahaggataṃ cittaṃ pajānāti;
sauttaraṃ vā cittaṃ sauttaraṃ
cittaṃ pajānāti, anuttaraṃ vā
cittaṃ anuttaraṃ cittaṃ pajānāti;
samāhitaṃ vā cittaṃ samāhitaṃ
cittaṃ pajānāti, asamāhitaṃ vā
cittaṃ asamāhitaṃ cittaṃ
pajānāti; vimuttaṃ vā cittaṃ
vimuttaṃ cittaṃ pajānāti,
avimuttaṃ vā cittaṃ avimuttaṃ
cittaṃ pajānāti”ti.*

Này Sārīputta, Sunakkhatta thiếu trí kia không biết gì về hạnh đức (của chư Phật) ở Ta :

"Đây là Thế Tôn, sau khi đi sâu vào tâm chúng sanh, tâm loài người với tâm của mình, vị ấy biết được như sau:

"Tâm có tham biết là tâm có tham. Hay tâm không tham biết là tâm không tham... tâm chuyên chú... tâm tán loạn... tâm đáo đại... không phải tâm đáo đại... tâm chưa vô thượng... tâm vô thượng... Tâm thiền định... Tâm không thiền định... tâm giải thoát... tâm không giải thoát biết là tâm không giải thoát". Vị ấy biết như vậy.

“Dasa kho panimāni, sārīputta,
tathāgatassa tathāgatabalāni yehi
balehi samannāgato tathāgato
āsabhaṃ thānaṃ paṭijānāti,
parisāsu sīhanādaṃ nadati,
brahmacakkaṃ pavatteti.
Katamāni dasa?”

“Idha, sārīputta, tathāgato
thānañca thānato aṭṭhānañca
aṭṭhānato yathābhūtaṃ pajānāti.

Yampi, sārīputta, tathāgato
thānañca thānato aṭṭhānañca
aṭṭhānato yathābhūtaṃ pajānāti,

idampi, sārīputta, tathāgatassa
tathāgatabalaṃ hoti yaṃ balaṃ
āgamma tathāgato āsabhaṃ
thānaṃ paṭijānāti, parisāsu
sīhanādaṃ nadati, brahmacakkaṃ
pavatteti.

“Puna caparaṃ, sārīputta,
tathāgato atītānāgatapaccup-
pannānaṃ kammaṃsādhānaṃ
thānaṃ hetuso vipākaṃ
yathābhūtaṃ pajānāti.

Yampi, sārīputta, tathāgato
atītānāgatapaccuppannānaṃ
kammaṃsādhānaṃ thānaṃ
hetuso vipākaṃ yathābhūtaṃ
pajānāti, idampi, sārīputta,
tathāgatassa tathāgatabalaṃ hoti
yaṃ balaṃ āgamma tathāgato
āsabhaṃ thānaṃ paṭijānāti,
parisāsu sīhanādaṃ nadati,
brahmacakkaṃ pavatteti.

Này Sārīputta, Như Lai có đầy đủ
mười Như Lai lực, chính nhờ
thành tựu mười lực này, Như Lai
tự nhận địa vị Ngưu Vương, rống
tiếng rống con sư tử trong các Hội
chúng và chuyển Phạm luân.
Thế nào là mười ?

Ở đây, này Sārīputta, Như Lai
như thật biết rõ cái gì là hợp lý cái
gì là vô lý.

Này Sārīputta, Như Lai biết đúng
như thật biết rõ cái gì là hợp lý cái
gì là vô lý.

Như vậy là Như Lai lực của Như
Lai. Chính nhờ Như Lai lực này,
Như Lai tự nhận địa vị Ngưu
Vương, rống lên tiếng rống con
sư tử trong các hội chúng, và
chuyển Phạm luân.

Lại nữa, này Sārīputta, Như Lai
như thật biết rõ quả báo dị thực
tương ứng với từng hạnh nghiệp
thiện ác quá khứ, hiện tại, vị lai.

Này Sārīputta, Như Lai biết đúng
như thật... (như trên)... và chuyển
Phạm luân.

*“Puna caparaṃ, sāriputta,
tathāgato sabbatthagāminiṃ
paṭipadaṃ yathābhūtaṃ pajānāti.*

Lại nữa, này Sāriputta, Như Lai biết đúng như thật con đường đưa đến tất cả cảnh giới.

*Yampi, sāriputta, tathāgato
sabbatthagāminiṃ paṭipadaṃ
yathābhūtaṃ pajānāti, idampi,
sāriputta, tathāgatassa
tathāgatabalaṃ hoti yaṃ balaṃ
āgamma tathāgato āsabhaṃ
ṭhānaṃ paṭijānāti, parisāsu
sīhanādaṃ nadati, brahmacakkaṃ
pavatteti.*

Này Sāriputta, Như Lai biết đúng như thật... (như trên)... và chuyển Phạm luân.

*“Puna caparaṃ, sāriputta,
tathāgato
anekadhātunānādhātulokaṃ
yathābhūtaṃ pajānāti.*

Lại nữa, này Sāriputta, Như Lai biết đúng như thật thế giới với mọi cảnh giới, nhiều chủng loại, nhiều sai biệt.

*Yampi, sāriputta, tathāgato
anekadhātunānādhātulokaṃ
yathābhūtaṃ pajānāti, idampi,
sāriputta, tathāgatassa
tathāgatabalaṃ hoti yaṃ balaṃ
āgamma tathāgato āsabhaṃ
ṭhānaṃ paṭijānāti, parisāsu
sīhanādaṃ nadati, brahmacakkaṃ
pavatteti.*

Này Sāriputta, Như Lai biết đúng như thật... (như trên)... và chuyển Phạm luân.

*“Puna caparaṃ, sāriputta,
tathāgato sattānaṃ
nānādhimuttikataṃ yathābhūtaṃ
pajānāti.*

Lại nữa, này Sāriputta, Như Lai biết đúng như thật chí hướng sai biệt của các loại hữu tình.

*Yampi, sāriputta, tathāgato
sattānaṃ nānādhimuttikataṃ
yathābhūtaṃ pajānāti, idampi,
sāriputta, tathāgatassa
tathāgatabalaṃ hoti yaṃ balaṃ*

Này Sāriputta, Như Lai biết đúng như thật ... chuyển Phạm luân.

*āgamma tathāgato āsabhaṃ
ṭhānaṃ paṭijānāti, parisāsu
sīhanādaṃ nadati, brahmacakkaṃ
pavatteti.*

*“Puna caparaṃ, sārīputta,
tathāgato parasattānaṃ
parapuggalānaṃ
indriyaparopariyattaṃ
yathābhūtaṃ pajānāti.*

Lại nữa, này Sārīputta, Như Lai biết đúng như thật những căn cơ cao thấp của các loài hữu tình, các hạng người khác nhau.

*Yampi, sārīputta, tathāgato
parasattānaṃ parapuggalānaṃ
indriyaparopariyattaṃ
yathābhūtaṃ pajānāti, idampi,
sārīputta, tathāgatassa
tathāgatabalaṃ hoti yaṃ balaṃ
āgamma tathāgato āsabhaṃ
ṭhānaṃ paṭijānāti, parisāsu
sīhanādaṃ nadati, brahmacakkaṃ
pavatteti.*

Này Sārīputta, Như Lai biết đúng như thật... (như trên)... và chuyển Phạm luân.

*“Puna caparaṃ, sārīputta,
tathāgato
jhānavimokkhasamādhisamāpattī
naṃ saṃkilesaṃ vodānaṃ
vuṭṭhānaṃ yathābhūtaṃ pajānāti.*

Lại nữa, này Sārīputta, Như Lai biết đúng như thật sự tạp nhiễm, sự thanh tịnh, sự xuất khởi của các tầng thiền, chứng về thiền, về giải thoát, về định.

*Yampi, sārīputta, tathāgato
jhānavimokkhasamādhisamāpattī
naṃ saṃkilesaṃ vodānaṃ
vuṭṭhānaṃ yathābhūtaṃ pajānāti,
idampi, sārīputta, tathāgatassa
tathāgatabalaṃ hoti yaṃ balaṃ
āgamma tathāgato āsabhaṃ
ṭhānaṃ paṭijānāti, parisāsu
sīhanādaṃ nadati, brahmacakkaṃ
pavatteti.*

Này Sārīputta, Như Lai biết đúng như thật... (như trên)... và chuyển Phạm luân.

*“Puna caparaṃ, sārīputta,
tathāgato anekavihitam
pubbenivāsaṃ anussarati,
seyyathidaṃ –*

*ekampi jātiṃ dvepi jātiyo tissopi
jātiyo catassopi jātiyo pañcapi
jātiyo dasapi jātiyo vīsampi jātiyo
tiṃsampi jātiyo cattālīsampi jātiyo
paññāsampi jātiyo jātisatampi
jātisahassampi jātisatasahassampi
anekepi saṃvaṭṭakappe anekepi
vivaṭṭakappe anekepi
saṃvaṭṭavivaṭṭakappe –*

*‘amutrāsīṃ evaṃnāmo evaṃgotto
evaṃvaṇṇo evamāhāro
evaṃsukhadukkhappaṭisaṃvedī
evamāyupariyanto,*

so tato cuto amutra udapādīṃ;

*tatrāpāsīṃ evaṃnāmo evaṃgotto
evaṃvaṇṇo evamāhāro
evaṃsukhadukkhappaṭisaṃvedī
evamāyupariyanto,*

so tato cuto idhūpapanno’ti.

*Iti sākāraṃ sauddesaṃ
anekavihitam pubbenivāsaṃ
anussarati.*

Lại nữa, này Sārīputta, đức Như
Lai nhớ đến các đời sống quá
khứ,

như một đời, hai đời, ba đời, bốn
đời, năm đời, mười đời, hai mươi
đời, ba mươi đời, bốn mươi đời,
năm mươi đời, một trăm đời, một
ngàn đời, một trăm ngàn đời,
nhiều hoại kiếp, nhiều thành kiếp,
nhiều thành hoại kiếp.

Ngài nhớ rằng : "Tại chỗ kia, Ta có
tên như thế này, giòng họ như thế
này, giai cấp như thế này, thọ khổ
lạc như thế này, tuổi thọ đến mức
như thế này.

Sau khi chết tại chỗ kia, Ta được
sinh ra chỗ nọ.

Tại chỗ ấy, Ta có tên như thế này,
giòng họ như thế này, giai cấp
như thế này, thọ khổ lạc như thế
này, tuổi thọ đến mức như thế
này.

Sau khi chết tại chỗ nọ, Ta được
sinh ra ở đây".

Như vậy, Như Lai nhớ đến nhiều
đời sống quá khứ cùng với các
nét đại cương và các chi tiết.

*Yampi, sāriputta, tathāgato
anekavihitam pubbenivāsam
anussarati, seyyathidaṃ – ekampi
jātiṃ dvepi jātiyo...pe... iti
sākāram sauddesaṃ anekavihitam
pubbenivāsam anussarati, idampi,
sāriputta, tathāgatassa
tathāgatabalaṃ hoti yaṃ balaṃ
āgamma tathāgato āsabhaṃ
ṭhānaṃ paṭijānāti, parisāsu
sīhanādaṃ nadati, brahmacakkaṃ
pavatteti.*

*“Puna caparam, sāriputta,
tathāgato dibbena cakkhunā
visuddhena atikkantamānusakena
satte passati cavamāne
upapajjamāne hīne paṇīte suvaṇṇe
dubbaṇṇe sugate duggate
yathākammūpage satte pajānāti –*

*‘ime vata bhonto sattā
kāyaduccaritena samannāgatā
vacīduccaritena samannāgatā
manoduccaritena samannāgatā
ariyānaṃ upavādakā
micchādiṭṭhikā
micchādiṭṭhikammaṣamādānā,*

*te kāyassa bhedaṃ paramaṃ maraṇā
apāyaṃ duggatiṃ vinipātaṃ
nirayaṃ upapannā.*

*Ime vā pana bhonto sattā
kāyasucaritena samannāgatā
vacīsucaritena samannāgatā
manosucaritena samannāgatā*

Này Sāriputta, Như Lai biết đúng như thật... (như trên)... và Chuyện Pháp Luân.

Lại nữa, này Sāriputta, Như Lai với thiên nhãn thuần tịnh, siêu nhân, thấy sự sống và chết của chúng sanh.

Như Lai biết rõ rằng, chúng sanh người hạ liệt, kẻ cao sang, người đẹp đẽ, kẻ thô xấu, người may mắn, kẻ bất hạnh đều do hạnh nghiệp của họ. Các chúng sanh này làm những ác hạnh về thân, về lời và về ý, phỉ báng các bậc thánh, theo tà kiến, tạo các nghiệp theo tà kiến.

Những người này sau khi thân hoại mạng chung, phải sanh vào cõi dữ, ác thú, đọa xứ, địa ngục.

Các chúng sanh này làm những thiện hạnh về thân, về lời và về ý, không phỉ báng các bậc thánh, theo chánh kiến, tạo các nghiệp

ariyānaṃ anupavādakā
 sammādiṭṭhikā
 sammādiṭṭhikammasamādānā, te
 kāyassa bhedaṃ paraṃ maraṇā
 sugatiṃ saggamṃ lokamṃ
 upapannā'ti. Iti dibbena cakkhunā
 visuddhena atikkantamānusakena
 satte passati cavamāne
 upapajjamāne hīne paṇīte suvaṇṇe
 dubbaṇṇe sugate duggate
 yathākammūpage satte pajānāti.

Yampi, sārīputta, tathāgato
 dibbena cakkhunā visuddhena
 atikkantamānusakena satte
 passati cavamāne upapajjamāne
 hīne paṇīte suvaṇṇe dubbaṇṇe
 sugate duggate yathākammūpage
 satte pajānāti – 'ime vata bhonto
 sattā kāyaduccaritena
 samannāgatā vacīduccaritena
 samannāgatā manoduccaritena
 samannāgatā ariyānaṃ
 upavādakā micchādiṭṭhikā
 micchādiṭṭhikammasamādānā, te
 kāyassa bhedaṃ paraṃ maraṇā
 apāyaṃ duggatiṃ vinipātaṃ
 nirayaṃ upapannā. Ime vā pana
 bhonto sattā kāyasucaritena
 samannāgatā vacīsucaritena
 samannāgatā manosucaritena
 samannāgatā ariyānaṃ
 anupavādakā sammādiṭṭhikā
 sammādiṭṭhikammasamādānā, te
 kāyassa bhedaṃ paraṃ maraṇā
 sugatiṃ saggamṃ lokamṃ
 upapannā'ti. Iti dibbena cakkhunā
 visuddhena atikkantamānusakena
 satte passati cavamāne

theo chánh kiến. Những người
 này, sau khi thân hoại mạng
 chung, được sanh lên các thiện
 thú, cõi Trời, trên đời này.

Như vậy, Như Lai với thiên nhãn
 thuần tịnh, siêu nhân, thấy sự
 sống chết của chúng sanh. Như
 Lai biết rõ rằng, chúng sanh,
 người hạ liệt, kẻ cao sang, người
 đẹp đẽ, kẻ thô xấu, người may
 mắn, kẻ bất hạnh, đều do hạnh
 nghiệp của họ. Nay Sārīputta,
 Như Lai biết đúng như thật... (như
 trên)... và chuyển Phạm luận.

*upapajjamāne hīne paṇīte suvaṇṇe
dubbaṇṇe sugate duggate
yathākammūpage satte pajānāti.
Idampi, sāriputta, tathāgatassa
tathāgatabalaṃ hoti yaṃ balaṃ
āgamma tathāgato āsabhaṃ
ṭhānaṃ paṭijānāti, parisāsu
sīhanādaṃ nadati, brahmacakkaṃ
pavatteti.*

*“Puna caparaṃ, sāriputta,
tathāgato āsavānaṃ khayā
anāsavaṃ cetovimuttiṃ
paññāvimuttiṃ diṭṭheva dhamme
sayamaṃ abhiññā sacchikatvā
upasampajja viharati.*

*Yampi, sāriputta, tathāgato
āsavānaṃ khayā anāsavaṃ
cetovimuttiṃ paññāvimuttiṃ
diṭṭheva dhamme sayamaṃ abhiññā
sacchikatvā upasampajja viharati,*

*idampi, sāriputta, tathāgatassa
tathāgatabalaṃ hoti yaṃ balaṃ
āgamma tathāgato āsabhaṃ
ṭhānaṃ paṭijānāti, parisāsu
sīhanādaṃ nadati, brahmacakkaṃ
pavatteti.*

*“Imāni kho, sāriputta, dasa
tathāgatassa tathāgatabalāni yehi
balehi samannāgato tathāgato
āsabhaṃ ṭhānaṃ paṭijānāti,
parisāsu sīhanādaṃ nadati,
brahmacakkaṃ pavatteti.*

Lại nữa, này Sāriputta, Như Lai nhờ đoạn trừ các lậu hoặc tự mình chứng tri, chứng ngộ, thành tựu và an trú ngay trong hiện tại vô lậu tâm giải thoát, tuệ giải thoát.

Này Sāriputta, Như Lai nhờ đoạn trừ các lậu hoặc, tự mình với thắng trí chứng ngộ, chứng đạt và an trú ngay trong hiện tại vô lậu tâm giải thoát, tuệ giải thoát.

Chính nhờ Như Lai lực này, Như Lai có thể tuyên nhận địa vị Ngưu Vương, rống tiếng rống con sư tử trong các Hội chúng và chuyển Phạm luân.

Này Sāriputta, Như Lai có đầy đủ mười Như Lai lực. Chính nhờ thành tựu mười lực này, Như Lai có thể tuyên nhận địa vị Ngưu Vương, rống tiếng rống sư tử trong các Hội chúng và chuyển Phạm luân.

*“Yo kho maṃ, sārīputta, evaṃ
jānantam evaṃ passantam evaṃ
vadeyya – ‘natthi samaṇassa
gotamassa uttarimanussadhammā
alamariyaññadassanaviseso;*

*takkapariyāhatam samaṇo gotamo
dhammam deseti
vīmaṃsānucaritam
sayamaṃpaṭibhāna’nti, tam, sārīputta,
vācam appahāya tam cittam
appahāya tam diṭṭhim
appaṇinissajjitvā yathābhatam
nikkhitto evaṃ niraye.*

*Seyyathāpi, sārīputta, bhikkhu
sīlasampanno samādhisampanno
paññāsampanno diṭṭheva dhamme
aññaṃ āradheyya, evaṃ
sampadamidaṃ, sārīputta, vadāmi.
Tam vācam appahāya, tam cittam
appahāya tam diṭṭhim
appaṇinissajjitvā yathābhatam
nikkhitto evaṃ niraye.*

*“Cattārimāni, sārīputta,
tathāgatassa vesārajāni yehi
vesārajehi samannāgato tathāgato
āsabham ṭhānam paṭijānāti,
parisāsu sīhanādam nadati,
brahmacakkaṃ pavatteti.
Katamāni cattāri?*

Này Sārīputta, nếu ai biết Ta như vậy, thấy Ta như vậy mà còn nói: "Sa-môn Gotama không có pháp Thượng nhân, không có tri kiến thù thắng xứng đáng bậc thánh.

Sa-môn Gotama thuyết pháp, pháp ấy do tư kiến mà có, do suy luận tác thành, tùy thuận trải nghiệm, thuyết pháp cho một mục tiêu đặc biệt, có khả năng hướng thượng, có thể hướng dẫn người thực hành diệt tận khổ đau". Này Sārīputta, nếu người ấy không từ bỏ lời nói ấy; không từ bỏ tâm ấy, không đoạn trừ tà kiến ấy; người ấy sẽ bị rơi vào địa ngục như một gánh nặng bị quăng bỏ một bên.

Này Sārīputta, như tỷ-kheo thành tựu giới hạnh, thành tựu Thiền định, thành tựu trí tuệ có thể chứng được chánh trí ngay trong hiện tại. Này Sārīputta, Ta nói như vậy là sự thành tựu như vậy. Nếu người ấy không từ bỏ lời nói ấy không từ bỏ tâm ấy, không đoạn trừ tà kiến ấy; người ấy sẽ bị rơi vào địa ngục như một gánh nặng bị quăng bỏ một bên.

Này Sārīputta, có bốn pháp vô sở úy chính nhờ thành tựu bốn pháp này, Như Lai có thể tuyên nhận địa vị Ngưu Vương, rống tiếng rống con sử tử trong các hội chúng và chuyển Phạm luân. Thế nào là bốn ?

“*Sammāsambuddhassa te paṭijānato ime dhamma anabhisambuddhā’ti. Tatra vata maṃ samaṇo vā brāhmaṇo vā devo vā māro vā dhamma vā koci vā lokasmiṃ sahadhammena paṭicodessatīti nimittametam, sārīputta, na samanupassāmi.*”
 “*Khīṇāsavassa te paṭijānato ime āsavā aparikkhīṇā’ti. Tatra vata maṃ samaṇo vā brāhmaṇo vā devo vā māro vā brahmā vā koci vā lokasmiṃ sahadhammena paṭicodessatīti nimittametam, sārīputta, na samanupassāmi.*”

“*Ye kho pana te antarāyikā dhammā vuttā, te paṭisevato nālam antarāyāyā’ti.*”

“*Yassa kho pana te atthāya dhammo desito, so na niyyāti takkarassa sammā dukkhakkhayāyā’ti.*”

Etamahaṃ, sārīputta, nimittam asamanupassanto khemappatto abhayappatto vesārajjappatto viharāmi.

“*Imāni kho, sārīputta, cattāri tathāgatassa vesārajjāni yehi vesārajjehi samannāgato tathāgato āsabham ṭhānaṃ paṭijānāti, parisāsu sīhanādaṃ nadati, brahmacakkaṃ pavatteti.*”

Này Sārīputta, Ta thấy không có lý do gì, một Sa-môn, Bà-la-môn, chư thiên, Ma vương, Phạm thiên hay một ai ở đời có thể chỉ trích ta một cách đúng pháp rằng:

- "Các pháp này chưa được chứng ngộ hoàn toàn, mà quý vị tự xưng đã chứng ngộ hoàn toàn".

- "Các lậu hoặc này chưa được đoạn trừ mà ngài tự xưng đã đoạn trừ". Này Sārīputta, vì Ta không thấy... vô úy, tự tại.

- "Những gì bị ngài gọi là trở ngại đạo nghiệp, trong thực tế không phải như vậy". Này Sārīputta, vì Ta không thấy... vô úy, tự tại.

- "Pháp do ngài thuyết giảng không đưa đến mục tiêu đặc biệt, không có khả năng hướng thượng, không có thể dẫn người thực hành đến diệt tận khổ đau".

Này Sārīputta, vì Ta không thấy có chuyện như vậy, nên Ta sống an ổn, vô úy, tự tại.

Này Sārīputta, có bốn pháp vô sở úy, chính nhờ thành tựu bốn pháp này, đức Như Lai có thể tuyên nhận địa vị Ngưu Vương, rống tiếng rống con sử tử trong các hội chúng và chuyển Phạm luân.

“Yo kho maṃ, sāriputta, evaṃ
jānantam evaṃ passantam evaṃ
vadeyya – ‘natthi samaṇassa
gotamassa uttarimanussadhammā
alamariyañāṇadassanaviseso,
takkapariyāhatam samaṇo gotamo
dhammam deseti
vīmaṃsānucaritam
sayamṇapaṭibhāna’nti, tam, sāriputta,
vācam appahāya tam cittam
appahāya tam diṭṭhim
appaṇinissajjitvā yathābhatam
nikkhitto evaṃ niraye.

“Aṭṭha kho imā, sāriputta, parisā.
Katamā aṭṭha? Khattiyaparisā,
brāhmaṇaparisā, gahapatiparisā,
samaṇaparisā,
cātumahārājikaparisā,
tāvatiṃsaparisā, māraparisā,
brahmaparisā –

imā kho, sāriputta, aṭṭha parisā.
Imehi kho, sāriputta, catūhi
vesārajjehi samannāgato tathāgato
imā aṭṭha parisā upasaṅkamati
ajjhogāhati.

Abhijānāmi kho panāham,
sāriputta, anekasatam
khattiyaparisam upasaṅkamitā.
Tatrapī mayā
sannisinnapubbañceva,
sallapitapubbañca, sākacchā ca
samāpajjitapubbā. Tatra vata maṃ
bhayaṃ vā sārājjaṃ vā
okkamissatīti nimittametam,
sāriputta, na samanupassāmi.

Này Sāriputta, nếu ai biết Ta như vậy... người ấy sẽ bị rơi vào địa ngục như một gánh nặng bị quăng bỏ một bên.

Này Sāriputta, có tám Hội chúng này: Hội chúng Sát-đế-lị, Hội chúng Bà-la-môn, Hội chúng Gia chủ, Hội chúng Sa-môn, Hội chúng Tứ thiên vương, Hội chúng Tam thập tam thiên, Hội chúng Māra, Hội chúng Phạm thiên.

Này Sāriputta, có tám Hội chúng này. Này Sāriputta, Như Lai thành tựu bốn pháp vô sở úy như vậy, đến gần và vào tám Hội chúng này.

Này Sāriputta, Ta nhớ lại Ta đã đến hàng trăm Hội chúng Sát-đế-lị. Tuy vậy, trước khi Ta ngồi xuống tại chỗ ấy, trước khi Ta nói chuyện và trước khi Ta đàm luận; này Sāriputta, ta thấy không có lý do gì để nghĩ rằng: "Chắc chắn sự sợ hãi và run sợ sẽ đến ám ảnh Ta".

*Etamaham, sārīputta, nimittam
asamanupassanto khemappatto
abhayappatto vesārajjappatto
vihārāmi.*

*“Abhijānāmi kho panāham,
sārīputta, anekasataṃ
brāhmaṇaparisaṃ...pe...
gahapatiparisaṃ...
samaṇaparisaṃ...
cātumahārājikaparisaṃ...
tāvatiṃsaparisaṃ...
māraparisaṃ...
brahmaparisaṃ upasaṅkamitā.
Tatrapī mayā
sannisinnapubbañceva,
sallapitapubbañca, sākacchā ca
samāpajjitapubbā. Tatra vata maṃ
bhayaṃ vā sārājjaṃ vā
okkamissatīti nimittametam,
sārīputta, na samanupassāmi.*

*Etamaham, sārīputta, nimittam
asamanupassanto khemappatto
abhayappatto vesārajjappatto
vihārāmi.*

*“Yo kho maṃ, sārīputta, evaṃ
jānantam evaṃ passantam evaṃ
vadeyya – ‘natthi samaṇassa
gotamassa uttarimanussadhammā
alamariyaññadassanaviseso,
takkapariyāhataṃ samaṇo gotamo
dhammaṃ deseti vīmaṃsānu-
caritam sayampañibhāna’nti, tam,
sārīputta, vācaṃ appahāya tam
cittam appahāya tam diṭṭhiṃ
appaṇinissajjitvā yathābhatam
nikkhitto evaṃ niraye*

Này Sārīputta, vì Ta không thấy có chuyện như vậy, nên Ta sống đạt được an ổn, đạt được không sợ hãi, đạt được vô úy.

Này Sārīputta, Ta nhớ lại, Ta đã đến hàng trăm Hội chúng Bà-la-môn... (như trên)...
Hội chúng Gia chủ...
Hội chúng Sa-môn...
Hội chúng Tứ thiên vương...
Hội chúng Tam thập tam thiên...
Hội chúng Màra...
Hội chúng Phạm thiên.
Tuy vậy, trước khi Ta ngồi xuống tại chỗ ấy, trước khi Ta nói chuyện và trước khi Ta đàm luận, này Sārīputta, Ta thấy không có một lý do gì để nghĩ rằng: "Chắc chắn sự sợ hãi và run sợ sẽ đến ám ảnh Ta".

Này Sārīputta, vì Ta không thấy có chuyện như vậy, nên Ta sống đạt được an ổn, đạt được không sợ hãi, đạt được vô úy.

Này Sārīputta, nếu ai biết Ta như vậy... người ấy sẽ bị rơi vào địa ngục, như một gánh nặng bị quăng bỏ một bên.

. “*Catasso kho imā, sāriputta, yoniyo. Katamā catasso? Aṇḍajā yoni, jalābujā yoni, saṃsedajā yoni, opapātikā yoni.*

Này Sāriputta, có bốn loại sanh. Thế nào là bốn? Noãn sanh, thai sanh, thấp sanh, hóa sanh.

Katamā ca, sāriputta, aṇḍajā yoni? Ye kho te, sāriputta, sattā aṇḍakosaṃ abhinibbhijja jāyanti – ayaṃ vuccati, sāriputta, aṇḍajā yoni. Katamā ca, sāriputta, jalābujā yoni?

Này Sāriputta, thế nào là noãn sanh? Này Sāriputta, những loại chúng sanh nào phá vỏ trứng, mà sanh, này Sāriputta như vậy gọi là noãn sanh. Và này Sāriputta, thế nào là thai sanh?

Ye kho te, sāriputta, sattā vatthikosaṃ abhinibbhijja jāyanti – ayaṃ vuccati, sāriputta, jalābujā yoni.

Này Sāriputta, những loại chúng sanh nào phá túi ối mà sanh ra, này Sāriputta, như vậy gọi là thai sanh.

Katamā ca, sāriputta, saṃsedajā yoni?

Và này Sāriputta, thế nào là thấp sanh?

Ye kho te, sāriputta, sattā pūtimacche vā jāyanti pūtikūṇape vā pūtikummāse vā candanikāye vā oḷigalle vā jāyanti –

Này Sāriputta, những loại chúng sanh nào sanh ra từ cá thúi, từ xác chết thúi, từ cháo cơm thúi, hay trong hồ nước dơ hay trong ao nước nhớp.

ayaṃ vuccati, sāriputta, saṃsedajā yoni.

Này Sāriputta, như vậy gọi là thấp sanh.

Katamā ca, sāriputta, opapātikā yoni?

Và này Sāriputta, thế nào là hóa sanh?

Devā, nerayikā, ekacce ca manussā, ekacce ca vinipātikā –

Chư Thiên, các chúng sanh ở địa ngục, một số thuộc loài người và một số thuộc đọa xứ.

ayaṃ vuccati, sāriputta, opapātikā yoni.

Này Sāriputta, như vậy gọi là hóa sanh.

Imā kho, sāriputta, catasso yoniyo.

Này Sāriputta có bốn loại sanh như vậy.

“Yo kho maṃ, sārīputta, evaṃ
 jānantam evaṃ passantam evaṃ
 vadeyya – ‘natthi samaṇassa
 gotamassa uttarimanussadhammā
 alamariyaññadassanaviseso,
 takkapariyāhatam samaṇo gotamo
 dhammam deseti
 vīmaṃsānucaritam
 sayamapaṭibhāna’nti, tam, sārīputta,
 vācam appahāya tam cittam
 appahāya tam diṭṭhiṃ
 appaṭinissajjitvā yathābhatam
 nikkhitto evaṃ niraye.

Này Sārīputta, nếu ai nói về ta như vậy... người ấy sẽ bị rơi vào địa ngục, như một gánh nặng bị quăng bỏ một bên.

“Pañca kho imā, sārīputta, gatiyo.
 Katamā pañca? Nirayo,
 tiracchānayoṇi, pettivisayo,
 manussā, devā.

Này Sārīputta, có năm loại sanh thú này. Thế nào là năm? Địa ngục, bàng sanh, ngạ quỷ, loài người, chư thiên.

Nirayañcāham, sārīputta,
 pajānāmi, nirayagāmiñca maggam,
 nirayagāminiñca paṭipadam;

Này Sārīputta, Ta biết rõ địa ngục, con đường đưa đến địa ngục và con đường đưa đến địa ngục.

yathā paṭipanno ca kāyassa bheda
 param maraṇā apāyam duggatiṃ
 vinipātam nirayam upapajjati tañca
 pajānāmi.

Tùy theo hạnh nghiệp, sau khi thân hoại mạng chung, phải sanh vào cõi dữ, ác thú, đọa xứ, địa ngục, sự việc này ta cũng biết rõ.

Tiracchānayoṇiñcāham, sārīputta,
 pajānāmi, tiracchānayoṇigāmiñca
 maggam, tiracchānayoṇigāminiñca
 paṭipadam;

Và này Sārīputta, Ta biết rõ bàng sanh, con đường đưa đến bàng sanh và con đường đưa đến bàng sanh.

yathā paṭipanno ca kāyassa bheda
 param maraṇā tiracchānayoṇiṃ
 upapajjati tañca pajānāmi.

Tùy theo hạnh nghiệp, sau khi thân hoại mạng chung, phải sanh vào bàng sanh, sự việc này Ta cũng biết rõ.

*Pettvisayaṃ cāhaṃ, sāriputta,
pajānāmi, pettvisayaḡāmiñca
maggāṃ, pettvisayaḡāminiñca
paṭipadaṃ;*

Và này Sāriputta, Ta biết rõ nặ
quỷ, con đường đưa đến nặ
quỷ và con đường đưa đến nặ
quỷ.

*yathā paṭipanno ca kāyassa bheda
paraṃ maraṇā pettvisayaṃ
upapajjati tañca pajānāmi.*

Tùy theo hành nghiệp, sau khi
thân hoại mạng chung, phải sanh
vào nặ quỷ, sự việc này Ta cũng
biết rõ.

*Manusse cāhaṃ, sāriputta,
pajānāmi,
manussalokagāmiñca maggaṃ,*

Và này Sāriputta, Ta cũng biết rõ
loài người,

*manussalokagāminiñca
paṭipadaṃ;*

con đường đưa đến thế giới loài
người và

*yathā paṭipanno ca kāyassa bheda
paraṃ maraṇā manussesu
upapajjati tañca pajānāmi.*

con đường đưa đến thế giới loài
người.

Tùy theo hành nghiệp, sau khi
thân hoại mạng chung, sanh vào
loài người, sự việc này Ta cũng
biết rõ.

Deve cāhaṃ, sāriputta, pajānāmi,

Và này Sāriputta, Ta cũng biết rõ
chư thiên,

*devalokagāmiñca maggaṃ,
devalokagāminiñca paṭipadaṃ;*

con đường đưa đến Thiên giới và
con đường đưa đến Thiên giới.

*yathā paṭipanno ca kāyassa bheda
paraṃ maraṇā sugatiṃ saggāṃ
lokaṃ upapajjati tañca pajānāmi.*

Tùy theo hành nghiệp, sau khi
thân hoại mạng chung, sanh vào
thiện thú, Thiên giới, thế giới này,
sự việc này Ta cũng biết rõ.

*Nibbānañcāhaṃ, sāriputta,
pajānāmi,*

Và này Sāriputta, Ta cũng biết rõ
Niết-bàn,

*nibbānagāmiñca maggaṃ,
nibbānagāminiñca paṭipadaṃ;*

con đường đưa đến Niết-bàn và
con đường đưa đến Niết-bàn.

*yathā paṭipanno ca āsavānaṃ
khayā anāsavam cetovimuttiṃ
paññāvimuttiṃ diṭṭheva dhamme
sayam abhiññā sacchikatvā
upasampajja viharati tañca
pajānāmi.*

Tùy theo hành nghiệp, do đoạn trừ các lậu hoặc, sau khi tự mình với thắng trí, chứng ngộ, chứng đạt và an trú ngay trong hiện tại vô lậu tâm giải thoát, tuệ giải thoát, sự việc này, Ta cũng biết rõ.

*“Idhāhaṃ, sārīputta, ekaccaṃ
puggalaṃ evaṃ cetasā ceto
paricca pajānāmi –*

Này Sārīputta, ở đây, với tâm của Ta, Ta biết rõ tâm của một số người.

*tathāyaṃ puggalo paṭipanno tathā
ca iriyati tañca maggaṃ
samārūḷho,*

Do hành nghiệp của người này như vậy, cử chỉ như vậy, bước vào đạo lộ như vậy,

*yathā kāyassa bhedaṃ paraṃ
maraṇā apāyaṃ duggatiṃ
vinipātaṃ nirayaṃ upapajjissatīti.*

sau khi thân hoại mạng chung sẽ sanh vào cõi dữ, ác thú, đọa xứ, địa ngục như vậy.

*Taṃenaṃ passāmi aparena
samayena dibbena cakkhunā
visuddhena atikkantamānusakena
kāyassa bhedaṃ paraṃ maraṇā
apāyaṃ duggatiṃ vinipātaṃ
nirayaṃ upapannaṃ,
ekantadukkhā tibbā kaṭukā vedanā
vedayamānaṃ.*

Sau một thời gian, với thiên nhãn thanh tịnh, siêu nhân, Ta thấy người ấy, sau khi thân hoại mạng chung sanh vào cõi dữ, ác thú, đọa xứ, địa ngục, phải cảm thọ những cảm giác cực khổ, thống khổ, khóc liệt.

*Seyyathāpi, sārīputta, aṅgārakāsu
sādhikaporisā pūrā aṅgārānaṃ
vītaccikānaṃ vītadhūmaṃ.*

Này Sārīputta, cũng như có một hồ than sâu hơn thân người, đầy vun than hừng, không có lửa ngọn, không có khói,

*Atha puriso āgaccheyya
ghammābhitatto ghammapareto
kilanto tasito pipāsito ekāyanena
maggena tameva aṅgārakāsuṃ
paṇidhāya.*

và một người đi đến, bị nóng bức áp đảo, bị nóng bức hành hạ, mệt mỏi khô cổ, đắng họng, khát nước, và đi thẳng đến hồ than ấy chỉ bằng một con đường.

Tamenam cakkhumā puriso disvā evam vadeyya – ‘tathāyaṃ bhavaṃ puriso paṭipanno tathā ca iriyati tañca maggaṃ samārūḷho, yathā imaṃyeva aṅgārakāsuṃ āgamissatī’ti .

Một người có mắt thấy người ấy, có thể nói: " Cách thế như vậy, động thái như vậy, đường đi nước bước như vậy, sẽ đi đến hố than kia".

Tamenam passeyya aparena समयena tassā aṅgārakāsuyā patitaṃ, ekantadukkhā tibbā kaṭukā vedanā vedayamānaṃ.

Sau một thời gian, người ấy sẽ thấy người kia rơi vào hố than ấy và phải cảm thọ những cảm giác cực khổ, thống khổ, khóc liệt.

Evameva kho ahaṃ, sāriputta, idhekaccaṃ puggalaṃ evaṃ cetasā ceto paricca pajānāmi –

Này Sāriputta, cũng vậy, ở đây với tâm của Ta, Ta biết rõ tâm của một số người:

tathāyaṃ puggalo paṭipanno tathā ca iriyati tañca maggaṃ samārūḷho yathā kāyassa bhedaṃ paraṃ marañā apāyaṃ duggatiṃ vinipātaṃ nirayaṃ upapajjissatīti.

" Cách thế như vậy, động thái như vậy, đường đi nước bước như vậy, sau khi thân hoại mạng chung sẽ sanh vào cõi dữ, ác thú, đọa xứ, địa ngục như vậy".

Tamenam passāmi aparena समयena dibbena cakkhunā visuddhena atikkantamānusakena kāyassa bhedaṃ paraṃ marañā apāyaṃ duggatiṃ vinipātaṃ nirayaṃ upapannaṃ, ekantadukkhā tibbā kaṭukā vedanā vedayamānaṃ.

Sau một thời gian, với thiên nhãn thanh tịnh siêu nhân, Ta thấy người ấy sau khi thân hoại mạng chung, sanh vào cõi dữ, ác thú, đọa xứ, địa ngục, phải cảm thọ những cảm giác cực khổ, thống khổ, khóc liệt.

“Idha panāhaṃ, sāriputta, ekaccaṃ puggalaṃ evaṃ cetasā ceto paricca pajānāmi – tathāyaṃ puggalo paṭipanno tathā ca iriyati tañca maggaṃ samārūḷho, yathā kāyassa bhedaṃ paraṃ marañā tiracchānayoṇiṃ upapajjissatīti.

Này Sāriputta, ở đây với tâm của Ta, Ta biết rõ tâm của một số người:

" Cách thế như vậy, động thái như vậy, đường đi nước bước như vậy, sau khi thân hoại mạng chung, sẽ sanh vào bàng sanh".

*Tamenam passāmi aparena
samayena dibbena cakkhunā
visuddhena atikkantamānusakena
kāyassa bheda param marañā
tiracchānayoṇiṃ upapannaṃ,
dukkha tibbā kaṭukā vedanā
vedayamānaṃ.*

*Seyyathāpi, sārīputta, gūthakūpo
sādhikaporiso, pūro gūthassa.
Atha puriso āgaccheyya
ghammābhitatto ghammapareto
kilanto tasito pipāsito ekāyanena
maggena tameva gūthakūpaṃ
paṇidhāya.*

*Tamenam cakkhumā puriso disvā
evaṃ vadeyya – ‘tathāyaṃ
bhavaṃ puriso paṭipanno tathā ca
iriyati tañca maggaṃ samārūḷho
yathā imaṃyeva gūthakūpaṃ
āgamissatī’ti.*

*Tamenam passeyya aparena
samayena tasmim gūthakūpe
patitaṃ, dukkha tibbā kaṭukā
vedanā vedayamānaṃ.*

*Evameva kho ahaṃ, sārīputta,
idhekaccaṃ puggalaṃ evaṃ
cetasā ceto paricca pajānāmi –
tathāyaṃ puggalo paṭipanno tathā
ca iriyati tañca maggaṃ
samārūḷho, yathā kāyassa bheda
param marañā tiracchānayoṇiṃ
upapajjissatīti. Tamenam passāmi
aparena samayena dibbena
cakkhunā visuddhena*

Sau một thời gian, với thiên nhãn thanh tịnh siêu nhân, Ta thấy kẻ ấy sau khi thân hoại mạng chung, sanh vào bàng sanh, phải cảm thọ những cảm giác cực khổ, thống khổ, khóc liệt.

Này Sārīputta, cũng như có một hổ phân, sâu hơn thân người, đầy những phần uế, và một người đi đến, bị nóng bức áp đảo, bị nóng bức hành hạ, mệt mỏi, khô cổ, đắng họng, khát nước và đi thẳng đến hổ phân ấy chỉ bằng một con đường.

Một người có mắt thấy người ấy có thể nói: " Cách thế như vậy, động thái như vậy, đường đi nước bước như vậy thì người này sẽ phải đi đến hổ phân ấy".

Sau một thời gian, người ấy sẽ thấy người kia rơi vào hổ phân ấy và phải cảm thọ những cảm giác cực khổ, thống khổ, khóc liệt.

Này Sārīputta, cũng vậy, ở đây với tâm của Ta... (như trên)... thống khổ, khóc liệt.

*atikkantamānusakena kāyassa
bhedā param marañā
tiracchānayoṇiṃ upapannaṃ,
dukkhā tibbā kaṭukā vedanā
vedayamānaṃ.*

*“Idha panāhaṃ, sārīputta,
ekaccaṃ puggalaṃ evaṃ cetasā
ceto paricca pajānāmi –*

*tathāyaṃ puggalo paṭipanno tathā
ca iriyati tañca maggaṃ
samārūḷho, yathā kāyassa bhedā
param marañā pettivisayaṃ
upapajjissatīti. Tameṇaṃ passāmi
aparena samayena dibbena
cakkhunā visuddhena
atikkantamānusakena kāyassa
bhedā param marañā pettivisayaṃ
upapannaṃ, dukkhabahulā
vedanā vedayamānaṃ.*

*Seyyathāpi, sārīputta, rukkho
visame bhūmibhāge jāto
tanupattapalāso kabaracchāyo.*

*Atha puriso āgaccheyya
ghammābhitatto ghammapareto
kilanto tasito pipāsito ekāyanena
maggena tameva rukkhaṃ
pañidhāya.*

*Tameṇaṃ cakkhumā puriso disvā
evaṃ vadeyya – ‘tathāyaṃ
bhavaṃ puriso paṭipanno tathā ca
iriyati tañca maggaṃ samārūḷho,
yathā imaṃyeva rukkhaṃ
āgamissatīti.*

Này Sārīputta, ở đây với tâm của Ta, Ta biết rõ tâm của một số người

"Cách thế như vậy, động thái như vậy... sau khi thân hoại mạng chung sẽ sanh vào ngã quý, phải cảm thọ những cảm giác cực khổ, thống khổ, khóc liệt".

Này Sārīputta, cũng như có một cây sống trên miếng đất không bằng phẳng, với lá thưa thớt, với bóng che từng đám thưa thưa.

Và một người đi đến bị nóng bức áp đảo, bị nóng bức hành hạ, mệt mỏi, khô cổ, đắng họng, khát nước và đi thẳng đến cây ấy chỉ bằng một con đường.

Một người có mắt thấy người ấy có thể nói: "Cách thế như vậy, động thái như vậy, đường đi nước bước như vậy thì người này sẽ phải đến đúng cội cây kia".

*Tamenam passeyya, aparena
samayena tassa rukkhassa
chāyāya nisinnam vā nipannam vā
dukkhabahulā vedanā
vedayamānam.*

Sau một thời gian, người ấy sẽ thấy người kia ngồi hay nằm dưới bóng cây ấy và phải cảm thọ những cảm giác cực khổ, thống khổ, khóc liệt.

*Evameva kho aham, sāriputta,
idhekaccam puggalam evam
cetasā ceto paricca pajānāmi –
tathāyam puggalo paṭipanno tathā
ca iriyati tañca maggam
samārūḷho, yathā kāyassa bheda
param marañā pettivisayam
upapajjissatīti. Tamenam passāmi
aparena samayena dibbena
cakkhunā visuddhena
atikkantamānusakena kāyassa
bheda param marañā pettivisayam
upapannam, dukkhabahulā
vedanā vedayamānam.*

Này Sāriputta, cũng vậy ở đây với tâm của Ta... (như trên)... thống khổ, khóc liệt.

*“Idha panāham, sāriputta,
ekaccam puggalam evam cetasā
ceto paricca pajānāmi – tathāyam
puggalo paṭipanno tathā ca iriyati
tañca maggam samārūḷho yathā
kāyassa bheda param marañā
manussesu upapajjissatīti.*

Này Sāriputta, ở đây với tâm của Ta, Ta biết tâm của một số người: "Cách thế như vậy, động thái như vậy... sau khi thân hoại mạng chung, sẽ sanh vào loài người".

*Tamenam passāmi aparena
samayena dibbena cakkhunā
visuddhena atikkantamānusakena
kāyassa bheda param marañā
manussesu upapannam,
sukhabahulā vedanā
vedayamānam.*

Sau một thời gian... Ta thấy người ấy sanh vào loài người, và cảm thọ được nhiều cảm giác lạc thọ.

*Seyyathāpi, sārīputta, rukkho
same bhūmibhāge jāto
bahalapattapalāso sandacchāyo.*

Này Sārīputta, cũng như có một cây sồng trên miếng đất bằng phẳng với lá sum sê, với bóng cây rậm rạp.

*Atha puriso āgaccheyya
ghammābhitatto ghammapareto
kilanto tasito pipāsito ekāyanena
maggena tameva rukkhamaṃ
pañidhāya.*

Và một người đi đến, bị nóng bức áp đảo, bị nóng bức hành hạ, mệt mỏi, khô cổ, đắng họng, khát nước và đi thẳng đến cây ấy chỉ bằng một con đường.

*Tamenaṃ cakkhumā puriso disvā
evaṃ vadeyya – ‘tathāyaṃ
bhavaṃ puriso paṭipanno tathā ca
iriyati tañca maggaṃ samārūḷho,
yathā imameva rukkhamaṃ
āgamissatī’ti.*

Một người có mắt thấy người ấy có thể nói: "Hành nghiệp của người này như vậy, cử chỉ của người này như vậy và bước vào đạo lộ như vậy, sẽ đi đến cây ấy".

*Tamenaṃ passeyya aparena
samayena tassa rukkhassa
chāyāya nisinnaṃ vā nipannaṃ vā
sukhabahulā vedanā
vedayamānaṃ.*

Sau một thời gian, người ấy sẽ thấy người kia, ngồi hay nằm dưới bóng cây ấy và cảm thọ được nhiều cảm giác lạc thọ.

*Evameva kho ahaṃ, sārīputta,
idhekaccaṃ puggalaṃ evaṃ
cetasā ceto paricca pajānāmi –
tathāyaṃ puggalo paṭipanno tathā
ca iriyati tañca maggaṃ samārūḷho
yathā kāyassa bhedaṃ paraṃ
maraṇā manussesu upapajjissatīti.
Tamenaṃ passāmi aparena
samayena dibbena cakkhunā
visuddhena atikkantamānusakena
kāyassa bhedaṃ paraṃ maraṇā
manussesu upapannaṃ,
sukhabahulā vedanā
vedayamānaṃ.*

Này Sārīputta, cũng vậy, ở đây, với tâm của Ta... được nhiều cảm giác lạc thọ.

*“Idha panāhaṃ, sārīputta,
ekaccaṃ puggalaṃ evaṃ cetasā
ceto paricca pajānāmi –*

*tathāyaṃ puggalo paṭipanno tathā
ca iriyati tañca maggaṃ
samārūḷho, yathā kāyassa bheda
paraṃ marañā sugatiṃ saggāṃ
lokaṃ upapajjissatīti.*

*Tameṇaṃ passāmi aparena
samayena dibbena cakkhunā
visuddhena atikkantamānusakena
kāyassa bheda paraṃ marañā
sugatiṃ saggāṃ lokaṃ
upapannaṃ, ekantasukhā vedanā
vedayamānaṃ.*

*Seyyathāpi, sārīputta, pāsādo,
tatrāssa kūṭāgāraṃ ullittāvalittaṃ
nivātaṃ phusitaggaḷaṃ
pihitavātapānaṃ.*

*Tatrāssa pallaṅko gonakatthato
paṭikatthato paṭalikatthato
kadalimigapavarapaccattharaṇo
sauttaracchado
ubhatolohitakūpadhāno.*

*Atha puriso āgaccheyya
ghammābhitatto ghammapareto
kilanto tasito pipāsito ekāyanena
maggena tameva pāsādaṃ
paṇidhāya.*

Này Sārīputta, ở đây với tâm của Ta, Ta biết rõ tâm của một số người:

"Cách thế như vậy, động thái như vậy... sau khi thân hoại mạng chung sẽ sanh vào thiện thú, Thiên giới, cõi đời này".

Sau một thời gian... Ta thấy người ấy sanh vào thiện thú, Thiên giới, cõi đời này và được sống trong sự an lạc tuyệt đối.

Này Sārīputta, giống như một ngôi lâu, có gác nhọn, có tô vôi cả trong lẫn ngoài, được che gió, có then chốt đóng lại và có các cửa sổ khép kín.

Tại đây có một sàng tọa, trải nệm lông dài, trải nệm màu trắng, trải nệm bông có thêu hoa, trải nệm bằng da sơn dương gọi là kadali, có nệm với khuôn màu treo phía trên, có gối dài màu đỏ cả hai đầu.

Và một người đi đến, bị nóng bức áp đảo, bị nóng bức hành hạ, mệt mỏi, khô cổ, đắng họng, khát nước và đi thẳng đến ngôi lâu ấy.

*Tamenam cakkhumā puriso disvā
evam vadeyya –*

Một người có mắt thấy người ấy
có thể nói:

*‘tathāyaṃ bhavaṃ puriso
paṭipanno tathā ca iriyati tañca
maggam samārūḷho, yathā
imaṃyeva pāsādam āgamissatī’ti.*

"Cách thế như vậy, động thái như
vậy, đường đi nước bước như
vậy, sẽ đi đến ngôi lầu ấy".

*Tamenam passeyya aparena
samayena tasmim pāsāde tasmim
kūṭāgāre tasmim pallaṅke
nisinnaṃ vā nipannaṃ vā
ekantasukhā vedanā
vedayamānaṃ.*

Sau một thời gian, người ấy sẽ
thấy người kia ngồi hay nằm trong
ngôi lầu ấy, trong gác nhọn ấy,
trên sàng tọa ấy và cảm thọ được
nhiều cảm thọ cực lạc.

*Evameva kho ahaṃ, sārīputta,
idhekaccaṃ puggalaṃ evaṃ
cetasā ceto paricca pajānāmi –
tathāyaṃ puggalo paṭipanno tathā
ca iriyati tañca maggam samārūḷho
yathā kāyassa bhedaṃ paraṃ
maraṇā sugatiṃ saggam lokam
upapajjissatīti. Tamenam passāmi
aparena samayena dibbena
cakkhunā visuddhena
atikkantamānusakena kāyassa
bhedaṃ paraṃ maraṇā sugatiṃ
saggam lokam upapannaṃ,
ekantasukhā vedanā
vedayamānaṃ.*

Này Sārīputta, cũng vậy, ở đây
với tâm của Ta... được nhiều cảm
giác lạc thọ.

*“Idha panāhaṃ, sārīputta,
ekaccaṃ puggalaṃ cetasā ceto
paricca pajānāmi –*

Này Sārīputta, ở đây với tâm của
Ta, Ta biết rõ tâm của một số
người:

*tathāyaṃ puggalo paṭipanno tathā
ca iriyati tañca maggam
samārūḷho, yathā āsavānaṃ khayā
anāsaṃ cetovimuttiṃ*

" Cách thế như vậy, động thái như
vậy, đường đi nước bước như
vậy, sẽ đoạn trừ các lậu hoặc, tự
mình với thắng trí chứng ngộ,

*paññāvimuttiṃ diṭṭheva dhamme
sayam abhiññā sacchikatvā
upasampajja viharissatīti.*

chứng đạt và an trú ngay trong hiện tại vô lậu tâm giải thoát, tuệ giải thoát như vậy".

*Tamenam passāmi aparena
samayena āsavānaṃ khayā
anāsavaṃ cetovimuttiṃ
paññāvimuttiṃ diṭṭheva dhamme
sayam abhiññā sacchikatvā
upasampajja viharantaṃ,
ekantasukhā vedanā
vedayamānaṃ.*

Sau một thời gian, Ta thấy vị ấy đoạn trừ các lậu hoặc, tự mình với thắng trí chứng ngộ, chứng đạt và an trú ngay trong hiện tại vô lậu tâm giải thoát, tuệ giải thoát, được sống trong sự an lạc tuyệt đối.

*Seyyathāpi, sārīputta, pokkharāṇī
acchodakā sātodakā sītodakā
setakā supatitthā ramaṇīyā.
Avidūre cassā tibbo vanasaṇḍo.*

Này Sārīputta, giống như một hồ sen có nước trong, có nước ngọt, có nước mát, có nước trong sáng, có bờ hồ khéo sắp đặt, đẹp đẽ, và không xa hồ ấy có khu rừng rậm rạp.

*Atha puriso āgaccheyya
ghammābhitatto ghammapareto
kilanto tasito pipāsito ekāyanena
maggena tameva pokkharāṇiṃ
paṇidhāya.*

Một người đi đến, bị nóng bức áp đảo, bị nóng bức hành hạ, mệt mỏi, khô cổ, đắng họng, khát nước và đi thẳng đến hồ sen ấy.

*Tamenam cakkhumā puriso disvā
evaṃ vadeyya –*

Một người có mắt thấy người ấy có thể nói:

*‘tathā bhavaṃ puriso paṭipanno
tathā ca iriyati tañca maggaṃ
samārūḷho, yathā imaṃyeva
pokkharāṇiṃ āgamissatīti.*

" Cách thế như vậy, động thái như vậy, đường đi nước bước như vậy, sẽ đi đến hồ sen ấy".

*Tamenam passeyya aparena
samayena taṃ pokkharāṇiṃ
ogāhetvā nhāyitvā ca pivitvā ca
sabbadarathakilamathapariḷāhaṃ
paṭippassambhetvā paccuttaritvā
tasmīṃ vanasaṇḍe nisinnaṃ vā*

Sau một thời gian, người ấy sẽ thấy người kia, sau khi tắm mình vào hồ sen ấy, sau khi tắm rửa, uống nước và làm cho dịu bớt mọi ưu tư, mệt mỏi, phiền não, sau khi ra khỏi hồ liền qua ngòi hay nằm

*nipannaṃ vā, ekantasukhā vedanā
vedayamānaṃ.*

trong rừng cây rậm rạp ấy và
được sống trong sự an lạc tuyệt
đối.

*Evameva kho ahaṃ, sāriputta,
idhekaccaṃ puggalaṃ evaṃ
cetasā ceto paricca pajānāmi –*

Cũng vậy, này Sāriputta, ở đây
với tâm của Ta, Ta biết rõ tâm của
một số người:

*tathāyaṃ puggalo paṭipanno tathā
ca iriyati tañca maggaṃ
samārūḷho,*

" Cách thế như vậy, động thái như
vậy, đường đi nước bước như
vậy,

*yathā āsavānaṃ khayā anāsavaṃ
cetovimuttiṃ paññāvimuttiṃ
diṭṭheva dhamme sayaṃ abhiññā
sacchikatvā upasampajja
vihārissatīti.*

sẽ đoạn trừ các lậu hoặc, tự mình
với thắng trí chứng ngộ, chứng
đạt và an trú ngay trong hiện tại
vô lậu tâm giải thoát, tuệ giải thoát
như vậy".

*Tameṇaṃ passāmi aparena
samayena āsavānaṃ khayā
anāsavaṃ cetovimuttiṃ
paññāvimuttiṃ diṭṭheva dhamme
sayaṃ abhiññā sacchikatvā
upasampajja viharantaṃ,
ekantasukhā vedanā
vedayamānaṃ.*

Sau một thời gian, Ta thấy vị ấy
đoạn trừ các lậu hoặc, tự mình với
thắng trí chứng ngộ, chứng đạt và
an trú ngay trong hiện tại vô lậu
tâm giải thoát, tuệ giải thoát, được
sống trong sự an lạc tuyệt đối.

Imā kho, sāriputta, pañca gatiyo.

Này Sāriputta, năm loại này là
năm sanh thú.

*“Yo kho maṃ, sāriputta, evaṃ
jānantaṃ evaṃ passantaṃ evaṃ
vadeyya –*

Này Sāriputta, có ai biết Ta như
vậy, thấy Ta như vậy, và nói:

*‘natthi samaṇassa gotamassa
uttarimanussadhammā
alamariyaññāḍassanaviseso;*

"Sa-môn Gotama không có pháp
thượng nhân, không có tri kiến
thù thắng xứng đáng bậc thánh.

*takkapariyāhataṃ samaṇo gotamo
dhammaṃ deseti
vīmaṃsānucaritaṃ
sayamṃpaṭibhāna'nti taṃ, sārīputta,
vācaṃ appahāya taṃ cittaṃ
appahāya taṃ diṭṭhiṃ
appaṇinissajjitvā yathābhatam
nikkhitto evaṃ niraye.*

*“Abhijānāmi kho panāham,
sārīputta, caturaṅgasamannā-
gataṃ brahmacariyaṃ caritā –*

*tapassī sudaṃ homi
paramatapassī,
lūkho sudaṃ homi paramalūkho,
jegucchī sudaṃ homi
paramajegucchī,
pavivitto sudaṃ homi
paramapavivitto .*

*Tatrāssu me idaṃ, sārīputta,
tapassitāya hoti –*

acelako homi muttācāro

*hatthāpalekhano,
na ehibhaddantiko
na tiṭṭhabhaddantiko;
nābhihaṭam na uddissakataṃ*

na nimantanam sādīyāmi.

*So na kumbhimukhā
paṭiggaṇhāmi,
na kaḷopimukhā paṭiggaṇhāmi,
na eḷakamantaram,*

Sa-môn Gotama thuyết pháp, pháp ấy do tư kiến mà có, do suy luận tác thành, tùy thuộc trắc nghiệm”.

Này Sārīputta, nếu người ấy không từ bỏ lời nói ấy, không từ bỏ tâm ấy, không đoạn trừ tà kiến ấy, thì người ấy sẽ bị rơi vào địa ngục như một gánh nặng bị quăng bỏ một bên.

Này Sārīputta, Ta thắng tri phạm hạnh, đầy đủ bốn hạnh:

Về khổ hạnh, Ta khổ hạnh đệ nhất;

về bản uế, Ta bản uế đệ nhất;

về yếm ly, Ta yếm ly đệ nhất;

về độc cư, Ta độc cư đệ nhất.

Này Sārīputta, ở đây, khổ hạnh của Ta như sau:

Ta sống lỏa thể, phóng túng, không theo khuôn phép, liếm tay cho sạch, đi khát thực không chịu bước tới, Đi khát thực không chịu dừng lại, không nhận đồ ăn đặc biệt nấu cho mình, không nhận mời đi ăn,

không nhận đồ ăn từ nơi nồi chảo,

không nhận đồ ăn tại ngưỡng cửa,

<i>na daṇḍamantaram,</i>	không nhận đồ ăn đặt giữa những cây gậy,
<i>na musalamantaram,</i>	không nhận đồ ăn đặt giữa những cối giã gạo,
<i>na dvinnam bhuñjamānānam,</i>	không nhận đồ ăn từ hai người đang ăn,
<i>na gabbhiniyā,</i>	không nhận đồ ăn từ người đàn bà có thai,
<i>na pāyamānāya,</i>	không nhận đồ ăn từ người đàn bà đang cho con bú,
<i>na purisantaragatāya,</i>	không nhận đồ ăn từ người đàn bà đang vui vẻ cạnh đàn ông,
<i>na saṅkittīsu,</i>	Không nhận đồ ăn quyên góp,
<i>na yattha sā upaṭṭhito hoti,</i>	không nhận đồ ăn tại chỗ có chó đứng,
<i>na yattha makkhikā</i>	không nhận đồ ăn tại chỗ có ruồi
<i>saṅḍasaṅḍacārinī;</i>	bu,
<i>na macchaṃ na maṃsaṃ</i>	không ăn cá, ăn thịt,
<i>na suraṃ na merayaṃ na</i>	không uống rượu nấu, rượu men.
<i>thusodakaṃ pivāmi;</i>	
<i>so ekāgāriko vā homi ekālopiko,</i>	Ta chỉ nhận đồ ăn tại một nhà,
	chỉ nhận ăn một miếng, hay
<i>dvāgāriko vā homi</i>	chỉ nhận ăn tại hai nhà,
<i>dvālopiko...pe...</i>	chỉ nhận ăn hai miếng, hay
<i>sattāgāriko vā homi sattālopiko;</i>	chỉ nhận ăn tại bảy nhà,
	chỉ nhận ăn bảy miếng.
<i>ekissāpi dattiyā yāpemi,</i>	Ta nuôi sống chỉ với một chén,
<i>dvīhipi dattīhi yāpemi...pe...</i>	nuôi sống chỉ với hai chén,
<i>sattahipi dattīhi yāpemi;</i>	nuôi sống chỉ với bảy chén.
<i>ekāhikampi āhāraṃ āhāremi,</i>	Ta chỉ ăn một ngày một bữa,
<i>dvīhikampi āhāraṃ āhāremi...pe...</i>	hai ngày một bữa,
<i>sattāhikampi āhāraṃ āhāremi;</i>	bảy ngày một bữa.

*iti evarūpaṃ addhamāsikampi
pariyāyabhattabhojanānu-
yogamanuyutto viharāmi.*

*“So sākabhakkho vā homi,
sāmābhakkho vā homi,
nīvārabhakkho vā homi,
daddulabhakkho vā homi,
haṭabhakkho vā homi,
kaṇabhakkho vā homi,
ācāmabhakkho vā homi,
piññākabhakkho vā homi,
tiṇabhakkho vā homi,
gomayabhakkho vā homi,
vanamūlaphalāhāro yāpemi
pavattaphalabhojī.*

*“So sāṇānipi dhāremi,
masāṇānipi dhāremi,*

*chavadussānipi dhāremi,
paṃsukūlānipi dhāremi,
tirīṭānipi dhāremi,
ajinānipi dhāremi,
ajinakkhipampi dhāremi,*

*kusacīrāmpi dhāremi,
vākacīrāmpi dhāremi,
phalakacīrāmpi dhāremi,
kesakambalampi dhāremi,*

*vāḷakambalampi dhāremi,
ulūkapakkhampi dhāremi;*

*kesamassulocakopi homi
kesamassulocanānuyoga-
manuyutto;*

Như vậy Ta sống theo hạnh tiết chế ăn uống cho đến nửa tháng mới ăn một lần.

Ta chỉ ăn cỏ lúa để sống,
lúa tặc,
gạo lứt,
ăn hột cải nivara,
ăn da vụn,
ăn trấu,
uống nước bột gạo,
ăn bột vừng,
ăn cỏ,
ăn phân bò,
ăn trái cây, ăn rễ cây trong rừng,
ăn trái cây rụng để sống.

Ta mặc vải gai thô,
mặc vải gai thô lẫn với các vải khác,
mặc vải tấm liệm rồi quăng đi,
mặc áo phấn tảo y,
mặc vỏ cây tititaka làm áo,
mặc da con sơn dương đen,
mặc áo bện từng mảnh da con sơn dương đen,
mặc áo bằng cỏ cát tường,
mặc áo vỏ cây,
mặc áo bằng tấm gỗ nhỏ,
mặc áo bằng tóc bện lại thành mền,
mặc áo bằng đuôi ngựa bện lại,
mặc áo bằng lông cú.

Ta sống nhờ râu tóc, Ta theo tập tục sống nhờ trụ râu tóc,

*ubbhaṭṭhakopi homi
āsanapaṭikkhitto;
ukkuṭṭikopi homi
ukkuṭṭikappadhānamanuyutto;*

Ta theo hạnh thường đứng không dùng chỗ ngồi,
Ta là người ngồi chồm hồm, sống tinh tấn theo hạnh ngồi chồm hồm.

*kaṇṭakāpassayikopi homi
kaṇṭakāpassaye seyyaṃ kappemi;
sāyatīyakampi ...
udakorohanānuyogamanuyutto
vihārāmi –*

Ta dùng gai làm giường, thường ngủ nằm trên giường gai, sống dùng ván gỗ làm giường, sống nằm trên đất trần, thường nằm ngủ một bên hông, sống để bụi và nhớp che dính thân mình, sống và ngủ ngoài trời, theo hạnh bọ đậu nằm đáy, sống ăn các ứ vật, sống không uống nước lạnh, theo hạnh không uống nước lạnh, sống một đêm tắm ba lần, theo hạnh xuống nước tắm.

*iti evarūpaṃ anekavihitam kāyassa
ātāpanaparitāpanānuyoga-
manuyutto viharāmi.*

Như vậy Ta sống theo hạnh hành hạ, dày vò thân thể theo nhiều cách.

*Idaṃsu me, sārīputta, tapassitāya
hoti.*

Này Sārīputta, như vậy là khổ hạnh của Ta.

*“Tatrāssu me idaṃ, sārīputta,
lūkhasmiṃ hoti –*

Này Sārīputta, ở đây hạnh bần uế của Ta như sau:

*nekavassagaṇikaṃ rajojallaṃ kāye
sannicitam hoti papaṭikajātam.*

Trên thân Ta, bụi bặm chất đầy trái nhiều năm tháng, đóng thành tấm, thành miếng.

*Seyyathāpi, sārīputta,
tindukakhāṇu nekavassagaṇiko
sannicito hoti papaṭikajāto,*

Như gốc cây tinduka bụi bặm chất đầy trái nhiều năm tháng, đóng thành tấm, thành miếng;

*evamevāssu me, sārīputta,
nekavassagaṇikaṃ rajojallaṃ kāye
sannicitāṃ hoti papaṭikajātaṃ.*

cũng vậy, này Sārīputta, trên thân Ta bụi bặm chất đầy trải nhiều năm tháng, đóng thành tấm, thành miếng.

*Tassa mayhaṃ, sārīputta, na
evaṃ hoti – ‘aho vatāhaṃ imaṃ
rajojallaṃ pāṇinā parimajjeyyaṃ,
aññe vā pana me imaṃ rajojallaṃ
pāṇinā parimajjeyyu’nti.*

Này Sārīputta, Ta không nghĩ rằng: "Vớ tay của Ta, Ta hãy phủi sạch bụi bặm này đi, hay những người khác với tay của họ hãy phủi sạch bụi bặm này đi cho Ta".

*Evampi me, sārīputta, na hoti.
Idaṃsu me, sārīputta, lūkhasmiṃ
hoti.*

Này Sārīputta, Ta không có nghĩ như vậy. Này Sārīputta, như vậy là sự bần uế của Ta.

*“Tatrāssu me idaṃ, sārīputta,
jegucchismiṃ hoti –*

Này Sārīputta, như thế này là sự yếm ly của Ta.

*so kho ahaṃ, sārīputta, satova
abhikkamāmi, satova paṭikkamāmi,
yāva udakabindumhipi me dayā
paccupaṭṭhitā hoti –*

Này Sārīputta, tỉnh giác, Ta đi tới; tỉnh giác Ta đi lui, Ta an trú lòng từ cho đến trong một giọt nước với tâm tư:

*‘māhaṃ khuddake pāṇe
visamagate saṅghātaṃ
āpādesi’nti.*

"Mong rằng Ta không làm hại một chúng sanh nhỏ nào trong những ác đạo của họ!"

*Idaṃsu me, sārīputta,
jegucchismiṃ hoti.*

Này Sārīputta, như vậy là sự yếm ly của Ta.

*“Tatrāssu me idaṃ, sārīputta,
pavivittasmiṃ hoti –*

Này Sārīputta, như thế này là sự độc cư của Ta.

*so kho ahaṃ, sārīputta, aññataraṃ
araññāyatanāṃ ajjhogāhetvā
vihārāmi.*

Này Sārīputta, Ta đi sâu vào một khu rừng và an trú tại chỗ ấy.

*Yadā passāmi gopālakāṃ vā
pasupālakāṃ vā tiṇahārakāṃ vā
kaṭṭhahārakāṃ vā vanakammikāṃ*

Khi Ta thấy người chăn bò, người mục súc, người cắt cỏ, người đốn củi hay người thợ rừng, Ta liền

*vā, vanena vanaṃ gahanena
gahanaṃ ninnena ninaṃ thalena
thalaṃ saṃpatāmi. Taṃ kissa
hetu?*

chạy từ rừng này qua rừng khác,
từ lùm cây này qua lùm cây khác,
từ thung lũng này qua thung lũng
khác, từ đồi cao này qua đồi cao
khác. Vì sao vậy?

*Mā maṃ te addasaṃsu ahañca
mā te addasanti.*

Ta nghĩ rằng: "Mong họ đừng thấy
Ta, và mong Ta đừng thấy họ!"

*Seyyathāpi, sārīputta, āraññako
mago manusse disvā vanena
vanaṃ gahanena gahanaṃ
ninnena ninaṃ thalena thalaṃ
saṃpatati,*

Này Sārīputta, giống như một con
thú rừng thấy người liền chạy từ
rừng này qua rừng khác, từ lùm
cây này qua lùm cây khác, từ
thung lũng này qua thung lũng
khác, từ đồi cao này qua đồi cao
khác.

*evameva kho ahaṃ, sārīputta,
yadā passāmi gopālakam vā
pasupālakam vā tiṇahārakam vā
kaṭṭhahārakam vā vanakammikam
vā vanena vanaṃ gahanena
gahanaṃ ninnena ninaṃ thalena
thalaṃ saṃpatāmi. Taṃ kissa
hetu?*

Cũng vậy, này Sārīputta, khi Ta
thấy người chăn bò, người mục
súc, người cắt cỏ, người đốn củi,
hay người tiêu phu, Ta liền chạy
từ rừng này qua rừng khác, từ
lùm cây này qua lùm cây khác, từ
thung lũng này qua thung lũng
khác, từ đồi cao này qua đồi cao
khác. Vì sao vậy?

*Mā maṃ te addasaṃsu ahañca
mā te addasanti.*

Ta nghĩ rằng: "Mong họ đừng thấy
Ta, và mong Ta đừng thấy họ!"

*Idaṃsu me, sārīputta,
pavivittasmiṃ hoti.*

Này Sārīputta, như vậy là hạnh
độc cư của Ta.

*“So kho ahaṃ, sārīputta, ye te
goṭṭhā paṭṭhitagāvo
apagatagopālakā, tattha
catukkuṇḍiko upasaṅkavitvā yāni
tāni vacchakānaṃ taruṇakānaṃ*

Này Sārīputta, rồi Ta bò bốn chân
đến các chuồng bò, khi các con
bò cái đã bỏ đi, khi các người
chăn bò không có mặt, rồi Ta ăn
phân các con bò con, các con bò
còn trẻ, các con bò còn bú.

*dhenupakānaṃ gomayāni tāni
sudaṃ āhāremi.*

*Yāvakīvañca me, sārīputta, sakaṃ
muttakarīsaṃ apariyādinnaṃ hoti,
sakaṃyeva sudaṃ muttakarīsaṃ
āhāremi. Idaṃsu me, sārīputta,
mahāvikaṭabhojanasmiṃ hoti.*

*“So kho ahaṃ, sārīputta,
aññataraṃ bhiṃsanakaṃ
vanasaṇḍaṃ ajjhogāhetvā
vihārāmi.*

*Tatrāssudaṃ, sārīputta,
bhiṃsanakassa vanasaṇḍassa
bhiṃsanakatasmīṃ hoti – yo koci
avītārāgo taṃ vanasaṇḍaṃ
pavisati, yebhuyyena lomāni
haṃsanti.*

*So kho ahaṃ, sārīputta, yā tā
rattīyo sītā hemantikā antaraṭṭhaka
himapātasamayā tathārūpāsu
rattīsu rattīṃ abbhokāse viharāmi,
dīva vanasaṇḍe;*

*gimhānaṃ pacchime māse dīva
abbhokāse viharāmi, rattīṃ
vanasaṇḍe.*

*Apissu maṃ, sārīputta, ayaṃ
anacchariyagāthā paṭibhāsi pubbe
assutapubbā –*

Khi nước tiểu và phân của Ta còn tồn tại, Ta tự nuôi sống với các loại ấy. Nay Sārīputta, như vậy là hạnh đại bất tịnh thực của Ta.

Này Sārīputta, Ta đi sâu vào một khu rừng rậm rạp kinh hoàng và ẩn cư ở đó.

Này Sārīputta, tại khu rừng rậm rạp kinh hoàng này, những ai còn tham ái khi đi vào đó sẽ bị dựng tóc gáy.

Này Sārīputta, rồi Ta trong những đêm đông lạnh lẽo, giữa những ngày mạnh đông, khi có tuyết rơi, trong những đêm như vậy, ta sống giữa trời, và ban ngày sống trong khu rừng rậm rạp.

Vào những tháng hè, ban ngày thì ta sống giữa trời, còn ban đêm ta sống trong khu rừng rậm rạp.

Rồi này Sārīputta, những lời thơ kỳ diệu từ trước chưa từng được nghe, lúc ấy lại xuất hiện:

“Sotatto sosinno ceva,
eko bhimsanake vane;

Naggo na caggimāsīno,
esanāpasuto munī”ti.

Nay nóng như thiêu và lạnh như
cắt,
Cô độc sống trong rừng kinh
hoàng,
Lõa lồ, Ta ngồi không lửa ấm,
Người ẩn sĩ trầm tư tìm đường giải
thoát.

“So kho ahaṃ, sārīputta, susāne
seyyaṃ kappemi chavaṭṭhikāni
upadhāya.

Này Sārīputta, Ta nằm ngủ trong
bãi tha ma, dựa trên một bộ
xương.

Apissu maṃ, sārīputta, gāmaṇḍalā
upasaṅkamitvā oṭṭhubhantipi,
omuttentipi, paṃsukenapi okiranti,
kaṇṇasotesupi salākaṃ pavesenti.

Này Sārīputta, những đũa mục
đồng đến gần Ta, khạc nhổ trên
Ta, tiểu tiện trên Ta, rắc bụi trên Ta
và lấy que đâm vào lỗ tai.

Na kho panāhaṃ, sārīputta,
abhijānāmi tesu pāpakaṃ cittaṃ
uppādetā.

Này Sārīputta, và Ta biết Ta không
khởi ác tâm đối với chúng.

Idaṃsu me, sārīputta,
upekkhāvihārasmiṃ hoti.

Này Sārīputta, như vậy là hạnh trú
xả của Ta.

“Santi kho pana, sārīputta, eke
samaṇabrāhmaṇā evaṃvādino
evaṃdiṭṭhino – ‘āhārena suddhī”ti.
Te evamāhaṃsu – ‘kolehi
yāpema”ti.

Này Sārīputta, lại có một số Sa-
môn, Bà-la-môn có chủ trương,
kiến giải rằng người tu hành có
thể được thanh tịnh qua phép ăn
uống.

Te kolampi khādanti, kolacuṇṇampi
khādanti, kolodakampi pivanti –
anekavihitampi kolavikatim
paribhuñjanti.

Họ nói: "Chúng ta sống nhờ trái
táo", và họ ăn trái táo, họ ăn bột
táo, họ uống nước trái táo dưới
nhiều hình thức.

Abhijānāmi kho panāhaṃ,
sārīputta, ekaṃyeva kolaṃ āhāraṃ
āhāritā.

Này Sārīputta, Ta tự xưng Ta sống
chỉ ăn một trái táo.

*Siyā kho pana te, sāriputta,
evamassa – ‘mahā nūna tena
samayena kolo ahosīti.*

Này Sāriputta, có thể các người
nghĩ như sau: "Trái táo thời ấy to
lớn".

*Na kho panetaṃ, sāriputta, evaṃ
daṭṭhabbaṃ. Tadāpi
etaparamoyeva kolo ahosi
seyyathāpi etarahi.*

Này Sāriputta, chớ có hiểu như
vậy. Vì trái táo lúc đó giống với trái
táo bây giờ.

*Tassa mayhaṃ, sāriputta,
ekamyeva kolaṃ āhāraṃ
āhārayato adhimattakasimānaṃ
patto kāyo hoti.*

Này Sāriputta, trong khi Ta sống
chỉ ăn một trái táo, thân thể của Ta
trở thành hết sức ốm yếu.

*Seyyathāpi nāma āsītikapabbāni
vā kāḷapabbāni vā, evamevassu
me aṅgapaccaṅgāni bhavanti
tāyevappāhāratāya.*

Vì Ta ăn quá ít, tay chân Ta trở
thành như những cọng cỏ hay
những đốt cây leo khô héo.

*Seyyathāpi nāma oṭṭhapadaṃ,
evamevassu me ānisadaṃ hoti
tāyevappāhāratāya.*

Vì Ta ăn quá ít, bàn tọa của Ta trở
thành như móng chân con lạc đà.

*Seyyathāpi nāma vaṭṭanāvālī,
evamevassu me piṭṭhikaṅṭako
unnatāvanato hoti
tāyevappāhāratāya.*

Vì Ta ăn quá ít, các xương sống
phô bày của Ta giống như một
chuỗi banh.

*Seyyathāpi nāma jarasālāya
gopānasiyo oluggaviluggā
bhavanti, evamevassu me
phāsulīyo oluggaviluggā bhavanti
tāyevappāhāratāya.*

Vì Ta ăn quá ít, các xương sườn
gầy mòn của Ta giống như rui cột
nhà sàn hư nát.

*Seyyathāpi nāma gambhīre
udapāne udakatārakā
gambhīragatā okkhāyikā dissanti,*

Vì ta ăn quá ít, nên con người của
Ta long lanh nằm sâu thẳm trong
lỗ con mắt,

*evamevassu me akkhikūpesu
akkhitārakā gambhīragatā
okkhāyikā dissanti
tāyevappāhāratāya.*

giống như ánh nước long lanh
nằm sâu thẳm trong một giếng
nước thâm sâu.

*Seyyathāpi nāma
tittakālābuāmakacchinno
vātātapena saṃphuṭito hoti
sammilāto, evamevassu me
sīsacchavi saṃphuṭitā hoti
sammilātā tāyevappāhāratāya.*

Vì Ta ăn quá ít, da đầu Ta trở
thành nhăn nheo khô cằn như trái
bí trắng và đắng bị cắt trước khi
chín, bị cơn gió nóng làm cho
nhăn nheo khô cằn.

*So kho ahaṃ, sārīputta,
‘udaracchaviṃ parimasissāmīti
piṭṭhikaṇṭakaṃyeva pariggaṇhāmi,
‘piṭṭhikaṇṭakaṃ parimasissāmīti
udaracchaviṃyeva pariggaṇhāmi,*

Này Sārīputta, nếu Ta muốn sờ da
bụng thì tay ta chạm phải xương
sống. Nếu Ta muốn sờ xương
sống thì tay ta chạm phải da
bụng.

*yāvassu me, sārīputta,
udaracchavi piṭṭhikaṇṭakaṃ allīnā
hoti tāyevappāhāratāya.*

Vì Ta ăn quá ít, nên này Sārīputta,
da bụng của Ta bám chặt xương
sống.

*So kho ahaṃ, sārīputta, ‘vaccam
vā muttam vā karissāmīti tattheva
avakujjo papatāmi
tāyevappāhāratāya.*

Này Sārīputta, nếu Ta nghĩ: "Ta đi
đại tiện hay đi tiểu tiện", thì Ta ngã
quỵ, úp mặt xuống đất, vì Ta ăn
quá ít.

*So kho ahaṃ, sārīputta, tameva
kāyaṃ assāsento pāṇinā gattāni
anomajjāmi. Tassa mayham,
sārīputta, pāṇinā gattāni
anomajjato pūtimūlāni lomāni
kāyasmā patanti
tāyevappāhāratāya.*

Này Sārīputta, nếu Ta muốn có
chút thư giãn, lấy tay xoa bóp
chân tay, thì này Sārīputta, trong
khi Ta lấy tay xoa bóp chân tay,
các lông tóc hư mục rụng khỏi
thân Ta, vì Ta ăn quá ít.

*“Santi kho pana, sārīputta, eke
samaṇabrāhmaṇā evaṃvādino
evaṃdiṭṭhino –*

Này Sārīputta, lại có một số Sa-
môn, Bà-la-môn có những chủ
thuyết như sau, có những kiến
giải như sau:

‘āhārena suddhī’ti.

"Sự thanh tịnh đạt được nhờ món ăn".

*Te evamāhaṃsu – ‘muggehi
yāpema...pe... tilehi
yāpema...pe... taṇḍulehi
yāpemā’ti.*

Họ nói: "Chúng ta sống nhờ đậu xanh... (như trên)... chúng ta sống nhờ vừng mè... (như trên)... chúng ta sống nhờ hạt gạo",

*Te taṇḍulampi khādanti,
taṇḍulacuṇṇampi khādanti,
taṇḍulodakampi pivanti –
anekavihitampi taṇḍulavikatim
paribhuñjanti.*

và họ ăn hạt gạo, họ ăn hạt gạo nghiền thành bột, họ uống nước gạo, và họ ăn hạt gạo dưới nhiều hình thức.

*Abhijānāmi kho panāhaṃ,
sāriputta, ekaṃyeva taṇḍulaṃ
āhāraṃ āhāritā.*

Này Sāriputta, Ta tự xưng Ta sống chỉ ăn một hạt gạo.

*Siyā kho pana te, sāriputta,
evamassa – ‘mahā nūna tena
samayena taṇḍulo ahoṣī’ti. Na kho
panetaṃ, sāriputta, evaṃ
daṭṭhabbaṃ.*

Này Sāriputta, có thể các Người nghĩ rằng hạt gạo thời ấy to lớn, nhưng này Sāriputta, đừng nghĩ như vậy.

*Tadāpi etaṃparamoyeva taṇḍulo
ahosi, seyyathāpi etarahi.*

Hạt gạo lúc đó giống hạt như hạt gạo bây giờ.

*Tassa mayhaṃ, sāriputta,
ekaṃyeva taṇḍulaṃ āhāraṃ
āhārayato adhimattakasimānaṃ
patto kāyo hoti.*

Này Sāriputta, trong khi Ta chỉ sống ăn một hạt gạo, thân thể của Ta trở thành hết sức ốm yếu.

*Seyyathāpi nāma āsītikapabbāni
vā kāḷapabbāni vā, evamevassu
me aṅgapaccaṅgāni bhavanti
tāyevappāhāratāya.*

Vì Ta ăn quá ít, tay chân Ta trở thành như những cọng cỏ hay những đốt cây leo khô héo.

*Seyyathāpi nāma oṭṭhapadaṃ,
evamevassu me ānisadaṃ hoti
tāyevappāhāratāya.*

Vì Ta ăn quá ít, bàn tọa của Ta trở thành như móng chân con lạc đà.

*Seyyathāpi nāma vaṭṭanāvālī,
evamevassu me piṭṭhikaṇṭako
unnatāvanato hoti
tāyevappāhāratāya.*

Vi Ta ăn quá ít, xương sống phò bày của Ta giống như một chuỗi bánh.

*Seyyathāpi nāma jarasālāya
gopānasiyo oluggaviluggā
bhavanti, evamevassu me
phāsulīyo oluggaviluggā bhavanti
tāyevappāhāratāya.*

Vi Ta ăn quá ít các xương sườn gầy mòn của Ta giống như rui kéo của một nhà sàn hư nát.

*Seyyathāpi nāma gambhīre
udapāne udakatārakā
gambhīragatā okkhāyikā dissanti,
evamevassu me akkhikūpesu
akkhitārakā gambhīragatā
okkhāyikā dissanti
tāyevappāhāratāya.*

Vi Ta ăn quá ít, con người long lanh của Ta nằm sâu thẳm trong lỗ con mắt, giống như ánh nước long lanh nằm sâu thẳm trong một giếng nước thâm sâu.

*Seyyathāpi nāma tittakālābu
āmakacchinno vātātapena
saṃphuṭito hoti sammilāto,
evamevassu me sīsacchavi
saṃphuṭitā hoti sammilātā
tāyevappāhāratāya.*

Vi Ta ăn quá ít, da đầu Ta trở thành nhăn nheo, khô cằn như trái bí trắng và đắng bị cắt trước khi chín, bị cơn gió nóng làm cho nhăn nheo, khô cằn.

*So kho ahaṃ, sārīputta,
'udaracchaviṃ parimasissāmī'ti
piṭṭhikaṇṭakamyeva pariggaṇhāmi,
'piṭṭhikaṇṭakam parimasissāmī'ti
udaracchaviṃyeva pariggaṇhāmi.*

Này Sārīputta, nếu Ta muốn sờ da bụng thì tay ta chạm phải xương sống. Nếu Ta muốn sờ xương sống thì tay ta chạm phải da bụng.

*Yāvassu me, sārīputta,
udaracchavi piṭṭhikaṇṭakam allīnā
hoti tāyevappāhāratāya.*

Vi Ta ăn quá ít, nên này Sārīputta, da bụng của Ta bám chặt xương sống.

*So kho ahaṃ, sāriputta, ‘vaccaṃ
vā muttaṃ vā karissāmī’ti tattheva
avakujjo papatāmi
tāyevappāhāratāya.*

*So kho ahaṃ, sāriputta, tameva
kāyaṃ assāsento pāṇinā gattāni
anomajjāmi. Tassa mayhaṃ,
sāriputta, pāṇinā gattāni
anomajjato pūtimūlāni lomāni
kāyasmā patanti
tāyevappāhāratāya.*

*“Tāyapi kho ahaṃ, sāriputta,
iriyāya tāya paṭipadāya tāya
dukkarakārikāya nājjhagamāṃ
uttariṃ manussadhammā
alamariyaññāḍassanavisesaṃ.
Taṃ kissa hetu?”*

*Imissāyeva ariyāya paññāya
anadhigamā, yāyaṃ ariyā paññā
adhigatā ariyā niyyānikā, niyyāti
takkarassa sammā
dukkhakkhayāya.*

*“Santi kho pana, sāriputta, eke
samaṇabrāhmaṇā evaṃvādino
evaṃdiṭṭhino – ‘saṃsārena
suddhī’ti.*

*Na kho pana so, sāriputta,
saṃsāro sulabharūpo yo mayā
asaṃsaritapubbo iminā dīghena
addhunā, aññatra suddhāvāsehi*

Này Sāriputta, nếu Ta nghĩ: "Ta đi đại tiện hay đi tiểu tiện", thì Ta ngã quy, úp mặt xuống đất, vì Ta ăn quá ít.

Này Sāriputta, nếu Ta muốn tìm chút thư giãn, lấy tay xoa bóp chân tay, thời này Sāriputta, trong khi Ta lấy tay xoa bóp chân tay, các lông tóc hư mục rụng khỏi thân Ta, vì Ta ăn quá ít.

Này Sāriputta, dầu Ta có theo cữ chỉ như vậy, theo con đường như vậy, theo khổ hạnh như vậy, Ta cũng không chứng được các pháp thượng nhân, không có trí kiến thù thắng xứng đáng bậc thánh. Vì sao vậy?

Vì với những phương pháp ấy, không chứng được pháp thượng nhân với thánh trí. Chính thánh trí này chứng được thuộc về bậc thánh, có khả năng hướng thượng, có thể dẫn người thực hành diệt tận khổ đau.

Này Sāriputta, lại có một số Sa-môn, Bà-la-môn có chủ trương, kiến giải rằng người tu hành có thể được thanh tịnh qua nhiều kiếp luân hồi.

Này Sāriputta, thật không dễ gì tìm được cảnh giới luân hồi nào mà trước đây Ta chưa từng đi qua trong suốt một thời gian đằng

*devehi. Suddhāvāse cāhaṃ,
sāriputta, deve saṃsareyyaṃ,
nayimaṃ lokaṃ
punarāgaccheyyaṃ.*

*“Santi kho pana, sāriputta, eke
samaṇabrāhmaṇā evaṃvādino
evaṃdiṭṭhino – ‘upapattiyā
suddhīti.*

*Na kho pana sā, sāriputta, upapatti
sulabharūpā yā mayā
anupapannapubbā iminā dīghena
addhunā, aññatra suddhāvāsehi
devehi.*

*Suddhāvāse cāhaṃ, sāriputta,
deve upapajjeyyaṃ, nayimaṃ
lokaṃ punarāgaccheyyaṃ.*

*“Santi kho pana, sāriputta, eke
samaṇabrāhmaṇā evaṃvādino
evaṃdiṭṭhino – ‘āvāseṇa suddhīti.*

*Na kho pana so, sāriputta, āvāso
sulabharūpo yo mayā
anāvutṭhapubbo iminā dīghena
addhunā, aññatra suddhāvāsehi
devehi.*

*Suddhāvāse cāhaṃ, sāriputta,
deve āvaseyyaṃ, nayimaṃ lokaṃ
punarāgaccheyyaṃ.*

đẳng, chỉ trừ năm cõi Tịnh cư thiên. Nay Sāriputta, nếu Ta luân hồi tại Tịnh cư thiên thì Ta đã không trở lại đời này nữa.

Nay Sāriputta, lại có một số Sa-môn, Bà-la-môn có chủ trương, kiến giải rằng người tu hành có thể được thanh tịnh qua nhiều lần đầu thai.

Nay Sāriputta, thật không dễ gì tìm được cảnh giới tái sinh nào mà trước đây Ta chưa từng đầu thai trong suốt một thời gian đặng đặng, chỉ trừ năm cõi Tịnh cư thiên.

Nay Sāriputta, nếu Ta từng có mặt ở Tịnh cư thiên thì Ta đã không trở lại đời này nữa.

Nay Sāriputta, lại có một số Sa-môn, Bà-la-môn có chủ trương, kiến giải rằng người tu hành có thể được thanh tịnh qua nhiều lần có mặt ở đời.

Nay Sāriputta, thật không dễ gì tìm được cảnh giới nào mà trước đây Ta chưa từng có mặt trong suốt một thời gian đặng đặng, chỉ trừ năm cõi Tịnh cư thiên.

Nay Sāriputta, nếu Ta từng có mặt ở Tịnh cư thiên thì Ta đã không trở lại đời này nữa.

“Santi kho pana, sārīputta, eke samaṇabrāhmaṇā evaṃvādino evaṃdiṭṭhino – ‘yaññena suddhī’ti.

Na kho pana so, sārīputta, yañño sulabharūpo yo mayā ayiṭṭhapubbo iminā dīghena addhunā, tañca kho raññā vā satā khattiyena muddhāvasittena brāhmaṇena vā mahāsālena.

“Santi kho pana, sārīputta, eke samaṇabrāhmaṇā evaṃvādino evaṃdiṭṭhino – ‘aggiparicariyāya suddhī’ti.

Na kho pana so, sārīputta, aggi sulabharūpo yo mayā aparicinṇapubbo iminā dīghena addhunā, tañca kho raññā vā satā khattiyena muddhāvasittena brāhmaṇena vā mahāsālena.

“Santi kho pana, sārīputta, eke samaṇabrāhmaṇā evaṃvādino evaṃdiṭṭhino – ‘yāvadevāyaṃ bhavaṃ puriso daharo hoti yuvā susukāḷakeso bhadrena yobbanena samannāgato paṭhamena vayasā tāvadeva paramena paññāveyyattiyena samannāgato hoti.

Yato ca kho ayaṃ bhavaṃ puriso jinno hoti vuddho mahallako addhagato vayoanuppatto, āsītiko

Này Sārīputta, lại có một số Sa-môn, Bà-la-môn có chủ trương, kiến giải rằng người tu hành có thể được thanh tịnh nhờ việc cúng tế.

Này Sārīputta, thật không dễ gì tìm được nghi thức cúng tế nào mà trước đây ta chưa từng thực hiện trong thời gian sanh tử đặng đặng ở những kiếp Ta là vua chúa hay đại gia Bà-la-môn.

Này Sārīputta, lại có một số Sa-môn, Bà-la-môn có chủ trương, kiến giải rằng người tu hành có thể được thanh tịnh nhờ việc thờ lửa".

Này Sārīputta, thật không dễ gì tìm được nghi thức thờ lửa nào mà trước đây ta chưa từng thực hiện trong thời gian sanh tử đặng đặng ở những kiếp Ta là vua chúa hay đại gia Bà-la-môn.

Này Sārīputta, lại có một số Sa-môn, Bà-la-môn có chủ trương, kiến giải rằng khi một thiếu niên còn trẻ tuổi, tóc đen nhánh, huyết khí sung mãn, trong tuổi thanh xuân, người ấy thành tựu trí tuệ biện tài tối thượng.

Nhưng khi người ấy già cả, niên cao, lạp lớn, đã đến tuổi trưởng thượng, đã đi đến đoạn cuối cuộc

*vā nāvutiko vā vassasatiko vā
jātiyā, atha tamhā
paññāveyyattiyā, parihāyatīti. Na
kho panetaṃ, sārīputta, evaṃ
daṭṭhabbaṃ.*

đòi, khi đã tám mươi, chín mươi
hay một trăm tuổi, khi đó trí tuệ
biện tài tối thượng ấy bị đoạn trừ.
Này Sārīputta, chớ có nghĩ như
vậy.

*Ahaṃ kho pana, sārīputta, etarahi
jiṇṇo vuddho mahallako addhagato
vayoanuppatto, āsītiko me vayo
vattati.*

Này Sārīputta, nay Ta đã già, niên
cao, lạp lớn, đã đến tuổi trưởng
thượng, đã đi đến đoạn cuối cuộc
đời, tuổi Ta nay đã đến tám mươi.

*Idha me assu, sārīputta, cattāro
sāvaka vassasatāyukā
vassasatajīvino, paramāya satiyā
ca gatiyā ca dhitiyā ca
samannāgatā paramena ca
paññāveyyattiyena.*

Này Sārīputta, ở đây Ta có bốn vị
đệ tử, tuổi thọ đến một trăm, đã
sống một trăm tuổi, thành tựu
chánh niệm đệ nhất, thành tựu
chuyên tâm đệ nhất, thành tựu
tinh cần đệ nhất và đầy đủ trí tuệ
biện tài tối thượng.

*Seyyathāpi, sārīputta,
dalhadhammā dhanuggaho
sikkhito katahattho katūpāsano
lahukena asanena appakasireneva
tiriyaṃ tālacchāyaṃ atipāteyya,*

Này Sārīputta, ví như một người
bản cung thiện xảo, có huấn
luyện, khéo tay, thuần thực, với
một mũi tên nhẹ, có thể dễ dàng
bắn ngang qua bóng một cây ta-
la.

*evaṃ adhimattasatimanto
evaṃ adhimattagatimanto
evaṃ adhimattadhitimanto
evaṃ paramena
paññāveyyattiyena samannāgatā.*

Cũng vậy, những vị này với chánh
niệm đệ nhất như vậy,
được thành tựu trí tuệ,
biện tài tối thượng như vậy,

*Te maṃ catunnaṃ
satipaṭṭhānānaṃ upādāyupādāya
pañhaṃ puccheyyumaṃ,
puṭṭho puṭṭho cāhaṃ tesamaṃ
byākareyyamaṃ, byākatañca me
byākatato dhāreyyumaṃ,*

nếu những vị này hỏi Ta nhiều lần
một câu hỏi về Bốn Niệm xứ,
và nếu Ta, được hỏi nhiều lần như
vậy, phải giải thích cho họ hiểu và
nếu họ được Ta giải thích như
vậy, có thể hiểu như đã giải thích,

*na ca maṃ dutiyakaṃ uttari
paṭipuccheyyuṃ. Aññatra
asitapītakhāyitasāyitā aññatra
uccārapassāvakkammā, aññatra
niddākilamathapaṭivinodanā*

và nếu họ không hỏi Ta về những vấn đề phụ thuộc và các vấn đề khác, trừ khi ăn, uống, nhai, ném, trừ khi đi đại tiện, tiểu tiện, trừ khi ngủ để lấy lại sức.

*apariyādinnaēvassa, sārīputta,
tathāgatassa dhammadesanā,*

Này Sārīputta, dầu vậy, sự thuyết pháp của Như Lai cũng chưa hoàn tất,

*apariyādinnaēvassa
tathāgatassa
dhammapadabyañjanaṃ,*

sự giải thích từng câu chữ pháp thoại của Như Lai cũng chưa hoàn tất,

*apariyādinnaēvassa
tathāgatassa pañhapaṭibhānaṃ.*

sự trả lời các câu hỏi của Như Lai cũng chưa hoàn tất,

*Atha me te cattāro sāvaka
vassasatāyukā vassasatajīvino
vassasatassa accayena kālaṃ
kareyyuṃ.*

khi mà bốn đệ tử của Ta, tuổi thọ đến một trăm tuổi, đã sống một trăm tuổi, đã từ trần sau một trăm tuổi.

*Mañcakena cepi maṃ, sārīputta,
pariharissatha, nevatthi
tathāgatassa paññāveyyattiyassa
aññathattaṃ.*

Này Sārīputta, nếu người có gánh Ta trên giường đi chỗ này chỗ kia, thật sự trí tuệ biện tài của Như Lai không có gì thay đổi.

*Yaṃ kho taṃ, sārīputta, sammā
vadamāno vadeyya –
'asammohadhammo satto loke
uppanno bahujanahitāya
bahujanasukhāya lokānukampāya
attāya hitāya sukhāya
devamanussāna'nti,*

Này Sārīputta, người ta sẽ nói chính xác khi bảo rằng có một chúng sinh không bị si chi phối, đã sanh ra ở đời vì lợi ích, vì hạnh phúc cho chúng sanh, vì lòng thương tưởng cho đời, vì lợi ích, vì hạnh phúc, vì an lạc cho chư thiên và loài người.

*mameva taṃ sammā vadamāno
vadeyya ‘asammohadhammo satto
loke uppanno bahujanahitāya
bahujanasukhāya lokānukampāya
atthāya hitāya sukhāya
devamanussāna”nti.*

Và người đó chính là Như Lai. Ta là một chúng sinh không bị si chi phối, đã sanh ra ở đời vì lợi ích, vì hạnh phúc cho chúng sanh, vì lòng thương tưởng cho đời, vì lợi ích, vì hạnh phúc, vì an lạc cho chư thiên và loài người".

(Majjhimānikaya, Mahāsīhanādasutta) (Trung Bộ Kinh, bài 12)

SABBAÑÑŪÑĀNA

*Evameva kho, rājakumāra, yaṃ
tathāgato vācaṃ jānāti abhūtaṃ
atacchaṃ anattasaṃhitam sā ca
paresaṃ appiyā amanāpā, na taṃ
tathāgato vācaṃ bhāsati.*

*Yampi tathāgato vācaṃ jānāti
bhūtaṃ tacchaṃ anattasaṃhitam
sā ca paresaṃ appiyā amanāpā,
tampi tathāgato vācaṃ na bhāsati.*

*Yañca kho tathāgato vācaṃ jānāti
bhūtaṃ tacchaṃ atthasaṃhitam sā
ca paresaṃ appiyā amanāpā, tatra
kālaññū tathāgato hoti tassā
vācāya veyyākaraṇāya.*

*Yaṃ tathāgato vācaṃ jānāti
abhūtaṃ atacchaṃ
anattasaṃhitam sā ca paresaṃ
piyā manāpā, na taṃ tathāgato
vācaṃ bhāsati.*

*Yampi tathāgato vācaṃ jānāti
bhūtaṃ tacchaṃ anattasaṃhitam
sā ca paresaṃ piyā manāpā tampi
tathāgato vācaṃ na bhāsati.*

*Yañca tathāgato vācaṃ jānāti
bhūtaṃ tacchaṃ atthasaṃhitam sā
ca paresaṃ piyā manāpā,*

PHẬT THUYẾT TOÀN GIÁC TRÍ

Cũng vậy, này Hoàng tử, lời nói nào Như Lai biết không như thật, không như chân, không tương ứng với mục đích, và lời nói ấy khiến những người khác không ưa, không thích, thời Như Lai không nói lời nói ấy.

Lời nói nào Như Lai biết là như thật, như chân, không tương ứng với mục đích, và lời nói ấy khiến những người khác không ưa, không thích, thời Như Lai không nói lời nói ấy.

Và lời nói nào Như Lai biết là như thật, như chân, tương ứng với mục đích, và lời nói ấy khiến những người khác không ưa, không thích, Như Lai ở đây biết thời giải thích lời nói ấy.

Lời nói nào Như Lai biết là không như thật, không như chân, không tương ứng với mục đích, và lời nói ấy khiến những người khác ưa thích, Như Lai không nói lời nói ấy.

Lời nói nào Như Lai biết là như thật, như chân, không tương ứng với mục đích, và lời nói ấy khiến những người khác ưa và thích, Như Lai không nói lời nói ấy.

Và lời nói nào Như Lai biết là như thật, như chân, tương ứng với mục đích, và lời nói ấy khiến những người khác ưa và thích,

*tatra kālaññū tathāgato hoti tassā
vācāya veyyākaraṇāya. Taṃ kissa
hetu?*

ở đây, Như Lai biết thời giải thích
lời nói ấy. Vì sao vậy?

*Atthi, rājakumāra, tathāgatassa
sattesu anukampā”ti.*

Này Hoàng tử, Như Lai có lòng
thương tưởng đối với các loài hữu
tình.

*“Yeme, bhante, khattiyapaṇḍitāpi
brāhmaṇapaṇḍitāpi
gahapatipaṇḍitāpi
samaṇapaṇḍitāpi pañhaṃ
abhisaṅkharitvā tathāgataṃ
upasaṅkamtivā pucchanti,
pubbeva nu kho,*

Bạch Thế Tôn, những Sát-đế-lị có
trí, những Bà-la-môn có trí, những
Gia chủ có trí, những Sa-môn có trí
này, sau khi soạn sẵn câu hỏi, đến
gặp Thế Tôn để tham vấn.

*etaṃ, bhante, bhagavato cetaso
parivittakkaṃ hoti ‘ye maṃ
upasaṅkamtivā evaṃ pucchissanti
tesāhaṃ evaṃ puṭṭho evaṃ
byākarissāmi”ti, udāhu
ṭhānasovetaṃ tathāgataṃ
paṭibhāti”ti?*

Bạch Thế Tôn, con không biết Thế
Tôn có suy nghĩ và sắp xếp trong trí
để trả lời những câu hỏi ấy hay ngài
có thể trả lời ngay lập tức?

*“Tena hi, rājakumāra, taññevettha
paṭipucchissāmi, yathā te
khameyya tathā naṃ
byākareyyāsi. Taṃ kiṃ maññasi,
rājakumāra, kusalo tvaṃ rathassa
aṅgapaccaṅgāna”nti?*

Này Hoàng tử, nay ở đây Ta sẽ hỏi
Hoàng tử, nếu người thấy tiện, hãy
trả lời câu hỏi ấy. Này Hoàng tử,
Hoàng tử nghĩ như thế nào? Hoàng
tử có rành rẽ về các bộ phận phụ
tùng của một chiếc xe hay không?

*“Evaṃ, bhante, kusalo ahaṃ
rathassa aṅgapaccaṅgāna”nti.*

Thưa vâng, bạch Thế Tôn, con có
rành rẽ về các bộ phận phụ tùng
của một chiếc xe.

*“Taṃ kiṃ maññasi, rājakumāra, ye
taṃ upasaṅkamtivā evaṃ
puccheyyumaṃ – ‘kiṃ nāmidamaṃ
rathassa aṅgapaccaṅga’nti?
Pubbeva nu kho te etaṃ cetaso*

Này Hoàng tử, Hoàng tử nghĩ thế
nào? Nếu có những người đến
Hoàng tử và hỏi người về các bộ
phận phụ tùng của một chiếc xe tên
gọi là gì thì người có suy nghĩ và

*parivittakkaṃ assa ‘ye maṃ
upasaṅkamtivā evaṃ pucchissanti
tesāhaṃ evaṃ puṭṭho evaṃ
byākarissāmi’ti, udāhu
ṭhānasovetaṃ paṭibhāseyyā”ti?*

*“Ahañhi, bhante, rathiko saññāto
kusalo rathassa
aṅgapaccaṅgānaṃ. Sabbāni me
rathassa aṅgapaccaṅgāni
suviditāni. Ṭhānasovetaṃ maṃ
paṭibhāseyyā”ti .*

*“Evameva kho, rājakumāra, ye te
khattiyapaṇḍitāpi brāhmaṇa-
paṇḍitāpi gahapatiṇḍitāpi
samaṇapaṇḍitāpi pañhaṃ abhi-
saṅkharitvā tathāgataṃ upasaṅ-
kamtivā pucchanti, ṭhānasovetaṃ
tathāgataṃ paṭibhāti.*

*Taṃ kissa hetu? Sā hi,
rājakumāra, tathāgataṃ
dhammadhātu suppaṭividdhā
yassā dhammadhātuyā
suppaṭividdhattā ṭhānasovetaṃ
tathāgataṃ paṭibhāti”ti.*

*(Majjhimānikaya,
Abhayarājakumārasutta)*

sắp xếp trong trí để trả lời những câu hỏi ấy hay người có thể trả lời ngay lập tức?

Bạch Thế Tôn, vì con là người đánh xe nổi tiếng, rất rành rẽ về các bộ phận phụ tùng trong một chiếc xe nên con sẽ trả lời ngay lập tức.

Cũng vậy, này Hoàng tử, những Sát-Đế-Lý có trí, những Bà-la-môn có trí, những Gia chủ có trí, những Sa-môn có trí này, sau khi soạn sẵn câu hỏi, đến Như Lai và hỏi, Như Lai sẽ trả lời ngay lập tức.

Vì sao vậy? Này Hoàng tử, vì Như Lai đã thông suốt tất cả pháp giới và do vậy, khi được hỏi bất cứ điều gì, Như Lai đều có thể trả lời ngay lập tức.

(Trung Bộ Kinh, bài 58)

GAVAMPATISUTTA

*Ekam samayaṃ sambahulā therā
bhikkhū cetesu viharanti
sahañcanike.*

*Tena kho pana samayena
sambahulānaṃ therānaṃ
bhikkhūnaṃ pacchābhattaṃ
piṇḍapāṭapaṭikkantānaṃ
maṇḍalamāle sannisinnānaṃ
sannipatitānaṃ ayamantarākathā
udapādi –*

*“yo nu kho, āvuso,
dukkhaṃ passati
dukkhasamudayampi so passati,
dukkhanirodhampi passati,
dukkhanirodhagāminiṃ
paṭipadampi passati”ti.*

*Evaṃ vutte āyasmā gavampati
thero bhikkhū etadavoca –*

*“sammukhā metaṃ, āvuso,
bhagavato sutāṃ, sammukhā
paṭiggahitaṃ –*

*‘yo, bhikkhave,
dukkhaṃ passati
dukkhasamudayampi so passati,
dukkhanirodhampi passati,
dukkhanirodhagāminiṃ
paṭipadampi passati.*

KINH GAVAMPATI

Một thời, một số đông tỳ-kheo trú ở giữa dân chúng Ceti tại Sahan-canika.

Lúc bấy giờ, một số đông tỳ-kheo trưởng lão sau bữa ăn, sau khi đi khát thực trở về, đang ngồi tụ họp trong ngôi nhà tròn, câu chuyện sau đây được khởi lên:

"Này chư hiền, ai thấy Khổ, người ấy thấy Khổ tập, thấy Khổ diệt, thấy con đường đưa đến Khổ diệt".

Được nghe nói vậy, Tôn giả Govampati nói với các tỳ-kheo trưởng lão:

Thưa chư hiền, chính bản thân tôi đã được nghe và thọ trì từ Thế Tôn như sau:

"Này các tỳ-kheo, ai thấy Khổ, người ấy cũng thấy Khổ tập, cũng thấy Khổ diệt, cũng thấy con đường đưa đến Khổ diệt.

*Yo dukkhasamudayaṃ passati
dukkhampi so passati,
dukkhanirodhampi passati,
dukkhanirodhagāminiṃ
paṭipadampi passati.*

Ai thấy Khổ tập,
người ấy cũng thấy Khổ,
cũng thấy Khổ diệt,
cũng thấy con đường đưa đến Khổ
diệt.

*Yo dukkhanirodhaṃ passati
dukkhampi so passati,
dukkhasamudayampi passati,
dukkhanirodhagāminiṃ
paṭipadampi passati.*

Ai thấy Khổ diệt,
người ấy cũng thấy Khổ,
cũng thấy Khổ tập,
cũng thấy con đường đưa đến Khổ
diệt.

*Yo dukkhanirodhagāminiṃ
paṭipadaṃ passati
dukkhampi so passati,
dukkhasamudayampi passati,
dukkhanirodhampi passati"*ti.*
Dasamaṃ.*

Ai thấy con đường đưa đến Khổ
diệt,
người ấy cũng thấy Khổ,
cũng thấy Khổ tập,
cũng thấy Khổ diệt".

(*Samy. Koṭigāmaṃvaggo*)

(*Tương Ưng Bộ, Chương Đại Phẩm,
Phẩm Rừng Sinsapā*)

ARAHANTASUTTA

Sāvattthinidānaṃ.

*Ye hi keci, bhikkhave,
atītamaddhānaṃ arahanto
sammāsambuddhā yathābhūtaṃ
abhisambujjhimsu,
sabbe te cattāri ariyasaccāni
yathābhūtaṃ abhisambujjhimsu.*

*Ye hi keci, bhikkhave,
anāgatamaddhānaṃ arahanto
sammāsambuddhā yathābhūtaṃ
abhisambujjhissanti,
sabbe te cattāri ariyasaccāni
yathābhūtaṃ abhisambujjhissanti.*

*Ye hi keci, bhikkhave, etarahi
arahanto sammāsambuddhā
yathābhūtaṃ abhisambujjhanti,*

*sabbe te cattāri ariyasaccāni
yathābhūtaṃ abhisambujjhanti.*

“Katamāni cattāri?”

*Dukkhaṃ ariyasaccaṃ,
dukkhasamudayaṃ ariyasaccaṃ,
dukkhanirodhaṃ ariyasaccaṃ,
dukkhanirodhagāminī paṭipadā
ariyasaccaṃ.*

*Ye hi, keci, bhikkhave,
atītamaddhānaṃ arahanto
sammāsambuddhā yathābhūtaṃ
abhisambujjhimsu...pe...*

KINH A-LA-HÁN

Tại Sāvatti...

Những bậc A-la-hán, Chánh đẳng
Chánh giác nào trong thời quá khứ,
này các tỷ-kheo, thật sự là bậc
Chánh Đẳng Giác;
tất cả những vị ấy đã chứng tri như
thật bốn thánh đế.

Những bậc A-la-hán, Chánh đẳng
Chánh giác nào trong thời vị lai, này
các tỷ-kheo, thật sự là bậc Chánh
Đẳng Giác;
tất cả những vị ấy sẽ chứng tri như
thật bốn thánh đế.

Những bậc A-la-hán, Chánh đẳng
Chánh giác nào trong thời hiện tại,
này các tỷ-kheo, thật sự là bậc
Chánh Đẳng Giác;
tất cả những vị ấy hiện đang chứng
tri như thật bốn thánh đế.

Thế nào là bốn?

thánh đế về Khổ,
thánh đế về Khổ tập,
thánh đế về Khổ diệt,
thánh đế về con đường đưa đến
Khổ diệt.

Những bậc A-la-hán, Chánh đẳng
Chánh giác nào trong thời quá khứ
đã chứng tri như thật...

*abhisambujjhissanti...pe...
abhisambujjhanti,*

sẽ chứng tri như thật,
đang chứng tri như thật;

*sabbe te imāni cattāri ariyasaccāni
yathābhūtaṃ abhisambujjhanti.*

tất cả những vị ấy... đều chứng tri
như thật bốn thánh đế.

*“Tasmātiha, bhikkhave, ‘idaṃ
dukkha’nti yogo karaṇīyo...pe...*

Do vậy, này các tỳ-kheo, một cố
gắng cần phải thực hiện để rõ biết:
"Đây là Khổ, đây là Khổ Tập, đây là
Khổ Diệt, đây là con đường đưa
đến Khổ diệt "...

*(Saṃy. Saccasaṃyutta,
Koṭigāmaṃvagga)*

*(Tương Ưng Bộ, Chương Đại Phẩm,
Phẩm Kotigāma)*

www.vietheravada.net

ANAMATAGGA

LOẠT KINH LUÂN HỒI VÔ THỦY

Assussutta

Sāvattiyaṃ viharati...pe...

“*anamataggoyam, bhikkhave, saṃsāro. Pubbā koṭi na paññāyati avijjānīvaraṇānaṃ sattānaṃ taṇhāsaṃyojanānaṃ sandhāvataṃ saṃsarataṃ.*

Taṃ kiṃ maññatha, bhikkhave, katamaṃ nu kho bahutaraṃ, yaṃ vā vo iminā dīghena addhunā sandhāvataṃ saṃsarataṃ amanāpasampayogā manāpavippayogā kandantānaṃ rodantānaṃ assu passannaṃ paggharitaṃ, yaṃ vā catūsu mahāsamuddesu udaka”nti?

“*Yathā kho mayaṃ, bhante, bhagavatā dhammaṃ desitaṃ ājānāma, etadeva, bhante, bahutaraṃ yaṃ no iminā dīghena addhunā sandhāvataṃ saṃsarataṃ amanāpasampayogā manāpavippayogā kandantānaṃ rodantānaṃ assu passannaṃ paggharitaṃ, na tveva catūsu mahāsamuddesu udaka”nti.*

“*Sādhū sādhū, bhikkhave, sādhū kho me tumhe, bhikkhave, evaṃ dhammaṃ desitaṃ ājānātha.*

Kinh Nước Mắt

... Trú ở Sāvatti.

- Vô thủy là luân hồi này, này các tỷ-kheo, khởi điểm không thể nêu rõ đối với sự lưu chuyển luân hồi của các chúng sanh bị vô minh che đậy, bị tham ái trói buộc.

Các người nghĩ thế nào, này các tỷ-kheo, cái gì là nhiều hơn? Dòng nước mắt tuôn chảy do các người than van, khóc lóc, phải hội ngộ với những gì không ưa, phải biệt ly với những gì mình thích, khi các người phải lưu chuyển luân hồi trong thời gian dài này hay là nước trong bốn biển lớn?

- Bạch Thế Tôn, theo như lời Thế Tôn thuyết giảng, chúng con hiểu rằng, cái này, bạch Thế Tôn, là nhiều hơn, ở đây gồm có dòng nước mắt tuôn chảy do chúng con than van, khóc lóc, phải hội ngộ với những gì không ưa, phải biệt ly với những gì mình thích, khi phải lưu chuyển luân hồi trong thời gian dài này chớ không phải nước trong bốn biển lớn.

- Lành thay, lành thay, này các tỷ-kheo! Lành thay, này các tỷ-kheo, các người đã hiểu như vậy Pháp do Ta dạy!

*Etadeva, bhikkhave, bahutaraṃ
yaṃ vo iminā dīghena addhunā
sandhāvataṃ saṃsarataṃ
amanāpasampayogā
manāpavippayogā kandantānaṃ
rodantānaṃ assu passannaṃ
paggharitaṃ, na tveva catūsu
mahāsamuddesu udakaṃ.*

Cái này là nhiều hơn, này các tỷ-kheo, ở đây gồm có dòng nước mắt tuôn chảy do các người than van, khóc lóc, phải hội ngộ với những gì không ưa, phải biệt ly với những gì mình thích, khi các người phải lưu chuyển luân hồi trong thời gian dài này chớ không phải nước trong bốn biển lớn.

*Dīgharattaṃ vo, bhikkhave,
mātumaraṇaṃ paccanubhūtaṃ;*

Trong một thời gian dài, này các tỷ-kheo, các người chịu khổ vì mẹ chết.

*tesaṃ vā mātumaraṇaṃ
paccanubhontānaṃ
amanāpasampayogā
manāpavippayogā kandantānaṃ
rodantānaṃ assu passannaṃ
paggharitaṃ, na tveva catūsu
mahāsamuddesu udakaṃ.*

...

*Dīgharattaṃ vo, bhikkhave,
pitumaraṇaṃ
paccanubhūtaṃ ...pe...*

chịu đựng cha chết ...

bhātumaraṇaṃ paccanubhūtaṃ...

các người chịu khổ vì anh em trai chết...

*bhaginimaraṇaṃ
paccanubhūtaṃ...*

các người chịu khổ vì chị em gái chết...

puttamaraṇaṃ paccanubhūtaṃ...

các người chịu khổ vì con trai chết...

dhītumaraṇaṃ paccanubhūtaṃ...

các người chịu khổ vì con gái chết...

ñātibyaṇaṃ paccanubhūtaṃ...

các người chịu khổ vì sự mất mát về quyền thuộc...

bhogabyaṇaṃ paccanubhūtaṃ.

các người chịu khổ vì sự mất mát về tài sản...

*Dīgharattaṃ vo, bhikkhave,
rogabyasanaṃ paccañbhūtaṃ,*

Trong một thời gian dài, này các tỷ-kheo, các người đã bị đau khổ vì bệnh tật.

*tesaṃ vo rogabyasanaṃ
paccañbhontānaṃ
amañāpasampayogā
mañāpavippayogā kandantānaṃ
rodantānaṃ assu passannaṃ
paggharitaṃ, na tveva catūsu
mañāsamuddesu udakaṃ.*

Thật là rất nhiều những dòng nước mắt tuôn chảy do các người than van, khóc lóc, phải hội ngộ với những gì mình không ưa, phải biệt ly với những gì mình thích, khi các người phải chịu đựng đau khổ vì bệnh tật chớ không phải nước trong bốn biển.

*Taṃ kissa hetu? Anamataggoyamaṃ,
bhikkhave, saṃsāro ...pe...*

Vì sao? Vô thí là luân hồi này, này các tỷ-kheo... bị tham ái trói buộc.

yāvañcidaṃ, bhikkhave,

Cho đến như vậy, này các tỷ-kheo,

*alameva sabbasañkhāresu
nibbindituṃ,*

Là vừa đủ để các người nhàm chán,

alamañ virajjituṃ,

là vừa đủ để các người từ bỏ,

alamañ vimuccitu”nti.

là vừa đủ để các người giải thoát đối với tất cả các hành.

Khīrasutta

Kinh Sữa Mẹ

Sāvattiyaṃ viharati ...pe...

... Thế Tôn ngự ở Sāvatti.

*“anamataggoyamaṃ, bhikkhave,
saṃsāro.*

- Vô thí là luân hồi này, này các tỷ-kheo,

*Pubbā koṭi na paññāyati
avijjāñvaraṇānaṃ sattānaṃ
tañhāsaṃyojanānaṃ sandhāvataṃ
saṃsarataṃ.*

khởi điểm không thể nêu rõ đối với sự lưu chuyển luân hồi của các chúng sanh bị vô minh che đậy, bị tham ái trói buộc.

*Taṃ kiṃ maññatha, bhikkhave,
katamaṃ nu kho bahutaraṃ,*

*yaṃ vā vo iminā dīghena addhunā
sandhāvataṃ saṃsarataṃ
mātuthaññaṃ pītaṃ,*

*yaṃ vā catūsu mahāsamuddesu
udaka”nti?*

*“Yathā kho mayaṃ, bhante,
bhagavatā dhammaṃ desitaṃ
ājānāma, etadeva, bhante,
bahutaraṃ yaṃ no iminā dīghena
addhunā sandhāvataṃ
saṃsarataṃ mātuthaññaṃ pītaṃ,
na tveva catūsu mahāsamuddesu
udaka”nti.*

*“Sādhu sādhu, bhikkhave, sādhu
kho me tumhe, bhikkhave, evaṃ
dhammaṃ desitaṃ ajānātha.*

*Etadeva, bhikkhave, bahutaraṃ
yaṃ vo iminā dīghena addhunā
sandhāvataṃ saṃsarataṃ
mātuthaññaṃ pītaṃ, na tveva
catūsu mahāsamuddesu udakaṃ.*

*Taṃ kissa hetu? Anamataggoyāṃ,
bhikkhave, saṃsāro...pe... alaṃ
vimuccitu”nti. Catutthaṃ.*

Các người nghĩ thế nào, này các tỷ-kheo, cái nào là nhiều hơn,

sữa mẹ mà các người đã uống trong khi các người lưu chuyển luân hồi trong một thời gian dài,

hay là nước trong bốn biển?

Bạch Thế Tôn, theo như lời Thế Tôn thuyết pháp, chúng con hiểu rằng sữa mẹ mà chúng con đã uống trong khi chúng con lưu chuyển luân hồi trong một thời gian dài nhiều hơn là nước trong bốn biển, nước trong bốn biển không thể nhiều hơn sữa mẹ!

Lành thay, lành thay, này các tỷ-kheo! Lành thay, này các tỷ-kheo, các người đã hiểu như vậy Pháp do Ta dạy!

Cái này là nhiều hơn, này các tỷ-kheo, ở đây gồm có sữa mẹ mà các người đã uống trong khi các người lưu chuyển luân hồi trong một thời gian dài chứ không phải nước trong bốn biển.

Vì sao? Vì dòng luân hồi này là vô tỉ, này các tỷ-kheo... là vừa đủ để các người giải thoát đối với tất cả các hành.

Tiṃsamattasutta

Rājagahe viharati veḷuvane.

*Atha kho tiṃsamattā pāveyyakā
bhikkhū sabbe āraññikā sabbe
piṇḍapātikā sabbe paṃsukūlikā
sabbe tecīvarikā sabbe
saṃyojanā yena bhagavā
tenupasaṅkamimṃsu;*

*upasaṅkamitvā bhagavantam
abhivādetvā ekamantaṃ
nisīdimṃsu.*

*Atha kho bhagavato etadahosi –
“ime kho tiṃsamattā pāveyyakā
bhikkhū sabbe āraññikā sabbe
piṇḍapātikā sabbe paṃsukūlikā
sabbe tecīvarikā sabbe
saṃyojanā.*

*Yaṃnūnāham imesaṃ tathā
dhammaṃ deseyyaṃ yathā nesam
imasmimyeva āsane anupādāya
āsavehi cittāni vimucceyyu”nti.*

*Atha kho bhagavā bhikkhū
āmantesi – “bhikkhavo”ti.*

*“Bhadante”ti te bhikkhū bhagavato
paccassosum.*

Bhagavā etadavoca –

*“Anamataggoyam, bhikkhave,
saṃsāro.*

Kinh Ba Mười Tỷ Kheo

Thế Tôn ngự ở Trúc Lâm, Vương Xá.

Ba mươi vị tỷ-kheo người xứ Pàvā, đều trì hạnh ẩn lâm, sống bằng hạnh khát thực, chỉ mặc y phần tảo, chỉ giữ ba y, và còn là phàm phu, cùng đi đến Thế Tôn.

Sau khi đến, đánh lễ Thế Tôn rồi ngồi xuống một bên.

Rồi Thế Tôn suy nghĩ: "Ba mươi vị tỷ-kheo người xứ Pàvā, đều trì hạnh ẩn lâm, sống bằng hạnh khát thực, chỉ mặc y phần tảo, chỉ giữ ba y, và còn là phàm phu.

Vậy Ta hãy thuyết pháp cho họ như thế nào để ngay tại chỗ ngồi này, tâm của họ được giải thoát khỏi các lậu hoặc, không còn chấp thủ".

Rồi Thế Tôn gọi các tỷ-kheo: "Này các tỷ-kheo"

"Thưa vâng, bạch Thế Tôn". Các tỷ-kheo ấy vâng đáp Thế Tôn.

Thế Tôn nói như sau:

Dòng luân hồi là vô thủy, này các tỷ-kheo.

*Pubbā koṭi na paññāyati
avijjānīvaraṇānaṃ sattānaṃ
taṅhāsaṃyojanānaṃ sandhāvataṃ
saṃsarataṃ.*

Khởi điểm không thể nêu rõ, đối với sự lưu chuyển luân hồi của các chúng sanh bị vô minh che đậy, bị tham ái trói buộc.

*Taṃ kiṃ maññatha, bhikkhave,
katamaṃ nu kho bahutaraṃ, yaṃ
vā vo iminā dīghena addhunā
sandhāvataṃ saṃsarataṃ
sīsacchinnānaṃ lohitaṃ
passannaṃ paggharitaṃ, yaṃ vā
catūsu mahāsamuddesu
udaka”nti?*

Các người nghĩ thế nào, này các tỷ-kheo, số lượng máu tuôn chảy ra do bị chặt đầu trong khi các người lưu chuyển luân hồi qua một thời gian dài này so với nước trong bốn biển thì phần nào nhiều hơn?

*“Yathā kho mayaṃ, bhante,
bhagavatā dhammaṃ desitaṃ
ājānāma, etadeva, bhante,
bahutaraṃ,*

Bạch Thế Tôn, theo lời Thế Tôn thuyết giảng, chúng con hiểu rằng, bạch Thế Tôn,

*yaṃ no iminā dīghena addhunā
sandhāvataṃ saṃsarataṃ
sīsacchinnānaṃ lohitaṃ
passannaṃ paggharitaṃ,*

số lượng máu tuôn chảy ra do bị chặt đầu trong khi chúng con lưu chuyển luân hồi qua một thời gian dài này là nhiều hơn so với nước trong bốn biển.

*na tveva catūsu mahāsamuddesu
udaka”nti.*

Nước trong bốn biển không thể nhiều hơn số máu ấy.

*“Sādhu sādhu, bhikkhave, sādhu
kho me tumhe, bhikkhave, evaṃ
dhammaṃ desitaṃ ājānātha.*

Lành thay, lành thay, này các tỷ-kheo! Lành thay, này các tỷ-kheo, các người đã hiểu Pháp Ta dạy như vậy!

*Etadeva, bhikkhave, bahutaraṃ,
yaṃ vo iminā dīghena addhunā
sandhāvataṃ saṃsarataṃ
sīsacchinnānaṃ lohitaṃ
passannaṃ paggharitaṃ, na tveva
catūsu mahāsamuddesu udakaṃ.*

Này các tỷ-kheo, số lượng máu tuôn chảy ra do bị chặt đầu trong khi các người lưu chuyển luân hồi qua một thời gian dài này so với nước trong bốn biển.

*Dīgharattaṃ vo, bhikkhave,
gunnaṃ satamaṃ gobhūtānaṃ
sīsacchinnānaṃ lohitaṃ
passannaṃ paggharitaṃ, na tveva
catūsu mahāsamuddesu udakaṃ.*

Này các tỳ-kheo, dòng máu tuôn chảy do đầu các người bị chặt khi các người sanh ra là trâu bò trong thời gian dài hay là nước trong bốn biển nhiều hơn?

*Dīgharattaṃ vo, bhikkhave,
mahimsānaṃ satamaṃ
mahimsabhūtānaṃ
sīsacchinnānaṃ lohitaṃ
passannaṃ paggharitaṃ ...pe...*

Này các tỳ-kheo, dòng máu tuôn chảy do đầu bị chặt khi các người sanh ra là trâu trong thời gian dài...

*dīgharattaṃ vo, bhikkhave,
urabbhānaṃ satamaṃ
urabbhabhūtānaṃ...pe...*

Này các tỳ-kheo, dòng máu tuôn chảy do đầu bị chặt khi các người, sanh ra là cừu trong thời gian dài...

ajānaṃ satamaṃ ajabhūtānaṃ...

khi các người là dê, sanh ra làm dê...

migānaṃ satamaṃ migabhūtānaṃ...

khi các người là nai, sanh ra làm nai...

*kukkuṭānaṃ satamaṃ
kukkuṭabhūtānaṃ...*

khi các người là gia cầm, sanh ra làm gia cầm...

*sūkarānaṃ satamaṃ
sūkarabhūtānaṃ...*

khi các người là heo, sanh ra làm heo...

*dīgharattaṃ vo, bhikkhave, corā
gāmaghātāti gahetvā
sīsacchinnānaṃ lohitaṃ
passannaṃ paggharitaṃ.*

Này các tỳ-kheo, dòng máu tuôn chảy do đầu bị chặt khi các người làm đạo tặc, làm kẻ trộm làng, bị bắt trong thời gian dài...

*Dīgharattaṃ vo, bhikkhave, corā
pāripanthikāti gahetvā
sīsacchinnānaṃ lohitaṃ
passannaṃ paggharitaṃ.*

Này các tỳ-kheo, dòng máu tuôn chảy do đầu bị chặt khi các người làm đạo tặc, ăn cướp đường, bị bắt trong thời gian dài...

*Dīgharattam vo, bhikkhave, corā
pāradārikāti gahetvā
sīsacchinnānaṃ lohitaṃ
passannaṃ paggharitaṃ, na tveva
catūsu mahāsamuddesu udakaṃ.*

Này các tỳ-kheo, dòng máu tuôn chảy do đầu bị chặt khi các người làm đạo tặc, tư thông vợ người, bị bắt trong thời gian dài nhiều hơn là nước trong bốn biển.

*Taṃ kissa hetu? Anamataggoyam,
bhikkhave, saṃsāro...pe... alaṃ
vimuccitu”nti.*

Vì sao? Vì dòng luân hồi này là vô tỉ, này các tỳ-kheo... là vừa đủ để được giải thoát đối với tất cả các hành...

*“Idamavoca bhagavā. Attamanā te
bhikkhū bhagavato bhāsitaṃ
abhinanduntī.*

Thế Tôn nói như vậy, các vị tỳ-kheo ấy hoan hỷ tín thọ lời Thế Tôn dạy.

*Imasmiñca pana
veyyākaraṇasmiṃ bhaññamāne
tiṃsamattānaṃ pāveyyakānaṃ
bhikkhūnaṃ anupādāya āsavehi
cittāni vimucciṃsū”ti.*

Và trong khi lời dạy này được tuyên bố, đối với ba mươi vị tỳ-kheo xứ Pāvā, tâm các vị ấy được giải thoát khỏi các lậu hoặc, không có chấp thủ

*(Saṃy. Nidanasaṃyutta,
Anamatagga)*

*(Tương Ưng Vô Thủ, Phẩm thứ nhất,
Phẩm thứ hai)*

CAÑKAMASUTTA

LỢI ÍCH CỦA PHÉP THIỀN HÀNH

*“Pañcime, bhikkhave, caṅkame
ānisaṃsā. Katame pañca?*

Này các tỳ-kheo, có năm lợi ích này
của kinh hành. Thế nào là năm?

Addhānakkhamo hoti,

Khả năng đi đường xa,

padhānakkhamo hoti,

Sức chịu đựng trong lúc tinh tấn
được tốt hơn,

appābādho hoti,

Giảm thiểu bệnh tật,

*asitaṃ pītaṃ khāyitaṃ sāyitaṃ
sammā pariṇāmaṃ gacchati,*

Hỗ trợ cho việc tiêu hóa, đồ ăn thức
uống tốt hơn,

*caṅkamādhigato samādhi
ciraṭṭhitiko hoti.*

Và có khả năng duy trì lâu dài các
tầng thiền chứng đã có được qua tư
thế thiền hành trước đó.

*Ime kho, bhikkhave, pañca
caṅkame ānisaṃsā”ti. Navamaṃ.*

Những pháp này, này các tỳ-kheo là
năm lợi ích của kinh hành.

*(Angutaranikāya, Pancakanipata,
Pañcaṅgika)*

*(Chương 5 Pháp, Phẩm Thiền Cái,
Tăng Chi Bộ)*

SAMMĀDIṬṬHISUTTA

KINH CHÁNH TRI KIẾN

Evam me sutam

Như vậy tôi nghe.

– *ekam samayaṃ bhagavā
sāvattiyaṃ viharati jetavane
anāthapiṇḍikassa ārāme.*

Một thời Thế Tôn ở Sāvatti (Xá-vệ), tại Jetavana (Kỳ-đà Lâm), vườn ông Anāthapiṇḍika (Cấp Cô Độc).

*Tatra kho āyasmā sārīputto
bhikkhū āmantesi – “āvuso
bhikkhave”ti.*

Lúc bảy giờ, Tôn giả Sārīputta (Xá-lobi-phát) gọi các tỳ-kheo: "Này các tỳ-kheo".

*“Āvuso”ti kho te bhikkhū āyasmato
sārīputtassa paccassosum.*

- "hiền giả", các tỳ-kheo ấy vâng đáp Tôn giả Sārīputta.

Āyasmā sārīputto etadavoca –

Tôn giả Sārīputta nói như sau:

*“Sammādiṭṭhi sammādiṭṭhī”ti,
āvuso, vuccati.*

- Chư hiền, chánh tri kiến, chánh tri kiến, được gọi là như vậy.

*Kittāvatā nu kho, āvuso,
ariyasāvako sammādiṭṭhi hoti,
ujugatāssa diṭṭhi, dhamme
aveccappasādena sāmānāgato,
āgato imaṃ saddhamma”nti?*

Chư hiền, như thế nào là trường hợp một thánh đệ tử có chánh tri kiến, có tri kiến chánh trực, có lòng tin Pháp tuyệt đối và thành tựu diệu pháp này?

*“Dūratopi kho mayaṃ, āvuso,
āgaccheyyāma āyasmato
sārīputtassa santike etassa
bhāsītassa atthamaññātum.*

- Chúng tôi từ xa đến để tìm hiểu vấn đề này từ Tôn giả Sārīputta.

*Sādhu vatāyasmantaṃyeva
sārīputtaṃ paṭibhātu etassa
bhāsītassa attho. Āyasmato
sārīputtassa sutvā bhikkhū
dhāressantī”ti.*

Thật lành thay, nếu Tôn giả Sārīputta giảng cho ý nghĩa lời nói ấy. Sau khi nghe Tôn giả Sārīputta, các tỳ-kheo sẽ thọ trì.

*“Tena hi, āvuso, suṇātha,
sādhukaṃ manasi karotha,
bhāsissāmi”ti.*

- Chư hiền, vậy hãy nghe, hãy khéo lưu ý. Ta sẽ giảng.

*“Evamāvuso”ti kho te bhikkhū
āyasmato sārīputtassa
paccassosum.*

- Thừa vâng, hiền giả! - Các tỷ-kheo vâng đáp Tôn giả Sārīputta.

Āyasmā sārīputto etadavoca –

Tôn giả Sārīputta nói như sau:

*“Yato kho, āvuso, ariyasāvako
akusalañca pajānāti,
akusalamūlañca pajānāti,
kusalañca pajānāti,
kusalamūlañca pajānāti –
ettāvatāpi kho, āvuso, ariyasāvako
sammādiṭṭhi hoti,
ujugatāssa diṭṭhi,
dhamme aveccappasādena
samannāgato, āgato imaṃ
saddhammaṃ.*

- Chư hiền, khi thánh đệ tử biết rõ được bất thiện và biết rõ được bất thiện căn, biết rõ được thiện và biết rõ được thiện căn, chư hiền, khi đó thánh đệ tử có chánh tri kiến, có tri kiến chánh trực, có lòng tin Pháp tuyệt đối và thành tựu diệu pháp này.

*Katamaṃ panāvuso, akusalaṃ,
katamaṃ akusalamūlaṃ, katamaṃ
kusalaṃ, katamaṃ kusalamūlaṃ?*

Chư hiền, thế nào là bất thiện, thế nào là bất thiện căn, thế nào là thiện, thế nào là thiện căn?

*Pāṇātipāto kho, āvuso, akusalaṃ,
adinnādānaṃ akusalaṃ,
kāmesumicchācāro akusalaṃ,
musāvādo akusalaṃ,
pisuṇā vācā akusalaṃ,
pharusā vācā akusalaṃ,
sambahhalāpo akusalaṃ,
abhijjhā akusalaṃ,
byāpādo akusalaṃ,
micchādiṭṭhi akusalaṃ –
idaṃ vuccatāvuso akusalaṃ.*

Chư hiền, sát sanh là bất thiện, lấy của không cho là bất thiện, tà hạnh trong các dục là bất thiện, nói dối là bất thiện, nói đâm thọc là bất thiện, ác khẩu là bất thiện, nói phù phiếm là bất thiện, tham dục là bất thiện, sân là bất thiện, tà kiến là bất thiện. Chư hiền, như vậy gọi là bất thiện.

Katamañcāvuso, akusalamūlaṃ?

Và chư hiền, thế nào là bất thiện căn?

Lobho akusalamūlaṃ,

Tham là bất thiện căn,

doso akusalamūlaṃ,

sân là bất thiện căn,

moho akusalamūlaṃ –

si là bất thiện căn.

idaṃ vuccatāvuso, akusalamūlaṃ.

Chư hiền, như vậy gọi là bất thiện căn.

“Katamañcāvuso, kusalaṃ?

Và này chư hiền, thế nào là thiện?

Pāṇātipātā veramaṇī kusalaṃ,

Từ bỏ sát sanh là thiện,

adinnādānā veramaṇī kusalaṃ,

từ bỏ lấy của không cho là thiện,

kāmesumicchācārā veramaṇī

từ bỏ tà hạnh trong các dục là thiện,

kusalaṃ,

từ bỏ nói dối là thiện,

musāvādā veramaṇī kusalaṃ,

từ bỏ nói đâm thọc là thiện,

pisuṇāya vācāya veramaṇī

kusalaṃ,

từ bỏ ác khẩu là thiện,

pharusāya vācāya veramaṇī

kusalaṃ,

từ bỏ nói phù phiếm là thiện,

samphappalāpā veramaṇī

kusalaṃ,

không tham dục là thiện,

anabhijjhā kusalaṃ,

không sân là thiện,

abyāpādo kusalaṃ,

chánh tri kiến là thiện.

sammādiṭṭhi kusalaṃ –

idaṃ vuccatāvuso, kusalaṃ.

Chư hiền, như vậy gọi là thiện.

Katamañcāvuso, kusalamūlaṃ?

Chư hiền, thế nào là thiện căn?

Alobho kusalamūlaṃ,

Không tham là thiện căn,

adoso kusalamūlaṃ,

không sân là thiện căn,

amoho kusalamūlaṃ –

không si là thiện căn.

idaṃ vuccatāvuso, kusalamūlaṃ.

Chư hiền, như vậy gọi là thiện căn.

“Yato kho, āvuso, ariyasāvako

Chư hiền, khi nào thánh đệ tử

evaṃ akusalaṃ pajānāti,

biết rõ bất thiện như vậy,

evaṃ akusalamūlaṃ pajānāti,

biết rõ bất thiện căn như vậy,

evaṃ kusalaṃ pajānāti,

biết rõ thiện như vậy,

evaṃ kusalamūlaṃ pajānāti,

biết rõ thiện căn như vậy,

so sabbaso
rāgānusayaṃ pahāya,
paṭighānusayaṃ paṭivinodetvā,
'asmī'ti diṭṭhimānānusayaṃ
samūhanitvā,
avijjaṃ pahāya vijjaṃ uppādetvā,
diṭṭhevadhamme
dukkhassantakaro hoti –

ettāvatāpi kho, āvuso, ariyasāvako
sammādiṭṭhi hoti, ujugatāssa diṭṭhi,
dhamme aveccappasādena
samannāgato, āgato imaṃ
saddhamma”nti.

“Sādhāvuso”ti kho te bhikkhū
āyasmato sārīputtassa bhāsitaṃ
abhinanditvā anumoditvā
āyasmantaṃ sārīputtaṃ uttari
pañhaṃ apucchun –

“siyā panāvuso, aññopi pariyāyo
yathā ariyasāvako sammādiṭṭhi
hoti, ujugatāssa diṭṭhi, dhamme
aveccappasādena samannāgato,
āgato imaṃ saddhamma”nti?

“Siyā, āvuso.

Yato kho, āvuso,
ariyasāvako āhārañca pajānāti,
āhārasamudayañca pajānāti,
āhāranirodhañca pajānāti,
āhāranirodhagāminīṃ paṭipadañca
pajānāti –
ettāvatāpi kho, āvuso, ariyasāvako
sammādiṭṭhi hoti, ujugatāssa diṭṭhi,
dhamme aveccappasādena
samannāgato, āgato imaṃ
saddhammaṃ.

khi đó, vị ấy
đoạn trừ tất cả Tham tùy miên,
giải trừ Sân tùy miên,
nhỏ tận gốc Kiến, Mạn tùy miên
"TÔI LÀ",
đoạn trừ vô minh, khiến minh khởi
lên, diệt tận khổ đau ngay trong
hiện tại.

Chư hiền, như vậy thánh đệ tử có
chánh tri kiến, có tri kiến chánh
trực, có lòng tin Pháp tuyệt đối và
thành tựu diệu pháp này.

- Lành thay, hiền giả! Các tỷ-kheo
ấy, sau khi hoan hỷ, tín thọ lời nói
Tôn giả Sārīputta và hỏi thêm Tôn
giả Sārīputta câu hỏi như sau:

- Thừa hiền giả, có thể có pháp môn
nào khác, nhờ pháp môn này vị
thánh đệ tử có chánh tri kiến, có tri
kiến chánh trực, có lòng tin Pháp
tuyệt đối và thành tựu diệu pháp
này?

- Chư hiền, có thể có.

Chư hiền, khi nào thánh đệ tử
biết rõ Tứ thực,
biết rõ tập khởi của Tứ thực,
biết rõ sự chấm dứt của Tứ thực, và
biết rõ con đường đưa đến sự
chấm dứt của Tứ thực,
chư hiền, khi đó thánh đệ tử có
chánh tri kiến, có tri kiến chánh
trực, có lòng tin Pháp tuyệt đối và
thành tựu diệu pháp này.

*Katamo panāvuso,
āhāro,
katamo āhārasamudayo,
katamo āhāranirodho,*

*katamā āhāranirodhagāminī
paṭipadā?*

*Cattārome, āvuso, āhārā
bhūtānaṃ vā sattānaṃ ṭhitiyā,
sambhavesīnaṃ vā anuggahāya.*

*Katame cattāro?
Kabaḷīkāro āhāro oḷāriko vā
sukhumo vā,
phasso dutiyo,
manosañcetanā tatiyā,
viññāṇaṃ catutthaṃ.*

*Taṇhāsamudayā āhārasamudayo,
taṇhānirodhā āhāranirodho,*

*ayameva ariyo aṭṭhaṅgiko maggo
āhāranirodhagāminī paṭipadā,
seyyathidaṃ –
sammādiṭṭhi
sammāsaṅkappo
sammāvācā
sammākammanto,
sammāājīvo
sammāvāyāmo
sammāsati
sammāsamaḍhi’.*

Chư hiền,
thế nào là Tứ thực,
thế nào là tập khởi của Tứ thực,
thế nào là sự chấm dứt của Tứ thực,
thế nào là con đường đưa đến sự
chấm dứt của Tứ thực?

Chư hiền, bốn loại thực phẩm sau
đây luôn nuôi dưỡng và trợ lực các
loài chúng sanh đang có mặt cho
được lớn mạnh và giúp loài sẽ có
mặt được xuất hiện.

Thế nào là bốn?
Trước hết là Đoàn thực là các loại
thức ăn thô tế,
thứ hai là Xúc thực,
thứ ba là Tư Niệm thực và
thứ tư là Thức thực.

Từ tập khởi của Ái mà Tứ thực có
mặt,
từ sự chấm dứt tham ái mà Tứ thực
không còn nữa.

Bát Thánh Đạo này là con đường
đưa đến sự chấm dứt Tứ thực, ở
đây gồm có:
Chánh Tri kiến,
Chánh Tư duy,
Chánh Ngữ,
Chánh Nghiệp,
Chánh Mạng,
Chánh Tinh tấn,
Chánh Niệm,
Chánh Định.

*“Yato kho, āvuso, ariyasāvako
evaṃ āhāraṃ pajānāti,
evaṃ āhārasamudayaṃ pajānāti,*

evaṃ āhāranirodhaṃ pajānāti,

*evaṃ āhāranirodhagāmininṃ
paṭipadaṃ pajānāti,*

so sabbaso

*rāgānusayaṃ pahāya,
paṭighānusayaṃ paṭivinodetvā,
‘asmī’ti diṭṭhimānānusayaṃ
samūhanitvā,
avijjaṃ pahāya vijjaṃ uppādetvā,
diṭṭhevadhamme
dukkhassantakaro hoti –*

*ettāvatāpi kho, āvuso, ariyasāvako
sammādiṭṭhi hoti, ujugatāssa diṭṭhi,
dhamme aveccappasādena
samannāgato, āgato imaṃ
saddhamma”nti.*

*“Sādhāvuso”ti kho te bhikkhū
āyasmato sārīputtassa bhāsitaṃ
abhinanditvā anumoditvā
āyasmantaṃ sārīputtaṃ uttari
pañhaṃ apucchun –*

*“siyā panāvuso, aññopi pariyāyo
yathā ariyasāvako sammādiṭṭhi
hoti, ujugatāssa diṭṭhi, dhamme
aveccappasādena samannāgato,
āgato imaṃ saddhamma”nti?*

Chư hiền, khi nào thánh đệ tử biết rõ Tứ thực như vậy, biết rõ tập khởi của Tứ thực như vậy, biết rõ sự chấm dứt của Tứ thực như vậy, biết rõ con đường đưa đến sự chấm dứt Tứ thực như vậy,

khi đó, vị ấy

đoạn trừ tất cả Tham tùy miên, giải trừ Sân tùy miên, nhổ tận gốc Kiến, Mạn tùy miên "TÔI LÀ", đoạn trừ vô minh, khiến minh khởi lên, diệt tận khổ đau ngay trong hiện tại.

Chư hiền, như vậy thánh đệ tử có chánh tri kiến, có tri kiến chánh trực, có lòng tin Pháp tuyệt đối và thành tựu diệu pháp này.

- Lành thay, hiền giả! Các tỷ-kheo ấy, sau khi hoan hỷ, tín thọ lời nói Tôn giả Sārīputta liền hỏi thêm Tôn giả Sārīputta câu hỏi như sau:

- Thưa hiền giả, có pháp môn nào khác, nhờ pháp môn này thánh đệ tử có chánh tri kiến, có tri kiến chánh trực, có lòng tin Pháp tuyệt đối và thành tựu diệu pháp này?

“Siyā, āvuso. Yato kho, āvuso,
ariyasāvako
dukkhañca pajānāti,
dukkhasamudayañca pajānāti,
dukkhanirodhañca pajānāti,
dukkhanirodhagāminiṃ
paṭipadañca pajānāti –

ettāvatāpi kho, āvuso, ariyasāvako
sammādiṭṭhi hoti, ujugatāssa diṭṭhi,
dhamme aveccappasādena
samannāgato, āgato imaṃ
saddhammaṃ.

Katamaṃ panāvuso, dukkhaṃ,
katamo dukkhasamudayo,
katamo dukkhanirodho,
katamā dukkhanirodhagāminiṃ
paṭipadā?

Jātipi dukkhā,
jarāpi dukkhā,
byādhipi dukkhā
maraṇampi dukkhaṃ,
sokaparidevadukkhadomanas-
supāyāsāpi dukkhā,
appiyehi sampayogopi dukkho,
piyehi vippayogopi dukkho,
yampicchaṃ na labhati tampi
dukkhaṃ, saṃkhittena
pañcupādānakkhandhā dukkhā –
idaṃ vuccatāvuso, dukkhaṃ.

Katamo cāvuso,
dukkhasamudayo?

- Chư hiền, có thể có. Chư hiền, khi
nào thánh đệ tử
biết rõ Khổ,
biết rõ Tập khởi của khổ,
biết rõ Đoạn diệt của khổ,
biết rõ con đường đưa đến sự
chấm dứt của khổ,

chư hiền, khi đó thánh đệ tử có
chánh tri kiến, có tri kiến chánh
trực, có lòng tin Pháp tuyệt đối và
thành tựu diệu pháp này.

Chư hiền, thế nào là Khổ,
thế nào là Tập khởi của khổ,
thế nào là Đoạn diệt của khổ,
thế nào là con đường đưa đến sự
chấm dứt của khổ?

Sanh là khổ,
già là khổ,
bệnh là khổ,
chết là khổ,
sầu bi khổ ưu não là khổ,

cầu không được là khổ,

tóm lại năm thủ uẩn là khổ.

Chư hiền, như vậy gọi là Khổ.

Chư hiền, thế nào là Tập khởi của
khổ?

*Yāyaṃ taṇhā ponobbhavikā
nandīrāgasahagatā
tatratatrābhinandinī,*

seyyathidaṃ,

kāmatāṇhā

bhavataṇhā

vibhavataṇhā –

*ayaṃ vuccatāvuso,
dukkhasamudayo.*

Katamo cāvuso, dukkhanirodho?

*Yo tassāyeva taṇhāya
asesavirāganirodho cāgo
paṭinissaggo mutti anālayo –*

*ayaṃ vuccatāvuso,
dukkhanirodho.*

*Katamā cāvuso,
dukkhanirodhagāminī paṭipadā?*

*Ayameva ariyo aṭṭhaṅgiko maggo,
seyyathidaṃ, sammāditṭhi...pe...
sammāsamādhī –*

*ayaṃ vuccatāvuso,
dukkhanirodhagāminī paṭipadā.*

*“Yato kho, āvuso, ariyasāvako
evaṃ dukkhaṃ pajānāti,
evaṃ dukkhasamudayaṃ pajānāti,
evaṃ dukkhanirodhaṃ pajānāti,*

*evaṃ dukkhanirodhagāminiṃ
paṭipadaṃ pajānāti,*

Chính là Ái đưa đến tái sanh, cùng khởi hỷ dục và tham hướng đến tái sanh, cùng khởi hỷ dục và tham, tìm cầu hỷ lạc chỗ này chỗ kia,

ở đây gồm có

Dục ái,

Hữu ái,

Phi hữu ái.

Chư hiền, như vậy gọi là Tập khởi của khổ.

Chư hiền, thế nào là sự chấm dứt của khổ?

Đó là sự chấm dứt, ly tham triệt để rốt ráo, sự lìa bỏ, sự từ khước, giải thoát, không bám víu.

Chư hiền, như vậy gọi là sự chấm dứt của khổ.

Chư hiền, thế nào là con đường đưa đến sự chấm dứt của khổ?

Chính là Bát Thánh Đạo đưa đến khổ tận, ở đây gồm có Chánh tri kiến... Chánh Định.

Đây là con đường đưa đến sự chấm dứt của khổ.

Chư hiền, khi nào thánh đệ tử biết rõ Khổ như vậy, biết rõ Tập khởi của khổ như vậy, biết rõ sự chấm dứt của khổ như vậy, biết rõ con đường đưa đến sự chấm dứt của khổ như vậy,

so sabbaso rāgānusayaṃ pahāya, paṭighānusayaṃ paṭivinodetvā, ‘asmīti diṭṭhimānānusayaṃ samūhanitvā, avijjaṃ pahāya vijjaṃ uppādetvā, diṭṭhevadhamme dukkhassantakaro hoti – ettāvatāpi kho, āvuso, ariyasāvako sammādiṭṭhi hoti, ujugatāssa diṭṭhi, dhamme aveccappasādena samannāgato, āgato imaṃ saddhamma”nti.

“Sādhāvuso”ti kho te bhikkhū āyasmato sārīputtassa bhāsitaṃ abhinanditvā anumoditvā āyasmantaṃ sārīputtaṃ uttari pañhaṃ apucchum – “siyā panāvuso, aññopi pariyāyo yathā ariyasāvako sammādiṭṭhi hoti, ujugatāssa diṭṭhi, dhamme aveccappasādena samannāgato, āgato imaṃ saddhamma”nti?

“Siyā, āvuso. Yato kho, āvuso, ariyasāvako jarāmaṇaṇca pajānāti, jarāmaṇasamudayaṇca pajānāti, jarāmaṇanirodhaṇca pajānāti, jarāmaṇanirodhagāminiṃ paṭipadaṇca pajānāti –

ettāvatāpi kho, āvuso, ariyasāvako sammādiṭṭhi hoti, ujugatāssa diṭṭhi, dhamme aveccappasādena samannāgato, āgato imaṃ saddhammaṃ.

khi đó vị ấy đoạn trừ tất cả tham tùy miên, giải trừ sân tùy miên, ... (như trên)... và thành tựu diệu pháp này.

- Lành thay, hiền giả... (như trên)... Thừa hiền giả, có thể có pháp môn nào khác, nhờ pháp môn này thánh đệ tử... (như trên)... thành tựu diệu pháp này?

- Chư hiền, có thể có. Chư hiền, khi nào thánh đệ tử biết rõ già chết, biết rõ tập khởi của già chết, biết rõ sự chấm dứt của già chết, biết rõ con đường đưa đến sự chấm dứt của già chết,

chư hiền, khi đó thánh đệ tử có chánh tri kiến,... (như trên)... và thành tựu diệu pháp này.

*Katamaṃ panāvuso,
jarāmaṇaṃ,
katamo jarāmaṇasamudayo,
katamo jarāmaṇanirodho,

katamā jarāmaṇanirodhagāminī
paṭipadā?*

Chư hiền,
thế nào là già chết,
thế nào là tập khởi của già chết,
thế nào là sự chấm dứt của già
chết,
thế nào là con đường đưa đến sự
chấm dứt của già chết?

*Yā tesam tesam sattānaṃ tamhi
tamhi sattanikāye
jarā
jīraṇatā
khaṇḍiccaṃ
pāliccaṃ valittacatā
āyuno saṃhāni indriyānaṃ
paripāko –
ayaṃ vuccatāvuso, jarā.*

Ở bất cứ chúng sanh nào, trong
từng chủng loại,
sự già cả,
suy lão,
rụng rã,
tóc bạc da nhăn,
tuổi thọ ngày một hao mòn,
cần cỗi các căn;
chư hiền, như vậy gọi là già.

*Katamañcāvuso, maraṇaṃ? tesam
tesam sattānaṃ tamhā tamhā
sattanikāyā
cuti
cavanatā
bhedo
antaradhānaṃ
maccu maraṇaṃ
kālaṃkiriya
khandhānaṃ bhedo,
kaḷevarassa nikkhepo,
jīvitindriyassupacchedo –*

Chư hiền thế nào là chết? Ở bất cứ
chúng sanh nào, trong từng chủng
loại,
sự mất mạng,
từ trần,
băng hoại,
tiêu mất,
Chết chóc, mệnh chung,
Quá vãng,
Sự tiêu tán của các uẩn,
Sự bỏ xác;
Sự cắt đứt mạng quyền

idaṃ vuccatāvuso, maraṇaṃ.

Chư hiền, như vậy gọi là chết.

*Iti ayañca jarā idañca maraṇaṃ –
idaṃ vuccatāvuso, jarāmaṇaṃ.*

Già như vậy và chết như vậy, chư
hiền, như vậy gọi là già chết.

*Jāṭisamudayā
jarāmaṇasamudayo,
jāṭinirodhā jarāmaṇanirodho,*

*ayameva ariyo aṭṭhaṅgiko maggo
jarāmaṇanirodhagāminī
paṭipadā, seyyathidaṃ –
sammādiṭṭhi...pe...
sammāsamādhī.*

*“Yato kho, āvuso, ariyasāvako
evaṃ jarāmaṇaṃ pajānāti,
evaṃ jarāmaṇasamudaṃ
pajānāti,
evaṃ jarāmaṇanirodhaṃ
pajānāti,
evaṃ jarāmaṇanirodhagāminiṃ
paṭipadaṃ pajānāti,
so sabbaso rāgānusayaṃ
pahāya...pe... dukkhassantakaro
hoti – ettāvatāpi kho, āvuso,
ariyasāvako sammādiṭṭhi hoti,
ujugatāssa diṭṭhi, dhammē
aveccappasādena samannāgato,
āgato imaṃ saddhamma”nti.*

*“Sādhāvuso”ti kho...pe...
apucchum – siyā panāvuso...pe...
“siyā, āvuso.*

*Yato kho, āvuso, ariyasāvako

jāṭiṅca pajānāti,
jāṭisamudayaṅca pajānāti,
jāṭinirodhaṅca pajānāti,
jāṭinirodhagāminiṃ paṭipadaṅca
pajānāti –*

Từ sự tập khởi của sanh,
có sự tập khởi của già chết,
từ sự chấm dứt của sanh dẫn đến
sự chấm dứt của già chết.

Bát Thánh Đạo này là con đường
đưa đến sự chấm dứt của già chết,
ở đây gồm có: Chánh Tri kiến...
(như trên)... Chánh Định.

Chư hiền, khi nào thánh đệ tử
biết rõ già chết như vậy,
biết rõ tập khởi của già chết như
vậy,
biết rõ sự chấm dứt của già chết
như vậy,
biết rõ con đường đưa đến sự
chấm dứt của già chết như vậy,
khi đó, vị ấy đoạn trừ tất cả Tham
tùy miên, giải trừ Sân tùy miên...
(như trên)..., và thành tựu diệu
pháp này.

Lành thay, hiền giả... (như trên)...
Thưa hiền giả, có thể có pháp môn
nào khác...?

Chư hiền, có thể có. Chư hiền, khi
nào thánh đệ tử
biết rõ sự tái sanh,
biết rõ tập khởi của sự tái sanh,
biết rõ sự chấm dứt của sự tái sanh,
biết rõ con đường đưa đến sự
chấm dứt của sự tái sanh,

*ettāvatāpi kho, āvuso, ariyasāvako
sammādiṭṭhi hoti, ujugatāssa diṭṭhi,
dhamme aveccappasādena
samannāgato, āgato imaṃ
saddhammaṃ.*

chư hiền, khi đó vị thánh đệ tử có
chánh tri kiến... (như trên)... và
thành tựu diệu pháp này.

*Katamā panāvuso, jāti, katamo
jātisamudayo, katamo jātirodho,
katamā jātirodhagāminī
paṭipadā?*

Chư hiền, thế nào là sự tái sanh,
thế nào là tập khởi của sự tái sanh,
thế nào là sự chấm dứt tái sanh, thế
nào là con đường đưa đến sự chấm
dứt tái sanh?

*Yā tesam tesam sattānaṃ tamhi
tamhi sattanikāye
jāti
sañjāti
okkanti
abhinibbatti
khandhānaṃ pātubhāvo,
āyatanānaṃ paṭilābho –
ayaṃ vuccatāvuso, jāti.*

Ở bất cứ chúng sanh nào, trong
từng chủng loại,
sự tái sanh,
hiện khởi,
xuất hiện,
hiện diện,
hiện hành các uẩn,
sự hợp mặt của các căn;
Chư hiền, như vậy gọi là tái sanh.

*Bhavasamudayā
jātisamudayo,
bhavanirodhā jātirodho,
ayameva ariyo aṭṭhaṅgiko maggo
jātirodhagāminī paṭipadā,
seyyathidaṃ – sammādiṭṭhi...pe...
sammāsamādhi.*

Từ sự tập khởi của Hữu,
có sự tập khởi của sự tái sanh,
từ sự chấm dứt của Hữu dẫn đến
sự chấm dứt của tái sanh, và
Bát Thánh Đạo này là con đường
đưa đến sự chấm dứt tái sanh, ở
đây gồm có: Chánh Tri kiến...
Chánh Định.

*“Yato kho, āvuso, ariyasāvako
evaṃ jātiṃ pajānāti,
evaṃ jātisamudayaṃ pajānāti,
evaṃ jātirodhaṃ pajānāti,*

Chư hiền, khi nào thánh đệ tử
biết rõ được sự tái sanh như vậy,
biết rõ được tập khởi của sự tái
sanh như vậy,
biết rõ được sự chấm dứt của tái
sanh như vậy,

*evaṃ jātinirodhagāminiṃ
paṭipadaṃ pajānāti,*

*so sabbaso rāgānusayaṃ
pahāya...pe... dukkhassantakaro
hoti – ettāvatāpi kho, āvuso,
ariyasāvako sammādiṭṭhi hoti,
ujugatāssa diṭṭhi, dhamme
aveccappasādena samannāgato,
āgato imaṃ saddhamma”nti.*

*“Sādhāvuso”ti kho...pe...
apucchum – siyā panāvuso...pe...
“siyā, āvuso.*

*Yato kho, āvuso, ariyasāvako
bhavañca pajānāti,
bhavasamudayañca pajānāti,
bhavanirodhañca pajānāti,
bhavanirodhagāminiṃ paṭipadañca
pajānāti –
ettāvatāpi kho, āvuso, ariyasāvako
sammādiṭṭhi hoti, ujugatāssa diṭṭhi,
dhamme aveccappasādena
samannāgato, āgato imaṃ
saddhammaṃ.*

*Katamo panāvuso,
bhavo,
katamo bhavasamudayo,
katamo bhavanirodho,
katamā bhavanirodhagāminī
paṭipadā?*

*Tayome, āvuso, bhavā –
kāmahavo,
rūpabhavo,
arūpabhavo.*

biết rõ được con đường đưa đến sự
chấm dứt của tái sinh như vậy, khi
đó,
vị ấy đoạn trừ tất cả tham tùy
miên... (như trên)... như vậy... (như
trên)... và thành tựu diệu pháp này.

Lành thay, hiền giả... (như trên)...
Thưa hiền giả, có pháp môn nào
khác...? - Chư hiền, có thể có.

Chư hiền, khi nào thánh đệ tử
biết rõ Hữu là gì,
biết rõ tập khởi của Hữu,
biết rõ sự chấm dứt của Hữu,
biết rõ con đường đưa đến sự
chấm dứt của Hữu,
chư hiền, khi đó vị thánh đệ tử có
chánh tri kiến... (như trên)... và
thành tựu diệu pháp này.

Chư hiền,
thế nào là Hữu,
thế nào là tập khởi của Hữu,
thế nào là sự chấm dứt của Hữu,
thế nào là con đường đưa đến sự
chấm dứt của Hữu?

Chư hiền, có ba Hữu này:
Dục hữu,
Sắc hữu,
Vô sắc hữu.

*Upādānasamudayā
bhavasamudayo,
upādānanirodhā bhavanirodho,
ayameva ariyo aṭṭhaṅgiko maggo
bhavanirodhagāminī paṭipadā,*

*seyyathidaṃ – sammādiṭṭhi...pe...
sammāsamādhī.*

*“Yato kho, āvuso, ariyasāvako
evaṃ bhavaṃ pajānāti,
evaṃ bhavasamudayaṃ pajānāti,
evaṃ bhavanirodhaṃ pajānāti,*

*evaṃ bhavanirodhagāminiṃ
paṭipadaṃ pajānāti,
so sabbaso rāgānusayaṃ
pahāya...pe... dukkhassantakaro
hoti. Ettāvatāpi kho, āvuso,
ariyasāvako sammādiṭṭhi hoti,
ujugatāssa diṭṭhi, dhamme
aveccappasādenasamannāgato,
āgato imaṃ saddhamma”nti.*

*“Sādhāvuso”ti kho...pe...
apucchuṃ – siyā panāvuso...pe...*

*“siyā, āvuso. Yato kho, āvuso,
ariyasāvako upādānañca pajānāti,
upādānasamudayañca pajānāti,
upādānanirodhañca pajānāti,
upādānanirodhagāminiṃ
paṭipadañca pajānāti –
ettāvatāpi kho, āvuso, ariyasāvako
sammādiṭṭhi hoti, ujugatāssa diṭṭhi,
dhamme aveccappasādena
samannāgato, āgato imaṃ
saddhammaṃ.*

Từ tập khởi của Thủ dẫn đến tập
khởi của Hữu;
từ sự chấm dứt của Thủ dẫn đến sự
chấm dứt của Hữu và Bát Thánh
Đạo này là con đường đưa đến sự
chấm dứt của Hữu,
ở đây gồm có: Chánh Tri kiến...
Chánh Định.

Chư hiền, khi nào thánh đệ tử
biết rõ Hữu như vậy,
biết rõ tập khởi của Hữu như vậy,
biết rõ sự chấm dứt của Hữu như
vậy,
biết rõ con đường đưa đến sự
chấm dứt của Hữu như vậy,
khi đó, vị ấy đoạn trừ tất cả Tham
tùy miên... và thành tựu diệu pháp
này.

Lành thay, hiền giả... (như trên)...
Thưa hiền giả, có thể có pháp môn
nào khác...?

Chư hiền, có thể có. Chư hiền, khi
nào thánh đệ tử
biết rõ tập khởi của Thủ,
biết rõ sự chấm dứt của Thủ,
biết rõ con đường đưa đến sự
chấm dứt của Thủ,
khi đó thánh đệ tử có chánh tri
kiến... và thành tựu diệu pháp này.

*Katamaṃ panāvuso,
upādānaṃ,
katamo upādānasamudayo,
katamo upādānanirodho,
katamā upādānanirodhagāminī
paṭipadā?*

Chư hiền,
thế nào là Thủ,
thế nào là tập khởi của Thủ,
thế nào là sự chấm dứt của Thủ,
thế nào là con đường đưa đến sự
chấm dứt của Thủ?

*Cattārimāni, āvuso, upādānāni –
kāmuṃpādānaṃ,
diṭṭhupādānaṃ,
sīlabbatupādānaṃ,
attavādupādānaṃ.*

Chư hiền, có bốn Thủ này:
Dục thủ,
Kiến thủ,
Giới cấm thủ,
Ngã chấp thủ.

*Taṇhāsamudayā
upādānasamudayo,
taṇhānirodhā upādānanirodho,*

Từ tập khởi của ái, có tập khởi của
Thủ;
từ sự chấm dứt của Ái, có sự chấm
dứt của Thủ;

*ayameva ariyo aṭṭhaṅgiko maggo
upādānanirodhagāminī paṭipadā,
seyyathidaṃ – sammādiṭṭhi...pe...
sammāsamaṃdhi.*

và Bát Thánh Đạo này là con
đường đưa đến sự chấm dứt của
Thủ, ở đây gồm có: Chánh Tri
kiến... Chánh Định.

*“Yato kho, āvuso, ariyasāvako
evaṃ upādānaṃ pajānāti,
evaṃ upādānasamudayaṃ
pajānāti,
evaṃ upādānanirodhaṃ pajānāti,
evaṃ upādānanirodhagāminiṃ
paṭipadaṃ pajānāti,
so sabbaso rāgānusayaṃ
pahāya...pe... dukkhassantakaro
hoti – ettāvatāpi kho, āvuso,
ariyasāvako sammādiṭṭhi hoti,
ujugatāssa diṭṭhi, dhamme
aveccappasādena samannāgato,
āgato imaṃ saddhamma”nti.*

Chư hiền, khi nào thánh đệ tử
biết rõ Thủ như vậy,
biết rõ tập khởi của Thủ như vậy,
biết rõ sự chấm dứt của Thủ như
vậy,
biết rõ con đường đưa đến sự
chấm dứt của Thủ như vậy,
khi đó, vị ấy đoạn trừ tất cả Tham
tùy miên... và thành tựu diệu pháp
này.

“Sādhāvuso”ti kho...pe...
apucchuṃ – siyā panāvuso...pe...

Lành thay, hiền giả... (như trên)...
Thưa hiền giả, có pháp môn nào khác...?

“siyā, āvuso. Yato kho, āvuso,
ariyasāvako
taṇhañca pajānāti,
taṇhāsamudayañca pajānāti,
taṇhānirodhañca pajānāti,
taṇhānirodhagāminiṃ paṭipadañca
pajānāti –
ettāvatāpi kho, āvuso, ariyasāvako
sammādiṭṭhi hoti, ujugatāssa diṭṭhi,
dhamme aveccappasādena
samannāgato, āgato imaṃ
saddhammaṃ.

Chư hiền, có thể có. Chư hiền khi
nào thánh đệ tử
biết rõ Ái,
biết rõ tập khởi của Ái,
biết rõ sự chấm dứt của Ái,
biết rõ con đường đưa đến sự
chấm dứt của Ái,
khi đó thánh đệ tử có chánh tri
kiến... và thành tựu diệu pháp này.

Katamā panāvuso, taṇhā,
katamo taṇhāsamudayo,
katamo taṇhānirodho,
katamā taṇhānirodhagāmini
paṭipadā?

Chư hiền, thế nào là Ái,
thế nào là tập khởi của Ái,
thế nào là sự chấm dứt của Ái,
thế nào là con đường đưa đến sự
chấm dứt của Ái?

Chayime, āvuso, taṇhākāyā –
rūpatañhā,
saddatañhā,
gandhatañhā,
rasatañhā,
phoṭṭhabbatañhā,
dhammatañhā.
Vedanāsamudayā
taṇhāsamudayo,
vedanānirodhā taṇhānirodho,
ayameva ariyo aṭṭhaṅgiko maggo
taṇhānirodhagāminiṃ paṭipadā,
seyyathidaṃ – sammādiṭṭhi...pe...
sammāsamādhi.

Chư hiền, có sáu loại ái này:
Sắc ái,
Thanh ái,
Khí ái,
Vị ái,
Xúc ái,
Pháp ái.
Từ tập khởi của Thọ, có tập khởi
của Ái,
từ sự chấm dứt của Thọ, có sự
chấm dứt của Ái,
và Bát Thánh Đạo này là con
đường đưa đến sự chấm dứt của
Ái, ở đây gồm có: Chánh Tri kiến...
Chánh Định.

“Yato kho, āvuso, ariyasāvako
 evaṃ taṇhaṃ pajānāti,
 evaṃ taṇhāsamudayaṃ pajānāti,
 evaṃ taṇhānirodhaṃ pajānāti,
 evaṃ taṇhānirodhagāminiṃ
 paṭipadaṃ pajānāti,
 so sabbaso rāgānusayaṃ
 pahāya...pe... dukkhassantakaro
 hoti – ettāvatāpi kho, āvuso,
 ariyasāvako sammādiṭṭhi hoti,
 ujugatāssa diṭṭhi, dhamme
 aveccappasādena samannāgato,
 āgato imaṃ saddhamma”nti.

“Sādhāvuso”ti kho...pe...
 apucchum – siyā panāvuso...pe...

“siyā, āvuso. Yato kho, āvuso,
 ariyasāvako vedanañca pajānāti,
 vedanāsamudayañca pajānāti,
 vedanānirodhañca pajānāti,
 vedanānirodhagāminiṃ
 paṭipadañca pajānāti –
 ettāvatāpi kho, āvuso, ariyasāvako
 sammādiṭṭhi hoti, ujugatāssa diṭṭhi,
 dhamme aveccappasādena
 samannāgato, āgato imaṃ
 saddhammaṃ.

Katamā panāvuso, vedanā,
 katamo vedanāsamudayo,
 katamo vedanānirodho,
 katamā vedanānirodhagāminiṃ
 paṭipadā?

Chư hiền, khi nào thánh đệ tử
 biết rõ ái như vậy,
 biết rõ tập khởi của Ái như vậy,
 biết rõ sự chấm dứt của Ái như vậy,
 biết rõ con đường đưa đến sự
 chấm dứt của Ái như vậy,
 khi đó, vị ấy, đoạn trừ tất cả Tham
 tùy miên... và thành tựu diệu pháp.

Lành thay, hiền giả... (như trên)...
 Thừa hiền giả, có thể có pháp môn
 nào khác...?

Chư hiền, có thể có. Chư hiền, khi
 nào thánh đệ tử
 biết rõ Thọ,
 biết rõ tập khởi của Thọ,
 biết rõ sự chấm dứt của Thọ,
 biết rõ con đường đưa đến sự
 chấm dứt của Thọ, khi đó thánh đệ
 tử có chánh tri kiến... và thành tựu
 diệu pháp này.

Chư hiền, thế nào là thọ,
 thế nào là tập khởi của thọ,
 thế nào là sự chấm dứt của thọ,
 thế nào là con đường đưa đến sự
 chấm dứt của thọ?

*Chayime, āvuso, vedanākāyā –
cakkhusamphassajā vedanā,
sotasamphassajā vedanā,
ghānasamphassajā vedanā,
jivhāsamphassajā vedanā,
kāyasamphassajā vedanā,
manosamphassajā vedanā.*

Chư hiền, có sáu loại thọ này:
thọ do nhãn xúc sanh,
thọ do nhĩ xúc sanh,
thọ do tỷ xúc sanh,
thọ do thiệt xúc sanh,
thọ do thân xúc sanh, thọ do ý xúc
sanh.

*Phassasamudayā
vedanāsamudayo,
phassanirodhā vedanānirodho,*

Từ tập khởi của Xúc dẫn đến tập
khởi của Thọ;
từ sự chấm dứt của Xúc dẫn đến sự
chấm dứt của Thọ;
và Bát Thánh Đạo này là con
đường đưa đến sự chấm dứt của
Thọ,
ở đây gồm có Chánh Tri kiến...
Chánh Định.

*ayameva ariyo aṭṭhaṅgiko maggo
vedanānirodhagāminī paṭipadā,*

*seyyathidaṃ – sammādiṭṭhi...pe...
sammāsamādhī.*

Chư hiền, khi nào thánh đệ tử
biết rõ Thọ như vậy,
biết rõ tập khởi của Thọ như vậy,
biết rõ sự chấm dứt của Thọ như
vậy,
biết rõ con đường đưa đến sự
chấm dứt của Thọ như vậy,
khi đó, vị ấy đoạn trừ tất cả Tham
tùy miên... và thành tựu diệu pháp
này.

*“Yato kho, āvuso, ariyasāvako
evaṃ vedanaṃ pajānāti,
evaṃ vedanāsamudayaṃ pajānāti,
evaṃ vedanānirodhaṃ pajānāti,*

*evaṃ vedanānirodhagāminim
paṭipadaṃ pajānāti,
so sabbaso rāgānusayaṃ
pahāya...pe... dukkhassantakaro
hoti –*

*ettāvatāpi kho, āvuso, ariyasāvako
sammādiṭṭhi hoti, ujugatāssa diṭṭhi,
dhamme aveccappasādena
samannāgato, āgato imaṃ
saddhamma”nti.*

*“Sādhāvuso”ti kho...pe...
apucchum – siyā panāvuso...pe...*

Lành thay, hiền giả... (như trên)...
Thưa hiền giả, có thể có pháp môn
nào khác...?

“*siyā, āvuso. Yato kho, āvuso,
ariyasāvako
phassañca pajānāti,
phassasamudayañca pajānāti,
phassanirodhañca pajānāti,
phassanirodhagāminim
paṭipadañca pajānāti –
ettāvatāpi kho, āvuso, ariyasāvako
sammādiṭṭhi hoti, ujugatāssa diṭṭhi,
dhamme aveccappasādena
samannāgato, āgato imaṃ
saddhammaṃ.*

*Katamo panāvuso, phasso,
katamo phassasamudayo,
katamo phassanirodho,
katamā phassanirodhagāminī
paṭipadā?*

*Chayime, āvuso, phassakāyā –
cakkhusamphasso,
sotasamphasso,
ghānasamphasso,
jivhāsamphasso,
kāyasamphasso,
manosamphasso.
Saḷāyatanasamudayā
phassasamudayo,
saḷāyatananirodhā phassanirodho,
ayameva ariyo aṭṭhaṅgiko maggo
phassanirodhagāminī paṭipadā,
seyyathidaṃ – sammādiṭṭhi...pe...
sammāsamādhi.*

Chư hiền, có thể có. Chư hiền, khi nào thánh đệ tử biết rõ xúc, biết rõ tập khởi của Xúc, biết rõ sự chấm dứt của Xúc, biết rõ con đường đưa đến sự chấm dứt của Xúc, khi đó thánh đệ tử có chánh tri kiến... và thành tựu diệu pháp này.

Chư hiền, thế nào là Xúc, thế nào là tập khởi của Xúc, thế nào là sự chấm dứt của Xúc, thế nào là con đường đưa đến sự chấm dứt của Xúc?

Chư hiền, có sáu loại xúc này: nhãn xúc, nhĩ xúc, tỷ xúc, thiệt xúc, thân xúc, ý xúc. Từ tập khởi của Lục nhập, có tập khởi từ Xúc; từ sự chấm dứt của Lục nhập, dẫn đến sự chấm dứt của Xúc, và Bát Thánh Đạo này là con đường đưa đến sự chấm dứt của Xúc, ở đây gồm có: Chánh Tri kiến... Chánh Định.

“Yato kho, āvuso, ariyasāvako
 evaṃ phassaṃ pajānāti,
 evaṃ phassasamudayaṃ pajānāti,
 evaṃ phassanirodhaṃ pajānāti,
 evaṃ phassanirodhagāminiṃ
 paṭipadaṃ pajānāti,
 so sabbaso rāgānusayaṃ
 pahāya...pe... dukkhassantakaro
 hoti – ettāvatāpi kho, āvuso,
 ariyasāvako sammādiṭṭhi hoti,
 ujugatāssa diṭṭhi, dhamme
 aveccappasādena samannāgato,
 āgato imaṃ saddhamma”nti.

“Sādhāvuso”ti kho...pe...
 apucchum – siyā panāvuso...pe...

“siyā, āvuso. Yato kho, āvuso,
 ariyasāvako saḷāyatanañca
 pajānāti,
 saḷāyatanasamudayañca pajānāti,
 saḷāyatananirodhañca pajānāti,
 saḷāyatananirodhagāminiṃ
 paṭipadañca pajānāti –
 ettāvatāpi kho, āvuso, ariyasāvako
 sammādiṭṭhi hoti, ujugatāssa diṭṭhi,
 dhamme aveccappasādena
 samannāgato, āgato imaṃ
 saddhammaṃ.

Katamaṃ panāvuso, saḷāyatanaṃ,
 katamo saḷāyatanasamudayo,
 katamo saḷāyatananirodho,
 katamā saḷāyatananirodhagāminiṃ
 paṭipadā?

Chư hiền, khi nào thánh đệ tử
 biết rõ Xúc như vậy,
 biết rõ tập khởi của Xúc như vậy,
 biết rõ sự chấm dứt của Xúc như
 vậy,
 biết rõ con đường đưa đến sự
 chấm dứt của Xúc như vậy,
 khi đó, vị ấy đoạn trừ tất cả tham tùy
 miên... và thành tựu diệu pháp này.

Lành thay, hiền giả...câu hỏi như
 sau: hiền giả, có thể có pháp môn
 nào khác...?

Chư hiền, có thể có. Chư hiền, khi
 nào thánh đệ tử
 biết rõ Lục nhập,
 biết rõ tập khởi của Lục nhập,
 biết rõ sự chấm dứt của Lục nhập,
 biết rõ con đường đưa đến sự
 chấm dứt của Lục nhập,
 khi đó thánh đệ tử có chánh tri
 kiến... và thành tựu diệu pháp này.

Chư hiền, thế nào là Lục nhập,
 thế nào là tập khởi của Lục nhập,
 thế nào là sự chấm dứt của Lục
 nhập,
 thế nào là con đường đưa đến sự
 chấm dứt của Lục nhập?

Chayimāni, āvuso, āyatanāni –
 cakkhāyatanam,
 sotāyatanam,
 ghānāyatanam,
 jivhāyatanam,
 kāyāyatanam,
 manāyatanam.
 Nāmarūpasamudayā
 saḷāyatanasamudayo,
 nāmarūpanirodhā
 saḷāyatananirodho,
 ayameva ariyo aṭṭhaṅgiko maggo
 saḷāyatananirodhagāminī paṭipadā,
 seyathidaṃ – sammādiṭṭhi...pe...
 sammāsamādhi.

“Yato kho, āvuso, ariyasāvako
 evaṃ saḷāyatanam pajānāti,
 evaṃ saḷāyatanasamudayaṃ
 pajānāti,
 evaṃ saḷāyatananirodham
 pajānāti,
 evaṃ saḷāyatananirodhagāminim
 paṭipadam pajānāti,
 so sabbaso rāgānusayaṃ
 pahāya...pe... dukkhassantakaro
 hoti –
 ettāvatāpi kho, āvuso, ariyasāvako
 sammādiṭṭhi hoti, ujugatāssa diṭṭhi,
 dhamme aveccappasādena
 samannāgato, āgato imaṃ
 saddhamma”nti.

“Sādhāvuso”ti kho...pe...
 apucchum – siyā panāvuso...pe...

Chư hiền, có Lục nhập này:
 nhãn nhập,
 nhĩ nhập,
 tỷ nhập,
 thiệt nhập,
 thân nhập,
 ý nhập.

Từ tập khởi của danh sắc có tập
 khởi của Lục nhập;
 từ sự chấm dứt của danh sắc dẫn
 đến sự chấm dứt của Lục nhập;
 và Bát Thánh Đạo này là con
 đường đưa đến sự chấm dứt của
 Lục nhập,
 ở đây gồm có: Chánh Tri kiến...
 Chánh Định.

Chư hiền, khi nào vị thánh đệ tử
 biết rõ Lục nhập như vậy,
 biết rõ tập khởi của Lục nhập như
 vậy,
 biết rõ sự chấm dứt của Lục nhập
 như vậy,
 biết rõ con đường đưa đến sự
 chấm dứt của Lục nhập như vậy,
 khi đó, vị ấy đoạn trừ tất cả tham tùy
 miên...

và thành tựu diệu hạnh pháp này.

Lành thay, hiền giả... (như trên)...
 Thừa hiền giả, có thể có pháp môn
 nào khác...?

“*siyā, āvuso. Yato kho, āvuso,
ariyasāvako nāmarūpañca
pajānāti,
nāmarūpasamudayañca pajānāti,
nāmarūpanirodhañca pajānāti,
nāmarūpanirodhagāminiṃ
paṭipadañca pajānāti –
ettāvatāpi kho, āvuso, ariyasāvako
sammādiṭṭhi hoti, ujugatāssa diṭṭhi,
dhamme aveccappasādena
samannāgato, āgato imaṃ
saddhammaṃ.*

*Katamaṃ panāvuso, nāmarūpaṃ,
katamo nāmarūpasamudayo,
katamo nāmarūpanirodho,*

*katamā nāmarūpanirodhagāminiṃ
paṭipadā?*

*Vedanā, saññā, cetanā, phasso,
manasikāro – idaṃ vuccatāvuso,
nāmaṃ;
cattāri ca mahābhūtāni,
catunnañca mahābhūtānaṃ
upādāyarūpaṃ –
idaṃ vuccatāvuso, rūpaṃ. Iti
idañca nāmaṃ idañca rūpaṃ –
idaṃ vuccatāvuso, nāmarūpaṃ.*

*Viññāṇasamudayā
nāmarūpasamudayo,
viññāṇanirodhā nāmarūpanirodho,
ayameva ariyo aṭṭhaṅgiko maggo
nāmarūpanirodhagāminiṃ paṭipadā,
seyyathidaṃ – sammādiṭṭhi...pe...
sammāsamādhī.*

Chư hiền, có thể có. Chư hiền, khi nào thánh đệ tử biết rõ Danh sắc,

biết rõ tập khởi của Danh sắc, biết rõ sự chấm dứt của Danh sắc, biết rõ con đường đưa đến sự chấm dứt của Danh sắc, khi đó thánh đệ tử có chánh tri kiến...

và thành tựu diệu pháp này.

Chư hiền, thế nào là Danh sắc, thế nào là tập khởi của Danh sắc, thế nào là sự chấm dứt của Danh sắc, thế nào là con đường đưa đến sự chấm dứt của Danh sắc?

Thọ, Tưởng, tư, xúc, lưu ý, chư hiền, như vậy gọi là danh;

tứ đại và các sắc y đại sinh được gọi là sắc.

Chư hiền, như vậy gọi là danh sắc.

Từ tập khởi của thức dẫn đến tập khởi của danh sắc; từ sự chấm dứt của thức dẫn đến sự chấm dứt của danh sắc; và Bát Thánh Đạo này là con đường đưa đến sự chấm dứt của danh sắc, ở đây gồm có: Chánh Tri kiến... Chánh Định.

“Yato kho, āvuso, ariyasāvako
evaṃ nāmarūpaṃ pajānāti,
evaṃ nāmarūpasamudayaṃ
pajānāti,
evaṃ nāmarūpanirodhaṃ pajānāti,

evaṃ nāmarūpanirodhagāmininī
paṭipadaṃ pajānāti,
so sabbaso rāgānusayaṃ
pahāya...pe... dukkhassantakaro
hoti –

ettāvatāpi kho, āvuso, ariyasāvako
sammādiṭṭhi hoti, ujugatāssa diṭṭhi,
dhamme aveccappasādena
samannāgato, āgato imaṃ
saddhamma”nti.

“Sādhāvuso”ti kho...pe...
apucchum – siyā panāvuso...pe...

“siyā, āvuso. Yato kho, āvuso,
ariyasāvako
viññāṇaṅca pajānāti,
viññāṇasamudayaṅca pajānāti,
viññāṇanirodhaṅca pajānāti,
viññāṇanirodhagāmininī

paṭipadaṅca pajānāti –
ettāvatāpi kho, āvuso, ariyasāvako
sammādiṭṭhi hoti, ujugatāssa diṭṭhi,
dhamme aveccappasādena
samannāgato, āgato imaṃ
saddhammaṃ.

Chư hiền, khi nào thánh đệ tử biết
rõ danh sắc như vậy,
biết rõ tập khởi của danh sắc như
vậy,
biết rõ sự chấm dứt của danh sắc
như vậy,
biết rõ con đường đưa đến sự
chấm dứt của danh sắc như vậy,
khi đó, vị ấy, đoạn trừ tất cả tham
tùy miên...

và thành tựu diệu pháp này.

Lành thay, hiền giả... (như trên)...
Thưa hiền giả, có thể có pháp môn
nào khác...?

Chư hiền, có thể có. Chư hiền, khi
nào thánh đệ tử
biết rõ thức,
biết rõ tập khởi của thức,
biết rõ sự chấm dứt của thức,
biết rõ con đường đưa đến sự
chấm dứt của thức,
khi đó thánh đệ tử có chánh tri
kiến...

và thành tựu diệu pháp này.

*Katamaṃ panāvuso, viññāṇaṃ,
katamo viññāṇasamudayo,
katamo viññāṇanirodho,
katamā viññāṇanirodhagāminī
paṭipadā?*

*Chayime, āvuso, viññāṇakāyā –
cakkhaviññāṇaṃ,
sotaviññāṇaṃ,
ghānaviññāṇaṃ,
jivhāviññāṇaṃ,
kāyaviññāṇaṃ,
manoviññāṇaṃ.
Saṅkhārasamudayā
viññāṇasamudayo,
saṅkhāranirodhā viññāṇanirodho,*

*ayameva ariyo aṭṭhaṅgiko maggo
viññāṇanirodhagāminī paṭipadā,*

*seyyathidaṃ – sammādiṭṭhi...pe...
sammāsamādhi.*

*“Yato kho, āvuso, ariyasāvako
evaṃ viññāṇaṃ pajānāti,
evaṃ viññāṇasamudayaṃ
pajānāti,
evaṃ viññāṇanirodhaṃ pajānāti,*

*evaṃ viññāṇanirodhagāminiṃ
paṭipadaṃ pajānāti,
so sabbaso rāgānusayaṃ
pahāya...pe... dukkhassantakaro
hoti –*

*ettāvatāpi kho, āvuso, ariyasāvako
sammādiṭṭhi hoti, ujugatāssa diṭṭhi,
dhamme aveccappasādena
samannāgato, āgato imaṃ
saddhamma”nti.*

Chư hiền, thế nào là thức,
thế nào là tập khởi của thức,
thế nào là sự chấm dứt của thức,
thế nào là con đường đưa đến sự
chấm dứt của thức?

Chư hiền, có sáu loại thức này:
nhãn thức,
nhĩ thức,
tỷ thức,
thiệt thức,
thân thức,
ý thức.

Từ tập khởi của Hành dẫn đến tập
khởi của thức;
từ sự chấm dứt của Hành dẫn đến
sự chấm dứt của thức;
và Bát Thánh Đạo này là con
đường đưa đến sự chấm dứt của
thức,
ở đây gồm có: Chánh Tri kiến...
Chánh Định.

Chư hiền, khi nào thánh đệ tử
biết rõ thức như vậy,
biết rõ tập khởi của thức như vậy,

biết rõ sự chấm dứt của thức như
vậy,
biết rõ con đường đưa đến sự
chấm dứt của thức như vậy,
khi đó, vị ấy đoạn trừ tất cả tham tùy
miên...

và thành tựu diệu pháp này.

“Sādhāvuso”ti kho...pe...
apucchuṃ – siyā panāvuso...pe...

Lành thay, hiền giả... (như trên)...
Thưa hiền giả, có thể có pháp môn
nào khác...?

“siyā, āvuso. Yato kho, āvuso,
ariyasāvako
saṅkhāre ca pajānāti,
saṅkhārasamudayañca pajānāti,
saṅkhāranirodhañca pajānāti,
saṅkhāranirodhagāminiṃ
paṭipadañca pajānāti –
ettāvatāpi kho, āvuso, ariyasāvako
sammādiṭṭhi hoti, ujugatāssa diṭṭhi,
dhamme aveccappasādena
samannāgato, āgato imaṃ
saddhammaṃ.

Chư hiền, có thể có. Chư hiền, khi
nào thánh đệ tử
biết rõ Hành là gì,
biết rõ tập khởi của Hành,
biết rõ sự chấm dứt của Hành,
biết rõ con đường đưa đến sự
chấm dứt của Hành,
khi đó thánh đệ tử có chánh tri
kiến...

và thành tựu diệu pháp này.

Katame panāvuso, saṅkhārā,
katamo saṅkhārasamudayo,
katamo saṅkhāranirodho,
katamā saṅkhāranirodhagāminī
paṭipadā?

Chư hiền, thế nào là Hành,
thế nào là tập khởi của Hành,
thế nào là sự chấm dứt của Hành,
thế nào là con đường đưa đến sự
chấm dứt của Hành?

Tayome, āvuso, saṅkhārā –
kāyasaṅkhāro,
vacīsaṅkhāro,
cittasaṅkhāro.

Chư hiền, có ba loại Hành này:
Thân hành,
Ngữ hành,
Tâm hành.

Avijjāsamudayā
saṅkhārasamudayo,
avijjānirodhā saṅkhāranirodho,

Từ tập khởi của Vô minh, có tập
khởi của Hành;
từ sự chấm dứt của vô minh, có sự
chấm dứt của Hành;

ayameva ariyo aṭṭhaṅgiko maggo
saṅkhāranirodhagāminī paṭipadā,

và Bát Thánh Đạo này là con
đường đưa đến sự chấm dứt của
Hành,

seyyathidaṃ – sammādiṭṭhi...pe...
sammāsamādhi.

ở đây gồm có: Chánh Tri kiến...
Chánh Định.

“Yato kho, āvuso, ariyasāvako
evam saṅkhāre pajānāti,
evam saṅkhārasamudayaṃ
pajānāti,
evam saṅkhāranirodhaṃ pajānāti,

evam saṅkhāranirodhagāmininṃ
paṭipadaṃ pajānāti,
so sabbaso rāgānusayaṃ pahāya,
paṭighānusayaṃ paṭivinodetvā,
‘asmī’ti diṭṭhimānānusayaṃ
samūhanitvā, avijjaṃ pahāya
vijjaṃ uppādetvā, diṭṭheva
dhamme dukkhassantakaro hoti –
ettāvatāpi kho, āvuso, ariyasāvako
sammādiṭṭhi hoti, ujugatāssa diṭṭhi,
dhamme aveccappasādena
samannāgato, āgato imaṃ
saddhamma”nti.

“Sādhāvuso”ti kho...pe...
apucchuṃ – siyā panāvuso...pe...

“siyā, āvuso. Yato kho, āvuso,
ariyasāvako avijjañca pajānāti,
avijjāsamudayañca pajānāti,
avijjānirodhañca pajānāti,
avijjānirodhagāmininṃ paṭipadañca
pajānāti –
ettāvatāpi kho, āvuso, ariyasāvako
sammādiṭṭhi hoti, ujugatāssa diṭṭhi,
dhamme aveccappasādena
samannāgato, āgato imaṃ
saddhammaṃ.

Chư hiền, khi nào thánh đệ tử
biết rõ Hành như vậy,
biết rõ tập khởi của Hành như vậy,
biết rõ sự chấm dứt của Hành như
vậy,
biết rõ con đường đưa đến sự
chấm dứt của Hành như vậy,
khi đó, vị ấy đoạn trừ tất cả Tham
tùy miên...

và thành tựu diệu pháp này.

Lành thay, hiền giả... (như trên)...
Thưa hiền giả, có thể có pháp môn
nào khác...?

Chư hiền, có thể có. Chư hiền, khi
nào thánh đệ tử
biết rõ Vô minh,
biết rõ tập khởi của Vô minh,
biết rõ sự chấm dứt của Vô minh,
biết rõ con đường đưa đến sự
chấm dứt của vô minh,
khi đó, thánh đệ tử có Chánh tri
kiến... (như trên)...

và thành tựu diệu pháp này.

*Katamā panāvuso, avijjā,
katamo avijjāsamudayo,
katamo avijjānirodho,*

*katamā avijjānirodhagāminī
paṭipadā?*

*Yaṃ kho, āvuso, dukkhe aññāṇaṃ,
dukkhasamudaye aññāṇaṃ,
dukkhanirodhe aññāṇaṃ,
dukkhanirodhagāminiyā
paṭipadāya aññāṇaṃ –
ayaṃ vuccatāvuso, avijjā.*

*Āsavasamudayā avijjāsamudayo,
āsavanirodhā avijjānirodho,*

*ayameva ariyo aṭṭhaṅgiko maggo
avijjānirodhagāminī paṭipadā,
seyyathidaṃ – sammādiṭṭhi...pe...
sammāsamādhī.*

*“Yato kho, āvuso, ariyasāvako
evaṃ avijjaṃ pajānāti,
evaṃ avijjāsamudayaṃ pajānāti,*

evaṃ avijjānirodhaṃ pajānāti,

*evaṃ avijjānirodhagāminiṃ
paṭipadaṃ pajānāti,
so sabbaso rāgānusayaṃ pahāya,
paṭighānusayaṃ paṭivinodetvā,
‘asmī’ti diṭṭhimānānusayaṃ
samūhanitvā, avijjaṃ pahāya
vijjaṃ uppādetvā, diṭṭheva
dhamme dukkhassantakaro hoti –*

Chư hiền, thế nào là Vô minh,
thế nào là tập khởi của Vô minh,
thế nào là sự chấm dứt của Vô
minh,
thế nào là con đường đưa đến sự
chấm dứt của Vô minh?

Sự không biết rõ về khổ,
không biết rõ về khổ tập,
không biết rõ về khổ diệt,
không biết rõ về con đường đưa
đến khổ diệt,
Chư hiền, như vậy gọi là vô minh.

Từ tập khởi của lậu hoặc dẫn đến
tập khởi của vô minh;
từ sự chấm dứt của lậu hoặc dẫn
đến sự chấm dứt của vô minh;

và Bát Thánh Đạo này là con
đường đưa đến sự chấm dứt của
vô minh,
ở đây gồm có: Chánh Tri kiến...
Chánh Định.

Chư hiền, khi nào thánh đệ tử
biết rõ vô minh như vậy,
biết rõ tập khởi của vô minh như
vậy,
biết rõ sự chấm dứt của vô minh
như vậy,
biết rõ con đường đưa đến sự
chấm dứt của vô minh như vậy,
khi đó, vị ấy đoạn trừ tất cả tham tùy
miên...

*ettāvatāpi kho, āvuso, ariyasāvako
sammādiṭṭhi hoti, ujugatāssa diṭṭhi,
dhamme aveccappasādena
samannāgato, āgato imaṃ
saddhamma”nti.*

và thành tựu diệu pháp này.

*“Sādhāvuso”ti kho te bhikkhū
āyasmato sārīputtassa bhāsitaṃ
abhinanditvā anumoditvā
āyasmantaṃ sārīputtaṃ uttari
pañhaṃ apucchum –*

Lành thay, hiền giả!

Các vị tỷ-kheo ấy, sau khi hoan hỷ,
tín thọ lời nói Tôn giả Sārīputta, liền
hỏi thêm Tôn giả Sārīputta câu hỏi
như sau:

*“Siyā panāvuso, aññopi pariyāyo
yathā ariyasāvako sammādiṭṭhi
hoti, ujugatāssa diṭṭhi, dhamme
aveccappasādena samannāgato,
āgato imaṃ saddhamma”nti?*

Thưa hiền giả, có thể có pháp môn
nào khác, nhờ pháp môn này thánh
đệ tử có chánh tri kiến, có tri kiến
chánh trực, có lòng tin Pháp tuyệt
đối và thành tựu diệu pháp này?

*“Siyā, āvuso. Yato kho, āvuso,
ariyasāvako
āsavañca pajānāti,
āsavasamudayañca pajānāti,
āsavanirodhañca pajānāti,
āsavanirodhagāminiṃ paṭipadañca
pajānāti –
ettāvatāpi kho, āvuso, ariyasāvako
sammādiṭṭhi hoti, ujugatāssa diṭṭhi,
dhamme aveccappasādena
samannāgato, āgato imaṃ
saddhammaṃ.*

Chư hiền, có thể có. Chư hiền, khi
nào thánh đệ tử
biết rõ lậu hoặc,
biết rõ tập khởi của lậu hoặc,
biết rõ sự chấm dứt của lậu hoặc,
biết rõ con đường đưa đến sự
chấm dứt của lậu hoặc.
Chư hiền, khi đó thánh đệ tử có
chánh tri kiến, có tri kiến chánh
trực, có lòng tin Pháp tuyệt đối và
thành tựu diệu pháp này.

*Katamo panāvuso, āsavo,
katamo āsasamudayo,
katamo āsavanirodho,*

Chư hiền, thế nào là lậu hoặc,
thế nào là tập khởi của lậu hoặc,
thế nào là sự chấm dứt của lậu
hoặc,

*katamā āsavanirodhagāminī
paṭipadāti?*

thế nào là con đường đưa đến sự
chấm dứt của lậu hoặc?

*Tayome, āvuso, āsavā –
kāmāsavo,
bhavāsavo,
avijjāsavo.*

Chư hiền, có ba lậu hoặc này:
Dục lậu,
Hữu lậu,
Vô minh lậu.

Avijjāsamudayā āsavaśamudayo,

Từ tập khởi của Vô minh dẫn đến
tập khởi của Lậu hoặc;

avijjānirodhā āsavaśnirodho,

từ sự chấm dứt của Vô minh dẫn
đến sự chấm dứt của Lậu hoặc và
Bát Thánh Đạo này là con đường
đưa đến sự chấm dứt của Lậu
hoặc, ở đây gồm có:

*ayameva ariyo aṭṭhaṅgiko maggo
āsavaśnirodhagāminī paṭipadā,
seyyathidaṃ – sammādiṭṭhi...pe...
sammāsamādhī.*

Chánh Tri kiến,
Chánh Tư duy,
Chánh Ngữ,
Chánh Nghiệp,
Chánh Mạng,
Chánh Tinh tấn,
Chánh Niệm,
Chánh Định.

*“Yato kho, āvuso, ariyasāvako
evaṃ āsavaṃ pajānāti,
evaṃ āsavaśamudayaṃ pajānāti,*

Chư hiền, khi nào thánh đệ tử
biết rõ Lậu hoặc như vậy,
biết rõ tập khởi của Lậu hoặc như
vậy,

evaṃ āsavaśnirodhaṃ pajānāti,

biết rõ sự chấm dứt của Lậu hoặc
như vậy,

*evaṃ āsavaśnirodhagāminiṃ
paṭipadaṃ pajānāti,*

biết rõ con đường đưa đến sự
chấm dứt của Lậu hoặc như vậy,

*so sabbaso
rāgānusayaṃ pahāya,
paṭighānusayaṃ paṭivinodetvā,
‘asmīti diṭṭhimānānusayaṃ
samūhanitvā,
avijjaṃ pahāya
vijjaṃ uppādetvā,
diṭṭheva dhamme
dukkhassantakaro hoti –*

khi đó, vị ấy
đoạn trừ tất cả Tham tùy miên,
giải trừ Sân tùy miên,
nhổ tận gốc Kiến, Mạn tùy miên "Tôi
là",
đoạn trừ vô minh,
khiến minh khởi lên,
diệt tận khổ đau ngay trong hiện tại.

*ettāvatāpi kho, āvuso, ariyasāvako
sammādiṭṭhi hoti,
ujugatāssa diṭṭhi,
dhamme aveccappasādena
samannāgato,
āgato imaṃ saddhamma”nti.*

Chư hiền, như vậy thánh đệ tử
có chánh tri kiến,
có tri kiến chánh trực,
có lòng tin Pháp tuyệt đối
và thành tựu diệu pháp này.

Idamavocāyasmā sāriputto.

Tôn giả Sāriputta thuyết giảng như
vậy.

*Attamanā te bhikkhū āyasmato
sāriputtassa bhāsitaṃ
abhinanduntī.*

Các tỷ-kheo ấy hoan hỷ, tín thọ lời
giảng của Tôn giả Sāriputta.

(Majjhimanikāya)

(Kinh Trung Bộ, bài 9)

www.vietheravada.net

ĀHĀRASUTTA

KINH THỰC PHẨM

(điều kiện cho Thiện và Ác)

Sāvattthinidānaṃ .

Nhân duyên ở Sāvatti

*“Pañcannañca, bhikkhave,
nīvaraṇānaṃ sattannañca
bojhaṅgānaṃ āhārañca
anāhārañca desessāmi;
taṃ suṇātha.*

Ta sẽ giảng cho các người, này các tỷ-kheo, các điều kiện thuận và nghịch của năm triền cái cùng bảy giác chi.

Hãy lắng nghe.

*Ko ca, bhikkhave, āhāro
anuppannaṃ vā
kāmacchandaṃ uppādāya,*

- Cái gì là thực phẩm, này các tỷ-kheo, khiến cho dục tham chưa sanh được sanh khởi;

*uppannaṃ vā kāmacchandaṃ
bhīyyobhāvāya vepullāya?*

hay dục tham đã sanh được tăng trưởng lớn mạnh?

*Atthi, bhikkhave, subhanimittaṃ.
Tattha ayonisomanasikāra-
bahulikāro –
ayamāhāro anuppannaṃ vā
kāmacchandaṃ uppādāya,
uppannaṃ vā kāmacchandaṃ
bhīyyobhāvāya vepullāya.*

Này các tỷ-kheo, chính sự lưu ý sai cách trong mỹ tướng là thực phẩm

nuôi lớn dục tham chưa sanh được sanh khởi, hay dục tham đã sanh được tăng trưởng lớn mạnh.

*“Ko ca, bhikkhave, āhāro
anuppannaṃ vā
byāpādaṃ uppādāya,*

Cái gì là thực phẩm, này các tỷ-kheo, khiến cho sân tâm chưa sanh được sanh khởi;

*uppannaṃ vā byāpādaṃ
bhīyyobhāvāya vepullāya?*

hay sân tâm đã sanh được tăng trưởng lớn mạnh?

*Atthi, bhikkhave, paṭighanimittaṃ.
Tattha ayonisomanasikārabahulī-
kāro –*

Này các tỷ-kheo, chính sự lưu ý sai cách trong chướng ngại tướng là thực phẩm

*ayamāhāro anuppanassa vā
byāpādassa uppādāya,
uppanassa vā byāpādassa
bhiyyobhāvāya vepullāya.*

nuôi lớn sân tâm chưa sanh được
sanh khởi,
hay sân tâm đã sanh được tăng
trưởng lớn mạnh.

“Ko ca, bhikkhave, āhāro

Cái gì là thực phẩm, này các tỷ-
kheo,

*anuppanassa vā thīnamiddhassa
uppādāya,
uppanassa vā thīnamiddhassa
bhiyyobhāvāya vepullāya?*

khiến cho hôn thụy chưa sanh
được sanh khởi;
hay hôn thụy đã sanh được tăng
trưởng lớn mạnh?

*Atthi, bhikkhave, arati tandi
vijambhitā bhattasammado cetaso
ca līnattam. Tattha
ayonisomanasikārabahulīkāro –
ayamāhāro anuppanassa vā
thinamiddhassa uppādāya,*

Ở đây, do lưu ý sai cách mà tỷ-kheo
không hứng thú tu tập,
biếng nhác, chán nản, say cơm,
tâm uể oải,
chính cái này là thực phẩm
khiến cho hôn trầm thụy miên chưa
sanh được sanh khởi,
hay hôn trầm thụy miên đã sanh
được tăng trưởng lớn mạnh.

*uppanassa vā thinamiddhassa
bhiyyobhāvāya vepullāya.*

*“Ko ca, bhikkhave, āhāro
anuppanassa vā
uddhaccakukkuccassa uppādāya,*

Cái gì là thực phẩm, này các tỷ-
kheo,
khiến cho trạo hối chưa sanh được
sanh khởi;
hay trạo hối đã sanh được tăng
trưởng lớn mạnh?

*uppanassa vā uddhaccakuk-
kuccassa bhiyyobhāvāya
vepullāya?*

*Atthi, bhikkhave, cetaso
avūpasamo. Tattha
ayonisomanasikārabahulīkāro –
ayamāhāro anuppanassa vā
uddhaccakukkuccassa uppādāya,
uppanassa vā
uddhaccakukkuccassa
bhiyyobhāvāya vepullāya.*

Ở đây, này các tỷ-kheo do lưu ý sai
cách nên tâm không được chỉ tịnh.

Này các tỷ-kheo, đây chính là thực
phẩm khiến cho trạo hối chưa sanh
được sanh khởi,
hay trạo hối đã sanh được tăng
trưởng lớn mạnh.

*“Ko ca, bhikkhave, āhāro
anuppannāya vā vicikicchāya
uppādāya,
uppannāya vā vicikicchāya
bhīyyobhāvāya vepullāya?*

*Atthi, bhikkhave, vicikicchāṭṭhānīyā
dhammā. Tattha
ayonisomanasikārabahulīkāro –
ayamāhāro anuppannāya vā
vicikicchāya uppādāya,*

*uppannāya vā vicikicchāya
bhīyyobhāvāya vepullāya.*

*“Ko ca, bhikkhave, āhāro
anuppannassa vā
satisambojjhaṅgassa uppādāya,
uppannassa vā satisambojjhaṅ-
gassa bhāvanāya pāripūriyā?*

*Atthi, bhikkhave,
satisambojjhaṅgaṭṭhānīyā
dhammā. Tattha
yonisomanasikārabahulīkāro –
ayamāhāro anuppannassa vā
satisambojjhaṅgassa uppādāya,
uppannassa vā satisambojjhaṅ-
gassa bhāvanāya pāripūriyā.*

*“Ko ca, bhikkhave, āhāro
anuppannassa vā
dhammavicayasambojjhaṅgassa
uppādāya, uppannassa vā
dhammavicayasambojjhaṅgassa
bhāvanāya pāripūriyā?*

Cái gì là thực phẩm, này các tỷ-kheo, khiến cho nghi hoặc chưa sanh được sanh khởi; hay nghi hoặc đã sanh được tăng trưởng lớn mạnh?

Ở đây, này các tỷ-kheo do lưu ý sai cách khiến nảy sinh các nghi điếm hoang mang.

Đây chính là thực phẩm khiến cho nghi hoặc chưa sanh được sanh khởi, hay nghi hoặc đã sanh được tăng trưởng lớn mạnh.

- Cái gì là thực phẩm, này các tỷ-kheo, khiến cho Niệm giác chi chưa sanh được sanh khởi, hay Niệm giác chi đã sanh được tu tập, được làm cho viên mãn?

Ở đây, này các tỷ-kheo, chính sự lưu ý đúng cách trên các Niệm xứ là thực phẩm khiến cho Niệm giác chi chưa sanh được sanh khởi, hay Niệm giác chi đã sanh được tu tập, làm cho viên mãn.

Và này các tỷ-kheo, cái gì là thực phẩm khiến cho Trạch pháp giác chi chưa sanh được sanh khởi, hay Trạch pháp giác chi đã sanh được tu tập, được làm cho viên mãn?

*Atthi, bhikkhave, kusalākusalā
dhammā sāvajjānavajjā dhammā
hīnapañitā dhammā
kaṇhasukkasappaṭibhāgā
dhammā. Tattha
yonisomanasikārabahulīkāro –
ayamāhāro anuppannassa vā
dhammavicayasambojjhaṅgassa
uppādāya, uppannassa vā
dhammavicayasambojjhaṅgassa
bhāvanāya pāripūriyā.*

*“Ko ca, bhikkhave, āhāro
anuppannassa vā
vīriyasambojjhaṅgassa uppādāya,
uppannassa vā
vīriyasambojjhaṅgassa bhāvanāya
pāripūriyā?*

*Atthi, bhikkhave, ārambhadhātu
nikkamadhātu parakkamadhātu.
Tattha
yonisomanasikārabahulīkāro –
ayamāhāro anuppannassa vā
vīriyasambojjhaṅgassa uppādāya,
uppannassa vā
vīriyasambojjhaṅgassa bhāvanāya
pāripūriyā.*

*“Ko ca, bhikkhave, āhāro
anuppannassa vā
pīṭisambojjhaṅgassa uppādāya,
uppannassa vā
pīṭisambojjhaṅgassa bhāvanāya
pāripūriyā?*

Ở đây, nhờ lưu ý đúng cách trên các pháp thiện và bất thiện, có tội và không tội, các pháp thù thắng và hạ liệt, các hắc pháp và bạch pháp nên chính sự khéo lưu ý ấy trở thành thực phẩm khiến cho Trạch pháp giác chi chưa sanh được sanh khởi, hay Trạch pháp giác chi đã sanh được tu tập, được làm cho viên mãn.

Và này các tỷ-kheo, cái gì là thực phẩm khiến cho Tinh tấn giác chi chưa sanh được sanh khởi, hay Tinh tấn giác chi đã sanh được tu tập, được làm cho viên mãn?

Đó là những ấn tượng tích cực, năng động, kích thích tâm lý. Ở đây, này các tỷ-kheo nhờ sự như lý lưu ý (lưu ý đúng cách) trên những ấn tượng tích cực, năng động, kích thích tâm lý mà chính những ấn tượng ấy trở thành thực phẩm khiến cho Tinh tấn giác chi chưa sanh được sanh khởi, hay Tinh tấn giác chi đã sanh được tu tập, được làm cho viên mãn.

Và này các tỷ-kheo, cái gì là thực phẩm khiến cho Hỷ giác chi chưa sanh được sanh khởi,

hay Hỷ giác chi đã sanh được tu tập, được làm cho viên mãn?

*Atthi, bhikkhave,
pītisambojjhaṅgatthānīyā dhammā.
Tattha yonisomanasikāra-
bahulīkāro – ayamāhāro anuppan-
nassa vā pītisambojjhaṅgassa
uppādāya, uppannassa vā
pītisambojjhaṅgassa bhāvanāya
pāripūriyā.*

*“Ko ca, bhikkhave, āhāro
anuppannassa vā
passaddhisambojjhaṅgassa
uppādāya, uppannassa vā
passaddhisambojjhaṅgassa
bhāvanāya pāripūriyā?*

*Atthi, bhikkhave, kāyappassaddhi
cittappassaddhi.
Tattha yonisomanasikārabahu-
līkāro – ayamāhāro anuppannassa
vā passaddhisambojjhaṅgassa
uppādāya, uppannassa vā
passaddhisambojjhaṅgassa
bhāvanāya pāripūriyā.*

*“Ko ca, bhikkhave, āhāro
anuppannassa vā
samādhisambojjhaṅgassa
uppādāya, uppannassa vā
samādhisambojjhaṅgassa
bhāvanāya pāripūriyā?*

*Atthi, bhikkhave, samathanimittam
abyagganimittam. Tattha
yonisomanasikārabahulīkāro –
ayamāhāro anuppannassa vā
samādhisambojjhaṅgassa
uppādāya, uppannassa vā
samādhisambojjhaṅgassa
bhāvanāya pāripūriyā.*

Ở đây, này các tỳ-kheo chính sự lưu ý đúng cách trên những ấn tượng kích thích Hỷ giác chi được xem là thực phẩm khiến cho Hỷ giác chi chưa sanh được sanh khởi, hay hỷ giác chi đã sanh được tu tập, được làm cho viên mãn.

Và này các tỳ-kheo, cái gì là thực phẩm khiến cho Khinh an giác chi chưa sanh được sanh khởi, hay Khinh an giác chi đã sanh được tu tập, được làm cho viên mãn?

Ở đây, này các tỳ-kheo, nhờ như lý lưu ý (lưu ý đúng cách) mà có được thân khinh an và tâm khinh an. Chính sự khéo lưu ý này là thực phẩm khiến cho Khinh an giác chi chưa sanh được sanh khởi, hay Khinh an giác chi đã sanh được tu tập, được làm cho viên mãn.

Và này các tỳ-kheo, cái gì là thực phẩm khiến cho Định giác chi chưa sanh được sanh khởi, hay Định giác chi đã sanh được tu tập, được làm cho viên mãn?

Ở đây, này các tỳ-kheo, chính sự lưu ý đúng cách trên đề mục Chỉ Tịnh hay đối tượng gom tâm được xem là thực phẩm khiến cho Định giác chi chưa sanh được sanh khởi, hay Định giác chi đã sanh được tu tập, được làm cho viên mãn.

*“Ko ca, bhikkhave, āhāro
anuppannassa vā
upekkhāsambojjhaṅgassa
uppādāya, uppannassa vā
upekkhāsambojjhaṅgassa
bhāvanāya pāripūriyā?*

*Atthi, bhikkhave,
upekkhāsambojjhaṅgaṭṭhānīyā
dhammā. Tattha
yonisomanasikārabahulīkāro –
ayamāhāro anuppannassa vā
upekkhāsambojjhaṅgassa
uppādāya, uppannassa vā
upekkhāsambojjhaṅgassa
bhāvanāya pāripūriyā.*

*(Saṃyuttanikāya, Mahāvagga,
Bojjhaṅgasamyutta, Sācchavagga)*

Và này các tỳ-kheo, cái gì là thực phẩm khiến cho Xả giác chi chưa sanh được sanh khởi, hay Xả giác chi đã sanh được tu tập, được làm cho viên mãn?

Ở đây, này các tỳ-kheo, chính các ấn tượng kích thích Xả giác chi khi được lưu ý đúng cách sẽ là thực phẩm khiến cho Xả giác chi chưa sanh được sanh khởi, hay Xả giác chi đã sanh được tu tập, được làm cho viên mãn.

*(Tương Ưng Bộ, Tập V Thiên Đại
Phẩm, Chương Tương Ưng Giác Chi)*

PARISAVAGGASUTTA

“Dvemā, bhikkhave, parisā.
Katamā dve?

Uttānā ca parisā gambhīrā ca
parisā. Katamā ca, bhikkhave,
uttānā parisā?

Idha, bhikkhave, yassaṃ
parisāyaṃ bhikkhū uddhatā honti
unnaḷā
capalā
mukharā
vikiṇṇavācā
muṭṭhassatī
asampajānā
asamāhitā
vibbhantacittā
pākatindriyā.
Ayaṃ vuccati, bhikkhave, uttānā
parisā.

“Katamā ca, bhikkhave, gambhīrā
parisā?

Idha, bhikkhave, yassaṃ
parisāyaṃ bhikkhū
anuddhatā honti
anunnaḷā
acapalā
amukharā
avikiṇṇavācā
upaṭṭhitassatī
sampajānā
samāhitā
ekaggacittā
saṃvutindriyā.

PHẨM HỘI CHÚNG

Này các tỳ-kheo, có hai hạng hội
chúng này. Thế nào là hai?

Hội chúng nông cạn và hội chúng
thâm sâu. Và này các tỳ-kheo, thế
nào là hội chúng nông cạn?

Ở đây, này các tỳ-kheo, ở hội chúng
nào có các tỳ-kheo
tháo động,
kiêu căng,
lắm mồm lắm miệng,
lắm lời,
thất niệm,
không tỉnh giác,
không định tĩnh,
tâm tán loạn,
các căn thả lỏng.
Này các tỳ-kheo, đây gọi là hội
chúng nông cạn.

Và này các tỳ-kheo, thế nào là hội
chúng thâm sâu?

Ở đây, này các tỳ-kheo, ở hội chúng
nào có các tỳ-kheo,
không tháo động,
không kiêu căng,
không dao động,
không lắm mồm lắm miệng,
không lắm lời,
không thất niệm,
tỉnh giác,
có định tĩnh,
có nhất tâm,
có các căn được thu thúc.

*Ayaṃ vuccati, bhikkhave,
gambhīrā parisā. Imā kho,
bhikkhave, dve parisā.*

Này các tỳ-kheo, đây gọi là hội chúng thâm sâu. Này các tỳ-kheo, có hai hội chúng này.

*Etadaggaṃ, bhikkhave, imāsaṃ
dvinnaṃ parisānaṃ yadidaṃ
gambhīrā parisā”ti.*

Đứng đầu trong hai hội chúng này, này các tỳ-kheo, chính là hội chúng thâm sâu.

*“Dvemā, bhikkhave, parisā.
Katamā dve?*

Có hai hạng hội chúng này, này các tỳ-kheo. Thế nào là hai?

*Vaggā ca parisā samaggā ca
parisā.*

Hội chúng bất hòa và hội chúng hòa hợp.

*Katamā ca, bhikkhave, vaggā
parisā?*

Và này các tỳ-kheo, thế nào là hội chúng bất hòa?

*Idha, bhikkhave, yassaṃ
parisāyaṃ bhikkhū
bhaṇḍanaajātā
kalahajātā
vivādāpannā
aññamaññaṃ mukhasattīhi
vitudentā viharanti.
Ayaṃ vuccati, bhikkhave, vaggā
parisā.*

Ở đây, này các tỳ-kheo, ở hội chúng nào, các tỳ-kheo sống cạnh tranh, luận tranh, đấu tranh, đả thương nhau bằng binh khí miệng lưỡi, này các tỳ-kheo, đây gọi là hội chúng bất hòa.

*“Katamā ca, bhikkhave, samaggā
parisā?*

Và này các tỳ-kheo, thế nào là hội chúng hòa hợp?

*Idha, bhikkhave, yassaṃ
parisāyaṃ bhikkhū
samaggā
sammodamānā
avivadamānā
khīrodakībhūtā
aññamaññaṃ piyacakkhūhi
sampassantā viharanti.
Ayaṃ vuccati, bhikkhave,
samaggā parisā.*

Ở đây, này các tỳ-kheo, ở hội chúng nào, các tỳ-kheo hòa hợp, hòa kính, không có đấu tranh, hòa hợp như sữa với nước, sống nhìn nhau với cặp mắt từ ái, này các tỳ-kheo, đây gọi là hội chúng hòa hợp.

*Imā kho, bhikkhave, dve parisā.
Etadaggaṃ, bhikkhave, imāsaṃ
dvinnam parisānam yadidaṃ
samaggā parisā”ti.*

Đứng đầu trong hai hội chúng này, này các tỳ-kheo, chính là hội chúng hòa hợp.

*“Dvemā, bhikkhave, parisā.
Katamā dve?*

Có hai hạng hội chúng này, này các tỳ-kheo. Thế nào là hai?

*Anaggavatī ca parisā aggavatī ca
parisā.*

Hội chúng không thù thắng và hội chúng thù thắng.

*Katamā ca, bhikkhave, anaggavatī
parisā?*

Và này các tỳ-kheo, thế nào là hội chúng không thù thắng?

*Idha, bhikkhave, yassaṃ
parisāyaṃ therā bhikkhū
bāhulikā honti
sāthalikā,
okkamane pubbaṅgamā,
paviveke nikkhattadhurā,
na vīriyaṃ ārabhanti appattassa
pattiyā
anadhigatassa adhigamāya
asacchikatassa sacchikiriyāya.*

Ở đây, này các tỳ-kheo, ở hội chúng nào, các trưởng lão tỳ-kheo sống trong sự sung túc, lười biếng, dẫn đầu về đọa lạc, bỏ rơi gánh nặng sống viễn ly, không có gia sức tinh tấn để đạt đến những gì chưa đạt, để chúng được những gì chưa chúng, để ngộ được những gì chưa ngộ.

*Tesaṃ pacchimā janatā
diṭṭhānugatiṃ āpajjati. Sāpi hoti
bāhulikā
sāthalikā,
okkamane pubbaṅgamā,
paviveke nikkhattadhurā,
na vīriyaṃ ārabhati appattassa
pattiyā
anadhigatassa adhigamāya*

Còn lớp hậu tấn do đi theo quan điểm của tiền bối nên cũng sống trong sự sung túc, biếng nhác, dẫn đầu về đọa lạc, bỏ rơi gánh nặng sống viễn ly, không có gia sức tinh tấn để đạt được những gì chưa đạt, để chúng được những gì chưa chúng, để ngộ được những gì chưa ngộ.

*asacchikatassa sacchikiriyāya.
Ayaṃ vuccati, bhikkhave,
anaggavatī parisā.*

Này các tỳ-kheo, đây gọi là hội chúng không thù thắng.

*“Katamā ca, bhikkhave, aggavatī
parisā?*

*Idha, bhikkhave, yassaṃ
parisāyaṃ therā bhikkhū
na bāhulikā honti
na sāthalikā,
okkamane nikkhattadhurā,
paviveke pubbaṅgamā,
vīriyaṃ ārabhanti appattassa
pattiyā
anadhigatassa adhigamāya*

asacchikatassa sacchikiriyāya.

*Tesaṃ pacchimā janatā
ditthānugatiṃ āpajjati. Sāpi hoti na
bāhulikā*

*na sāthalikā,
okkamane nikkhattadhurā,
paviveke pubbaṅgamā,
vīriyaṃ ārabhati appattassa pattiyā*

anadhigatassa adhigamāya

asacchikatassa sacchikiriyāya.

*Ayaṃ vuccati, bhikkhave, aggavatī
parisā.*

Imā kho, bhikkhave, dve parisā.

*Etadaggaṃ, bhikkhave, imāsaṃ
dvinnamaṃ parisānaṃ yadidaṃ
aggavatī parisā”ti.*

Và này các tỳ-kheo, thế nào là hội chúng thù thắng?

Ở đây, này các tỳ-kheo, ở hội chúng nào, các trưởng lão tỳ-kheo không sống trong sự sung túc, không lười biếng, từ bỏ gánh nặng đọa lạc, dẫn đầu trong đời sống viễn ly, có ra sức tinh tấn để đạt đến những gì chưa đạt, để chúng được những gì chưa chúng, để ngộ được những gì chưa ngộ.

Còn lớp hậu tấn do đi theo quan điểm của tiền bối nên cũng không sống trong sự sung túc, không biếng nhác, từ bỏ gánh nặng đọa lạc, dẫn đầu trong đời sống viễn ly, có gia sức tinh tấn để đạt được những gì chưa đạt, để chúng được những gì chưa chúng, để ngộ được những gì chưa ngộ.

Này các tỳ-kheo, đây gọi là hội chúng thù thắng.

Này các tỳ-kheo đây là hai hội chúng

Đứng đầu trong hai hội chúng này, này các tỳ-kheo, chính là hội chúng thù thắng.

"Dvemā, bhikkhave, parisā.
Katamā dve?

Này các tỳ-kheo, có hai hội chúng này. Thế nào là hai?

Anariyā ca parisā ariyā ca parisā.

Hội chúng phi thánh và hội chúng thánh nhân.

Katamā ca, bhikkhave, anariyā
parisā?

Và này các tỳ-kheo, thế nào là hội chúng phi thánh?

Idha, bhikkhave, yassaṃ
parisāyaṃ bhikkhū 'idaṃ
dukkha'nti yathābhūtaṃ
nappajānanti, 'ayaṃ
dukkhasamudayo'ti yathābhūtaṃ
nappajānanti, 'ayaṃ
dukkhanirodho'ti yathābhūtaṃ
nappajānanti, 'ayaṃ
dukkhanirodhagāminī paṭipadā'ti
yathābhūtaṃ nappajānanti.
Ayaṃ vuccati, bhikkhave, anariyā
parisā.

Ở đây, này các tỳ-kheo, ở hội chúng nào, các tỳ-kheo không nhận biết chính xác: "Đây là khổ"; không nhận biết chính xác: "Đây là khổ tập"; không nhận biết chính xác: "Đây là khổ diệt"; không nhận biết chính xác: "Đây là con đường đưa đến khổ diệt".
Này các tỳ-kheo, đây gọi là hội chúng phi thánh.

"Katamā ca, bhikkhave, ariyā
parisā?

Và này các tỳ-kheo, thế nào là hội chúng thánh nhân?

Idha, bhikkhave, yassaṃ
parisāyaṃ bhikkhū
'idaṃ dukkha'nti yathābhūtaṃ
pajānanti,
'ayaṃ dukkhasamudayo'ti
yathābhūtaṃ pajānanti,
'ayaṃ dukkhanirodho'ti
yathābhūtaṃ pajānantti,
'ayaṃ dukkhanirodhagāminī
paṭipadā'ti yathābhūtaṃ pajānanti.
Ayaṃ vuccati, bhikkhave, ariyā
parisā.

Ở đây, này các tỳ-kheo, ở hội chúng nào, các tỳ-kheo như thật rõ biết: "Đây là khổ"; như thật rõ biết: "Đây là khổ tập"; như thật rõ biết: "Đây là khổ diệt"; như thật rõ biết: "Đây là con đường đưa đến khổ diệt".
Này các tỳ-kheo, đây gọi là hội chúng thánh nhân.

*Imā kho, bhikkhave, dve parisā.
Etadaggaṃ, bhikkhave, imāsaṃ
dvinnaṃ parisānaṃ yadidaṃ ariyā
parisā”ti.*

Đứng đầu trong hai hội chúng này,
này các tỳ-kheo, chính là hội chúng
thánh nhân.

*“Dvemā, bhikkhave, parisā.
Katamā dve?*

Này các tỳ-kheo, có hai hạng hội
chúng này. Thế nào là hai?

Parisākaṣaṭṭha ca parisāmaṇḍo ca.

Hội chúng cặn bã và hội chúng tinh
hoa.

*Katamo ca, bhikkhave,
parisākaṣaṭṭha?*

Và này các tỳ-kheo, thế nào là hội
chúng cặn bã?

*Idha, bhikkhave, yassaṃ
parisāyaṃ bhikkhū
chandāgatiṃ gacchanti,*

Ở đây, này các tỳ-kheo, ở hội chúng
nào, các tỳ-kheo
hành xử theo cách thiên vị vì
thương thích,

dosāgatiṃ gacchanti,

hành xử theo cách thiên vị vì ghét
bỏ,

*mohāgatiṃ gacchanti,
bhayāgatiṃ gacchanti.*

hành xử theo cách thiên vị vì si mê,
hành xử theo cách thiên vị vì sợ hãi,
này các tỳ-kheo, đây gọi là hội
chúng cặn bã.

*Ayaṃ vuccati, bhikkhave,
parisākaṣaṭṭha.*

*“Katamo ca, bhikkhave,
parisāmaṇḍo?*

Và này các tỳ-kheo, thế nào là hội
chúng tinh hoa?

*Idha, bhikkhave, yassaṃ
parisāyaṃ bhikkhū
na chandāgatiṃ gacchanti,*

Ở đây, này các tỳ-kheo, ở hội chúng
nào, các tỳ-kheo
không hành xử theo cách thiên vị vì
thương thích,

na dosāgatiṃ gacchanti,

không hành xử theo cách thiên vị vì
ghét bỏ,

na mohāgatiṃ gacchanti,

không hành xử theo cách thiên vị vì
si mê,

na bhayāgatiṃ gacchanti.

không hành xử theo cách thiên vị vì
sợ hãi,

*Ayaṃ vuccati, bhikkhave,
parisāmaṇḍo.*

này các tỳ-kheo, đây gọi là hội
chúng tinh hoa.

Imā kho, bhikkhave, dve parisā.

Này các tỳ-kheo đây là hai hội chúng.

*Etadaggaṃ, bhikkhave, imāsaṃ
dvinnāṃ parisānaṃ yadidaṃ
parisāmaṇḍo”ti.*

Đứng đầu trong hai hội chúng này, này các tỳ-kheo, chính là hội chúng tinh hoa.

*“Dvemā, bhikkhave, parisā.
Katamā dve?*

Này các tỳ-kheo, có hai hội chúng này. Thế nào là hai?

Okkācitavinītā parisā

Hội chúng được huấn luyện trong khoa trương, không được dạy phản biện và hội chúng được dạy phản biện, không được huấn luyện trong khoa trương.

no paṭipucchāvinītā,

*paṭipucchāvinītā parisā no
okkācitavinītā.*

*Katamā ca, bhikkhave,
okkācitavinītā parisā no
paṭipucchāvinītā?*

Và này các tỳ-kheo, thế nào là hội chúng được huấn luyện trong khoa trương, không được dạy phản biện?

*Idha, bhikkhave, yassaṃ
parisāyaṃ bhikkhū ye te suttantā
tathāgatabhāsītā gambhīrā
gambhīratthā lokuttarā
suññatāpaṭisaṃyuttā tesu
bhaññamānesu
na sussūsanti
na sotāṃ odahanti
na aññā cittaṃ upaṭṭhapenti*

Ở đây, này các tỳ-kheo, ở hội chúng nào, các tỳ-kheo đối với các kinh điển do Như Lai tuyên thuyết, thâm sâu, ý nghĩa sâu kín, siêu thế, liên hệ đến không, khi các kinh điển ấy được thuyết giảng, họ không khéo nghe, không lắng tai, không an trú tâm để hiểu biết chúng, không nghĩ rằng các pháp ấy cần phải thọ trì, cần phải học thuộc lòng.

*na ca te dhamme uggahetabbaṃ
pariyāpuṇitabbaṃ maññanti.*

*Ye pana te suttantā kavītā kāveyyā
cittakkharā cittabyañjanā bāhirakā
sāvakahāsītā tesu
bhaññamānesu*

*sussūsanti
sotaṃ odahanti
aññā cittaṃ upaṭṭhapenti,
te dhamme uggahetabbam
pariyāpuṇitabbam maññanti,*

*te ca taṃ dhammaṃ pariyāpuṇitvā
na ceva aññamaññaṃ
paṭipucchanti
na ca paṭivicaranti –*

‘idaṃ kathaṃ, imassa ko attho’ti?

*Te avivaṭaṅgeva na vivaranti,
anuttānīkakaṅkaṇa na uttānīkaronti,
anekavihitesu ca kaṅkhaṅhānīyesu
dhammesu kaṅkhaṃ na
paṭivinodenti.*

*Ayaṃ vuccati, bhikkhave,
okkācitavinītā parisā no
paṭipucchāvinītā.*

*‘Katamā ca, bhikkhave,
paṭipucchāvinītā parisā
nookkācitavinītā?’*

Nhưng đối với các kinh điển thi văn do thi sĩ làm ra, với các nguyên âm hoa mỹ, với các chi tiết hoa mỹ, các kinh thuộc ngoại giáo, được các đệ tử ngoại giáo nói lên, khi các kinh điển ấy được thuyết giảng, họ khéo nghe, họ lắng tai, họ an trú tâm để hiểu biết chúng, họ nghĩ rằng các pháp ấy cần phải thọ trì, cần phải học thuộc lòng.

Và sau khi học thuộc lòng các pháp ấy, họ không hỏi đi hỏi lại cùng nhau,

không có mở rộng ra để thảo luận với những câu hỏi như:

"Cái này là gì? Thế nào là ý nghĩa của cái này?"

Họ không phơi mở những vấn đề tồn nghi, không khai giải những gì kín khuất hóc búa, không giải tỏa các nghi điểm trong Chánh pháp.

Này các tỷ-kheo, đây gọi là hội chúng được huấn luyện trong khoa trương, không được dạy phản biện.

Và này các tỷ-kheo, thế nào là hội chúng được dạy phản biện, không được huấn luyện trong khoa trương?

*Idha, bhikkhave, yassaṃ
parisāyaṃ bhikkhū ye te suttantā
kavitā kāveyyā cittaḅkharā
cittabyañjanā bāhirakā
sāvakaḅhāsītā tesu
ḅhaññamānesu*

*na sussūsanti
na sotamaṃ odahanti
na aññā cittaṃ upaṭṭhapenti,*

*na ca te dhamme uggahetabbaṃ
pariyāpuṇitabbaṃ maññanti.*

*Ye pana te suttantā
tathāgatabhāsītā gambhīrā
gambhīratthā lokuttarā
suññatāpaṭisaṃyuttā tesu
ḅhaññamānesu
sussūsanti
sotamaṃ odahanti
aññā cittaṃ upaṭṭhapenti,
te ca dhamme uggahetabbaṃ
pariyāpuṇitabbaṃ maññanti.*

*Te taṃ dhammaṃ pariyāpuṇitvā
aññamaññaṃ paṭipucchanti
paṭivīcaranti – ‘idaṃ kathaṃ,
imassa ko attho’ti?*

*Te avivaṭaṅceva vivaranti,
anuttānīkatakāṅca uttānīkaronti,
anekavihītesu ca kaṅkhaṅṭhānīyesu
dhammesu kaṅkhaṃ paṭivīnodenti.*

Ở đây, này các tỳ-kheo, ở hội chúng nào, các tỳ-kheo đối với các kinh điển thi văn do thi sĩ làm ra, với các chi tiết hoa mỹ, với các phụ âm hoa mỹ, các kinh thuộc ngoại giáo, được các đệ tử ngoại giáo nói lên, khi các kinh điển ấy được thuyết giảng, họ không khéo nghe, họ không lắng tai, họ không an trú tâm để hiểu biết chúng, họ không nghĩ rằng các pháp ấy cần phải thọ trì, cần phải học thuộc lòng.

Nhưng đối với các kinh điển do Như Lai tuyên thuyết, thâm sâu, ý nghĩa sâu kín, siêu thế, liên hệ đến không, khi các kinh điển ấy được thuyết giảng, họ khéo nghe, lắng tai, họ an trú tâm để hiểu biết chúng, họ nghĩ rằng các pháp ấy cần phải thọ trì, cần phải học thuộc lòng.

Và sau khi học thuộc lòng các pháp ấy, họ hỏi đi hỏi lại cùng nhau, họ mở rộng ra để thảo luận với những câu hỏi như sau: "Cái này là gì? Thế nào là ý nghĩa của cái này?" Họ phơi mở những vấn đề tồn nghi, khai giải những gì kín khuất hóc búa, giải tỏa các nghi điểm trong Chánh pháp.

*Ayaṃ vuccati, bhikkhave,
paṭipucchāvinītā parisā
nookkācitavinītā. Imā kho,
bhikkhave, dve parisā.*

Này các tỳ-kheo, đây gọi là hội chúng được huấn luyện phản biện, không được huấn luyện trong khoa trương.

*Etadaggaṃ, bhikkhave, imāsaṃ
dvinnaṃ parisānaṃ yadidaṃ
paṭipucchāvinītā parisā
nookkācitavinītā”ti.*

Đứng đầu trong hai hội chúng này, này các tỳ-kheo, chính là hội chúng được huấn luyện phản biện, không được huấn luyện trong khoa trương.

*“Dvemā, bhikkhave, parisā.
Katamā dve?*

Này các tỳ-kheo, có hai hạng hội chúng này. Thế nào là hai?

*Āmisagaru parisā no
saddhammagaru, saddhammagaru
parisā no āmisagaru.*

Hội chúng coi trọng tài vật, không coi trọng chánh pháp và hội chúng coi trọng chánh pháp, không coi trọng tài vật.

*Katamā ca, bhikkhave, āmisagaru
parisā no saddhammagaru?*

Và này các tỳ-kheo, thế nào là hội chúng coi trọng tài vật, không coi trọng chánh pháp?

*Idha, bhikkhave, yassaṃ
parisāyaṃ bhikkhū gihīnaṃ
odāvasanānaṃ sammukhā
aññamaññassa vaṇṇaṃ bhāsanti –*

Ở đây, này các tỳ-kheo, ở hội chúng nào, các tỳ-kheo trước mặt các bạch y cư sĩ, khen mình chê người như sau:

*‘asuko bhikkhu
ubhatobhāgavimutto,*

"tỳ-kheo này là bậc câu phần giải thoát,

*asuko paññāvimutto,
asuko kāyasakkhī,
asuko ditṭhippatto,
asuko saddhāvimutto,
asuko dhammānusārī,
asuko saddhānusārī,
asuko sīlavā kalyāṇadhammo,*

tỳ-kheo này là bậc tuệ giải thoát, tỳ-kheo này là bậc Thân chứng, tỳ-kheo này là bậc Kiến chí, tỳ-kheo này là bậc Tín giải thoát, tỳ-kheo này là bậc Tùy pháp hành, tỳ-kheo này là bậc Tùy tín hành, tỳ-kheo này là bậc có giới hạnh, theo thiện pháp,

asuko dussīlo pāpadhammo”ti.

tỳ-kheo này là kẻ Ác giới, theo Ác pháp".

*Te tena lābhaṃ labhanti.
Te taṃ lābhaṃ labhitvā
gathitā
mucchitā
ajjhoppānā
anādinavadassāvino
anissaraṇapaññā
paribhuñjanti.*

Do vậy, họ có được các tài lộc.
Sau khi được các tài lộc,
bị trói buộc,
mê say,
đắm trước,
không thấy các sự nguy hại,
không hiểu rõ sự giải thoát khỏi các
tài lộc ấy.

*Ayaṃ vuccati, bhikkhave,
āmisagaru parisā no
saddhammagaru.*

Này các tỳ-kheo, đây gọi là hội
chúng coi trọng tài vật, không coi
trọng chánh pháp.

*“Katamā ca, bhikkhave,
saddhammagaru parisā
noāmisagaru?”*

Và này các tỳ-kheo, thế nào là hội
chúng coi trọng chánh pháp, không
coi trọng tài vật?

*Idha, bhikkhave, yassaṃ
parisāyaṃ bhikkhū gihīnaṃ
odāvasanānaṃ sammukhā
aññamaññassa vaṇṇaṃ na
bhāsanti – ...*

Ở đây, này các tỳ-kheo, ở hội chúng
nào, các tỳ-kheo trước mặt các
bạch y cư sĩ, không khen chê ai là
thánh nhân hay ác giới...

*Te tena lābhaṃ labhanti.
Te taṃ lābhaṃ labhitvā
agathitā
amucchitā
anajjhosannā
ādinavadassāvino nissaraṇapaññā
paribhuñjanti.*

Nếu do vậy, họ có được các tài lộc
và sử dụng các tài lộc ấy, họ cũng
không bị trói buộc,
không bị mê say,
không đắm trước,
thấy các sự nguy hại, hiểu rõ sự giải
thoát khỏi các lợi dưỡng ấy.

*Ayaṃ vuccati, bhikkhave,
saddhammagaru parisā
noāmisagaru.*

Này các tỳ-kheo, đây gọi là hội
chúng coi trọng chánh pháp, không
coi trọng tài vật.

*Imā kho, bhikkhave, dve parisā.
Etadaggaṃ, bhikkhave, imāsaṃ
dvinnaṃ parisānaṃ yadidaṃ
saddhammagaru parisā
noāmisagarū”ti.*

Đứng đầu trong hai hội chúng này,
này các tỳ-kheo, chính là hội chúng
coi trọng chánh pháp, không coi
trọng tài vật.

*“Dvemā, bhikkhave, parisā.
Katamā dve?*

Này các tỳ-kheo, có hai hạng hội chúng này.
Thế nào là hai?

*Visamā ca parisā samā ca parisā.
Katamā ca, bhikkhave, visamā
parisā?*

Hội chúng không đồng đẳng và hội chúng đồng đẳng. Và này các tỳ-kheo, thế nào là hội chúng không đồng đẳng?

*Idha, bhikkhave, yassaṃ
parisāyaṃ*

Ở đây, này các tỳ-kheo, ở hội chúng nào,

*adhammakammāni pavattanti
dhammakammāni nappavattanti,*

Làm toàn các chuyện phi pháp, không thực hiện những gì đúng pháp,

*avinayakammāni pavattanti
vinayakammāni nappavattanti,*

Làm toàn những chuyện trái luật, không thực hiện những gì đúng luật,

*adhammakammāni dippanti
dhammakammāni na dippanti,*

Chỉ phát huy những chuyện phi pháp, không phát huy những chuyện đúng pháp

*avinayakammāni dippanti
vinayakammāni na dippanti.*

Chỉ phát huy những chuyện trái luật, không phát huy những chuyện đúng luật.

*Ayaṃ vuccati, bhikkhave, visamā
parisā.*

Này các tỳ-kheo, đây gọi là hội chúng không đồng đẳng.

*“Katamā ca, bhikkhave, samā
parisā?*

Và này các tỳ-kheo, thế nào là hội chúng đồng đẳng?

*Idha, bhikkhave, yassaṃ
parisāyaṃ dhammakammāni
pavattanti adhammakammāni
nappavattanti,*

Ở đây, này các tỳ-kheo, ở hội chúng nào, làm toàn các chuyện đúng pháp, không thực hiện những gì phi pháp,

*vinayakammāni pavattanti
avinayakammāni nappavattanti,
dhammakammāni dippanti
adhammakammāni na dippanti,
vinayakammāni dippanti
avinayakammāni na dippanti.*

Làm toàn những chuyện đúng luật,
không thực hiện những gì sai luật,
Chỉ phát huy những chuyện đúng
pháp, không phát huy những
chuyện sai pháp
Chỉ phát huy những chuyện đúng
luật, không phát huy những chuyện
sai luật.

*Ayaṃ vuccati, bhikkhave, samā
parisā.*

Này các tỳ-kheo, đây gọi là hội
chúng đồng đẳng.

*Imā kho, bhikkhave, dve parisā.
Etadaggaṃ, bhikkhave, imāsaṃ
dvinnaṃ parisānaṃ yadidaṃ samā
parisā”ti.*

Đứng đầu trong hai hội chúng này,
này các tỳ-kheo, chính là hội chúng
đồng đẳng.

*“Dvemā, bhikkhave, parisā.
Katamā dve?*

Này các tỳ-kheo, có hai hạng hội
chúng này. Thế nào là hai?

*Adhammikā ca parisā dhammikā
ca parisā...pe...*

Hội chúng phi pháp và hội chúng
đúng pháp.

*imā kho, bhikkhave, dve parisā.
Etadaggaṃ, bhikkhave, imāsaṃ
dvinnaṃ parisānaṃ yadidaṃ
dhammikā parisā”ti.*

Đứng đầu trong hai hội chúng này,
này các tỳ-kheo, chính là hội chúng
đúng pháp.

*“Dvemā, bhikkhave, parisā.
Katamā dve?*

Này các tỳ-kheo, có hai hạng hội
chúng này. Thế nào là hai?

*Adhammavādinī ca parisā
dhammavādinī ca parisā.*

Hội chúng thuyết phi pháp và hội
chúng thuyết đúng pháp.

*Katamā ca, bhikkhave,
adhammavādinī parisā? Idha,
bhikkhave, yassaṃ parisāyaṃ
bhikkhū adhikaraṇaṃ ādiyanti
dhammikaṃ vā adhammikaṃ vā.*

Và này các tỳ-kheo, thế nào là hội
chúng thuyết phi pháp? Ở đây, này
các tỳ-kheo, ở hội chúng nào, các
tỳ-kheo khởi sự tranh tụng hợp
pháp hay phi pháp.

*Te taṃ adhikaraṇaṃ ādiyivā na
ceva aññamaññaṃ saññāpentī*

Sau khi khởi lên sự tranh tụng ấy,
họ không liên lạc nhau và không tìm
cách liên lạc nhau,

na ca saññattiṃ upagacchantī,

họ không hòa giải cùng nhau và
không tìm cách đi đến hòa giải.

*na ca nijjhāpentī na ca nijjhattiṃ
upagacchantī.*

Họ cương quyết không liên lạc
nhau,

*Te asaññattibalā anijjhattibalā
appaṭinissaggamantino tameva
adhikaraṇaṃ thāmasā parāmāsā
abhinivissa voharanti –*

họ cương quyết không hòa giải với
nhau,

*‘idameva saccaṃ
moghamañña’ntī.*

họ không từ bỏ tranh tụng ấy,
họ giữ mãi mối xung đột ấy, cố
chấp, ngoan cố và tuyên bố:
"Chỉ có đây mới là sự thật, ngoài ra
là hư ngụy".

*Ayaṃ vuccatī, bhikkhave,
adhammavādinī parisā.*

Này các tỳ-kheo, đây là hội chúng
thuyết phi pháp.

*“Katamā ca, bhikkhave,
dhammavādinī parisā?*

Và này các tỳ-kheo, thế nào là hội
chúng thuyết đúng pháp?

*Idha, bhikkhave, yassaṃ
parisāyaṃ bhikkhū adhikaraṇaṃ
ādiyanti dhammikaṃ vā
adhammikaṃ vā.*

Ở đây, này các tỳ-kheo, ở hội chúng
nào, các tỳ-kheo khởi lên sự tranh
tụng hợp pháp hay phi pháp.

*Te taṃ adhikaraṇaṃ ādiyivā
aññamaññaṃ saññāpentī ceva
saññattiñca upagacchantī,*

Sau khi khởi lên sự tranh tụng ấy,
họ liên lạc nhau và nỗ lực nối kết
nhau,

*nijjhāpentī ceva nijjhattiñca
upagacchantī.*

hòa giải cùng nhau để cùng tìm
cách đi đến hòa giải.

*Te saññattibalā nijjhattibalā
paṭinissaggamantino,
na tameva adhikaraṇaṃ thāmasā
parāmāsā abhinivissa voharanti –
‘idameva saccaṃ
moghamañña’nti.*

Họ mạnh dạng liên lạc nhau và
mạnh dạng hòa giải với nhau,
họ từ bỏ mỗi xung đột ấy,
họ không giữ hoài mỗi xung đột ấy,
không cố chấp, không ngoan cố,
không nguy biện đây đúng kia sai.

*Ayaṃ vuccati, bhikkhave,
dhammavādinī parisā.*

Này các tỷ-kheo, đây là hội chúng
thuyết đúng pháp.

*Etadaggaṃ, bhikkhave, imāsaṃ
dvinnaṃ parisānaṃ yadidaṃ
dhammavādinī parisā”ti.*

Đứng đầu trong hai hội chúng này,
này các tỷ-kheo, chính là hội chúng
thuyết đúng pháp.

*(Aṅguttaranikāya, Dukanipātapāli,
Parisavagga)*

*(Tăng Chi Bộ, Chương Hai Pháp,
Phẩm Hội Chúng)*

PAṬHAMAMAHAÑĀMASUTTA

KINH TU ĐÚNG THÌ KHÔNG SỢ
CHẾT

Evam me sutam –

Như vậy tôi nghe.

*ekam samayaṃ bhagavā sakkesu
vihāraṭi kapilavatthusmiṃ
nigrodhārāme.*

Một thời Thế Tôn trú giữa dân chúng Sakka, tại *Kapilavatthu*, khu vườn *Nigrodha*.

*Atha kho mahānāmo sakko yena
bhagavā tenupasaṅkami;
upasaṅkamitvā bhagavantam
abhivādetvā ekamantaṃ nisīdi.
Ekamantaṃ nisinno kho mahānāmo
sakko bhagavantam etadavoca –*

Rồi họ Thích *Mahānāma* đi đến Thế Tôn; sau khi đến, đánh lễ Thế Tôn rồi ngồi xuống một bên.

Ngồi một bên, họ Thích *Mahānāma* bạch Thế Tôn:

*“idaṃ, bhante, kapilavatthu
iddhañceva phītañca bāhujaññaṃ
ākiṇṇamanussaṃ
sambādhabyūhaṃ.*

- *Kapilavatthu* này, bạch Thế Tôn, là phồn vinh, phú cường, dân cư đông đúc, quần chúng khắp nơi chen chúc, chật hẹp.

*So khvāhaṃ, bhante, bhagavantam
vā payirupāsivā manobhāvanīye vā
bhikkhū sāyanhasamayaṃ
kapilavatthum pavisanto;
bhantenapi hatthinā samāgacchāmi;
bhantenapi assena samāgacchāmi;
bhantenapi rathena samāgacchāmi;
bhantenapi sakaṭena
samāgacchāmi;
bhantenapi purisena samāgacchāmi.*

Bạch Thế Tôn, sau khi con hầu hạ Thế Tôn hay các tỷ-kheo đáng kính, vào buổi chiều, con đi vào *Kapilavatthu*, con gặp con voi chạy cuồng; con gặp con ngựa chạy cuồng; con gặp người chạy cuồng; con gặp cỗ xe lớn chạy cuồng; con gặp cỗ xe nhỏ chạy cuồng.

*Tassa mayhaṃ, bhante, tasmim
samaye mussateva bhagavantam
ārabbha sati,
mussati dhammaṃ ārabbha sati,
mussati saṅghaṃ ārabbha sati.*

Ngay lúc ấy, bạch Thế Tôn, con quên nghĩ đến Phật,

con quên nghĩ đến Pháp, con quên nghĩ đến chúng Tăng.

*Tassa mayhaṃ, bhante, evaṃ hoti –
‘imamhi cāhaṃ samaye kālaṃ
kareyyaṃ, kā mayhaṃ gati, ko
abhisamparāyo’”ti?*

*“Mā bhāyi, mahānāma, mā bhāyi,
mahānāma!*

*Apāpakaṃ te maraṇaṃ bhavissati
apāpikā kālaṃkiriya.*

*Yassa kassaci, mahānāma,
dīgharattaṃ
saddhāparibhāviṭaṃ cittaṃ
sīlaparibhāviṭaṃ cittaṃ
sutaparibhāviṭaṃ cittaṃ
cāgaparibhāviṭaṃ cittaṃ
paññāparibhāviṭaṃ cittaṃ,*

*tassa yo hi khvāyaṃ kāyo rūpī
cātumahābhūtika
mātāpettikasambhavo
odanakummāsūpacayo
aniccucchādanaparimaddanabheda
na-viddhaṃsanadhammo.*

*Taṃ idheva kākā vā khādanti gijjhā
vā khādanti kulalā vā khādanti
sunakhā vā khādanti siṅgālā vā
khādanti vividhā vā pāṇakajātā
khādanti;
yañca khvassa cittaṃ dīgharattaṃ
saddhāparibhāviṭaṃ...pe...*

Rồi bạch Thế Tôn, con suy nghĩ
như sau:
"Nếu lúc ấy con mệnh chung,
thì con sẽ tái sinh về đâu,
tương lai con sẽ thế nào?"

Chớ có sợ, này *Mahānāma* !
Chớ có sợ, này *Mahānāma* !

Cái chết của người không phải
là chuyện xấu.
Việc người ra đi lúc đó không có
gì đáng sợ.

Này *Mahānāma*, với ai đã lâu
ngày
tâm tu tập trọn vẹn về tín,
tâm tu tập trọn vẹn về giới,
tâm tu tập trọn vẹn về sở vãng,
tâm tu tập trọn vẹn về thí xả,
tâm tu tập trọn vẹn về trí tuệ;

Với người ấy, dầu thân có sắc
này,
do bốn đại hợp thành,
do cha mẹ sanh,
do cơm cháo nuôi dưỡng,
có bị vô thường băng hoại,
phân hủy, tan nát, tiêu tán;

dầu cho thân này ở đây bị quạ
ăn, chim kên ăn, chim ưng ăn,
chó ăn, hay giả-can ăn, hay bắt
cứ loại chúng sanh nào khác
ăn;
nhưng nếu tâm của vị ấy được
lâu ngày tu tập trọn vẹn về tín,
tu tập trọn vẹn về giới,
tu tập trọn vẹn về sở vãng,
tu tập trọn vẹn về thí xả,

*paññāparibhāvitam taṃ uddhagāmi
hoti visesagāmi.*

tu tập trọn vẹn về trí tuệ, thời
tâm của vị ấy vẫn hướng
thượng, đi đến thù thắng.

*“Seyyathāpi, mahānāma, puriso
sappikumbham vā telakumbham vā
gambhīraṃ udakarahadaṃ ogāhitvā
bhindeyya.*

Ví như, này *Mahānāma*, một
người nhận chìm một ghè sữa
bơ, hay một ghè dầu vào trong
một hồ nước sâu và đập bể ghè
ấy.

*Tatra yā assa sakkharā vā kaṭhalā
vā sā adhogāmī assa,
yañca khvassa tatra sappi vā telaṃ
vā taṃ uddhagāmi assa visesagāmi.*

Ở đây, các mảnh ghè hay mảnh
vụn chìm xuống nước;
nhưng sữa, bơ hay dầu thì nổi
lên, trôi lên trên.

*Evameva kho, mahānāma, yassa
kassaci dīgharattaṃ
saddhāparibhāvitam cittaṃ...pe...*

Cũng vậy, này *Mahānāma*, với
ai đã lâu ngày,
tâm được tu tập trọn vẹn về tín,
tâm được tu tập trọn vẹn về
giới,
tâm được tu tập trọn vẹn về sở
văn,
tâm được tu tập trọn vẹn về thí
xả,
tâm được tu tập trọn vẹn về trí
tuệ;

paññāparibhāvitam cittaṃ

*tassa yo hi khvāyaṃ kāyo rūpī
cātumahābhūtikō
mātāpettikasambhavo
odanakummāsūpacayo
aniccucchādanaparimaddanabheda
na-viddhamśanadhammo taṃ
idheva kākā vā khādanti gijjhā vā
khādanti kulalā vā khādanti sunakhā
vā khādanti siṅgālā vā khādanti
vividhā vā pāṇakajātā khādanti;*

Với người ấy, thân có sắc này,
do bốn đại hợp thành,
do cha mẹ sanh,
do cơm cháo nuôi dưỡng,
có bị vô thường phá hoại, phần
toái, đoạn tuyệt, sự chấm dứt;
dầu cho thân này ở đây bị quạ
ăn, chim kên ăn, chim ưng ăn,
chó ăn, giả-can ăn hay các sanh
loại sai khác ăn;

*yañca khvassa cittaṃ dīgharattaṃ
saddhāparibhāvitam...pe...*

nhưng nếu tâm của vị ấy được
lâu ngày tu tập trọn vẹn về tín,
tu tập trọn vẹn về giới,
tu tập trọn vẹn về sở văn,
tu tập trọn vẹn về thí xả,
tu tập trọn vẹn về trí tuệ;
thời tâm của vị ấy thượng
thặng, đi đến thù thắng.

*paññāparibhāvitam taṃ uddhagāmi
hoti visesagāmi.*

*Tuyhaṃ kho pana, mahānāma,
dīgharattaṃ saddhāparibhāvitam
cittaṃ...pe...*

Này *Mahānāma*, đã lâu ngày
tâm người được tu tập trọn vẹn
về tín,
được tu tập trọn vẹn về giới,
được tu tập trọn vẹn về sở văn,
được tu tập trọn vẹn về thí xả,
được tu tập trọn vẹn về trí tuệ.

paññāparibhāvitam cittaṃ.

*Mā bhāyi, mahānāma, mā bhāyi,
mahānāma!
Apāpakaṃ te maraṇaṃ bhavissati,*

Chớ có sợ, này *Mahānāma*,
chớ có sợ, này *Mahānāma*,
Cái chết của người không phải
là chuyện xấu.

apāpikā kālaṃkiriya”ti.

Việc người ra đi lúc đó không có
gì đáng sợ.

(Samyuttanikaya)

*(Kinh Tương Ưng, Tương Ưng Dự
Lưu)*

GILĀNASUTTA

KINH HỘ NIỆM NGƯỜI CẬN TỬ

Ekam samayaṃ bhagavā sakkesu viharati kapilavatthusmiṃ nigrodhārāme.

Một thời, Thế Tôn trú ở giữa dân chúng họ Thích, tại *Kapilavatthu*, khu vườn các cây bàng.

Tena kho pana samayena sambahulā bhikkhū bhagavato cīvarakammaṃ karonti – “niṭṭhitacīvaro bhagavā temāsaccayena cārikaṃ pakkamissatī”ti.

Lúc bấy giờ, nhiều tỳ-kheo đang làm y cho Thế Tôn, nghĩ rằng khi y làm xong, Thế Tôn sau ba tháng sẽ đi du hành.

Assosi kho mahānāmo sakko – “sambahulā kira bhikkhū bhagavato cīvarakammaṃ karonti – ‘niṭṭhitacīvaro bhagavā temāsaccayena cārikaṃ pakkamissatī’”ti .

Họ Thích *Mahānāma* được nghe: "Nhiều tỳ-kheo đang làm y cho Thế Tôn và họ nghĩ rằng: "Khi y làm xong, ba tháng nữa Thế Tôn sẽ đi du hóa".

Atha kho mahānāmo sakko yena bhagavā tenupasaṅkami; upasaṅkamtivā bhagavantam abhivādetvā ekamantaṃ nisīdi. Ekamantaṃ nisinno kho mahānāmo sakko bhagavantam etadavoca –

Rồi họ Thích *Mahānāma* đi đến Thế Tôn; sau khi đến, đánh lễ Thế Tôn rồi ngồi xuống một bên.

Ngồi một bên, họ Thích *Mahānāma* bạch Thế Tôn:

“sutametaṃ, bhante – ‘sambahulā kira bhikkhū bhagavato cīvarakammaṃ karonti – niṭṭhitacīvaro bhagavā temāsaccayena cārikaṃ pakkamissatī’”ti.

- Bạch Thế Tôn, con được nghe nhiều tỳ-kheo đang làm y cho Thế Tôn và họ nghĩ rằng: "Sau khi y làm xong, ba tháng nữa Thế Tôn sẽ đi du hóa".

*Na kho netam, bhante, bhagavato
sammukhā sutam sammukhā
paṭiggahitam sappañña
upāsakena sappañño upāsako
ābādhiko dukkhito bāḥagilāno
ovaditabbo”ti.*

Chúng con chưa được trực tiếp nghe từ Thế Tôn, trực tiếp thọ trì từ Thế Tôn điều này.

Bạch Thế Tôn, một cư sĩ có trí bị bệnh, đau đớn, bị trọng bệnh, cần phải được một cư sĩ có trí giáo giới như thế nào?

*“Sappañña mahānāma,
upāsakena sappañño upāsako
ābādhiko dukkhito bāḥagilāno
catūhi assāsanīyehi dhammehi
assāsetabbo –*

- Nay *Mahānāma*, một cư sĩ có trí bị bệnh, đau đớn, bị trọng bệnh, cần phải được an ủi với bốn pháp an ủi như sau:

*‘assāsatāyasmā – atthāyasmato
buddhe aveccappasādo itipi so
bhagavā...pe...*

Tôn giả hãy yên tâm, với lòng tịnh tín bất động của Tôn giả đối với đức Phật:

*satthā devamanussānam buddho
bhagavāti .*

"Đây là bậc Ứng Cúng... Phật, Thế Tôn".

*Assāsatāyasmā – atthāyasmato
dhamme...pe...*

Tôn giả hãy yên tâm, với lòng tịnh tín bất động của người đối với Pháp...

saṅghe...pe...

Tôn giả hãy yên tâm, với lòng tịnh tín bất động của của người đối với chúng Tăng...

*ariyakantāni sīlāni
akhaṇḍāni...pe...
samādhisaṃvattanikānī”ti.*

Tôn giả hãy yên tâm, với các giới của người được các bậc thánh ái kính... đưa đến Thiên định.

*“Sappañña mahānāma,
upāsakena sappañño upāsako
ābādhiko dukkhito bāḥagilāno
imehi catūhi assāsanīyehi
dhammehi assāsetvā evamassa
vacanīyo*

Một cư sĩ có trí bị bệnh, đau đớn, bị trọng bệnh, nay *Mahānāma*, phải được một cư sĩ có trí giáo giới với bốn pháp an ủi này. Cần phải nói như vậy.

– ‘*atthāyasmato mātāpitūsu
apekkhā’ti?*

*So ce evaṃ vadeyya – ‘atthi me
mātāpitūsu apekkhā’ti, so
evamassa vacanīyo*

– ‘*āyasmā kho māriso
maraṇadhammo.*

*Sace pāyasmā mātāpitūsu
apekkhaṃ karissati, marissateva;
no ce pāyasmā mātāpitūsu
apekkhaṃ karissati, marissateva.*

*Sādhāyasmā, yā te mātāpitūsu
apekkhā taṃ pajahā’ti.*

“*So ce evaṃ vadeyya – ‘yā me
mātāpitūsu apekkhā sā pahīnā’ti,
so evamassa vacanīyo – ‘atthi
panāyasmato puttadāresu
apekkhā’ti?*

*So ce evaṃ vadeyya – ‘atthi me
puttadāresu apekkhā’ti, so
evamassa vacanīyo –*

*‘āyasmā kho māriso
maraṇadhammo. Sace pāyasmā
puttadāresu apekkhaṃ karissati,
marissateva; no ce pāyasmā
puttadāresu apekkhaṃ karissati,
marissateva.*

*Sādhāyasmā, yā te puttadāresu
apekkhā taṃ pajahā’ti.*

Tôn giả ấy có lòng thương nhớ cha mẹ.

Nếu vị ấy nói: "Tôi còn có lòng thương nhớ cha mẹ",
thì nên nói với vị ấy như sau:

"Thưa Tôn giả, ông thế nào cũng phải chết.

Dẫu Tôn giả có lòng thương nhớ cha mẹ, người cũng sẽ chết.

Dẫu Tôn giả không có lòng thương nhớ cha mẹ, Người cũng sẽ chết.

Vậy tốt hơn là Tôn giả hãy từ bỏ lòng thương nhớ đối với cha mẹ của ông".

Nếu vị ấy cho biết đã nguôi ngoai lòng thương nhớ cha mẹ thì người cư sĩ trợ niệm phải hỏi đương sự xem có lòng quyến luyến vợ con hay không?"

Nếu đương sự cho biết đang có lòng quyến luyến vợ con thì người cư sĩ trợ niệm phải nói với đương sự như sau:

"Trước sau gì ông cũng chết, dẫu ông có lòng quyến luyến vợ con hay không.

Như vậy tốt nhất ông nên buông bỏ lòng quyến luyến vợ con.

“So ce evaṃ vadeyya – ‘yā me puttadāresu apekkhā sā pahīnā’ti, so evamassa vacanīyo –

‘atthi panāyasmato mānusakesu pañcasu kāmagaṇesu apekkhā’ti?

So ce evaṃ vadeyya – ‘atthi me mānusakesu pañcasu kāmagaṇesu apekkhā’ti, so evamassa vacanīyo –

‘mānusakehi kho, āvuso, kāmehi dibbā kāmā abhikkantatarā ca pañītatārā ca.

Sādhāyasmā, mānusakehi kāmehi cittaṃ vuṭṭhāpetvā cātumahārājikesu devesu cittaṃ adhimocēhī”ti.

“So ce evaṃ vadeyya – ‘mānusakehi me kāmehi cittaṃ vuṭṭhitāṃ, cātumahārājikesu devesu cittaṃ adhimocita’nti, so evamassa vacanīyo – ‘cātumahārājikehi kho, āvuso, devehi tāvatimsā devā abhikkantatarā ca pañītatārā ca.

Sādhāyasmā, cātumahārājikehi devehi cittaṃ vuṭṭhāpetvā tāvatimsesu devesu cittaṃ adhimocēhī”ti.

“So ce evaṃ vadeyya – ‘cātumahārājikehi me devehi cittaṃ vuṭṭhitāṃ, tāvatimsesu devesu cittaṃ adhimocita’nti,

Nếu đương sự cho biết đã ngoài lòng quyến luyến vợ con thì người cư sĩ trợ niệm phải hỏi đương sự như sau:

"Tôn giả có lòng luyến tiếc ngũ dục của loài người không?"

Nếu đương sự tự nhận còn luyến tiếc khoái lạc nhân gian thì người cư sĩ trợ niệm phải nói như sau:

"Khoái lạc thiên giới so với khoái lạc nhân gian còn hấp dẫn hơn, thù diệu hơn.

Vậy tốt hơn, ông đừng nghĩ đến khoái lạc nhân gian, và hãy hướng tâm đến cõi Tứ đại thiên vương".

Nếu đương sự cho biết đã không còn nghĩ đến khoái lạc nhân gian và đang nghĩ đến cõi Tứ Thiên Vương thì người cư sĩ trợ niệm nên nói như sau:

"Làm chư thiên ở cõi Đao Lợi còn hấp dẫn, thù diệu hơn cõi Tứ đại thiên vương.

Tốt hơn ông đừng nghĩ đến cõi Tứ thiên vương và hãy hướng tâm đến chư thiên ở cõi trời Đao Lợi".

Nếu đương sự cho biết đã không còn nghĩ đến cõi Tứ Thiên Vương và đang hướng tâm đến cõi trời Đao Lợi thì người cư sĩ trợ niệm nên nói như sau:

so evamassa vacanīyo –
 ‘tāvatiṃsehi kho, āvuso,
 devehi yāmā devā...pe...
 tusitā devā...pe...
 nimmānaratī devā...pe...
 paranimmitavasavattī devā...pe...
 paranimmitavasavattīhi kho,
 āvuso, devehi brahmaloko
 abhikkantataro ca paṇītataro ca.

Sādhāyasmā,
 paranimmitavasavattīhi devehi
 cittaṃ vuṭṭhāpetvā brahmaloke
 cittaṃ adhimocēhīti.

So ce evaṃ vadeyya –
 ‘paranimmitavasavattīhi me devehi
 cittaṃ vuṭṭhitam, brahmaloke
 cittaṃ adhimocita’nti,
 so evamassa vacanīyo –
 ‘brahmalokopi kho, āvuso, anicco
 addhuvo sakkāyapariyāpanno.

Sādhāyasmā, brahmalokā cittaṃ
 vuṭṭhāpetvā sakkāyanirodhe cittaṃ
 upasaṃharāhīti.

“So ce evaṃ vadeyya –
 ‘brahmalokā me cittaṃ vuṭṭhitam,
 sakkāyanirodhe cittaṃ
 upasaṃharāmīti; evaṃ
 vimuttacittassa kho, mahānāma,
 upāsakassa āsavā vimuttacittena
 bhikkhunā na kiñci nānākaraṇaṃ
 vadāmi, yadidaṃ – vimuttiyā
 vimutta”nti.

(S. v, 408)

"Chư Thiên cõi Dạ Ma, Đâu Suất, Hóa lạc thiên, Tha hóa tự tại còn hấp dẫn hơn, còn thù diệu hơn chư thiên ở cõi trời Đao Lợi ".... "Phạm Thiên ở các Phạm cung còn hấp dẫn hơn, còn thù diệu hơn chư thiên ở cõi Tha hóa tự tại.

Tốt hơn ông đừng nghĩ đến cõi Tha hóa tự tại và hãy hướng tâm đến cõi Phạm thiên".

Nếu đương sự cho biết đã không còn nghĩ về cõi Tha hóa tự tại và đang hướng tâm về các cõi Phạm thiên

thì người cư sĩ trợ niệm cần phải nói như sau: “Phạm thiên giới là vô thường, không phải vĩnh cửu, còn bị giới hạn trong sự hiện hữu.

Tốt hơn là ông đừng nghĩ đến cõi Phạm thiên và hãy hướng tâm đến sự chấm dứt của năm uẩn.

Nếu đương sự cho biết đã không còn nghĩ về cõi Phạm thiên và đang hướng tâm đến sự chấm dứt năm uẩn thì này Mahānāma, ở đây ta nói rằng sự giải thoát Lậu hoặc của người cư sĩ ấy không có gì khác biệt so với một tỷ-kheo lậu tận.

(S.v,408)

ASIBANDHAKAPUTTASUTTA

*Ekam samayaṃ bhagavā
nālandāyaṃ viharati
pāvārikambavane.*

*Atha kho asibandhakaputto
gāmaṇi yena bhagavā
tenupasaṅkami;
upasaṅkamitvā bhagavantaṃ
abhivādetvā ekamantaṃ nisīdi.*

*Ekamantaṃ nisinno kho
asibandhakaputto gāmaṇi
bhagavantaṃ etadavoca –*

*“brāhmaṇā, bhante, pacchā
bhūmakā kāmaṇḍalukā
sevālamālikā udakorohakā
aggiparicārakā. Te matam
kālaṅkatam uyyāpentī nāma
saññāpentī nāma saggam nāma
okkāmenti.*

*Bhagavā pana, bhante, araham
sammāsambuddho pahoti tathā
kātuṃ yathā sabbo loko kāyassa
bhedā paraṃ maraṇā sugatiṃ
saggam lokam upapajjeyyā”ti?*

*“Tena hi, gāmaṇi, taññevettha
paṭipucchissāmi.
Yathā te khameyya tathā nam
byākareyyāsī”ti.*

Ý NGHĨA CẦU SIÊU

Một thời Thế Tôn trú ở Nālandā, tại rừng Pāvārikamba.

Rồi thôn trưởng Asibandhakaputta đi đến Thế Tôn; sau khi đến, đánh lễ Thế Tôn rồi ngồi xuống một bên. Ngồi xuống một bên, thôn trưởng Asibandhakaputta bạch Thế Tôn:

Bạch Thế Tôn, các vị Bà-la-môn trú đất phương Tây, mang theo bình nước, đeo vòng hoa huệ, nhờ nước được thanh tịnh.

Những người thờ lửa, khi một người đã chết, đã mệnh chung, họ nhắc bóng và mang vị ấy ra ngoài, kêu tên vị ấy lên, và dẫn vị ấy vào Thiên giới.

Bạch Thế Tôn, phần Ngài là bậc A-la-hán, Chánh Đẳng Giác, Thế Tôn có thể làm như thế nào cho toàn thể thế giới, sau khi thân hoại mạng chung, được sanh lên thiện thú, Thiên giới, cõi đời này?

Vậy, này Thôn trưởng, ở đây, Ta sẽ hỏi người.

Người hãy suy nghĩ để trả lời.

“Taṃ kiṃ maññasi, gāmaṇi,

*idhassa puriso
pāṇātipātī
adinnādāyī
kāmesumicchācārī
musāvādī
pisuṇavāco
pharusavāco
samphappalāpī
abhijjhālu
byāpannacitto
micchāditt’hiko.*

*Taṃeṃ mahā janakāyo
saṅgama samāgama āyāceyya
thomeyya pañjaliko
anuparisakkeyya –*

*‘ayaṃ puriso kāyassa bheda
paraṃ maraṇā sugatiṃ saggam
lokaṃ upapajjatū’ti.*

*Taṃ kiṃ maññasi, gāmaṇi, api nu
so puriso mahato janakāyassa
āyācanahetu vā thomanahetu*

*vā pañjalikā anuparisakkanahetu
vā kāyassa bheda paraṃ maraṇā
sugatiṃ saggam lokaṃ
upapajjeyyā’ti?*

“No hetam, bhante”.

*“Seyyathāpi, gāmaṇi, puriso
mahatiṃ puthusilaṃ gambhīre
udakarahade pakkhipeyya.*

Này thôn trưởng, người nghĩ thế nào?

Ở đây,
một người sát sanh,
lấy của không cho,
sống theo tà hạnh trong các dục,
nói dối,
nói đâm thọc,
nói lời độc ác,
nói lời phù phiếm,
tham lam,
sân hận,
theo tà kiến.

Rồi một quần chúng đông đảo, tụ tập, tụ họp lại, cầu khẩn, tán dương, chấp tay đi cùng khắp và nói rằng:

"Mong người này, sau khi thân hoại mạng chung, được sanh lên Thiên thú, thiên giới, cõi đời này!"

Người nghĩ thế nào, này Thôn trưởng, người ấy do nhân cầu khẩn của đại quần chúng ấy,

hay do nhân tán dương,
hay do nhân chấp tay đi cùng khắp,
sau khi thân hoại mạng chung,
người ấy được sanh lên thiên thú,
thiên giới, cõi đời này?

- Thừa không, bạch Thế Tôn.

- Ví như, này thôn trưởng, có người lấy một tảng đá lớn ném xuống một hồ nước sâu.

*Tamenam mahā janakāyo
saṅgama samāgama āyāceyya
thomeyya pañjaliko
anuparisakkeyya –*

Rồi một quần chúng đông đảo, tụ tập, tụ họp lại, cầu khẩn, tán dương, chấp tay đi cùng khắp và nói rằng:

*‘ummujja, bho puthusile,
uplava, bho puthusile,
thalamuplava, bho puthusile’ti.
Tam kim maññasi, gāmaṇi, api nu
sā puthusilā mahato
janakāyassa āyācanahetu*

"Hãy đứng lên, tảng đá lớn!
Hãy nổi lên, tảng đá lớn!
Hãy trôi vào bờ, này tảng đá lớn!"
Người nghĩ thế nào, này thôn trường, tảng đá lớn ấy
do nhân cầu khẩn của đại quần chúng ấy,
hay do nhân tán dương,
hay do nhân chấp tay đi cùng khắp,
có thể trôi lên, hay nổi lên, hay trôi dạt vào bờ không?

*vā thomanahetu vā pañjalikā
anuparisakkanahetu vā
ummujjeyya vā uplaveyya vā
thalam vā uplaveyyā’ti?*

- Thừa không, bạch Thế Tôn.

“No hetam, bhante”.

*“Evameva kho, gāmaṇi, yo so
puriso
pāṇātipātī
adinnādāyī
kāmesumicchācārī
musāvādī
pisuṇavāco
pharusavāco
samphappalāpī
abhijjhālu
byāpannacitto
micchāditt’hiko.*

- Cũng vậy, này thôn trường,
người nào sát sanh,
lấy của không cho,
sống theo tà hạnh trong các dục,
nói dối,
nói đâm thọc,
nói lời độc ác,
nói lời phù phiếm,
tham lam,
sân hận,
theo tà kiến.

*Kiñcāpi tam mahā janakāyo
saṅgama samāgama āyāceyya
thomeyya pañjaliko
anuparisakkeyya –*

Rồi một quần chúng đông đảo, tụ tập, tụ họp lại, cầu khẩn, tán dương, chấp tay đi cùng khắp và nói rằng:

*‘ayaṃ puriso kāyassa bheda
paraṃ marañā sugatiṃ saggam
lokaṃ upapajjatū’”ti,
atha kho so puriso kāyassa bheda
paraṃ marañā apāyaṃ duggatiṃ
vinipātaṃ nirayaṃ upapajjeyya.*

*“Taṃ kiṃ maññasi, gāmaṇi,
idhassa*

*puriso
pañātipātā paṭivirato
adinnādānā paṭivirato
kāmesumicchācārā paṭivirato
musāvādā paṭivirato
pisuṇāya vācāya paṭivirato
pharusāya vācāya paṭivirato
samphappalāpā paṭivirato
anabhijjhālu
abyāpannacitto
sammādiṭṭhiko.*

*Taṃenaṃ mahā janakāyo
saṅgama samāgama āyāceyya
thomeyya pañjaliko
anuparisakkeyya –*

*‘ayaṃ puriso kāyassa bheda
paraṃ marañā apāyaṃ duggatiṃ
vinipātaṃ nirayaṃ upapajjatū’”ti.*

*Taṃ kiṃ maññasi, gāmaṇi, api nu
so puriso mahato janakāyassa
āyācanahetu
vā thomanahetu
vā pañjalikā anuparisakkanahetu
vā kāyassa bheda paraṃ marañā
apāyaṃ duggatiṃ vinipātaṃ
nirayaṃ upapajjeyyā””ti?*

"Mong người này, sau khi thân hoại mạng chung, được sanh lên thiện thú, thiên giới, cõi đời này!"

Nhưng người ấy, sau khi thân hoại mạng chung, phải sanh vào cõi dữ, ác thú, đọa xứ, địa ngục.

Người nghĩ thế nào, này thôn trưởng?

Ở đây, có người
từ bỏ sát sanh,
từ bỏ lấy của không cho,
từ bỏ sống tà hạnh trong các dục,
từ bỏ nói dối,
từ bỏ nói đâm thọc,
từ bỏ nói lời độc ác,
từ bỏ nói lời phù phiếm,
không có tham,
không có sân hận,
có chánh tri kiến.

Rồi một quần chúng đông đảo, tụ tập, tụ họp lại, cầu khẩn, tán dương, chấp tay đi cùng khắp và nói rằng:

"Mong người này, sau khi thân hoại mạng chung, được sanh vào cõi dữ, ác thú, đọa xứ, địa ngục!"

Người nghĩ thế nào, này Thôn trưởng, người ấy do nhân cầu khẩn của quần chúng đông đảo ấy, hay do nhân tán dương, hay do nhân chấp tay đi cùng khắp, sau khi thân hoại mạng chung, có thể sanh vào cõi dữ, ác thú, đọa xứ, địa ngục không?

“No hetam, bhante”.

- Thưa không, bạch Thế Tôn.

“Seyyathāpi, gāmaṇi, puriso
sappikumbham vā telakumbham
vā gambhīre udakarahade
ogāhetvā bhindeyya.

- Ví như, này thôn trưởng, có người
nhận chìm một ghè sữa đông hay
một ghè dầu vào trong một hồ nước
sâu rồi đập bể ghè ấy.

Tatra yāssa sakkharā vā kaṭhalā
vā sā adhogāmī assa; yañca
khvassa tatra sappi vā telam vā
tam uddham gāmi assa.

Ở đây, ghè ấy trở thành từng miếng
vụn, hay từng mảnh vụn và chìm
xuống nước.

Còn sữa đông hay dầu thì nổi lên
trên.

Tamenam mahā janakāyo
saṅgamma samāgamma āyāceyya
thomeyya pañjaliko
anuparisakkeyya –

Rồi một quần chúng đông đảo, tụ
tập, tụ họp lại, cầu khẩn, tán
dương, chấp tay đi cùng khắp và
nói:

‘osīda, bho sappitela,

"Hãy chìm xuống, này sữa đông và
dầu!

saṃsīda, bho sappitela,

Hãy chìm sâu xuống, này sữa đông
và dầu.

adho gaccha, bho sappitelā’ti.

Hãy chìm xuống tận đáy, này sữa
đông và dầu!"

Tam kiṃ maññasi, gāmaṇi, api nu
tam sappitelam mahato
janakāyassa āyācanahetu

Người nghĩ thế nào, này thôn
trưởng, sữa đông ấy, dầu ấy,
có do nhân cầu khẩn của đám quần
chúng đông đảo ấy,

vā thomanahetu

do nhân tán dương,

vā pañjalikā anuparisakkanahetu

do nhân chấp tay đi cùng khắp của

vā osīdeyya vā saṃsīdeyya vā

quần chúng đông đảo ấy nên bị
chìm xuống, hay chìm sâu xuống,

adho vā gaccheyyā’ti?

hay đi xuống tận đáy không?

“No hetam, bhante”.

- Thưa không, bạch Thế Tôn.

“*Evameva kho, gāmaṇi, yo so puriso pāṇātipātā paṭivirato, adinnādānā paṭivirato, kāmesumicchācārā paṭivirato, musāvādā paṭivirato, pisuṇāya vācāya paṭivirato, pharusāya vācāya paṭivirato, samphappalāpā paṭivirato, anabhijjhālu, abyāpannacitto, sammādiṭṭhiko,*

kiñcāpi taṃ mahā janakāyo saṅgama samāgama āyāceyya thomeyya pañjaliko anuparisakkeyya –

‘ayaṃ puriso kāyassa bhedaṃ paraṃ maraṇā apāyaṃ duggatiṃ vinipātamaṃ nirayaṃ upapajjatū’ti, atha kho so puriso kāyassa bhedaṃ paraṃ maraṇā sugatiṃ saggamaṃ lokaṃ upapajjeyyā’ti.

Evamaṃ vutte, asibandhakaputto gāmaṇi bhagavantaṃ etadavoca –

“abhikkantaṃ, bhante...pe... ajjtagge pāṇupetaṃ saraṇaṃ gata”nti.

Cũng vậy, này thôn trưởng, có người
từ bỏ sát sanh,
từ bỏ lấy của không cho,
từ bỏ sống tà hạnh trong các dục,
từ bỏ nói dối,
từ bỏ nói đâm thọc,
từ bỏ nói lời độc ác,
từ bỏ nói lời phù phiếm,
không có tham,
không có sân,
theo chánh tri kiến.

Rồi một quần chúng đông đảo, tụ tập, tụ họp lại, cầu khẩn, tán dương, chấp tay đi cùng khắp và nói:

"Mong rằng người này, sau khi thân hoại mạng chung, sẽ sanh vào cõi dữ ác thú, đọa xứ, địa ngục!" Nhưng người ấy sau khi thân hoại mạng chung, sẽ sanh lên thiện thú, Thiên giới, cõi đời này.

Khi nghe nói vậy, thôn trưởng *Asibandhakaputta* bạch Thế Tôn:

- Thật là vi diệu, bạch Thế Tôn! Thật là vi diệu, bạch Thế Tôn!

Bạch Thế Tôn, như người dựng đứng lại những gì bị quăng ngã xuống, phơi bày những gì bị che kín, chỉ đường cho kẻ bị lạc hướng, đem đèn sáng vào trong bóng tối để những ai có mắt có thể thấy sắc.

Cũng vậy, Chánh pháp đã được Thế Tôn dùng nhiều phương tiện trình bày, giải thích.

Bạch Thế Tôn, con nay xin quy y Phật, Pháp và chúng Tăng.

Mong Thế Tôn nhận con làm đệ tử cư sĩ, từ nay trở đi cho đến mạng chung, con trọn đời quy ngưỡng!

(S.iv,311)

(Thiên Sáu Xứ, Tương Ưng Thôn Trường)

www.vietheravada.net

ĀDITTAPARIYĀSUTTA

“Ādittapariyāyaṃ vo, bhikkhave,
dhammapariyāyaṃ desessāmi.
Taṃ suṇātha.

Katamo ca, bhikkhave,
ādittapariyāyo, dhammapariyāyo?

Varaṃ, bhikkhave, tattāya
ayosalākāya ādittāya
sampajjalitāya sajotibhūtāya
cakkhundriyaṃ ... sotindriyaṃ...
ghānindriyaṃ... jīvhindriyaṃ...
kāyindriyaṃ sampalimaṭṭhaṃ,
na tveva
cakkhaviññeyyesu rūpesu...
sotaviññeyyesu saddesu ...
ghānaviññeyyesu gandhesu...
jīvhāviññeyyesu rasesu...
kāyaviññeyyesu phoṭṭhabbesu
anubyañjanaso nimittaggāho.

Nimittassādagathitaṃ vā,
bhikkhave, viññāṇaṃ tittamānaṃ
titttheyya,
anubyañjanassādagathitaṃ vā
tasmiñce samaye kālaṃ kareyya,
ṭhānametaṃ vijjati, yaṃ dvinnaṃ
gatīnaṃ aññataraṃ gatim
gaccheyya – nirayaṃ vā,
tiracchānayaṇiṃ vā.

Imaṃ khvāhaṃ, bhikkhave,
ādīnavaṃ disvā evaṃ vadāmi.
“Varaṃ, bhikkhave, sottaṃ.
Sottaṃ kho panāhaṃ, bhikkhave,

KINH HỎA DỤ

Này các tỳ-kheo, Ta sẽ giảng cho
các người về pháp môn lửa đốt,
pháp môn Chánh pháp. Hãy lắng
nghe.

Và này các tỳ-kheo, thế nào là pháp
môn lửa đốt?

Này các tỳ-kheo, thà để cho nhãn
căn...nhĩ căn... tỳ căn... thiệt căn...
thân căn bị hủy hoại với một cây
kim bằng sắt nung đỏ, hừng cháy,
rực cháy, cháy lửa ngọn, mà lúc ấy
các người không có chấp thủ chi
tiết và tổng thể đối với
các sắc do nhãn căn tiếp nhận...
các âm thanh do nhĩ căn tiếp
nhận ...
các mùi do tỳ căn tiếp nhận...
các vị do thiệt căn tiếp nhận...
các xúc do thân căn tiếp nhận.

Nhưng này các tỳ kheo, khi một
người chấp giữ sự ngọt ngào của
cảnh sắc, dán tâm vào ấy với sự
chấp chặt các chi tiết, hình ảnh, âm
thanh thì nếu trong thời điểm ấy,
đương sự mệnh chung thì người ấy
sẽ thác sanh vào một trong hai
sanh thú này: Địa ngục hay bàng
sanh.

Này các tỳ-kheo, do thấy nguy hiểm
này, Ta nói rằng thà là nằm ngủ, vì
dù sao giấc ngủ không có gì là hại
cho chúng sanh. Nó không để lại

*vañjhaṃ jīvitānaṃ vadāmi,
aphalaṃ jīvitānaṃ vadāmi,
momūhaṃ jīvitānaṃ vadāmi, na
tveva tathārūpe vitakke vitakkeyya
yathārūpānaṃ vitakkānaṃ vasaṃ
gato saṅghaṃ bhindeyya.*

*Imaṃ khvāhaṃ, bhikkhave,
vañjhaṃ jīvitānaṃ ādīnaṃ disvā
evaṃ vadāmi.*

*“Tattha, bhikkhave, sutavā
ariyasāvako iti paṭisañcikkhati
– ‘tiṭṭhatu tāva tattāya ayosalākāya
ādittāya sampajjalitāya
sajotibhūtāya cakkhundriyaṃ
sampalimaṭṭhaṃ. Handāhaṃ
idameva manasi karomi –
iti cakkhu aniccaṃ,
rūpā aniccā,
cakkhuvīññāṇaṃ aniccaṃ,
cakkhusamphasso anicco,
yampidaṃ
cakkhusamphassapaccayā
uppajjati vedayitaṃ sukhaṃ
vā dukkhaṃ
vā adukkhamasukhaṃ vā tampi
aniccaṃ”*

*“Tiṭṭhatu tāva tiṇhena ayosaṅkunā
ādittena sampajjalitena
sajotibhūtena sotindriyaṃ
sampalimaṭṭhaṃ. Handāhaṃ
idameva manasi karomi –*

*Iti sotaṃ aniccaṃ,
saddā aniccā,
sotaviññāṇaṃ aniccaṃ,*

hậu quả gì, nhiều lắm cũng chỉ là một sự mong muội. Trong giấc ngủ, kẻ phàm phu không bị tà tư duy chi phối để làm các đại tội như chia rẽ tăng chúng.

Này các tỷ-kheo, vì thấy sự vô hại và vô nghĩa của chuyện nằm ngủ (so với sự tỉnh ngủ trong thiền nào) nên ta nói như vậy.

Ở đây, này các tỷ-kheo, vị Đa văn thánh đệ tử suy nghĩ như sau: Thay vì để Nhãn căn bị hủy hoại với một cây kim bằng sắt nung đỏ, hừng cháy, rực cháy, cháy lửa ngọn thì ta hãy lưu ý như sau:

Nhãn căn là vô thường.
Cảnh sắc là vô thường.
Nhãn thức là vô thường.
Nhãn xúc là vô thường.
Bất cứ cảm thọ nào được tạo ra từ nhãn xúc,
dù là lạc thọ,
khổ thọ hay
xả thọ, cũng đều là vô thường.

Thay vì để Nhĩ căn bị hủy hoại với một cái dùi bằng sắt nung đỏ, hừng cháy, rực cháy, cháy lửa ngọn, ta hãy tâm niệm như sau:

‘Nhĩ căn là vô thường.
Âm thanh là vô thường.
Nhĩ thức là vô thường.

*sotasamphasso anicco,
yampidaṃ
sotasamphassapaccayā uppajjati
vedayitaṃ sukhaṃ vā dukkhaṃ vā
adukkhamasukhaṃ vā tampi
aniccaṃ.*

*“Tiṭṭhatu tāva tiṇhena
nakhacchedanena ādittena
sampajjalitena sajotibhūtena
ghānindriyaṃ sampalimaṭṭhaṃ.
Handāhaṃ idameva manasi
karomi –*

*iti ghānaṃ aniccaṃ,
gandhā aniccā,
ghānaviññāṇaṃ aniccaṃ,
ghānasamphasso anicco,
yampidaṃ
ghānasamphassapaccayā
uppajjati vedayitaṃ...pe... tampi
aniccaṃ.*

*“Tiṭṭhatu tāva tiṇhena khurena
ādittena sampajjalitena
sajotibhūtena jivhindriyaṃ
sampalimaṭṭhaṃ. Handāhaṃ
idameva manasi karomi –*

*iti jivhā aniccā,
rasā aniccā,
jivhāviññāṇaṃ aniccaṃ,
jivhāsamphasso anicco,
yampidaṃ
jivhāsamphassapaccayā
uppajjati...pe... tampi aniccaṃ.*

Nhĩ xúc là vô thường.
Bất cứ cảm thọ nào được tạo ra từ
nhĩ xúc, dù là khổ thọ, lạc thọ hay
xả thọ, cũng đều là vô thường’.

Thay vì để Tỷ căn bị hủy hoại với
một cái kèm bằng sắc bén bị hừng
cháy, rục cháy, cháy lửa ngọn, ta
hãy tâm niệm như sau:

‘Tỷ căn này là vô thường.
Các mùi là vô thường.
Tỷ thức là vô thường.
Tỷ xúc là vô thường.
Bất cứ cảm thọ nào được tạo ra từ
tỷ xúc, dù là khổ thọ, lạc thọ hay xả
thọ, cũng đều là vô thường’.

Thay vì để thiệt căn bị hủy hoại bởi
một con dao sắc bén, hừng cháy,
rục cháy, cháy lửa ngọn, ta hãy tâm
niệm như sau:

‘Thiệt căn này là vô thường.
Các vị là vô thường.
Thiệt thức là vô thường,
Thiệt xúc là vô thường.
Bất cứ cảm thọ nào được tạo ra từ
thiệt xúc, dù là khổ thọ, lạc thọ hay
xả thọ, cũng đều là vô thường’.

*“Tiṭṭhatu tāva tiṅhāya sattiyā
āditṭāya sampajjalitāya
sajotibhūtāya kāyindriyaṃ
sampalimaṭṭhaṃ. Handāhaṃ
idameva manasi karomi –*

*iti kāyo anicco,
phoṭṭhabbā aniccā,
kāyaviññāṇaṃ aniccaṃ,
kāyasamphasso anicco,
yampidaṃ
kāyasamphassapaccayā uppajjati
vedayitaṃ...pe... tampi aniccaṃ.*

*“Tiṭṭhatu tāva sottāṃ. Handāhaṃ
idameva manasi karomi –*

*iti mano anicco,
dhammā aniccā,
manoviññāṇaṃ aniccaṃ,
manosamphasso anicco,
yampidaṃ
manosamphassapaccayā uppajjati
vedayitaṃ sukhaṃ vā dukkhaṃ vā
adukkhamasukhaṃ vā tampi
aniccaṃ”.*

*“Evaṃ passaṃ, bhikkhave,
sutavā ariyasāvako
cakkhusmimpi nibbindati,
rūpesupi nibbindati,
cakkhuviññāṇepi nibbindati,
cakkhusamphassepi
nibbindati...pe...*

Thay vì để thân căn bị hủy hoại bởi một lưới kiếm sắc bén, hừng cháy, rực cháy, cháy lửa ngọn, ta hãy tâm niệm như sau:

‘Thân căn này là vô thường.
Các xúc là vô thường.
Thân thức là vô thường,
thân xúc là vô thường.
Bất cứ cảm thọ nào được tạo ra từ thân xúc, dù là khổ thọ, lạc thọ hay xả thọ, cũng đều là vô thường’.

Thay vì nằm ngủ, ta hãy tâm niệm như sau:

‘Ý căn này là vô thường.
Các pháp là vô thường.
Ý thức là vô thường,
ý xúc là vô thường.
Bất cứ cảm thọ nào được tạo ra từ ý xúc, dù là khổ thọ, lạc thọ hay xả thọ, cũng đều là vô thường’.

Thấy vậy, này các tỷ-kheo, vị đa văn thánh đệ tử
nhàm chán đối với mắt,
nhàm chán đối với các sắc,
nhàm chán đối với nhãn thức,
nhàm chán đối với nhãn xúc.
Vị ấy nhàm chán đối với bất cứ cảm thọ nào có từ nhãn xúc, dù là lạc thọ, khổ thọ, hay xả thọ.
Vị ấy nhàm chán đối với cảm thọ ấy...

*yampidaṃ
manosamphassapaccayā*

nhàm chán đối với ý,
nhàm chán đối với các pháp,
nhàm chán đối với ý thức,
nhàm chán đối với ý xúc.

*uppajjati vedayitaṃ sukhaṃ vā
dukkhaṃ vā adukkhamasukhaṃ*

Vị ấy nhàm chán đối với bất cứ cảm
thọ nào có từ ý xúc dù là lạc thọ,
khổ thọ, hay xả thọ.

*vā tasmimpi nibbindati.
Nibbindaṃ virajjati ;
virāgā vimuccati ;*

Vị ấy nhàm chán đối với cảm thọ ấy.
Do nhàm chán, vị ấy ly tham.
Do ly tham, vị ấy được giải thoát.

*vimuttasmiṃ vimuttamiti ñāṇaṃ
hoti.*

Trong sự giải thoát, trí khởi lên biết
rằng: "Ta đã được giải thoát".

*'Khīṇā jāti, vusitaṃ
brahmacariyaṃ, kataṃ karaṇīyaṃ,
nāparaṃ itthattāyā'ti pajānāti.*

Vị ấy biết rõ: "Sanh đã tận, Phạm
hạnh đã thành, những việc nên làm
đã làm, không còn trở lui trạng thái
này nữa".

*Ayaṃ kho, bhikkhave,
ādiṭṭapariyāyo,
dhammapariyāyo'ti.*

Này các tỳ-kheo, đây là pháp môn
lửa đốt. Đây là pháp môn Chánh
pháp.

(SN. 35.28)

(Tương Ưng Sáu Xứ, Phần 4)

DĀRUKKHANDHOPAMASUTTA

KINH KHÚC GỖ

*Ekam samayaṃ bhagavā
kosambiyam viharati gaṅgāya
nadiyā tīre.*

Một thời Thế Tôn trú ở Kosambi,
trên bờ sông Gangā.

*Addasā kho bhagavā mahantaṃ
dārukkhandhaṃ gaṅgāya nadiyā
sotena vuyhamānaṃ. Disvāna
bhikkhū āmantesi*

Thế Tôn thấy một khúc gỗ lớn trôi
theo dòng nước sông Hằng, thấy
vậy liền gọi các tỳ-kheo:

– *“passatha no tumhe, bhikkhave,
amuṃ mahantaṃ dārukkhandhaṃ
gaṅgāya nadiyā sotena
vuyhamāna”nti?*

Này các tỳ-kheo, các người có thấy
khúc gỗ to lớn này đang trôi theo
dòng nước sông Hằng không?

“Evaṃ, bhante”.

Thưa có, bạch Thế Tôn.

*“Sace so, bhikkhave,
dārukkhandho na orimaṃ tīraṃ
upagacchati,
na pārimaṃ tīraṃ upagacchati,
na majjhe saṃsīdissati,
na thale ussīdissati,
na manussaggāho gahessati,
na amanussaggāho gahessati,
na āvaṭṭaggāho gahessati,
na antopūti bhavissati;
evañhi so, bhikkhave,
dārukkhandho samuddaninno
bhavissati samuddapoṇo
samuddapabbhāro.*

Này các tỳ-kheo, nếu khúc gỗ
không đâm vào bờ bên này,

không đâm vào bờ bên kia,
không chìm giữa dòng,
không mắc cạn trên cồn đất,
không bị loài người nhặt lấy,
không bị phi nhân nhặt lấy,
không bị mắc vào xoáy nước,
không bị mục bên trong;

Như vậy, này các tỳ-kheo, khúc gỗ
ấy sẽ hướng về biển, sẽ xuôi về
biển, sẽ đổ về biển.

*Taṃ kissa hetu? Samuddaninno,
bhikkhave, gaṅgāya nadiyā soto
samuddapoṇo samuddapabbhāro.*

Vì sao? Vì rằng, này các tỳ-kheo,
dòng sông Hằng hướng về biển,
xuôi theo biển, nghiêng trôi về biển.

“Evameva kho, bhikkhave, sace
tumhepi
na orimaṃ tīraṃ upagacchatha,
na pārimaṃ tīraṃ upagacchatha;
na majjhe saṃsīdissatha,
na thale ussīdissatha,
na manussaggāho gahessati,
na amanussaggāho gahessati,
na āvaṭṭaggāho gahessati,
na antopūtī bhavissatha;
evaṃ tumhe, bhikkhave,
nibbānaninnā bhavissatha
nibbānapoṇā nibbānapabbhārā.

Taṃ kissa hetu? Nibbānaninnā,
bhikkhave, sammādiṭṭhi
nibbānapoṇā nibbānapabbhārā”ti.

Evaṃ vutte, aññataro bhikkhu
bhagavantam etadavoca –
“kiṃ nu kho, bhante, orimaṃ tīraṃ,
kiṃ pārimaṃ tīraṃ,
ko majjhe saṃsādo,
ko thale ussādo,
ko manussaggāho,
ko amanussaggāho,
ko āvaṭṭaggāho,
ko antopūtībhāvo”ti?

“Orimaṃ tīra’nti kho, bhikkhu,
channetaṃ ajjhattikānaṃ
āyatanānaṃ adhivacanaṃ.
‘Pārimaṃ tīra’nti kho, bhikkhu,
channetaṃ bāhirānaṃ
āyatanānaṃ adhivacanaṃ.

Cũng vậy, này các tỳ-kheo, nếu các
người
không đắm vào bờ bên này,
không đắm vào bờ bên kia,
không chìm giữa dòng,
không mắc cạn trên cồn đất,
không bị loài người nhật lấy,
không bị phi nhân nhật lấy,
không bị mắc vào xoáy nước,
không bị mục bên trong;
Như vậy, này các tỳ-kheo, các
người sẽ hướng về Niết-bàn, sẽ
xuôi theo Niết-bàn, sẽ thiên về Niết-
bàn.

Vì sao? Vì rằng, này các tỳ-kheo,
chánh kiến hướng về Niết-bàn, xuôi
theo Niết-bàn, thiên về Niết-bàn.

Khi được nghe nói vậy, một tỳ-kheo
bạch Thế Tôn: - Bạch Thế Tôn,
Bờ bên này là gì?
Bờ bên kia là gì?
Thế nào là chìm giữa dòng?
Thế nào là mắc cạn trên cồn đất?
Thế nào là bị loài người nhật lấy?
Thế nào là bị phi nhân nhật lấy?
Thế nào là bị mắc vào xoáy nước?
Thế nào là bị mục nát bên trong?

Bờ bên này, này tỳ-kheo, là đồng
nghĩa với sáu nội xứ.

Bờ bên kia, này tỳ-kheo, là đồng
nghĩa với sáu ngoại xứ.

*‘Majjhe saṃsādo’ti kho, bhikkhu,
nandīrāgassetam adhivacanam.
‘Thale ussādo’ti kho, bhikkhu,
asmimānassetam adhivacanam.*

*“Katamo ca, bhikkhu,
manussaggāho?*

*Idha, bhikkhu, gihīhi saṃsaṭṭho
viharati,
sahanandī
sahasokī,
sukhitesu sukrito,
dukkhitesu dukkhito,
uppannesu kiccakaraṇīyesu
attanā tesu yogaṃ āpajjati.
Ayaṃ vuccati, bhikkhu,
manussaggāho.*

*“Katamo ca, bhikkhu,
amanussaggāho?*

*Idha, bhikkhu, ekacco aññataram
devanikāyaṃ paṇidhāya
brahmacariyaṃ caratī –*

*‘imināham
sīlena vā
vatena vā
tapena vā
brahmacariyena vā
devo vā
bhavissāmi devaññataro vā’ti.
Ayaṃ vuccati, bhikkhu,
amanussaggāho.*

Bị chìm giữa dòng, này tử-kheo, là
đồng nghĩa với hỷ tham.
Bị mắc cạn trên cồn đất, này tử-
kheo, là đồng nghĩa với ngã mạn.

Và này tử-kheo, thế nào là bị người
nhặt lấy?

Ở đây, tử-kheo sống liên hệ quá
nhiều với cư sĩ,
chung vui,
chung buồn,
an lạc khi họ an lạc,
đau khổ khi họ bị đau khổ,
tự trói buộc mình trong các công
việc phải làm được khởi lên của họ.
Đây gọi là tử-kheo bị loài người nhặt
lấy.

Và thế nào, này tử-kheo, là bị phi
nhân nhặt lấy?

Ở đây, tử-kheo sống Phạm hạnh với
ước nguyện được sanh cộng trú
với một hạng chư thiên:

"Mong rằng
với giới luật này,
với cấm giới này,
với khổ hạnh này,
với Phạm hạnh này,
ta sẽ trở thành thiên nhân hay một
loài chư thiên!"
Đây, này tử-kheo, được gọi là bị phi
nhân nhặt lấy.

‘Āvaṭṭaggāho’ti kho, bhikkhu,
pañcannetaṃ kāmagaṇānaṃ
adhivacanaṃ.

Bị mắc vào xoáy nước, này tỳ-kheo,
là đồng nghĩa với ngũ dục.

“Katamo ca, bhikkhu,
antopūtibhāvo?”

Và này tỳ-kheo, thế nào là bị mục
nát bên trong?

Idha, bhikkhu,
ekacco dussīlo hoti
pāpadhammo
asucisaṅkassarasamācāro
paṭicchannakammanto
assamaṇo samaṇapaṭiñño

Ở đây, này tỳ-kheo,
Có người thọ tà giới,
theo ác pháp, bất tịnh,
có những hành vi đáng nghi ngờ,
có những hành động che đậy,
không phải Sa-môn nhưng hiện
tướng Sa-môn,
không phải Phạm hạnh nhưng hiện
tướng Phạm hạnh,
nội tâm bị hủ bại, đầy dục vọng, là
một đồng rác bần.

abrahmacārī brahmacāripaṭiñño
antopūti avassuto kasambujāto.

Đây, này tỳ-kheo, được gọi là bị
mục nát bên trong.

Ayaṃ vuccati, bhikkhu,
‘antopūtibhāvo’”ti.

Tena kho pana samayena nando
gopālako bhagavato avidūre ṭhito
hoti.

Lúc bấy giờ Nanda, người chăn bò,
đứng không xa Thế Tôn bao nhiêu.

Atha kho nando gopālako
bhagavantam etadavoca –

Rồi người chăn bò Nanda bạch Thế
Tôn:

“ahaṃ kho, bhante,
na orimaṃ tīraṃ upagacchāmi,
na pārimaṃ tīraṃ upagacchāmi,
na majjhe saṃsīdissāmi,
na thale ussīdissāmi,
na maṃ manussaggāho gahessati,
na amanussaggāho gahessati,
na āvaṭṭaggāho gahessati,
na antopūti bhavissāmi.

Bạch Thế Tôn,
con không đâm vào bờ bên này,
con không đâm vào bờ bên kia,
con không bị chìm giữa dòng,
con không bị mắc cạn trên cồn đất,
con không bị loài người nhặt lấy,
con không bị phi nhân nhặt lấy,
con không bị mắc vào xoáy nước,
con không bị mục nát bên trong.

Labheyyāhaṃ, bhante, bhagavato santike pabbajjaṃ, labheyyaṃ upasampada”nti.

Bạch Thế Tôn, mong Thế Tôn cho con được xuất gia với Thế Tôn, được thọ đại giới.

“Tena hi tvaṃ, nanda, sāmikānaṃ gāvo niyyātehi”ti.

Này Nanda, hãy đem trả các con bò cho người chủ.

“Gamissanti, bhante, gāvo vacchagiddhiniyo”ti.

Bạch Thế Tôn, chúng sẽ đi trở về. Các bò mẹ đang chờ gặp lũ bê của chúng.

“Niyyāteheva tvaṃ, nanda, sāmikānaṃ gāvo”ti.

Tuy vậy, này Nanda, người hãy trả lui các con bò cho những người chủ.

Atha kho nando gopālako sāmikānaṃ gāvo niyyāteva yena bhagavā tenupasaṅkami; upasaṅkamitvā bhagavantaṃ etadavoca –

Rồi Nanda, người chăn bò, sau khi trả lui các con bò cho những người chủ, đi đến Thế Tôn; Sau khi đến, bạch Thế Tôn:

“niyyātītā, bhante, sāmikānaṃ gāvo. Labheyyāhaṃ, bhante, bhagavato santike pabbajjaṃ, labheyyaṃ upasampada”nti.

Bạch Thế Tôn, các con bò đã được trả lui cho những người chủ. Bạch Thế Tôn, xin hãy cho con được xuất gia với Thế Tôn. Hãy cho con thọ đại giới.

Alattha kho nando gopālako bhagavato santike pabbajjaṃ, alattha upasampadaṃ.

Nanda, người chăn bò được xuất gia với Thế Tôn, được thọ đại giới.

Acirūpasampanno ca panāyasmā nando eko vūpakaṭṭho...pe...

Sau khi thọ đại giới không bao lâu, Tôn giả Nanda sống một mình, an tịnh...

aññataro ca panāyasmā nando arahataṃ ahoṣīti.

Tôn giả Nanda trở thành một vị A-la-hán nữa

(Samy. iv, 179)

(Tương Ưng Sáu Xứ, Phẩm Rắn Độc)

GIRIMĀNANDASUTTA

KINH GIRIMĀNANDA

*Ekam samayaṃ bhagavā
sāvattiyaṃ viharati jetavane
anāthapiṇḍikassa ārāme.*

Một thời Thế Tôn ngự tại Kỳ Viên,
khu vườn của ông Cấp Cô Độc.

*Tena kho pana samayena āyasmā
girimānando ābādhiko hoti
dukkhito bāḷhagilāno.*

Lúc bấy giờ, tôn giả GirimĀnanda bị
lâm trọng bệnh, đau đớn trầm kha.

*Atha kho āyasmā ānando yena
bhagavā tenupasaṅkami;
upasaṅkamitvā bhagavantaṃ
abhivādetvā ekamantaṃ nisīdi.
Ekamantaṃ nisinno kho āyasmā
ānando bhagavantaṃ etadavoca –*

Rồi tôn giả Ānanda đã đi đến Thế
Tôn, đánh lễ Ngài và ngồi xuống
một bên. Sau khi yên vị, tôn giả
Ānanda đã thưa chuyện với Thế
Tôn:

*“Āyasmā, bhante, girimānando
ābādhiko hoti dukkhito
bāḷhagilāno.*

Bạch Thế Tôn, tôn giả Girimānanda
đang bị lâm trọng bệnh, đau đớn
trầm kha.

*Sādhu, bhante, bhagavā
yenāyasmā girimānando
tenupasaṅkamatu anukampaṃ
upādāyā”ti.*

Lành thay, bạch Thế Tôn, xin Thế
Tôn vì lòng bi mẫn quang lâm đến
chỗ tôn giả Girimānanda để thăm
bệnh.

*“Sace kho tvam, ānanda,
girimānandassa bhikkhuno dasa
saññā bhāseyyāsi,
ṭhānaṃ kho panetaṃ vijjati yaṃ
girimānandassa bhikkhuno dasa
saññā sutvā so ābādho ṭhānaso
paṭippassambheyya.*

Này Ānanda, nếu ngươi đến chỗ
của tỳ kheo Girimānanda và nói lại
10 pháp niệm tưởng sau đây,
thì sự kiện này có thể xảy ra là sau
khi nghe xong, bệnh tình của tỳ
kheo Girimānanda có thể lập tức
thuyên giảm.

“*Katamā dasa?*”

*Aniccasaññā,
anattasaññā,
asubhasaññā,
ādīnavasaññā,
pahānasaññā,
virāgasaññā,
nirodhasaññā,
sabbaloke anabhiratasaññā
sabbasañkhāresu anicchāsaññā,
ānāpānassati.*

Thế nào là 10 pháp niệm tưởng đó?

Đó là Vô thường tưởng,
Vô ngã tưởng,
Bất tịnh tưởng,
Nguy hại tưởng,
Đoạn trừ tưởng,
Ly tham tưởng,
Tịch diệt tưởng,
Yếm thế tưởng,
Hữu vi hoại tưởng và
Nhập xuất tức niệm.

“*Katamā cānanda, aniccasaññā?*”

*Idhānanda, bhikkhu araññagato vā
rukkhamūlagato vā suññāgāragato
vā iti paṭisañcikkhati –
‘rūpaṃ aniccaṃ,
vedanā aniccā,
saññā aniccā,
sañkhārā aniccā,
viññāṇaṃ anicca’nti.
Iti imesu pañcasu
upādānakkhandhesu
aniccānupassī viharati.
Ayaṃ vuccatānanda, aniccasaññā*

Này Ānanda, thế nào là Vô thường tưởng?

Ở đây này Ānanda, vị tỷ kheo vào rừng sâu, hay tìm đến gốc cây hoặc nhà vắng sống tùy quán vô thường trong 5 thủ uẩn này bằng cách quán xét rằng sắc là vô thường, thọ là vô thường, tưởng là vô thường, hành là vô thường, thức là vô thường. Này Ānanda, đây được gọi là Vô thường tưởng.

“*Katamā cānanda, anattasaññā?*”

*Idhānanda, bhikkhu araññagato vā
rukkhamūlagato vā suññāgāragato
vā iti paṭisañcikkhati –*

Này Ānanda, thế nào là Vô Ngã tưởng?

Ở đây này Ānanda, vị tỷ kheo vào rừng sâu, hay tìm đến gốc cây hoặc nhà vắng sống tùy quán vô ngã trong 6 nội ngoại xứ này bằng cách quán xét rằng

‘cakkhu anattā, rūpā anattā,
 sotam anattā, saddā anattā,
 ghānaṃ anattā, gandhā anattā,
 jivhā anattā, rasā anattā,
 kāyā anattā, phoṭṭhabbā anattā,
 mano anattā, dhammā anattā’ti.
 Iti imesu chasu ajjhattikabāhiresu
 āyatanesu anattānupassī viharati.
 Ayaṃ vuccatānanda, anattasaññā.

“Katamā cānanda, asubhasaññā?

Idhānanda, bhikkhu imameva
 kāyaṃ uddhaṃ pādatalā adho
 kesamatthakā tacapariyantam
 pūraṃ nānāppakārassa asucino
 paccavekkhati –

‘atthi imasmiṃ kāye kesā lomā
 nakhā dantā taco maṃsaṃ nhāru
 aṭṭhi aṭṭhimiñjaṃ vakkam hadayaṃ
 yakanam kilomakam pihakam
 papphāsam antam antaṅgaṃ
 udariyaṃ karīsam pittaṃ semham
 pubbo lohitaṃ sedo medo assu
 vasā kheḷo siṅghāṇikā lasikā
 mutta’nti.
 Iti imasmiṃ kāye asubhānupassī
 viharati.
 Ayaṃ vuccatānanda,
 asubhasaññā.

nhãn căn là vô ngã, cảnh sắc là vô
 ngã,
 nhĩ căn là vô ngã, cảnh thính là vô
 ngã,
 tỷ căn là vô ngã, các mùi là vô ngã,
 thiệt căn là vô ngã, các vị là vô ngã,
 thân căn là vô ngã, cảnh xúc là vô
 ngã,
 ý là vô ngã, cảnh pháp là vô ngã.

Này Ānanda, đây được gọi là Vô
 ngã tưởng.

Này Ānanda, thế nào là Bất Tịnh
 Tưởng?

Ở đây này Ānanda, vị tỷ kheo sống
 tùy quán bất tịnh đối với tám thân
 này bằng cách quán xét rằng thân
 này từ chân trở lên và từ tóc trở
 xuống có da bao bọc bên ngoài và
 đầy ấp các vật bất tịnh sai biệt,

gồm tóc, lông, móng, răng, da, thịt,
 gân, xương, tủy, thận, tim, gan,
 màng phổi, lá lách, phổi, ruột non,
 ruột già, dạ dày, phần, mật, đờm,
 mủ, máu, mồ hôi, mỡ đặc, nước
 mắt, mỡ lông, nước miếng, nước
 mũi, chất nhờn, nước tiểu.

Này Ānanda, đây được gọi là Bất
 tịnh tưởng.

“*Katamā cānanda, ādīnavasaññā?*

*Idhānanda, bhikkhu araññagato vā
rukkhamūlagato vā suññāgāragato
vā iti paṭisañcikkhati –*

*‘bahudukkho kho ayaṃ kāyo
bahuādīnavo? Iti imasmiṃ kāye
vividhā ābādhā uppajjanti,*

seyyathidaṃ –

cakkhurogo

sotarogo

ghānarogo

jivhārogo

kāyarogo

sīsarogo

kaṇṇarogo

mukharogo

dantarogo

oṭṭharogo

kāso sāso pināso dāho jaro

kucchirogo mucchā pakkhandikā

sūlā visūcikā kuṭṭhaṃ gaṇḍo kilāso

soso apamāro daddu kaṇḍu

kacchu nakhasā vitacchikā lohitaṃ

pittaṃ madhumeho aṃsā piḷakā

bhagandalā pittasamuṭṭhānā

ābādhā semhasamuṭṭhānā ābādhā

vātasamuṭṭhānā ābādhā

sannipātikā ābādhā utupariṇāmajā

ābādhā visamaparihārajā ābādhā

opakkamikā ābādhā

kammavipākajā ābādhā sītaṃ

uṇhaṃ jighacchā pipāsā uccāro

passāvo’ti. Iti imasmiṃ kāye

ādīnavānupassī viharati.

Ayaṃ vuccatānanda,

ādīnavasaññā.

Này Ānanda, thế nào là Nguy Hại Tướng?

Ở đây này Ānanda, vị tỷ kheo vào rừng sâu, hay tìm đến gốc cây hoặc nhà vắng sống tùy quán các Nguy hại trong thân bằng cách quán xét rằng tám thân này là đầy khổ nạn, nhiều nguy khốn.

Trong thân này có nhiều thứ tật bệnh sai khác như là

các bệnh về mắt,

các bệnh về tai,

các bệnh về mũi,

các bệnh về lưỡi,

các bệnh về thân,

các bệnh đau đầu,

bệnh quai bị,

các bệnh về miệng,

các bệnh về răng,

các bệnh ho,

bệnh xuyên, bệnh sổ mũi, chứng ợ

nóng, bệnh sốt, các bệnh dạ dày,

bệnh thất phách, bệnh ly, bệnh phù,

bệnh cảm cúm, bệnh phong cùi,

bệnh ung nhọt, bệnh lao hạch,

bệnh động kinh, bệnh nấm da,

bệnh ngứa, các bệnh phát ban,

bệnh viêm da, các bệnh huyết vận,

bệnh tiểu đường, bệnh trĩ, ung thư,

bệnh rò, các bệnh do mật gây ra, do

đờm dãi, do gió, do rối loạn tâm

thần, do thời tiết, do oai nghi thất

điều, do bị thương tổn, do ác quả,

và lạnh, nóng, đói, khát, đại tiện,

tiểu tiện.

Này Ānanda, đây được gọi là Nguy hại tướng.

“*Katamā cānanda, pahānasaññā?*

Này Ānanda, thế nào là Đoạn Trừ Tưởng?

*Idhānanda, bhikkhu uppannaṃ
kāmaṃvitakkaṃ nādhivāseti,
pajahati, vinodeti, byantīkaroti,
anabhāvaṃ gameti.*

Ở đây này Ānanda, vị tỷ kheo bắt
nhẫn, lìa bỏ, chấm dứt đoạn trừ tấy
xóa dục tâm,
sân tâm,
hại tâm và
các ác bất thiện pháp nói chung đã
khởi lên nơi tâm mình.

*Uppannaṃ byāpādavittakkaṃ
nādhivāseti, pajahati, vinodeti,
byantīkaroti, anabhāvaṃ gameti.*

*Uppannaṃ vihiṃsāvitakkaṃ
nādhivāseti, pajahati, vinodeti,
byantīkaroti, anabhāvaṃ gameti.*
*Uppannuppanne pāpake akusale
dhamme nādhivāseti, pajahati,
vinodeti, byantīkaroti, anabhāvaṃ
gameti.*

*Ayaṃ vuccatānanda,
pahānasaññā.*

Này Ānanda, đây được gọi là Đoạn
trừ tưởng.

“*Katamā cānanda, virāgasaññā?*

Này Ānanda, thế nào là Ly Tham
Tưởng?

*Idhānanda, bhikkhu araññagato vā
rukkhamūlagato vā suññāgāragato
vā iti paṭisañcikkhati – ‘etaṃ
santaṃ etaṃ pañītaṃ yadidaṃ
sabbasañkhārasamatho
sabbūpadhippaṭinissaggo
taṇhākkhaya virāgo nibbāna’nti.
Ayaṃ vuccatānanda, virāgasaññā.*

Ở đây này Ānanda, vị tỷ kheo vào
rừng sâu hay tìm đến gốc cây hoặc
nhà vắng, quán xét rằng chỉ có sự
vắng mặt toàn triệt các pháp hữu vi,
sự lìa bỏ hoàn toàn các sanh y, sự
chấm dứt khát ái, ly ái nhiễm và
niết-bàn mới thật sự là thanh tịnh,
thù diệt nhất trong các pháp. Này
Ānanda, đây được gọi là Ly tham
tưởng.

“*Katamā cānanda, nirodhasaññā?*

Này Ānanda, thế nào là Tịch Diệt
Tưởng?

*Idhānanda, bhikkhu araññagato vā
rukkhamūlagato vā suññāgāragato
vā iti paṭisañcikkhati – ‘etaṃ
santaṃ etaṃ pañītaṃ yadidaṃ
sabbasañkhārasamatho
sabbūpadhippaṭinissaggo
taṇhākkhayo nirodho nibbāna’nti.*

*Ayaṃ vuccatānanda,
nirodhasaññā.*

*“Katamā cānanda, sabbaloke
anabhiratasaññā?*

*Idhānanda, bhikkhu ye loke
upādānā cetaso
adhiṭṭhānābhinivesānusayā, te
pajahanto viharati anupādiyanto.
Ayaṃ vuccatānanda, sabbaloke
anabhiratasaññā.*

*“Katamā cānanda,
sabbasañkhāresu anicchāsaññā?*

*Idhānanda, bhikkhu
sabbasañkhāresu aṭṭiyati harāyati
jigucchati.
Ayaṃ vuccatānanda,
sabbasañkhāresu anicchāsaññā.*

“Katamā cānanda, ānāpānassati?

*Idhānanda, bhikkhu araññagato vā
rukkhamūlagato vā suññāgāragato
vā nisīdati pallaṅkaṃ ābhujitvā
ujuṃ kāyaṃ pañidhāya
parimukhaṃ satim upaṭṭhapetvā.
So satova assasati satova
passasati.*

Ở đây này Ānanda, vị tỷ kheo vào rừng sâu hay tìm đến gốc cây hoặc nhà vắng, quán xét rằng chỉ có sự vắng mặt toàn triệt các pháp hữu vi, sự lìa bỏ hoàn toàn các sanh y, sự chấm dứt khát ái, ly ái nhiễm và niết-bàn mới thật sự là thanh tịnh, thù diệu nhất trong các pháp. Đây Ānanda, đây được gọi là Tịch diệt tướng.

Này Ānanda, thế nào là Yém thế tướng?

Ở đây này Ānanda, vị tỷ kheo loại trừ, lìa bỏ không chấp trước các ý niệm nắm níu, hy cầu đối với thế gian. Đây Ānanda, đây được gọi là Yém Thế Tướng.

Này Ānanda, thế nào là Hữu vi hoại tướng?

Ở đây này Ānanda, vị tỷ kheo cảm thấy xấu hổ, chán ghét, nhèm tởm, đối với tất cả hữu vi. Đây Ānanda, đây được gọi là Hữu Vi Hoại Tướng.

Này Ānanda, thế nào là Nhập Xuất Tức Niệm?

Ở đây này Ānanda, vị tỷ kheo vào rừng sâu hay tìm đến gốc cây hoặc nhà vắng, rồi ngồi kiết già thẳng lưng, chánh niệm hướng ra phía trước, thở vào trong tỉnh thức và thở ra trong tỉnh thức.

*Dīghaṃ vā assasanto 'dīghaṃ
assasāmi'ti pajānāti. Dīghaṃ vā
passasanto 'dīghaṃ passasāmi'ti
pajānāti.*

Khi thở vô dài, vị ấy biết rõ: Ta đang
thở vô dài. Khi thở ra dài, vị ấy biết
rõ: Ta đang thở ra dài.

*Rassaṃ vā assasanto 'rassaṃ
assasāmi'ti pajānāti.
Rassaṃ vā passasanto 'rassaṃ
passasāmi'ti pajānāti.*

Khi thở vô ngắn, vị ấy biết rõ: Ta
đang thở vô ngắn. Khi thở ra ngắn,
vị ấy biết rõ: Ta đang thở ra ngắn.

*'Sabbakāyapaṭisaṃvedī
assasissāmi'ti sikkhati.
'Sabbakāyapaṭisaṃvedī
passasissāmi'ti sikkhati.*

Vị ấy tâm niệm: Ý thức toàn thân ta
sẽ thở vô.

Vị ấy tâm niệm: Ý thức toàn thân ta
sẽ thở ra.

*'Passambhayaṃ kāyasaṅkhāraṃ
assasissāmi'ti sikkhati.
'Passambhayaṃ kāyasaṅkhāraṃ
passasissāmi'ti sikkhati.*

Vị ấy tâm niệm: Với thân hành lắng
đọng, ta sẽ thở vô.

Vị ấy tâm niệm: Với thân hành lắng
đọng, ta sẽ thở ra.

*'Pītipaṭisaṃvedī assasissāmi'ti
sikkhati.
'Pītipaṭisaṃvedī passasissāmi'ti
sikkhati.*

Vị ấy tâm niệm: Trong niệm hỷ
duyệt, ta sẽ thở vô.

Vị ấy tâm niệm: Trong niệm hỷ
duyệt ta sẽ thở ra.

*'Sukhapaṭisaṃvedī assasissāmi'ti
sikkhati.
'Sukhapaṭisaṃvedī passasissāmi'ti
sikkhati.*

Vị ấy tâm niệm: Trong niệm an lạc,
ta sẽ thở vô.

Vị ấy tâm niệm: Trong niệm an lạc,
ta sẽ thở ra.

*'Cittasaṅkhārapaṭisaṃvedī
assasissāmi'ti sikkhati.
'Cittasaṅkhārapaṭisaṃvedī
passasissāmi'ti sikkhati.*

Vị ấy tâm niệm: Cảm nhận toàn bộ
tâm hành, ta sẽ thở vô

Vị ấy tâm niệm: Cảm nhận toàn bộ
tâm hành, ta sẽ thở ra

*'Passambhayaṃ cittasaṅkhāraṃ
assasissāmi'ti sikkhati.
'Passambhayaṃ cittasaṅkhāraṃ
passasissāmi'ti sikkhati.*

Vị ấy tâm niệm: Với tâm hành lắng
đọng, ta sẽ thở vô

Vị ấy tâm niệm: Với tâm hành lắng
đọng, ta sẽ thở ra

'Cittapaṭisaṃvedī assasissāmī'ti sikkhati.	Vị ấy tâm niệm: Cảm nhận toàn bộ tâm thức, ta sẽ thờ vô
'Cittapaṭisaṃvedī passasissāmī'ti sikkhati.	Vị ấy tâm niệm: Cảm nhận toàn bộ tâm thức, ta sẽ thờ ra
Abhippamodayaṃ cittaṃ...pe...	Vị ấy tâm niệm: Với nội tâm thắng duyệt, ta sẽ thờ vô Vị ấy tâm niệm: Với nội tâm thắng duyệt, ta sẽ thờ ra
samādahaṃ cittaṃ...pe...	Vị ấy tâm niệm: Với nội tâm định tĩnh, ta sẽ thờ vô Vị ấy tâm niệm: Với nội tâm định tĩnh, ta sẽ thờ ra
vimocayaṃ cittaṃ...pe...	Vị ấy tâm niệm: Với nội tâm giải thoát, ta sẽ thờ vô Vị ấy tâm niệm: Với nội tâm giải thoát, ta sẽ thờ ra
aniccānupassī...pe...	Vị ấy tâm niệm: Sống tùy quán vô thường, ta sẽ thờ vô Vị ấy tâm niệm: Sống tùy quán vô thường, ta sẽ thờ ra
virāgānupassī...pe...	Vị ấy tâm niệm: Sống tùy quán ly tham, ta sẽ thờ vô Vị ấy tâm niệm: Sống tùy quán ly tham, ta sẽ thờ ra
nirodhānupassī...pe...	Vị ấy tâm niệm: Sống tùy quán tịch diệt, ta sẽ thờ vô Vị ấy tâm niệm: Sống tùy quán tịch diệt, ta sẽ thờ ra
'paṭinissaggānupassī assasissāmī'ti sikkhati.	Vị ấy tâm niệm: Sống tùy quán xả ly, ta sẽ thờ vô
'Paṭinissaggānupassī passasissāmī'ti sikkhati.	Vị ấy tâm niệm: Sống tùy quán xả ly, ta sẽ thờ ra

*Ayaṃ vuccatānanda,
ānāpānassati.*

Này Ānanda, đây được gọi là Nhập xuất tức niệm.

*“Sace kho tvayaṃ, ānanda,
girimānandassa bhikkhuno imā
dasa saññā bhāseyyāsi, thānaṃ
kho panetaṃ vijjati yaṃ
girimānandassa bhikkhuno imā
dasa saññā sutvā so ābādhō
thānaso paṭippassambheyyā”ti.*

Này Ānanda, nếu người đến chỗ tỳ kheo Girimānanda và nói lại 10 phép niệm tưởng này, sự kiện này có thể xảy ra là sau khi nghe xong, bệnh tình của tỳ kheo Girimānanda có thể lập tức thuyên giảm.

*Atha kho āyasmā ānando
bhagavato santike imā dasa saññā
uggahetvā yenāyasmā
girimānando tenupasaṅkami;
upasaṅkamitvā āyasmato
girimānandassa imā dasa saññā
abhāsi.*

Rồi tôn giả Ānanda, sau khi học xong 10 pháp niệm tưởng này từ nơi Thế Tôn, đã đi đến chỗ tôn giả Girimānanda và nói lại 10 pháp niệm tưởng này.

*Atha kho āyasmato
girimānandassa dasa saññā sutvā
so ābādhō thānaso
paṭippassambhi.*

Lúc bấy giờ, sau khi nghe xong, cơn trọng bệnh của tôn giả Girimānanda đã lập tức thuyên giảm.

*Vuṭṭhahi cāyasmā girimānando
tamhā ābādhā. Tathā pahīno ca
panāyasmato girimānandassa so
ābādhō ahoṣī”ti.*

Bệnh tình của tôn giả Girimānanda đã chấm dứt với sự kiện như vậy.

*(Aṅguttaranikāya, Dasakanipāta,
Dutiyaṇṇāsakaṃ, Sacittavagga)*

*(Tăng Chi Bộ, Chương Mười Pháp,
Phẩm Tâm Của Mình)*

NATUMHĀKAṀSUTTA

“*Yaṃ, bhikkhave, na tumhākaṃ,
taṃ pajahatha.*

*Taṃ vo pahīnaṃ hitāya sukhāya
bhavissati.*

Kiñca, bhikkhave, na tumhākaṃ?

*Rūpaṃ, bhikkhave, na tumhākaṃ,
taṃ pajahatha.*

*Taṃ vo pahīnaṃ hitāya sukhāya
bhavissati.*

*Vedanā na tumhākaṃ, taṃ
pajahatha.*

*Sā vo pahīnā hitāya sukhāya
bhavissati.*

*Saññā na tumhākaṃ...
saṅkhārā na tumhākaṃ, te
pajahatha. Te vo pahīnā hitāya
sukhāya bhavissanti.*

*Viññāṇaṃ na tumhākaṃ, taṃ
pajahatha.*

*Taṃ vo pahīnaṃ hitāya sukhāya
bhavissati”.*

*“Seyyathāpi, bhikkhave, yaṃ
imasmim̐ jetavane
tiṇakaṭṭhasākhāpalāsaṃ taṃ jano
hareyya vā ḍaheyya vā
yathāpaccayaṃ vā kareyya.*

*Api nu tumhākaṃ evamassa –
‘amhe jano harati vā ḍahati vā
yathāpaccayaṃ vā karoti’”ti?*

KINH VÔ SỞ HỮU

- Đây các tỳ-kheo, cái gì không phải của các người, hãy từ bỏ nó.

Từ bỏ nó sẽ đưa lại hạnh phúc, an lạc cho các người.

Này các tỳ-kheo, cái gì không phải của các người?

Sắc, này các tỳ-kheo, không phải của các người, hãy từ bỏ nó.

Từ bỏ nó sẽ đưa lại hạnh phúc, an lạc cho các người.

Thọ, này các tỳ-kheo, không phải của các người, hãy từ bỏ nó.

Từ bỏ nó sẽ đưa lại hạnh phúc, an lạc cho các người.

Tưởng, này các tỳ-kheo...

Các hành, này các tỳ-kheo...

Thức, này các tỳ-kheo, không phải của các người, hãy từ bỏ nó.

Từ bỏ nó sẽ đưa lại hạnh phúc, an lạc cho các người.

Ví như, này các tỳ-kheo, có người lấy đi cỏ, củi, cành cây, lá của Jetavana này, và đốt chúng hay dùng vào việc gì đó họ muốn.

Các người có nghĩ rằng người ấy tước đoạt, thiêu hủy hay sử dụng các người”?

“No hetam, bhante”. “Tam kissa hetu”?

“Na hi no etam, bhante, attā vā attaniyam vā”ti.

“Evameva kho, bhikkhave, rūpaṃ na tumhākaṃ, taṃ pajahatha. Taṃ vo pahīnaṃ hitāya sukhāya bhavissati.

Vedanā na tumhākaṃ, taṃ pajahatha. Sā vo pahīnā hitāya sukhāya bhavissati.

*Saññā na tumhākaṃ...
saṅkhārā na tumhākaṃ...*

viññānaṃ na tumhākaṃ, taṃ pajahatha.

Taṃ vo pahīnaṃ hitāya sukhāya bhavissati”ti. Paṭhamaṃ.

*(Saṃyuttanikāya, Khandhavagga,
Khandhasaṃyutta,
Natumhākaṃvagga)*

Thưa không, bạch Thế Tôn. Vì sao như vậy?

Vì cái ấy không phải chúng con. Bạch Thế Tôn, cái ấy không phải thuộc tự ngã của chúng con.

Cũng vậy, này các tỷ-kheo, sắc không phải của các người, hãy từ bỏ nó. Từ bỏ nó sẽ đưa lại hạnh phúc, an lạc cho các người.

Thọ không phải của các người...

Tưởng không phải của các người. Các hành không phải của các người...

Thức không phải của các người, hãy từ bỏ nó.

Từ bỏ nó sẽ đưa lại hạnh phúc, an lạc cho các người.

(Tương Ưng Bộ, Chương Tương Ưng Uẩn, Không Phải Của Các Ông)

PACCAYANIDDESO

KHÁI LƯỢC GIÁO LÝ DUYÊN HỆ

Vạn hữu ở đời luôn tồn tại nhờ vào các lực tác động, gọi theo thuật ngữ kinh Phật là chư duyên (paccaya). Ở mỗi trường hợp, lực tác động (năng duyên) gây ảnh hưởng lên cái được tác động (sở duyên) bằng một tính chất, tính cách hay vai trò nào đó. Lực tác động theo đó mà có một tên gọi tương ứng.

Hetupaccayoti

*hetū hetusampayuttakānaṃ
dhammānaṃ
taṃsamuṭṭhānānañca rūpānaṃ
hetupaccayena paccayo*

Ārammaṇapaccayoti**Nhân Duyên**

Khi Năng Duyên giúp Sở Duyên bằng tính chất thiện ác của mình thì lực tác động này được gọi là Nhân duyên.

Trường hợp cụ thể :

6 nhân (tham, sân, si, vô tham, vô sân, vô si) hỗ trợ cho Danh pháp tương ưng nhân và các sắc pháp từ-đó-sanh (từ Danh pháp tương ưng).

Cảnh Duyên

Khi Năng Duyên giúp Sở Duyên bằng cách đóng vai trò đối tượng cho B nhận biết để nhờ vậy B có mặt thì lực tác động này được gọi là Cảnh duyên hay Sở tri duyên.

Trường hợp cụ thể :

*rūpāyatanaṃ
cakkhaviññādhātuyā
taṃsampayuttakānañca
dhammānaṃ
ārammaṇapaccayena paccayo.*

Sắc xứ hỗ trợ cho Nhãn Thức giới cùng các pháp tương ưng bằng Cảnh Duyên.

*Saddāyatanaṃ sotaviññāṇa-
dhātuyā taṃsampayuttakānañca
dhammānaṃ
ārammaṇapaccayena paccayo.*

Thinh xứ hỗ trợ cho Nhĩ Thức giới cùng các pháp tương ưng bằng Cảnh Duyên.

*Gandhāyatanaṃ ghānaviññāṇa-
dhātuyā taṃsampayuttakānañca
dhammānaṃ
ārammaṇapaccayena paccayo.*

Khí xứ hỗ trợ cho Tỷ Thức giới cùng các pháp tương ưng bằng Cảnh Duyên.

*Rasāyatanaṃ jivhāviññādhātuyā
taṃsampayuttakānañca
dhammānaṃ
ārammaṇapaccayena paccayo.*

Vị xứ hỗ trợ cho Thiệt Thức giới cùng các pháp tương ưng bằng Cảnh Duyên.

*Phoṭṭhabbāyatanaṃ
kāyaviññādhātuyā
taṃsampayuttakānañca
dhammānaṃ
ārammaṇapaccayena paccayo.*

Xúc xứ hỗ trợ cho Thân Thức giới cùng các pháp tương ưng bằng Cảnh Duyên.

*Rūpāyatanaṃ saddāyatanaṃ
gandhāyatanaṃ rasāyatanaṃ
phoṭṭhabbāyatanaṃ manodhātuyā
taṃsampayuttakānañca
dhammānaṃ
ārammaṇapaccayena paccayo.*

Sắc xứ...tới Xúc xứ (6 ngoại xứ) hỗ trợ cho Ý giới và các pháp tương ưng bằng Cảnh Duyên.

*Sabbe dhammā
manoviññādhātuyā
taṃsampayuttakānañca
dhammānaṃ
ārammaṇapaccayena paccayo.*

Tất cả các pháp (Hữu Vi và Vô Vi) hỗ trợ cho Ý Thức giới và các pháp đồng sanh bằng Cảnh Duyên.

*Yaṃ yaṃ dhammaṃ ārabha ye
ye dhammā uppajanti cittacetasikā
dhammā, te te dhammā tesam
tesam dhammānaṃ
ārammaṇapaccayena paccayo.*

Tất cả các pháp làm đối tượng cho Danh pháp thì luôn hỗ trợ cho Danh pháp bằng Cảnh Duyên.

Adhipatipaccayoti

Trưởng Duyên

Khi Năng Duyên giúp Sở Duyên bằng sức mạnh của bốn yếu tố tâm lý Dục, Cần, Tâm, Thảm thì lực tác động này được gọi là Trưởng duyên.

Trưởng hợp cụ thể :

*chandādhipati
chandāsampayuttakānaṃ
dhammānaṃ
taṃsamuṭṭhānānañca rūpānaṃ
adhipatipaccayena paccayo.*

Dục Trưởng hỗ trợ cho Danh pháp tương ứng Dục và các Sắc pháp từ-đó-sanh bằng Trưởng Duyên.

*Vīriyādhipati
vīriyasampayuttakānaṃ
dhammānaṃ
taṃsamuṭṭhānānañca rūpānaṃ
adhipatipaccayena paccayo.*

Cần Trưởng hỗ trợ cho Danh pháp tương ứng Cần và các Sắc pháp từ-đó-sanh bằng Trưởng Duyên.

*Cittādhipati cittāsampayuttakānaṃ
dhammānaṃ
taṃsamuṭṭhānānañca rūpānaṃ
adhipatipaccayena paccayo.*

Tâm Trưởng hỗ trợ cho Danh pháp tương ứng Tâm và các Sắc pháp từ-đó-sanh bằng Trưởng Duyên.

*Vīmaṃsādhipati vīmaṃsasampa-
yuttakānaṃ dhammānaṃ
taṃsamuṭṭhānānañca rūpānaṃ
adhipatipaccayena paccayo.*

Thảm Trưởng hỗ trợ cho Danh pháp tương ứng Trí và các Sắc pháp từ-đó-sanh bằng Trưởng Duyên.

*Yaṃ yaṃ dhammaṃ garuṃ katvā
ye ye dhammā uppajanti
cittacetāsikā dhammā, te te
dhammā tesam tesam
dhammānaṃ adhipatipaccayena
paccayo.*

Anantarapaccayoti

*cakkhaviññādhātu
taṃsampayuttakā ca dhammā
manodhātuyā taṃsampayutta-
kānañca dhammānaṃ
anantarapaccayena paccayo.*

*Sotaviññādhātu
taṃsampayuttakā ca dhammā
manodhātuyā
taṃsampayuttakānañca
dhammānaṃ anantarapaccayena
paccayo.*

*Ghānaviññādhātu
taṃsampayuttakā ca dhammā
manodhātuyā taṃsampayutta-
kānañca dhammānaṃ
anantarapaccayena paccayo.*

Tất cả pháp đồng vai trò chủ lực giúp Tâm và Tâm Sở sanh khởi luôn hỗ trợ cho 2 Danh pháp đó (Tâm và Tâm Sở) bằng Trường Duyên.

Vô Giác Duyên

Khi Năng Duyên giúp Sở Duyên bằng cách có mặt liên tục khiến sự tiếp nối không gián đoạn thì lực tác động này được gọi là Vô Giác Duyên.

Trường hợp cụ thể :

Nhãn Thức Giới và các pháp tương ưng hỗ trợ cho Ý Giới và các pháp tương ưng bằng Vô Giác Duyên.

Nhĩ Thức Giới và các pháp tương ưng hỗ trợ cho Ý Giới và các pháp tương ưng bằng Vô Giác Duyên.

Tỷ Thức Giới và các pháp tương ưng hỗ trợ cho Ý Giới và các pháp tương ưng bằng Vô Giác Duyên.

*Jivhāviññāṇadhātu
taṃsampayuttakā ca dhammā
manodhātuyā
taṃsampayuttakānañca
dhammānaṃ anantarapaccayena
paccayo.*

Thiệt Thức Giới và các pháp tương ứng hỗ trợ cho Ý Giới và các pháp tương ứng bằng Vô Giác Duyên.

*Kāyaviññāṇadhātu
taṃsampayuttakā ca dhammā
manodhātuyā
taṃsampayuttakānañca
dhammānaṃ anantarapaccayena
paccayo.*

Thân Thức Giới và các pháp tương ứng hỗ trợ cho Ý Giới và các pháp tương ứng bằng Vô Giác Duyên.

*Manodhātu taṃsampayuttakā ca
dhammā manoviññāṇadhātuyā
taṃsampayuttakānañca
dhammānaṃ anantarapaccayena
paccayo.*

Ý Giới và các pháp tương ứng hỗ trợ cho Ý Thức Giới và các pháp tương ứng bằng Vô Giác Duyên.

*Purimā purimā kusalā dhammā
pacchimānaṃ pacchimānaṃ
kusalānaṃ dhammānaṃ
anantarapaccayena paccayo.*

Các pháp thiện sanh trước hỗ trợ cho các pháp thiện sanh sau bằng Vô Giác Duyên.

*Purimā purimā kusalā dhammā
pacchimānaṃ pacchimānaṃ
abyākatānaṃ dhammānaṃ
anantarapaccayena paccayo.*

Các pháp thiện sanh trước hỗ trợ cho các pháp vô ký sanh sau bằng Vô Giác Duyên.

*Purimā purimā akusalā dhammā
pacchimānaṃ pacchimānaṃ
akusalānaṃ dhammānaṃ
anantarapaccayena paccayo.*

Các pháp bất thiện sanh trước hỗ trợ cho các pháp bất thiện sanh sau bằng Vô Giác Duyên.

*Purimā purimā akusalā dhammā
pacchimānaṃ pacchimānaṃ
abyākatānaṃ dhammānaṃ
anantarapaccayena paccayo.*

Các pháp bất thiện sanh trước hỗ trợ cho các pháp vô ký sanh sau bằng Vô Giác Duyên.

*Purimā purimā abyākatā dhammā
pacchimānaṃ pacchimānaṃ
abyākatānaṃ dhammānaṃ
anantarapaccayena paccayo.*

Các pháp vô ký sanh trước hỗ trợ cho các pháp vô ký sanh sau bằng Vô Giác Duyên.

*Purimā purimā abyākatā dhammā
pacchimānaṃ pacchimānaṃ
kusalānaṃ dhammānaṃ
anantarapaccayena paccayo.*

Các pháp vô ký sanh trước hỗ trợ cho các pháp thiện sanh sau bằng Vô Giác Duyên.

*Purimā purimā abyākatā dhammā
pacchimānaṃ pacchimānaṃ
akusalānaṃ dhammānaṃ
anantarapaccayena paccayo.*

Các pháp vô ký sanh trước hỗ trợ cho các pháp bất thiện sanh sau bằng Vô Giác Duyên.

*Yesaṃ yesaṃ dhammānaṃ
anantarā ye ye dhammā uppajjanti
cittacetāsikā dhammā, te te
dhammā tesāṃ tesāṃ
dhammānaṃ anantarapaccayena
paccayo.*

Tất cả các Tâm và Tâm Sở sanh kế liền nhau luôn giúp nhau bằng Vô Giác Duyên.

Samanantarapaccayoti

Đẳng Vô Giác Duyên

Anantarapaccayasadiso

Giống hệt Vô Giác Duyên.

Sahajātapaccayoti

Câu Sanh Duyên

Khi Năng Duyên giúp Sở Duyên bằng cách cùng có mặt trong một thời điểm thì lực tác động này được gọi là Câu Sanh Duyên (Đồng Sanh Duyên).

Trường hợp cụ thể :

*cattāro khandhā arūpino
aññamaññaṃ saḥajātapaccayena
paccayo.*

4 Danh Uẩn hỗ trợ nhau bằng Câu Sanh Duyên.

*Cattāro mahābhūtā aññamaññaṃ
saḥajātapaccayena paccayo.*

4 Đại hỗ trợ nhau bằng Câu Sanh Duyên.

*Okkantikkhaṇe nāmarūpaṃ
aññamaññaṃ saḥajātapaccayena
paccayo.*

Danh Sắc thời tái tục hỗ trợ nhau bằng Câu Sanh Duyên.

*Cittacetāsikā dhammā
cittasamuṭṭhānānaṃ rūpānaṃ
saḥajātapaccayena paccayo.
Mahābhūtā upādārūpānaṃ
saḥajātapaccayena paccayo.*

Tâm và Tâm Sở hỗ trợ cho Sắc Tâm bằng Câu Sanh Duyên.

4 Đại hỗ trợ cho các Sắc Y Đại Sinh.

*Rūpino dhammā arūpīnaṃ
dhammānaṃ kiñci kāle
saḥajātapaccayena paccayo, kiñci
kāle na saḥajātapaccayena
paccayo.*

Sắc pháp hỗ trợ cho Danh pháp đôi khi bằng Câu Sanh Duyên, đôi khi không phải Câu Sanh Duyên.

Aññamaññaṃ paccayoti

Hỗ Tương Duyên

Khi Năng Duyên giúp Sở Duyên bằng cách dựa vào sự hỗ trợ ngược lại của Sở duyên, tức trong trường hợp này Năng và Sở có sự tác động qua lại, lực tác động này được gọi là Hỗ Tương Duyên.

Trường hợp cụ thể :

*cattāro khandhā arūpino
aññamaññaṃ paccayena paccayo.
Cattāro mahābhūtā
aññamaññaṃ paccayena paccayo.*

4 Danh uẩn hỗ trợ nhau bằng Hỗ Tương Duyên.

4 Đại hỗ trợ nhau bằng Hỗ Tương Duyên.

*Okkantikkhaṇe nāmarūpaṃ
aññamaññaṃ paccayena paccayo.*

Danh sắc thời tái tục hỗ trợ nhau bằng Hỗ Tương Duyên.

Nissayapaccayoti

Y Chỉ Duyên

Khi Năng Duyên giúp Sở Duyên bằng cách làm điểm tựa hay chỗ dựa cho Sở duyên có mặt thì lực tác động này được gọi là Y Chỉ Duyên.

Trường hợp cụ thể :

*cattāro khandhā arūpino
aññamaññaṃ nissayapaccayena
paccayo.*

4 Danh Uẩn hỗ trợ nhau bằng Y Chỉ Duyên.

*Cattāro mahābhūtā aññamaññaṃ
nissayapaccayena paccayo.*

4 Đại hỗ trợ nhau bằng Y Chỉ Duyên.

*Okkantikkhaṇe nāmarūpaṃ
aññamaññaṃ nissayapaccayena
paccayo.*

Danh Sắc thời tái tục hỗ trợ nhau bằng Y Chỉ Duyên.

*Cittacetāsikā dhammā
cittasamuṭṭhānānaṃ rūpānaṃ
nissayapaccayena paccayo.*

Tâm và Tâm Sở hỗ trợ cho các Sắc Tâm bằng Y Chỉ Duyên.

*Mahābhūtā upādārūpānaṃ
nissayapaccayena paccayo.*

4 Đại hỗ trợ các Sắc Y Đại Sinh bằng Y Chỉ Duyên.

*Cakkhāyatanaṃ
cakkhuvīññādhātuyā
taṃsampayuttakānañca
dhammānaṃ nissayapaccayena
paccayo.*

Nhãn xứ hỗ trợ cho Nhãn Thức Giới và các pháp tương ưng bằng Y Chỉ Duyên.

*Sotāyatanaṃ sotaviññāṇadhātuyā
taṃsampayuttakānañca
dhammānaṃ nissayapaccayena
paccayo.*

Nhĩ xứ hỗ trợ cho Nhĩ Thức Giới và các pháp tương ưng bằng Y Chỉ Duyên.

*Ghānāyatanaṃ
ghānaviññāṇadhātuyā
taṃsampayuttakānañca
dhammānaṃ nissayapaccayena
paccayo.*

Tỷ xứ hỗ trợ cho Tỷ Thức Giới và các pháp tương ưng bằng Y Chỉ Duyên.

*Jivhāyatanaṃ jivhāviññāṇadhātuyā
taṃsampayuttakānañca
dhammānaṃ nissayapaccayena
paccayo.*

Thiệt xứ hỗ trợ cho Thiệt Thức Giới và các pháp tương ưng bằng Y Chỉ Duyên.

*Kāyāyatanaṃ kāyaviññāṇadhātuyā
taṃsampayuttakānañca
dhammānaṃ nissayapaccayena
paccayo.*

Thân xứ hỗ trợ cho Thân Thức Giới và các pháp tương ưng bằng Y Chỉ Duyên.

*Yaṃ rūpaṃ nissāya manodhātu ca
manoviññāṇadhātu ca vattanti, taṃ
rūpaṃ manodhātuyā ca manoviñ-
ñāṇadhātuyā ca taṃsampayutta-
kānañca dhammānaṃ
nissayapaccayena paccayo.*

Ý giới và Ý Thức giới nương vào sắc nào mà có thì sắc ấy hỗ trợ cho 2 giới này và các pháp tương ưng bằng Y Chỉ Duyên.

Upanissayapaccayoti

Thường Cận Y Duyên

Khi Năng Duyên giúp Sở Duyên bằng cách lập lại một quán tính, dầu chỉ một lần, thì lực tác động này được gọi là Thường Cận Y Duyên.

Trường hợp cụ thể :

*purimā purimā kusalā dhammā
pacchimānaṃ pacchimānaṃ
kusalānaṃ dhammānaṃ
upanissayapaccayena paccayo.*

Các thiện pháp sanh trước hỗ trợ cho các thiện pháp sanh sau bằng Thường Cận Y Duyên.

*Purimā purimā kusalā dhammā
pacchimānaṃ pacchimānaṃ
akusalānaṃ dhammānaṃ kesañci
upanissayapaccayena paccayo.*

Các thiện pháp sanh trước hỗ trợ cho các ác pháp sanh sau bằng Thường Cận Y Duyên.

*Purimā purimā kusalā dhammā
pacchimānaṃ pacchimānaṃ
abyākatānaṃ dhammānaṃ
upanissayapaccayena paccayo.*

Các thiện pháp sanh trước hỗ trợ cho các pháp vô ký sanh sau bằng Thường Cận Y Duyên.

*Purimā purimā akusalā dhammā
pacchimānaṃ pacchimānaṃ
akusalānaṃ dhammānaṃ
upanissayapaccayena paccayo.*

Các pháp bất thiện sanh trước hỗ trợ cho các pháp bất thiện sanh sau bằng Thường Cận Y Duyên.

*Purimā purimā akusalā dhammā
pacchimānaṃ pacchimānaṃ
kusalānaṃ dhammānaṃ kesañci
upanissayapaccayena paccayo.*

Các pháp bất thiện sanh trước hỗ trợ cho các pháp thiện sanh sau bằng Thường Cận Y Duyên.

*Purimā purimā akusalā dhammā
pacchimānaṃ pacchimānaṃ
abyākatānaṃ dhammānaṃ
upanissayapaccayena paccayo.*

Các pháp bất thiện sanh trước hỗ trợ cho các pháp vô ký sanh sau bằng Thường Cận Y Duyên.

*Purimā purimā abyākatā dhammā
pacchimānaṃ pacchimānaṃ
abyākatānaṃ dhammānaṃ
upanissayapaccayena paccayo.*

Các pháp vô ký sanh trước hỗ trợ cho các pháp vô ký sanh sau bằng Thường Cận Y Duyên.

*Purimā purimā abyākatā dhammā
pacchimānaṃ pacchimānaṃ
kusalānaṃ dhammānaṃ
upanissayapaccayena paccayo.*

Các pháp vô ký sanh trước hỗ trợ cho các pháp thiện sanh sau bằng Thường Cận Y Duyên.

*Purimā purimā abyākatā dhammā
pacchimānaṃ pacchimānaṃ
akusalānaṃ dhammānaṃ
upanissayapaccayena paccayo.*

Các pháp vô ký sanh trước hỗ trợ cho các pháp bất thiện sanh sau bằng Thường Cận Y Duyên.

*Utubhojanampi
upanissayapaccayena paccayo.
Puggalopi upanissayapaccayena
paccayo. Senāsanampi
upanissayapaccayena paccayo.*

Thời tiết và thực phẩm, con người và trú xứ cũng có thể được xem là một thứ Thường Cận Y Duyên.

Purejātapaccayoti

Tiền Sanh Duyên

Khi Năng Duyên giúp Sở Duyên bằng cách xuất hiện trước để Sở Duyên xuất hiện sau thì lực tác động này được gọi là Tiền Sanh Duyên.

Trường hợp cụ thể :

*cakkhāyatanam
cakkhaviññāṇadhātuyā
taṃsampayuttakānañca
dhammānaṃ purejātapaccayena
paccayo.*

Nhãn xứ hỗ trợ cho Nhãn Thức giới và các pháp tương ưng bằng Tiền Sanh Duyên.

*Sotāyatanam sotaviññāṇadhātuyā
taṃsampayuttakānañca
dhammānaṃ purejātapaccayena
paccayo.*

Nhĩ xứ hỗ trợ cho Nhĩ Thức giới và các pháp tương ưng bằng Tiền Sanh Duyên.

*Ghānāyatanam
ghānaviññāṇadhātuyā
taṃsampayuttakānañca
dhammānaṃ purejātapaccayena
paccayo.*

Tỷ xứ hỗ trợ cho Tỷ Thức giới và các pháp tương ưng bằng Tiền Sanh Duyên.

*Jivhāyatanaṃ jivhāviññādhātuyā
taṃsampayuttakānañca
dhammānaṃ purejātapaccayena
paccayo.*

Thiệt xứ hỗ trợ cho Thiệt Thức giới và các pháp tương ưng bằng Tiền Sanh Duyên.

*Kāyāyatanaṃ kāyaviññādhātuyā
taṃsampayuttakānañca
dhammānaṃ purejātapaccayena
paccayo.*

Thân xứ hỗ trợ cho Thân Thức giới và các pháp tương ưng bằng Tiền Sanh Duyên.

*Rūpāyatanaṃ cakkhaviññā-
dhātuyā taṃsampayuttakānañca
dhammānaṃ purejātapaccayena
paccayo.*

Sắc xứ hỗ trợ cho Nhãn Thức giới và các pháp tương ưng bằng Tiền Sanh Duyên.

*Saddāyatanaṃ sotaviññā-
dhātuyā taṃsampayuttakānañca
dhammānaṃ purejātapaccayena
paccayo.*

Thính xứ hỗ trợ cho Nhĩ Thức giới và các pháp tương ưng bằng Tiền Sanh Duyên.

*Gandhāyatanaṃ
ghānaviññādhātuyā
taṃsampayuttakānañca
dhammānaṃ purejātapaccayena
paccayo.*

Khí xứ hỗ trợ cho Tỷ Thức giới và các pháp tương ưng bằng Tiền Sanh Duyên.

*Rasāyatanaṃ jivhāviññādhātuyā
taṃsampayuttakānañca
dhammānaṃ purejātapaccayena
paccayo.*

Vị xứ hỗ trợ cho Thiệt Thức giới và các pháp tương ưng bằng Tiền Sanh Duyên.

*Phoṭṭhabbāyatanaṃ kāyaviññā-
dhātuyā taṃsampayuttakānañca
dhammānaṃ purejātapaccayena
paccayo.*

Xúc xứ hỗ trợ cho Thân Thức giới và các pháp tương ưng bằng Tiền Sanh Duyên

*Rūpāyatanam saddāyatanam
gandhāyatanam rasāyatanam
phoṭṭhabbāyatanam manodhātuyā
taṃsampayuttakānañca
dhammānam purejātapaccayena
paccayo.*

*Yaṃ rūpaṃ nissāya manodhātu ca
manoviññāṇadhātu ca vattanti, taṃ
rūpaṃ manodhātuyā taṃsampa-
yuttakānañca dhammānam
purejātapaccayena paccayo.*

*Manoviññāṇadhātuyā taṃsampa-
yuttakānañca dhammānam kiñci
kāle purejātapaccayena paccayo,
kiñci kāle na purejātapaccayena
paccayo.*

Pacchājātapaccayoti

*pacchājātā cittacetāsikā dhammā
purejātassa imassa kāyassa
pacchājātapaccayena paccayo.*

Āsevanapaccayoti

5 ngoại xứ (sắc, thanh, khí, vị, xúc) hỗ trợ cho Ý giới và các pháp tương ứng bằng Tiền Sanh Duyên.

Sắc Ý Vật hỗ trợ cho Ý giới và các pháp tương ứng bằng Tiền Sanh Duyên.

Riêng đối với Ý Thức giới thì có lúc bằng Tiền Sanh Duyên, có lúc thì không phải.

Hậu Sanh Duyên

Khi Năng Duyên giúp Sở Duyên bằng cách xuất hiện sau để Sở Duyên xuất hiện trước đó thì lực tác động này được gọi là Hậu Sanh Duyên.

Trường hợp cụ thể :

Tâm và Tâm Sở sanh sau hỗ trợ cho thân này sanh trước bằng Hậu Sanh Duyên.

Trùng Dụng Duyên

Khi Năng Duyên giúp Sở Duyên bằng cách cùng có chung một đối tượng nhận biết, sự lập lại này có tác dụng tô đậm đối tượng cho cả hai, thì lực tác động này được gọi là Trùng Dụng Duyên.

*purimā purimā kusalā dhammā
pacchimānaṃ pacchimānaṃ
kusalānaṃ dhammānaṃ
āsevanapaccayena paccayo.*

*Purimā purimā akusalā dhammā
pacchimānaṃ pacchimānaṃ
akusalānaṃ dhammānaṃ
āsevanapaccayena paccayo.*

*Purimā purimā kiriyābyākatā
dhammā pacchimānaṃ
pacchimānaṃ kiriyābyākatānaṃ
dhammānaṃ āsevanapaccayena
paccayo.*

Kammapaccayoti

*kusalākusalaṃ kammaṃ
vipākānaṃ khandhānaṃ kaṭattā ca
rūpānaṃ kammapaccayena
paccayo.*

*Cetanā sampayuttakānaṃ
dhammānaṃ
taṃsamuṭṭhānānañca rūpānaṃ
kammapaccayena paccayo.*

Trường hợp cụ thể :

Thiện pháp sanh trước hỗ trợ cho các thiện pháp sanh sau bằng Trùng Dục Duyên.

Bất Thiện pháp sanh trước hỗ trợ cho Bất Thiện pháp sanh sau bằng Trùng Dục Duyên.

Các pháp Vô Ký Tổ sanh trước hỗ trợ cho các pháp Vô Ký Tổ sanh sau bằng Trùng Dục Duyên.

Nghiệp Duyên

Khi Năng Duyên giúp Sở Duyên bằng sự giúp sức của tâm sở Tư trong các tâm thiện ác thì lực tác động này được gọi là Nghiệp Duyên.

Trường hợp cụ thể :

Các nghiệp thiện ác hỗ trợ cho các danh sắc dị thực bằng Nghiệp Duyên.

Tâm Sở Tư hỗ trợ cho các pháp tương ưng và các Sắc Nghiệp bằng Nghiệp Duyên.

Vipākapaccayoti

*vipākā cattāro khandhā arūpino
aññamaññaṃ vipākapaccayena
paccayo.*

Āhārapaccayoti

*kabalīkāro āhāro imassa kāyassa
āhārapaccayena paccayo.*

*Arūpino āhārā sampayuttakānaṃ
dhammānaṃ
taṃsamuṭṭhānānañca rūpānaṃ
āhārapaccayena paccayo.*

Indriyapaccayoti**Dị Thực Duyên**

Khi Năng Duyên là cái gì đó thuộc quả báo thiện ác của đời trước giúp cho Sở Duyên có mặt thì lực tác động này được gọi là Dị Thực Duyên.

Trường hợp cụ thể :

4 Danh Uẩn dị thực hỗ trợ nhau bằng Dị Thực Duyên.

Vật Thực Duyên

Khi Năng Duyên giúp Sở Duyên bằng một trong Tứ Thực, những chất liệu nuôi dưỡng tâm sinh lý chúng sanh, thì lực tác động này được gọi là Vật Thực Duyên.

Trường hợp cụ thể :

Đoàn Thực hỗ trợ cho thân này bằng Vật Thực Duyên.

Các Danh Vật Thực hỗ trợ cho các pháp tương ưng và Sắc Vật Thực bằng Vật Thực Duyên.

Quyền Duyên

Khi Năng Duyên là một trong 22 Pháp Quyền (những thành tố căn bản tạo nên chúng sanh và vũ trụ) giúp cho Sở Duyên có mặt thì lực tác động này được gọi là Quyền Duyên.

*cakkhundriyaṃ
cakkhaviññāṇadhātuyā
taṃsampayuttakānañca
dhammānaṃ indriyapaccayena
paccayo.*

*Sotindriyaṃ sotaviññāṇadhātuyā
taṃsampayuttakānañca
dhammānaṃ indriyapaccayena
paccayo.*

*Ghānindriyaṃ ghānaviññāṇa-
dhātuyā taṃsampayuttakānañca
dhammānaṃ indriyapaccayena
paccayo.*

*Jivhindriyaṃ jivhāviññāṇadhātuyā
taṃsampayuttakānañca
dhammānaṃ indriyapaccayena
paccayo.*

*Kāyindriyaṃ kāyaviññāṇadhātuyā
taṃsampayuttakānañca
dhammānaṃ indriyapaccayena
paccayo.*

*Rūpajīvitindriyaṃ kaṭattārūpānaṃ
indriyapaccayena paccayo.*

*Arūpino indriyā sampayuttakānaṃ
dhammānaṃ
taṃsamuttāhānañca rūpānaṃ
indriyapaccayena paccayo.*

Trường hợp cụ thể :

Nhãn Quyền (thần kinh nhãn) hỗ trợ cho Nhãn Thức Giới và các pháp tương ứng bằng Quyền Duyên.

Nhĩ Quyền hỗ trợ cho Nhĩ Thức Giới và các pháp tương ứng bằng Quyền Duyên.

Tỷ Quyền hỗ trợ cho Tỷ Thức Giới và các pháp tương ứng bằng Quyền Duyên.

Thiệt Quyền hỗ trợ cho Thiệt Thức Giới và các pháp tương ứng bằng Quyền Duyên.

Thân Quyền hỗ trợ cho Thân Thức Giới và các pháp tương ứng bằng Quyền Duyên.

Sắc Mạng Quyền hỗ trợ cho các Sắc Nghiệp bằng Quyền Duyên.

Các Danh Quyền hỗ trợ cho các pháp tương ứng và các Sắc pháp cùng nhóm bằng Quyền Duyên.

Jhānapaccayoti

*jhānaṅgāni jhānasampayutta-
kānaṃ dhammānaṃ
taṃsamuṭṭhānānañca rūpānaṃ
jhānapaccayena paccayo.*

Maggapaccayoti

*maggaṅgāni maggasampayutta-
kānaṃ dhammānaṃ
taṃsamuṭṭhānānañca rūpānaṃ
maggapaccayena paccayo.*

Thiền Duyên

Khi Năng Duyên là một trong bảy thiền chi (những yếu tố tâm lý có tác năng tiêu hủy các thành tố tâm lý khác) giúp cho Sở Duyên có mặt thì lực tác động này được gọi là Thiền Duyên.

Trường hợp cụ thể :

Các chi thiền hỗ trợ cho các pháp tương ưng thiền chi cùng các sắc pháp từ đó sanh bằng Thiền Duyên.

Đạo Duyên

Khi Năng Duyên là một trong mười chi đạo (những yếu tố tâm lý có tác năng dẫn đường hành động cho chúng sanh) giúp cho Sở Duyên có mặt thì lực tác động này được gọi là Đạo Duyên.

Trường hợp cụ thể :

Các chi đạo hỗ trợ cho các pháp tương ưng đạo chi cùng các sắc pháp từ đó sanh bằng Đạo Duyên.

Sampayuttapaccayoti

*cattāro khandhā arūpino
aññamaññaṃ
sampayuttapaccayena paccayo.*

Vipayuttapaccayoti

*rūpino dhammā arūpīnaṃ
dhammānaṃ vipayuttapaccayena
paccayo.*

*Arūpino dhammā rūpīnaṃ
dhammānaṃ vipayuttapaccayena
paccayo.*

Tương Ưng Duyên

Khi Năng Duyên là cái gì đó thuộc tinh thần lại hỗ trợ cho Sở Duyên (cũng thuộc tinh thần) được có mặt, quan hệ Năng-Sở ở đây là sự kết hợp triệt để, thì lực tác động này được gọi là Tương Ưng Duyên.

Trường hợp cụ thể :

Tứ Danh Uẩn hỗ trợ lẫn nhau bằng Tương Ưng Duyên.

Bất Tương Ưng Duyên

Khi Năng Duyên là cái gì đó thuộc tinh thần lại hỗ trợ cho Sở Duyên là cái gì đó thuộc vật chất hoặc Năng Duyên là cái gì đó thuộc vật chất lại hỗ trợ cho Sở Duyên là cái gì đó thuộc tinh thần, thì lực tác động này được gọi là Bất Tương Ưng Duyên. Năng Duyên và Sở Duyên trong trường hợp này phải là hai thứ không cùng bản chất tâm vật. Trường hợp cụ thể :

Các sắc pháp hỗ trợ cho danh pháp bằng Bất Tương Ưng Duyên.

Danh pháp hỗ trợ cho danh pháp bằng Bất tương Ưng Duyên.

Atthipaccayoti**Hiện Hữu Duyên**

Khi Năng Duyên hỗ trợ cho Sở Duyên bằng sự có mặt của mình (ở đây không đặt vấn đề Thời Gian Tính như ở Câu Sanh, Tiền Sanh và Hậu Sanh Duyên), thì lực tác động này được gọi là Hiện Hữu Duyên.

Trường hợp cụ thể :

*cattāro khandhā arūpino
aññamaññaṃ atthipaccayena
paccayo.*

4 Danh Uẩn hỗ trợ nhau bằng Hiện Hữu Duyên.

*Cattāro mahābhūtā aññamaññaṃ
atthipaccayena paccayo.*

4 Đại hỗ trợ nhau bằng Hiện Hữu Duyên.

*Okkantikkhaṇe nāmarūpaṃ
aññamaññaṃ atthipaccayena
paccayo.*

Danh Sắc thời tái tục hỗ trợ nhau bằng Hiện Hữu Duyên.

*Cittacetāsikā dhammā
cittasamuṭṭhānānaṃ rūpānaṃ
atthipaccayena paccayo.*

Tâm và Tâm Sở hỗ trợ nhau bằng Hiện Hữu Duyên.

*Mahābhūtā upādārūpānaṃ
atthipaccayena paccayo.*

4 Đại hỗ trợ cho các Sắc Y Đại Sinh bằng Hiện Hữu Duyên.

*Cakkhāyatanaṃ
cakkhuvīññāṇadhātuyā taṃsam-
payuttakānañca dhammānaṃ
atthipaccayena paccayo.*

Nhãn xứ hỗ trợ cho Nhãn Thức giới và các pháp tương ưng bằng Hiện Hữu Duyên.

*Sotāyatanaṃ sotaviññāṇadhātuyā
taṃsampilayuttakānañca
dhammānaṃ atthipaccayena
paccayo.*

Nhĩ xứ hỗ trợ cho Nhĩ Thức giới và các pháp tương ưng bằng Hiện Hữu Duyên.

*Ghānāyatanaṃ ghānaviññāṇa-
dhātuyā taṃsampayuttakānañca
dhammānaṃ atthipaccayena
paccayo.*

Tỷ xứ hỗ trợ cho Tỷ Thức giới và các pháp tương ưng bằng Hiện Hữu Duyên.

*Jivhāyatanaṃ jivhāviññāṇadhātuyā
taṃsampayuttakānañca
dhammānaṃ atthipaccayena
paccayo.*

Thiệt xứ hỗ trợ cho Thiệt Thức giới và các pháp tương ưng bằng Hiện Hữu Duyên.

*Kāyāyatanaṃ kāyaviññāṇadhātuyā
taṃsampayuttakānañca
dhammānaṃ atthipaccayena
paccayo.*

Thân xứ hỗ trợ cho Thân Thức giới và các pháp tương ưng bằng Hiện Hữu Duyên.

*Rūpāyatanaṃ cakkhuviññāṇa-
dhātuyā taṃsampayuttakānañca
dhammānaṃ atthipaccayena
paccayo.*

Sắc xứ hỗ trợ cho Nhãn Thức giới và các pháp tương ưng bằng Hiện Hữu Duyên.

*Saddāyatanaṃ sotaviññāṇa-
dhātuyā taṃsampayuttakānañca
dhammānaṃ atthipaccayena
paccayo.*

Thính xứ hỗ trợ cho Nhĩ Thức giới và các pháp tương ưng bằng Hiện Hữu Duyên.

*Gandhāyatanaṃ ghānaviññāṇa-
dhātuyā taṃsampayuttakānañca
dhammānaṃ atthipaccayena
paccayo.*

Khí xứ hỗ trợ cho Tỷ Thức giới và các pháp tương ưng bằng Hiện Hữu Duyên.

*Rasāyatanaṃ jivhāviññāṇadhātuyā
taṃsampayuttakānañca dhamma-
naṃ atthipaccayena paccayo.*

Vị xứ hỗ trợ cho Thiệt Thức giới và các pháp tương ưng bằng Hiện Hữu Duyên.

*Phoṭṭhabbāyatanaṃ
kāyaviññāṇadhātuyā
taṃsampayuttakānañca
dhammānaṃ atthipaccayena
paccayo.*

Xúc xứ hỗ trợ cho Thân Thức giới và các pháp tương ưng bằng Hiện Hữu Duyên.

*Rūpāyatanaṃ saddāyatanaṃ
gandhāyatanaṃ rasāyatanaṃ
phoṭṭhabbāyatanaṃ manodhātuyā
taṃsampayuttakānañca dhamma-
naṃ atthipaccayena paccayo.*

5 ngoại xứ (sắc, thanh, ...) hỗ trợ cho Ý giới (2 Quan Sát + Khai Ý môn) và các pháp tương ưng (Tâm Sở) bằng Hiện Hữu Duyên.

*Yaṃ rūpaṃ nissāya manodhātu ca
manoviññāṇadhātu ca vattanti, taṃ
rūpaṃ manodhātuyā ca
manoviññāṇadhātuyā ca
taṃsampayuttakānañca
dhammānaṃ atthipaccayena
paccayo.*

Sắc Ý Vật hỗ trợ cho Ý giới và Ý Thức giới cùng các pháp tương ưng bằng Hiện Hữu Duyên.

Natthipaccayoti

Vô Hữu Duyên

Khi Năng Duyên hỗ trợ cho Sở Duyên bằng sự vắng mặt của mình (ở đây không đặt vấn đề Thời Gian Tính như ở Câu Sanh, Tiền Sanh và Hậu Sanh Duyên), thì lực tác động này được gọi là Vô Hữu Duyên.

Trường hợp cụ thể :

*samanantaraniruddhā cittacetasikā
dhammā paṭuppannānaṃ
cittacetasikānaṃ dhammānaṃ
natthipaccayena paccayo.*

Tâm và Tâm Sở vừa diệt ngay phía trước hỗ trợ cho Tâm và Tâm Sở hiện tại bằng Vô Hữu Duyên.

Vigatapaccayoti

*samanantaravigatā cittacetāsikā
dhammā paṭuppannānaṃ
cittacetāsikānaṃ dhammānaṃ
vigatapaccayena paccayo.*

Avigatapaccayoti

*cattāro khandhā arūpino
aññamaññaṃ avigatapaccayena
paccayo.*

*Cattāro mahābhūtā aññamaññaṃ
avigatapaccayena paccayo.*

*Okkantikkhaṇe nāmarūpaṃ
aññamaññaṃ avigatapaccayena
paccayo.*

Ly Khứ Duyên

Khi Năng Duyên hỗ trợ cho Sở Duyên bằng sự vắng mặt của mình (ở đây không đặt vấn đề Thời Gian Tính như ở Câu Sanh, Tiền Sanh và Hậu Sanh Duyên), thì lực tác động này được gọi là Ly Khứ Duyên.

Trường hợp cụ thể :

Tâm và Tâm sở vừa diệt ngay phía trước hỗ trợ cho Tâm và Tâm Sở hiện tại bằng Ly Khứ Duyên.

Bất Ly Duyên

Khi Năng Duyên hỗ trợ cho Sở Duyên bằng sự kết hợp không rời (ở đây không đặt vấn đề Thời Gian Tính như ở Câu Sanh, Tiền Sanh và Hậu Sanh Duyên), thì lực tác động này được gọi là Bất Ly Duyên.

Trường hợp cụ thể :

4 Danh Uẩn hỗ trợ lẫn nhau bằng Bất Ly Duyên.

4 Đại hỗ trợ lẫn nhau bằng Bất Ly Duyên.

Danh Sắc thời tái tục hỗ trợ lẫn nhau bằng Bất Ly Duyên.

*Cittacetāsikā dhammā
cittasamuṭṭhānānaṃ rūpānaṃ
avigatapaccayena paccayo.*

Tâm và Tâm Sở hỗ trợ Sắc Tâm bằng Bất Ly Duyên.

*Mahābhūtā upādārūpānaṃ
avigatapaccayena paccayo.*

4 Đại hỗ trợ cho các Sắc Y Đại Sinh bằng Bất Ly Duyên.

*Cakkhāyatanaṃ
cakkhaviññāṇadhātuyā
taṃsampayuttakānañca
dhammānaṃavigatapaccayena
paccayo.*

Nhãn xứ hỗ trợ cho Nhãn Thức giới và các pháp tương ưng bằng Bất Ly Duyên.

*Sotāyatanaṃ sotaviññāṇadhātuyā
taṃsampayuttakānañca
dhammānaṃavigatapaccayena
paccayo.*

Nhĩ xứ hỗ trợ cho Nhĩ Thức giới và các pháp tương ưng bằng Bất Ly Duyên.

*Ghāṇāyatanaṃ ghānaviññāṇa-
dhātuyā taṃsampayuttakānañca
dhammānaṃavigatapaccayena
paccayo.*

Tỷ xứ hỗ trợ cho Tỷ Thức giới và các pháp tương ưng bằng Bất Ly Duyên.

*Jivhāyatanaṃ jivhāviññāṇadhātuyā
taṃsampayuttakānañca
dhammānaṃavigatapaccayena
paccayo.*

Thiệt xứ hỗ trợ cho Thiệt Thức giới và các pháp tương ưng bằng Bất Ly Duyên.

*Kāyāyatanaṃ kāyaviññāṇadhātuyā
taṃsampayuttakānañca
dhammānaṃavigatapaccayena
paccayo.*

Thân xứ hỗ trợ cho Thân Thức giới và các pháp tương ưng bằng Bất Ly Duyên.

*Rūpāyatanaṃ cakkhaviññāṇa-
dhātuyā taṃsampayuttakānañca
dhammānaṃavigatapaccayena
paccayo.*

Sắc xứ hỗ trợ cho Nhãn Thức giới và các pháp tương ưng bằng Bất Ly Duyên.

*Saddāyatanam sotaviññāṇa-
dhātuyā taṃsampayuttakānañca
dhammānaṃ avigatapaccayena
paccayo.*

Thinh xứ hỗ trợ cho Nhĩ Thức giới và các pháp tương ứng bằng Bất Ly Duyên.

*Gandhāyatanam ghānaviññāṇa-
dhātuyā taṃsampayuttakānañca
dhammānaṃ avigatapaccayena
paccayo.*

Khí xứ hỗ trợ cho Tỷ Thức giới và các pháp tương ứng bằng Bất Ly Duyên.

*Rasāyatanam jivhāviññāṇadhātuyā
taṃsampayuttakānañca
dhammānaṃ avigatapaccayena
paccayo.*

Vị xứ hỗ trợ cho Thiệt Thức giới và các pháp tương ứng bằng Bất Ly Duyên.

*Phoṭṭhabbāyatanam kāyaviññāṇa-
dhātuyā taṃsampayuttakānañca
dhammānaṃ avigatapaccayena
paccayo.*

Xúc xứ hỗ trợ cho Thân Thức giới và các pháp tương ứng bằng Bất Ly Duyên.

*Rūpāyatanam saddāyatanam
gandhāyatanam rasāyatanam
phoṭṭhabbāyatanam manodhātuyā
taṃsampayuttakānañca
dhammānaṃ avigatapaccayena
paccayo.*

5 ngoại xứ (sắc, tinh, ...) hỗ trợ cho Ý giới (2 Quan Sát + Khai Ý môn) và các pháp tương ứng (Tâm Sở) bằng Bất Ly Duyên.

*Yaṃ rūpaṃ nissāya manodhātu ca
manoviññāṇadhātu ca vattanti, taṃ
rūpaṃ manodhātuyā ca
manoviññāṇadhātuyā ca
taṃsampayuttakānañca
dhammānaṃ avigatapaccayena
paccayo.*

Sắc Ý Vật hỗ trợ cho Ý giới và Ý Thức giới cùng các pháp tương ứng bằng Bất Ly Duyên.

(Paṭṭhāna, Paccayaniddesa)

(Tạng Diệu Pháp, Bộ Pháp Thú, Phần Tiêu Đề)

DASAPĀRAMĪ

(Buddhakāradhamma)

THẬP ĐỘ

(Điều Kiện Tác Thành Phật Quả)

Dānaṃ*Pariccāgalakkhaṇaṃ dānaṃ,**Deyyadhammalobhavid-
dhaṃsanarasam.**Anāsavapaccupaṭṭhānaṃ,**Paricajitabbavatthupadaṭṭhānaṃ***Sīlaṃ***Sīlanalakkhaṇaṃ sīlaṃ,**Dussīlyavidhdhaṃsanarasam.**Soceyyapaccupaṭṭhānaṃ,**Hirī-ottappapadaṭṭhānaṃ.***Nekkhammaṃ***Kāmato bhavatoca,
nikkhamanalakkhaṇaṃ
nekkhammaṃ.***Bố Thí**

Đặc tướng của hạnh bố thí là sự buông bỏ.

Khía cạnh chức năng của hạnh bố thí là lìa bỏ lòng tham chấp trong tài vật.

Điểm đặc trưng của hạnh bố thí là sự không dính mắc.

Điều kiện cần thiết cho hạnh bố thí là có món tài vật để cho.

Giới Hạnh

Đặc tướng của giới hạnh là sự chừng mực.

Khía cạnh chức năng của giới hạnh là sự lìa bỏ kiểu sống ác giới.

Điểm đặc trưng của giới hạnh là sự thanh tịnh của thân và khẩu nghiệp.

Điều kiện cần thiết là Tâm và Úy.

Ly Dục

Đặc tướng của ly dục là lý tưởng lìa bỏ Dục Ái và Hữu Ái (chán hưởng, chán sống).

Kāmabhavādīnavavibhāvanarasam, Khía cạnh chức năng của ly dục là sự nhận thức mặt trái của ngũ dục và mọi hiện hữu.

Tasseva vimukhabhāvapaccupaṭṭhānam, Điểm đặc trưng của ly dục là sự lìa khỏi Dục và Hữu Ái.

Samvegapadaṭṭhānam. Điều cần thiết của ly dục là những ấn tượng kinh động nội tâm như chuyện sanh tử và sa đọa.

Paññā

Yathā sabhāvapaṭivedhalakkhaṇā paññā, Đặc tướng của trí tuệ là sự thấy đúng bản chất vạn vật.

Visayobhāsanarasā. Khía cạnh chức năng của trí tuệ là sự rọi sáng trần cảnh.

Asammohapaccupaṭṭhānā, Điểm đặc trưng của trí tuệ là sự không mê lầm ngộ nhận.

Samāhipadaṭṭhānā. Điều kiện cần thiết của trí tuệ là các tầng thiên định.

Trí Tuệ

Viriyaṃ

Ussāhalakkhaṇaṃ viriyaṃ, Đặc tướng của tinh tấn là sự cố gắng.

Upatthambhanarasam. Khía cạnh chức năng của tinh tấn là sự trợ lực.

Asamsīdanapaccupaṭṭhānam, Điểm đặc trưng của trí tuệ là sự không buông xuôi.

Samvegapadaṭṭhānam. Điều kiện cần thiết của tinh tấn là những ấn tượng kinh động nội tâm (sanh tử và sa đọa)

Tinh Tấn

Khantī

Khamanalakkhaṇā khantī,

Itthāniṭṭhasahanarasā.

Adhivāsanapaccupaṭṭhānā,

Yathābhūtaḍḍassanapadaṭṭhānā.

Nhẫn nại

Đặc tướng của nhẫn nại là sự chịu đựng.

Khía cạnh chức năng của nhẫn nại là sự vững lòng trước các cảnh như ý và bất toại.

Điểm đặc trưng của nhẫn nại là sự kham nhẫn.

Điều kiện cần thiết của nhẫn nại là cái nhìn đúng đắn.

Saccam

Avisaṃvādanalakkhaṇam saccam,

Yathāvavibhāvanarasam.

Sādhutāpaccupaṭṭhānam,

Soraccapadaṭṭhānam

Chân Thật

Đặc tướng của chân thật là sự trung thực.

Khía cạnh chức năng là sự phơi bày sự thật.

Điểm đặc trưng của chân thật là sự chính chắn trong ngôn từ.

Điều kiện cần thiết của chân thật là lòng vị tha.

Adhiṭṭhānam

*Bodhisambhāresu avaṭṭhāna
lakkhaṇam adhiṭṭhānam,*

*Tesam
paṭipakkhābhivhavanarasam.*

Tattha acalatā paccupaṭṭhānam,

Bodhisambhārapadaṭṭhānam

Quyết Định

Đặc tướng của quyết định là sự kiên định trong lý tưởng giải thoát.

Khía cạnh chức năng của quyết định là sự vượt qua các trở lực.

Điểm đặc trưng của quyết định là sự không lung lay lý tưởng.

Điều kiện cần thiết của quyết định là lý tưởng giải thoát.

Mettā

Hitākārappavattilakkhaṇā mettā,

Hitūpasamhārarasā.

Sommābhāvapaccupaṭṭhānā,

*Sattānaṃ manāpabhāvadassana
padaṭṭhānā*

Upekkhā

*Majjhattākārappavattilakkhaṇā
upekkhā,*

Samabhāvadassanarasā.

*Paṭighānunanayavūpasama-
paccupaṭṭhānā,*

*Kammassakatā paccavekkhaṇā
padaṭṭhānā.*

*(Cariyapīṭaka Atthakathā,
Sīlakkhandha Tikā.)*

Từ Tâm

Đặc điểm của từ tâm là tấm lòng
lợi tha.

Khía cạnh chức năng của từ tâm
là hành động hữu ích.

Điểm đặc trưng của từ tâm là
cách sống và nghĩ vị tha.

Điều kiện cần thiết của từ tâm là
khía cạnh tốt ở người khác

Hành Xả

Đặc điểm của hành xả là tâm
trạng ung dung.

Khía cạnh chức năng của hành xả
là cái nhìn công bằng.

Điểm đặc trưng của hành xả là sự
vắng mặt của tâm xung đột.

Điều kiện cần thiết của hành xả là
suy tư về nghiệp lý.

(Chú giải Hạnh Tạng Tiểu Bộ)

MAHĀSATIPATṬHĀNASUTTA

KINH NIỆM XỨ

Evam me sutam –

Như vậy tôi nghe.

*ekam samayaṃ bhagavā kurūsu
vihārati kammāsadhammaṃ nāma
kurūnaṃ nigamo.*

Một thời Thế Tôn ở xứ Kuru,
Kammassadhamma là đô thị của
xứ Kuru.

*Tatra kho bhagavā bhikkhū
āmantesi – “bhikkhavo”ti.*

Rồi Thế Tôn gọi các tỳ-kheo:
Này các tỳ-kheo.

*“Bhadante”ti te bhikkhū bhagavato
paccassosum.
Bhagavā etadavoca – Uddeso*

Các tỳ-kheo vâng đáp Thế Tôn:
Bạch Thế Tôn.
Thế Tôn thuyết như sau:

*“Ekāyano ayaṃ, bhikkhave,
maggo sattānaṃ visuddhiyā,
sokaparidevānaṃ samatikkamāya,
dukkhadomanassānaṃ
atthaṅgamāya,
ñāyassa adhiḡamāya,
nibbānassa sacchikiriyāya,
yadidaṃ cattāro satipaṭṭhānā.*

Này các tỳ-kheo,
đây là con đường độc nhất đưa
đến thanh tịnh cho chúng sanh,
vượt khỏi sầu não,
diệt trừ khổ ưu,
thành tựu chánh trí,
chứng ngộ Niết-bàn.
Đó là Bốn Niệm xứ.

*“Katame cattāro? Idha, bhikkhave,
bhikkhu*

Thế nào là bốn? Này các tỳ-kheo,
ở đây tỳ-kheo

*kāye kāyānupassī viharati ātāpī
sampajāno satimā, vineyya loke
abhijjhādomanassaṃ;*

Sống quán thân trên thân, nhiệt
tâm, tỉnh giác, chánh niệm để chế
ngự tham ưu ở đời;

*vedanāsu vedanānupassī viharati
ātāpī sampajāno satimā, vineyya
loke abhijjhādomanassaṃ;*

Sống quán thọ trên các thọ, nhiệt
tâm, tỉnh giác, chánh niệm để chế
ngự tham ưu ở đời;

*citte cittānupassī viharati ātāpī
sampajāno satimā, vineyya loke
abhijjhādomanassaṃ;*

Sống quán tâm trên tâm, nhiệt
tâm, tỉnh giác, chánh niệm để chế
ngự tham ưu ở đời;

*dhammesu dhammānupassī
viharati ātāpī sampajāno satimā,
vineyya loke abhijjhādomanassaṃ.*

Sống quán pháp trên các pháp,
nhiệt tâm, tỉnh giác, chánh niệm để
ché ngự tham ưu ở đời.

***Kāyānupassanā
ānāpānappabbāṃ***

Quán thân, phần hơi thở

*“Kathañca, bhikkhave, bhikkhu
kāye kāyānupassī viharati?”*

Và này các tỳ-kheo, thế nào là tỳ-
kheo sống quán thân trên thân?

*Idha, bhikkhave, bhikkhu
araññagato vā
rukkhamūlagato vā
suññāgāragato vā
nisīdati, pallaṅkaṃ ābhujitvā,
ujuṃ kāyaṃ pañidhāya,
parimukhaṃ satimṃ upaṭṭhapetvā.*

Này các tỳ-kheo, ở đây, tỳ-kheo đi
đến khu rừng,
đi đến gốc cây,
hay đi đến ngôi nhà vắng,
và ngồi kiết già,
lưng thẳng
và an trú chánh niệm trước mặt.

*So satova assasati, satova
passasati.*

Vị ấy thở vô với sự tỉnh giác, vị ấy
thở ra với sự tỉnh giác.

*Dīghaṃ vā assasanto ‘dīghaṃ
assasāmi’ti pajānāti,
dīghaṃ vā passasanto ‘dīghaṃ
passasāmi’ti pajānāti,*

Khi thở vô dài, vị ấy biết rõ đang
thở vô dài;
khi thở ra dài, vị ấy biết rõ đang thở
ra dài;

*rassaṃ vā assasanto ‘rassaṃ
assasāmi’ti pajānāti,
rassaṃ vā passasanto ‘rassaṃ
passasāmi’ti pajānāti,*

Khi thở vô ngắn, vị ấy biết rõ đang
thở vô ngắn,
khi thở ra ngắn, vị ấy biết rõ đang
thở ra ngắn;

*‘sabbakāyapaṭisaṃvedī
assasissāmi’ti sikkhati,
‘sabbakāyapaṭisaṃvedī
passasissāmi’ti sikkhati,*

Vị ấy quán niệm: "Cảm nhận toàn
thân, tôi sẽ thở vô",
vị ấy quán niệm: "Cảm nhận toàn
thân, tôi sẽ thở ra";

*‘passambhayaṃ kāyasaṅkhāraṃ
assasissāmiṃti sikkhati,
‘passambhayaṃ kāyasaṅkhāraṃ
passasissāmiṃti sikkhati.*

Vị ấy quán niệm: "Lắng đọng toàn thân, tôi sẽ thở vô",
vị ấy quán niệm: "Lắng đọng toàn thân, tôi sẽ thở ra".

*“Seyyathāpi, bhikkhave, dakkho
bhamakāro vā bhamakārantevāsī
vā dīghaṃ vā añchanta
‘dīghaṃ añchāmiṃti pajānāti,
rassaṃ vā añchanta
‘rassaṃ añchāmiṃti pajānāti;*

Này các tỳ-kheo, như người thợ quay hay học trò người thợ quay thiện xảo khi quay dài, biết rõ: "Tôi quay dài" hay khi quay ngắn, biết rõ: "Tôi quay ngắn".

evameva kho, bhikkhave, bhikkhu

Cũng vậy, này các tỳ-kheo,

*dīghaṃ vā assasanto ‘dīghaṃ
assasāmiṃti pajānāti,
dīghaṃ vā passasanto ‘dīghaṃ
passasāmiṃti pajānāti,*

Tỳ-kheo khi thở vô dài thì biết rõ đang thở vô dài;
khi thở ra dài thì biết rõ đang thở ra dài;

*rassaṃ vā assasanto ‘rassaṃ
assasāmiṃti pajānāti,
rassaṃ vā passasanto ‘rassaṃ
passasāmiṃti pajānāti;*

Khi thở vô ngắn thì biết rõ đang thở vô ngắn;
khi thở ra ngắn thì biết rõ đang thở ra ngắn.

*‘sabbakāyapaṭisaṃvedī
assasissāmiṃti sikkhati,
‘sabbakāyapaṭisaṃvedī
passasissāmiṃti sikkhati;*

Vị ấy quán niệm: "Cảm nhận toàn thân, tôi sẽ thở vô",
vị ấy quán niệm: "Cảm nhận toàn thân, tôi sẽ thở ra",

*‘passambhayaṃ kāyasaṅkhāraṃ
assasissāmiṃti sikkhati,
‘passambhayaṃ kāyasaṅkhāraṃ
passasissāmiṃti sikkhati.*

Vị ấy quán niệm: "Lắng đọng toàn thân, tôi sẽ thở vô",
vị ấy quán niệm: "Lắng đọng toàn thân, tôi sẽ thở ra".

*Iti ajjhataṃ vā kāye kāyānupassī
vihārati,*

Bằng cách ấy, vị ấy sống quán thân trên nội thân;

<i>bahiddhā vā kāye kāyānupassī viharati,</i>	Sống quán thân trên ngoại thân;
<i>ajjhatabhiddhā vā kāye kāyānupassī viharati;</i>	Sống quán thân trên cả nội thân, ngoại thân.
<i>samudayadhammānupassī vā kāyasmim viharati,</i>	Vị ấy quán chiếu tập khởi của thân (gồm tập khởi của vô minh và của sắc pháp).
<i>vayadhammānupassī vā kāyasmim viharati,</i>	Vị ấy quán chiếu sự tịch diệt của thân.
<i>samudayavayadhammānupassī vā kāyasmim viharati.</i>	Vị ấy quán chiếu tập khởi và sự tịch diệt của thân.
<i>‘Atthi kāyo’ti vā panassa sati paccupaṭṭhitā hoti.</i>	Vị ấy an trú chánh niệm trong sự hiện hữu của thân mình ngay trong hiện tại.
<i>Yāvadeva ñāṇamattāya paṭissatimattāya anissito ca viharati, na ca kiñci loke upādiyati.</i>	Bằng lối sống chỉ với niệm và tuệ, vị ấy không bám víu, chấp trước một thứ gì trên đời.
<i>Evampi kho, bhikkhave, bhikkhu kāye kāyānupassī viharati.</i>	Như vậy, này các tỳ-kheo, là vị tỳ-kheo sống quán thân trên thân.
<i>“Puna caparaṃ, bhikkhave, bhikkhu gacchanto vā ‘gacchāmi’ti pajānāti, ṭhito vā ‘ṭhitomhī’ti pajānāti, nisinno vā ‘nisinnomhī’ti pajānāti, sayāno vā ‘sayānomhī’ti pajānāti. Yathā yathā vā panassa kāyo paṇihito hoti tathā tathā naṃ pajānāti.</i>	Lại nữa, này các tỳ-kheo, tỳ-kheo đang đi thì biết rõ là đang đi, đang đứng biết rõ là đang đứng, đang ngồi biết rõ là đang ngồi, đang nằm biết rõ là đang nằm. Thân thể đang hoạt động như thế nào thì tỳ-kheo biết rõ như thế ấy.

<i>Iti ajjhattam vā kāye kāyānupassī viharati,</i>	Bằng cách ấy, vị ấy sống quán thân trên nội thân;
<i>bahiddhā vā kāye kāyānupassī viharati,</i>	Sống quán thân trên ngoại thân;
<i>ajjhatabhiddhā vā kāye kāyānupassī viharati;</i>	Sống quán thân trên cả nội thân, ngoại thân.
<i>samudayadhammānupassī vā kāyasmim viharati,</i>	Vị ấy quán chiếu tập khởi của thân (gồm tập khởi của vô minh và của sắc pháp).
<i>vayadhammānupassī vā kāyasmim viharati,</i>	Vị ấy quán chiếu sự tịch diệt của thân.
<i>samudayavayadhammānupassī vā kāyasmim viharati.</i>	Vị ấy quán chiếu tập khởi và sự tịch diệt của thân.
<i>‘Atthi kāyo’ti vā panassa sati paccupaṭṭhitā hoti.</i>	Vị ấy an trú chánh niệm trong sự hiện hữu của thân mình ngay trong hiện tại.
<i>Yāvadeva ñāṇamattāya paṭissatimattāya anissito ca viharati,</i>	Bằng lối sống chỉ với niệm và tuệ. Vị ấy không bám víu, chấp trước một thứ gì trên đời.
<i>na ca kiñci loke upādiyati. Evampi kho, bhikkhave, bhikkhu kāye kāyānupassī viharati.</i>	Như vậy, này các tỳ-kheo, là vị tỳ-kheo sống quán thân trên thân.
<i>“Puna caparam, bhikkhave, bhikkhu abhikkante paṭikkante sampajānakārī hoti,</i>	Lại nữa, này các tỳ-kheo, tỳ-kheo, Khi bước tới bước lui, biết rõ việc mình đang làm;
<i>ālokite vilokite sampajānakārī hoti,</i>	Khi ngó tới ngó lui, biết rõ việc mình đang làm;
<i>samiñjite pasārite sampajānakārī hoti,</i>	Khi co tay, khi duỗi tay, biết rõ việc mình đang làm;

*saṅghāṭipattacīvaradhāraṇe
sampajānakārī hoti,*

Khi mang áo Tăng già lê, mang bát, mang y, biết rõ việc mình đang làm;

*asite pīte khāyite sāyite
sampajānakārī hoti,*

Khi ăn, uống, nhai, ném, biết rõ việc mình đang làm;

*uccārapassāvakamme
sampajānakārī hoti,*

Khi đại tiện, tiểu tiện, biết rõ việc mình đang làm;

*gate ṭhite nisinne sutte jāgarite
bhāsīte tuṅhībhāve sampajānakārī
hoti.*

Khi đi, đứng, ngồi, ngủ, thức, nói, im lặng, biết rõ việc mình đang làm.

*Iti ajjhataṃ vā kāye kāyānupassī
vihārati...pe...*

Bằng cách ấy, vị ấy sống quán thân trên nội thân; sống quán thân trên ngoại thân; sống quán thân trên cả nội thân, ngoại thân. Vị ấy quán chiếu tập khởi của thân (gồm tập khởi của vô minh và của sắc pháp). Vị ấy quán chiếu sự tịch diệt của thân. Vị ấy quán chiếu tập khởi và sự tịch diệt của thân.

Vị ấy an trú chánh niệm trong sự hiện hữu của thân mình ngay trong hiện tại. Bằng lối sống chỉ với niệm và tuệ, vị ấy không bám víu, chấp trước một thứ gì trên đời.

*evampi kho, bhikkhave, bhikkhu
kāye kāyānupassī viharati.*

Như vậy, này các tỷ-kheo, là vị tỷ-kheo sống quán thân trên thân.

*“Puna caparaṃ, bhikkhave,
bhikkhu imameva kāyaṃ uddhaṃ
pādatalā, adho kesamatthakā,
tacapariyantaṃ pūraṃ nānappa-
kāraṃ asucino paccavekkhati*

Lại nữa, này các tỷ-kheo, tỷ-kheo quán sát thân này, từ bàn chân cho đến đỉnh đầu, được bao bọc bởi da và chứa đầy những vật bất tịnh sai biệt.

– ‘atthi imasmiṃ kāye kesā lomā
nakhā dantā taco maṃsaṃ nhāru
aṭṭhi aṭṭhimiñjaṃ vakkamaṃ hadayaṃ
yakanamaṃ kilomakamaṃ pihakamaṃ
papphāsaṃ antamaṃ antagunaṃ
udariyaṃ karīsaṃ pittaṃ semhaṃ
pubbo lohitaṃ sedo medo assu
vasā kheḷo siṅghāṇikā lasikā
mutta’nti.

Trong thân này gồm tóc, lông, móng, răng, da, thịt, gân, xương, tủy, thận, tim, gan, màng phổi, lá lách, phổi, ruột non, ruột già, dạ dày, phần, mật, đờm, mủ, máu, mồ hôi, mỡ đặc, nước mắt, mỡ lỏng, nước miếng, nước mũi, chất nhờn, nước tiểu.

“Seyyathāpi, bhikkhave,
ubhatomukhā putoli pūrā
nānāvihitassa dhaññassa,
seyyathidaṃ –

Này các tỳ-kheo, cũng như một cái bao mở miệng hai đầu, đựng đầy các loại hạt như gạo, lúa, đậu xanh, đậu lớn, mè, gạo đã xay rồi.

sālīnaṃ vīhīnaṃ muggānaṃ
māsānaṃ tilānaṃ taṇḍulānaṃ.
Tamaṃ cakkhumaṃ puriso
muñcitvā paccavekkheyya – ‘ime
sālī ime vīhī ime muggā ime māsā
ime tilā ime taṇḍulā’ti.

Một người có mắt, đổ các hạt ấy ra và quán sát: "Đây là hạt gạo, đây là hạt lúa, đây là đậu xanh, đây là đậu lớn, đây là mè, đây là hạt lúa đã xay rồi".

Evameva kho, bhikkhave, bhikkhu
imameva kāyaṃ uddamaṃ pādatalā,
adho kesamatthakā,
tacapariyantaṃ pūraṃ
nānappakārassa asucino
paccavekkhati

Cũng vậy, này các tỳ-kheo, một tỳ-kheo quán sát thân này từ bàn chân lên đến đỉnh đầu, được bao bọc bởi da và chứa đầy những vật bất tịnh sai biệt.

– ‘atthi imasmiṃ kāye kesā
lomā...pe... mutta’nti.

Trong thân này gồm có tóc, lông, móng, răng, da, thịt, gân, xương, tủy, thận, tim, gan, hoành cách mô, lá lách, phổi, ruột, màng ruột, bụng, phân, mật, đờm, mủ, máu, mồ hôi, mỡ, nước mắt, mỡ da, nước miếng, niêm dịch, nước ở khớp xương, nước tiểu".

“Iti ajjhataṃ vā kāye kāyānupassī viharati...pe...

Bằng cách ấy, vị ấy sống quán thân trên nội thân;
Sống quán thân trên ngoại thân;
Sống quán thân trên cả nội thân, ngoại thân.

Vị ấy quán chiếu tập khởi của thân (gồm tập khởi của vô minh và của sắc pháp).

Vị ấy quán chiếu sự tịch diệt của thân.

Vị ấy quán chiếu tập khởi và sự tịch diệt của thân.

Vị ấy an trú chánh niệm trong sự hiện hữu của thân mình ngay trong hiện tại.

Bằng lối sống chỉ với niệm và tuệ, vị ấy không bám víu, chấp trước một thứ gì trên đời.

evampi kho, bhikkhave, bhikkhu kāye kāyānupassī viharati.

Như vậy, này các tỳ-kheo, là vị tỳ-kheo sống quán thân trên thân.

“Puna caparaṃ, bhikkhave, bhikkhu imameva kāyaṃ yathāṭṭhitaṃ yathāpaṇihitaṃ dhātuso paccavekkhati – ‘atthi imasmim kāye pathavīdhātu āpodhātu tejodhātu vāyodhātū’ti.

Lại nữa, này các tỳ-kheo, tỳ-kheo quán sát thân này về vị trí và trật tự của các sắc giới gồm có

địa đại,
thủy đại,
hỏa đại và
phong đại trong thân”.

“Seyyathāpi, bhikkhave, dakkhogghātako vā goghātakantevāsī vā gāviṃ vadhitvā catumahāpathe bilaso vibhajitvā nisinno assa.

Này các tỳ-kheo, như một người đồ tể lành nghề, hay đệ tử của một người đồ tể giết một con bò, ngồi cắt chia từng thân phần tại ngã tư đường.

*Evameva kho, bhikkhave, bhikkhu
imameva kāyaṃ yathāṭhitam
yathāpaṇihitam dhātuso
paccavekkhati – ‘atthi imasmim
kāye pathavīdhātu āpodhātu
tejodhātu vāyodhātū’ti.*

*Iti ajjhataṃ vā kāye kāyānupassī
viharaṭi...pe...*

*evampi kho, bhikkhave, bhikkhu
kāye kāyānupassī viharati.*

*“Puna caparaṃ, bhikkhave,
bhikkhu seyyathāpi passeyya
sarīraṃ sivathikāya chadditaṃ
ekāhamataṃ vā dvīhamataṃ vā
tīhamataṃ vā uddhumātaṃ
vinīlakaṃ vipubbakajātaṃ.*

Cũng vậy, này các tỳ-kheo, tỳ-kheo quán sát thân này về vị trí và trật tự của các sắc giới gồm địa đại, thủy đại, hỏa đại và phong đại trong thân".

Bằng cách ấy, vị ấy sống quán thân trên nội thân;
Sống quán thân trên ngoại thân;
Sống quán thân trên cả nội thân, ngoại thân.

Vị ấy quán chiếu tập khởi của thân (gồm tập khởi của vô minh và của sắc pháp).

Vị ấy quán chiếu sự tịch diệt của thân.

Vị ấy quán chiếu tập khởi và sự tịch diệt của thân.

Vị ấy an trú chánh niệm trong sự hiện hữu của thân mình ngay trong hiện tại.

Bằng lối sống chỉ với niệm và tuệ, vị ấy không bám víu, chấp trước một thứ gì trên đời.

Như vậy, này các tỳ-kheo, là vị tỳ-kheo sống quán thân trên thân.

Này các tỳ-kheo, như vậy là tỳ-kheo sống quán thân trên thân.

Lại nữa, này các tỳ-kheo, tỳ-kheo như thấy một thi thể bị quăng bỏ trong nghĩa địa một ngày, hai ngày, ba ngày, thi thể ấy trương phồng lên, xanh đen lại và phân hủy.

So imameva kāyaṃ upasaṃharati
– ‘*ayampi kho kāyo evaṃdhammo*
evaṃbhāvī evaṃanatīto’*ti.*

Iti ajjhataṃ vā kāye kāyānupassī
viharati...pe...

evampi kho, bhikkhave, bhikkhu
kāye kāyānupassī viharati.

“*Puna caparaṃ, bhikkhave,*
bhikkhu seyyathāpi passeyya
saññāya sivaṭṭhāya chaḍḍitaṃ
kākehi vā
khajjamānaṃ kulalehi vā
khajjamānaṃ gijjhehi vā
khajjamānaṃ kaṅkehi vā
khajjamānaṃ sunakhehi vā
khajjamānaṃ byagghehi vā
khajjamānaṃ dīpīhi vā
khajjamānaṃ siṅgālehi vā
khajjamānaṃ vividhehi vā
pāṇakajātehi khajjamānaṃ.

Tỷ-kheo quán thân ấy như sau:
"Thân này tánh chất là như vậy,
bản chất là như vậy, không thể
khác đi".

Bằng cách ấy, vị ấy sống quán
thân trên nội thân;

Sống quán thân trên ngoại thân;

Sống quán thân trên cả nội thân,
ngoại thân.

Vị ấy quán chiếu tập khởi của thân
(gồm tập khởi của vô minh và của
sắc pháp).

Vị ấy quán chiếu sự tịch diệt của
thân. Vị ấy quán chiếu tập khởi và
sự tịch diệt của thân.

Vị ấy an trú chánh niệm trong sự
hiện hữu của thân mình ngay trong
hiện tại.

Bằng lối sống chỉ với niệm và tuệ,
vị ấy không bám víu, chấp trước
một thứ gì trên đời.

Như vậy, này các tỷ-kheo, là vị tỷ-
kheo sống quán thân trên thân.

Lại nữa, này các tỷ-kheo, tỷ-kheo
như thấy một thi thể

bị quăng bỏ trong nghĩa địa,

bị các loài quạ ăn,

hay bị các loài điều hâu ăn,

hay bị các chim kên ăn,

hay bị các loài chó rừng ăn,

hay bị các loài chó nhà ăn,

hay bị các loài cọp ăn,

hay bị các loài beo ăn,

hay bị các loài linh cẩu ăn,

hay bị các loài động vật khác ăn.

So imameva kāyaṃ upasaṃharati
– ‘*ayampi kho kāyo evaṃdhammo*
evaṃbhāvī evaṃanatīto’ti.

Tỷ-kheo quán thân ấy như sau:
"Thân này tánh chất là như vậy,
bản chất là như vậy, không thể
khác đi".

Iti ajjhataṃ vā kāye kāyānupassī
viharati...pe...

Bằng cách ấy, vị ấy sống quán
thân trên nội thân;
Sống quán thân trên ngoại thân;
Sống quán thân trên cả nội thân,
ngoại thân.

Vị ấy quán chiếu tập khởi của thân
(gồm tập khởi của vô minh và của
sắc pháp).

Vị ấy quán chiếu sự tịch diệt của
thân.

Vị ấy quán chiếu tập khởi và sự
tịch diệt của thân.

Vị ấy an trú chánh niệm trong sự
hiện hữu của thân mình ngay trong
hiện tại.

Bằng lối sống chỉ với niệm và tuệ,
vị ấy không bám víu, chấp trước
một thứ gì trên đời.

evampi kho, bhikkhave, bhikkhu
kāye kāyānupassī viharati.

Như vậy, này các tỷ-kheo, là vị tỷ-
kheo sống quán thân trên thân.

“Puna caparaṃ, bhikkhave,
bhikkhu seyyathāpi passeyya
saññāya sivaṃbhāva chaḍḍitaṃ

Này các tỷ-kheo, lại nữa, tỷ-kheo
như thấy một thi thể bị quăng bỏ
trong nghĩa địa,

aṭṭhikasañkhalikaṃ
samaṃsalohitaṃ
nhārusambandhaṃ...pe...

với các bộ xương còn liên kết với
nhau, còn dính thịt và máu, còn
được các đường gân cột lại...

aṭṭhikasañkhalikaṃ
nimaṃsalohitamakkhitaṃ
nhārusambandhaṃ...pe...

Với các bộ xương còn liên kết với
nhau, không còn dính thịt nhưng
còn dính máu, còn được các
đường gân cột lại...

*aṭṭhikasaṅkhalikaṃ
apagatamaṃsalohitaṃ
nhārusambandhaṃ...pe...
aṭṭhikāni apagatasambandhāni
disā vidisā vikkhittāni,*

Với các bộ xương không còn dính thịt, dính máu, còn được các đường gân cột lại, chỉ còn có xương không dính lại với nhau, rải rác chỗ này chỗ kia.

*aññaena hatthaṭṭhikaṃ
aññaena pādaṭṭhikaṃ
aññaena gopphaṭṭhikaṃ
aññaena jaṅghaṭṭhikaṃ
aññaena ūruṭṭhikaṃ
aññaena kaṭṭhikaṃ
aññaena phāsukaṭṭhikaṃ
aññaena piṭṭhiṭṭhikaṃ
aññaena khandhaṭṭhikaṃ
aññaena gīvaṭṭhikaṃ
aññaena hanukaṭṭhikaṃ
aññaena dantaṭṭhikaṃ
aññaena sīsakaṭṭhikaṃ.*

Ở đây là xương tay
Ở đây là xương chân
Ở đây là xương mắt cá
Ở đây là xương ống chân
Ở đây là xương ức
Ở đây là xương hông
Ở đây là xương chậu
Ở đây là xương lưng
Ở đây là xương vai
Ở đây là xương cổ
Ở đây là xương càm
Ở đây là xương hàm
Ở đây là xương sọ

*So imameva kāyaṃ upasaṃharati
– ‘ayampi kho kāyo evaṃdhammo
evaṃbhāvī evaṃanattī’ti.*

Tỷ-kheo quán thân ấy như sau:
"Thân này tánh chất là như vậy,
bản chất là như vậy, không thể
khác đi".

*Iti ajjhataṃ vā kāye kāyānupassī
viharati...pe...*

Bằng cách ấy, vị ấy sống quán
thân trên nội thân;
sống quán thân trên ngoại thân;
sống quán thân trên cả nội thân,
ngoại thân.

Vị ấy quán chiếu tập khởi của thân
(gồm tập khởi của vô minh và của
sắc pháp).

Vị ấy quán chiếu sự tịch diệt của
thân. Vị ấy quán chiếu tập khởi và
sự tịch diệt của thân.

Vị ấy an trú chánh niệm trong sự hiện hữu của thân mình ngay trong hiện tại.

Bằng lối sống chỉ với niệm và tuệ, vị ấy không bám víu, chấp trước một thứ gì trên đời.

*evampi kho, bhikkhave, bhikkhu
kāye kāyānupassī viharati.*

Như vậy, này các tỳ-kheo, là vị tỳ-kheo sống quán thân trên thân.

*“Puna caparaṃ, bhikkhave,
bhikkhu seyyathāpi passeyya
saññāya sivaṭṭhāya chaḍḍitaṃ,*

Lại nữa này các tỳ-kheo, tỳ-kheo như thấy một thi thể bị quăng bỏ trong nghĩa địa,

*aṭṭhikāni setāni
saṅkhavaṇṇapaṭibhāgāni ...pe...
aṭṭhikāni puñjakitāni
terovassikāni...pe...
aṭṭhikāni pūṭini cuṇṇakajātāni.*

Chỉ còn toàn xương trắng màu vỏ ốc...

Chỉ còn một đồng xương lâu hơn ba năm...

Chỉ còn là xương thối trở thành bột.

*So imameva kāyaṃ upasaṃharati
– ‘ayampi kho kāyo evaṃdhammo
evaṃbhāvī evaṃanattito’ti.*

Tỳ-kheo quán thân ấy như sau: "Thân này tánh chất là như vậy, bản chất là như vậy, không thể khác đi".

*Iti ajjhataṃ vā kāye kāyānupassī
viharati,
bahiddhā vā kāye kāyānupassī
viharati,
ajjhatabhiddhā vā kāye
kāyānupassī viharati;*

Bằng cách ấy, vị ấy sống quán thân trên nội thân;
Sống quán thân trên ngoại thân;

Sống quán thân trên cả nội thân, ngoại thân.

*samudayadhammānupassī vā
kāyasmim viharati,*

Vị ấy quán chiếu tập khởi của thân (gồm tập khởi của vô minh và của sắc pháp).

*vayadhammānupassī vā kāyasmim
viharati,*

Vị ấy quán chiếu sự tịch diệt của thân.

samudayavayadhammānupassī vā kāyasmim viharati.

Vị ấy quán chiếu tập khởi và sự tịch diệt của thân.

‘Atthi kāyo’ti vā panassa sati paccupaṭṭhitā hoti.

Vị ấy an trú chánh niệm trong sự hiện hữu của thân mình ngay trong hiện tại.

Yāvadeva ñāṇamattāya paṭissatimattāya anissito ca viharati, na ca kiñci loke upādiyati.

Bằng lối sống chỉ với niệm và tuệ, vị ấy không bám víu, chấp trước một thứ gì trên đời.

Evampi kho, bhikkhave, bhikkhu kāye kāyānupassī viharati.

Này các tỳ-kheo, như vậy là tỳ-kheo sống quán thân trên thân.

Vedanānupassanā

Quán Thọ

“Kathañca pana, bhikkhave, bhikkhu vedanāsu vedanānupassī viharati?”

Này các tỳ-kheo, như thế nào là tỳ-kheo sống quán thọ trên các thọ?

Idha, bhikkhave, bhikkhu sukhaṃ vā vedanaṃ vedayamāno ‘sukhaṃ vedanaṃ vedayāmi’ti pajānāti;

Này các tỳ-kheo, ở đây tỳ-kheo khi cảm giác lạc thọ thì biết rõ đang cảm giác lạc thọ;

dukkhaṃ vā vedanaṃ vedayamāno ‘dukkhaṃ vedanaṃ vedayāmi’ti pajānāti;

Khi cảm giác khổ thọ thì biết rõ đang cảm giác khổ thọ;

adukkhamasukhaṃ vā vedanaṃ vedayamāno ‘adukkhamasukhaṃ vedanaṃ vedayāmi’ti pajānāti;

Khi cảm giác xả thọ thì biết rõ đang cảm giác xả thọ.

sāmisam vā sukhaṃ vedanaṃ vedayamāno ‘sāmisam sukhaṃ vedanaṃ vedayāmi’ti pajānāti;

Khi cảm giác lạc thọ liên hệ phiền não thì biết rõ đang cảm giác lạc thọ liên hệ phiền não;

nirāmisam vā sukhaṃ vedanaṃ vedayamāno ‘nirāmisam sukhaṃ vedanaṃ vedayāmi’ti pajānāti;

Khi cảm giác lạc thọ không liên hệ phiền não thì biết rõ đang cảm giác lạc thọ không liên hệ phiền não ".

*sāmisam vā dukkham vedanam
vedayamāno 'sāmisam dukkham
vedanam vedayāmi'ti pajānāti;*

Khi cảm giác khổ thọ liên hệ phiền
não thì biết rõ đang cảm giác khổ
thọ liên hệ phiền não;

*nirāmisam vā dukkham vedanam
vedayamāno 'nirāmisam dukkham
vedanam vedayāmi'ti pajānāti;*

Khi cảm giác khổ thọ không liên hệ
phiền não thì biết rõ đang cảm giác
khổ thọ không liên hệ phiền não.

*sāmisam vā adukkhamasukham
vedanam vedayamāno 'sāmisam
adukkhamasukham vedanam
vedayāmi'ti pajānāti;*

Khi cảm giác xả thọ liên hệ phiền
não thì biết rõ đang cảm giác xả
thọ liên hệ phiền não;

*nirāmisam vā adukkhamasukham
vedanam vedayamāno 'nirāmisam
adukkhamasukham vedanam
vedayāmi'ti pajānāti;*

Khi cảm giác xả thọ không liên hệ
phiền não thì biết rõ đang cảm giác
xả thọ không liên hệ phiền não.

*iti ajjhataṃ vā vedanāsu
vedanānupassī viharati,
bahiddhā vā vedanāsu
vedanānupassī viharati,
ajjhatabhiddhā vā vedanāsu
vedanānupassī viharati;*

Bằng cách ấy, vị ấy sống quán thọ
trên nội thọ;
Sống quán thọ trên ngoại thọ;
Sống quán thọ trên cả nội thọ,
ngoại thọ.

*samudayadhammānupassī vā
vedanāsu viharati,*

Vị ấy quán chiếu tập khởi của thọ
(gồm tập khởi của vô minh và của
thọ).

*vayadhammānupassī vā vedanāsu
viharati,
samudayavayadhammānupassī vā
vedanāsu viharati.*

Vị ấy quán chiếu sự tịch diệt của
thọ.
Vị ấy quán chiếu tập khởi và sự
tịch diệt của thọ.

*'Atthi vedanā'ti vā panassa sati
paccupaṭṭhitā hoti.*

Vị ấy an trú chánh niệm trong sự
hiện hữu của cảm thọ ngay trong
hiện tại.

*Yāvadeva ñāṇamattāya
paṭissatimattāya anissito ca
viharatī, na ca kiñci loke upādiyati.*

Bằng lối sống chỉ với niệm và tuệ,
vị ấy không bám víu, chấp trước
một thứ gì trên đời.

*Evampi kho, bhikkhave, bhikkhu
vedanāsu vedanānupassī viharati.*

Như vậy, này các tỳ-kheo, là vị tỳ-
kheo sống quán thọ trên thọ.

Cittānupassanā

Quán tâm

*“Kathaṅca pana, bhikkhave,
bhikkhu citte cittānupassī viharati?”*

Này các tỳ-kheo, như thế nào là tỳ-
kheo sống quán tâm trên tâm?

*Idha, bhikkhave, bhikkhu sarāgaṃ
vā cittaṃ ‘sarāgaṃ citta’nti
pajānāti,
vītarāgaṃ vā cittaṃ ‘vītarāgaṃ
citta’nti pajānāti;*

Này các tỳ-kheo, ở đây, tỳ-kheo khi
tâm có tham (một trong tám tâm
tham), thì biết rõ là tâm có tham,
khi tâm không có tham thì biết rõ là
tâm không có tham (tâm thiện và
tâm vô ký hiệp thể).

*sadosaṃ vā cittaṃ ‘sadosaṃ
citta’nti pajānāti,
vītadosaṃ vā cittaṃ ‘vītadosaṃ
citta’nti pajānāti;*

Khi tâm có sân, thì biết rõ là tâm có
sân,
khi tâm không có sân thì biết rõ là
tâm không có sân (tâm thiện và
tâm vô ký hiệp thể).

*samohaṃ vā cittaṃ ‘samohaṃ
citta’nti pajānāti,
vītamohaṃ vā cittaṃ ‘vītamohaṃ
citta’nti pajānāti;*

Khi tâm có si, thì biết rõ là tâm có
si (phóng dật và hoài nghi),
khi tâm không có si thì biết rõ là
tâm không có si (tâm thiện và tâm
vô ký hiệp thể).

*saṃkhittaṃ vā cittaṃ ‘saṃkhittaṃ
citta’nti pajānāti,*

Khi tâm có hôn thụ thì biết rõ tâm
đang có hôn thụ.

*vikkhittaṃ vā cittaṃ ‘vikkhittaṃ
citta’nti pajānāti;*

Khi tâm có phóng dật thì biết rõ
tâm đang có phóng dật.

mahaggataṃ vā cittaṃ
'mahaggataṃ citta'nti pajānāti,
amahaggataṃ vā cittaṃ
'amahaggataṃ citta'nti pajānāti;

Khi có tâm đáo đạì thì biết rõ là đạì có tâm đáo đạì (thiền sắc và vô sắc).

Khi có tâm phi đáo đạì thì biết rõ là đạì có tâm phi đáo đạì (tâm dục giới).

sauttaraṃ vā cittaṃ 'sauttaraṃ
citta'nti pajānāti,

Khi có tâm hữu hạn thì biết rõ là đạì có tâm hữu hạn (tâm dục giới).

anuttaraṃ vā cittaṃ 'anuttaraṃ
citta'nti pajānāti;

Khi có tâm vô hạn thì biết rõ là đạì có tâm vô hạn (tâm thiền sắc và vô sắc).

samāhitaṃ vā cittaṃ 'samāhitaṃ
citta'nti pajānāti,

Khi có tâm định thì biết rõ là đạì có tâm định (cận định và kiên cố định).

asamāhitaṃ vā cittaṃ
'asamāhitaṃ citta'nti pajānāti;

Khi có tâm không định thì biết rõ là đạì có tâm không định.

vimuttaṃ vā cittaṃ 'vimuttaṃ
citta'nti pajānāti,

Khi có tâm giải thoát thì biết rõ là đạì có tâm giải thoát (bằng thiện hiệp thế).

avimuttaṃ vā cittaṃ 'avimuttaṃ
citta'nti pajānāti.

Khi có tâm không giải thoát thì biết rõ là đạì có tâm không giải thoát.

Iti ajjhattaṃ vā citte cittaṇupassī
viharati,

Bằng cách ấy, vị ấy sống quán tâm trên nội tâm;

bahiddhā vā citte cittaṇupassī
viharati,

sống quán tâm trên ngoại tâm;

ajjhatabhiddhā vā citte
cittaṇupassī viharati;

sống quán tâm trên cả nội tâm, ngoại tâm.

samudayadhammānupassī vā
cittasmiṃ viharati,

Vị ấy quán chiếu tập khởi của tâm (gồm tập khởi của vô minh và Thức).

vayadhammānupassī vā cittasmiṃ viharati, Vị ấy quán chiếu sự tịch diệt của tâm.

samudayavayadhammānupassī vā cittasmiṃ viharati. Vị ấy quán chiếu tập khởi và sự tịch diệt của tâm.

‘Atthi citta’nti vā panassa sati paccupaṭṭhitā hoti. Vị ấy an trú chánh niệm trong sự hiện hữu của tâm mình ngay trong hiện tại.

Yāvadeva ñāṇamattāya paṭissatimattāya anissito ca viharati, na ca kiñci loke upādiyati. Bằng lối sống chỉ với niệm và tuệ, vị ấy không bám víu, chấp trước một thứ gì trên đời.

Evampi kho, bhikkhave, bhikkhu citte cittānupassī viharati. Đây các tỳ-kheo, như vậy là tỳ-kheo sống quán tâm trên tâm.

Dhammānupassanā

Quán Pháp

‘Kathaṅca, bhikkhave, bhikkhu dhammesu dhammānupassī viharati?’ Đây các tỳ-kheo, thế nào là tỳ-kheo sống quán pháp trên các pháp?

Idha, bhikkhave, bhikkhu dhammesu dhammānupassī viharati pañcasu nīvaraṇesu. Đây các tỳ-kheo, ở đây, tỳ-kheo sống quán pháp trên các pháp qua năm triền cái.

Kathaṅca pana, bhikkhave, bhikkhu dhammesu dhammānupassī viharati pañcasu nīvaraṇesu? Và này các tỳ-kheo, thế nào là tỳ-kheo sống quán pháp trên các pháp qua năm triền cái?

“Idha, bhikkhave, bhikkhu santam vā ajjhattam kāmaccandaṃ ‘atthi me ajjhattam kāmaccando’ti pajānāti, Đây các tỳ-kheo, ở đây, tỳ-kheo Khi nội tâm có ái dục, biết rõ là nội tâm có ái dục;

*asantam vā ajjhattam
kāmacchandam 'natthi me
ajjhattam kāmacchando'ti pajānāti;*

Khi nội tâm không có ái dục, biết rõ là nội tâm không có ái dục.

*yathā ca anuppannessa
kāmacchandassa uppādo hoti
tañca pajānāti,*

Vị ấy biết rõ ái dục trước đây chưa có nay đang có mặt;

*yathā ca uppannessa
kāmacchandassa pahānam hoti
tañca pajānāti,*

Vị ấy biết rõ ái dục vừa sanh hiện đã chấm dứt;

*yathā ca pahīnassa
kāmacchandassa āyatim
anuppādo hoti tañca pajānāti.*

Vị ấy biết rõ ái dục đã chấm dứt sẽ không tái hiện nữa.

*"Santam vā ajjhattam byāpadam
'atthi me ajjhattam byāpādo'ti
pajānāti,*

Khi nội tâm có sân hận, biết rõ là nội tâm có sân hận";

*asantam vā ajjhattam byāpadam
'natthi me ajjhattam byāpādo'ti
pajānāti;*

Khi nội tâm không có sân hận, biết rõ nội tâm không có sân hận".

*yathā ca anuppannessa
byāpādassa uppādo hoti tañca
pajānāti,*

Vị ấy biết rõ tâm sân hận trước đây chưa có nay đang có mặt;

*yathā ca uppannessa byāpādassa
pahānam hoti tañca pajānāti,*

Vị ấy biết rõ tâm sân hận đã xuất hiện, nay đang biến mất;

*yathā ca pahīnassa byāpādassa
āyatim anuppādo hoti tañca
pajānāti.*

Vị ấy biết rõ tâm sân hận đã biến mất sẽ không tái hiện.

*"Santam vā ajjhattam
thīnamiddham 'atthi me ajjhattam
thīnamiddha'nti pajānāti,*

Khi nội tâm có hôn thụy, vị ấy biết rõ tâm có hôn thụy;

<i>asantam vā ajjhattam thīnamiddham 'natthi me ajjhattam thīnamiddha'nti pajānāti,</i>	Khi nội tâm không có hôn thụy, vị ấy biết rõ tâm không có hôn thụy.
<i>yathā ca anuppannassa thīnamiddhassa uppādo hoti tañca pajānāti,</i>	Vị ấy biết rõ hôn thụy trước đây chưa có nay đang sanh khởi;
<i>yathā ca uppannassa thīnamiddhassa pahānam hoti tañca pajānāti,</i>	Vị ấy biết rõ hôn thụy đã xuất hiện nay được chấm dứt;
<i>yathā ca pahīnassa thīnamiddhassa āyatim anuppādo hoti tañca pajānāti.</i>	Vị ấy biết rõ hôn thụy đã chấm dứt sẽ không tái hiện.
<i>“Santam vā ajjhattam uddhaccakukkuccam 'atthi me ajjhattam uddhaccakukkucca'nti pajānāti, Sasantam vā ajjhattam uddhaccakukkuccam 'natthi me ajjhattam uddhaccakukkucca'nti pajānāti;</i>	Khi nội tâm có trạo hối, vị ấy biết rõ nội tâm có trạo hối;
<i>yathā ca anuppannassa uddhaccakukkuccassa uppādo hoti tañca pajānāti,</i>	Khi nội tâm không có trạo hối, vị ấy biết rõ tâm không có trạo hối.
<i>yathā ca uppannassa uddhaccakukkuccassa pahānam hoti tañca pajānāti,</i>	Vị ấy biết rõ trạo hối trước đây chưa có nay đang sanh khởi;
<i>yathā ca pahīnassa uddhaccakukkuccassa āyatim anuppādo hoti tañca pajānāti.</i>	Vị ấy biết rõ trạo hối đã xuất hiện nay được chấm dứt;
	Vị ấy biết rõ trạo hối đã chấm dứt sẽ không tái hiện.

<i>‘Santam vā ajjhattam vicikiccham ‘atthi me ajjhattam vicikicchā’ti pajānāti,</i>	Khi nội tâm có hoài nghi, vị ấy biết rõ nội tâm có hoài nghi;
<i>asantam vā ajjhattam vicikiccham ‘natthi me ajjhattam vicikicchā’ti pajānāti;</i>	Khi nội tâm không có hoài nghi vị ấy biết rõ tâm không có hoài nghi.
<i>yathā ca anuppannāya vicikicchāya uppādo hoti tañca pajānāti,</i>	Vị ấy biết rõ hoài nghi trước đây chưa có nay đang sanh khởi;
<i>yathā ca uppannāya vicikicchāya pahānam hoti tañca pajānāti,</i>	Vị ấy biết rõ hoài nghi đã xuất hiện nay được chấm dứt;
<i>yathā ca pahīnāya vicikicchāya āyatim anuppādo hoti tañca pajānāti.</i>	Vị ấy biết rõ hoài nghi đã chấm dứt sẽ không tái hiện.
<i>“Iti ajjhattam vā dhammesu dhammānupassī viharati,</i>	Bằng cách ấy, vị ấy sống quán pháp trên các nội pháp;
<i>bahiddhā vā dhammesu dhammānupassī viharati,</i>	Sống quán pháp trên các ngoại pháp;
<i>ajjhatabhiddhā vā dhammesu dhammānupassī viharati;</i>	Sống quán pháp trên các nội pháp, ngoại pháp.
<i>samudayadhammānupassī vā dhammesu viharati,</i>	Sống quán chiếu tập khởi của các pháp;
<i>vayadhammānupassī vā dhammesu viharati,</i>	Sống quán chiếu sự tịch diệt của các pháp;
<i>samudayavayadhammānupassī vā dhammesu viharati.</i>	Sống quán chiếu tập khởi và sự tịch diệt của các pháp.
<i>‘Atthi dhammā’ti vā panassa sati paccupaṭṭhitā hoti.</i>	Vị ấy an trú chánh niệm trong các pháp hiện có ở bản thân.

*Yāvadeva ñāṇamattāya
paṭissatimattāya anissito ca
viharatī, na ca kiñci loke upādiyati.*

Bằng lối sống chỉ với niệm và tuệ,
vị ấy sống không bám víu, không
chấp trước một thứ gì ở đời.

*Evampi kho, bhikkhave, bhikkhu
dhammesu dhammānupassī
viharatī pañcasu nīvaraṇesu.*

Này các tỳ-kheo, như vậy là tỳ-
kheo sống quán pháp trên các
pháp qua năm triền cái.

*“Puna caparaṃ, bhikkhave,
bhikkhu dhammesu
dhammānupassī viharatī pañcasu
upādānakkhandhesu.*

Lại nữa, này các tỳ-kheo, tỳ-kheo
sống quán pháp trên các pháp qua
năm thủ uẩn.

*Kathañca pana, bhikkhave,
bhikkhu dhammesu
dhammānupassī viharatī pañcasu
upādānakkhandhesu?*

Này các tỳ-kheo, thế nào là tỳ-
kheo sống quán pháp trên các
pháp qua năm thủ uẩn?

Idha, bhikkhave, bhikkhu –

Này các tỳ-kheo, tỳ-kheo quán
niệm:

*‘iti rūpaṃ,
iti rūpassa samudayo,
iti rūpassa atthaṅgamo;*

"Đây là sắc uẩn,
đây là tập khởi của sắc uẩn,
đây là sự biến mất của sắc uẩn.

*iti vedanā,
iti vedanāya samudayo,
iti vedanāya atthaṅgamo;*

Đây là thọ uẩn,
đây là tập khởi của thọ uẩn,
đây là sự biến mất của thọ uẩn.

*iti saññā,
iti saññāya samudayo,
iti saññāya atthaṅgamo;*

Đây là tưởng uẩn,
đây là tập khởi của tưởng uẩn,
đây là sự biến mất của tưởng uẩn.

*iti saṅkhārā,
iti saṅkhārānaṃ samudayo,
iti saṅkhārānaṃ atthaṅgamo;*

Đây là hành uẩn,
đây là tập khởi của hành uẩn,
đây là sự biến mất của hành uẩn.

*iti viññāṇaṃ,
iti viññāṇassa samudayo,
iti viññāṇassa atthaṅgamo’ti;*

Đây là Thức uẩn,
đây là tập khởi của Thức uẩn,
đây là sự biến mất của Thức uẩn.

<i>iti ajjhataṃ vā dhammesu dhammānupassī viharati,</i>	Bằng cách ấy, vị ấy sống quán pháp trên các nội pháp;
<i>bahiddhā vā dhammesu dhammānupassī viharati,</i>	Sống quán pháp trên các ngoại pháp;
<i>ajjhatabahiddhā vā dhammesu dhammānupassī viharati;</i>	Sống quán pháp trên các nội pháp, ngoại pháp.
<i>samudayadhammānupassī vā dhammesu viharati,</i>	Sống quán chiếu tập khởi của các pháp;
<i>vayadhammānupassī vā dhammesu viharati,</i>	Sống quán chiếu sự tịch diệt của các pháp;
<i>samudayavayadhammānupassī vā dhammesu viharati.</i>	Sống quán chiếu tập khởi và sự tịch diệt của các pháp.
<i>‘Atthi dhammā’ti vā panassa sati paccupaṭṭhitā hoti.</i>	Bằng cách ấy, vị ấy an trú chánh niệm trong các pháp hiện có ở bản thân.
<i>Yāvadeva ñāṇamattāya paṭissatimattāya anissito ca viharati, na ca kiñci loke upādiyati.</i>	Bằng lối sống chỉ với niệm và tuệ, vị ấy không bám víu, không chấp trước một thứ gì ở đời.
<i>Evampi kho, bhikkhave, bhikkhu dhammesu dhammānupassī viharati pañcasu upādānakkhandhesu.</i>	Này các tỳ-kheo, như vậy là tỳ-kheo sống quán pháp trên các pháp qua năm thủ uẩn.
<i>“Puna caparaṃ, bhikkhave, bhikkhu dhammesu dhammānupassī viharati chasu ajjhattikabāhiresu āyatanesu.</i>	Lại nữa, này các tỳ-kheo, tỳ-kheo sống quán pháp trên các pháp qua sáu nội ngoại xứ.

*Kathañca pana, bhikkhave,
bhikkhu dhammesu
dhammānupassī viharati chasu
ajjhattikabāhiresu āyatanesu?*

Này các tỳ-kheo, thế nào là tỳ-kheo sống quán pháp trên các pháp qua sáu nội ngoại xứ?

*“Idha, bhikkhave, bhikkhu
cakkhuñca pajānāti, rūpe ca
pajānāti,
yañca tadubhayaṃ paṭicca
uppajjati saṃyojanaṃ tañca
pajānāti,*

Này các tỳ-kheo, ở đây tỳ-kheo biết rõ nhãn căn và các sắc,

biết rõ rằng từ chúng mà các kiết sử phiền não có mặt.

*yathā ca anuppannassa
saṃyojanassa uppādo hoti tañca
pajānāti,*

Vị ấy biết rõ các kiết sử chưa có mặt nay đang có mặt,

*yathā ca uppannassa
saṃyojanassa pahānaṃ hoti tañca
pajānāti,*

Vị ấy biết rõ các kiết sử đã có mặt nay đang chấm dứt,

*yathā ca pahīnassa saṃyojanassa
āyatim anuppādo hoti tañca
pajānāti.*

Vị ấy biết rõ các kiết sử đã chấm dứt sẽ không tái hiện.

*“Sotañca pajānāti, sadde ca
pajānāti, yañca tadubhayaṃ
paṭicca uppajjati saṃyojanaṃ
tañca pajānāti, yathā ca
anuppannassa saṃyojanassa
uppādo hoti tañca pajānāti, yathā
ca uppannassa saṃyojanassa
pahānaṃ hoti tañca pajānāti, yathā
ca pahīnassa saṃyojanassa
āyatim anuppādo hoti tañca
pajānāti.*

Tỳ-kheo biết rõ nhĩ căn và các âm thanh...

*“Ghānañca pajānāti, gandhe ca
pajānāti...*

Biết rõ tỳ căn và các mùi...

<i>Jivhañca pajānāti, rase ca pajānāti...</i>	Biết rõ thiệt căn và các vị...
<i>Kāyañca pajānāti, phoṭṭhabbe ca pajānāti...</i>	Biết rõ thân căn và các xúc...
<i>Manañca pajānāti, dhamme ca pajānāti,</i>	Biết rõ ý căn và các pháp.
<i>yañca tadubhayaṃ paṭicca uppajjati saṃyojanaṃ tañca pajānāti,</i>	Biết rõ rằng từ chúng mà các kiết sử phiền não có mặt.
<i>yathā ca anuppannessa saṃyojanassa uppādo hoti tañca pajānāti,</i>	Vị ấy biết rõ các kiết sử chưa có mặt nay đang có mặt,
<i>yathā ca uppannessa saṃyojanassa pahānaṃ hoti tañca pajānāti,</i>	Vị ấy biết rõ các kiết sử đã có mặt nay đang chấm dứt,
<i>yathā ca pahīnassa saṃyojanassa āyatim anuppādo hoti tañca pajānāti.</i>	Vị ấy biết rõ các kiết sử đã chấm dứt sẽ không tái hiện.
<i>“Iti ajjhataṃ vā dhammesu dhammānupassī viharati,</i>	Bằng cách ấy, vị ấy sống quán pháp trên các nội pháp;
<i>bahiddhā vā dhammesu dhammānupassī viharati,</i>	Sống quán pháp trên các ngoại pháp;
<i>ajjhatabhiddhā vā dhammesu dhammānupassī viharati;</i>	Sống quán pháp trên các nội pháp, ngoại pháp.
<i>samudayadhammānupassī vā dhammesu viharati,</i>	Sống quán chiếu tập khởi của các pháp;
<i>vayadhammānupassī vā dhammesu viharati,</i>	Sống quán chiếu sự tịch diệt của các pháp;

<i>samudayavayadhammānupassī vā dhammesu viharati.</i>	Sống quán chiếu tập khởi và sự tịch diệt của các pháp.
<i>‘Atthi dhammā’ti vā panassa sati paccupaṭṭhitā hoti.</i>	Vị ấy an trú chánh niệm trong các pháp hiện có ở bản thân.
<i>Yāvadeva ñāṇamattāya paṭissatimattāya anissito ca viharati na ca kiñci loke upādiyati.</i>	Bằng lối sống chỉ có niệm và tuệ, vị ấy sống không bám víu, không chấp trước một thứ gì ở đời.
<i>Evampi kho, bhikkhave, bhikkhu dhammesu dhammānupassī viharati chasu ajjhattikabāhiresu āyatanesu.</i>	Này các tỳ-kheo, như vậy là tỳ-kheo sống quán pháp trên các pháp qua sáu nội ngoại xứ.
<i>“Puna caparaṃ, bhikkhave, bhikkhu dhammesu dhammānupassī viharati sattasu bojjaṅgesu.</i>	Lại nữa, này các tỳ-kheo, tỳ-kheo sống quán pháp trên các pháp qua Bảy Giác chi.
<i>Kathañca pana, bhikkhave, bhikkhu dhammesu dhammānupassī viharati sattasu bojjaṅgesu?</i>	Này các tỳ-kheo, thế nào là tỳ-kheo sống quán pháp trên các pháp qua Bảy Giác chi?
<i>Idha, bhikkhave, bhikkhu santaṃ vā ajjhattaṃ satisambojjaṅgaṃ ‘atthi me ajjhattaṃ satisambojjaṅgo’ti pajānāti,</i>	Khi nội tâm có niệm giác chi, vị ấy biết rõ nội tâm có niệm giác chi;
<i>asantaṃ vā ajjhattaṃ satisambojjaṅgaṃ ‘natthi me ajjhattaṃ satisambojjaṅgo’ti pajānāti,</i>	Khi nội tâm không có niệm giác chi, vị ấy biết rõ tâm không có niệm giác chi.
<i>yathā ca anuppanassa satisambojjaṅgassa uppādo hoti tañca pajānāti,</i>	Vị ấy biết rõ niệm giác chi trước đây chưa có nay đang sanh khởi;

<i>yathā ca uppannassa satisambojjhaṅgassa bhāvanāya pāripūrī hoti tañca pajānāti.</i>	Vị ấy biết rõ niệm giác chi đã xuất hiện nay đang được tu tập viên mãn.
<i>“Santam vā ajjhattam dhammavicayasambojjhaṅgam...</i>	Khi nội tâm có Trạch pháp giác chi... (như trên)...
<i>vīriyasambojjhaṅgam</i>	Khi nội tâm có tinh tấn giác chi... (như trên)...
<i>pītisambojjhaṅgam ...</i>	Khi nội tâm có hỷ giác chi... (như trên)...
<i>passaddhisambojjhaṅgam...</i>	Khi nội tâm có khinh an giác chi... (như trên)...
<i>samādhisambojjhaṅgam...</i>	Khi nội tâm có định giác chi... (như trên)...
<i>upekkhāsambojjhaṅgam ... 'atthi me ajjhattam dhammavicayasambojjhaṅgo... vīriyasambojjhaṅgo... pītisambojjhaṅgo ... passaddhisambojjhaṅgo... samādhisambojjhaṅgo... upekkhāsambojjhaṅgo'ti pajānāti, asantam vā ajjhattam</i>	Khi nội tâm có xả giác chi, Vị ấy biết rõ nội tâm đang có Trạch pháp giác chi... Cần giác chi... Hỷ giác chi... Khinh an giác chi... Định giác chi... Xả giác chi...
<i>upekkhāsambojjhaṅgam ... 'natthi me ajjhattam upekkhāsambojjhaṅgo...'ti pajānāti,</i>	Khi nội tâm không có xả giác chi, vị ấy biết rõ nội tâm không có xả giác chi".
<i>yathā ca anuppannassa upekkhāsambojjhaṅgassa... uppādo hoti tañca pajānāti,</i>	Vị ấy biết rõ xả giác chi trước đây chưa có nay đang sanh khởi...

*yathā ca uppanassa
upekkhāsambojjhaṅgassa...
upekkhāsambojjhaṅgassa
bhāvanāya pāripūrī hoti tañca
pajānāti.*

Vị ấy biết rõ xả giác chi đã xuất hiện nay đang được tu tập viên mãn.

*“Iti ajjhataṃ vā dhammesu
dhammānupassī viharati,*

Bằng cách ấy, vị ấy sống quán pháp trên các nội pháp;

*bahiddhā vā dhammesu
dhammānupassī viharati,*

Sống quán pháp trên các ngoại pháp;

*ajjhatabhiddhā vā dhammesu
dhammānupassī viharati;*

Sống quán pháp trên các nội pháp, ngoại pháp.

*samudayadhammānupassī vā
dhammesu viharati,*

Sống quán chiếu tập khởi của các pháp;

*vayadhammānupassī vā
dhammesu viharati,*

Sống quán chiếu sự tịch diệt của các pháp;

*samudayavayadhammānupassī vā
dhammesu viharati.*

Sống quán chiếu tập khởi và sự tịch diệt của các pháp.

*‘Atthi dhammā’ti vā paṇassa sati
paccupaṭṭhitā hoti.*

Vị ấy an trú chánh niệm trong các pháp hiện có ở bản thân.

*Yāvadeva ñāṇamattāya
paṭissatimattāya anissito ca
viharati, na ca kiñci loke upādiyati.*

Bằng lối sống chỉ có niệm và tuệ, vị ấy sống không bám víu, không chấp trước một thứ gì ở đời.

*Evampi kho, bhikkhave, bhikkhu
dhammesu dhammānupassī
viharati sattasu bojjhaṅgesu.*

Này các tỳ-kheo, như vậy là tỳ-kheo sống quán pháp trên các pháp qua Bảy Giác chi.

*“Puna caparaṃ, bhikkhave,
bhikkhu dhammesu
dhammānupassī viharati catūsu
ariyasaccesu.*

Lại nữa, này các tỳ-kheo, vị ấy sống quán pháp trên các pháp qua Bốn thánh đế.

*Kathañca pana, bhikkhave,
bhikkhu dhammesu
dhammānupassī viharati catūsu
ariyasaccesu?*

Này các tỳ-kheo, thế nào là tỳ-kheo sống quán pháp trên các pháp qua Bốn thánh đế?

Idha, bhikkhave, bhikkhu

Này các tỳ-kheo, ở đây, tỳ-kheo

*‘idaṃ dukkha’nti yathābhūtaṃ
pajānāti,*

Biết đúng như thật: "Đây là Khổ";

‘ayaṃ dukkhasamudayo’ti

Biết đúng như thật: "Đây là Khổ tập";

yathābhūtaṃ pajānāti,

Biết đúng như thật: "Đây là Khổ diệt";

‘ayaṃ dukkhanirodho’ti

Biết đúng như thật: "Đây là con đường đưa đến Khổ diệt".

yathābhūtaṃ pajānāti,

‘ayaṃ dukkhanirodhagāminī

paṭipadā’ti yathābhūtaṃ pajānāti.

*‘Iti ajjhattaṃ vā dhammesu
dhammānupassī viharati,*

Bằng cách ấy, vị ấy sống quán pháp trên các nội pháp;

*bahiddhā vā dhammesu
dhammānupassī viharati,*

Sống quán pháp trên các ngoại pháp;

*ajjhatabhiddhā vā dhammesu
dhammānupassī viharati;*

Sống quán pháp trên các nội pháp, ngoại pháp.

*samudayadhammānupassī vā
dhammesu viharati,*

Sống quán chiếu tập khởi của các pháp;

*vayadhammānupassī vā
dhammesu viharati,*

Sống quán chiếu sự tịch diệt của các pháp;

*samudayavayadhammānupassī vā
dhammesu viharati.*

Sống quán chiếu tập khởi và sự tịch diệt của các pháp.

*‘Atthi dhammā’ti vā panassa sati
paccupaṭṭhitā hoti.*

Vị ấy an trú chánh niệm trong các pháp hiện có ở bản thân.

*Yāvadeva ñāṇamattāya
paṭissatimattāya anissito ca
viharatī, na ca kiñci loke upādiyati.*

Bằng lối sống chỉ có niệm và tuệ,
vị ấy sống không bám víu, không
chấp trước một thứ gì ở đời.

*Evampi kho, bhikkhave, bhikkhu
dhammesu dhammānupassī
viharatī catūsu ariyasaccesu.*

Này các tỳ-kheo, như vậy là tỳ-
kheo sống quán pháp trên các
pháp qua Bốn thánh đế.

*“Yo hi koci, bhikkhave, ime cattāro
satipaṭṭhāne evaṃ bhāveyya satta
vassāni,*

Này các tỳ-kheo, vị nào tu tập Bốn
Niệm xứ này như vậy trong bảy
năm, vị ấy có thể chứng một trong
hai quả sau đây:

*tassa dvinnam phalaṇam
aññataraṃ phalaṃ pāṭikaṅkhaṃ
ditṭheva dhamme aññā;
sati vā upādisese anāgāmitā.*

Một là chứng quả La Hán ngay đời
này, hay nếu còn hữu dư y,
thì chứng quả Bất lai.

*“Tiṭṭhantu, bhikkhave, satta
vassāni.
Yo hi koci, bhikkhave, ime cattāro
satipaṭṭhāne evaṃ bhāveyya cha
vassāni...pe...
pañca vassāni...
cattāri vassāni...
tīṇi vassāni...
dve vassāni...
ekaṃ vassaṃ...
tiṭṭhatu, bhikkhave, ekaṃ
vassaṃ.... anāgāmitā.*

Này các tỳ-kheo, không cần gì đến
bảy năm,
một vị nào tu tập Bốn Niệm xứ này
như vậy
trong sáu năm,
trong năm năm,
trong bốn năm,
trong ba năm,
trong hai năm,
trong một năm,
vị ấy có thể chứng một trong hai
quả sau đây:
Một là chứng quả La Hán ngay
trong hiện tại,
hay nếu còn hữu dư y, thì chứng
quả Bất lai.

*Yo hi koci, bhikkhave, ime cattāro
satipaṭṭhāne evaṃ bhāveyya satta
māsāni,*

Này các tỳ-kheo, không cần gì đến
một năm, một vị nào tu tập Bốn
Niệm xứ này trong bảy tháng,

*tassa dvinnam phalānam
aññataram phalam pāṭikaṅkham
diṭṭheva dhamme aññā;
sati vā upādisese anāgāmitā.*

vị ấy có thể chứng một trong hai
quả sau đây:
Một là chứng quả La Hán ngay
trong hiện tại,
hay nếu còn hữu dư y, thì chứng
quả Bất lai.

Tiṭṭhantu, bhikkhave, satta māsāni.

Này các tỳ-kheo, không cần gì bảy
tháng,

*Yo hi koci, bhikkhave, ime cattāro
satipaṭṭhāne evaṃ bhāveyya cha
māsāni...pe...*

một vị nào tu tập Bốn Niệm xứ này
trong sáu tháng,

pañca māsāni...

trong năm tháng,

cattāri māsāni...

trong bốn tháng,

tīṇi māsāni...

trong ba tháng,

dve māsāni...

trong hai tháng,

ekam māsam... aḍḍhamāsam...

trong một tháng,
trong nửa tháng,

vị ấy có thể chứng một trong hai
quả sau đây:

Một là chứng quả La Hán ngay
trong hiện tại,

hay nếu còn hữu dư y, thì chứng
quả Bất lai.

tiṭṭhatu, bhikkhave, aḍḍhamāso.

Này các tỳ-kheo,

*Yo hi koci, bhikkhave,
ime cattāro satipaṭṭhāne evaṃ
bhāveyya sattāham,*

không cần gì nửa tháng,

một vị nào tu tập Bốn Niệm xứ này
trong bảy ngày,

tassa dvinnam phalānam

vị ấy có thể chứng một trong hai
quả sau đây:

*aññataram phalam pāṭikaṅkham
diṭṭheva dhamme aññā sati vā
upādisese anāgāmitā”ti.*

Một là chứng quả La Hán ngay
trong hiện tại, hai là nếu còn hữu
dư y, thì chứng quả Bất lai.

*“Ekāyano ayam, bhikkhave,
maggo sattānaṃ visuddhiyā*

*sokaparidevānaṃ samatikkamāya
dukkhadomanassānaṃ
atthaṅgamāya ñāyassa
adhigamāya nibbānassa
sacchikiriyāya
yadidaṃ cattāro satipaṭṭhānā’ti.*

*Idamavoca bhagavā.
Attamanā te bhikkhū bhagavato
bhāsitaṃ abhinanduntī.*

(Majjhimanikāya)

Này các tỳ-kheo, đây là con đường
độc nhất đưa đến thanh tịnh cho
chúng sanh,
vượt khỏi sầu não,
diệt trừ khổ ưu,
thành tựu Chánh trí,
chứng ngộ Niết-bàn.

Đó là Bốn Niệm xứ.

Thế Tôn thuyết giảng như vậy.
Các tỳ-kheo ấy hoan hỷ, tín thọ lời
dạy của Thế Tôn.

(Trung Bộ Kinh, bài 10)

www.viethervada.net

SABBĀSAVASUTTA

KINH TẤT CẢ LẬU HOẶC

Evaṃ me sutam

Như vậy tôi nghe.

*ekaṃ samayaṃ bhagavā
sāvattھیyaṃ viharati jetavane
anāthapiṇḍikassa ārāme.*

Một thời Thế Tôn ở Sāvattھی, tại Jetavana, vườn ông Anāthapiṇḍika.

*Tatra kho bhagavā bhikkhū
āmantesi –
“bhikkhavo”ti.
“Bhadante”ti
te bhikkhū bhagavato
paccassosum.
Bhagavā etadavoca*

Khi ở tại chỗ ấy, Thế Tôn gọi các tỳ-kheo:
"Này các tỳ-kheo!"
"Bạch Thế Tôn",
các tỳ-kheo ấy vâng đáp Thế Tôn.

*“sabbāsavaṣaṃvarapariyāyaṃ vo,
bhikkhave, desessāmi.*

Thế Tôn nói:

"Này các tỳ-kheo, Ta sẽ giảng cho các người pháp môn phòng hộ tất cả lậu hoặc".

*Taṃ suṇātha, sādhukaṃ manasi
karotha, bhāsissāmi”ti.*

Hãy nghe và khéo lưu ý. Ta sẽ nói".

*“Evaṃ, bhante”ti kho te bhikkhū
bhagavato paccassosum.
Bhagavā etadavoca –*

"Thưa vâng, bạch Thế Tôn".

Thế Tôn nói như sau:

*“Jānato ahaṃ, bhikkhave, passato
āsavānaṃ khayam vadāmi, no
ajānato no apassato.*

Này các tỳ-kheo, Ta giảng sự diệt tận các lậu hoặc cho người biết, cho người thấy, không phải cho người không biết, cho người không thấy.

*Kiñca, bhikkhave, jānato kiñca
passato āsavānaṃ khayam
vadāmi?*

Và này các tỳ-kheo, thế nào là sự diệt tận các lậu hoặc cho người biết, cho người thấy?

Yoniso ca manasikāraṃ ayoniso ca manasikāraṃ.

Ở đây, ta nói đến sự lưu ý đúng cách và lưu ý sai cách.

Ayoniso, bhikkhave, manasikaroto anuppannā ceva āsavā uppajjanti, uppannā ca āsavā pavaḍḍhanti;

Này các tỳ-kheo, do lưu ý sai cách, các lậu hoặc chưa sanh được sanh khởi, và các lậu hoặc đã sanh được tăng trưởng.

yoniso ca kho, bhikkhave, manasikaroto anuppannā ceva āsavā na uppajjanti, uppannā ca āsavā pahīyanti.

Này các tỳ-kheo, do lưu ý đúng cách, các lậu hoặc chưa sanh sẽ không sanh khởi, và các lậu hoặc đã sanh được trừ diệt.

“Atthi, bhikkhave, āsavā dassanā pahātabbā,

Này các tỳ-kheo, có những lậu hoặc phải được đoạn trừ nhờ tri kiến,

atthi āsavā saṃvarā pahātabbā,

có những lậu hoặc phải được đoạn trừ nhờ sự phòng hộ,

atthi āsavā paṭisevanā pahātabbā,

có những lậu hoặc phải được đoạn trừ nhờ sự thọ dụng,

atthi āsavā adhivāsanā pahātabbā,

có những lậu hoặc phải được đoạn trừ nhờ sự kham nhẫn,

atthi āsavā parivajjanā pahātabbā,

có những lậu hoặc phải được đoạn trừ nhờ sự tránh né,

atthi āsavā vinodanā pahātabbā,

có những lậu hoặc phải được đoạn trừ nhờ trừ diệt,

atthi āsavā bhāvanā pahātabbā.

có những lậu hoặc phải được đoạn trừ nhờ sự tu tập.

“Katame ca, bhikkhave, āsavā dassanā pahātabbā?

Này các tỳ-kheo, và thế nào là các lậu hoặc phải được đoạn trừ nhờ tri kiến?

*Idha, bhikkhave, assutavā
puthujjano –*

Này các tỳ-kheo, ở đây có kẻ phàm
phu không được nghe pháp,

ariyānaṃ adassāvī

không được diện kiến các bậc
thánh,

ariyadhammassa

không thuần thực pháp các bậc
thánh,

akovido

không tu tập pháp các bậc thánh.

ariyadhamme avinīto,

sappurisānaṃ adassāvī

Không được diện kiến các bậc
Chơn hơn,

sappurisdhammassa akovido

không thuần thực pháp các bậc
Chơn hơn,

sappurisdhamme avinīto –

không tu tập pháp các bậc Chơn
hơn.

manasikaraṇīye dhamme

Không biết rõ các pháp cần phải lưu
ý,

nappajānāti,

không biết rõ các pháp không cần
phải lưu ý;

amanasikaraṇīye dhamme

nappajānāti.

So manasikaraṇīye dhamme

Vị này

appajānanto

vì không biết rõ các pháp cần phải
lưu ý,

amanasikaraṇīye dhamme

vì không biết rõ các pháp không cần
phải lưu ý

appajānanto,

ye dhammā na manasikaraṇīyā,

nên lưu ý các pháp không cần phải
lưu ý và

te dhamme manasi karoti,

không lưu ý các pháp cần phải lưu
ý.

ye dhammā manasikaraṇīyā te

dhamme na manasi karoti.

“Katame ca, bhikkhave, dhammā

Này các tỳ-kheo, và thế nào là các
pháp không cần phải lưu ý mà vị ấy

na manasikaraṇīyā ye dhamme

manasi karoti?

lưu ý?

*Yassa, bhikkhave, dhamme
manasikaroto
anuppanno vā kāmāsavo uppajjati,
uppanno vā kāmāsavo pavaḍḍhati;*

Này các tỳ-kheo, đó là các pháp do
vị ấy lưu ý mà
Dục lậu chưa sanh được sanh khởi,
hay Dục lậu đã sanh được tăng
trưởng;

*anuppanno vā bhavāsavo uppajjati,
uppanno vā bhavāsavo pavaḍḍhati;*

Hay Hữu lậu chưa sanh được sanh
khởi,
hay Hữu lậu đã sanh được tăng
trưởng.

*anuppanno vā avijjāsavo uppajjati,
uppanno vā avijjāsavo pavaḍḍhati –*

Hay Vô minh lậu chưa sanh được
sanh khởi,
hay Vô minh lậu đã sanh được tăng
trưởng.

*ime dhammā na manasikaraṇīyā ye
dhamme manasi karoti.*

Những pháp ấy là những pháp
không cần phải lưu ý mà vị ấy lưu
ý.

*“Katame ca, bhikkhave, dhammā
manasikaraṇīyā ye dhamme na
manasi karoti?”*

Này các tỳ-kheo, và thế nào là các
pháp cần phải lưu ý mà vị ấy không
lưu ý?

*Yassa, bhikkhave, dhamme
manasikaroto
anuppanno vā kāmāsavo na
uppajjati,
uppanno vā kāmāsavo pahīyati;*

Này các tỳ-kheo, đó là các pháp do
vị ấy lưu ý mà
Dục lậu chưa sanh không sanh
khởi,
hay Dục lậu đã sanh được trừ diệt,

*anuppanno vā bhavāsavo na
uppajjati,
uppanno vā bhavāsavo pahīyati;*

hay Hữu lậu chưa sanh không sanh
khởi,
hay Hữu lậu đã sanh được trừ diệt,

*anuppanno vā avijjāsavo na
uppajjati,
uppanno vā avijjāsavo pahīyati –*

hay Vô minh lậu chưa sanh không
sanh khởi,
hay Vô minh lậu đã sanh được trừ
diệt.

*ime dhammā manasikaraṇīyā ye
dhamme na manasi karoti.*

Những pháp ấy là những pháp cần phải lưu ý mà các vị ấy không lưu ý.

*“Tassa amanasikaraṇīyānaṃ
dhammānaṃ manasikārā
manasikaraṇīyānaṃ dhammānaṃ
amanasikārā
anuppannā ceva āsavā uppajjanti
uppannā ca āsavā pavaḍḍhanti.*

Do vị ấy lưu ý các pháp không nên lưu ý,
do vị ấy không lưu ý các pháp cần phải lưu ý,
nên các lậu hoặc chưa sanh được sanh khởi,
và các lậu hoặc đã sanh được tăng trưởng.

“So evaṃ ayoniso manasi karoti –

Vị ấy lưu ý sai cách như sau:

*‘ahosiṃ nu kho ahaṃ
atītamaddhānaṃ?
Na nu kho ahosiṃ
atītamaddhānaṃ?*

"Ta có mặt trong thời quá khứ,

hay ta không có mặt trong thời quá khứ?

*Kim nu kho ahosiṃ
atītamaddhānaṃ?*

Ta có mặt trong thời quá khứ như thế nào?

*Kathaṃ nu kho ahosiṃ
atītamaddhānaṃ?*

Ta có mặt trong thời quá khứ hình vóc như thế nào?

*Kim hutvā kim ahosiṃ nu kho ahaṃ
atītamaddhānaṃ?*

Trước kia ta là gì và ta đã có mặt như thế nào trong thời quá khứ?

*Bhavissāmi nu kho ahaṃ
anāgatamaddhānaṃ?
Na nu kho bhavissāmi
anāgatamaddhānaṃ?*

Ta sẽ có mặt trong thời vị lai hay
ta sẽ không có mặt trong thời vị lai?

*Kim nu kho bhavissāmi
anāgatamaddhānaṃ?*

Ta sẽ có mặt trong thời vị lai như thế nào?

*Kathaṃ nu kho bhavissāmi
anāgatamaddhānaṃ?*

Ta sẽ có mặt trong thời vị lai, hình vóc như thế nào?

<i>Kiṃ hutvā kiṃ bhavissāmi nu kho ahaṃ anāgatamaddhāna'nti?</i>	Ta sẽ có mặt như thế nào trong thời vị lai?
<i>Etarahi vā paccuppannamaddhānaṃ</i>	Hay nay vị ấy có nghi ngờ về mình trong thời hiện tại:
<i>'ahaṃ nu khosmi? No nu khosmi?</i>	"Ta có mặt hay ta không có mặt?
<i>Kiṃ nu khosmi?</i>	Ta có mặt như thế nào?
<i>Kathaṃ nu khosmi?</i>	Ta có mặt hình vóc như thế nào?
<i>Ayaṃ nu kho satto kuto āgato?</i>	Chúng sanh này từ đâu đến?
<i>So kuhiṃ gāmi bhavissatī'ti?</i>	Và rồi nó sẽ đi đâu?".
<i>"Tassa evaṃ ayoniso manasikaroto channaṃ diṭṭhīnaṃ aññatarā diṭṭhi uppajjati.</i>	Với người lưu ý sai cách như vậy, một trong sáu tà kiến này sẽ có mặt:
<i>'Atthi me attā'ti vā assa saccato thetato diṭṭhi uppajjati;</i>	Từ chối chân lý, người ấy có tà kiến rằng "Ta có tự ngã",
<i>'natthi me attā'ti vā assa saccato thetato diṭṭhi uppajjati;</i>	Từ chối chân lý, người ấy có tà kiến rằng "Ta không có tự ngã",
<i>'attanāva attānaṃ sañjānāmī'ti vā assa saccato thetato diṭṭhi uppajjati;</i>	Từ chối chân lý, người ấy có tà kiến rằng, "Do tự mình, ta tưởng tri ta có tự ngã",
<i>'attanāva anattānaṃ sañjānāmī'ti vā assa saccato thetato diṭṭhi uppajjati;</i>	Từ chối chân lý, người ấy có tà kiến rằng "Do tự mình, ta tưởng tri ta không có tự ngã",
<i>'anattanāva attānaṃ sañjānāmī'ti vā assa saccato thetato diṭṭhi uppajjati; atha vā panassa evaṃ diṭṭhi hoti –</i>	Từ chối chân lý, người ấy có tà kiến rằng "Không do tự mình, ta tưởng tri ta có tự ngã";

‘yo me ayaṃ attā vado
vedeyyo
tatra tatra kalyāṇapāpakānaṃ
kammānaṃ vipākāṃ paṭisaṃvedeti
so kho pana me ayaṃ attā
nicco
dhuvo
sassato
avipariṇāmadhammo
sassatisamaṃ tatheva ṭhassatī’ti.

"Chính tự ngã của ta nói,
cảm giác,
hưởng thọ quả báo các nghiệp
thiện ác đã làm chỗ này, chỗ kia,
chính tự ngã ấy của ta là
vĩnh hằng,
thường hằng,
hằng tồn,
không chuyển biến, và sẽ vĩnh viễn
tồn tại".

Idaṃ vuccati, bhikkhave,
diṭṭhigataṃ
diṭṭhigahanaṃ
diṭṭhikantāraṃ
diṭṭhivisūkaṃ
diṭṭhivipphanditaṃ
diṭṭhisamaṃyojanaṃ.

Này các tỳ-kheo, như vậy gọi là
tà kiến,
kiến trừ lâm,
kiến hoang vu,
kiến hý luận,
kiến tranh chấp,
kiến kiết phược.

Diṭṭhisamaṃyojanasamaṃyutto,
bhikkhave,
assutavā puthujjano na parimuccati
jātiyā jarāya maraṇena sokehi
paridevehi dukkhehi domanassehi
upāyāsehi;
‘na parimuccati dukkhasmā’ti
vadāmi.

Này các tỳ-kheo, trói buộc bởi kiến
kiết sử,
kẻ phạm phu không được nghe
pháp
không được giải thoát khỏi sanh,
già, chết, sầu, bi, khổ, ưu, não.
Ta nói kẻ ấy không thoát khỏi khổ
đau.

“Sutavā ca kho, bhikkhave,
ariyasāvako –
ariyānaṃ dassāvī
ariyadhammassa kovido
ariyadhamme suvinīto,

Này các tỳ-kheo, và vị thánh đệ tử
được nghe pháp,
được diện kiến các bậc thánh,
thuần thực pháp các bậc thánh,
tu tập pháp các bậc thánh;

sappurisānaṃ dassāvī
sappurisadhammassa kovido
sappurisadhamme suvinīto –

Được diện kiến các bậc Chơn
nhơn,
thuần thực pháp các bậc Chơn
nhơn,
tu tập pháp các bậc Chơn nhơn,

*manasikaraṇīye dhamme pajānāti
amanasikaraṇīye dhamme pajānāti.*

biết rõ các pháp cần phải lưu ý,
biết rõ các pháp không cần phải lưu ý.

*So manasikaraṇīye dhamme
pajānanto
amanasikaraṇīye dhamme
pajānanto
ye dhammā na manasikaraṇīyā te
dhamme na manasi karoti,
ye dhammā manasikaraṇīyā te
dhamme manasi karoti.*

Vị này, nhờ biết rõ các pháp cần phải lưu ý,
nhờ biết rõ các pháp không cần phải lưu ý,
nên không lưu ý các pháp không cần phải lưu ý và lưu ý các pháp cần phải lưu ý.

*“Katame ca, bhikkhave, dhammā
na manasikaraṇīyā ye dhamme na
manasi karoti?”*

Và này các tỳ-kheo, thế nào là các pháp không cần phải lưu ý và vị này không lưu ý?

*Yassa, bhikkhave, dhamme
manasikaroto anuppanno vā
kāmasavo uppajjati,
uppanno vā kāmasavo pavaḍḍhati;
anuppanno vā bhavāsavo uppajjati,
uppanno vā bhavāsavo pavaḍḍhati;*

Này các tỳ-kheo, những pháp nào do vị ấy lưu ý mà Dục lậu chưa sanh được sanh khởi, hay Dục lậu đã sanh được tăng trưởng; hay Hữu lậu chưa sanh... (như trên)...

*anuppanno vā avijjāsavo uppajjati,
uppanno vā avijjāsavo pavaḍḍhati –*

hay Vô minh lậu chưa sanh được khởi, hay Vô minh lậu đã sanh được tăng trưởng.

*ime dhammā na manasikaraṇīyā,
ye dhamme na manasi karoti.*

Đó là những pháp không nên lưu ý và vị ấy không lưu ý.

*“Katame ca, bhikkhave, dhammā
manasikaraṇīyā ye dhamme
manasi karoti?”*

Và này các tỳ-kheo, thế nào là các pháp cần phải lưu ý và vị ấy lưu ý?

*Yassa, bhikkhave, dhamme
manasikaroto anuppanno vā
kāmāsavo na uppajjati,
uppanno vā kāmāsavo pahīyati;*

Này các tỳ-kheo, những pháp nào
do vị ấy lưu ý mà Dục lậu chưa
sinh không sinh khởi,
hay Dục lậu đã sinh được trừ diệt,

*anuppanno vā bhavāsavo na
uppajjati,
uppanno vā bhavāsavo pahīyati;*

hay Hữu lậu chưa sinh... (như
trên)...

*anuppanno vā avijjāsavo na
uppajjati,
uppanno vā avijjāsavo pahīyati –*

hay Vô minh lậu chưa sinh không
sinh khởi,
hay Vô minh lậu đã sinh được trừ
diệt,

*ime dhammā manasikaraṇīyā ye
dhamme manasi karoti.
“Tassa amanasikaraṇīyānaṃ
dhammānaṃ amanasikārā
manasikaraṇīyānaṃ dhammānaṃ
manasikārā anuppannā ceva āsavā
na uppajjanti, uppannā ca āsavā
pahīyanti.*

đó là những pháp cần phải lưu ý và
vị ấy lưu ý.
Nhờ vị ấy không lưu ý các pháp
không cần phải lưu ý,
lưu ý các pháp cần phải lưu ý nên
các
lậu hoặc chưa sinh không sinh
khởi và các lậu hoặc đã sinh được
trừ diệt.

*“So ‘idaṃ dukkha’nti yoniso manasi
karoti,*

Vị ấy lưu ý đúng cách:
"Đây là khổ",

*‘ayaṃ dukkhasamudayo’ti yoniso
manasi karoti,
‘ayaṃ dukkhanirodho’ti yoniso
manasi karoti,
‘ayaṃ dukkhanirodhagāminī
paṭipadā’ti yoniso manasi karoti.*

lưu ý đúng cách: "Đây là khổ tập",

lưu ý đúng cách: "Đây là khổ diệt",

lưu ý đúng cách: "Đây là con đường
đưa đến khổ diệt".

*Tassa evaṃ yoniso manasikaroto
tīṇi saṃyojanāni pahīyanti*

Nhờ vị ấy lưu ý như vậy, ba kiết sử
này được trừ diệt.

*– sakkāyadiṭṭhi, vicikicchā,
sīlabbataparāmāso.*

Đó là Thân kiến, Nghi, Giới cấm
thủ.

*Ime vuccanti, bhikkhave, āsavā
dassanā pahātabbā.
Saṃvarā pahātabbāsavā*

Này các tỳ-kheo, các pháp ấy được gọi là các lậu hoặc phải do tri kiến được đoạn trừ.

*“Katame ca, bhikkhave, āsavā
saṃvarā pahātabbā?*

Và này các tỳ-kheo, thế nào là các Lậu hoặc phải được đoạn trừ nhờ sự phòng hộ?

*Idha, bhikkhave, bhikkhu
paṭisaṅkhā yoniso
cakkhundriyaṃsaṃvarasaṃvuto
viharati.*

Ở đây, có tỳ-kheo quan sát đúng cách, sống phòng hộ với sự phòng hộ nhãn căn.

*Yañhissa, bhikkhave,
cakkhundriyaṃsaṃvaraṃ
asaṃvutassa viharato uppajjeyyūṃ
āsavā vighātapariḷhā,*

Này các tỳ-kheo, nếu tỳ-kheo ấy sống không phòng hộ với sự phòng hộ nhãn căn, các Lậu hoặc nung nấu có thể khởi lên.

*cakkhundriyaṃsaṃvaraṃ
saṃvutassa viharato evaṃsa te
āsavā vighātapariḷhā na honti.*

Nếu sống phòng hộ với sự phòng hộ nhãn căn, các Lậu hoặc nung nấu ấy không còn nữa.

*Paṭisaṅkhā yoniso
sotindriyaṃsaṃvarasaṃvuto
viharati...pe...
ghānindriyaṃsaṃvarasaṃvuto
viharati...pe...
jivhindriyaṃsaṃvarasaṃvuto
viharati...pe...
kāyindriyaṃsaṃvarasaṃvuto
viharati...pe...*

Vị ấy quan sát đúng cách, sống phòng hộ với sự phòng hộ nhĩ căn... (như trên)...

Sống phòng hộ với sự phòng hộ tỷ căn... (như trên)...

Sống phòng hộ với sự phòng hộ thiệt căn... (như trên)...

Sống quan sát đúng cách phòng hộ với sự phòng hộ thân căn... (như trên)...

*manindriyaṃsaṃvarasaṃvuto
viharati.*

Sống quan sát đúng cách phòng hộ với sự phòng hộ ý căn.

*Yañhissa, bhikkhave,
manindriyasaṃvaram asaṃvutassa
viharato uppajjeyyūṃ āsavā
vighātapariḷhā,
manindriyasaṃvaram saṃvutassa
viharato evaṃsa te āsavā
vighātapariḷhā na honti.*

Này các tỳ-kheo, nếu tỳ-kheo ấy sống không phòng hộ với sự phòng hộ ý căn, các lậu hoặc nung nấu ấy có thể khởi lên.

*“Yañhissa, bhikkhave, saṃvaram
asaṃvutassa viharato uppajjeyyūṃ
āsavā vighātapariḷhā, saṃvaram
saṃvutassa viharato evaṃsa te
āsavā vighātapariḷhā na honti.*

Nếu sống phòng hộ ý căn, các Lậu hoặc nung nấu ấy không còn nữa.

*Ime vuccanti, bhikkhave, āsavā
saṃvarā pahātabbā.*

Này các tỳ-kheo, các pháp ấy được gọi là các lậu hoặc phải do phòng hộ được đoạn trừ.

Paṭisevanā pahātabbāsavā

Các lậu hoặc phải do thọ dụng được đoạn trừ

*“Katame ca, bhikkhave, āsavā
paṭisevanā pahātabbā?*

Và này các tỳ-kheo, thế nào là các Lậu hoặc phải được đoạn trừ nhờ sự thọ dụng?

*Idha, bhikkhave, bhikkhu
paṭisaṅkhā yoniso cīvaram
paṭisevati – ‘yāvadeva sītassa
paṭighātāya, uṇhassa paṭighātāya,
ḍaṃsamakasavātātapasaṃsapa-
samphassānam paṭighātāya,
yāvadeva
hirikopīnappaṭicchādanattham’.*

Này các tỳ-kheo, ở đây, tỳ-kheo quan sát đúng cách, thọ dụng y phục chỉ để ngăn ngừa lạnh nóng, ngăn ngừa sự tiếp xúc ruồi, muỗi, gió, sức nóng mặt trời, các loài bò sát, chỉ với mục đích che đậy sự lỏa lồ.

*“Paṭisaṅkhā yoniso piṇḍapātāṃ
paṭisevati –
‘neva davāya,
na madāya,
na maṇḍanāya,*

Vị ấy quan sát đúng cách, thọ dụng món ăn khát thực không phải để vui đùa, không phải để đam mê, không phải để làm đẹp,

*na vibhūsanāya,
yāvadeva imassa kāyassa t̥hitiyā
yāpanāya,
vihimsūparatiyā,
brahmacariyānuggahāya,*

không phải vì thẩm mỹ,
mà chỉ để thân này được sống lâu
và được bảo dưỡng,
để thân này khỏi bị thương hại,
để hỗ trợ phạm hạnh, nghĩ rằng:

*iti purāṇaṅca vedanaṃ
paṭihaṅkhāmi navaṅca vedanaṃ na
uppādessāmi,
yātrā ca me bhavissati anavajjatā
ca phāsuvihāro ca’.*

"Như vậy, ta diệt trừ các cảm thọ cũ
và không cho khởi lên các cảm thọ
mới,
và ta sẽ không có lỗi lầm, sống
được an ổn".

*“Paṭisaṅkhā yoniso senāsanam
paṭisevati – ‘yāvadeva sītassa
paṭighātāya, uṇhassa paṭighātāya,
ḍaṃsamakasavātātapasarīṃsapas
amphassānam paṭighātāya,
yāvadeva utuparissayavinodana-
paṭisallānārāmattham’.*

Vị ấy quan sát đúng cách, sử dụng
trú xứ, chỉ để ngăn ngừa lạnh nóng,
ngăn ngừa sự tiếp xúc ruồi, muỗi,
gió, sức nóng mặt trời, các loại bò
sát, chỉ để giải trừ nguy hiểm của
thời tiết, chỉ với mục đích sống độc
cư an tịnh.

*“Paṭisaṅkhā yoniso
gilānappaccayabhesajja-
parikkhāram paṭisevati – ‘yāvadeva
uppannānam veyyābādhikānam
vedanānam paṭighātāya,
abyābajjhaparamatāya.*

Vị ấy quan sát đúng cách thọ dụng
được phẩm trị bệnh, chỉ để ngăn
chặn các cảm giác thống khổ đã
sanh, để được kháng kiện khỏe
mạnh.

*“Yaṅhissa, bhikkhave, appaṭisevato
uppajjeyyum āsavā vighātapariḷhā,*

Này các tỳ-kheo, nếu vị ấy không
sử dụng các thứ nhu yếu như vậy,
các lậu hoặc nung nấu có thể khởi
lên.

*paṭisevato evaṃsa te āsavā
vighātapariḷhā na honti.*

Khi vị ấy sử dụng các món nhu yếu
như vậy, các Lậu hoặc nung nấu ấy
không còn nữa.

*Ime vuccanti, bhikkhave, āsavā
paṭisevanā pahātabbā.*

Này các tỳ-kheo, đây được gọi là
các Lậu hoặc phải do thọ dụng
được đoạn trừ.

Adhivāsana pahātabbāsavā

*“Katame ca, bhikkhave, āsavā
adhivāsana pahātabbā?”*

*Idha, bhikkhave, bhikkhu
paṭisaṅkhā yoniso khamo hoti
sītassa uṇhassa,
jīghacchāya pipāsāya.
Ḍaṃsamakasavātātapasarīṃ-
sapasamphassānaṃ,*

*duruttānaṃ durāgatānaṃ
vacanapathānaṃ,*

*uppannānaṃ sārīrikānaṃ
vedanānaṃ
dukkhānaṃ
tibbānaṃ
kharānaṃ
kaṭukānaṃ
asātānaṃ
amanāpānaṃ
paṇaharānaṃ adhivāsakajātiko
hoti.*

*“Yañhissa, bhikkhave,
anadhivāsayato uppajjeyyūṃ āsavā
vighātapariḷhā,*

*adhivāsayato evaṃsa te āsavā
vighātapariḷhā na honti.*

*Ime vuccanti, bhikkhave, āsavā
adhivāsana pahātabbā.*

Các Lậu hoặc phải được đoạn trừ bằng sự kham nhẫn

Và này các tỷ-kheo, thế nào là các Lậu hoặc phải được đoạn trừ bằng sự kham nhẫn?

Này các tỷ-kheo, ở đây, có tỷ-kheo quan sát đúng cách, kham nhẫn lạnh, nóng, đói, khát, sự tiếp xúc ruồi, muỗi, gió, sức nóng mặt trời, các loài bò sát; Kham nhẫn những cách nói mạ lị phỉ báng.

Vị ấy có tánh kham nhẫn các cảm thọ về thân, những cảm thọ thống khổ, khốc liệt, đau nhói, nhức nhối, không sung sướng, không thích thú, chết điếng người.

Này các tỷ-kheo, nếu vị ấy không kham nhẫn như vậy, các lậu hoặc nung nấu có thể khởi lên.

Nếu vị ấy kham nhẫn như vậy, các Lậu hoặc nung nấu ấy không còn nữa.

Này các tỷ-kheo, các pháp ấy được gọi là các Lậu hoặc phải do kham nhẫn được đoạn trừ.

Parivajjanā pahātabbāsavā

*‘Katame ca, bhikkhave, āsavā
parivajjanā pahātabbā?*

*Idha, bhikkhave, bhikkhu
paṭisaṅkhā yoniso
caṇḍaṃ hatthiṃ parivajjeti,
caṇḍaṃ assaṃ parivajjeti,
caṇḍaṃ goṇaṃ parivajjeti,
caṇḍaṃ kukkuraṃ parivajjeti,
ahiṃ khāṇuṃ kaṇṭakaṭṭhānaṃ
sobbaṃ papātaṃ candanikaṃ
oḷigallaṃ.*

Yathārūpe anāsane nisinnaṃ

*yathārūpe agocare carantaṃ
yathārūpe pāpake mitte bhajantaṃ
viññū sabrahmacārī pāpakesu
ṭhānesu okappeyyuṃ,*

*so tañca anāsanaṃ
tañca agocaraṃ te ca pāpake mitte
paṭisaṅkhā yoniso parivajjeti.*

*“Yañhissa, bhikkhave,
aparivajjayato uppajjeyyuṃ āsavā
vighātapariḷāhā,*

*parivajjayato evaṃsa te āsavā
vighātapariḷāhā na honti.*

*Ime vuccanti, bhikkhave, āsavā
parivajjanā pahātabbā.*

Các lậu hoặc phải được đoạn trừ bằng sự tránh né

Và này các tỳ-kheo, thế nào là các Lậu hoặc phải được đoạn trừ nhờ sự tránh né?

Này các tỳ-kheo, ở đây, tỳ-kheo quan sát đúng cách tránh né voi dữ, tránh né ngựa dữ, tránh né bò dữ, tránh né chó dữ, rắn, khúc cây, gai góc, hồ sâu, vực núi, ao nước nhớp, vũng nước.

Có những chỗ ngồi không xứng đáng ngồi, những trú xứ không nên lai vãng, những bạn bè ác độc mà nếu giao du thì bị các vị đồng phạm hạnh có trí nghi ngờ, khinh thường;

Vị ấy quan sát đúng cách tránh né chỗ ngồi không xứng đáng ấy, trú xứ không nên lai vãng ấy và các bạn độc ác ấy.

Này các tỳ-kheo, nếu vị ấy không tránh né như vậy, các lậu hoặc nung nấu ấy có thể khởi lên.

Nếu vị ấy tránh né như vậy, các lậu hoặc nung nấu ấy không còn nữa.

Này các tỳ-kheo, các pháp ấy được gọi là các Lậu hoặc phải do tránh né được đoạn trừ.

Vinodanā pahātabbāsavā**Các lậu hoặc phải được đoạn trừ bằng sự diệt trừ**

“*Katame ca, bhikkhave, āsavā vinodanā pahātabbā?*”

Và này các tỳ-kheo, thế nào là các Lậu hoặc phải được đoạn trừ bằng sự trừ diệt?

Idha, bhikkhave, bhikkhu paṭisaṅkhā yoniso

Này các tỳ-kheo, ở đây, tỳ-kheo quan sát đúng cách

uppannaṃ kāmavitakkaṃ nādhivāseti pajahati vinodeti byantīkaroti anabhāvaṃ gameti,

Không có chấp nhận Dục niệm (Dục tư duy) đã khởi lên.

Vị ấy từ bỏ, trừ diệt, diệt tận, không cho Dục tư duy tồn tại;

uppannaṃ byāpādavitakkaṃ...pe...

Không có chấp nhận Sân niệm (Sân tư duy) đã khởi lên.

Vị ấy, từ bỏ, trừ diệt, diệt, không cho Sân tư duy tồn tại;

uppannaṃ vihiṃsāvitakkaṃ...pe...

Không có chấp nhận Hại niệm (Hại tư duy) đã khởi lên.

Vị ấy từ bỏ, trừ diệt, diệt tận, không cho Hại tư duy tồn tại;

uppannuppanne pāpake akusale dhamme nādhivāseti pajahati vinodeti byantīkaroti anabhāvaṃ gameti.

Không chấp nhận các ác niệm pháp luôn luôn khởi lên, từ bỏ, trừ diệt, diệt tận, không cho tồn tại các ác pháp ấy.

“*Yañhissa, bhikkhave, avinodayato uppajjeyyūṃ āsavā vighātapariḷāhā,*”

Này các tỳ-kheo, nếu vị ấy không trừ diệt như vậy, các Lậu hoặc nung nấu ấy có thể khởi lên.

*vinodayato evaṃsa te āsavā
vighātapariḷāhā na honti.*

Nếu vị ấy trừ diệt như vậy, các lậu hoặc nung nấu ấy không còn nữa.

*Ime vuccanti, bhikkhave, āsavā
vinodanā pahātabbā.*

Này các tỳ-kheo, đây gọi là các Lậu hoặc phải được đoạn trừ bằng sự trừ diệt.

Bhāvanā pahātabbāsavā

Các Lậu hoặc phải được đoạn trừ bằng sự tu tập

*“Katame ca, bhikkhave, āsavā
bhāvanā pahātabbā?”*

Và này các tỳ-kheo, thế nào là các lậu hoặc phải được đoạn trừ bằng sự tu tập?

*Idha, bhikkhave, bhikkhu
paṭisaṅkhā yoniso
satisambojjhaṅgaṃ bhāveti*

Này các tỳ-kheo, ở đây, tỳ-kheo quan sát đúng cách, tu tập Niệm giác chi.

*vivekanissitaṃ virāganissitaṃ
nirodhanissitaṃ
vossaggapariṇāmiṃ;
paṭisaṅkhā yoniso*

Niệm giác chi này dựa trên lý tưởng viễn ly, ly tham, chấm dứt, từ bỏ;

*dhammavicayasambojjhaṅgaṃ
bhāveti...pe...*

Vị tỳ-kheo quan sát đúng cách, tu tập Trạch pháp giác chi... (như trên) ...

*vīriyasambojjhaṅgaṃ bhāveti...
pīṭisambojjhaṅgaṃ bhāveti...
passaddhisambojjhaṅgaṃ
bhāveti...*

Tu tập Tinh tấn giác chi...

Tu tập Hỷ giác chi...

Tu tập Khinh an giác chi...

*samādhisambojjhaṅgaṃ bhāveti...
upekkhāsambojjhaṅgaṃ bhāveti
vivekanissitaṃ virāganissitaṃ
nirodhanissitaṃ
vossaggapariṇāmiṃ.*

Tu tập Định giác chi...

Tu tập Xả giác chi;

Xả giác chi này dựa trên lý tưởng viễn ly, ly tham, chấm dứt, từ bỏ.

*“Yañhissa, bhikkhave, abhāvayato
uppajjeyyuraṃ āsavā vighātapariḷāhā,*

Này các tỳ-kheo, nếu vị ấy không tu tập như vậy, các Lậu hoặc nung nấu ấy có thể khởi lên.

*bhāvayato evaṃsa te āsavā
vighātapariḷhā na honti.*

Nếu vị ấy tu tập như vậy, các lậu hoặc nung nấu ấy không còn nữa.

*Ime vuccanti, bhikkhave, āsavā
bhāvanā pahātabbā.*

Này các tỳ-kheo, các pháp ấy được gọi là các Lậu hoặc phải do tu tập được đoạn trừ.

*“Yato kho, bhikkhave, bhikkhuno ye
āsavā dassanā pahātabbā te
dassanā pahīnā honti,*

Này các tỳ-kheo, đối với tỳ-kheo những Lậu hoặc nào phải được đoạn trừ bằng tri kiến thì vị ấy đoạn trừ chúng bằng tri kiến.

*ye āsavā saṃvarā pahātabbā te
saṃvarā pahīnā honti,*

Những Lậu hoặc nào phải được đoạn trừ bằng sự phòng hộ thì vị ấy đoạn trừ chúng bằng sự phòng hộ.

*ye āsavā paṭisevanā pahātabbā te
paṭisevanā pahīnā honti,*

Những Lậu hoặc nào phải được đoạn trừ bằng sự thọ dụng thì vị ấy đoạn trừ chúng bằng sự thọ dụng.

*ye āsavā adhvāsānā pahātabbā te
adhvāsānā pahīnā honti,*

Những Lậu hoặc nào phải được đoạn trừ bằng sự kham nhẫn thì vị ấy đoạn trừ chúng bằng sự kham nhẫn.

*ye āsavā parivajjanā pahātabbā te
parivajjanā pahīnā honti,*

Những Lậu hoặc nào phải được đoạn trừ bằng sự tránh né thì vị ấy đoạn trừ chúng bằng tránh né.

*ye āsavā vinodanā pahātabbā te
vinodanā pahīnā honti,*

Những Lậu hoặc nào phải được đoạn trừ bằng sự trừ diệt thì vị ấy đoạn trừ chúng bằng sự diệt trừ.

*ye āsavā bhāvanā pahātabbā te
bhāvanā pahīnā honti;*

Những Lậu hoặc nào phải được đoạn trừ bằng sự tu tập thì vị ấy đoạn trừ chúng bằng sự tu tập.

*ayaṃ vuccati, bhikkhave – ‘bhikkhu
sabbāsavaṣaṃvarasaṃvuto
viharati,
acchecchi taṇhaṃ,
vivattayi saṃyojanaṃ,
sammā mānābhisamayā
antamakāsi dukkhassā’”ti.*

Này các tỳ-kheo, tỳ-kheo ấy được gọi là đã sống phòng hộ với sự phòng hộ tất cả lậu hoặc, đã chấm dứt khát ái, đã thoát ly kiết sử, đã chinh phục kiêu mạn, đã diệt tận khổ đau.

*Idamavoca bhagavā. Attamanā te
bhikkhū bhagavato bhāsitaṃ
abhinanduntī.*

Thế Tôn thuyết giảng như vậy. Các tỳ-kheo ấy hoan hỷ, tín thọ lời dạy của Thế Tôn.

(Majjhimanikaya)

(Trung Bộ Kinh, bài 2)

ĀKAṆKHEYYSUTTA

*Evam me sutam –
ekam samayaṃ bhagavā
sāvattiyaṃ viharati jetavane
anāthapiṇḍikassa ārāme.*

*Tatra kho bhagavā bhikkhū
āmantesi – “bhikkhavo”ti.
“Bhadante”ti te bhikkhū bhagavato
paccassosum.
Bhagavā etadavoca –*

*“Sampannasīlā, bhikkhave,
viharatha sampannapātimokkhā;
pātimokkhasaṃvarasaṃvutā*

*viharatha ācāragocarasampannā
aṇumattesu vajjesu
bhayadassāvino;
samādāya sikkhatha
sikkhāpadesu.*

*“Ākaṅkheyya ce, bhikkhave,
bhikkhu –*

*‘sabrahmacārīnaṃ piyo ca assaṃ
manāpo ca garu ca bhāvanīyo
cā’ti,*

*sīlesvevassa paripūrakārī ajjhataṃ
cetosaṃmathamanuyutto
anirākatajjhāno vipassanāya
samannāgato brūhetā
suññāgāraṇaṃ.*

KINH ƯỚC NGUYỆN

Như vậy tôi nghe.
Một thời, Thế Tôn ở Sāvattthi (Xá-
vệ), tại Jetavana (Kỳ-đà Lâm), vườn
ông Anāthapiṇḍika (Cấp Cô Độc).

Ở đây, Thế Tôn gọi các tỳ-kheo:
"Này các tỳ-kheo".
"Bạch Thế Tôn", những tỳ-kheo ấy
vâng đáp Thế Tôn.
Thế Tôn giảng như sau:

Các tỳ-kheo, hãy sống đầy đủ giới
hạnh, đầy đủ giới bản,
sống phòng hộ với sự phòng hộ của
giới bản,
đầy đủ uy nghi chánh hạnh,
thấy sự nguy hiểm trong các lỗi nhỏ
nhặt,
chơn chánh thọ trì và học tập các
học giới.

Này các tỳ-kheo, nếu tỳ-kheo có ước
nguyện:

"Mong rằng ta được các đồng phạm
hạnh thương mến, yêu quý, cung
kính và tôn trọng!",

Tỳ-kheo ấy phải thành tựu viên mãn
giới luật, kiên trì, nội tâm tịch tĩnh,
không gián đoạn thiền định, thành
tựu quán hạnh, thích sống tại các trú
xứ thanh vắng.

“*Ākaṅkheyya ce, bhikkhave,
bhikkhu –*

*‘lābhī assaṃ
cīvarapiṇḍapātasenāsanagilānapp
accayabhesajjaparikkhārāna’nti,*

*sīlesvevassa paripūrakārī ajjhattam
cetosaṃmathamanuyutto
anirākatajjhāno vipassanāya
samannāgato brūhetā
suññāgārānaṃ.*

“*Ākaṅkheyya ce, bhikkhave,
bhikkhu –*

*‘yesāhaṃ
cīvarapiṇḍapātasenāsana
gilānappaccayabhesajja-
parikkhāraṃ paribhuñjāmi
tesaṃ te kārā mahapphalā assu
mahānisamsā’ti,*

*sīlesvevassa paripūrakārī ajjhattam
cetosaṃmathamanuyutto anirākataj-
jhāno vipassanāya samannāgato
brūhetā suññāgārānaṃ.*

“*Ākaṅkheyya ce, bhikkhave,
bhikkhu – ‘ye maṃ ñātī sālohitā
petā kālaṅkatā pasannacittā
anusaranti tesaṃ taṃ mahap-
phalaṃ assa mahānisamsa’nti,
sīlesvevassa paripūrakārī ajjhattam
cetosaṃmathamanuyutto
anirākatajjhāno vipassanāya*

Này các tỳ-kheo, nếu tỳ-kheo có ước nguyện:

"Mong rằng ta được các vật dụng như y phục, các món ăn khát thực, sàng tọa và các dược phẩm trị bệnh!",

Tỳ-kheo ấy phải thành tựu viên mãn giới luật, kiên trì, nội tâm tịch tĩnh, không gián đoạn thiền định, thành tựu tuệ quán, thích sống tại các trú xứ thanh vắng.

Này các tỳ-kheo, nếu có tỳ-kheo có ước nguyện:

"Mong rằng ta nay hưởng thọ các vật dụng như y phục, các món ăn khát thực, sàng tọa và các dược phẩm trị bệnh.

Mong rằng hành động của những vị tạo ra các vật dụng ấy được quả báo lớn, được lợi ích lớn!",

Tỳ-kheo ấy phải thành tựu viên mãn giới luật... (như trên)... trú xứ không tịnh.

Này các tỳ-kheo, nếu tỳ-kheo mong mỗi thân quyến của mình khi mệnh chung chỉ cần có lòng tịnh tín khi nghĩ về mình sẽ nhờ vậy mà được công đức lớn thì tỳ-kheo ấy phải thành tựu viên mãn giới luật... (như trên) ... trú xứ thanh vắng.

*samannāgato brūhetā
suññāgārānaṃ.*

*“Ākaṅkheyya ce, bhikkhave,
bhikkhu – ‘aratiratisaho assaṃ, na
ca maṃ arati saheyya, uppannaṃ
aratiṃ abhibhuyya abhibhuyya
vihareyya’nti, sīlesvevassa
paripūrakārī...pe...
brūhetā suññāgārānaṃ.*

Này các tỳ-kheo, nếu tỳ-kheo có lòng mong mỗi mình có khả năng chịu đựng mọi cảm giác, không bị sự bất mãn bất toại chi phối thì tỳ-kheo ấy phải thành tựu viên mãn giới luật... (như trên) ... trú xứ thanh vắng.

*“Ākaṅkheyya ce, bhikkhave,
bhikkhu – ‘bhayabheravasaho
assaṃ, na ca maṃ
bhayabheravaṃ saheyya,
uppannaṃ bhayabheravaṃ
abhibhuyya abhibhuyya
vihareyya’nti, sīlesvevassa
paripūrakārī...pe...
brūhetā suññāgārānaṃ.*

Này các tỳ-kheo, nếu tỳ-kheo có lòng mong mỗi mình có khả năng vô úy, không sợ hãi trước bất cứ chuyện gì thì tỳ-kheo ấy phải thành tựu viên mãn giới luật... (như trên) ... trú xứ thanh vắng.

*“Ākaṅkheyya ce, bhikkhave,
bhikkhu – ‘catunnaṃ jhānaṃ
ābhicetasikānaṃ
dīṭṭhadhammasukhavihārānaṃ
nikāmalābhī assaṃ akicchālābhī
akasiralābhī’nti, sīlesvevassa
paripūrakārī...pe... brūhetā
suññāgārānaṃ.*

Này các tỳ-kheo, nếu tỳ-kheo có lòng mong mỗi mình có khả năng chứng đạt bốn tầng thiền một cách dễ dàng, như ý thì tỳ-kheo ấy phải thành tựu viên mãn giới luật... (như trên) ... trú xứ thanh vắng.

*“Ākaṅkheyya ce, bhikkhave,
bhikkhu – ‘ye te santā vimokkhā
atikkamma rūpe āruppā, te kāyena
phusitvā vihareyya’nti,
sīlesvevassa paripūrakārī...pe...
brūhetā suññāgārānaṃ.*

Này các tỳ-kheo, nếu tỳ-kheo có lòng mong mỗi mình có khả năng chứng đạt và an trú trong các tầng thiền sắc giới và vô sắc giới thì tỳ-kheo ấy phải thành tựu viên mãn giới luật... (như trên) ... trú xứ thanh vắng.

“Ākaṅkheyya ce, bhikkhave,
bhikkhu – ‘tiṇṇaṃ saṃyojanānaṃ
parikkhayā sotāpanno assaṃ
avinipātadhammo niyato
sambodhiparāyaṇo’ti, sīlesvevassa
paripūrakārī...pe... brūhetā
suññāgārānaṃ.

Này các tỳ-kheo, nếu tỳ-kheo có lòng mong mỗi mình có thể trừ diệt ba kiết sử, chứng quả Dự lưu, không còn bị đọa lạc, chắc chắn hướng đến Chánh giác thì tỳ-kheo ấy phải thành tựu viên mãn giới luật ... (như trên) ... trú xứ thanh vắng.

“Ākaṅkheyya ce, bhikkhave,
bhikkhu – ‘tiṇṇaṃ saṃyojanānaṃ
parikkhayā rāgadosamohānaṃ
tanuttā sakadāgāmī assaṃ
sakideva imaṃ lokaṃ āgantvā
dukkhassantaṃ kareyya’nti,
sīlesvevassa paripūrakārī...pe...
brūhetā suññāgārānaṃ.

Này các tỳ-kheo, nếu tỳ-kheo có lòng mong mỗi mình có khả năng trừ diệt ba kiết sử, làm cho muội lược Tham, Sân, Si, chứng được Nhứt Lai, chỉ phải trở lại đời một lần nữa để đoạn tận khổ đau thì tỳ-kheo ấy phải thành tựu viên mãn giới luật... (như trên) ... trú xứ thanh vắng.

“Ākaṅkheyya ce, bhikkhave,
bhikkhu – ‘pañcannaṃ
orambhāgiyānaṃ saṃyojanānaṃ
parikkhayā opapātiko assaṃ tattha
parinibbāyī anāvattidhammo tasmā
lokā’ti, sīlesvevassa
paripūrakārī...pe... brūhetā
suññāgārānaṃ.

Này các tỳ-kheo, nếu tỳ-kheo có lòng mong mỗi mình có khả năng trừ diệt năm hạ phần kiết sử, được hóa sanh (vào cõi Tịnh Cư) rồi từ đó viên tịch Niết-bàn, không còn trở lui thế giới này nữa thì tỳ-kheo ấy phải thành tựu viên mãn giới luật... (như trên) ... các trú xứ thanh vắng.

“Ākaṅkheyya ce, bhikkhave,
bhikkhu – ‘anekavihitāṃ
iddhividhaṃ paccaṇubhaveyyaṃ –
ekopi hutvā bahudhā assaṃ,
bahudhāpi hutvā eko assaṃ;
āvibhāvaṃ tirobhāvaṃ;
tirokuṭṭaṃ tiropākāraṃ
tiropabbataṃ asajjamāno
gaccheyyaṃ, seyyathāpi ākāse;
pathaviyāpi ummujjanimujjaṃ
kareyyaṃ, seyyathāpi uduke;
udakepi abhijjamāne gaccheyyaṃ,
seyyathāpi pathaviyaṃ;

Này các tỳ-kheo, nếu tỳ-kheo có lòng mong mỗi mình có khả năng chứng được các loại thần thông như một thân hiện ra nhiều thân, nhiều thân hiện ra một thân; hiện hình, biến dạng đi ngang qua vách, qua thành, qua núi như đi ngang hư không. Trôi lặn trong đất như ở trong nước; Đi trên nước không chìm như đi trên đất liền;

*ākāsepi pallaṅkena kameyyaṃ,
seyyathāpi pakkhī sakuṇo;
imepi candimasūriye
evaṃmahiddhike
evaṃmahānubhāve pāṇinā
parāmaseyyaṃ parimajjeyyaṃ;
yāva brahmalokāpi kāyena vasaṃ
vatteyya'nti, sīlesvevassa
paripūrakārī...pe... brūhetā
suññāgārānaṃ.*

Ngồi kiết già trên hư không như con chim;
Có thể dùng bàn tay sờ chạm những vật thể thần kỳ như mặt trăng và mặt trời;

Có thể bằng thân xác này bay đến cõi Phạm Thiên thì tỳ-kheo ấy phải thành tựu viên mãn giới luật... (như trên) ... các trú xứ thanh vắng.

*“Ākaṅkheyya ce, bhikkhave,
bhikkhu – ‘dibbāya sotadhātuyā
visuddhāya atikkantamānusikāya
ubho sadde suṇeyyaṃ –
dibbe ca mānuse ca
ye dūre santike cā’ti, sīlesvevassa
paripūrakārī...pe... brūhetā
suññāgārānaṃ.*

Này các tỳ-kheo, nếu tỳ-kheo có lòng mong mỗi mình với thiên nhĩ thanh tịnh siêu nhân, có thể nghe hai hạng tiếng, chư thiên và loài người, ở xa hay ở gần thì tỳ-kheo ấy phải thành tựu viên mãn giới luật... (như trên) ... các trú xứ thanh vắng.

*“Ākaṅkheyya ce, bhikkhave,
bhikkhu – ‘parasattānaṃ
parapuggalānaṃ cetasā ceto
paricca pajāneyyaṃ –*

Này các tỳ-kheo, nếu tỳ-kheo có lòng mong mỗi mình với tự tâm có thể biết được tâm của các chúng sanh và loài người như:

*sarāgaṃ vā cittaṃ sarāgaṃ cittanti
pajāneyyaṃ,
vītarāgaṃ vā cittaṃ vītarāgaṃ
cittanti pajāneyyaṃ;*

Tâm có tham, biết tâm có tham.

Tâm không tham, biết tâm không tham.

*sadosaṃ vā cittaṃ sadosaṃ
cittanti pajāneyyaṃ,
vītadosaṃ vā cittaṃ vītadosaṃ
cittanti pajāneyyaṃ;*

Tâm có sân, biết tâm có sân.

Tâm không sân, biết tâm không sân.

*samohaṃ vā cittaṃ samohaṃ
cittanti pajāneyyaṃ,
vītamohaṃ vā cittaṃ vītamohaṃ
cittanti pajāneyyaṃ;*

Tâm có si, biết tâm có si.

Tâm không si, biết tâm không si.

<i>saṃkhittaṃ vā cittaṃ saṃkhittaṃ cittanti pajāneyyaṃ, vikkhittaṃ vā cittaṃ vikkhittaṃ cittanti pajāneyyaṃ;</i>	Tâm chuyên chú, biết tâm chuyên chú. Tâm tán loạn, biết tâm tán loạn.
<i>mahaggataṃ vā cittaṃ mahaggataṃ cittanti pajāneyyaṃ, amahaggataṃ vā cittaṃ amahaggataṃ cittanti pajāneyyaṃ;</i>	Tâm đáo đại, biết tâm đáo đại. Tâm phi đáo đại, biết tâm phi đáo đại.
<i>sauttaraṃ vā cittaṃ sauttaraṃ cittanti pajāneyyaṃ, anuttaraṃ vā cittaṃ anuttaraṃ cittanti pajāneyyaṃ;</i>	Tâm hữu hạn biết là tâm hữu hạn, Tâm vô hạn biết là tâm vô hạn.
<i>samāhitaṃ vā cittaṃ samāhitaṃ cittanti pajāneyyaṃ, asamāhitaṃ vā cittaṃ asamāhitaṃ cittanti pajāneyyaṃ;</i>	Tâm Thiền định biết là tâm Thiền định, Tâm không Thiền định, biết là tâm không Thiền định.
<i>vimuttaṃ vā cittaṃ vimuttaṃ cittanti pajāneyyaṃ, avimuttaṃ vā cittaṃ avimuttaṃ cittanti pajāneyya'nti,</i>	Tâm giải thoát biết là tâm giải thoát. Tâm không giải thoát, biết là tâm không giải thoát!"
<i>sīlesvevassa paripūrakārī...pe... brūhetā suññāgāraṇaṃ.</i>	Tỷ-kheo ấy phải thành tựu viên mãn giới luật... (như trên) ... các trú xứ thanh vắng.
<i>“Ākaṅkheyya ce, bhikkhave, bhikkhu – ‘anekavihitaṃ pubbenivāsaṃ anussareyyaṃ, seyyathidaṃ – ekampi jātiṃ dvepi jātiyo tissopi jātiyo catassopi jātiyo pañcapi jātiyo dasapi jātiyo</i>	Này các tỷ-kheo, nếu tỷ-kheo có lòng mong mỗi mình có khả năng nhớ được các đời sống quá khứ, như một đời, hai đời, ba đời, bốn đời, năm đời, mười đời,

vīsampi jātiyo
tiṃsampi jātiyo
cattālīsampi jātiyo
paññāsampi jātiyo
jātisatampi
jātisahassampi
jāti satahassampi
anekepi saṃvaṭṭakappe
anekepi vivaṭṭakappe
anekepi saṃvaṭṭavivaṭṭakappe –

hai mươi đời,
 ba mươi đời,
 bốn mươi đời,
 năm mươi đời,
 một trăm đời,
 một ngàn đời,
 một trăm ngàn đời,
 nhiều hoại kiếp,
 nhiều thành kiếp,
 nhiều hoại và thành kiếp, với những
 chi tiết như:

amutrāsīṃ
evaṃnāmo
evaṃgotto
evaṃvaṇṇo
evamāhāro
evaṃsukhadukkhappaṭisaṃvedī
evamāyupariyanto,

"Tại chỗ kia, ta có
 tên như thế này,
 giọng họ như thế này,
 giai cấp như thế này,
 ăn uống như thế này,
 thọ khổ lạc như thế này, thọ mạng
 đến mức như thế này.

so tato cuto amutra udapādim;

Sau khi chết tại chỗ kia, ta được
 sanh chỗ nọ.

tatrāpāsīṃ
evaṃnāmo
evaṃgotto
evaṃvaṇṇo
evamāhāro
evaṃsukhadukkhappaṭisaṃvedī
evamāyupariyanto,
so tato cuto idhūpapannoti.

Tại chỗ ấy, ta có
 tên như thế này,
 giọng họ như thế này,
 hình dáng như thế này,
 ăn uống như thế này,
 thọ khổ lạc như thế này,
 thọ mạng đến mức như thế này.

Iti sākāraṃ sauddesaṃ
anekavihitaṃ pubbenivāsaṃ
anussareyya'nti, sīlesvevassa
paripūrakārī...pe... brūhetā
suññāgārānaṃ.

Sau khi chết tại chỗ nọ,
 ta được sanh ra ở đây thì tỷ-kheo ấy
 phải thành tựu viên mãn giới luật...
 (như trên) ... các trú xứ thanh vắng.

“Ākaṅkheyya ce, bhikkhave,
 bhikkhu –
 ‘dibbena cakkhunā visuddhena
 atikkantamānusakena satte
 passeyyaṃ cavamāne
 upapajjamāne hīne
 paṇīte
 suvaṇṇe
 dubbaṇṇe
 sugate
 duggate yathākammūpage satte
 pajāneyyaṃ –
 ime vata bhonto sattā
 kāyaduccaritena samannāgatā
 vacīduccaritena samannāgatā
 manoduccaritena samannāgatā
 ariyānaṃ upavādakā
 micchādiṭṭhikā
 micchādiṭṭhikammasamādānā,

te kāyassa bhedaṃ paraṃ maraṇā

 apāyaṃ
 duggatiṃ
 vinipātaṃ
 nirayaṃ upapannā;

ime vā pana bhonto sattā
 kāyasucaritena samannāgatā
 vacīsucaritena samannāgatā
 manosucaritena samannāgatā
 ariyānaṃ anupavādakā
 sammādiṭṭhikā
 sammādiṭṭhikammasamādānā,

te kāyassa bhedaṃ paraṃ maraṇā
 sugatiṃ saggamaṃ lokamaṃ
 upapannāti,

Đây các tử-kheo, nếu tử-kheo có
 lòng mong mỗi mình
 với thiên nhân thuần tịnh, siêu nhân,
 thấy được sự sống chết của chúng
 sanh, biết rõ rằng,
 chúng sanh nguời hạ liệt,
 kẻ cao sang,
 nguời đẹp đẽ,
 kẻ thô xấu,
 nguời may mắn,
 kẻ bất hạnh đều do hạnh nghiệp của
 chúng.
 Những chúng sanh nào làm những
 ác hạnh về thân,
 về lời và
 về ý,
 phỉ báng các bậc thánh,
 theo tà kiến,
 tạo các nghiệp theo tà kiến.

Những nguời này sau khi thân hoại
 mạng chung,
 phải sanh vào cõi dữ,
 ác thú,
 đọa xứ,
 địa ngục.

Những chúng sanh nào làm những
 thiện hạnh về thân,
 về lời và
 về ý,
 không phỉ báng các bậc thánh,
 theo chánh kiến,
 tạo các nghiệp theo chánh kiến.

Những nguời này, sau khi thân hoại
 mạng chung, được sanh lên các
 thiện thú, cõi Trời, trên đời này.

*iti dibbena cakkhunā visuddhena
atikkantamānusakena satte
passeyyaṃ cavamāne
upapajjamāne
hīne
paṇīte
suvanṇe
dubbaṇṇe
sugate
duggate
yathākammūpage satte
pajāneyya'nti,*

Như vậy, vị ấy với thiên nhãn thuần
tịnh siêu nhân,
thấy sự sống chết của chúng sanh,
ta biết rõ rằng chúng sanh,
người hạ liệt,
kẻ cao sang,
người đẹp đẽ,
kẻ thô xấu,
người may mắn,
kẻ bất hạnh,
đều do hạnh nghiệp của họ!",

*sīlesvevassa paripūrakārī ajjhataṃ
cetosamathamānuyutto
anirākatajjhāno
vipassanāya
samannāgato brūhetā
suññāgārānaṃ.*

Thì tỳ-kheo ấy phải thành tựu viên
mãn giới luật, kiên trì,
nội tâm tịch tĩnh,
không gián đoạn thiền định,
thành tựu quán hạnh,
thích sống tại các trú xứ thanh vắng.

*'Ākaṅkheyya ce, bhikkhave,
bhikkhu –
'āsavānaṃ khayā anāsavaṃ
cetovimuttiṃ
paññāvimuttiṃ
ditṭhevadhamme sayamaṃ abhiññā
sacchikatvā upasampajja
vihareyya'nti,*

Này các tỳ-kheo, nếu tỳ-kheo có
lòng mong mỗi mình
với sự diệt trừ các lậu hoặc,
sau khi tự tri tự chứng,
chứng đạt và an trú ngay
trong hiện tại,
tâm giải thoát,
tuệ giải thoát không có lậu hoặc

*sīlesvevassa paripūrakārī ajjhataṃ
cetosamathamānuyutto
anirākatajjhāno
vipassanāya
samannāgato brūhetā
suññāgārānaṃ.*

thì tỳ-kheo ấy phải thành tựu viên
mãn giới luật, kiên trì,
nội tâm tịch tĩnh,
không gián đoạn thiền định,
thành tựu quán hạnh,
thích sống tại các trú xứ thanh vắng.

*“Sampannasīlā, bhikkhave,
vihārathā sampannapātimokkhā;
pātimokkhasaṃvarasaṃvutā
vihārathā ācāragocarasaṃpannā*

*aṇumattesu vajjesu
bhayadassāvino;*

*samādāya sikkhathā
sikkhāpadesū”ti*

*– iti yaṃ taṃ vuttaṃ idametam
paṭicca vutta”nti.*

*Idamavoca bhagavā.
Attamanā te bhikkhū bhagavato
bhāsitaṃ abhinanduntī.*

(Majjhimanikāya)

Này các tỳ-kheo,
hãy sống đầy đủ giới hạnh,
đầy đủ giới bổn,
sống phòng hộ với sự phòng hộ của
giới bổn,
đầy đủ uy nghi chánh hạnh,
thấy sự nguy hiểm trong các lỗi nhỏ
nhặt,
chọn chánh thọ trì và tu học các học
giới.

Đây chính là lý do mà ta đã thuyết
giảng pháp thoại này.

Thế Tôn thuyết giảng như vậy,
các tỳ-kheo ấy hoan hỷ tín thọ lời
dạy của Thế Tôn.

(Trung Bộ Kinh, bài 6)

KHAGGAVISĀṄASUTTA

KINH TÊ NGƯU

Nội dung kinh này là lời xác nhận quả vị chứng ngộ của một số vị Độc Giác Phật quá khứ được đức Thế Tôn nhắc lại trong kinh điển nguyên thủy. Độc Giác Phật là những vị do bản nguyện độc cư, độc hành mà tự mình chứng đạo không phải nhờ đến sự hướng dẫn của ai, nhưng cũng không hướng dẫn ai chứng đạo. Để biết thêm duyên sự của từng bài kệ ở đây, xin tìm đọc ở Sớ Giải Tiểu Bộ Kinh.

Chánh Kinh

*Sabbesu bhūtesu nidhāya
daṇḍaṃ, aviheṭṭhayaṃ
aññatarampi tesam;
Na puttamiccheyya kuto sahāyaṃ,
eko care khaggavisāṇakappo.*

Đối với các chúng sanh,
Tự bỏ gậy và trượng,
Không làm hại một ai
Con cái còn không muốn,
Nói gì đến bạn bè,
Hãy cất bước độc hành
Giống như một tê ngưu.

*Samsaggajātassa bhavanti snehā,
snehanvayaṃ dukkhamidaṃ
pahoti;
Ādīnavaṃ snehajaṃ pekkhamāno,
eko care khaggavisāṇakappo.*

Do thân cận giao thiệp,
Mới nảy sanh quyến luyến,
Do có sự quyến luyến,
Nên nảy sanh đau khổ.
Nhìn thấy những nguy hại,
Có từ sự quyến luyến,
Hãy cất bước độc hành,
Giống như một tê ngưu.

*Mitte suhajje anukampamāno,
hāpeti atthaṃ paṭibaddhacitto;
Etaṃ bhayaṃ santhave
pekkhamāno,
eko care khaggavisāṇakappo.*

Do bạn lòng bi miễn,
Vớ bạn bè thân hữu,
Mục đích bị bỏ quên,
Tâm tư bị buộc ràng,
Do thấy nguy hiểm này,
Trong giao du mật thiết,
Hãy cất bước độc hành
Giống như một tê ngưu.

*Vaṃso visālova yathā visatto,
puttesu dāresu ca yā apekkhā;
Vaṃsakkaḷīrova, vaṃsākaḷīrova,
vaṃsekaḷīrova sajjamāno,
eko care khaggavisāṇakappo.*

Ai nhớ nghĩ chờ mong,
Đối với con và vợ,
Người ấy bị buộc ràng,
Như lùm tre rậm rạp,
Còn các ngọn tre cao,
Nào có gì buộc ràng,
Hãy cất bước độc hành
Giống như một tê ngưu.

*Migo araññamhi yathā abaddho,
yenicchakaṃ gacchati gocarāya;
Viññū naro seritaṃ pekkhamāno,
eko care khaggavisāṇakappo.*

Như nai trong núi rừng,
Không bị gì trói buộc,
Tự đi chỗ nó muốn
Để tìm kiếm thức ăn.
Như các bậc Hiền trí,
Thấy tự do giải thoát,
Hãy cất bước độc hành
Giống như một tê ngưu.

*Āmantanā hoti sahāyamajjhe, vāse
ṭhāne gamane cārikāya;
Anabhijjhitam seritam
pekkhamāno,
eko care khaggavisāṇakappo.*

Khi chung đụng bạn bè,
Bị mời gọi phiền phức,
Dầu ở đâu cũng vậy,
Tại nhà hay trên đường.
Người muốn cầu giải thoát,
Không ái luyến ràng buộc,
Để được sống tự tại,
Hãy cất bước độc hành
Giống như một tê ngưu.

*Khiḍḍā ratī hoti sahāyamajjhe,
puttesu ca vipulaṃ hoti pemaṃ;
Piyavippayaṃ vijigucchamāno,
eko care khaggavisāṇakappo.*

Giữa bạn bè thân hữu,
Ưa thích, vui cười đùa,
Đối với con, với cháu,
Ái luyến còn nhiều hơn,
Nhàm chán sự hệ lụy,
Với những người thân ái,
Hãy cất bước độc hành
Giống như một tê ngưu.

*Cātuddiso appaṭigho ca hoti,
santussamāno itarītarena;
Parissayānaṃ sahitā achambhī,
eko care khaggavisāṇakappo.*

Khắp cả bốn phương trời,
Không sân hận với ai,
Tự mình biết vừa đủ,
Với những gì có được,
Đối diện các hiểm nguy,
Không run sợ dao động,
Hãy cất bước độc hành
Giống như một tê ngưu.

*Dussaṅgahā pabbajitāpi eke, atho
gahaṭṭhā gharamāvasantā;
Appossukko paraputtesu hutvā,
eko care khaggavisāṇakappo.*

Đời tu hành khó khăn,
Khi chung đưng cư sĩ,
Thôi thì ráng tự tại,
Với con cháu người dưng,
Hãy cất bước độc hành
Giống như một tê ngưu.

*Oropayitvā gihibyañjanāni,
sañchinnapatto yathā kovīlāro;
Chetvāna vīro ghibandhanāni,
eko care khaggavisāṇakappo.*

Từ bỏ, để một bên,
Mọi rối rắm thế tục,
Như loại cây san hô,
Cành nhánh thật đơn giản,
Bạc anh hùng cất dứt,
Mọi trói buộc gia đình.
Hãy cất bước độc hành
Giống như một tê ngưu.

*Sace labhetha nipakaṃ saḥāyaṃ,
saddhiṃ caraṃ sādhuviḥāridhīraṃ;
Abhibhuyya sabbāni parissayāni,
careyya tenattamaṃ satīmā.*

Tìm được bạn hiền trí,
Có thể cùng vượt khó,
Hãy kết giao đồng hành,
Cùng vui sống chánh niệm.

*No ce labhetha nipakaṃ saḥāyaṃ,
saddhiṃ caraṃ sādhuviḥāridhīraṃ;
Rājāva raṭṭhaṃ vijitaṃ pahāya,
eko care mātaṅgaraññeva nāgo.*

Khi không có bạn lành
Để vui vẻ cộng trú,
Thận trọng và sáng suốt,
Hãy như vua bỏ nước,
Như voi chúa bỏ bầy.
Rồi cất bước độc hành
Giống như một tê ngưu.

*Addhā pasamsāma
saḥāyasampadaṃ, seṭṭhā samā
sevitabbā saḥāyā;
Ete aladdhā anavajjabhojī,
eko care khaggavisāṇakappo.*

Bạn lành đáng tán thán,
Phải hơn ta, bằng ta,
Khi không được thiện hữu
Là người không lỗi làm
Thà ra đi một mình
Giống như một tê ngưu.

*Disvā suvaṇṇassa pabhassarāni,
kammāraputtena suniṭṭhitāni;
Saṅghaṭṭamānāni duve
bhujasmiṃ,
eko care khaggavisāṇakappo.*

Chỉ nhìn hai vòng xuyên,
Được thợ bạc khéo làm,
Va nhau tạo tiếng động,
Người trí sợ chung đụng,
Sẽ gây nên phiền phức,
Nên bỏ đi một mình,
Giống như một tê ngưu.

*Evaṃ dutiyena saḥā mamassa,
vācābhilāpo abhisajjanā vā;
Etaṃ bhayaṃ āyatim
pekkhamāno,
eko care khaggavisāṇakappo.*

Cũng vậy nếu chung đụng
Vớ một người thứ hai,
Sớm muộn cũng xung đột,
Để ngựa trước hiểm họa,
Hãy ra đi một mình
Giống như một tê ngưu.

*Kāmā hi citrā madhurā manoramā,
virūparūpena mathenti cittaṃ;
Ādīnavaṃ kāmagaṇesu disvā,
eko care khaggavisāṇakappo.*

Ngũ dục dầu hấp dẫn,
Vói thiên hình vạn trạng,
Chỉ đủ mê hoặc tâm,
Khiến người sanh đau khổ,
Thấy dục là nguy hiểm
Hãy ra đi độc hành,
Giống như một tê ngu.

*Ītī ca gaṇḍo ca upaddavo ca,
rogo ca sallaṅca bhayaṅca metaṃ;
Etaṃ bhayaṃ kāmagaṇesu disvā,
eko care khaggavisāṇakappo.*

Dục lạc là ung bấu,
Là một mối hiểm họa,
Là một chứng nan y,
Là tên độc nguy hiểm,
Hiểu dục lạc như vậy,
Hãy ra đi độc hành,
Giống như một tê ngu.

*Sītaṅca uṇhaṅca khudaṃ
pipāsam, vātātape ḍamsasarīsape
ca;
Sabbānipetāni abhisambhavitvā,
eko care khaggavisāṇakappo.*

Lạnh nóng và đói khát,
Cùng nắng gió khắc nghiệt,
Côn trùng cùng rắn rết
Gì cũng phải vượt qua,
Để ra đi độc hành
Giống như một tê ngu.

*Nāgova yūthāni vivajjayitvā,
sañjātakhandho padumī ulāro;
Yathābhirantaṃ viharaṃ araṅṅhe,
eko care khaggavisāṇakappo.*

Như thớt voi kỳ vĩ,
Một ngày bỏ bầy đàn,
Sống thoải mái tự tại,
Một mình giữa rừng hoang,
Hãy cất bước độc hành
Giống như một tê ngu.

*Aṭṭhānataṃ saṅgaṇikāratassa,
yaṃ phassaye sāmayaikaṃ
vimuttiṃ;
Ādiccabandhusa vāco nisamma,
eko care khaggavisāṇakappo.*

Không thể nào có chuyện,
Người thích sống quần tụ,
Lại có thể chứng đạt,
Pháp thượng nhân giải thoát,
Người nghe được lời thánh²,
Hãy ra đi độc hành

² Chữ Ādiccabandhu thường chỉ cho Đức Phật nhưng ở đây là tên của một vị Độc Giác.

*Diṭṭhīvisūkāni upātivatto, patto
niyāmaṃ paṭiladdhamaggo;
Uppannañāṇomhi anaññaneyyo,
eko care khaggavisāṇakappo.*

Giống như một tê ngưu.
Vượt thoát các tà kiến,
Chứng đạt đạo giải thoát,
Tự ngộ không thầy dạy,
Ta cất bước độc hành
Giống như một tê ngưu.

*Nillolupo nikkuho nippipāso,
nimmakkho
niddhantakasāvamoho;
Nirāsayo sabbaloke bhavitvā,
eko care khaggavisāṇakappo.*

Vô tham, không lừa dối,
Không khát dục, ngoan cố,
Si mê được giải trừ,
Không bám víu thế gian,
Ta cất bước độc hành
Giống như một tê ngưu.

*Pāpaṃ saḥāyaṃ parivajjayetha,
anattadassiṃ visame nivittṭhaṃ;
Sayamaṃ na seve pasutaṃ
pamattaṃ,
eko care khaggavisāṇakappo.*

Hãy tránh xa bạn xấu,
Kẻ sống không mục đích,
Không gần kẻ phóng dật,
Rời cất bước độc hành
Giống như một tê ngưu.

*Bahussutaṃ dhammadharaṃ
bhajetha, mittaṃ uḷāraṃ
paṭibhānavantaṃ;
Aññāya atthāni vineyya kaṅkamaṃ,
eko care khaggavisāṇakappo.*

Hãy gần bậc đa văn,
Người nắm giữ chánh pháp,
Bậc thiện hữu biện tài,
Liễu nghĩa, đoạn nghi hoặc,
Rời cất bước độc hành
Giống như một tê ngưu.

*Khiḍḍamaṃ ratiṃ kāmasukhañca
loke, analaṅkaritvā
anapekkhamāno;
Vibhūsanattṭhānā virato saccavādī,
eko care khaggavisāṇakappo.*

Không điếm phẩn tô son,
Không tìm vui ở đời,
Bỏ hết mọi trang sức,
Can đảm sống trung thực,
Rời cất bước độc hành
Giống như một tê ngưu.

*Puttañca dāraṃ pitarañca
mātaraṃ, dhanāni dhaññāni ca
bandhavāni;
Hitvāna kāmāni yathodhikāni,
eko care khaggavisāṇakappo.*

Bỏ hết mọi ràng buộc,
Với quyến thuộc, gia đình,
Mọi khoái lạc, tài sản,
Rời cất bước độc hành
Giống như một tê ngưu.

*Saṅgo eso parittamettha sokhyaṃ,
appassādo dukkhamettha bhiyyo;
Gaḷo eso iti ñatvā mutimā,
eko care khaggavisāṇakappo.*

Hạnh phúc nào cũng nhỏ,
Vị ngọt nào cũng ít,
Đau khổ luôn nhiều hơn,
Gì cũng là câu móc,
Làm đau người hưởng thụ,
Hiểu vậy, thà độc hành
Giống như một tê ngu.

*Sandālayitvāna saṃyojanāni,
jālaṃva bhetvā salilambucārī;
Aggīva dadḍhaṃ anivattamāno,
eko care khaggavisāṇakappo.*

Hãy chặt đứt kiết sử,
Như cá làm rách lưới,
Như ngọn lửa đã rụi,
Không thể quay trở lại,
Hãy cất bước độc hành
Giống như một tê ngu.

*Okkhittacakkhū na ca pādalo,
guttindriyo rakkhitamānasāno;
Anavassuto apariḍayhamāno,
eko care khaggavisāṇakappo.*

Với mắt cúi nhìn xuống,
Chân đi không lưu luyến,
Với căn được hộ trì,
Vớ ý được chế ngự.
Vô nhiễm không nung nấu
Hãy cất bước độc hành
Giống như một tê ngu.

*Ohārayitvā gihibyañjanāni, yathā
pārichatto;
Kāsāyavattho abhinikkhamitvā,
eko care khaggavisāṇakappo.*

Hãy lia bỏ thế phục,
Như san hô không lá,
Rồi khoát áo cà sa,
Lìa bỏ đời cư sĩ,
Hãy cất bước độc hành
Giống như một tê ngu.

*Rasesu gedhaṃ akaraṃ alolo,
anaññaposī sapadānacārī;
Kule kule appaṭibaddhacitto,
eko care khaggavisāṇakappo.*

Không tham đắm mỹ vị,
Vô tham, sống tự lập,
Khất thực không chọn nhà,
Không dính mắc một ai,
Hãy cất bước độc hành
Giống như một tê ngu.

*Pahāya pañcāvaraṇāni cetaso,
upakkilese byapanujja sabbe;
Anissito chetva sinehadosaṃ,
eko care khaggavisāṇakappo.*

Lìa bỏ năm triền cái,
Dứt sạch tùy phiền não,
Tự tại không thương ghét,
Hãy cất bước độc hành
Giống như một tê ngu.

*Vipitthikatvāna sukhaṃ dukhañca,
pubbeva ca
somanassadomanassaṃ;
Laddhānupekkhaṃ samathaṃ
visuddhaṃ,
eko care khaggavisāṇakappo.*

Xoay lưng với khổ lạc,
Trở mặt với hỷ ưu,
Chứng xả niệm thanh tịnh,
Hãy cất bước độc hành
Giống như một tê ngu.

*Āraddhavīriyo paramatthapattiyā,
alīnacitto akusītavutti;
Daḷhanikkamo thāmbalūpapanno,
eko care khaggavisāṇakappo.*

Nỗ lực hướng cứu cánh,
Siêng năng không biếng lười,
Kiên trì và đồng mãn,
Hãy cất bước độc hành
Giống như một tê ngu.

*Paṭisallānaṃ jhānamariñcamāno,
dhammesu niccaṃ
anudhammacārī;
Ādīnavaṃ sammāsītā bhavesu,
eko care khaggavisāṇakappo.*

Không bỏ hạnh độc cư,
Không lìa xa thiền định,
Thường xuyên sống trong pháp,
Thấy hiện hữu là khổ
Hãy cất bước độc hành
Giống như một tê ngu.

*Taṇhakkhayaṃ
patthayaṃ appamatto, aneḷamūgo
sutavā satīmā;
Saṅkhātadhammo niyato
padhānavā,
eko care khaggavisāṇakappo.*

Chuyên cần cầu ái diệt,
Đa văn không trệ khẩu,
Sống chánh niệm tỉnh thức,
Nỗ lực lìa hữu vi,
Hãy cất bước độc hành
Giống như một tê ngu.

*Sīhova saddesu asantasanto,
vātova jālamhi asajjamāno;
Padumaṃva toyena alippamāno,
eko care khaggavisāṇakappo.*

Như sư tử bình thản,
Giữa bao thứ âm thanh,
Như lười không vương gió,
Như sen không thấm nước
Hãy cất bước độc hành
Giống như một tê ngu.

*Sīho yathā dāṭhabalī pasayha,
rājā migānaṃ abhibhuyya cārī;
Sevetha pantāni senāsanāni,
eko care khaggavisāṇakappo.*

Như sư tử uy mãnh,
Làm chúa tể sơn lâm,
Tự tại trong rừng núi,
Cũng vậy bậc tịnh giả,
Ẩn cư chốn không tịch
Hãy cất bước độc hành
Giống như một tê ngưu.

*Mettaṃ upekkhaṃ karuṇaṃ
vimuttiṃ,
āsevamāno muditañca kāle;
Sabbena lokena avirujjhamāno,
eko care khaggavisāṇakappo.*

An trú vô lượng tâm,
Không đối lập một ai,
Hãy cất bước độc hành
Giống như một tê ngưu.

*Rāgañca dosañca pahāya mohaṃ,
sandālayitvāna saṃyojanāni;
Asantasam jīvitasaṅkhayamhi,
eko care khaggavisāṇakappo.*

Lìa bỏ tham và sân,
Cắt đứt mọi kiết sử,
Vô úy phút lâm chung,
Hãy cất bước độc hành
Giống như một tê ngưu.

*Bhajanti sevanti ca kāraṇatthā,
nikkāraṇā dullabhā ajja mittā;
Attaṭṭhapaññā¹ asucī manussā,
eko care khaggavisāṇakappo.*

Thời nay toàn bạn xấu,
Gần gũi để vụ lợi,
Khó tìm thay bạn lành,
Bởi phần lớn thiên hạ,
Chỉ giỏi sống vị kỷ,
Bất tịnh và thiển cận
Hãy cất bước độc hành
Giống như một tê ngưu.

*(Khuddakanikāya, Suttanipāta,
Uragavagga)*

(Tiểu Bộ Kinh, Kinh Tập, Phẩm Rắn)

¹ Trong Sớ giải kinh Tê Ngưu giải thích chữ này có hai nghĩa là chỉ biết nghĩ đến mình, không kể đến ai (*attānaṃyeva olokenti, na aññanti attaṭṭhapaññā*) và nghĩa thứ hai là chỉ biết nghĩ chuyện trước mắt, không thiết chuyện về sau khi định nghĩa chữ này bằng chữ *diṭṭhatthapaññā* (*diṭṭhatthapaññā ti: sampati diṭṭhiyeva atthe*)

MŪLAPARIYĀYASUTTA

KINH CĂN BẢN PHÁP MÔN

*Evaṃ me sutam –
ekam samayaṃ bhagavā
ukkaṭṭhāyaṃ viharati subhagavane
sālarājamūle.*

Như vậy tôi nghe.
Một thời Thế Tôn trú tại Ukkaṭṭha,
trong rừng Hạnh phúc, dưới gốc
cây Sa-la vương.

*Tatra kho bhagavā bhikkhū
āmantesi –
"bhikkhavo"ti.*

Tại chỗ ấy, Thế Tôn gọi các tỳ-kheo:
"Này các tỳ-kheo!"

*"Bhadante"ti
te bhikkhū bhagavato
paccassosum.*

"Bạch Thế Tôn",
những tỳ-kheo ấy vâng đáp Thế
Tôn.

*Bhagavā etadavoca –
"sabbadhammūlapariyāyaṃ vo,
bhikkhave, desessāmi.*

Thế Tôn nói:
"Này các tỳ-kheo.
Ta sẽ giảng cho các Người "Pháp
môn căn bản tất cả pháp".

*Taṃ suṇātha, sādhucaṃ manasi
karotha, bhāssissāmi"ti.*

Hãy nghe và khéo lưu ý, Ta sẽ nói".

*"Evaṃ, bhante"ti kho
te bhikkhū bhagavato
paccassosum.
Bhagavā etadavoca –*

"Thưa vâng, bạch Thế Tôn",
những tỳ-kheo ấy vâng đáp Thế
Tôn.
Thế Tôn nói như sau:

*"Idha, bhikkhave,
assutavā puthujjano
ariyānaṃ adassāvī
ariyadhammassa akovido
ariyadhamme avinīto,*

Này các tỳ-kheo, ở đây, có kẻ phàm
phu
không được nghe pháp,
không được diện kiến các bậc
thánh,
không thuần thực pháp các bậc
thánh,
không tu tập pháp các bậc thánh,

sappurisānaṃ adassāvī

sappurisdhammassa akovido

sappurisdhamme avinīto –

pathaviṃ pathavito sañjānāti;

pathaviṃ pathavito saññatvā

pathaviṃ maññati,

pathaviyā maññati,

pathavito maññati,

pathaviṃ meti maññati,

pathaviṃ abhinandati.

Taṃ kissa hetu?

‘Apariññātaṃ tassā’ti vadāmi.

“Āpaṃ āpato sañjānāti;

āpaṃ āpato saññatvā āpaṃ

maññati,

āpasmīṃ maññati,

āpato maññati,

āpaṃ meti maññati,

āpaṃ abhinandati.

không được diện kiến các bậc chân nhân,

không thuần thực pháp các bậc chân nhân,

không tu tập pháp các bậc chân nhân,

có ngộ nhận giữa đất hiện tượng và đất bản thể.³

Người ấy có ngộ nhận giữa đất hiện tượng và đất bản thể.

Từ ngộ nhận này dẫn đến sự ngộ nhận (*viparītasaññā*) khác về đất (cho rằng TÔI LÀ ĐẤT, ĐẤT LÀ CỦA TÔI, NGƯỜI KHÁC LÀ ĐẤT, ĐẤT LÀ CỦA NGƯỜI KHÁC).

Từ đó thấy rằng TÔI CÓ TRONG ĐẤT, TÔI VÀ NGƯỜI KHÁC ĐẾN TỪ ĐẤT, ĐẤT LÀ CỦA TÔI rồi thích thú trong đất⁴.

Vi sao vậy?

Ta nói người ấy không biết gì về đất.

Người ấy có ngộ nhận giữa nước hiện tượng và nước bản thể.

Từ ngộ nhận này dẫn đến sự ngộ nhận (*viparītasaññā*) khác về nước (cho rằng TÔI LÀ NƯỚC, NƯỚC LÀ CỦA TÔI, NGƯỜI KHÁC LÀ NƯỚC, NƯỚC LÀ CỦA NGƯỜI KHÁC).

³ Dịch theo Sớ giải

⁴ Chỗ này dịch theo Sớ giải Trung Bộ Kinh.

Từ đó thấy rằng TÔI CÓ TRONG NƯỚC, TÔI VÀ NGƯỜI KHÁC ĐẾN TỪ NƯỚC, NƯỚC LÀ CỦA TÔI rồi thích thú trong nước⁵.

*Taṃ kissa hetu?
'Apariññātaṃ tassā'ti vadāmi.*

*“Tejaṃ tejato sañjānāti;
tejaṃ tejato saññatvā tejaṃ
maññati,
tejasmiṃ maññati,
tejato maññati,
tejaṃ meti maññati,
tejaṃ abhinandati.*

*Taṃ kissa hetu?
'Apariññātaṃ tassā'ti vadāmi.*

*“Vāyaṃ vāyato sañjānāti;
vāyaṃ vāyato saññatvā vāyaṃ
maññati,
vāyasmīṃ maññati,
vāyato maññati,
vāyaṃ meti maññati,
vāyaṃ abhinandati.*

Vi sao vậy?
Ta nói người ấy không biết gì về nước.

Người ấy có ngộ nhận giữa lửa hiện tượng và lửa bản thể. Từ ngộ nhận này dẫn đến sự ngộ nhận (*viparītasaññā*) khác về lửa (cho rằng TÔI LÀ LỬA, LỬA LÀ CỦA TÔI, NGƯỜI KHÁC LÀ LỬA, LỬA LÀ CỦA NGƯỜI KHÁC). Từ đó thấy rằng TÔI CÓ TRONG LỬA, TÔI VÀ NGƯỜI KHÁC ĐẾN TỪ LỬA, LỬA LÀ CỦA TÔI rồi thích thú trong lửa⁶.

Vi sao vậy?
Ta nói người ấy không biết gì về lửa.

Người ấy có ngộ nhận giữa gió hiện tượng và gió bản thể. Từ ngộ nhận này dẫn đến sự ngộ nhận (*viparītasaññā*) khác về gió (cho rằng TÔI LÀ GIÓ, GIÓ LÀ CỦA TÔI, NGƯỜI KHÁC LÀ GIÓ, GIÓ LÀ CỦA NGƯỜI KHÁC).

⁵ Chỗ này dịch theo Sớ giải Trung Bộ Kinh.

⁶ Chỗ này dịch theo Sớ giải Trung Bộ Kinh.

Từ đó thấy rằng TÔI CÓ TRONG GIÓ, TÔI VÀ NGƯỜI KHÁC ĐẾN TỪ GIÓ, GIÓ LÀ CỦA TÔI rồi thích thú trong gió⁷.

*Taṃ kissa hetu?
'Apariññātaṃ tassā'ti vadāmi.*

Vì sao vậy?
Ta nói người ấy không biết gì về gió.

*“Bhūte bhūtato sañjānāti;
bhūte bhūtato saññatvā bhūte
maññati, bhūtesu maññati,
bhūtato maññati,
bhūte meti maññati,
bhūte abhinandati.
Taṃ kissa hetu?
'Apariññātaṃ tassā'ti vadāmi.*

Người ấy có ngộ nhận giữa chúng sanh hiện tượng và chúng sanh bản thể...

*“Deve devato sañjānāti;
deve devato saññatvā deve
maññati,
devesu maññati,
devato maññati,
deve meti maññati,
deve abhinandati.
Taṃ kissa hetu?
'Apariññātaṃ tassā'ti vadāmi.*

Người ấy có ngộ nhận giữa chư thiên hiện tượng và chư thiên bản thể...

*“Pajāpatim pajāpatito sañjānāti;
pajāpatim pajāpatito saññatvā
pajāpatim maññati,
pajāpatismim maññati,
pajāpatito maññati,
pajāpatim meti maññati,
pajāpatim abhinandati.*

Người ấy có ngộ nhận giữa Ác ma hiện tượng và Ác ma bản thể...

⁷ Chỗ này dịch theo Sớ giải Trung Bộ Kinh.

Taṃ kissa hetu?

‘Apariññātaṃ tassā’ti vadāmi.

*“Brahmaṃ brahmato sañjānāti;
brahmaṃ brahmato saññatvā
brahmaṃ maññati,
brahmasmiṃ maññati,
brahmato maññati,
brahmaṃ meti maññati,
brahmaṃ abhinandati.*

Taṃ kissa hetu?

‘Apariññātaṃ tassā’ti vadāmi.

*“Ābhassare ābhassarato sañjānāti;
ābhassare ābhassarato saññatvā
ābhassare maññati,
ābhassaresu maññati,
ābhassarato maññati,
ābhassare meti maññati,
ābhassare abhinandati.*

Taṃ kissa hetu?

‘Apariññātaṃ tassā’ti vadāmi.

*“Subhakiṇhe subhakiṇhato
sañjānāti;
subhakiṇhe subhakiṇhato
saññatvā subhakiṇhe maññati,
subhakiṇhesu maññati,
subhakiṇhato maññati,
subhakiṇhe meti maññati,
subhakiṇhe abhinandati.*

Taṃ kissa hetu?

‘Apariññātaṃ tassā’ti vadāmi.

*“Vehapphale vehapphalato
sañjānāti;
vehapphale vehapphalato
saññatvā vehapphale maññati,
vehapphalesu maññati,
vehapphalato maññati,*

Người ấy có ngộ nhận giữa Phạm thiên hiện tượng và Phạm thiên bản thể...

Người ấy có ngộ nhận giữa Quan Âm thiên hiện tượng và Quan Âm thiên bản thể...

Người ấy có ngộ nhận giữa Biến tịnh thiên hiện tượng và Biến tịnh thiên bản thể...

Người ấy có ngộ nhận giữa Quảng quả thiên hiện tượng và Quảng quả thiên bản thể...

*vehapphale meti maññati,
vehapphale abhinandati.
Taṃ kissa hetu?
'Apariññātaṃ tassā'ti vadāmi.*

*"Abhibhuṃ abhibhūto sañjānāti;
abhibhuṃ abhibhūto saññatvā
abhibhuṃ maññati,
abhibhusmiṃ maññati,
abhibhūto maññati,
abhibhuṃ meti maññati,
abhibhuṃ abhinandati.
Taṃ kissa hetu?
'Apariññātaṃ tassā'ti vadāmi.*

Người ấy có ngộ nhận giữa Phạm vương hiện tượng và Phạm vương bản thể...

*"Ākāsānañcāyatanaṃ
ākāsānañcāyatanaṃ sañjānāti;
ākāsānañcāyatanaṃ
ākāsānañcāyatanaṃ saññatvā
ākāsānañcāyatanaṃ maññati,
ākāsānañcāyatanaṃ smiṃ maññati,
ākāsānañcāyatanaṃ maññati,
ākāsānañcāyatanaṃ meti maññati,
ākāsānañcāyatanaṃ abhinandati.
Taṃ kissa hetu?
'Apariññātaṃ tassā'ti vadāmi.*

Người ấy có ngộ nhận giữa Không vô biên xứ hiện tượng và Không vô biên xứ bản thể...

*"Viññāṇañcāyatanaṃ
viññāṇañcāyatanaṃ sañjānāti;
viññāṇañcāyatanaṃ
viññāṇañcāyatanaṃ saññatvā
viññāṇañcāyatanaṃ maññati,
viññāṇañcāyatanaṃ smiṃ maññati,
viññāṇañcāyatanaṃ maññati,
viññāṇañcāyatanaṃ meti maññati,
viññāṇañcāyatanaṃ abhinandati.
Taṃ kissa hetu?
'Apariññātaṃ tassā'ti vadāmi.*

Người ấy có ngộ nhận giữa Thức vô biên xứ hiện tượng và Thức vô biên xứ bản thể...

“Ākiñcaññāyatanam
 ākiñcaññāyatanato sañjānāti;
 ākiñcaññāyatanam
 ākiñcaññāyatanato saññatvā
 ākiñcaññāyatanam maññati,
 ākiñcaññāyatanasmim maññati,
 ākiñcaññāyatanato maññati,
 ākiñcaññāyatanam meti maññati,
 ākiñcaññāyatanam abhinandati.
 Taṃ kissa hetu?
 ‘Apariññātam tassā’ti vadāmi.

Người ấy có ngộ nhận giữa Vô sở hữu xứ hiện tượng là Vô sở hữu xứ bản thể...

“Nevasaññānāsaññāyatanam
 nevasaññānāsaññāyatanato
 sañjānāti;
 nevasaññānāsaññāyatanam
 nevasaññānāsaññāyatanato
 saññatvā
 nevasaññānāsaññāyatanam
 maññati,
 nevasaññānāsaññāyatanasmim
 maññati,
 nevasaññānāsaññāyatanato
 maññati,
 nevasaññānāsaññāyatanam meti
 maññati,
 nevasaññānāsaññāyatanam
 abhinandati.
 Taṃ kissa hetu?
 ‘Apariññātam tassā’ti vadāmi.

Người ấy có ngộ nhận giữa Phi tướng phi phi tướng xứ hiện tượng và Phi tướng phi phi tướng xứ bản thể...

“Ditṭham ditṭhato sañjānāti;
 ditṭham ditṭhato saññatvā ditṭham
 maññati, ditṭhasmim maññati,
 ditṭhato maññati,
 ditṭham meti maññati,
 ditṭham abhinandati.
 Taṃ kissa hetu?
 ‘Apariññātam tassā’ti vadāmi.

Người ấy có ngộ nhận giữa cảnh sắc hiện tượng và cảnh sắc bản thể...

“*Sutaṃ sutato sañjānāti;
sutaṃ sutato saññatvā sutaṃ
maññati,
sutasmim� maññati,
sutato maññati,
sutaṃ meti maññati,
sutaṃ abhinandati.
Taṃ kissa hetu?
‘Apariññātaṃ tassā’ti vadāmi.*”

Người ấy có ngộ nhận giữa cảnh
thịnh hiện tượng và cảnh thịnh bản
thể...

“*Mutaṃ mutato sañjānāti;
mutaṃ mutato saññatvā mutaṃ
maññati,
mutasmim� maññati,
mutato maññati,
mutaṃ meti maññati,
mutaṃ abhinandati.
Taṃ kissa hetu?
‘Apariññātaṃ tassā’ti vadāmi.*”

Người ấy có ngộ nhận giữa khí vị
xúc hiện tượng và khí vị xúc bản
thể...

“*Viññātaṃ viññātato sañjānāti;
viññātaṃ viññātato saññatvā
viññātaṃ maññati,
viññātasmiṃ maññati,
viññātato maññati,
viññātaṃ meti maññati,
viññātaṃ abhinandati.
Taṃ kissa hetu?
‘Apariññātaṃ tassā’ti vadāmi.*”

Người ấy có ngộ nhận giữa cảnh
pháp hiện tượng và cảnh pháp bản
thể...

“*Ekattaṃ ekattato sañjānāti;
ekattaṃ ekattato saññatvā ekattaṃ
maññati, ekattasmim� maññati,
ekattato maññati, ekattaṃ meti
maññati, ekattaṃ abhinandati.
Taṃ kissa hetu?
‘Apariññātaṃ tassā’ti vadāmi.*”

Người ấy có ngộ nhận trong cái gọi
là giống nhau...

“*Nānattaṃ nānattato sañjānāti;
nānattaṃ nānattato saññatvā
nānattaṃ maññati,
nānattasmiṃ maññati, nānattato
maññati, nānattaṃ meti maññati,
nānattaṃ abhinandati.
Taṃ kissa hetu?
‘Apariññātaṃ tassā’ti vadāmi.*

Người ấy có ngộ nhận trong cái gọi là khác nhau...

“*Sabbaṃ sabbato sañjānāti;
sabbaṃ sabbato saññatvā sabbaṃ
maññati, sabbasmiṃ maññati,
sabbato maññati, sabbaṃ meti
maññati, sabbaṃ abhinandati.
Taṃ kissa hetu?
‘Apariññātaṃ tassā’ti vadāmi.*

Người ấy có ngộ nhận trong cái gọi là tất cả ...

“*Nibbānaṃ nibbānato sañjānāti;
nibbānaṃ nibbānato saññatvā
nibbānaṃ maññati,
nibbānasmiṃ maññati,
nibbānato maññati,
nibbānaṃ meti maññati,
nibbānaṃ abhinandati.*

Người ấy có ngộ nhận về Niết Bàn. Từ ngộ nhận này dẫn đến sự ngộ nhận (*viparītasaññā*) khác về Niết bàn (cho rằng TÔI LÀ NIẾT BÀN, NIẾT BÀN LÀ CỦA TÔI, NGƯỜI KHÁC LÀ NIẾT BÀN, NIẾT BÀN LÀ CỦA NGƯỜI KHÁC).

Từ đó thấy rằng
TÔI CÓ TRONG NIẾT BÀN,
TÔI VÀ NGƯỜI KHÁC ĐẾN TỪ NIẾT BÀN,
NIẾT BÀN LÀ CỦA TÔI rồi thích thú trong Niết bàn⁸.

*Taṃ kissa hetu?
‘Apariññātaṃ tassā’ti vadāmi.*

Vì sao vậy?
Ta nói: Người ấy không biết gì về Niết-bàn.

⁸ Chỗ này dịch theo Sớ giải Trung Bộ Kinh.

*“Yopi so, bhikkhave, bhikkhu
sekkho appattamānaso*

*anuttaram yoggakhemam
patthayamāno viharati,*

*sopi pathaviṃ pathavito abhijānāti;
pathaviṃ pathavito abhiññāya
pathaviṃ mā maññi,
pathaviyā mā maññi,
pathavito mā maññi,
pathaviṃ meti mā maññi,
pathaviṃ mābhinandi.*

*Tam kissa hetu? ‘Pariññeyyam
tassā’ti vadāmi.*

“Āpaṃ...pe...

tejaṃ...

vāyaṃ...

bhūte...

deve...

pajāpatiṃ...

brahmaṃ...

ābhassare...

subhakiṇhe...

vehapphale...

abhibhum...

ākāsānañcāyatanaṃ...

viññāṇañcāyatanaṃ...

ākāñcaññāyatanaṃ...

nevasaññānāsaññāyatanaṃ...

ditṭhaṃ...

sutaṃ...

mutaṃ...

viññātaṃ...

ekattaṃ... nānattaṃ... sabbam...

Này các tỳ-kheo, có tỳ-kheo hữu
học tâm chưa chứng ngộ rốt ráo,

còn đang sống cần cầu vô thượng
an ổn khỏi khổ ách.

Vị ấy biết rõ đất là đất.

Vì biết rõ đất là đất nên không hiểu
lầm về đất,

không hiểu lầm thứ có trong đất,

không hiểu lầm cái đến từ đất,

không lầm tưởng đất là chính mình
nên không thích thú trong đất.

Vì sao vậy? Ta nói vị ấy có thể biết
rõ về đất.

Vị ấy biết rõ

nước...

lửa...

gió...

chúng sanh...

chư thiên...

Ác ma thiên tử...

Phạm thiên...

Quang âm thiên...

Biến tịnh thiên...

Quảng quả thiên...

Abhibhū (Thắng Giả)...

Không vô biên xứ...

Thức vô biên xứ...

Vô sở hữu xứ...

Phi tưởng phi phi tưởng xứ...

cảnh sắc...

cảnh thính...

khí vị xúc...

cảnh pháp...

cái giống...cái khác... tất cả...

*nibbānaṃ nibbānato abhijānāti;
nibbānaṃ nibbānato abhiññāya
nibbānaṃ mā maññi,
nibbānasmimā maññi,*

*nibbānato mā maññi,
nibbānaṃ meti mā maññi,*

nibbānaṃ mābhinandi.

*Taṃ kissa hetu?
'Pariññeyyaṃ tassā'ti vadāmi.*

*"Yopi so, bhikkhave, bhikkhu
arahaṃ
khīṇāsavo
vusitavā
katakaraṇīyo
ohitabhāro
anuppattasadattho
parikkhīṇabhavasamyojano
sammadaññā vimutto,*

*sopi pathaviṃ pathavito abhijānāti;
pathaviṃ pathavito abhiññāya
pathaviṃ na maññati,
pathaviyā na maññati,
pathavito na maññati,
pathaviṃ meti na maññati,
pathaviṃ nābhinandati.*

*Taṃ kissa hetu?
'Pariññātaṃ tassā'ti vadāmi.*

Vị ấy biết rõ Niết Bàn là Niết Bàn.
Vì biết rõ Niết Bàn là Niết Bàn nên
không hiểu lầm về Niết Bàn,
không hiểu lầm thứ có trong Niết
Bàn,
không hiểu lầm cái đến từ Niết Bàn,
không lầm tưởng Niết Bàn là chính
mình
nên không thích thú trong Niết Bàn.

Vì sao vậy?
Ta nói vị ấy có thể biết rõ về Niết
Bàn.

Lại nữa, này các tỷ-kheo, có tỷ-
kheo là bậc A-la-hán,
các lậu hoặc đã tận,
tu hành thành mãn,
các việc nên làm đã làm,
đã đặt gánh nặng xuống,
đã thành đạt lý tưởng,
đã tận trừ hữu kiết sử,
chánh trí giải thoát.

Vị ấy biết rõ đất là đất.
Vì biết rõ đất là đất nên không hiểu
lầm về đất,
không hiểu lầm thứ có trong đất,
không hiểu lầm cái đến từ đất,
không lầm tưởng đất là chính mình
nên không thích thú trong đất.

Vì sao vậy?
Ta nói vị ấy đã biết rõ về đất.

“Āpaṃ...pe...
 tejaṃ...
 vāyaṃ...
 bhūte...
 deve...
 pajāpatim...
 brahmaṃ...
 ābhassare...
 subhakiṇhe...
 vehapphale...
 abhibhuṃ...
 ākāsaññāyatanam...
 viññāṇaññāyatanam...
 ākiñcaññāyatanam...
 nevaññānāsaññāyatanam...
 dīṭṭham...
 sutam...
 mutam...
 viññātam...
 ekattam...
 nānattam...
 sabbam...

nibbānaṃ nibbānato abhijānāti;
nibbānaṃ nibbānato abhiññāya
nibbānaṃ na maññati,
nibbānasmim̐ na maññati,

nibbānato na maññati,
nibbānaṃ meti na maññati,
nibbānaṃ nābhinandati.

Taṃ kissa hetu?
 ‘Pariññātam tassā’ti vadāmi.

Vị ấy biết rõ
 nước...
 lửa...
 gió...
 chúng sanh...
 chư thiên...
 Ác ma thiên tử...
 Phạm thiên...
 Quang âm thiên...
 Biến tịnh thiên...
 Quảng quả thiên...
 Abhibhū (Thắng Giả) ...
 Không vô biên xứ...
 Thức vô biên xứ...
 Vô sở hữu xứ...
 Phi tưởng phi phi tưởng xứ...
 cảnh sắc...
 cảnh thính...
 khí vị xúc...
 cảnh pháp...
 cái giống...
 cái khác...
 tất cả...

Vị ấy biết rõ Niết Bàn là Niết Bàn.
 Vì biết rõ Niết Bàn là Niết Bàn nên
 không hiểu lầm về Niết Bàn,
 không hiểu lầm thứ có trong Niết
 Bàn,
 không hiểu lầm cái đến từ Niết Bàn,
 không lầm tưởng Niết Bàn là chính
 mình nên không thích thú trong Niết
 Bàn.

Vì sao vậy?
 Ta nói vị ấy đã biết rõ về Niết Bàn.

“Yopi so, bhikkhave,
bhikkhu araham
khīṇāsavo
vusitavā
katakaraṇīyo
ohitabhāro
anuppattasadattho
parikkhīṇabhavasamyojano
sammadaññā vimutto,

Lại nữa, này các tỳ-kheo,
có tỳ-kheo là bậc A-la-hán,
các lậu hoặc đã tận,
tu hành thành mãn,
các việc nên làm đã làm,
đã đặt gánh nặng xuống,
đã thành đạt lý tưởng,
đã tận trừ hữu kiết sử,
chánh trí giải thoát.

sopi pathaviṃ pathavito abhijānāti;
pathaviṃ pathavito abhiññāya
pathaviṃ na maññati,
pathaviyā na maññati,
pathavito na maññati,
pathaviṃ meti na maññati,
pathaviṃ nābhinandati.

Vị ấy biết rõ đất là đất.
Vì biết rõ đất là đất nên không hiểu
lầm về đất,
không hiểu lầm thứ có trong đất,
không hiểu lầm cái đến từ đất,
không lầm tưởng đất là chính mình
nên không thích thú trong đất.

Taṃ kissa hetu?
Khayā rāgassa, vītarāgattā.

Vì sao vậy?
Vì vị ấy không có tham ái, do tham
ái đã được đoạn trừ.

Khayā dosassa, vītadosattā.

Vì vị ấy không có sân hận, do sân
hận đã được đoạn trừ.

Khayā mohassa, vītamohattā.

Vì vị ấy không có si mê, do si mê đã
được đoạn trừ.

“Āpaṃ...pe... tejaṃ... vāyaṃ...
bhūte... deve... pajāpatim...
brahmaṃ... ābhassare...
subhakiṇhe... vehapphale...
abhibhuṃ...
ākāsānañcāyatanaṃ...
viññāṇañcāyatanaṃ...
ākīñcaññāyatanaṃ...
nevasaññānāsaññāyatanaṃ...
dīṭṭhaṃ... suttaṃ... mutaṃ...
viññātaṃ... ekattaṃ...
nānattaṃ... sabbhaṃ...

Vị ấy biết rõ nước...lửa...gió...

*nibbānaṃ nibbānato abhijānāti;
nibbānaṃ nibbānato abhiññāya
nibbānaṃ na maññati,
nibbānasmim̃ na maññati,*

*nibbānato na maññati,
nibbānaṃ meti na maññati,
nibbānaṃ nābhinandati.*

*Taṃ kissa hetu?
Khayā rāgassa, vītarāgattā.*

Khayā dosassa, vītadosattā.

Khayā mohassa, vītamohattā.

*“Tathāgatopi, bhikkhave,
arahaṃ
sammāsambuddho
pathaviṃ pathavito abhijānāti;*

*pathaviṃ pathavito abhiññāya
pathaviṃ na maññati,
pathaviyā na maññati,
pathavito na maññati,
pathaviṃ meti na maññati,
pathaviṃ nābhinandati.*

*Taṃ kissa hetu?
‘Pariññātantaṃ tathāgatassā’ti
vadāmi.*

*“Āpaṃ...pe...
tejaṃ...vāyaṃ...bhūte...deve...
pajāpatim̃...brahmaṃ...
ābhassare...subhakiṇhe...
vehapphale...abhibhuṃ...*

Vị ấy biết rõ Niết Bàn là Niết Bàn.
Vì biết rõ Niết Bàn là Niết Bàn nên
không hiểu lầm về Niết Bàn,
không hiểu lầm thứ có trong Niết
Bàn,
không hiểu lầm cái đến từ Niết Bàn,
không lầm tưởng Niết Bàn là chính
mình nên không thích thú trong Niết
Bàn.

Vì sao vậy?
Vì vị ấy không có tham ái, do tham
ái đã được đoạn trừ.
Vì vị ấy không có sân hận, do sân
hận đã được đoạn trừ.
Vì vị ấy không có si mê, do si mê đã
được đoạn trừ.

Này các tỷ-kheo,
Như Lai là bậc A-la-hán,
Chánh Đẳng Giác,
biết rõ đất là đất.

Vì biết rõ đất là đất nên không hiểu
lầm về đất,
không hiểu lầm thứ có trong đất,
không hiểu lầm cái đến từ đất,
không lầm tưởng đất là chính mình
nên không thích thú trong đất.

Vì sao vậy?
Ta nói vì Như Lai đã biết rõ về đất.

Như Lai biết rõ về nước...về lửa...

ākāsānañcāyatanaṃ...
 viññāṇañcāyatanaṃ ...
 ākiñcaññāyatanaṃ...
 nevasaññānāsaññāyatanaṃ...
 ditṭhaṃ... suttaṃ... mutaṃ...
 viññātaṃ... ekattaṃ... nānattaṃ...
 sabbhaṃ...

nibbānaṃ nibbānato abhijānāti;

nibbānaṃ nibbānato abhiññāya
nibbānaṃ na maññati,
nibbānasmim̐ na maññati,

nibbānato na maññati,
nibbānaṃ meti na maññati,
nibbānaṃ nābhinandati.

Taṃ kissa hetu? ‘

Pariññātantaṃ tathāgatassā’ti
vadāmi.

“Tathāgatopi, bhikkhave,
arahaṃ
sammāsambuddho
pathaviṃ pathavito abhijānāti;

pathaviṃ pathavito abhiññāya
pathaviṃ na maññati,
pathaviyā na maññati,
pathavito na maññati,
pathaviṃ meti na maññati,
pathaviṃ nābhinandati.

Như Lai biết rõ Niết Bàn là Niết Bàn.

Vì biết rõ Niết Bàn là Niết Bàn nên không hiểu làm về Niết Bàn, không hiểu làm thứ có trong Niết Bàn, không hiểu làm cái đến từ Niết Bàn, không làm tưởng Niết Bàn là chính mình nên không thích thú trong Niết Bàn.

Vì sao vậy?

Ta nói vì Như Lai đã biết rõ về Niết-bàn.

Đây các tỷ-kheo,
 Như Lai là bậc A-la-hán,
 Chánh Đẳng Giác,
 biết rõ đất là đất.

Vì biết rõ đất là đất nên không hiểu làm về đất, không hiểu làm thứ có trong đất, không hiểu làm cái đến từ đất, không làm tưởng đất là chính mình nên không thích thú trong đất.

Taṃ kissa hetu?

*‘Nandī dukkhassa mūla’nti –
iti viditvā ‘bhavā jāti bhūtassa
jarāmarāṇa’nti.*

*Tasmātiha, bhikkhave,
‘tathāgato sabbaso taṇhānaṃ
khayā virāgā nirodhā
cāgā paṭinissaggā anuttaraṃ
sammāsambodhiṃ
abhisambuddho’ti vadāmi.*

*“Āpaṃ ...pe... tejaṃ... vāyaṃ...
bhūte... deve... pajāpatiṃ...
brahmaṃ... ābhassare...
subhakiṇhe... vehapphale...
abhibhuṃ...
ākāsānañcāyatanaṃ...
viññāṇañcāyatanaṃ...
ākiñcaññāyatanaṃ...
nevasaññānāsaññāyatanaṃ...
ditṭhaṃ... suttaṃ... mutaṃ...
viññātaṃ... ekattaṃ... nānattaṃ...
sabbhaṃ...*

nibbānaṃ nibbānato abhijānāti;

*nibbānaṃ nibbānato abhiññāya
nibbānaṃ na maññati,
nibbānasmimṃ na maññati,*

*nibbānato na maññati,
nibbānaṃ meti na maññati,
nibbānaṃ nābhinandati.*

Vì sao vậy?

Vì Như Lai biết rằng:
"Thích thú là nguồn gốc của đau
khổ và do có Hữu, Sanh mới có sự
Già, Chết của các loài".

Do vậy, này các tỷ-kheo,
Ta mới nói rằng đức Như Lai do trừ
diệt hoàn toàn tham ái,
xả ly buông bỏ triệt để mọi thứ mà
chúng ngộ quả vị Vô Thượng
Chánh Đẳng Chánh Giác.

Như Lai biết rõ về nước...
lửa...gió ...

Như Lai biết rõ Niết Bàn là Niết
Bàn.

Vì biết rõ Niết Bàn là Niết Bàn nên
không hiểu lầm về Niết Bàn,
không hiểu lầm thứ có trong Niết
Bàn,
không hiểu lầm cái đến từ Niết Bàn,
không lầm tưởng Niết Bàn là chính
mình nên không thích thú trong Niết
Bàn.

Taṃ kissa hetu?

*‘Nandī dukkhassa mūla’nti –
iti viditvā ‘bhavā jāti bhūtaṣṣa
jarāmaṇa’nti.*

*Tasmātiha, bhikkhave,
‘tathāgato sabbaso taṇhānaṃ
khayā virāgā nirodhā cāgā
paṭinissaggā anuttaraṃ
sammāsambodhiṃ
abhisambuddho’ti vadāmi’ti.*

(Majjhimanikāya)

Vi sao vậy?

Vi Như Lai biết rằng:
"Thích thú là nguồn gốc của đau
khổ và do có Hữu, Sinh mới có sự
Già, Chết của các loài".

Do vậy, này các tỷ-kheo,
Ta mới nói rằng đức Như Lai do trừ
diệt hoàn toàn tham ái,
xả ly buông bỏ triệt để mọi thứ mà
chứng ngộ quả vị Vô Thượng
Chánh Đẳng Chánh Giác.

(Trung Bộ Kinh, bài 1)

ALAGADDŪPAMASUTTA

*“Idha, bhikkhave, ekacce
moghapurisā dhammaṃ
pariyāpuṇanti –
suttaṃ,
geyyaṃ,
veyyākaraṇaṃ,
gāthaṃ,
udānaṃ,
itivuttakaṃ,
jātakaṃ,
abbhuta-dhammaṃ,
vedallaṃ.*

*Te taṃ dhammaṃ pariyāpuṇitvā
tesaṃ dhammānaṃ paññāya
atthaṃ na upaparikkhanti.*

*Tesaṃ te dhammā paññāya
atthaṃ anupaparikkhataṃ na
nijjhānaṃ khamanti.*

*Te upārambhānisamsā ceva
dhammaṃ pariyāpuṇanti
itivādappamokkhānisamsā ca.*

*Yassa catthāya dhammaṃ
pariyāpuṇanti tañcassa atthaṃ
nānubhonti.*

*Tesaṃ te dhammā duggahitā
dīgharattaṃ ahitāya dukkhāya
saṃvattanti.
Taṃ kissa hetu?
Duggahitattā, bhikkhave,
dhammānaṃ.*

KINH VÍ DỤ CON RẰN (trích dẫn)

Chư tử-kheo, ở đây có một số người thiếu trí tìm học giáo lý gồm có chín phần như
Khế Kinh,
Ứng tụng,
Giải thuyết,
Kệ ngôn,
Cảm hứng ngữ,
Như thị thuyết,
Bổn sanh,
Vị tăng hữu pháp,
Phương quảng.

Sau khi học các pháp này, họ không quán sát ý nghĩa những pháp ấy với trí tuệ.

Những pháp ấy, khi không được soi rọi bằng trí tuệ thì trở nên mơ hồ, tối nghĩa.

Họ học các pháp chỉ vì mục đích muốn chỉ trích người khác, chỉ vì mục đích biện luận,

và họ không đạt được mục tiêu cao nhất của việc học giáo lý.

Những giáo lý ấy do bị thọ trì sai lạc nên đưa họ đến bất an, khổ tâm lâu dài.

Vì sao vậy?

Này các tử-kheo, vì giáo lý ấy bị thọ trì sai lạc.

“*Seyyathāpi, bhikkhave, puriso
alagaddatthiko alagaddagavesī
alagaddapariyesanaṃ caramāno.*

Chư tỳ-kheo, ví như một người có ý
muốn bắt rắn, đi khắp nơi để tìm
rắn.

*So passeyya mahantaṃ
alagaddaṃ.*

Người đó thấy một con rắn lớn,

*Tameṇaṃ bhoge vā naṅguṭṭhe vā
gaṇheyya.*

và người đó bắt con rắn ấy ở lưng
hay ở đuôi.

*Tassa so alagaddo paṭiparivattivā
hatthe vā*

Con rắn ấy có thể quay lại cắn
người đó nơi tay,

*bāhāya vā aññatarasmim vā
aṅgapaccaṅge ḍaṃseyya.*

nơi cánh tay hay ở một phần nào
khác của cơ thể,

*So tatonidānaṃ maraṇaṃ vā
nigaccheyya maraṇamattaṃ vā
dukkhaṃ.*

và người đó có thể vì vậy mà bị chết
hay bị đau khổ gần như chết.

Taṃ kissa hetu?

Vì sao vậy?

*Duggahitattā, bhikkhave,
alagaddassa.*

Chư tỳ-kheo, vì người ấy đã bắt rắn
sai cách.

*Evameva kho, bhikkhave,
idhekacce moghapurisā dhammaṃ
pariyāpuṇanti –*

Cũng vậy này các tỳ-kheo, ở đây,
một số người thiếu trí tìm học giáo
lý...

*suttaṃ, geyyaṃ, veyyākaraṇaṃ,
gāthaṃ, udānaṃ, itivuttakaṃ,
jātaṃ, abbhutadhammaṃ,
vedallaṃ.*

*Te taṃ dhammaṃ pariyāpuṇitvā
tesaṃ dhammānaṃ paññāya
atthaṃ na upaparikkhanti.*

*Tesaṃ te dhammā paññāya
atthaṃ anupaparikkhataṃ na
nijjhānaṃ khamanti.*

*Te upārambhānisamsā ceva
dhammaṃ pariyāpuṇanti
itivādappamokkhānisamsā ca.
Yassa catthāya dhammaṃ*

*pariyāpuṇanti tañcassa atthaṃ
nānubhonti.*

*Tesaṃ te dhammā duggahitā
dīgharattaṃ ahitāya dukkhāya
saṃvattanti.*

Taṃ kissa hetu?

*Duggahitattā bhikkhave
dhammānaṃ.*

Chư tỳ-kheo, vì họ đã thọ trì giáo lý sai cách.

*“Idha pana, bhikkhave, ekacce
kulaputtā dhammaṃ pariyāpuṇanti
– suttaṃ, geyyaṃ, veyyākaraṇaṃ,
gāthaṃ, udānaṃ, itivuttakaṃ,
jātakaṃ, abbhutadhammaṃ,
vedallaṃ.*

Ở đây, này các tỳ-kheo, một số Thiện nam tử tìm học giáo lý gồm có chín phần như Khế Kinh, Ứng tụng, Giải thuyết, Kệ ngôn, Cảm hứng ngữ, Như thị thuyết, Bốn sanh, Vị tầng hữu pháp, Phương quảng.

*Te taṃ dhammaṃ pariyāpuṇitvā
tesaṃ dhammānaṃ paññāya
atthaṃ upaparikkhanti.*

Sau khi học các pháp này, họ quán sát ý nghĩa những giáo lý ấy với trí tuệ.

*Tesaṃ te dhammā paññāya
atthaṃ upaparikkhataṃ nijjhānaṃ
khamanti.*

Những giáo lý ấy, nhờ được trí tuệ soi rọi ý nghĩa nên trở thành rõ ràng.

*Te na ceva upārambhānisamsā
dhammaṃ pariyāpuṇanti
na itivādappamokkhānisamsā ca.*

Họ học giáo lý không vì mục đích chỉ trích người khác, không vì mục đích biện luận, và họ đạt được mục tiêu cao nhất của việc học giáo lý.

*Yassa catthāya dhammaṃ
pariyāpuṇanti tañcassa atthaṃ
anubhonti.*

*Tesaṃ te dhammā suggahitā
dīgharattaṃ hitāya sukhāya
saṃvattanti.*

Những giáo lý ấy, nhờ được thọ trì đúng cách nên đã giúp họ được lợi lạc lâu dài.

*Taṃ kissa hetu?
Suggahitattā bhikkhave
dhammānaṃ.*

Vì sao vậy?
Này các tỳ-kheo, vì các giáo lý đã
được thọ trì đúng cách.

*“Seyyathāpi, bhikkhave, puriso
alagaddatthiko
alagaddagavesī
alagaddapariyesanaṃ caramāno.
So passeyya mahantaṃ
alagaddaṃ.*

Chư tỳ-kheo, ví như một người có ý
muốn bắt rắn,
đi khắp nơi để tìm rắn.

Người đó thấy một con rắn lớn.

*Tamenaṃ ajapadena daṇḍena
suniggahitaṃ niggaṇheyya.*

Người đó có thể khéo đề con rắn
với cây gậy có nặng.

*Ajapadena daṇḍena suniggahitaṃ
niggahitvā,
gīvāya suggahitaṃ gaṇheyya.*

Sau khi khéo đề với cây gậy có
nặng,
người đó có thể giữ chặt được cổ
con rắn.

*Kiñcāpi so, bhikkhave alagaddo
tassa purisassa hatthaṃ vā
bāhaṃ vā
aññataraṃ vā aṅgapaccaṅgaṃ
bhogehi paliveṭheyya,
atha kho so neva tatonidānaṃ
maraṇaṃ vā nigaccheyya
maraṇamattaṃ vā dukkhaṃ.*

Chư tỳ-kheo, dầu cho con rắn ấy có
thể quấn thân nó xung quanh tay,
hay cánh tay,
hay một thân phần nào khác,

người đó cũng không vì vậy ấy mà
chết hay đau đớn gì.

*Taṃ kissa hetu?
Suggahitattā, bhikkhave,
alagaddassa.*

Vì sao vậy?
Chư tỳ-kheo, vì con rắn đã bị bắt
đúng cách.

*Evameva kho, bhikkhave,
idhekacce kulaputtā dhammaṃ
pariyāpuṇanti –
suttaṃ, geyyaṃ, veyyākaraṇaṃ,
gāthaṃ, udānaṃ, itivuttakaṃ,
jātakaṃ, abbhutadhammaṃ,
vedallaṃ.*

Cũng vậy, chư tỳ-kheo, ở đây, một
số Thiện nam tử tìm học giáo lý...

*Te taṃ dhammaṃ pariyāpuṇitvā
 tesam dhammānaṃ paññāya
 atthaṃ upaparikkhanti.
 Tesam te dhammā paññāya
 atthaṃ upaparikkhataṃ nijjhānaṃ
 khamanti.
 Te na ceva upārambhānisaṃsā
 dhammaṃ pariyāpuṇanti, na
 itivādappamokkhānisaṃsā ca.
 Yassa catthāya dhammaṃ
 pariyāpuṇanti, tañcassa atthaṃ
 anubhonti.
 Tesam te dhammā suggahitā
 dīgharattaṃ atthāya hitāya
 sukhāya saṃvattanti.
 Taṃ kissa hetu?
 Suggahitattā, bhikkhave,
 dhammānaṃ.*

chư tỳ-kheo, vì giáo lý đã được thọ trì đúng cách.

*Tasmātiha, bhikkhave, yassa me
 bhāsitassa atthaṃ ājāneyyātha,
 tathā naṃ dhāreyyātha.*

Do vậy, này các tỳ-kheo, hãy hiểu rõ ý nghĩa lời Ta thuyết giảng và thọ trì như vậy.

*Yassa ca pana me bhāsitassa
 atthaṃ na ājāneyyātha,
 ahaṃ vo tattha paṭipucchitabbo, ye
 vā panāssu viyattā bhikkhū.*

Nếu có ai không hiểu rõ ý nghĩa lời Ta thuyết giảng thì ở nơi đây, các người hãy hỏi Ta hay hỏi những bậc tỳ-kheo thông tuệ.

*“Kullūpamaṃ vo, bhikkhave,
 dhammaṃ desessāmi
 nittharaṇatthāya, no gahaṇatthāya.*

Chư tỳ-kheo, Ta sẽ giảng pháp cho các người, và pháp ấy giống như chiếc bè để dùng qua sông, không phải để cất giữ.

*Taṃ suṇātha, sādhukaṃ
 manasikarotha, bhāsisāmi”ti.*

Hãy nghe và khéo lưu ý, Ta sẽ giảng.

“Evaṃ, bhante”ti kho

Thưa vâng, bạch Thế Tôn.

*te bhikkhū
bhagavato paccassosum.*

Những tỳ-kheo ấy vâng đáp Thế Tôn.

Bhagavā etadavoca –

Thế Tôn thuyết giảng như sau:

*“seyyathāpi, bhikkhave, puriso
addhānamaggappaṭipanno.
So passeyya mahantaṃ
udakaṇṇavaṃ,
orimaṃ tīraṃ sāsāṅkaṃ
sappaṭibhayaṃ,
pārimaṃ tīraṃ khemaṃ
appaṭibhayaṃ;
na cassa nāvā santāraṇī uttarasetu
vā apārā pāraṃ gamanāya.*

Này các tỳ-kheo, ví như có người đang đi trên con đường lớn, đến một vùng nước rộng,

bờ bên này nguy hiểm và hãi hùng,

bờ bên kia an ổn và không kinh hãi,

nhưng không có thuyền hay cầu để qua bờ kia.

*Tassa evamassa –
‘ayaṃ kho mahāudakaṇṇavo,
orimaṃ tīraṃ sāsāṅkaṃ
sappaṭibhayaṃ,
pārimaṃ tīraṃ khemaṃ
appaṭibhayaṃ;
natthi ca nāvā santāraṇī uttarasetu
vā apārā pāraṃ gamanāya.*

Người đó tự suy nghĩ:

"Đây là vùng nước rộng, bờ bên này nguy hiểm và hãi hùng,

bờ bên kia an ổn và không kinh hãi,

nhưng không có thuyền hay cầu để qua bờ kia.

*Yaṃnūnāhaṃ
tiṇakaṭṭhasākāpalāsaṃ
saṃkaḍḍhitvā, kullaṃ bandhitvā,
taṃ kullaṃ nissāya hatthehi ca
pādehi ca vāyamamāno sotthinā
pāraṃ uttareyya’nti.*

Nay ta hãy gom góp cỏ, cây, nhánh, lá, cột lại thành chiếc bè, và dựa trên chiếc bè này,

ra sức dùng tay chân, có thể vượt qua bờ bên kia một cách an toàn".

*Atha kho so, bhikkhave, puriso
tiṇakaṭṭhasākāpalāsaṃ
saṃkaḍḍhitvā,
kullaṃ bandhitvā taṃ kullaṃ
nissāya hatthehi ca pādehi ca
vāyamamāno sotthinā pāraṃ
uttareyya.*

Chư tỳ-kheo, rồi người đó gom góp cỏ, cây, nhánh, lá cột lại thành chiếc bè,

và nhờ chiếc bè này, ra sức dùng tay chân vượt qua bờ bên kia một cách an toàn.

*Tassa purisassa uttiṇṇassa
pāraṅgatassa evamassa –*

Khi qua bờ bên kia rồi, Người đó suy nghĩ:

*‘bahukāro kho me ayaṃ kullo;
imāhaṃ kullaṃ nissāya hatthehi ca
pādehi ca vāyamamāno sotthinā
pāraṃ uttiṇṇo.*

"Chiếc bè này thật là hữu dụng, nhờ chiếc bè này, ta đã vượt qua bờ bên kia một cách an toàn.

*Yaṃnūnāhaṃ imaṃ kullaṃ sīse vā
āropetvā khandhe vā uccāretvā
yena kāmaṃ pakkameyya’nti.*

Nay ta hãy đội chiếc bè này trên đầu hay vác nó trên vai, rồi muốn đi đâu thì đi ".

Taṃ kiṃ maññatha, bhikkhave,

Chư tỷ-kheo, các người nghĩ thế nào?

*api nu so puriso evaṃkāri tasmim
kulle kiccakāri assā’ti?*

Chư tỷ-kheo, nếu người đó làm như vậy, thì có làm đúng với sở dụng của chiếc bè chăng?

“No hetam, bhante”.

Bạch Thế Tôn, không.

*“Kathaṃkāri ca so, bhikkhave,
puriso tasmim kulle kiccakāri
assa?*

Chư tỷ-kheo, người đó phải làm thế nào cho đúng sở dụng của chiếc bè?

*Idha, bhikkhave,
tassa purisassa uttiṇṇassa
pāraṅgatassa evamassa –
‘bahukāro kho me ayaṃ kullo;*

Ở đây, chư tỷ-kheo, người đó sau khi vượt qua bờ bên kia, đầu thấy chiếc bè hữu dụng đến mấy

*imāhaṃ kullaṃ nissāya hatthehi ca
pādehi ca vāyamamāno sotthinā
pāraṃ uttiṇṇo.*

thì cũng phải biết nghĩ cách giải quyết nó như kéo lên bờ

*Yaṃnūnāhaṃ imaṃ kullaṃ thale
vā ussādetvā udake vā opilāpetvā
yena kāmaṃ pakkameyya’nti.*

hay nhận chìm xuống nước rồi muốn đi đâu thì đi.

*Evamkārī kho so, bhikkhave,
puriso tasmim kulle kiccakārī assa.*

Chư tỳ-kheo, làm như vậy, người
đó làm đúng sử dụng chiếc bè ấy.

*Evameva kho, bhikkhave,
kullūpamo mayā dhammo desito
nittharaṇatthāya,
no gahaṇatthāya.*

Cũng vậy, này chư tỳ-kheo, pháp Ta
thuyết giảng giống như chiếc bè để
vượt qua,
không phải để cất giữ.

*Kullūpamaṃ vo, bhikkhave,
dhammaṃ desitaṃ,
ājānantehi dhammāpi vo
pahātabbā pāgeva adhammā.*

Chư tỳ-kheo, các người cần hiểu ví
dụ chiếc bè này.

**Chánh pháp còn phải bỏ,
huống nữa là phi pháp.**

*Evaṃ svākkhāte, bhikkhave,
mayā dhamme uttāne
vivaṭe
pakāsite
chinnapilotike
yesaṃ mayi saddhāmatthaṃ
pemaṃmatthaṃ sabbe te
saggaparāyanā”ti.*

**Này các tỳ kheo,
trong một giáo pháp thiện thuyết
có nội dung khai thị,
soi sáng,
phơi mở như vậy,
bất cứ ai chỉ cần một lòng
thương kính Như Lai thì ta nói
rằng họ cũng đủ sinh thiên.**

(*Majjhima Nikaya, Mulapannasapāli*)

(*Trung Bộ Kinh, bài 22*)

SAMPASĀDANĪYASUTTA

*Evam me sutam –
ekam samayaṃ bhagavā
nāḷandāyaṃ viharati
pāvārikambavane.*

*Atha kho āyasmā sārīputto yena
bhagavā tenupasaṅkami;
upasaṅkamitvā bhagavantam
abhivādetvā ekamantaṃ nisīdi.
Ekamantaṃ nisinno kho āyasmā
sārīputto bhagavantam etadavoca*

*“evampasanno ahaṃ, bhante,
bhagavati,
na cāhu na ca bhavissati na
cetarahi vijjati añño samaṇo vā
brāhmaṇo vā bhagavatā
bhiyyobhiññataro yadidaṃ
sambodhiya”nti.*

*“Uḷārā kho te ayam, sārīputta,
āsabhī vācā bhāsītā,
ekaṃso gahito, sīhanādo nadito –*

*‘evampasanno ahaṃ, bhante,
bhagavati; na cāhu na ca
bhavissati na cetarahi vijjati añño*

*samaṇo vā brāhmaṇo vā
bhagavatā bhiyyobhiññataro
yadidaṃ sambodhiya’nti.*

KINH TỰ HOAN HỖ

Như vậy tôi nghe.
Một thời, Thế Tôn ở tại Nālandā,
trong rừng Pāvārikambavana.

Lúc bảy giờ, tôn giả Sārīputta đến
tại chỗ Thế Tôn ở, đánh lễ Thế Tôn
và ngồi xuống một bên.

Khi ngồi xuống một bên, tôn giả
Sārīputta bạch Thế Tôn:

Bạch Thế Tôn, con tin tưởng Thế
Tôn đến nỗi con nghĩ rằng ở quá
khứ, ở tương lai cũng như ở hiện
tại, không thể có một vị Sa môn,
một vị Bà-la-môn khác nào có thể vĩ
đại hơn Thế Tôn, sáng suốt hơn
Thế Tôn, về phương diện giác ngộ.

Này Sārīputta, lời nói của người
thật là đại ngôn, thật là gan dạ.
Người thật là rống tiếng rống con
sư tử khi người nói:

“Bạch Thế Tôn, con tin tưởng Thế
Tôn đến nỗi con nghĩ rằng, ở quá
khứ, ở tương lai cũng như ở hiện
tại,
không thể có một vị Sa môn, một vị
Bà-la-môn nào có thể vĩ đại hơn
Thế Tôn, sáng suốt hơn Thế Tôn,
về phương diện giác ngộ.”

<i>Kiṃ te, sāriputta, ye te ahesuṃ atītamaddhānaṃ... ye te bhavissanti anāgatamaddhānaṃ... arahanto sammāsambuddhā, sabbe te bhagavanto cetasā ceto paricca viditā –</i>	Này Sāriputta, có phải người đã chính mình biết rõ tâm tư các vị A-la-hán, Chánh Đẳng Giác trong quá khứ, trong tương lai rằng:
<i>‘evaṃsīlā te bhagavanto ahesuṃ itipi,</i>	Giới đức của các đấng Thế Tôn ấy là như vậy,
<i>evaṃdhammā te bhagavanto ahesuṃ itipi,</i>	tánh hạnh của các đấng Thế Tôn ấy là như vậy,
<i>evaṃpañña te bhagavanto ahesuṃ itipi,</i>	trí tuệ của các đấng Thế Tôn ấy là như vậy,
<i>evaṃvihārī te bhagavanto ahesuṃ itipi,</i>	hành trạng của các đấng Thế Tôn ấy là như vậy,
<i>evaṃvimuttā te bhagavanto ahesuṃ itipī”ti?</i>	sự giải thoát của các đấng Thế Tôn ấy là như vậy?
<i>“No hetam, bhante”.</i>	Bạch Thế Tôn, không!
<i>“Kiṃ pana te, sāriputta, ahaṃ etarahi araham sammāsambuddho cetasā ceto paricca vidito –</i>	Này Sāriputta, có phải người đã được biết, trong hiện tại Ta là vị A-la-hán, Chánh Đẳng Giác, với tâm của người biết được tâm của Như Lai rằng
<i>‘evaṃsīlo bhagavā itipi, evaṃdhammo...pe... evaṃpañño ... evaṃvihārī... evaṃvimutto bhagavā itipī”ti?</i>	giới đức của Thế Tôn là như vậy, tánh hạnh của Thế Tôn là như vậy, trí tuệ của Thế Tôn là như vậy, hành trạng của Thế Tôn là như vậy, sự giải thoát của Thế Tôn là như vậy?
<i>“No hetam, bhante”.</i>	- Bạch Thế Tôn, không!

*“Ettha ca hi te, sāriputta,
atītānāgatapaccuppannesu
arahantesu sammāsambuddhesu
cetopariyaññaṃ natthi.*

*Atha kiṃ carahi te ayaṃ, sāriputta,
uḷārā āsabhī vācā bhāsītā,*

ekaṃso gahito, sīhanādo nadito –

*‘evaṃpasanno ahaṃ, bhante,
bhagavati, na cāhu na ca
bhavissati na cetarahi vijjati añño
samaṇo vā brāhmaṇo vā
bhagavatā bhiyyobhiññataro
yadidaṃ sambodhiya’”nti.*

*“Na kho me, bhante,
atītānāgatapaccuppannesu
arahantesu sammāsambuddhesu
cetopariyaññaṃ atthi.
Api ca, me dhammanvayo vidito.*

*Seyyathāpi, bhante, rañño
paccantimaṃ nagaraṃ
daḷhuddhāpaṃ
daḷhapākāratoraṇaṃ ekadvāraṃ.*

*Tatrasa dovāriko paṇḍito byatto
medhāvī aññātānaṃ nivāretā,
ñātānaṃ pavesetā.*

Này Sāriputta, hãy xem!

Người không có trí tuệ biết được tâm tư của chư vị A-la-hán, Chánh Đẳng Giác ở quá khứ, ở hiện tại và ở tương lai!

Vậy sao, này Sāriputta, lời nói của người tuyên bố thật là đại ngôn, thật là gan dạ.

Người thật đã rống tiếng rống con sư tử khi người nói:

“Bạch Thế Tôn, con tin tưởng Thế Tôn đến nỗi con nghĩ rằng, ở quá khứ, ở tương lai cũng như ở hiện tại, không thể có một vị Sa môn, vị Bà-la-môn khác nào có thể vĩ đại hơn Thế Tôn, sáng suốt hơn Thế Tôn, về phương diện giác ngộ.”

Bạch Thế Tôn, con không có trí tuệ để được biết tâm tư của chư vị A-la-hán, Chánh Đẳng Giác trong quá khứ, hiện tại và vị lai.

Bạch Thế Tôn, nhưng con biết truyền thống về Chánh pháp.

Bạch Thế Tôn, như vị vua có một thành trì ở biên cảnh, có hào lũy kiên cố, có thành quách tháp canh kiên cố và chỉ có một cửa thành ra vào.

Cửa thành có vị giữ cửa thông minh, biệt tài và giàu kinh nghiệm, ngăn chặn những người lạ, chỉ cho vào những ai quen biết.

*So tassa nagarassa samantā
anupariyāyapathaṃ
anukkamamāno na passeyya
pākārasandhiṃ vā pākāravivaraṃ
vā antamaso
biḷāranikkhamanamattampi.*

Người này, trong khi đi tuần tiểu xung quanh thành, có thể không thấy hết các chấp nối và khe hở của tường, nhỏ cho đến một con mèo thể đi qua được.

*Tassa evamassa – ‘ye kho keci
oḷārikā pāṇā imaṃ nagaraṃ
pavisanti vā nikkhamanti vā, sabbe
te imināva dvārena pavisanti vā
nikkhamanti vā’ti.*

Nhưng người ấy chỉ cần biết rằng các sinh vật to lớn hơn muốn đi vào hay đi ra thành này, tất cả đều phải đi vào hay đi ra cửa này.

*Evameva kho me, bhante,
dhammanvayo vidito.*

Bạch Thế Tôn, cũng vậy con biết truyền thống về Chánh pháp.

*Ye te, bhante, ahesuṃ
atītamaddhānaṃ arahanto
sammāsambuddhā,*

Tất cả những vị A-la-hán, Chánh Đẳng Giác trong thời quá khứ,

*sabbe te bhagavanto pañca
nīvaraṇe*

tất cả những bậc Thế Tôn này đã diệt trừ năm triền cái,

*pahāya cetaso upakkilese
paññāya dubbalīkaṇe*

những nhiễm tâm khiến trí tuệ yếu ớt,

*catūsu satipaṭṭhānesu
suppatiṭṭhitacittā,*

đã khéo an trú tâm vào Bốn Niệm xứ,

*satta sambojjhaṅge yathābhūtaṃ
bhāvetvā anuttaraṃ sammāsam-
bodhiṃ abhisambujjhiṃsu.*

đã như thật tu hạnh Bảy Giác chi, đã chứng ngộ vô thượng Chánh Đẳng Giác.

*Yepi te, bhante, bhavissanti
anāgatamaddhānaṃ arahanto
sammāsambuddhā,
sabbe te bhagavanto pañca
nīvaraṇe*

Tất cả những vị A-la-hán, Chánh Đẳng Giác trong thời vị lai,

tất cả những bậc Thế Tôn này sẽ diệt trừ Năm Triền cái,

*pahāya cetaso upakkilese
paññāya dubbalīkaṇe
catūsu satipaṭṭhānesu
suppaṭiṭṭhitacittā,
satta sambojjhaṅge yathābhūtaṃ
bhāvetvā anuttaraṃ sammāsam-
bodhiṃ abhisambujjhissanti.*

những nhiễm tâm khiến trí tuệ yếu
ớt,
sẽ khéo an trú tâm vào Bốn Niệm
xứ,
sẽ như thật tu hạnh Bảy Giác chi và
sẽ chứng ngộ vô thượng Chánh
Đẳng Giác.

*Bhagavāpi, bhante, etarahi
araṃ sammāsambuddho pañca
nīvaraṇe pahāya cetaso
upakkilese paññāya dubbalīkaṇe*

Bạch Thế Tôn, và nay Thế Tôn, bậc
A-la-hán, Chánh Đẳng Giác
đã diệt trừ Năm Triền cái,
những nhiễm tâm khiến trí tuệ yếu

*catūsu satipaṭṭhānesu
suppaṭiṭṭhitacitto
satta sambojjhaṅge yathābhūtaṃ
bhāvetvā anuttaraṃ sammāsam-
bodhiṃ abhisambuddho.*

ớt,
sẽ khéo an trú tâm vào Bốn Niệm
xứ,
đã như thật tu hạnh Bảy Giác chi,
đã chứng ngộ vô thượng Chánh
Đẳng Giác.

*“Idhāhaṃ, bhante, yena bhagavā
tenupasaṅkamim
dhammassavanāya.*

Và nay ở đây, con một thời yết kiến
Thế Tôn để nghe pháp.

*Tassa me, bhante, bhagavā
dhammaṃ deseti uttaruttaraṃ
pañītapañītaṃ
kaṇhasukkasappaṭibhāgaṃ.*

Bạch Thế Tôn, Thế Tôn thuyết
pháp cho con, mỗi pháp lại cao
thượng, thâm thúy hơn pháp trước,
hắc pháp và bạch pháp đều được
đề cập, đối chiếu.

*Yathā yathā me, bhante, bhagavā
dhammaṃ desesi uttaruttaraṃ
pañītapañītaṃ
kaṇhasukkasappaṭibhāgaṃ,*

Bạch Thế Tôn, nhờ Thế Tôn thuyết
pháp cho con, mỗi pháp lại cao
thượng, thâm thúy hơn pháp trước,
hắc pháp và bạch pháp đều được
đề cập, đối chiếu như vậy,

*tathā tathāhaṃ tasmim dhamme
abhiññā idhekaccaṃ dhammaṃ
dhammesu niṭṭhamagamaṃ;
satthari pasīdim –*

nên trong sự thâm hiểu Chánh
pháp, một pháp được con thâm
hiểu trọn vẹn, đó là lòng tin của con
vào vị Bốn Sư –

*‘sammāsambuddho bhagavā,
svākkhāto bhagavatā dhammo,
suppaṭipanno sāvakaṅgho’ti.
Kusaladhammadesanā*

Thế Tôn là bậc Chánh Đẳng Giác, pháp được Thế Tôn khéo thuyết giảng và chúng Tăng đã khéo hành trì.

*“Aparaṃ pana, bhante,
etadānuttariyaṃ, yathā bhagavā
dhammaṃ deseti kusalesu
dhammesu.*

Bạch Thế Tôn, lại nữa, Ngài là bậc vô thượng trong khả năng trình bày các thiện pháp.

*Tatime kusalā dhammā
seyyathidaṃ, cattāro satipaṭṭhānā,
cattāro sammappadhānā,
cattāro iddhipādā,
pañcīndriyāni,
pañca balāni,
satta bojjhaṅgā,
ariyo aṭṭhaṅgiko maggo.*

Ở đây, những thiện pháp ấy là Bốn Niệm xứ, Bốn Chánh cần, Bốn Như ý túc, Năm Căn, Năm Lực, Bảy Giác chi, Bát Thánh Đạo.

*Idha, bhante, bhikkhu āsavānaṃ
khayā anāsavaṃ cetovimuttiṃ
paññāvimuttiṃ diṭṭheva dhamme
sayamaṃ abhiññā sacchikatvā
upasampajja viharati.*

Bạch Thế Tôn, ở đây vị Tỷ kheo tận diệt các lậu hoặc, có thể tự mình chứng tri và chứng ngộ, đạt đến và an trú ngay trong hiện tại, Tâm giải thoát và Tuệ giải thoát vô lậu này.

*Etadānuttariyaṃ, bhante, kusalesu
dhammesu.*

Bạch Thế Tôn, cách trình bày của Ngài về các thiện pháp là vô thượng.

*Taṃ bhagavā asesamabhijānāti,
taṃ bhagavato asesamabhijānato
uttari abhiññeyyaṃ natthi,*

Tất cả điểm này, Thế Tôn đã biết và ngoài sự hiểu biết của Ngài, không có gì còn lại để hiểu biết hơn nữa.

*yadabhijānaṃ añño samaṇo vā
brāhmaṇo vā bhagavatā
bhiyyobhiññataro assa, yadidaṃ
kusalesu dhammesu.*

Không có một ai, một Sa môn hay một Bà-la-môn nào khác có thể chứng biết hơn Thế Tôn về vấn đề các thiện pháp.

“*Aparam pana, bhante,
etadānuttariyaṃ, yathā bhagavā
dhammaṃ deseti
āyatanapaṇṇattīsu.*

Bạch Thế Tôn, lại nữa, Ngài là bậc
vô thượng trong khả năng trình bày
về Thập Nhị Xứ.

*Chayimāni, bhante,
ajjhattikabāhirāni āyatanāni.*

Bạch Thế Tôn,
sáu nội xứ và sáu ngoại xứ, tức là

Cakkhuñceva rūpā ca,

Nhãn căn và cảnh sắc,

sotañceva saddā ca,

Nhĩ căn và âm thanh,

ghānañceva gandhā ca,

Tỷ căn và các mùi,

jivhā ceva rasā ca,

Thiệt căn và các vị,

kāyo ceva phoṭṭhabbā ca,

Thân căn và các xúc,

mano ceva dhammā ca.

Ý căn và các pháp.

*Etadānuttariyaṃ, bhante,
āyatanapaṇṇattīsu.*

Bạch Thế Tôn, cách trình bày của
Ngài về Thập Nhị Xứ là vô thượng.

*Taṃ bhagavā asesamabhijānāti,
taṃ bhagavato asesamabhijānato
uttari abhiññeyyaṃ natthi,*

Tất cả điểm này, Thế Tôn đã biết và
ngoài sự hiểu biết của Ngài, không
có gì còn lại để hiểu biết hơn nữa.

*yadabhijānaṃ añño samaṇo vā
brāhmaṇo vā bhagavatā
bhiiyyobhiññataro assa yadidaṃ
āyatanapaṇṇattīsu.*

Không có một ai, một Sa môn hay
một Bà-la-môn nào khác có thể
chứng biết hơn Thế Tôn về vấn đề
trình bày Thập Nhị Xứ.

“*Aparam pana, bhante,
etadānuttariyaṃ, yathā bhagavā
dhammaṃ deseti
gabbhāvakkantīsu.*

Bạch Thế Tôn, lại nữa, Ngài là bậc
vô thượng trong khả năng trình bày
về các trường hợp nhập thai.

*Catasso imā, bhante,
gabbhāvakkantiyo.*

Bạch Thế Tôn, có bốn trường hợp
nhập thai.

Idha, bhante, ekacco

Bạch Thế Tôn, ở đây, có chúng sanh

*asampajāno mātukucchiṃ
okkamati;
asampajāno mātukucchismiṃ
thāti;
asampajāno mātukucchimhā
nikkhamati.
Ayaṃ paṭhamā gabbhāvakkanti.*

không biết mình đang thác sinh vào bụng mẹ,
không biết mình đang nằm trong bụng mẹ và
không biết mình đang ra khỏi bụng mẹ.
Đây là trường hợp nhập thai thứ nhất.

*“Puna caparaṃ, bhante, idhekacco
sampajāno mātukucchiṃ
okkamati;
asampajāno mātukucchismiṃ
thāti;
asampajāno mātukucchimhā
nikkhamati.
Ayaṃ dutiyā gabbhāvakkanti.*

Lại nữa bạch Thế Tôn, có chúng sanh biết mình đang thác sanh vào bụng mẹ,
nhưng không biết mình đang nằm trong bụng mẹ và
không biết mình đang ra khỏi bụng mẹ.
Đây là trường hợp nhập thai thứ hai.

*“Puna caparaṃ, bhante, idhekacco
sampajāno mātukucchiṃ
okkamati;
sampajāno mātukucchismiṃ thāti;
asampajāno mātukucchimhā
nikkhamati.
Ayaṃ tatiyā gabbhāvakkanti.*

Lại nữa bạch Thế Tôn, có chúng sanh biết mình đang thác sanh vào bụng mẹ,
biết mình đang nằm trong bụng mẹ,
và không biết mình đang ra khỏi bụng mẹ.
Đây là trường hợp nhập thai thứ ba.

*“Puna caparaṃ, bhante, idhekacco
sampajāno mātukucchiṃ
okkamati;
sampajāno mātukucchismiṃ thāti;
sampajāno mātukucchimhā
nikkhamati.
Ayaṃ catutthā gabbhāvakkanti.*

Lại nữa Bạch Thế Tôn, có chúng sanh
biết mình đang thác sanh vào bụng mẹ,
biết mình đang nằm trong bụng mẹ
và biết mình đang ra khỏi bụng mẹ.
Đây là trường hợp nhập thai thứ tư.

“*Aparam pana, bhante,
etadānuttariyam, yathā bhagavā
dhammaṃ deseti ādesanavidhāsu.*

*Catasso imā, bhante,
ādesanavidhā.*

*Idha, bhante, ekacco nimittena
ādisati –*

‘evampi te mano,

*itthampi te mano,
itipi te citta’nti.*

*So bahum cepi ādisati,
tatheva tam hoti,*

no aññathā.

Ayam paṭhamā ādesanavidhā.

“*Puna caparam, bhante,
idhekacco na heva kho nimittena
ādisati.*

*Api ca kho manussānaṃ vā
amanussānaṃ vā
devatānaṃ vā saddaṃ sutvā
ādisati –*

*‘evampi te mano,
itthampi te mano,
itipi te citta’nti.*

Bạch Thế Tôn, lại nữa, Thế Tôn là bậc vô thượng trong việc nêu rõ những trường hợp sai khác trong việc nhận biết tâm người.

Bạch Thế Tôn có bốn trường hợp nhận biết tâm người như thế này.

Bạch Thế Tôn, có trường hợp đối tượng tự biểu lộ tâm mình qua vẻ ngoài của ngoại diện và người khác nhờ vậy mà đọc hiểu nội tâm bên trong:

“Ý nghĩ của người này là như thế này,
ý nghĩ của người này là như vậy,
tâm tư của người này là như thế này.

Nếu có biểu lộ nhiều hơn đi nữa, thì sự biểu lộ chỉ là vẻ ngoài mà thôi,

không gì hơn nữa.”

Đây là trường hợp ký tâm thứ nhất.

Lại nữa bạch Thế Tôn, ở đây có trường hợp không biểu lộ nội tâm qua vẻ ngoài, nhưng biểu lộ qua âm thanh, tiếng nói.

Nhờ nghe tiếng nói của người, phi nhân, hay chư thiên mà nhận biết được rằng:

“Ý nghĩ của người này là như thế này, ý nghĩ của người này là như vậy, tâm tư của người này là như thế này.

*So bahum̐ cepi ādisati,
tatheva taṃ hoti,
no aññathā.
Ayaṃ dutiyā ādesanavidhā.*

Nhưng nếu âm thanh, tiếng nói có nhiều hơn đi nữa thì cũng chỉ là âm thanh, tiếng nói, không gì hơn nữa.” Đây là trường hợp ký tâm thứ hai.

*“Puna caparaṃ, bhante, idhekacco
na heva kho nimittena ādisati,
nāpi manussānaṃ vā
amanussānaṃ vā devatānaṃ vā
saddaṃ sutvā ādisati.
Api ca kho vitakkayato vicārayato
vitakkavipphārasaddaṃ sutvā
ādisati –*

Lại nữa bạch Thế Tôn, ở đây có trường hợp tâm tư chúng sinh không biểu lộ qua vẻ ngoài, cũng không biểu lộ qua tiếng nói của nhân loại hay phi nhân, mà được nhận biết qua sự suy diễn ẩn ý các ngôn từ để biết rằng:

*‘evampi te mano,

itthampi te mano,
itipi te citta’nti.*

“Ý nghĩ của người này là như thế này,
ý nghĩ của người này là như vậy,
tâm tư của người này là như thế này.

*So bahum̐ cepi ādisati, tatheva
taṃ hoti, no aññathā.*

Nếu có biểu lộ nhiều đi nữa, thời sự biểu lộ là như vậy, không phải gì khác.

Ayaṃ tatiyā ādesanavidhā.

Đây là trường hợp ký tâm thứ ba.

*“Puna caparaṃ, bhante, idhekacco
na heva kho nimittena ādisati, nāpi
manussānaṃ vā amanussānaṃ vā
devatānaṃ vā saddaṃ sutvā
ādisati, nāpi vitakkayato vicārayato
vitakkavipphārasaddaṃ sutvā
ādisati.
Api ca kho avitakkaṃ avicāraṃ
samādhim̐ samāpannaṃ cetasā
ceto paricca pajānāti –*

Lại nữa bạch Thế Tôn, ở đây có trường hợp nội tâm chúng sanh không biểu lộ qua vẻ ngoài hay qua tiếng nói hoặc qua sự suy diễn ẩn ý ngôn từ, nhưng khi một người chứng được thiền định vô tầm, vô tứ, có thể biết được tâm người khác với tâm của mình.

*‘yathā imassa bhoto
manosañkhārā pañihitā. Tathā
imassa cittassa anantarā imaṃ
nāma vitakkaṃ vitakkessatī’ti.*

Tâm tư đối tượng đang như thế nào thì người chứng thiền cũng theo đó mà nhận biết chính xác như vậy.

*So bahum cepi ādisati, tatheva
taṃ hoti, no aññathā.*

Ayaṃ catutthā ādesanavidhā.

*“Aparaṃ pana, bhante,
etadānuttariyaṃ, yathā bhagavā
dhammaṃ deseti
dassanasamāpattisu.*

*Catasso imā, bhante,
dassanasamāpattiyo.*

*Idha, bhante, ekacco samaṇo
vā brāhmaṇo
vā ātappamanvāya
padhānamanvāya
anuyogamanvāya
appamādamanvāya
sammāmanasikāramanvāya
tathārūpaṃ cetosamādhiṃ
phusati, yathāsamāhite citte
imameva kāyaṃ uddhaṃ pādatalā
adho kesamatthakā
tacapariyantam pūram
nānappakārassa asucino
paccavekkhati –*

*‘atthi imasmim kāye
kesā
lomā
nakhā
dantā
taco
maṃsaṃ
nhāru
aṭṭhi
aṭṭhimiñjaṃ*

Tâm tư chúng sanh trước sau chỉ có vậy, có bao nhiêu suy nghĩ thì cũng vậy thôi.

Đây là trường hợp ký tâm thứ tư.

Lại nữa, bạch Thế Tôn, Ngài là bậc vô thượng trong khả năng thuyết giảng về các loại kiến định.

Bạch Thế Tôn, có bốn loại kiến định như thế này:

Ở đây bạch Thế Tôn, có vị Sa môn hay Bà-la-môn, nhờ nhiệt tâm, nhờ tinh tấn, nhờ cần mẫn, nhờ không phóng dật, nhờ chánh ức niệm, nên tâm nhập định.

Với tâm nhập định như vậy, vị ấy quan sát thân này, dưới từ bàn chân trở lên, trên cho đến đỉnh tóc, bao bọc bởi da và chứa đầy những vật bất tịnh sai biệt:

Trong thân này, đây là tóc, lông, móng, răng, da, thịt, gân, xương, thận,

vakkam
 hadayaṃ
 yakanam
 kilomakam
 pihakam
 papphasam
 antam
 antagunam
 udariyam
 karisam
 pittam
 semham
 pubbo
 lohitaṃ
 sedo
 medo
 assu
 vasā
 kheḷo
 siṅghānikā
 lasikā
 mutta'nti.

Ayam paṭhamā dassanasamāpatti.

“Puna caparam, bhante, idhekacco
 samaṇo vā brāhmaṇo vā
 ātappamanvāya...pe...
 tathārūpaṃ cetosamādhim
 phusati,

yathāsamāhite citte imameva
 kāyam uddham pādatalā adho
 kesamatthakā tacapariyantam
 pūram nānappakārassa asucino
 paccavekkhati –

tửy,
 tim
 gan,
 màng phổi,
 lá lách,
 phổi,
 ruột non,
 ruột già,
 dạ dày
 phần,
 mật,
 đờm (niêm dịch),
 mủ,
 máu,
 mồ hôi,
 mỡ đặc,
 nước mắt,
 mỡ lỏng,
 nước miếng,
 nước mũi
 chất nhờn,
 nước tiểu.

Như vậy là kiến định thứ nhất.

Lại nữa bạch Thế Tôn, ở đây có vị
 Sa môn hay Bà-la-môn,
 nhờ nhiệt tâm,
 nhờ tinh tấn,
 nhờ cần mẫn,
 nhờ không phóng dật,
 nhờ chánh ức niệm,
 nên tâm nhập định.

Với tâm nhập định như vậy, vị ấy
 quán sát thân này, dưới từ bàn
 chân trở lên, trên cho đến đỉnh tóc,
 bao bọc bởi da và chứa đầy những
 vật bất tịnh sai biệt:

*‘atthi imasmim kāye kesā
lomā...pe... lasikā mutta’nti.
Atikkamma ca purisassa
chavimaṃsalohitaṃ aṭṭhiṃ
paccavekkhati.*

Trong thân này, đây là tóc, lông, móng, răng, da, thịt, gân, xương, thận, tủy, tim, gan, hành cách mô, lá lách, phổi, ruột, màng ruột, phân, mật, đờm (niêm dịch), mủ, máu, mồ hôi, mỡ, nước mắt, mỡ da, nước miếng, nước ở khớp xương, nước tiểu.

Hơn nữa, vị ấy quán sát bộ xương của người ấy còn liên kết với nhau, còn dính thịt, máu và da.

Ayaṃ dutiyā dassanasamāpatti.

Như vậy là kiến định thứ hai.

*“Puna caparaṃ, bhante, idhekacco
samaṇo vā brāhmaṇo vā
ātappamanvāya...pe... tathārūpaṃ
cetosaṃmādhim phusati,
yathāsamāhite citte imameva
kāyaṃ uddhaṃ pādatalā adho
kesamatthakā tacapariyantam
pūraṃ nānappakārassa asucino
paccavekkhati – ‘atthi imasmim
kāye kesā lomā...pe... lasikā
mutta’nti. Atikkamma ca purisassa
chavimaṃsalohitaṃ aṭṭhiṃ
paccavekkhati. Purisassa ca
viññāṇasotaṃ pajānāti, ubhayato
abbocchinnaṃ idha loke
patiṭṭhitañca paraloke patiṭṭhitañca.
Ayaṃ tatiyā dassanasamāpatti.*

Lại nữa bạch Thế Tôn,...

Hơn nữa, vị ấy vượt qua sự quán sát bộ xương của người ấy còn liên kết với nhau, còn dính thịt, máu và da, quán sát giòng tâm thức của người ấy, không gián đoạn, như là an trú cả đời này và an trú cả đời sau.

Như vậy là kiến định thứ ba.

*“Puna caparaṃ, bhante, idhekacco
samaṇo vā brāhmaṇo vā
ātappamanvāya...pe... tathārūpaṃ
cetosaṃmādhim phusati,
yathāsamāhite citte imameva
kāyaṃ uddhaṃ pādatalā adho
kesamatthakā tacapariyantam*

Lại nữa, bạch Thế Tôn,...

Hơn nữa, vị ấy vượt qua sự quán sát bộ xương của người ấy còn liên kết với nhau, còn dính thịt, máu và da, quán sát giòng tâm thức của người ấy, không gián đoạn, như là

*pūraṃ nānappakārassa asucino
paccavekkhati – ‘atthi imasmiṃ
kāye kesā lomā...pe... lasikā
mutta’nti. Atikkamma ca purisassa
chavimaṃsalohitaṃ aṭṭhiṃ
paccavekkhati. Purisassa ca
viññāṇasotaṃ pajānāti, ubhayato
abbocchinnāṃ idha loke
appatitṭhitañca paraloke
appatitṭhitañca.*

Ayaṃ catutthā dassanasamāpatti.

không an trú cả đời này và cả đời sau.

Như vậy là kiến định thứ tư.

*“Aparaṃ pana, bhante,
etadānuttariyaṃ, yathā bhagavā
dhammaṃ deseti
puggalapaṇṇattisu.*

Lại nữa, bạch Thế Tôn, Ngài là bậc vô thượng trong khả năng phân loại chúng sinh.

Sattime, bhante, puggalā.

Bạch Thế Tôn, có bảy loại Người như thế này:

*Ubhatobhāgavimutto
paññāvimutto
kāyasakkhī
dīṭṭhippatto
saddhāvimutto
dhammānusārī
saddhānusārī.*

Câu giải thoát,
Tuệ giải thoát,
Thân chứng,
Kiến chí,
Tín thắng giải,
Tùy pháp hành,
Tùy tín hành.

*“Aparaṃ pana, bhante,
etadānuttariyaṃ, yathā bhagavā
dhammaṃ deseti padhānesu.*

Lại nữa, bạch Thế Tôn, Ngài là bậc vô thượng trong khả năng thuyết giảng về con đường tu tập chuyên cần.

Sattime, bhante sambojjhaṅgā

Bạch Thế Tôn có bảy giác chi như thế này:

*satisambojjhaṅgo
dhammavicayasambojjhaṅgo
vīriyasambojjhaṅgo
pītisambojjhaṅgo*

Niệm giác chi,
Trạch pháp Giác chi,
Tinh tấn Giác chi,
Hỷ Giác chi,

*passaddhisambojjhaṅgo
samādhisambojjhaṅgo
upekkhāsambojjhaṅgasso*

Kinh an Giác chi,
Định Giác chi,
Xả Giác chi.

*“Aparaṃ pana, bhante,
etadānuttariyaṃ, yathā bhagavā
dhammaṃ deseti paṭipadāsu.*

Lại nữa, bạch Thế Tôn, Ngài là bậc
vô thượng trong khả năng thuyết
giảng các đạo lộ tu tập.

Catasso imā, bhante, paṭipadā

Bạch Thế Tôn, có bốn loại đạo lộ tu
tập như thế này:

*dukkhā paṭipadā dandhābhiññā,
dukkhā paṭipadā khippābhiññā,
sukhā paṭipadā dandhābhiññā,
sukhā paṭipadā khippābhiññāti.*

Tu khó chứng chậm,
tu khó chứng mau,
tu dễ chứng chậm và
tu dễ chứng mau.

*Tatra, bhante,
yāyaṃ paṭipadā dukkhā
dandhābhiññā, ayaṃ, bhante,
paṭipadā ubhayeneva hīnā
akkhāyati dukkhattā ca dandhattā
ca.*

Bạch Thế Tôn, ở đây,
trường hợp tu khó chứng chậm
được xem là hạ liệt ở cả hai
phương diện vì vừa khó 530han
trong hành trì lại chậm lụt trong
chứng ngộ.

*Tatra, bhante,
yāyaṃ paṭipadā dukkhā
khippābhiññā, ayaṃ pana, bhante,
paṭipadā dukkhattā hīnā akkhāyati.*

Bạch Thế Tôn, ở đây,
trường hợp tu khó chứng nhanh thì
chỉ được xem là hạ liệt trên mỗi
phương diện hành trì.

*Tatra, bhante, yāyaṃ paṭipadā
sukhā dandhābhiññā, ayaṃ pana,
bhante, paṭipadā dandhattā hīnā
akkhāyati.*

Bạch Thế Tôn, ở đây, trường hợp
tu dễ chứng khó được xem là hạ liệt
trên phương diện chứng ngộ.

*Tatra, bhante,
yāyaṃ paṭipadā sukkhā
khippābhiññā, ayaṃ pana, bhante,
paṭipadā ubhayeneva paṇītā
akkhāyati sukhattā ca khippattā ca.*

Bạch Thế Tôn, ở đây,
trường hợp tu dễ chứng mau được
xem là thù thắng toàn diện vì sự
thoải mái trong hành trì và mau
chóng trong chứng ngộ.

“*Aparam pana, bhante,
etadānuttariyaṃ, yathā bhagavā
dhammaṃ deseti
bhassasamācāre.*

Lại nữa, bạch Thế Tôn, Ngài là bậc vô thượng trong khả năng dạy người về khẩu thiện hạnh, tức khả năng khéo nói.

*Idha, bhante, ekacco na ceva
musāvādupasañhitam vācam
bhāsati na ca vebhūtiyaṃ na ca
pesuñiyaṃ na ca sārambhajaṃ
jayāpekkho;*

Bạch Thế Tôn, ở đây, một người chẳng những không nói những lời thuộc vọng ngữ, mà ngay trong lúc hơn thua cũng không dùng lời vu khống, ác khẩu và ly gián;

*mantā mantā ca vācam bhāsati
nidhānavatiṃ kālana.*

trái lại, người ấy nói lời từ hòa, sáng suốt, đáng được giữ gìn, và nói đúng thời.

*Etadānuttariyaṃ, bhante,
bhassasamācāre.*

Đây chính là khả năng vô thượng của Ngài trong việc dạy người nói lời lành.

“*Aparam pana, bhante,
etadānuttariyaṃ, yathā bhagavā
dhammaṃ deseti
purisasīlasamācāre.*

Lại nữa, bạch Thế Tôn, Ngài là bậc vô thượng trong khả năng dạy người về giới hạnh.

*Idha, bhante, ekacco
sacco cassa
saddho ca,
na ca kuhako,
na ca lapako,
na ca nemittiko,
na ca nippesiko,
na ca lābhena lābham
nijjigāsanako,
indriyesu guttadvāro,
bhojane mattaññū,
samakārī,
jāgariyānuyogamanuyutto,
atandito,*

Bạch Thế Tôn, ở đây, có người chân thật, thành tín, không dối trá, không lừa gạt, không gợi ý, không chiêm tướng, không lấy lợi câu lợi;

hộ trì các căn, ăn uống tiết độ, hành động ôn hòa, luôn luôn tỉnh thức, không chán nản,

*āradhāvīriyo,
 jhāyī,
 satimā,
 kalyāṇapaṭibhāno,
 gatimā,
 dhitimā, matimā,
 na ca kāmesu giddho,
 sato ca nipako ca.
 “Aparaṃ pana, bhante,
 etadānuttariyaṃ, yathā bhagavā
 dhammaṃ deseti
 anusāsanavidhāsu.*

*Catasso imā bhante
 anusāsanavidhā –
 jānāti, bhante, bhagavā aparaṃ
 puggalaṃ paccattaṃ yonisoma-
 sikārā ‘ayaṃ puggalo yathānu-
 siṭṭhaṃ tathā paṭipajjamāno tiṇṇaṃ
 saṃyojanānaṃ parikkhayā
 sotāpanno bhavissati avinipāta-
 dhammo niyato sambodhiparā-
 yaṇo’ti.*

*Jānāti, bhante, bhagavā paraṃ
 puggalaṃ paccattaṃ
 yonisomanasikārā –
 ‘ayaṃ puggalo yathānusiṭṭhaṃ
 tathā paṭipajjamāno tiṇṇaṃ
 saṃyojanānaṃ parikkhayā
 rāgadosamohānaṃ tanuttā
 sakadāgāmī bhavissati,
 sakideva imaṃ lokaṃ āgantvā
 dukkhassantaṃ karissatī’ti.*

*Jānāti, bhante, bhagavā paraṃ
 puggalaṃ paccattaṃ
 yonisomanasikārā –*

tinh cần,
 trầm tư,
 chánh niệm,
 thiện ngôn,
 hành vi can đảm,
 chịu đựng, biết nghĩ,
 không truy lạc,
 cần trọng và thông tuệ.
 Lại nữa, bạch Thế Tôn,
 Ngài là bậc vô thượng trong khả
 năng trình bày các phương thức
 giáo hối.

Bạch Thế Tôn, có bốn cách giáo hối.

Ở đây Thế Tôn nhờ khéo quan sát, nên biết rõ người khác thích hợp với con đường hành trì nào để có thể nhờ vậy diệt trừ ba kiết sử, chứng quả Dự Lưu, không còn đọa lạc và chắc chắn sẽ được giác ngộ.

Bạch Thế Tôn, Thế Tôn nhờ khéo quan sát nên biết rõ người khác rằng

người này thích hợp với con đường hành trì nào để nhờ vậy sẽ diệt trừ ba kiết sử, làm cho muội lược tham, sân, si, chứng quả Nhất lai, chỉ sanh lại đời này một lần nữa trước khi diệt tận khổ đau.

Bạch Thế Tôn, Thế Tôn nhờ khéo quan sát nên biết rõ người khác thích hợp với con đường hành trì

*‘ayaṃ puggalo yathānusiṭṭhaṃ
tathā paṭipajjamāno pañcannaṃ
orambhāgiyānaṃ saṃyojanānaṃ
parikkhayā opapātiko bhavissati
tatha parinibbāyī anāvattidhammo
tasmā lokā’ti.*

*Jānāti, bhante, bhagavā paraṃ
puggalaṃ paccattaṃ
yonisomanasikārā –
‘ayaṃ puggalo yathānusiṭṭhaṃ
tathā paṭipajjamāno āsavānaṃ
khayā anāsavaṃ cetovimuttiṃ
paññāvimuttiṃ diṭṭheva dhamme
sayam abhiññā sacchikatvā
upasampajja viharissatī’ti.*

*Etadānuttariyaṃ, bhante,
anusāsanavidhāsu.
Parapuggalavimuttiñāṇadesanā*

*“Aparaṃ pana, bhante,
etadānuttariyaṃ, yathā bhagavā
dhammaṃ deseti
parapuggalavimuttiñāṇe. Jānāti,
bhante, bhagavā paraṃ puggalaṃ
paccattaṃ yonisomanasikārā –
‘ayaṃ puggalo tiṇṇaṃ
saṃyojanānaṃ parikkhayā
sotāpanno bhavissati
avinipātadhammo niyato
sambodhiparāyaṇo’ti.*

*Jānāti, bhante, bhagavā paraṃ
puggalaṃ paccattaṃ
yonisomanasikārā –*

nào để nhờ vậy sẽ diệt trừ năm hạ phần kiết sử, được hóa sanh vào các cõi Tịnh cư và từ đó viên tịch Niết bàn, không còn trở lại dục giới nữa.

Bạch Thế Tôn, Thế Tôn nhờ khéo quan sát nên biết rõ người khác rằng người này thích hợp với con đường hành trì nào để nhờ vậy sẽ diệt trừ các lậu hoặc, tự mình giác tri, chứng đạt và an trú ngay trong hiện tại, vô lậu Tâm giải thoát và Tuệ giải thoát.

Bạch Thế Tôn, đây là khả năng vô thượng của Ngài trong việc giáo hối người khác.

Lại nữa, bạch Thế Tôn, Ngài là bậc vô thượng trong khả năng trình bày về trí tuệ giải thoát của người khác. Thế Tôn nhờ khéo quan sát nên biết rõ người khác rằng

người này sẽ diệt trừ ba kiết sử, sẽ chứng quả Dự lưu, không còn bị đọa lạc, nhất định sẽ được giác ngộ.

Bạch Thế Tôn, Thế Tôn nhờ khéo quan sát nên biết rõ người khác rằng

*‘ayaṃ puggalo tiṇṇaṃ
saṃyojanānaṃ parikkhayā
rāgadosamohānaṃ tanuttā
sakadāgāmī bhavissati,
sakideva imaṃ lokaṃ āgantvā
dukkhassantaṃ karissatīti.*

người này sẽ diệt trừ ba kiết sử, làm cho muội lược tham, sân, si, sẽ chứng quả Nhất lai,

phải sanh đời này một lần nữa, sẽ diệt tận khổ đau.

*Jānāti, bhante, bhagavā paraṃ
puggalaṃ paccattaṃ
yonisomanasikārā –
‘ayaṃ puggalo pañcannaṃ
orambhāgiyānaṃ saṃyojanānaṃ
parikkhayā opapātiko bhavissati
tatha parinibbāyī anāvattidhammo
tasmā lokā’ti.*

Bạch Thế Tôn, Thế Tôn nhờ khéo quan sát nên biết rõ người khác rằng

người này sẽ diệt trừ năm hạ phần kiết sử,

sẽ được hóa sanh vào các cõi Tịnh cư, từ đó viên tịch Niết bàn, không còn trở lui dục giới nữa.

*Jānāti, bhante, bhagavā paraṃ
puggalaṃ paccattaṃ
yonisomanasikārā –
‘ayaṃ puggalo āsavānaṃ khayā
anāsavaṃ cetovimuttiṃ
paññāvimuttiṃ diṭṭheva dhamme
sayam abhiññā sacchikatvā
upasampajja viharissatīti.*

Bạch Thế Tôn, Thế Tôn nhờ tự chánh tư duy biết người khác rằng

người này sẽ diệt trừ các lậu hoặc, tự mình giác tri, chứng đạt và an trú ngay trong hiện tại, vô lậu Tâm giải thoát và Tuệ giải thoát.

*Etadānuttariyaṃ, bhante,
parapuggalavimuttiññāṇe.*

Bạch Thế Tôn, đây là khả năng tối thượng của Thế Tôn trong việc trình bày trí tuệ giải thoát của người khác.

*“Aparaṃ pana, bhante,
etadānuttariyaṃ, yathā bhagavā
dhammaṃ deseti sassatavādesu.*

Lại nữa, bạch Thế Tôn, Ngài là bậc vô thượng trong khả năng giải thích về quan điểm Thường kiến.

*Tayome, bhante, sassatavādā.
Idha, bhante, ekacco samaṇo vā
brāhmaṇo vā
ātappamanvāya...pe... tathārūpaṃ
cetosaṃādhiṃ phusati,*

Bạch Thế Tôn, có ba loại quan điểm Thường kiến như thế này.

Bạch Thế Tôn ở đây có vị Sa môn hay Bà-la-môn, nhờ nhiệt tâm, nhờ tinh tấn, nhờ cần mẫn, nhờ không

*yathāsamāhite citte anekavihitam
pubbenivāsam anussarati.*

phóng dật, nhờ chánh ức niệm nên
tâm nhập định;

Seyyathidaṃ,

Khi tâm nhập định, vị ấy nhớ được
nhiều đời sống quá khứ, như

ekampi jātiṃ

một đời,

dvepi jātiyo

hai đời,

tissopi jātiyo

ba đời,

catassopi jātiyo

bốn đời,

pañcapi jātiyo

năm đời,

dasapi jātiyo

mười đời,

vīsampi jātiyo

hai mươi đời,

tiṃsampi jātiyo

ba mươi đời,

cattālīsampi jātiyo

bốn mươi đời,

paññāsampi jātiyo

năm mươi đời,

jāṭisatampi

một trăm đời,

jāṭisahassampi

một ngàn đời,

jāṭisatasahassampi

một trăm ngàn đời,

anekānipi jāṭisatāni

Nhiều trăm đời,

anekānipi jāṭisahassāni

Nhiều ngàn đời,

anekānipi jāṭisatasahassāni,

Nhiều trăm ngàn đời

‘amutrāsīṃ

Nhớ rằng: Khi được sanh tại chỗ ấy,

evaṃnāmo

tôi sống với tên như thế này,

evaṃgotto

Giòng họ như thế này,

evaṃvaṇṇo

giai cấp như thế này,

evamāhāro

ăn uống như thế này,

evaṃsukhadukkhappaṭisaṃvedī

lạc thọ khổ thọ như thế này,

evamāyupariyanto,

tuổi thọ như thế này.

so tato cuto amutra udapādiṃ;

Từ chỗ ấy chết đi, tôi được sanh
đến chỗ kia.

tatrāpāsīṃ evaṃnāmo

Tại chỗ kia, tôi đã sống với tên như

evaṃgotto

thế này,

evaṃvaṇṇo

Giòng họ như thế này...”

evamāhāro

evaṃsukhadukkhappaṭisaṃvedī

evamāyupariyanto,

so tato cuto idhūpapanno’ti.

*Iti sākāraṃ sauddesaṃ
anekavihitam pubbenivāsaṃ
anussarati.*

*So evamāha – ‘atītaṃpāhaṃ
addhānaṃ jānāmi – saṃvaṭṭi vā
loko vivaṭṭi vāti.*

*Anāgataṃpāhaṃ addhānaṃ
jānāmi – saṃvaṭṭissati vā loko
vivaṭṭissati vāti.*

*Sassato attā ca loko ca vañjho
kūṭaṭṭho esikaṭṭhāyitṭhito.*

*Te ca sattā sandhāvanti
saṃsaranti cavanti upapajjanti,
atthitveva sassatisama’nti.*

Ayaṃ paṭhamo sassatavādo.

*“Puna caparaṃ, bhante, idhekacco
samaṇo vā brāhmaṇo vā
ātappamanvāya...pe... tathārūpaṃ
cetosamādhim phusati,
yathāsamāhite citte anekavihitam
pubbenivāsaṃ anussarati.*

*Seyyathidaṃ, ekampi
saṃvaṭṭavivaṭṭam
dvepi saṃvaṭṭavivaṭṭāni
tīṇipi saṃvaṭṭavivaṭṭāni
cattāripi saṃvaṭṭavivaṭṭāni
pañcapi saṃvaṭṭavivaṭṭāni
dasapi saṃvaṭṭavivaṭṭāni,*

*‘amutrāsīm
evaṃnāmo*

Như vậy vị ấy nhớ nhiều đời quá khứ với những đặc điểm và những chi tiết.

Vị ấy nói rằng: “Trong thời quá khứ, tôi biết được thế giới là trong hoại kiếp hay thành hoại kiếp.

Nhưng trong tương lai tôi không được biết thế giới là trong hoại kiếp hay thành kiếp.

Bản ngã và thế giới là vĩnh hằng, bất sanh, vững chắc như đỉnh núi, như trụ đá.

Còn những loại hữu tình kia thì lưu chuyển, luân hồi, chết đi sanh lại, tuy vậy chúng vẫn vĩnh hằng.”

Đó là quan điểm Thường kiến thứ nhất.

Lại nữa, bạch Thế Tôn, ở đây, có vị Sa môn hay Bà-la-môn nhờ nhất tâm, nhờ tinh tấn, nhờ cần mẫn, nhờ không phóng dật, nhờ chánh ức niệm nên tâm nhập định.

Khi tâm nhập định, vị ấy nhớ được nhiều đời sống quá khứ,

như một thành kiếp hoại kiếp,

hai thành kiếp hoại kiếp,

ba thành kiếp hoại kiếp,

bốn thành kiếp hoại kiếp,

năm thành kiếp hoại kiếp,

mười thành kiếp hoại kiếp,

nhớ rằng: “Khi được sanh tại chỗ ấy, tôi đã sống với tên như thế này,

*evaṃgotto
evaṃvaṇṇo
evamāhāro
evaṃsukhadukkhappaṭisaṃvedī
evamāyupariyanto,*

Giòng họ như thế này,
giai cấp như thế này,
ăn uống như thế này,
lạc thọ khổ thọ như thế này,
tuổi thọ như thế này.

so tato cuto amutra udapādim;

Từ chỗ ấy chết đi, tôi lại sanh tại
chỗ kia.

*tatrāpāsiṃ
evaṃnāmo
evaṃgotto
evaṃvaṇṇo
evamāhāro
evaṃsukhadukkhappaṭisaṃvedī
evamāyupariyanto,
so tato cuto idhūpapanno'ti.*

Tại chỗ kia, tôi đã sống với
tên như thế này,
giòng họ như thế này,
giai cấp như thế này,
ăn uống như thế này,
lạc thọ khổ thọ như thế này,
tuổi thọ như thế này.
Từ chỗ kia chết đi, tôi được sanh tại
chỗ này.”

*Iti sākāraṃ sauddesaṃ
anekavihitāṃ pubbenivāsaṃ
anussarati.*

Như vậy vị ấy nhớ nhiều đời quá
khứ với những đặc điểm và những
chi tiết.

*So evamāha –
atītaṃpāhaṃ addhānaṃ jānāmi
saṃvaṭṭi vā loko vivaṭṭi vāti.*

Vị ấy nói: “Trong thời quá khứ, tôi
biết được thế giới là trong hoại kiếp
hay thành kiếp.

*Anāgataṃpāhaṃ addhānaṃ
jānāmi saṃvaṭṭissati vā loko
vivaṭṭissati vāti.*

Trong tương lai, tôi biết được thế
giới sẽ là trong hoại kiếp hay thành
kiếp.

*Sassato attā ca loko ca vañjho
kūṭaṭṭho esikaṭṭhāyitṭhito. Te ca
sattā sandhāvanti saṃsaranti
cavanti upapajjanti, atthitveva
sassatisama'nti.*

Bản ngã và thế giới là vĩnh hằng,
bất sanh, vững chắc như đỉnh núi,
như trụ đá, còn những loại hữu tình
kia thì lưu chuyển luân hồi, chết đi
sanh lại, tuy vậy chúng vẫn vĩnh
hằng.”

Ayaṃ dutiyo sassatavādo.

Đó là quan điểm Thường kiến thứ
hai.

“Puna caparaṃ, bhante, idhekacco
samaṇo vā brāhmaṇo vā
ātappamanvāya...pe... tathārūpaṃ
cetosaṃādhiṃ phusati,
yathāsamaṃhite citte anekavihiṭaṃ
pubbenivāsaṃ anussarati.

Seyyathidaṃ,

dasapi saṃvaṭṭavivaṭṭāni
vīsampi saṃvaṭṭavivaṭṭāni
tiṃsampi saṃvaṭṭavivaṭṭāni
cattālisampi saṃvaṭṭavivaṭṭāni,

‘amutrāsiraṃ
evaṃnāmo
evaṃgotto
evaṃvaṇṇo
evamāhāro
evaṃsukhadukkhappaṭisaṃvedī
evamāyupariyanto,
so tato cuto amutra udapādiṃ;

tatrāpāsiraṃ evaṃnāmo

evaṃgotto
evaṃvaṇṇo
evamāhāro
evaṃsukhadukkhappaṭisaṃvedī
evamāyupariyanto,
so tato cuto idhūpapanno’ti.

Iti sākāraṃ sauddesaṃ
anekavihiṭaṃ pubbenivāsaṃ
anussarati.

Lại nữa, bạch Thế Tôn, ở đây, vị Sa môn hay Bà-la-môn, nhờ nhất tâm, nhờ tinh tấn, nhờ cần mẫn, nhờ không phóng dật, nhờ chánh ỨC NIỆM nên tâm nhập định.

Khi tâm nhập định vị ấy nhớ được nhiều đời sống quá khứ, như mười thành kiếp hoại kiếp, hai mươi thành kiếp hoại kiếp, ba mươi thành kiếp hoại kiếp, bốn mươi thành kiếp hoại kiếp, nhớ rằng:

“Khi được sanh tại chỗ ấy, tôi đã sống với tên như thế này, Giọng họ như thế này, giai cấp như thế này, ăn uống như thế này, lạc thọ khổ thọ như thế này, tuổi thọ như thế này. Từ chỗ ấy chết đi, tôi lại được sanh tại chỗ kia.

Tại chỗ kia, tôi đã sống với tên như thế này, Giọng họ như thế này, giai cấp như thế này, ăn uống như thế này, lạc thọ khổ thọ như thế này. Tuổi thọ như thế này. Từ chỗ kia chết đi, tôi được sanh tại chỗ này.

Như vậy vị ấy nhớ nhiều đời quá khứ, với những đặc điểm và những chi tiết.

So evamāha –

*‘atitampāhaṃ addhānaṃ jānāmi
saṃvaṭṭipi loko vivaṭṭipīti;*

*anāgatampāhaṃ addhānaṃ
jānāmi saṃvaṭṭissatipi loko
vivaṭṭissatipīti.*

*Sassato attā ca loko ca vañjho
kūṭaṭṭho esikaṭṭhāyitṭhito.*

*Te ca sattā sandhāvanti
saṃsaranti cavanti upapajjanti,
atthitveva sassatisama’nti.*

Ayaṃ tatiyo sassatavādo,

*etadānuttariyaṃ, bhante,
sassatavādesu.
Pubbenivāsānussatiññādesanā*

*“Aparaṃ pana, bhante,
etadānuttariyaṃ, yathā bhagavā
dhammaṃ deseti
pubbenivāsānussatiññāṇe.*

*Idha, bhante, ekacco samaṇo vā
brāhmaṇo vā
ātappamanvāya...pe... tathārūpaṃ
cetosaṃmādhim phusati,
yathāsamaṃhite citte anekavihitam
pubbenivāsaṃ anussarati.*

Vị ấy nói:

“Trong thời quá khứ, tôi biết được thế giới là trong hoại kiếp hay thành kiếp.

Trong tương lai, tôi biết được thế giới là trong hoại kiếp hay trong thành kiếp.

Bản ngã và thế giới là vĩnh hằng, bất sanh, vững chắc như đỉnh núi, như trụ đá, còn những loại hữu tình kia thì lưu chuyển luân hồi, chết đi sống lại, tuy vậy chúng vẫn vĩnh hằng.

Đó là quan điểm Thường kiến thứ ba.

Bạch Thế Tôn, đây là khả năng tối thượng của Thế Tôn trong khả năng trình bày về các quan điểm Thường kiến.

Lại nữa, bạch Thế Tôn, Ngài là bậc vô thượng trong khả năng trình bày về Túc mạng minh.

Bạch Thế Tôn, ở đây có vị Sa môn hay Bà-la-môn, nhờ nhất tâm, nhờ tinh tấn, nhờ cần mẫn, nhờ không phóng dật, nhờ chánh ức niệm nên tâm nhập định.

Khi tâm nhập định, vị ấy nhớ được nhiều đời sống quá khứ như một đời, ...

*Santi, bhante, devā, yesaṃ na
sakkā gaṇanāya vā saṅkhānena
vā āyu saṅkhātuṃ.
Api ca, yasmim̐ yasmim̐ attabhāve
abhinivutt̐hapubbo hoti
yadi vā rūpīsu yadi vā arūpīsu
yadi vā saññīsu yadi vā asaññīsu
yadi vā nevasaññīnāsaññīsu.
Iti sākāraṃ sauddesaṃ
anekavihitam̐ pubbenivāsaṃ
anussarati.*

*Etadānuttariyaṃ, bhante,
pubbenivāsānussatiññāṇe.*

*“Aparaṃ pana, bhante,
etadānuttariyaṃ,
yathā bhagavā dhammaṃ deseti
sattānaṃ cutūpapātaññāṇe.*

*Idha, bhante, ekacco samaṇo vā
brāhmaṇo vā
ātappamanvāya...pe... tathārūpaṃ
cetosamādhim̐ phusati,*

*yathāsamāhite citte dibbena
cakkhunā visuddhena
atikkantamānusakena satte
passati cavamāne upapajjamāne
hīne
paṇīte
suvanṇe
dubbaṇṇe
sugate
duggate yathākammūpage satte
pajānāti –*

Bạch Thế Tôn, có những chư thiên, mà tuổi thọ không thể đếm được hay không thể tính được. Nhưng dưới bất cứ ngã thể nào được có trong quá khứ, hoặc có sắc hay không sắc, hoặc có tưởng hay không tưởng, hoặc phi tưởng phi phi tưởng, chúng nhớ đến đời quá khứ với các đặc điểm và chi tiết như vậy.

Bạch Thế Tôn, đây là khả năng tối thượng của Thế Tôn trong việc trình bày về Túc mạng minh.

Lại nữa, bạch Thế Tôn Ngài là bậc vô thượng trong khả năng trình bày về Sanh tử trí của các loài hữu tình.

Ở đây, bạch Thế Tôn, có vị Sa môn hay Bà-la-môn, nhờ nhất tâm, nhờ tinh tấn, nhờ cần mẫn, nhờ không phóng dật, nhờ chánh ức niệm nên tâm nhập định.

Khi tâm nhập định, vị ấy với Thiên nhãn thuần tịnh, siêu nhân, thấy sự sống và chết của chúng sanh. Vị ấy biết rõ rằng, chúng sanh, người hạ liệt, kẻ cao sang, người đẹp đẽ, kẻ thô xấu, người may mắn, kẻ bất hạnh đều do hạnh nghiệp của họ:

*'ime vata bhonto sattā
kāyaduccaritena samannāgatā
vacīduccaritena samannāgatā
manoduccaritena samannāgatā
ariyānaṃ upavādakā
micchādiṭṭhikā
micchādiṭṭhikammasamādānā.*

“Này các Hiền giả, những chúng sanh làm những ác hạnh về thân, ngữ và ý,

phỉ báng các bậc thánh, theo tà kiến, tạo các nghiệp theo tà kiến.

*Te kāyassa bhedaṃ paraṃ maraṇā
apāyaṃ duggatiṃ vinipātaṃ
nirayaṃ upapannā.*

Những người này sau khi thân hoại mạng chung, phải sanh vào khổ giới, ác thú, đọa xứ, địa ngục.

*Ime vā pana bhonto sattā
kāyasucaritena samannāgatā
vacīsucaritena samannāgatā
manosucaritena samannāgatā
ariyānaṃ anupavādakā
sammādiṭṭhikā
sammādiṭṭhikammasamādānā.*

Này các Hiền giả, còn những chúng sanh nào làm những thiện hạnh về thân, ngữ và ý,

không phỉ báng các bậc thánh, theo Chánh kiến, tạo các nghiệp theo Chánh kiến.

*Te kāyassa bhedaṃ paraṃ maraṇā
sugatiṃ saggamaṃ lokamaṃ
upapannā'ti.*

Những người này, sau khi thân hoại mạng chung, được sanh lên các thiện thú, cõi Trời, trên đời này”.

*Iti dibbena cakkhunā visuddhena
atikkantamānusakena satte
passati cavamāne upapajjamāne
hīne paṇīte suvaṇṇe dubbaṇṇe
sugate duggate yathākammūpage
satte pajānāti.*

Như vậy, vị ấy với Thiên nhãn thuần tịnh, siêu nhân, thấy sự sống chết của chúng sanh.

Vị ấy biết rõ rằng chúng sanh người hạ liệt, kẻ cao sang, người đẹp đẽ, kẻ thô xấu, người may mắn, kẻ bất hạnh đều do hạnh nghiệp của họ.

*Etadānuttariyaṃ, bhante, sattānaṃ
cutūpapātañāṇe.*

Bạch Thế Tôn, đây là khả năng tối thượng của Ngài trong việc trình bày về Sanh tử trí của chúng sanh.

*“Aparam pana, bhante,
etadānuttariyam, yathā bhagavā
dhammaṃ deseti iddhividhāsu.*

Lại nữa, bạch Thế Tôn, Ngài là bậc
vô thượng trong khả năng trình bày
về Thần túc thông.

Dvemā, bhante, iddhividhāyo –

Bạch Thế Tôn, có hai loại thần
thông như thế này.

*atthi, bhante, iddhi sāsavā
saupadhikā,
‘no ariyā’ti vuccati.*

Bạch Thế Tôn, có loại thần thông
hữu lậu, hữu sanh y, được gọi là
“thần thông phi thánh”.

*Atthi, bhante, iddhi anāsavā
anupadhikā
‘ariyā’ti vuccati.*

Bạch Thế Tôn, có loại thần thông vô
lậu, vô sanh y, được gọi là
“thần thông của thánh nhân”.

*“Katamā ca, bhante, iddhi sāsavā
saupadhikā,*

Bạch Thế Tôn, thế nào là loại thần
thông hữu lậu, hữu dư y, được gọi
là

‘no ariyā’ti vuccati?

“thần thông phi thánh”?

*Idha, bhante, ekacco samaṇo vā
brāhmaṇo vā
ātappamanvāya...pe... tathārūpam
cetosamādhim phusati,*

Ở đây, bạch Thế Tôn, có vị Sa môn
hay Bà-la-môn, nhờ nhất tâm, nhờ
cần mẫn, nhờ không phóng dật,
nhờ chánh ức niệm, nên tâm nhập
định.

*yathāsamāhite citta anekavihitam
iddhividham paccanubhoti.
ekopi hutvā bahudhā hoti,
bahudhāpi hutvā eko hoti;
āvibhāvaṃ,
tirobhāvaṃ;
tirokuṭṭam tiropākāram
tiropabbataṃ asajjamāno gacchati,
seyyathāpi ākāse;
pathaviyāpi ummujjanimujjam
karoti, seyyathāpi uduke;
udakepi abhijjamāno gacchati,
seyyathāpi pathaviyam;*

Khi tâm nhập định, vị ấy chứng
được các loại thần thông như
như một thân hiện ra nhiều thân,
nhiều thân hiện ra một thân;
hiện hình,
biến dạng đi ngang qua vách,
qua thành,
qua núi như đi ngang hư không,
trôi lặn trong đất như ở trong nước;
đi trên nước không chìm như đi trên
đất liền;

*ākāsepi pallaṅkena kamati,
seyyathāpi pakkhī sakuṇo;
imepi candimasūriye
evaṃmahiddhike
evaṃmahānubhāve pāṇinā
parimasati parimajjati;
yāva brahmalokāpi kāyena vasaṃ
vatteti.*

*Ayaṃ, bhante, iddhi sāsavā
saupadhikā,*

‘no ariyā’ti vuccati.

*‘Katamā pana, bhante,
iddhi anāsavā
anupadhikā,
‘ariyā’ti vuccati?’*

*Idha, bhante, bhikkhu sace
ākaṅkhati –*

*‘paṭikūle appaṭikūlasaññī
vihareyya’nti,
appaṭikūlasaññī tattha viharati.*

*Sace ākaṅkhati –
‘appaṭikūle paṭikūlasaññī
vihareyya’nti,
paṭikūlasaññī tattha viharati.*

*Sace ākaṅkhati –
‘paṭikūle ca appaṭikūle ca
appaṭikūlasaññī vihareyya’nti,*

ngồi kiết già trên hư không như con chim;

có thể dùng bàn tay sờ chạm những vật thể thần kỳ như mặt trăng và mặt trời;

có thể bằng thân xác này bay đến cõi Phạm Thiên

Bạch Thế Tôn, như vậy là loại thần thông hữu lậu, hữu sanh y, được gọi là “thần thông phi thánh”.

Bạch Thế Tôn, thế nào là thần thông vô lậu, vô dư y, được gọi là “thần thông của thánh nhân?”

Ở đây, bạch Thế Tôn vị Tỷ kheo, nếu vị này muốn:

“Đối với những gì đáng góms, ta sẽ xem là không đáng góms”, và ở đây vị ấy không thấy nhòm góms trong vật đáng góms ấy.

Nếu vị ấy muốn:
“Đối với những gì không đáng góms, ta sẽ xem là đáng góms”, và ở đây vị ấy sẽ thấy nhòm góms đối với những gì mà mọi người xem là không đáng góms.

Nếu vị ấy muốn:
“Đối với những gì đáng góms và không đáng góms, ta đều xem là không đáng góms”,

appaṭikūlasaññī tattha viharati.

*Sace ākaṅkhati –
‘paṭikūle ca appaṭikūle ca
paṭikūlasaññī vihareyya’nti,
paṭikūlasaññī tattha viharati.*

*Sace ākaṅkhati –
‘paṭikūlañca appaṭikūlañca
taḍubhayaṃ abhinivajjetvā
upekkhako vihareyyaṃ sato
sampajāno’ti,
upekkhako tattha viharati sato
sampajāno.*

*Ayaṃ, bhante, iddhi anāsavā
anupadhikā ‘ariyā’ti vuccati.
Etadānuttariyaṃ, bhante,
iddhividhāsu.*

Taṃ bhagavā asesamabhijānāti,

*taṃ bhagavato asesamabhijānato
uttari abhiññeyyaṃ natthi,*

*yadabhijānaṃ añño samaṇo vā
brāhmaṇo vā bhagavatā
bhiyyobhiññataro assa yadidaṃ
iddhividhāsu.*

và ở đây vị ấy không thấy góm đối với cả những gì đáng góm và không đáng góm.

Nếu vị ấy muốn:

"Đối với những gì không đáng góm và đáng góm, ta sẽ xem là đáng góm",
và ở đây vị ấy sẽ thấy nhòm góm trong những gì không đáng góm và đáng góm.

Nếu vị ấy muốn:

"Loại bỏ cả hai cảm giác nhòm góm và không nhòm góm rồi trú xả, chánh niệm tỉnh giác.

Bạch Thế Tôn, như vậy là thần thông vô lậu, vô sanh y, và được gọi là "thần thông của thánh nhân".

Bạch Thế Tôn, đây là khả năng vô thượng của Thế tôn trong việc trình bày về các loại Thần túc thông.

Tất cả điểm này, Thế Tôn đã biết, và ngoài sự hiểu biết của Ngài, không có gì còn lại để hiểu biết hơn nữa.

Không có một ai, một Sa môn hay Bà-la-môn nào khác, có thể chứng biết hơn Thế Tôn về các loại Thần túc thông.

“*Yaṃ taṃ, bhante,*

*saddhena kulaputtena pattaḃbaṃ
āradhaviṛiyena thāmavatā
purisathāmena*

*purisaviṛiyena
purisaparakkmena
purisadhoraḃhena,
anupattaṃ taṃ bhagavatā.*

Na ca, bhante,

*bhagavā kāmesu
kāmasukhallikānuyogamanuyutto
hīnaṃ
gamaṃ
pothujanikaṃ
anariyaṃ
anattasaṃhitam,*

*na ca
attakilamathānuyogamanuyutto
dukkhaṃ
anariyaṃ
anattasaṃhitam.*

*Catunnañca bhagavā jhānaṃ
ābhicetasikaṃ dīṭṭhadhamma-
sukhavihāraṃ nikāmalābhī
akicchālābhī akasiralābhī.*

“*Sace maṃ, bhante, evaṃ
puccheyya –
'kiṃ nu kho, āvuso sāriputta,
ahesuṃ atītamaddhānaṃ aññe
samaṇā vā brāhmaṇā vā
bhagavatā bhiiyobhiññatarā
sambodhiya'nti,*

Bạch Thế Tôn, những gì có thể đạt được bởi một thiện nam tử có lòng tin, có tinh tấn, có kiên trì bởi sự kiên trì của con người, bởi sự tinh tấn của con người, bởi sự tiến bộ của con người, bởi sự nhẫn nhục của con người, đều được Thế Tôn chứng đạt.

Bạch Thế Tôn,

Thế Tôn không có đam mê các dục lạc, dục lạc này là đê tiện, hèn hạ, thuộc phạm phu, không xứng bậc thánh, không có lợi ích.

Thế Tôn cũng không đam mê pháp môn khổ hạnh. Khổ hạnh này là khổ, không xứng bậc thánh, không có lợi ích.

Thế Tôn có thể đạt được nếu Ngài muốn, một cách dễ dàng, một cách đầy đủ, sự hạnh phúc ngay trong hiện tại, do bốn thiên định đem lại.

Bạch Thế Tôn, nếu có ai hỏi con:

"Này Hiền giả Sāriputta, trong thời quá khứ, có vị Sa môn hay Bà-la-môn nào còn lớn hơn, còn sáng suốt hơn Thế Tôn về vấn đề giác ngộ?"

evaṃ puṭṭho ahaṃ, bhante, 'no'ti vadeyyaṃ.

Bạch Thế Tôn, được hỏi vậy, con trả lời là không.

'Kiṃ panāvuso sārīputta,

Bạch Thế Tôn, nếu có ai hỏi con:

bhavissanti anāgatamaddhānaṃ aññe samaṇā vā brāhmaṇā vā bhagavatā bhīyyobhiññatarā sambodhiya'nti,

"Này Hiền giả Sārīputta, trong thời vị lai, có vị Sa môn hay Bà-la-môn nào còn lớn hơn, sáng suốt hơn Thế Tôn về vấn đề giác ngộ?"

evaṃ puṭṭho ahaṃ, bhante, 'no'ti vadeyyaṃ.

Bạch Thế Tôn, được hỏi như vậy con trả lời là không.

'Kiṃ panāvuso sārīputta,

Bạch Thế Tôn, nếu có ai hỏi con:

atthetarahi añño samaṇo vā brāhmaṇo vā bhagavatā bhīyyobhiññataro sambodhiya'nti,

"Này Hiền giả Sārīputta, trong thời hiện tại, có vị Sa môn hay Bà-la-môn nào có thể còn lớn hơn, sáng suốt hơn Thế Tôn về vấn đề giác ngộ?"

evaṃ puṭṭho ahaṃ, bhante, 'no'ti vadeyyaṃ.

Bạch Thế Tôn, được hỏi như vậy con trả lời là không.

"Sace pana maṃ, bhante, evaṃ puccheyya –

Bạch Thế Tôn, nếu có ai hỏi con:

'kiṃ nu kho, āvuso sārīputta, ahesuṃ atītamaddhānaṃ aññe samaṇā vā brāhmaṇā vā bhagavatā samasamā sambodhiya'nti,

"Này Hiền giả Sārīputta, trong thời quá khứ, có vị Sa môn hay Bà-la-môn nào có thể ngang bằng Thế Tôn về vấn đề giác ngộ?"

evaṃ puṭṭho ahaṃ, bhante, 'eva'nti vadeyyaṃ.

Bạch Thế Tôn, được hỏi vậy con trả lời là có.

'Kiṃ panāvuso sārīputta,

Bạch Thế Tôn, nếu có ai hỏi con:

*bhavissanti anāgatamaddhānaṃ
aññe samaṇā vā brāhmaṇā vā
bhagavatā samasamā
sambodhiya’nti,*

"Này Hiền giả Sāriputta, trong thời vị lai, có vị Sa môn hay Bà-la-môn nào có thể ngang bằng Thế Tôn về vấn đề giác ngộ?"

*evaṃ puṭṭho ahaṃ, bhante,
“eva”nti vadeyyaṃ.*

Bạch Thế Tôn, được hỏi vậy con trả lời là có.

‘Kiṃ panāvuso sāriputta,

Bạch Thế Tôn, nếu có ai hỏi con:

*atthetarahi aññe samaṇā vā
brāhmaṇā vā bhagavatā
samasamā sambodhiya’nti,*

"Này Hiền giả Sāriputta, trong thời hiện tại, có vị Sa môn hay Bà-la-môn nào có thể ngang bằng Thế Tôn về vấn đề giác ngộ?"

*evaṃ puṭṭho ahaṃ bhante ‘no’ti
vadeyyaṃ.*

Bạch Thế Tôn, được hỏi vậy con trả lời là không.

*“Sace pana maṃ, bhante, evaṃ
puccheyya –*

Bạch Thế Tôn, nếu có ai hỏi con:

*‘kiṃ panāyasmā sāriputto
ekaccaṃ abbhanujānāti,
ekaccaṃ na abbhanujānātī’ti,*

"Vì sao, Tôn giả Sāriputta một mặt thì xác nhận là có, một mặt xác nhận là không có?"

*evaṃ puṭṭho ahaṃ, bhante, evaṃ
byākareyyaṃ*

Bạch Thế Tôn, được hỏi vậy con sẽ trả lời:

*– ‘sammukhā metaṃ, āvuso,
bhagavato sutāṃ, sammukhā
paṭiggahitaṃ –*

"Này Hiền giả, trước mặt Thế Tôn, tôi có nghe nói, từ nơi Ngài tôi có ghi nhận:

*“ahasuṃ atītamaddhānaṃ
arahanto sammāsambuddhā mayā
samasamā sambodhiya”nti.*

"Trong thời quá khứ, có vị A-la-hán, Chánh Đẳng Giác bằng Ta về phương diện giác ngộ."

*Sammukhā metaṃ, āvuso,
bhagavato sutāṃ, sammukhā
paṭiggahitaṃ –*

Này Hiền giả trước mặt Thế Tôn tôi có nghe nói, từ nơi Ngài tôi có ghi nhận:

“bhavissanti anāgatamaddhānaṃ arahanto sammāsambuddhā mayā samasamā sambodhiya”nti.

"Trong thời vị lai, có các vị A-la-hán, Chánh Đẳng Giác bằng Ta về phương diện giác ngộ."

Sammukhā metāṃ, āvuso, bhagavato sutāṃ sammukhā paṭiggahitaṃ –

Này Hiền giả, trước mặt Thế Tôn tôi có nghe nói từ nơi Ngài tôi có ghi nhận:

“aṭṭhānametaṃ anavakāso yaṃ ekissā lokadhātuyā dve arahanto sammāsambuddhā apubbaṃ acarimaṃ uppajjeyyūṃ, netāṃ thānaṃ vijjati”ti.

"Không có trường hợp, không có sự kiện trong một thế giới, hai vị A-la-hán, Chánh Đẳng Giác cùng xuất hiện ở đời, không trước, không sau. Sự kiện như vậy không thể xảy ra".

“Kaccāhaṃ, bhante, evaṃ puṭṭho evaṃ byākaramāno vuttavādī ceva bhagavato homi, na ca bhagavantaṃ abhūtena abbhācikkhāmi,

Bạch Thế Tôn, có phải khi được hỏi và trả lời như vậy, con đã nói lên đúng ý với Thế Tôn, không có sai lạc, không có hiểu lầm Thế Tôn?

dhammassa cānudhammaṃ byākaromi, na ca koci sahadhammiko vādānuvādo gārayhaṃ thānaṃ āgacchatī”ti?

Có phải con đã trả lời thuận pháp, đúng pháp? Có phải không một đối phương hợp pháp nào có thể tìm ra lý do để chỉ trích phê bình?

“Taggha tvāṃ, sārīputta, evaṃ puṭṭho evaṃ byākaramāno vuttavādī ceva me hosi, na ca maṃ abhūtena abbhācikkhasi,

Này Sārīputta, được hỏi và trả lời như vậy, người đã nói lên đúng ý với Ta, không có sai lạc, không có hiểu lầm Ta.

dhammassa cānudhammaṃ byākarosi, na ca koci sahadhammiko vādānuvādo gārayhaṃ thānaṃ āgacchatī”ti.

Người đã trả lời thuận pháp và đúng pháp. Không một đối phương hợp pháp nào có thể tìm ra lý do để chỉ trích, phê bình.

(Dighanikaya, Sampasādanīyasutta)

(Trường Bộ Kinh, bài 28)

ANATTALAKKHAṆASUTTA

KINH VÔ NGÃ TƯỞNG

*Ekam samayaṃ bhagavā
bārāṇasiyaṃ viharati isipatane
migadāye.*

Một thời Thế Tôn ở Bārānasi, tại Isipatana (Chư Tiên đọa xứ), vườn Lộc Uyển.

*Tatra kho bhagavā pañcavaggiye
bhikkhū āmantesi –
“bhikkhavo”ti.*

Ở đây Thế Tôn nói với nhóm năm vị tỳ-kheo:
"Này các tỳ-kheo".

*“Bhadante”ti te bhikkhū bhagavato
paccassosum.
Bhagavā etadavoca*

"Thưa vâng bạch Thế Tôn".
Các tỳ-kheo ấy vâng đáp Thế Tôn.
Thế Tôn nói như sau:

“Rūpaṃ, bhikkhave, anattā.

Sắc, này các tỳ-kheo, là vô ngã.

*Rūpañca hidam, bhikkhave, attā
abhavissa,
nayidaṃ rūpaṃ ābādhāya
saṃvatteyya, labbhettha ca rūpe –*

Này các tỳ-kheo, các Sắc không phải là bản thân ta, vì nếu các Sắc là bản thân ta thì nó không thể bị bệnh hoạn và các người phải có được các Sắc như ý mình muốn:

*‘evaṃ me rūpaṃ hotu, evaṃ me
rūpaṃ mā ahośi’ti.*

"Hãy như thế này, đừng như thế kia!"

*Yasmā ca kho, bhikkhave,
rūpaṃ anattā, tasmā rūpaṃ
ābādhāya saṃvattati, na ca
labbhati rūpe –*

Và này các tỳ-kheo, vì rằng các Sắc là vô ngã nên nó phải bị bệnh hoạn và các người không có được các Sắc như ý mình muốn:

*‘evaṃ me rūpaṃ hotu, evaṃ me
rūpaṃ mā ahośi’”ti.*

"Hãy như thế này, đừng như thế kia!"

“Vedanā anattā.

Thọ, này các tỳ-kheo, là vô ngã.

*Vedanā ca hidam, bhikkhave, attā
abhavissa,*

Này các tỳ-kheo, các Thọ không phải là bản thân ta,

*nayidaṃ vedanā ābādhāya
saṃvatteyya, labbheṭṭha ca
vedanāya –*

*‘evaṃ me vedanā hotu, evaṃ me
vedanā mā ahoṣī’ṭi.*

*Yasmā ca kho, bhikkhave,
vedanā anattā, tasmā vedanā
ābādhāya saṃvattati, na ca
labbhati vedanāya –*

*‘evaṃ me vedanā hotu, evaṃ me
vedanā mā ahoṣī’ṭi.*

“Saññā anattā...pe...

saṅkhārā anattā.

*Saṅkhārā ca hidaṃ, bhikkhave,
attā abhavissaṃsu,
nayidaṃ saṅkhārā ābādhāya
saṃvatteyyuṃ, labbheṭṭha ca
saṅkhāresu –*

*‘evaṃ me saṅkhārā hontu, evaṃ
me saṅkhārā mā ahesu’ṅti.*

*Yasmā ca kho, bhikkhave,
saṅkhārā anattā, tasmā saṅkhārā
ābādhāya saṃvattanti, na ca
labbhati saṅkhāresu –*

*‘evaṃ me saṅkhārā hontu, evaṃ
me saṅkhārā mā ahesu’ṅti.*

vì nếu các Thọ là bản thân ta thì nó không thể bị bệnh hoạn và các người phải có được các Thọ như ý mình muốn:

"Hãy như thế này, đừng như thế kia!"

Và này các tỳ-kheo, vì rằng các Thọ là vô ngã nên nó phải bị bệnh hoạn và các người không có được các thọ như ý mình muốn:

"Hãy như thế này, đừng như thế kia!"

Tưởng là vô ngã...

Hành, này các tỳ-kheo, là vô ngã.

Này các tỳ-kheo, các Hành không phải là bản thân ta, vì nếu các Hành là bản thân ta thì nó không thể bị bệnh hoạn và các người phải có được các hành như ý mình muốn:

"Hãy như thế này, đừng như thế kia!"

Và này các tỳ-kheo, vì rằng các Hành là vô ngã nên nó phải bị bệnh hoạn và các người không có được các Hành như ý mình muốn:

"Hãy như thế này, đừng như thế kia!"

“*Viññāṇaṃ anattā.*”

Thức, này các tỳ-kheo, là vô ngã.

*Viññāṇañca hidam, bhikkhave, attā
abhavissa, nayidam viññāṇam
ābādhāya saṃvatteyya, labbhettha
ca viññāṇe –*

Này các tỳ-kheo, các Thức không phải là bản thân ta, vì nếu các Thức là bản thân ta thì nó không thể bị bệnh hoạn và các người phải có được các Thức như ý mình muốn: "Hãy như thế này, đừng như thế kia!"

*‘evaṃ me viññāṇam hotu, evaṃ
me viññāṇam mā ahoṣī’ti.*

*Yasmā ca kho, bhikkhave,
viññāṇam anattā, tasmā viññāṇam
ābādhāya saṃvattati, na ca
labbhati viññāṇe –*

Và này các tỳ-kheo, vì rằng các Thức là vô ngã nên nó phải bị bệnh hoạn và các người không có được các Thức như ý mình muốn: "Hãy như thế này, đừng như thế kia!"

*‘evaṃ me viññāṇam hotu, evaṃ
me viññāṇam mā ahoṣī’”ti.*

*“Taṃ kiṃ maññatha, bhikkhave,
rūpaṃ niccaṃ vā aniccaṃ vā”ti?*

Này các tỳ-kheo, các người nghĩ thế nào? Sắc là thường hay vô thường?

“Aniccaṃ, bhante”.

Là vô thường, bạch Thế Tôn!

*“Yaṃ panāniccaṃ dukkhaṃ vā
taṃ sukhaṃ vā”ti?*

Cái gì vô thường là khổ hay lạc?

“Dukkhaṃ, bhante”.

Là khổ, bạch Thế Tôn.

*“Yaṃ panāniccaṃ dukkhaṃ
vipariṇāmadhammaṃ,*

Cái gì vô thường, khổ, chịu sự biến hoại, có hợp lý chẳng khi quán cái ấy là:

kallaṃ nu taṃ samanupassituṃ

"Cái này là của tôi, cái này là tôi, cái này là tự ngã của tôi"?

*– ‘etaṃ mama, esohamasmi, eso
me attā’”ti?*

Thưa không, bạch Thế Tôn.

“No hetam, bhante”.

Này các tỳ-kheo, các người nghĩ thế nào?

“Vedanā...”

Thọ là thường hay vô thường?

- Là vô thường, bạch Thế Tôn!

Cái gì vô thường là khổ hay lạc?

- Là khổ, bạch Thế Tôn.

Cái gì vô thường, khổ, chịu sự biến hoại, có hợp lý chẳng khi quán cái ấy là:

"Cái này là của tôi, cái này là tôi, cái này là tự ngã của tôi"?

- Thừa không, bạch Thế Tôn.

saññā...

Này các tỳ-kheo, các người nghĩ thế nào?

Tưởng là thường hay vô thường?

- Là vô thường, bạch Thế Tôn!

Cái gì vô thường là khổ hay lạc?

- Là khổ, bạch Thế Tôn.

Cái gì vô thường, khổ, chịu sự biến hoại, có hợp lý chẳng khi quán cái ấy là:

"Cái này là của tôi, cái này là tôi, cái này là tự ngã của tôi"?

- Thừa không, bạch Thế Tôn.

saṅkhārā...

Này các tỳ-kheo, các người nghĩ thế nào?

các Hành là thường hay vô thường?

- Là vô thường, bạch Thế Tôn!

Cái gì vô thường là khổ hay lạc?

- Là khổ, bạch Thế Tôn.

Cái gì vô thường, khổ, chịu sự biến hoại, có hợp lý chẳng khi quán cái ấy là: "Cái này là của tôi, cái này là tôi, cái này là tự ngã của tôi"?

- Thừa không, bạch Thế Tôn.

*viññāṇaṃ niccaṃ vā aniccaṃ
vā”ti?*

“*Aniccaṃ, bhante*”.

“*Yaṃ panāniccaṃ dukkhaṃ vā
taṃ sukhaṃ vā”ti?*

“*Dukkhaṃ, bhante*”.

“*Yaṃ panāniccaṃ dukkhaṃ
vipariṇāmadhammaṃ, kallaṃ nu
taṃ samanupassitaṃ –
’etaṃ mama, esohamasmi, eso me
attā”ti?*

“*No hetam, bhante*”.

“*Tasmātiha, bhikkhave,*

*yaṃ kiñci rūpaṃ
atītānāgatapaccuppannaṃ
ajjhataṃ vā bahiddhā vā
oḷārikaṃ vā sukumaṃ vā
hīnaṃ vā paṇītaṃ vā
yaṃ dūre santike vā,
sabbam rūpaṃ – ’etaṃ mama,
nesohamasmi, na meso attā’ti
evametam yathābhūtaṃ
sammappaññāya daṭṭhabbam.*

*Yā kāci vedanā
atītānāgatapaccuppannā ajjhata
vā bahiddhā vā...pe... yā dūre
santike vā,
sabbā vedanā – ’etaṃ mama,
nesohamasmi, na meso attā’ti
evametam yathābhūtaṃ
sammappaññāya daṭṭhabbam.*

Này các tỳ-kheo, các người nghĩ
thế nào?

Thức là thường hay vô thường?
- Là vô thường, bạch Thế Tôn.

Cái gì vô thường là khổ hay lạc?

- Là khổ, bạch Thế Tôn.

Cái gì vô thường, khổ, chịu sự biến
hoại, có hợp lý chăng khi quán cái
ấy là:

"Cái này là của tôi, cái này là tôi, cái
này là tự ngã của tôi"?

- Thưa không, bạch Thế Tôn.

- Do vậy, này các tỳ-kheo,

Bất kể Sắc uẩn nào dù
thuộc quá khứ, vị lai, hiện tại,
thuộc nội hay ngoại,
thô hay tế,
liệt hay thắng,
xa hay gần;
Sắc ấy đều phải được nhìn thấy
đúng đắn với chánh trí rằng Sắc
này không phải CỦA TÔI, LÀ TÔI,
TỰ NGÃ CỦA TÔI.

Bất kể Thọ uẩn nào dù thuộc quá
khứ, vị lai, hiện tại, thuộc nội hay
ngoại, thô hay tế, liệt hay thắng, xa
hay gần;
Thọ ấy đều phải được nhìn thấy
đúng đắn với chánh trí rằng Thọ
này không phải CỦA TÔI, LÀ TÔI,
TỰ NGÃ CỦA TÔI.

“*Yā kāci saññā...pe...*”

*ye keci sañkhārā
atītānāgatapaccuppannā ajjhataṃ
vā bahiddhā vā...pe...
ye dūre santike vā,
sabbe sañkhārā – ‘netam mama,
nesohamasmi, na meso attā’ti
evametam yathābhūtaṃ
sammappaññāya daṭṭhabbam.*

“*Yaṃ kiñci viññānaṃ
atītānāgatapaccuppannaṃ
ajjhataṃ vā bahiddhā vā
oḷārikaṃ vā sukhumam vā
hīnam vā pañitam vā
yaṃ dūre santike vā,
sabbaṃ viññānaṃ – ‘netam
mama, nesohamasmi, na meso
attā’ti evametam yathābhūtaṃ
sammappaññāya daṭṭhabbam.*”

“*Evaṃ passaṃ, bhikkhave,
sutavā ariyasāvako
rūpasmimpi nibbindati,
vedanāyapi nibbindati,
saññāyapi nibbindati,
sañkhāresupi nibbindati,
viññānasmimpi nibbindati.*”

Bất kể Tướng uẩn nào dù thuộc quá khứ, vị lai, hiện tại, thuộc nội hay ngoại, thô hay tế, liệt hay thắng, xa hay gần;

Tướng ấy đều phải được nhìn thấy đúng đắn với chánh trí rằng Tướng này không phải CỦA TÔI, LÀ TÔI, TỰ NGÃ CỦA TÔI.

Bất kể Hành uẩn nào dù thuộc quá khứ, vị lai, hiện tại, thuộc nội hay ngoại, thô hay tế, liệt hay thắng, xa hay gần;

Tất cả Hành ấy đều phải được nhìn thấy đúng đắn với chánh trí rằng Hành này không phải CỦA TÔI, LÀ TÔI, TỰ NGÃ CỦA TÔI.

Bất kể Thức uẩn nào dù thuộc quá khứ, vị lai, hiện tại, thuộc nội hay ngoại, thô hay tế, liệt hay thắng, xa hay gần;

Thức ấy đều phải được nhìn thấy đúng đắn với chánh trí rằng Thức này không phải CỦA TÔI, LÀ TÔI, TỰ NGÃ CỦA TÔI.

Thấy vậy, này các tỳ-kheo, bậc Đa văn thánh đệ tử yếm ly đối với Sắc, yếm ly đối với Thọ, yếm ly đối với tưởng, yếm ly đối với các Hành, yếm ly đối với Thức.

*Nibbindaṃ virajjati;
virāgā vimuccati.
Vimuttasmiṃ vimuttamiti ñāṇaṃ
hoti.*

Do yếm ly, vị ấy ly tham.
Do ly tham, vị ấy giải thoát.
Trong sự giải thoát, trí khởi lên:
"Ta đã được giải thoát".

*‘Khīṇā jāti,
vusitaṃ brahmacariyaṃ,
kataṃ karaṇīyaṃ,
nāparaṃ itthattāyā’ti pajānāti’”ti.*

Vị ấy biết rõ: "Sanh đã tận,
Phạm hạnh đã thành,
những việc nên làm đã làm,
không còn trở lui trạng thái này
nữa".

Idamavoca bhagavā.

Thế Tôn thuyết như vậy.

*Attamanā pañcavaggiyā bhikkhū
bhagavato bhāsitaṃ abhinandum.*

Nhóm năm vị tỳ-kheo hoan hỷ, tín
thọ lời Thế Tôn dạy.

*Imasmiñca pana
veyyākaraṇasmiṃ bhaññamāne
pañcavaggiyānaṃ bhikkhūnaṃ
anupādāya āsavehi cittāni
vimuccimṣūti.*

Trong khi lời dạy này được nói lên,
tâm của nhóm năm vị tỳ-kheo được
giải thoát khỏi các lậu hoặc,
không còn chấp thủ.

(*Samyuttanikaya, S22.59*)

(*Tương Ưng Bộ, Kinh Vô Ngã Tướng,
Siii,66*)

KỆ CÚNG DƯỜNG ĐẠI Y

Y là tướng, đạo màu là thể
 Áo đại bi chi kể đức lành
 Ba đời chư Phật tịnh thanh
 Viên dung thể tướng mà thành đạo sư
 lễ cúng y có từ duyên cũ
 Ghatikā phạm chủ thần uy
 Cúng dường pháp cụ tam y
 trợ duyên Bồ-tát xả ly hồng trần
 Kịp đến khi Ngài thành đại giác
 Bà Kiêu Đàm đại phát tín tâm
 trồng bông, dệt vải tự thân
 may y ba lá cúng dâng Phật Đà
 lễ cúng y đã ra huyền ấn
 một đại y, hai đấng từ tôn
 y vuông để đạo thêm tròn
 đời đời chánh pháp hãy còn luân lưu
 phước điền y đặc thù biểu tượng
 từ xưa sau là ruộng phước duyên
 ca-sa hình ảnh đạo thiên
 lá cờ La Hán giữa miền tử sinh
 nay chúng con tâm thành sắm sửa
 vải thô may thành thửa phước điền
 trên từng sợi chỉ đường kim
 gửi theo đó trọn một niềm tín tâm
 mong khi chưa công thành quả mãn
 nẻo luân hồi bầu bạn hiền nhân
 đời đời học đạo chánh chân

chỉ theo đường giác, chẳng gần ngộ mê
khi duyên kết Bồ-đề thánh trí
được xuất gia khiết sĩ thiện lai
cận kề Điều Ngự hôm mai
hợp quần thánh chúng trong ngoài nhân thiên
cầu Tam bảo chứng miêng tắc dạ
cho chúng con đạo cả sớm thành
y vàng lễ phẩm tịnh thanh
hoà cùng tín trí kết thành Phật duyên.

Toại Khanh

www.vietheravada.net

KỆ CÚNG DƯỜNG HƯƠNG ĐĂNG

Như vầng nguyệt đêm trường soi tỏ
 Như vầng dương chiếu rõ càn khôn
 Ba đời các đấng Thế Tôn
 Bản hoài đã vẹn, hãy còn đại bi
 Lòng thương đời mê si giả vọng
 chuyển Pháp Luân, gióng trống Pháp âm
 đạo vàng soi thấu nhân tâm
 cứu người giải thoát mê lầm hôm mai
 nay chúng con hậu lai sanh tử
 thiếu duyên hầu đèn tuệ Phật Đà
 lòng lành sấm chút hương hoa
 tâm đăng mấy ngọn gọi là gieo duyên
 dốc phàm tâm điện tiền tiếp túc
 xin cúi đầu gieo phúc vô sanh
 mong đời bớt được vô minh
 cho người an lạc, cho mình vô vi
 thấp đèn nhớ Đại Bi đức sáng
 Chánh Biến Tri toả rạng mười phương
 Dâng hoa lòng nhớ giới hương
 đức lành Điều Ngự cũng dường muôn hoa
 hương Thiện Thệ lan xa ba cõi
 trí Như lai soi thấu ngàn đời
 chúng con nay được thân người
 tín tâm tu học đợi thời vô sanh.

Toại Khanh

PHƯƠNG DANH THÍ CHỦ HỘ PHÁP

Cô Trang (Canada)
 Cô Thư (Canada)
 Cô Kim Cương & các bạn (Việt Nam)
 Phạm Thanh Vân (GD Nhật Minh)
 Sư Cô Như Phúc và GD (Việt Nam)
 Trần Thị Mỹ Nga (Đức)
 Lý Thị Thanh Vân (Đức)
 Cô Thanh Đăng (Việt Nam)
 ĐH Tài Nguyễn (Oklahoma)
 Cô Giọt Mưa Cuối Mùa (Paris)
 Nguyễn Chí Phương (Thụy Sĩ)
 Võ Tuấn Kiệt (Thụy Sĩ)
 Huỳnh Minh Khoa (Thụy Sĩ)
 Cô Nguyễn Thị Ngọc Hai (Cần Đước)
 Cô Thuý Võ (Việt Nam)
 GD NayXuân Heng (Paris)
 ĐH Nguyễn Giang (Việt Nam)
 Cô Châu (Việt Nam)
 ĐH Lý Tùng Phương và đạo tràng (Đức)
 Cô Hạnh (Lào Cai)
 Cô Diệu Trí
 Hồng&Thảo (Paris)
 Cô Trinh (Việt Nam)
 Cô Thảo (Việt Nam)
 Nguyễn Thị Ho (Việt Nam)
 ĐH Jenny Đỗ (Úc)
 Cô Nguyễn Thị Hiền (Việt Nam)
 Nguyễn Thị Bình (Đức)
 GD Cô tu nữ Như Phúc (Việt Nam, Canada)
 ĐH Lê Đức Hậu
 Cô Thanh Minh (Mỹ)
 Cô Hằng Nguyễn (Pennsylvania)
 ĐH Tịnh Hạnh (Việt Nam)
 ĐH Oanh Trần (Mỹ)
 Cô Ngọc Trâm (Việt Nam)
 Cô Nguyễn Hạnh Tuyết (Hà nội)
 GD Cô VT Mai (Việt Nam)

Tu Nữ Diệu Tâm và các con (Việt Nam)
Cô Trần Thị Ngọc Tuyết (Việt Nam)
Cô Nguyễn Thị Hào (Việt Nam)
GD Nguyễn Thị Phương Hà (Việt Nam)
GD Minh Từ (Việt Nam)
GD Dương Minh Hiếu (Việt Nam)
GD Trần Ngọc Minh Tâm (Việt Nam)
GD Tô Thị Phúng (Việt Nam)
GD Trần Anh Tiến, Võ Thị Thu Hà (Việt Nam)
Lê Bảo Vương (Việt Nam)
GD Huỳnh Thị Nguyệt và các con (Việt Nam)
GD Lê Thị Kim Dung (Việt Nam)
Giác Kim (Việt Nam)
Huỳnh Thị Bích Hồng (Việt Nam)
Lâm Yến (Việt Nam)
Nguyễn Băng Thư (Việt Nam)
Trần Thị Ngọc Tuyết (Việt Nam)
Cô Thanh Minh (Mỹ)
GD Thai Ngân cùng các bạn (Việt Nam)
ĐH Thom Vo (Mỹ)
ĐH Đông Quách (Mỹ)
ĐH Diệu Tịnh (Mỹ)
ĐH Ngọc Nguyễn (Pháp)
GD Huy Phương (Việt Nam)
Viriya Kusalo Tấn Thiện (Việt Nam)
GD Nguyễn Quang Hải, Minh Hiền (Việt Nam)

Và các vị ẩn danh